

STUDIJU KURSU APRAKSTI NEPILNA LAIKA STUDIJĀM

SATURA RĀDĪTĀJS		
I.	A DAĻA. OBLIGĀTIE KURSI	
Vispārizglītojošie kursi		Lpp.
1.	Ievads izglītībā ilgtspējīgai attīstībai	4
2.	Psiholoģija skolotājiem	11
3.	Pētniecība izglītībā. 1.studiju darbs	17
4.	Skolotāja profesionālās darbības pamati	35
5.	Valsts, civilā un vides aizsardzība	41
Studiju modulis uzņēmējdarbības profesionālās kompetences veidošanai		
6.	Izglītības vadība	49
7.	Pedagoģiskā procesa tiesiskie aspekti	54
8.	Uzņēmējdarbība un projektu izstrāde	60
Nozares (profesionālās darbības jomas) teorētiskie pamatkursi un informācijas tehnoloģiju kursi		
9.	Iekļaujošā un speciālā izglītība	67
10.	Informācijas tehnoloģija izglītībā. 2. studiju darbs	74
11.	Izglītības procesa organizācija sākumskolā	88
12.	Mācīšana un mācīšanās	99
13.	Sociāli emocionālā mācīšanās	107
Jomu mācību satura modulis		
14.	Angļu valodas fonētika un fonoloģija skolotājiem	114
15.	Integrēta valodas un mācību satura apguve	119
16.	Bērnu un jauniešu literatūra I	125
17.	Elementārās matemātikas metodes	131
18.	Leksikoloģija un frazeoloģija skolotājiem (angļu valoda)	137
19.	Matemātiskās loģikas un kopu teorijas elementi	143
20.	Vispārīgā bioloģija. Ievads ekoloģijā	148
Valsts pārbaudījumi		
21.	Bakalaura darbs	153
22.	Kvalifikācijas eksāmens	169
II.	B DAĻA. IEROBEŽOTĀS IZVĒLES KURSI	
Nozares profesionālās specializācijas kursi		
Nozares profesionālās specializācijas obligātie moduļi		
Modulis. Sākumskolas skolotājs (1. - 3. klase)		
23.	Dabaszinātņu joma: Dabaszinības I	173
24.	Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomas caurviju kompetences: Vizuālā māksla. Mūzika. Kustību māksla. Mūzika.	183
25.	Matemātikas joma: Matemātika, tās metodika I	209
26.	Sociālā un pilsoniskā joma: Sociālās zinības I	215
27.	Tehnoloģiju joma: Dizains un tehnoloģijas I	223
28.	Valodu mācību joma: Angļu valoda, tās metodika I	229
29.	Valodu mācību joma: Latviešu valoda, tās metodika I	235

30.	Veselības un fiziskās aktivitātes joma I	242
Modulis. Sākumskolas skolotājs (4. - 6. klase)		
31.	Dabaszinātņu joma: Dabaszinības II	251
32.	Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību joma: Literatūra, tās metodika	262
33.	Matemātikas joma: Matemātika, tās metodika II	272
34.	Sociālā un pilsoniskā joma: Sociālās zinības II	278
35.	Sociālā un pilsoniskā joma: Vēsture	285
36.	Tehnoloģiju joma: Datorika	292
37.	Tehnoloģiju joma: Dizains un tehnoloģijas II	298
38.	Valodu mācību joma: Angļu valoda, tās metodika II	304
39.	Valodu mācību joma: Latviešu valoda, tās metodika II	310
40.	Veselības un fiziskās aktivitātes joma II	317
Nozares profesionālās specializācijas izvēles moduļi		
Modulis. Profesionālā lietpratība pirmsskolas metodiskajā darbā		
41.	Atbalsta sistēma pirmsskolas pedagoga profesionālai pilnveidei	325
42.	Bērības filosofija	330
43.	Iekļaujošā atbalsta sistēma un multikulturālisms pirmsskolas izglītībā	336
44.	Interese izglītība un darbs ar talantīgiem bērniem	344
45.	Mācīšanās modeļi pirmsskolā un bērna attīstības izpēte	350
46.	Pirmsskolas izglītības metodiskā darba vadība. 3. studiju darbs	355
47.	Sadarbības formas pirmsskolas izglītības iestādē un starpinstitucionālā sadarbība	371
Modulis. Dažādības kompetence iekļaujošā izglītībā		
48.	Dažādības pedagoģijas dimensijas	378
49.	Personalizētā pieeja dažādības pedagoģijas kontekstā. 3. studiju darbs	385
50.	Personālie un vides resursi	421
Modulis. Mācību jomu saturs un mācīšanās pieejas pirmsskolā		
<i>PBSP "Sākumizglītības skolotājs" docē kopā ar īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas "Pirmsskolas skolotājs" B daļas Nozares profesionālās specializācijas studiju kursiem</i>		
51.	Dabaszinātņu mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas	441
52.	Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas. 3.studiju darbs	447
53.	Matemātikas mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas	468
54.	Sociālās un pilsoniskās mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas	474
55.	Tehnoloģiju mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas	479
56.	Valodu mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas	484
57.	Veselības un fiziskās aktivitātes mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas	492
III.	PRAKSE	
Prakses obligātie kursi		
58.	Prakse I	498
59.	Prakse II	502
60.	Prakse III	505

<i>Prakses izvēles kursi</i>		
61.	Prakse IV (Pirmsskolas metodiskā darba prakse)	509
62.	Prakse IV (Sākumskolas skolotāja prakse)	513
63.	Prakse IV (Pirmsskolas skolotāja pedagoģiskā prakse)	517
64.	Prakse IV (Skolotāja pedagoģiskā prakse iekļaujošā izglītībā)	521

Vispārizglītojošie kursi

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Ievads izglītībā ilgtspējīgai attīstībai
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP021
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
Lekciju stundu skaits	-
Semināru stundu skaits	16
Praktisko darbu stundu skaits	-
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	64
Kursa autors(-i)	
Dr. phil. Inga Belousa (<i>Latvijas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. phil., profesore Dzintra Iliško Dr. phil., vadošā pētniece Ilona Fjodorova	
Priekšzināšanas	
Nav nepieciešamas	
Studiju kursa anotācija	
<p>Kursa mērķis ir pilnveidot studējošo pedagoģisko kompetenci ilgtspējīgas attīstības integrēšanai mācību procesā un vietējās kopienas ikdienā. Studiju procesā tiek apgūti temati saistībā ar ilgtspējīgas attīstības izaicinājumiem, globālajiem mērķiem ilgtspējīgai attīstībai, kā arī konceptuālais un metodoloģiskais pamats izglītībai ilgtspējīgai attīstībai.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Kursa mērķis ir pilnveidot studējošo pedagoģisko kompetenci ilgtspējīgas attīstības integrēšanai mācību procesā un vietējās kopienas ikdienā.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sniegt ievadu par izglītības ilgtspējīgai attīstībai konceptuālo un metodisko pamatu; 2. Izvērtēt ilgtspējīgas attīstības un izglītības ilgtspējīgai attīstībai globālo dabu; 3. Aktualizēt pedagoģiskās darbības labās prakses pieredzi ilgtspējīgai vietējai un globālai nākotnei; 4. Aktualizēt izglītības un skolotāja lomu un atbildību ilgtspējas problēmu atpazīšanā, novēršanā un risināšanā un ilgtspējīgas nākotnes veidošanā.	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ilgtspējīga attīstība: izaicinājumi, sasniegumi un aktualitāte izglītībā (S 4). 2. Globālie mērķi ilgtspējīgai attīstībai (S 4, Pd16). 3. Izglītība ilgtspējīgai attīstībai: konceptuālais un metodoloģiskais pamats (S 4, Pd16).	

4. "Pasaules lielākā mācību stunda": labās prakses pieredze un pedagoģiskā darbība ilgtspējīgai vietējai un globālai nākotnei (S 4, Pd32).

S – seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Izskaidro ilgtspējīgas attīstības un izglītības ilgtspējīgai attīstībai konceptuālo un metodoloģisko pamatu un aktualitāti.
2. Raksturo ilgtspējīgas attīstības mērķus un apakšmērķus, to aktualitāti pasaules, valsts un kopienas attīstībā un pielietojumu mācību saturā kā caurviju kompetenču pamatu un pedagoģiskajā darbībā.

PRASMES:

3. Analizē ilgtspējīgas attīstības izaicinājumus, sasniegumus un aktualitāti izglītībā.
4. Kritiski izvērtē formālās, neformālās un ikdienas izglītības lomu, pieredzi un iespējas ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.
5. Argumentēti diskutē par izglītības ilgtspējīgai attīstībai konceptuālo un metodoloģisko pamatu un labās prakses piemēriem ilgtspējīgas vietējās un globālās nākotnes nodrošināšanai.
6. Sadarbojas ar grupasbiedriem uz ilgtspējīgu attīstību vērstu metodisku risinājumu kopradē.

KOMPETENCE:

7. Piemēro savu izpratni par ilgtspējīgu attīstību, izglītību ilgtspējīgai attīstībai un ilgtspējīgas attīstības mērķiem pedagoģiskās darbības plānošanā un īstenošanā; reflektē un pilnveido savu izpratni un pedagoģisko darbību ilgtspējīgai vietējai un globālai nākotnei.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studiju kursa satura apguves procesā tiek integrētas trīs studiju formas: darbs auditorijā, darbs tiešsaistē un individuālais darbs.

Darbs auditorijā ir aktīva līdzdalība induktīvā domāšanā balstītu uzdevumu veikšanā semināru laikā, kur individuālie un grupu uzdevumi ir apvienoti ar īsiem informatīviem un apkopojošiem pārskatiem, labās prakses piemēru video un viedokļu ekspertu piedalīšanos.

Patstāvīgais darbs:

- 1) Darbs tiešsaistē notiek sadarbībā ar grupas biedriem kopīgu darbu, īpaši grupu darba par ilgtspējīgas attīstības mērķu integrēšanu mācību procesā izstrādē. Tiešsaistes vietni izvēlas studējošie paši pēc savu iespēju un ērtuma kritērijiem.
- 2) Individuālais darbs tiek veikts izskatot studiju kursa materiālus, iepazīstoties ar studiju kursā ieteiktajiem avotiem un veicot studiju kursa individuālos darbus (esejas) un noslēguma darbu.

Atgriezeniskās saites sniegšanai par studējošo darbu auditorijās, tiešsaistē un patstāvīgajiem darbiem tiks izmantoti kognitīvās un afektīvās jomas kritēriji (Bendžamina Blūma izstrādātās taksonomijas uzlabotā versija: Anderson & Krathwohl). Vērtējumu nosaka tas, kuru līmeņu domāšanas un emocionālie procesi tiek izmantoti un ir atpazīstami studējošo darbībā.

Patstāvīgā darba tēmas:

Starppārbaudījums nr. 1: Eseja par obligātajiem konceptuālajiem informācijas avotiem. (16 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Esejas apjoms ne vairāk kā trīs lappuses bez titullapas: izvēlēties vienu no literatūras sarakstā iekļautajiem avotiem, izskatīt un tajā atrast:

- trīs atziņas, kam piekrīt, un iemesli kāpēc;
- trīs atziņas, kas šķiet diskutablas vai kam nepiekrīt, un iemesli kāpēc; balstoties uz izskatīto saturu, izveidot trīs jautājumus diskusijai seminārā.

Sagaidāmais rezultāts iegūstamās kompetences: 1., 2., 3., 4., 5., 7.

Starppārbaudījums nr. 2: Eseja par obligātajiem metodiskajiem informācijas avotiem. (16 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Esejas apjoms ne vairāk kā trīs lappuses bez titullapas: izvēlēties vienu no literatūras sarakstā iekļautajiem avotiem, izskatīt un tajā atrast:

- trīs atziņas, kas ir saistītas ar savu jau esošo pedagoģisko pieredzi vai uzskatiem;
- trīs atziņas, ko savā pedagoģiskajā darbībā gribētu izmēģināt vai pielietot tuvākajā laikā, un iemesli kāpēc; trīs atziņas, ko savā pedagoģiskajā darbībā izmantot būtu problemātiski, un iemesli kāpēc.

Sagaidāmais rezultāts iegūstamās kompetences: 1., 2., 3., 4., 5., 7.

Starppārbaudījums nr. 3: Grupu darbs ilgtspējīgas attīstības mērķu integrēšanai mācību procesā. (32 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Apjoms ne vairāk kā septiņas lappuses bez titullapas:

- stratēģiskā sadaļa (problēmas apraksts, ko varētu risināt aktualizējot izvēlētos ilgtspējīgas attīstības mērķus),
- rīcības sadaļa (grupā kopīgi izstrādātie stundu, nodarbību vai pasākumu plāni un uzdevumu apraksti ilgtspējīgas attīstības mērķu integrēšanai mācību), refleksijas sadaļa (izstrādāto plānu un uzdevumu aprakstu priekšrocības un nepilnības, ieteikumi turpmākai rīcībai integrējot izvēlētos ilgtspējīgas attīstības mērķus mācību procesā, grupas dalībnieku sadarbības un līdzdalības izvērtējums, piem., iesaistīšanās kopīga darba veikšanā, pienākumu sadale, atbalsta un atgriezeniskās saites sniegšana grupā).

Sagaidāmais rezultāts iegūstamās kompetences: 3., 4., 5., 6., 7.

Eksāmens - esejas par studiju kursa veicinātajām pārmaiņām personīgajā un profesionālajā jomā izstrāde.

Sagaidāmais rezultāts iegūstamās kompetences: 1., 2., 3., 4., 5., 7.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējumu veido:

1. Semināru apmeklējums un aktīva līdzdarbošanās – 30%
2. Starppārbaudījumu veikšana – 40 %, no tiem:
  - a. Eseja par obligātajiem konceptuālajiem informācijas avotiem – 10%
  - b. Eseja par obligātajiem metodiskajiem informācijas avotiem – 10%
  - c. Grupu darbs ilgtspējīgas attīstības mērķu integrēšanai mācību procesā – 20%
3. Noslēguma pārbaudījums: eksāmens (eseja par studiju kursa veicinātajām pārmaiņām personīgajā un profesionālajā jomā) – 30%

Noslēguma pārbaudījumu studenti kārtot tikai tad, ja ir kārtoti visi starppārbaudījumi. Kursa noslēgumā studenti iegūst vērtējumu 10 baļļu skalā.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils

Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti						
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.starppārbaudījums	+	+	+	+	+		+
2.starppārbaudījums	+	+	+	+	+		+
3.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+
4.Eksāmens	+	+	+	+	+		+

Kursa saturs

1. temats. Ilgtspējīga attīstība: izaicinājumi, sasniegumi un aktualitāte izglītībā (semināri – 4 stundas).

1. SEMINĀRS. Globālie izaicinājumi ekoloģiskajā, sociālajā, kultūras un ekonomiskajā jomā. Globālo izaicinājumu atbalsis valsts, vietējās kopienas un individuālajā kontekstā. Ilgtspējīgas attīstības izpratne.

2. SEMINĀRS. Praktiski risinājumi ilgtspējīgai attīstībai. Globālo izaicinājumu un ilgtspējīgas attīstības aktualitāte izglītībā.

2. temats. Globālie mērķi ilgtspējīgai attīstībai. (semināri – 4 stundas, patstāvīgais darbs – 16 stundas).

1.SEMINĀRS. No Tūkstošgades attīstības mērķiem (TAM) uz Ilgtspējīgas attīstības mērķiem (IAM). Globālā Dienaskārtība – ANO ilgtspējīgas attīstības mērķi un apakšmērķi (5P – People, Planet, Prosperity, Peace, Partnership). (Cilvēki – 1., 2., 3., 4., 5.mērķis, Planēta – 6., 12., 13., 14., 15.mērķis, Labklājība – 7., 8., 9., 10., 11.mērķis, Miers un partnerība – 16., 17.mērķis).

2. SEMINĀRS. Ilgtspējīgas attīstības mērķu aktualitāte valsts attīstībā. Ilgtspējīgas attīstības mērķu aktualizēšana izglītībā un mācību procesā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (1. starppārbaudījums): Eseja par obligātajiem konceptuālajiem informācijas avotiem, ne vairāk kā trīs lappuses bez titullapas: izvēlēties vienu no literatūras sarakstā iekļautajiem avotiem, izskatīt un tajā atrast:

- trīs atziņas, kam piekrīt, un iemesli kāpēc;
- trīs atziņas, kas šķiet diskutablas vai kam nepiekrīt, un iemesli kāpēc; un
- balstoties uz izskatīto saturu, izveidot trīs jautājumus diskusijai seminārā.

3. temats. Izglītība ilgtspējīgai attīstībai: konceptuālais un metodoloģiskais pamats. (semināri – 4 stundas, patstāvīgais darbs – 16 stundas).

1.SEMINĀRS. Izglītības ilgtspējīgai attīstībai vispārīgs apskats un dažādu nozīmīgāko ieinteresēto pušu skatījumi. Izglītības ilgtspējīgai attīstībai metodoloģija: pieejas, metodes, paņēmieni, mācību resursi.

2. SEMINĀRS. Virtuālā vide un tehnoloģiju atbalsts izglītībai ilgtspējīgai attīstībai. Izglītības ilgtspējīgai attīstībai pētniecība.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (2. starppārbaudījums): Eseja par obligātajiem metodiskajiem informācijas avotiem, ne vairāk kā trīs lappuses bez titullapas: izvēlēties vienu no literatūras sarakstā iekļautajiem avotiem, izskatīt un tajā atrast:

- trīs atziņas, kas ir saistītas ar savu jau esošo pedagoģisko pieredzi vai uzskatiem;

- trīs atziņas, ko savā pedagoģiskajā darbībā gribētu izmēģināt vai pielietot tuvākajā laikā, un iemesli kāpēc; un
- trīs atziņas, ko savā pedagoģiskajā darbībā izmantot būtu problemātiski, un iemesli kāpēc.

4. tēmat. Pasaules lielākā mācību stunda: labās prakses pieredze un pedagoģiskā darbība ilgtspējīgai vietējai un globālai nākotnei. (semināri – 4 stundas, patstāvīgais darbs – 32 stundas).

1. SEMINĀRS. Labās prakses pieredze ilgtspējīgas attīstības aktualizēšanai izglītībā. Starptautiskā akcija “Pasaules lielākā mācību stunda”.
2. SEMINĀRS. Pedagoģiskās darbības plānošana, īstenošana un izvērtēšana ilgtspējīgai vietējai un globālai nākotnei. Līdzdalība vietējā kopienā tās ilgtspējīgai attīstībai.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (3.starppārbaudījums): grupu darbs ilgtspējīgas attīstības mērķu integrēšanai mācību procesā.

Grupu darbs ilgtspējīgas attīstības mērķu integrēšanai mācību procesā, ne vairāk kā septiņas lappuses bez titullapas:

- stratēģiskā sadaļa (problēmas apraksts, ko varētu risināt aktualizējot izvēlētos ilgtspējīgas attīstības mērķus),
- rīcības sadaļa (grupā kopīgi izstrādātie stundu, nodarbību vai pasākumu plāni un uzdevumu apraksti ilgtspējīgas attīstības mērķu integrēšanai),
- refleksijas sadaļa (izstrādāto plānu un uzdevumu aprakstu priekšrocības un nepilnības, ieteikumi turpmākai rīcībai integrējot izvēlētos ilgtspējīgas attīstības mērķus mācību procesā, grupas dalībnieku sadarbības un līdzdalības izvērtējums, piemēram, iesaistīšanās kopīga darba veikšanā, pienākumu sadale, atbalsta un atgriezeniskās saites sniegšana grupā).

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. LAPAS. (2017). *Ilgspējīgas attīstības mērķi: es, kopiena, valsts un pasaule*. [https://lapas.lv/resources/metodikas-un-rokasgramatas/20 metodika nodarbibam par ilgtspējīgas attīstības merkiem/Metodiskais-materi%C4%81ls IAM.pdf](https://lapas.lv/resources/metodikas-un-rokasgramatas/20%20metodika%20nodarbibam%20par%20ilgtspējīgas%20attīstības%20merkiem/Metodiskais-materi%C4%81ls%20IAM.pdf)
2. Liepiņa, I. (Ed.). (2008). *Izglītība pārmaiņām: ilgtspējīgas attīstības mācīšanas un mācīšanās rokasgrāmata*. Rīga: Gandrs. <https://videsskola.lv/component/attachments/download/270>
3. Pipere, A., Iliško, Dz., & Mičule, I. (2015). *Ilgspējīga attīstība – no zināšanām uz darbību. Palīgs skolām un skolotājiem*. Daugavpils: DU Akadēmiskais apgāds “Saulē”. <https://www.unesco.lv/lv/media/947/download?attachment>
4. UNESCO. (2015). *Globālā pilsoniskuma izglītība: Tēmas un mācību mērķi*. Parīze: UNESCO. <https://www.unesco.lv/lv/media/915/download?attachment>
5. UNESCO. (2022). *Pārdomas par mūsu kopīgo nākotni. Jauns sabiedriskais līgums izglītības jomā*. https://estudijas.du.lv/pluginfile.php/1561933/mod_resource/content/1/pardomas-par-musu-kopigo-nakotni.-jauns-sabiedriskais-ligums-izglitibas-joma.pdf

Papildus informācijas avoti

1. *Attīstība izpaužas cilvēkos: 2015. gads bija veltīts viņu stāstiem*. (2016). Luksemburga: ES Publikāciju birojs.
2. Badjanova, J., Pipere, A., & Iliško, Dz. (2017). *Gender identity of Students and Teachers: Implications for a Sustainable Future*. *Journal of Teacher Education for Sustainability*, 19(2), 138-153. <https://doi.org/10.1515/jtes-2017-0019>
3. Belousa, I., & Pastore, A. (2015). *Glokalizācijas metodoloģija glokalizācijas izpratnes bagātināšanai un globālās pieredzes pilnveidei*. Rīga: LAPAS.
4. Bērziņa, G. (red.). (2009). *Es pasaulē, pasaule ap mani: Pedagoģisks materiāls pamatzināšanu apguvei par kolonizāciju, rasismu, godīgo tirdzniecību un globālo tirgu*. Rīga: MITI.
5. *Brauksi līdzi? Re, kur FORMULA! Rokasgrāmata jauniešu līdzdalības veicināšanai*. (2012). Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra.

6. De Heer, M. *Darāmo lietu saraksts planētai vai The Planet and the 17 Goals: A Comic about the Global Goals for Sustainable Development*. Comics Uniting Nations Initiative.
7. *Global Education Manual*. (2015). Bucharesti: A.R.T. Fusion Association.
8. *Globālā izglītība starptautiskajā brīvprātīgajā darbā*. (2015). Rīga: JASMA.
9. *Globālā skolotāja rokasgrāmata* (2015). Rīga: Humana People to People in Latvia.
10. *Globālā skolotāja rokasgrāmata*. (2013). Rīga: Humana People to People in Latvia.
11. Firth, R., & Smith, M. (Eds.). (2017). *Education for Sustainable Development: What was achieved in the DESD*. New York: Routledge.
12. Hicks, D. (2012). *Sustainable Schools, Sustainable Futures: A Resource for Teachers*. WWF-UK.
13. IAC. (2015). *Attīstības/ globālās izglītības materiālu portfolio*. Pieejams: <http://www.globalaizglitiba.lv/assets/GlobalaIzglitiba/materiali/e-Globalas-izglitiba-materialuPORTFOLIODEC.pdf>
14. *Jauniešu pilsoniskās līdzdalības veicināšanas programma pilsoniskās kompetences veidošanā: Metodisks līdzeklis*. (2017). Ogre: Attīstības un inovāciju mācību centrs.
15. *Latvijas ilgtspējīga attīstība: Analīze par nevalstisko organizāciju iespējām līdzdarboties. Papildinājums Latvijas valdības ziņojumam par Ilgtspējīgas attīstības mērķu ieviešanu Latvijā*. (2018). Rīga: LAPAS. Pieejams: http://lapas.lv/wp-content/uploads/2018/12/NVOzinojumsLV_v2_final_ar-foto-autoru_18.12.2018.pdf
16. Lauriņa, I. (2011). *Cimdu Dukša un Zeķu Zaķa neparastais ceļojums*. Rīga: Humana People to People in Latvia.
17. *Learning for the future: Competences in Education for Sustainable Development*. (2012). UN EC for Europe Steering Committee on ESD.
18. *Līdzdalības piedzīvojums: Rokasgrāmata sākumskolas skolotājiem*. (2017). Rīga: Latvijas Bērnu Labklājības tīkls.
19. *Matiass un Amadū: Metodiskais līdzeklis par Eiropas Savienības sadarbības politiku attīstības jomā*. (2007). Luksemburga: ES Publikāciju birojs.
20. *Matiass un Amadū: Pamošanās sadarbībai attīstības jomā*. (2007). Luksemburga: ES Publikāciju birojs.
21. *Metodisks materiāls attīstības / globālajā izglītībā*. (2010). Rīga: IAC.
22. *No meža līdz papīram: Mācību līdzeklis pirmsskolai un sākumskolai*. (2017). Rēzekne.
23. Pipere, A. (2019). *Journal of Teacher Education for Sustainability after the UN Decade of Education for Sustainable Development: Exploring for the future*. Journal of Teacher Education for Sustainability, 21(1), 5-34.
24. *Raibā tomātu pasaule: Mācību līdzeklis pirmsskolai un sākumskolai*. (2017). Rēzekne.
25. *Rokas lelles stāsta Āfrikas bērnu stāstus, Наручные куклы рассказывают*.
26. Rompcyk, E. (2007). *Gribam ilgtspējīgu attīstību*. Rīga: Friedrich-Stiftung. Pieejams: http://www.varam.gov.lv/files/text/Darb_jomas/Book_gribamia.pdf
27. Tudorache, A.-L. (2017). *World's Future in Your Actions: Manual for Facilitators in Global Education*. Bucharest: A.R.T. Fusion Association. https://www.saltoyouth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-1770/manual%20en%20online.compressed.pdf vai https://issuu.com/andreea_loredana/docs/manual_en_online
28. *Vannas pīlīte, kurp tu peldi? Mācību līdzeklis pirmsskolai un sākumskolai*. (2017). Rēzekne.
29. UNESCO LNK: *Starptautiskā izglītības akcija "Pasaules lielākā mācību stunda" Latvijā*: <https://www.unesco.lv/lv/pasaules-lielaka-macibu-stunda>
30. UNESCO. (2010). *Climate Change Education for Sustainable Development*. Paris: UNESCO Publishing. <http://unesdoc.unesco.org/images/0019/001901/190101E.pdf>
31. UNESCO. (2014). *Global Citizenship Education Preparing Learners for the Challenges of the 21st Century*. Paris: UNESCO. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000227729>
32. UNESCO. (2016). *Global Citizens for Sustainable Development. A Teacher's Guide*. Paris: UNESCO. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000246888>
33. UNESCO (2017). *Education for Sustainable Development Goals. Learning Objectives*. Paris: UNESCO Publishing. <http://unesdoc.unesco.org/images/0024/002474/247444e.pdf>
34. UNESCO. (2015). *Rethinking Education. Towards a Global Common Goal?* Paris: UNESCO Publishing. <http://unesdoc.unesco.org/images/0023/002325/232555e.pdf> 15.

35. Zhukova O., Fjodorova I., & Iliško Dz. (2020). Novice Teachers' Beliefs and Knowledge about Education for Sustainable Development. *Acta Paedagogica Vilnensia*, 44, 34-44. doi: 10.15388/ActPaed.44.3.

Periodika un citi informācijas avoti

1. *Attīstības Sadarbības Vēstis*. (2015-2017). Rīga: Zaļā brīvība.
2. *Vides Vēstis*: <http://www.videsvestis.lv/>
3. *Discourse and Communication for Sustainable Education*: <https://sciendo.com/journal/DCSE>
4. *International Journal of Environment and Sustainable Development* (IJESD): <http://www.inderscience.com/jhome.php?jcode=ijesd>
5. *Journal of Education for Sustainable Development*: <http://intl-jsd.sagepub.com>
6. *Journal of Teacher Education for Sustainability*: <https://sciendo.com/journal/JTES>
7. *Resurgence and Ecologist*: <https://www.resurgence.org/magazine/>

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” A. daļas studiju kurss. Kurss tiek docēts latviešu valodā.

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Psiholoģija skolotājiem
Studiju kursa kods (DUIS)	PsihP056
Zinātnes nozare	Psiholoģija
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	32
Lekciju stundu skaits	24
Semināru stundu skaits	8
Praktisko darbu stundu skaits	-
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	128
Kursa autors(-i)	
Dr. psych., asociētā profesore Anika Miltuze (<i>Latvijas Universitāte</i>)	
Dr. psych., profesore Tija Zīriņa (<i>Latvijas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. psych., docente Svetlana Guseva	
Dr. psych., docents Valērijs Makarevičs	
Dr. psych., as.prof. Valērijs Dombrovskis	
Dr. psych., docente Aļona Koriņševa	
Priekšzināšanas	
Nav nepieciešamas	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kurss integrē vispārīgās, attīstības, sociālās, personības un pedagoģiskās psiholoģijas atziņas un atklājumus, kas nepieciešami sekmīgai pedagoģiskā procesa plānošanai un īstenošanai gan pirmsskolas izglītības iestādēs, gan skolā.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Sniegt strukturētas zināšanas psiholoģijā, lai attīstītu un pilnveidotu studējošo izpratni par dažādu izziņas procesu darbības likumsakarībām; fiziskās, kognitīvās un sociāli emocionālās attīstības likumsakarībām agrās bērnības, pirmsskolas, jaunākā skolas vecuma, pusaudžu un jauniešu vecumposmā un to ietekmējošiem faktoriem; dažādiem mācīšanās psiholoģiskiem aspektiem, kā arī sociālajiem procesiem grupā. Studiju kursā ir iekļauta arī savas attīstības, personības un saskarsmes aspektu, kas varētu ietekmēt pedagoģisko procesu, izvērtēšana, kā arī veicinātas topošo skolotāju prasmes izvērtēt un respektēt skolēnu attīstības, mācīšanās, saskarsmes un personības izaugsmes vajadzības pedagoģiskajā procesā.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Radīt izpratni par dažādu izziņas procesu darbības likumsakarībām; fiziskās, kognitīvās un sociāli emocionālās attīstības likumsakarībām agrās bērnības, pirmsskolas, jaunākā skolas vecuma, pusaudžu un jauniešu vecumposmā un to ietekmējošiem faktoriem; dažādiem mācīšanās psiholoģiskiem aspektiem, kā arī sociālajiem procesiem grupā. 2. Veicināt studējošos kritiski izvērtēt savas attīstības, personības un saskarsmes dažādus aspektus un to iespējamo ietekmi uz pedagoģisko procesu. 3. Sekmēt iegūto zināšanu izmantošanu, izvērtējot skolēnu attīstības, mācīšanās, saskarsmes un personības izaugsmes vajadzības pedagoģiskajā procesā. 	

Studiju kursa kalendārais plāns
<ol style="list-style-type: none"> 1. Izziņas procesi, to darbības likumsakarības un veicināšana mācīšanās procesā. (L8, S2, Pd24) 2. Indivīda attīstību ietekmējošie faktori: dzīvēsspēks, temperaments, piesaiste un tās nozīme skolotāja – skolēna mijiedarbībā. (L8, S2, Pd28) 3. Dažādu vecumposmu attīstības īpatnības un to loma pedagoģiskajā procesā. (L4, S2, Pd28) 4. Mācīšanās dažādie psiholoģiskie aspekti. (L2, S1, Pd24) 5. Sociālie procesi grupā un to nozīme skolēnu mijiedarbībā ar vienaudžiem un skolotāju. (L2, S1, Pd24) <p><i>L – lekcija</i> <i>S – seminārs</i> <i>Pd – patstāvīgais darbs</i></p>
Studiju rezultāti
<p>ZINĀŠANAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izskaidro izziņas procesus, to darbības likumsakarības un attīstības iespējas mācīšanās procesā. 2. Pārzina indivīda fiziskās, kognitīvās un socioemocionālās attīstības aspektus, to ietekmējošos faktorus un izprot to lomu pedagoģiskajā procesā. 3. Raksturo mācīšanās psiholoģiskos aspektus. 4. Izskaidro sociālos procesus grupā, to nozīmi skolēnu mijiedarbībā ar vienaudžiem un skolotāju. <p>PRASMES</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Analizē izziņas procesu darbības likumsakarības un to darbību dažādos vecumposmos; izvērtē savu izziņas procesu darbību un to iespējamo ietekmi uz pedagoģisko procesu. 6. Analizē bērnu, pusaudžu un pieaugušo attīstības likumsakarības un to ietekmi uz mācīšanās procesu un mijiedarbību ar skolotāju, izvērtē savas attīstības individuālās īpatnības dažādos vecumposmos un to iespējamo ietekmi uz pedagoģisko procesu. 7. Analizē mācīšanās biheiviorālos, kognitīvos un sociāli kognitīvos aspektus, izvērtē skolēnu mācīšanos no dažādu aspektu skatu punkta. 8. Atpazīst dažādu sociālo procesu izpausmes grupā, tai skaitā vardarbīgu uzvedību. <p>KOMPETENCE</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Novērtē skolēnu individuālās attīstības un mācīšanās vajadzības, to kognitīvās, sociālās un emocionālās kompetences un iespējamo mijiedarbību pedagoģiskajā procesā. 10. Novērtē skolēnu mācīšanās un saskarsmes grūtību cēloņus un sniedz priekšlikumus to sekmīgai risināšanai.
Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums
<p>Patstāvīgais darbs paredzēts katras lekcijas noslēgumā un ir saistīts ar lekcijā analizēto tematu, kā arī ar darba vidē, t.i. izglītības iestādē novēroto. Patstāvīgais darbs ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu. Studenti patstāvīgā darba ietvaros veic 1. un 2. starppārbaudījumu.</p> <p>1. STARPPĀRBAUDĪJUMA ietvaros studenti patstāvīgi izziņa lekciju tematu teorētiskos aspektus par: 1) izziņas procesiem; 2) bioloģiskajiem, vides faktoriem, temperamentu un piesaisti; 3) bērnu, pusaudžu un jauniešu attīstības aspektus; 4) mācīšanās psiholoģiskos aspektus; 5) sociālos procesus grupā. Patstāvīgā darba rezultāti tiek prezentēti 5 kontroldarbos e-vidē un veido 25% no kopējā vērtējuma (katrs 5%).</p> <p>2. STARPPĀRBAUDĪJUMA ietvaros studenti patstāvīgi sagatavo un izpilda 6 uzdevumus: 1) apraksta savas uzmanības, atmiņas, domāšanas procesus un intelekta darbību; izvērtē pamanītās likumsakarības, akcentē savas izziņas darbības stiprās puses, apraksta pilnveidojamās izziņas aspektus; sagatavo secinājumus prezentēšanai seminārā; 2) apzina bioloģisko un vides faktoru nozīmi indivīda attīstībā un skolēna un skolotāja mijiedarbībā. Izstrādā uz piemēriem un savu pieredzi balstītu gadījuma aprakstu un</p>

analīzi, un sagatavo secinājumus prezentēšanai seminārā; 3) balstoties uz Ž.Piažē teorētisko pamatojumu, izzina domāšanas īpatnības pirmsoperacionālajā stadijā pirmsskolas vecuma bērniem (4-7 gadi), sagatavo secinājumus prezentēšanai seminārā; 4) veic strukturētu sarunu ar pazīstamu pusaudzi vai jauniešu (12-18 gadi) par viņiem aktuāliem dzīves jautājumiem, veic analīzi un izdara secinājumus par dažādiem šī vecumposma aspektiem, iekļaujot pārdomas par saviem identitātes meklējumiem, sagatavo secinājumus prezentēšanai seminārā; 5) izzina literatūru par mācību motivāciju, realizē koleģiālu diskusiju ar kādu no saviem studiju biedriem par mācību motivācijas dažādiem aspektiem, veic savas mācīšanās motivācijas analīzi, sagatavo secinājumus prezentēšanai seminārā; 6) analizē literatūru un savu līdzšinējo pieredzi par mūsdienu sabiedrībā un skolas vidē sastopamajiem stereotipiem, veikt savu stereotipu un aizspriedumu izvērtējumu, sagatavo secinājumus prezentēšanai seminārā. 2.starpārbaudījuma patstāvīgie darbi tiek prezentēti semināros un veido 45% no kopējā vērtējuma.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot dažādus starppārbaudījumu veidus (5 kontroldarbus un 6 patstāvīgos uzdevumus) visa kursa norises laikā. Noslēguma pārbaudījumu studenti drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

STARPPĀRBAUDĪJUMI:

1. STARPPĀRBAUDĪJUMS. 5 kontroldarbi e-vidē par kursā aplūkoto galveno tematu teorētiskajiem aspektiem – 25 % (katrs 5% apmērā):

1. Kontroldarbs par izziņas procesiem.
2. Kontroldarbs par bioloģiskajiem, vides faktoriem, temperamentu un piesaisti.
3. Kontroldarbs par bērnu, pusaudžu un jauniešu attīstības aspektiem.
4. Kontroldarbs par mācīšanās psiholoģiskajiem aspektiem.
5. Kontroldarbs par sociālajiem procesiem grupā.

2. STARPPĀRBAUDĪJUMS. 6 individuāli patstāvīgi veikti un iesniegti uzdevumi, kuru rezultāti ir prezentēti un pārrunāti semināros. Kopā tie veido 45% no vērtējuma.

1. Veikt savas uzmanības, atmiņas un domāšanas procesu, intelekta analīzi un novērtēšanu.
2. Apzināt bioloģisko un vides faktoru nozīmi indivīda attīstībā un skolēna un skolotāja mijiedarbībā, izstrādāt uz piemēriem un savu pieredzi balstītu gadījuma aprakstu un analīzi.
3. Balstoties uz Ž.Piažē teorētisko pamatojumu, izzināt domāšanas īpatnības pirmsoperacionālajā stadijā pirmsskolas vecuma bērniem (4-7 gadi).
4. Veikt strukturētu sarunu ar pazīstamu pusaudzi vai jauniešu (12-18 gadi) par dzīves aktualitātēm šajā vecuma posmā, veikt sarunas analīzi un izdarīt secinājumus par dažādiem šī vecumposma aspektiem, iekļaujot pārdomas par saviem identitātes meklējumiem.
5. Izzināt literatūru par mācību motivāciju, realizēt koleģiālu diskusiju ar kādu no saviem studiju biedriem par mācību motivācijas dažādiem aspektiem, veikt savas mācīšanās motivācijas analīzi.
6. Veikt mūsdienu sabiedrībā un skolas vidē pastāvošo stereotipu analīzi, pievēršot uzmanību savu stereotipu un aizspriedumu izvērtējumam.

NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (problēmsituāciju analīze, priekšlikumu izstrāde) – 30 %.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti									
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1.starppārbaudījums	+	+	+	+					+	+
2.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3.eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Izziņas procesi, to darbības likumsakarības un veicināšana mācīšanās procesā. (L8, S2, Pd24)

LEKCIJAS: Ievads psiholoģijā, zinātnes galvenie mērķi un uzdevumi. Indivīda izziņas procesi, to nozīme pedagogiskajā procesā. Uzmanības jēdziens. Uzmanības veidi. Uzmanības īpašības: apjoms, precizitāte, noturība, sadalīšana. Uzmanības saistība ar pašregulāciju, uzmanības pievēršanas un noturēšanas paņēmieni. Atmiņa, tās veidi un likumsakarības. Atmiņas pamatprocesi: iegaumēšana, saglabāšana, reproducēšana un aizmiršana. Mnemonikas paņēmieni. Domāšana, tās veidi un likumsakarības. Jēdzieni un kategorijas. Domāšana un kreativitāte. Problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana. Kritiskā domāšana un tās veicināšana. Zināšanas, zināšanu reprezentācijas. Intelekti. Faktoranalītiskās un sistēmiskās intelekta teorijas. Emocionālais un morālais intelekts.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Savas uzmanības, atmiņas un domāšanas procesu, intelekta analīze un novērtēšana. (Pd20)

SEMINĀRS: Uzmanības, atmiņas un domāšanas procesu, intelektuālo spēju individuālās īpatnības un to loma pedagogiskajā procesā.

1. KONTROLDARBS par izziņas procesiem (e-vidē). (Pd4)

2. Indivīda attīstību ietekmējošie faktori: dzīvēsspēks, temperaments, piesaiste un to loma skolotāja – skolēna mijiedarbībā. (L8, S2, Pd28)

LEKCIJAS: Attīstības jomas un attīstības principi. Dzīvēsspēka koncepts. Bioloģisko un sociālo faktoru mijiedarbība indivīda attīstībā: Bronfenbrennera modelis.

Temperaments kā indivīda individuālo atšķirību bioloģiskais pamats. Temperamenta izpausmes uzvedībā, mācīšanās procesā un skolēna – skolotāja mijiedarbībā. Indivīda socioemocionālā attīstība: emociju un emociju regulācijas attīstība, pašvērtējuma un pašefektivitātes veidošanās, veselīga pašvērtējuma veicināšana. Piesaiste, drošas un nedrošas piesaistes veidošanās, agrīnās piesaistes ietekme uz indivīda tālāko socioemocionālo attīstību. Piesaistes likumsakarības skolēna – skolotāja un vienaudžu mijiedarbībā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Apkopot informāciju par bioloģisko un vides faktoru nozīmi skolēna un skolotāja mijiedarbībā; iesniegt individuāli izstrādātu, uz piemēriem un savu pieredzi balstītu gadījuma aprakstu un analīzi. (Pd24)

SEMINĀRS. Bioloģisko un vides faktoru mijiedarbība un izpausmes uzvedībā.

2. KONTROLDARBS par bioloģiskajiem, vides faktoriem, temperamentu un piesaisti. (Pd4)

3. Dažādu vecumposmu attīstības īpatnības un to loma pedagogiskajā procesā. (L4, S2, Pd28)

LEKCIJA: Pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma bērnu attīstība: fiziskā, kognitīvā attīstība, valodas attīstība, prāta teorijas attīstība, vadības funkciju attīstība. Gatavība skolai.

<p>PATSTĀVĪGAIS DARBS: Balstoties uz Ž.Piažē teorētisko pamatojumu, izzināt domāšanas īpatnības pirmsoperacionālajā stadijā pirmsskolas vecuma bērniem (4-7 gadi). Pirmsskolas vecuma bērnu kognitīvā attīstība. (Pd12)</p> <p>LEKCIJA: Pusaudžu un jauniešu attīstība (pubertāte, identitātes veidošanās, identitātes meklējumu dažādie aspekti), topošo pieaugušo vecums (emerging adulthood), vecumposma īpatnību ietekme uz mācīšanās procesu un mijiedarbību ar skolotāju.</p> <p>PATSTĀVĪGAIS DARBS: Veikt strukturētu sarunu ar pazīstamu pusaudzi vai jauni (12-18 gadi) par dzīves aktualitātēm šajā vecuma posmā, veikt sarunas analīzi un izdarīt secinājumus par dažādiem šī vecumposma aspektiem, iekļaujot pārdomas par saviem identitātes meklējumiem. (Pd12)</p> <p>SEMINĀRS: Pusaudžu un jauniešu attīstība.</p> <p>3. KONTROLDARBS par dažādu vecumposmu attīstības aspektiem (e-vidē). (Pd4)</p> <p>4. Mācīšanās dažādie psiholoģiskie aspekti. (L2, S1, Pd24)</p> <p>LEKCIJA: Mācīšanās biheiviorālie aspekti. Klasiskie un operantie nosacījuma refleksi. Pastiprinājumi un to veidi. Efektīvi un neefektīvi sodi. Uzvedības regulēšana: praktiskā (lietišķā jeb pielietojamā) uzvedības analīze, funkcionālās uzvedības analīze un atbalsts pozitīvai uzvedībai.</p> <p>Sociāli kognitīvie aspekti. Sociālās iemācīšanās process, uzvedības modelēšana, pašefektivitāte un pašregulācija. Sociālā mijiedarbība un tuvākās attīstības zona. Mācību motivācija un prokrastinācija.</p> <p>PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izziņāt literatūru par mācību motivāciju, realizēt koleģiālu diskusiju ar kādu no saviem studiju biedriem par mācību motivācijas dažādiem aspektiem, veikt savas mācīšanās motivācijas analīzi. (Pd20)</p> <p>SEMINĀRS: Mācību motivācija un to ietekmējošie faktori.</p> <p>4. KONTROLDARBS par mācīšanās psiholoģiskajiem aspektiem. (Pd4)</p> <p>5. Sociālie procesi grupā un to nozīme mijiedarbībā ar vienaudžiem un skolotāju. (L2, S1, Pd24)</p> <p>LEKCIJA: Grupas ietekme: konformisms, sociālā fasilitāte, sociālā slinkošana, deindividuācija. Autoritātes ietekme, piekrišana un pakļaušanās. Attieksmju, pārliecību un aizspriedumu rašanās grupās. Diskriminācija. Stereotipu veidošanās, atpazīšana un mazināšana. Agresija, agresijas veidi, ietekmējošie faktori. Vienaudžu savstarpējā agresija, mobings reālā un virtuālā vidē – tās atpazīšana un mazināšanas iespējas.</p> <p>PATSTĀVĪGAIS DARBS: Veikt mūsdienu sabiedrībā un skolas vidē redzamo stereotipu analīzi, pievēršot uzmanību savu stereotipu un aizspriedumu izvērtējumam. (Pd20)</p> <p>SEMINĀRS: Mūsdienu sabiedrībā un skolas vidē pastāvošie aizspriedumi un stereotipi.</p> <p>5. KONTROLDARBS par sociālajiem procesiem grupā. (Pd4)</p>
<p><i>Obligāti izmantojamie informācijas avoti</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Damberga, I. (2015). Izglītības psiholoģija. Martinsone K., Miltuze A. (red.) <i>Psiholoģija 3. Lietišķās jomas</i>. (82.-108. lpp.). Rīga: Zvaigzne ABC. 2. Mārtinsone, K., & Miltuze, A. (red.) (2015). <i>Psiholoģija 1. Pamatjautājumi – teorijas un pētījumi</i>. Rīga: Zvaigzne ABC. 3. Mārtinsone, K. & Miltuze, A. (red.) (2015). <i>Psiholoģija 2. Personība, grupa, sabiedrība, kultūra</i>. Rīga: Zvaigzne ABC. 4. Reņģe, V. (2002). <i>Sociālā psiholoģija</i>. Rīga: Zvaigzne ABC. 5. Calvo de Mora, J., & Kennedy, K.J. (Eds.). (2020). <i>Schools and informal learning in a knowledge based world</i>. Routledge. ISBN 978-0-367-07756-3
<p><i>Papildus informācijas avoti</i></p>

1. Arnett, J.J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American Psychologist*, 5, 469-480.
http://jeffreyarnett.com/ARNETT_Emerging_Adulthood_theory.pdf
2. Boulbijs, Dž. (1998). *Drošais pamats*. Rīga: Rasa ABC.
3. Craig, G., & Baucum, D. (2002). *Human Development* (9th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall. (angļu vai krievu tulkojumā)
4. Geidžs, N.L., & Berliners, D.C. (1999). *Pedagoģiskā psiholoģija*. Rīga: Zvaigzne ABC.
5. Hewstone, M., Stroebe, W., & Jonas, K. (Eds.) (2015). *An Introduction to Social Psychology* (6th ed.). Chichester: John Wiley & Sons.
6. Krone, I. & Bite, I. (2013). Teorētiskā izpratne par vadības funkcijām un to attīstības atbalstu pirmsskolas vecuma bērniem. *LU Raksti. Psiholoģija*, 786, 75.-88.
7. Laizāne, I. & Sebre, S. (2011). Jauniešu internalizētas un eksternalizētas problēmas saistībā ar piesaisti vecākiem un vecāku alkohola lietošanu. *LU Raksti. Psiholoģija*, 774, 51.-66.
8. Makarevičs, V., & Iliško, Dz. (2019). *Governance of informal learning as a pathway for the development of young adults' agency for sustainability. Schools and Informal Learning in a Knowledge-Based World*. Edited by Javier Calvo de Mora, Kerry J. Kennedy. Routledge. London. Article 10. ISBN 9780367077563 155-167
9. Makarevičs, V., & Iliško, Dz. (2019). *Seven Essays in Psychology*. Scholars' Press. Beau Bassin. ISBN 978-613-8-91176-0
10. Myers, D.G. (2013). *Psychology*. 10th edition. New York: Worth Publishers.
<http://www.doralacademyprep.org/ourpages/auto/2016/4/2/44580505/Myers%2010th%20edition.pdf>
11. Ormrod, J. E. (2006). *Educational Psychology: Developing Learners*. (5th ed.). Upper Saddle River, N.J.: Pearson.
12. Papalia, D.E., Olds, S.W., & Feldman, R.D. (2008). *Human Development*. Boston: McGraw-Hill
13. Pipere, A., Mārtinsone, K., Sebre, S., & Vorobjovs, A. (2013). *Ārija Karpova and psychology in Latvia: Voices from past and present*. International Business: Innovations, Psychology, Economics, vol. 4, No. 1(6), 18-32.
14. Soverē, L. & Bite, I. (2014). Dzīvēsspēks un tā novērtēšanas metodes. *LU Raksti. Psiholoģija*, 801, 96.-110.

Periodika un citi informācijas avoti

1. Arnett, J.J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American Psychologist*, 5, 469-480.
2. Krone, I. & Bite, I. (2013). Teorētiskā izpratne par vadības funkcijām un to attīstības atbalstu pirmsskolas vecuma bērniem. *LU Raksti. Psiholoģija*, 786, 75.-88.
3. Laizāne, I. & Sebre, S. (2011). Jauniešu internalizētas un eksternalizētas problēmas saistībā ar piesaisti vecākiem un vecāku alkohola lietošanu. *LU Raksti. Psiholoģija*, 774, 51.-66.
4. Soverē, L. & Bite, I. (2014). Dzīvēsspēks un tā novērtēšanas metodes. *LU Raksti. Psiholoģija*, 801, 96.-110.

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” A. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Pētniecība izglītībā. 1.Studiju darbs (DP kurss)
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl2016
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	16
<i>Lekciju stundu skaits</i>	4
<i>Semināru stundu skaits</i>	-
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	12
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	144
Kursa autors(-i)	
Dr.sc.admin., asoc. profesore Antra Ozola (<i>Latvijas Universitāte</i>) Dr.paed., profesore Linda Pavītola (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr.psych., profesore Anita Pipere (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.paed., docente Sandra Zariņa Dr.psych., asoc. profesors Aleksejs Ruža Dr.paed., profesore Jeļena Davidova Dr.psych., profesore Anita Pipere	
Priekšzināšanas	
Skolotāja profesionālās darbības pamati	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kurss orientēts uz studējošo zināšanu, prasmju un kompetences pilnveidi zinātniskajā pētniecībā izglītības jomā. Studiju kursa gaitā lekcijās un praktiskajos darbos tiks pilnveidota studējošo izpratne par izglītības nozīmīgu problēmu risināšanas iespējām pētnieciskajā darbībā, ievērojot atbildīgas pētniecības principus. Studiju kursa ietvaros iegūtās zināšanas un prasmes veicinās studējošo spējas patstāvīgi izvirzīt inovatīvas pētniecības problēmas un izvēlēties tai atbilstošo pētījuma metodoloģiju. Studiju kursa nodarbībās tiks sniegta iespēja attīstīt studējošo kompetenci pētījumu plānošanā, organizēšanā, datu ieguvē, apstrādē, analīzē un pētījuma rezultātu atspoguļošanā izglītības jomā.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Veidot izpratni par zinātniskās pētniecības procesu un apgūt prasmes, kuras nepieciešamas izglītības pētījumu sagatavošanai un veikšanai, pētījumu rezultātu apkopošanai un zinātnisku pārskatu sagatavošanai.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Veicināt studējošo teorētisko un praktisko zināšanu apgūšanu par izglītības pētījumiem, to metodoloģiju un organizāciju. 2. Veidot izpratni par izglītības pētījumu datu apstrādes metodiku un loģiku, izmantojot modernās informācijas un komunikāciju tehnoloģijas. 3. Dot iespēju attīstīt pētnieciskā darba prasmes vadīt un plānot pētniecisko procesu. 4. Sekmēt izpratnes veidošanos par pētniecības nozīmību profesionālajā darbībā. 	

Studiju kursa kalendārais plāns

I. Pētniecība izglītībā

1. Pētījuma veidi un pētījumu procesa plānošana. (L1, P1, Pd4)
2. Pētījumu izlases un to veidošana. (L1, Pd4)
3. Novērojumu veikšana un protokolēšana. (P1, Pd6)
4. Intervijas. (P1, Pd6)
5. Dokumentu un interviju analīze. (P1, Pd6)
6. Aptauju anketu izstrāde. (P1, Pd6)
7. Darbs ar izklājlapu lietotni MS Excel. (P1, Pd4)
8. Datu kodēšana un ievadīšana. (L1, P1, Pd4)
9. Frekvenču aprēķini. (P1, Pd4)
10. Datu diagrammas. (P1, Pd8)
11. Respondentu grupu salīdzināšana. (P1, Pd4)
12. Korelācijas. (L1, P1, Pd4)
13. Zināšanu pārbaudes testu plānošana. (P1, Pd4)

II. 1. Studiju darbs

1. Iepazīšanās ar metodiskajiem ieteikumiem studiju darba izstrādei. Izglītības jomā aktuālās problēmas izvēle, tās aktualitātes pamatojums Latvijas un/vai Eiropas, un/vai pasaules kontekstā. Pd2
2. Pētījuma tēmas, mērķa, uzdevumu, jautājumu formulēšana un atslēgas vārdu izvirzīšana Pd12
3. Zinātniskās literatūras atlasīšana un kritiska analīze. Pd8
4. Studiju darba satura plānošana. Pd12
5. Studiju darba izstrāde. Pd26
6. Literatūras saraksta noformēšana un atsauču saskaņošana. Pd4
7. Diskusija par izstrādātā darba saturu. Teksta satura rediģēšana atbilstoši saņemtajiem ieteikumiem. Pd4
8. Studiju darba noformēšana un pētījuma rezultātu prezentācija. Pd12

L – lekcija

P – praktiskais darbs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Pārzina kvalitatīvo, kvantitatīvo un jaukto pētījumu veidus, pētniecības principus, stratēģijas un pētījumu veidiem atbilstošās pētniecības metodes.
2. Pārzina pētījuma izlašu veidošanas principus un datu vākšanas veidus.
3. Pārzina datu statistiskās analīzes metožu izmantošanu.

PRASMES:

4. Spēj izvēlēties pētījuma veidam atbilstošu pētījuma metodoloģiju un veikt kvantitatīvo un kvalitatīvo datu vākšanu, apstrādi un analīzi.
5. Prot izstrādāt datu vākšanas instrumentus izglītības pētījumu vajadzībām.
6. Prot apkopot pētījuma rezultātus, noformulēt atbilstošus secinājumus un ieteikumus izglītības problēmu risināšanai.
7. Prot izmantot izklājlapu lietotni Microsoft Excel pētījuma datu statistiskai apstrādei.

KOMPETENCE:

8. Prot plānot un veikt neliela mēroga izglītības pētījumu, ietverot gan teorētisko, gan empīrisko daļu, analizēt un interpretēt iegūtos rezultātus, kā arī nodrošināt veikto pētījumu ētiskumu.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgie uzdevumi I (64 stundas). Studējošo patstāvīgais darbs tiek organizēts individuāli un/vai mazās darba grupās un ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu:

- 1) Izvēlēties pētniecisko problēmu izglītībā, izstrādāt pētījuma ievadu un saturu.
- 2) Veikt novērojumu protokolēšanu, apkopošanu un izdarīt secinājumus.
- 3) Veikt intervijas un izveidot to transkripcijas.
- 4) Analizēt izveidotās interviju transkripcijas.
- 5) Izstrādāt aptaujas anketu.
- 6) Kodēt un ievadīt aptaujas datus.
- 7) Veikt frekvenču aprēķinus aptaujas datiem.
- 8) Izveidot datu diagrammas.
- 9) Veikt respondentu grupu atbilžu salīdzinājumu.
- 10) Veikt korelāciju aprēķinus un interpretēt rezultātus.
- 11) Izstrādāt rakstisku darbu un sagatavoties tā prezentēšanai eksāmenā.

Patstāvīgo darbu ietvaros studējošie veic 3 starppārbaudījumus.

Patstāvīgie uzdevumi II (80 stundas):

- 1) Iepazīšanās ar metodiskajiem ieteikumiem studiju darba izstrādei. Izglītības jomas aktualitāšu apzināšana, pētījuma problēmas un studiju darba temata formulēšana..
- 2) Pētījuma mērķu, uzdevumu definēšana un saskaņošana ar darba vadītāju-
- 3) Izvēlētajai pētījuma tēmai/ problēmai atbilstošu zinātnisko avotu atlase, informācijas analīze, bibliogrāfiskā saraksta izveide.
- 4) Studiju darba satura izstrāde.
- 5) Izstrādātā darba pilnveide atbilstoši studiju darba vadītāja ieteikumiem.
- 6) Studiju darba noformēšana, prezentācijas sagatavošana

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot visu noslēguma pārbaudījumu vērtējumus.

NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Izstrādāts pētījums un 1.studiju darbs. Pētījuma rezultātu un studiju darba satura mutiska prezentācija – 100%:

I. STARPPĀRBAUDĪJUMI UN NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS – 50%.

II. IZSTRĀDĀTS 1.STUDIJU DARBS– 50%:

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.starppārbaudījums	+	+	+					
2.starppārbaudījums			+	+	+			
3.starppārbaudījums				+	+	+		
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

I. Pētniecība izglītībā

1. Pētījuma veidi un pētījumu procesa plānošana. (Lekcijas – 1 stundas, praktiskie darbi – 1 stundas, patstāvīgais darbs – 4 stundas)

1.LEKCIJA: Zinātniskā pētniecība, tās raksturojums. Zinātniskās pētniecības principi. Skolotāja profesionālās darbības funkciju saistība ar pētniecību. Skolotāja pētniecības kompetenču raksturojums.

1. PRAKTISKAIS DARBS: Pētījumu metodoloģijas jēdziens un būtība. Pētījuma posmi. Pētījumu veidi – gadījuma pētījums, darbības pētījums, eksperimentāls pētījums, longitudināls pētījums u.c. Pētījumu ētika.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Kādas pētnieciskās problēmas izglītībā izvēle, pētījuma ievada un iespējamā satura izveide.

1.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Pētījuma pētnieciskās problēmas formulēšana, ievada un satura rādītāja izstrāde.

2. Pētījumu izlases un to veidošana. (Lekcijas – 1 stundas, patstāvīgais darbs – 4 stundas)

2.LEKCIJA: Ģenerālkopas definēšana. Pētījumu izlašu veidi, principi un metodes. Varbūtīgas un nevarbūtīgas izlases.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Pētījuma izlases formulēšana atbilstoši pētnieciskai problēmai.

3. Novērojumu veikšana un protokolēšana. (Praktiskie darbi – 1 stundas, patstāvīgais darbs – 6 stundas)

2.PRAKTISKAIS DARBS: Novērojumu izmantošanas mērķi. Novērojumu veidi. Novērojumu plānošana. Novērojumu protokola izveide. Novērojuma datu ieguve, apkopošana un analīze.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Novērojumu protokolēšana, apkopošana un secinājumu formulēšana.

2.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Novērojumu veikšana un analīze.

4. Intervijas. (Praktiskie darbi – 1 stundas, patstāvīgais darbs – 6 stundas)

3.PRAKTISKAIS DARBS: Interviju tipi un transkripcijas. Interviju plānošana. Interviju respondentu, tai skaitā ekspertu, izvēle, jautājumu sastādīšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Interviju veikšana un transkripciju izveide.

5. Dokumentu un interviju analīze. (Praktiskie darbi – 1 stundas, patstāvīgais darbs – 6 stundas)

4.PRAKTISKAIS DARBS: Tematiskās un kontentanalīzes metodes. Atslēgvārdu definēšana un meklēšana. Saturisko bloku izveide. Interviju transkripciju analīze.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izveidotās interviju transkripcijas analīze.

6. Aptauju anketu izstrāde. (Praktiskie darbi – 1 stundas, patstāvīgais darbs – 6 stundas)

5.PRAKTISKAIS DARBS: Aptaujas metode datu vākšanai. Aptaujas jautājumu tipi. Aptaujas jautājumu formulēšana. Aptaujas noformēšana. Atbilžu skalas aptaujās – diskrētas un nepārtrauktas skalas. Ordināras un nominālas skalas. Likerta skalas veidi. Tiešsaistes aptaujas. Populārākie tiešsaistes aptauju rīki. Tiešsaistē savāktu datu apstrāde. Tiešsaistes aptauju anketu specifika.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Aptaujas anketas izveide.

3.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Aptaujas anketas izveide.

7. Darbs izklājlapu lietotnē MS Excel. (Praktiskie darbi – 1 stundas, patstāvīgais darbs – 4 stundas)

6.PRAKTISKAIS DARBS: MS Excel darba vide. MS Excel biežāk izmantotās funkcijas, noformējuma veidošana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Noformējuma veidošana MS Excel.

8. Datu kodēšana un ievadīšana. (Lekcijas – 1 stundas, praktiskie darbi – 1 stundas, patstāvīgais darbs – 4 stundas)

3.LEKCIJA: Aptaujas anketas datu kodēšana un ievadīšana.

7.PRAKTISKAIS DARBS: Kodu tabulas izveide. Datu tabulas izveide.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Aptaujas anketas datu kodēšana un ievadīšana.

9. Frekvenču aprēķini. (Praktiskie darbi – 1 stundas, patstāvīgais darbs – 4 stundas)

8.PRAKTISKAIS DARBS: Absolūtās, relatīvās, kumulatīvās un relatīvās kumulatīvās frekvences. Frekvenču aprēķini.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Frekvenču aprēķini aptaujas datiem.

10. Datu diagrammas. (Praktiskais darbs – 1 stundas, patstāvīgais darbs – 8 stundas)

9.PRAKTISKAIS DARBS: Datu vizualizācijas metodes. Datu diagrammu tipi un to izveide.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Datu diagrammu izveide.

11. Respondentu grupu salīdzināšana. (Praktiskie darbi – 1 stundas, patstāvīgais darbs – 4 stundas)

10.PRAKTISKAIS DARBS: Statistiskas nozīmības pārbaudes metodes dažādām izlasēm. Hī kvadrāta kritērijs un tā aprēķināšana. Stjudenta t-kritērijs.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Respondentu grupu atbilžu salīdzinājums.

12. Korelācijas. (Lekcijas – 1 stundas, praktiskie darbi – 1 stundas, patstāvīgais darbs – 4 stundas)

4.LEKCIJA: Korelāciju koeficienti. Pozitīvas un negatīvas korelācijas.

11.PRAKTISKAIS DARBS: Pīrsona korelācijas koeficienta aprēķināšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Korelāciju aprēķini un rezultātu interpretēšana.

13. Zināšanu pārbaudes testu plānošana. (Praktiskie darbi – 1 stundas, patstāvīgais darbs – 4 stundas)

12.PRAKTISKAIS DARBS: Testa jautājumu formulēšana. Testa satura attiecība pret mācību vielas saturu un apjomu. Testa jautājumu veidi. Testa atbilžu vērtēšana. Ieteikumi doto atbilžu variantu formulēšanai.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Pētījuma plāna izstrāde un prezentācijas sagatavošana.

II. 1.Studiju darbs

1. Iepazīšanās ar metodiskajiem ieteikumiem studiju darba izstrādei. Izglītības jomā aktuālās problēmas izvēle un tās aktualitātes pamatošana Latvijas un/vai Eiropas, un/vai pasaules kontekstā. Pd2

2. Pētījuma temata, mērķa, uzdevumu, jautājumu formulēšana un atslēgas vārdu izvirzīšana. Pd12
3. Studiju darba izstrādei nepieciešamās zinātniskās literatūras atlasīšana un kritiska analīze, tostarp darbs ar zinātniskajiem rakstiem starptautiskajās datu bāzēs. Pd8
4. Studiju darba satura plānošana –studiju darba struktūras veidošana. Pd12
5. Studiju darba satura izstrāde: zinātniskās literatūras analīze un izvērtēšana, informācijas apkopošana studiju darba tekstā, secinājumu definēšana, priekšlikumu izstrāde studiju darbā aplūkotās pedagoģiskās problēmas risināšanai. Pd26
6. Literatūras saraksta noformēšana un atsauču saskaņošana: literatūras avotu apkopošana un bibliogrāfiskā saraksta veidošana. Pd4
7. Diskusija par izstrādātā darba saturu ar studiju darba vadītāju. Teksta rediģēšana atbilstoši saņemtajiem ieteikumiem. Pd4
8. Studiju darba noformēšana un pētījuma rezultātu prezentācija: prezentācijas sagatavošana un prezentēšana, vērtēšana un pašvērtēšana. Pd12

L – lekcija

P – praktiskais darbs

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Arhipova, I. & Bāliņa, S. (1999). *Statistika ar MS Excel ikvienam*. I daļa. Rīga: Datorzinību centrs.
2. Cropley, A. (2002). *Qualitative Research Methods*. Rīga: Zinātne.
3. Geske, A. & Grīnfelds, A. (2006). *Izglītības pētniecība*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
4. Mārtinsons, K. (sast.) (2011). *Ievads pētniecībā: stratēģijas, dizaini, metodes*. Rīga: RaKa.
5. Mārtinsons, K., Pipere, A., & Kamerāde, D. (2016). *Pētniecība: teorija un prakse*. Rīga: RaKa
6. MK. (2018). *Noteikumi par valsts pamatzglītības standartu un pamatzglītības programmu paraugiem Nr. 747*. <https://likumi.lv/ta/id/303768>
7. MK. (2019). *Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem Nr.416*. <https://likumi.lv/ta/id/309597>
8. Namsone, D., Čakāne, L., Butkēviča, A. (2018). *Kompetenci attīstoša mācīšanās*. <https://www.siic.lu.lv/petnieciba/ieteikumi-kompetenci-attistos-macisanas/>
9. Oliņa Z., Namsone D., France I., (2018). *Mācīšanās lietpratībai./ LU Starpnozaru izglītības inovāciju centrs*. www.siic.lu.lv
10. Skola2030. (2017). *Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un pieejas apraksts*. <https://www.izm.gov.lv/images/aktualitates/2017/Skola2030Dokuments.pdf>

Papildus informācijas avoti

1. Arhipova, I. & Bāliņa, S. (2003). *Statistika ekonomikā. Risinājumi ar SPSS un Microsoft Excel*. Rīga: Datorzinību centrs.
2. Creswell, J.W. (2014). *Educational research: Planning, conducting and evaluating qualitative and quantitative research*. Upper Saddle River, NJ: Pearson Education.
3. Fadels, Č., Bialika, M., Trilings, B. (2017). *Četru dimensiju izglītība*. Rīga: Lielvārds
4. Geske, A. & Grīnfelds, A. (2001). *Izglītības pētījumu metodoloģija un metodes*. Rīga: Raka.
5. Griffin, P. (ed.) (2017). *Assessment for Teaching*. Cambridge, Cambridge University Press
6. Hattie, J. (2019). *Visible Learning: Feedback* / John Hattie and Shirley Clarke. Abingdon, Oxon; New York, NY : Routledge

7. Lasmanis, A. (2002). *Datu ieguves, apstrādes un analīzes metodes pedagogijas un psiholoģijas pētījumos*. 1. grāmata. Rīga: Izglītības solī.
8. Purēns, V. (2017). *Kā attīstīt kompetenci: rokasgrāmata skolotājiem: teorija, teoriju vēsture un metodiskie ieteikumi, jaunos mācību standartus ieviešot*. Rīga: RaKa.
9. Schunk, D.H. (2014). *Learning Theories: An Educational Perspective*. 6th Edition, Pearson Prentice Hall, Upper Saddle River.
10. Vordermane, K. (2019). *Ilustrētā rokasgrāmata. Mācīšanās prasmes*. Rīga: Zvaigzbe ABC
11. Wengraf, T. (2001). *Qualitative Research Interviewing: Biographic Narrative and SemiStructured Methods*. London: SAGE Publications.
12. Wiersma, W. & Jurs, S. (2008). *Research Methods in Education: An Introduction*. Boston: Pearson.

Periodika un citi informācijas avoti

1. Educational Research. Taylor & Francis. <https://www.tandfonline.com/loi/rere20>
2. IZM mājas lapa: <https://izm.gov.lv/lv/>
3. *Laikraksts "Izglītība un kultūra:*
4. www.skola2030.lv
5. Paģiāta kontrole studiju darbos https://www.llu.lv/sites/default/files/2016-06/Plagiata_kontrole_studiju_darbos%20V_Tomsons_AK2015.pdf
6. Žurnāls "Skolas Vārds"
7. Žurnāls "Pirmsskolā", "Pirmsskolas izglītība"
8. Žurnāls "Skolas Psiholoģija"
9. Žurnāls "Vecākiem"

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas "Sākumizglītības skolotājs" A. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Pētniecība izglītībā (Pētniecība izglītībā. 1.Studiju darbs)
Studiju kursa kods (DUIS)	
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
<i>Lekciju stundu skaits</i>	4
<i>Semināru stundu skaits</i>	-
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	12
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	64
Kursa autors(-i)	
Dr.sc.admin., asoc. profesore Antra Ozola (<i>Latvijas Universitāte</i>) Dr.paed., profesore Linda Pavītola (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr.psych., profesore Anita Pipere (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.paed., docente Sandra Zariņa Dr.psych., asoc. profesors Aleksejs Ruža Dr.paed., profesore Jeļena Davidova Dr.psych., profesore Anita Pipere	
Priekšzināšanas	
Skolotāja profesionālās darbības pamati	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kurss orientēts uz studējošo zināšanu, prasmju un kompetences pilnveidi zinātniskajā pētniecībā izglītības jomā. Studiju kursa gaitā lekcijās un praktiskajos darbos tiks pilnveidota studējošo izpratne par izglītības nozīmīgu problēmu risināšanas iespējām pētnieciskajā darbībā, ievērojot atbildīgas pētniecības principus. Studiju kursa ietvaros iegūtās zināšanas un prasmes veicinās studējošo spējas patstāvīgi izvirzīt inovatīvas pētniecības problēmas un izvēlēties tai atbilstošo pētījuma metodoloģiju. Studiju kursa nodarbībās tiks sniegta iespēja attīstīt studējošo kompetenci pētījumu plānošanā, organizēšanā, datu ieguvē, apstrādē, analizē un pētījuma rezultātu atspoguļošanā izglītības jomā.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Veidot izpratni par zinātniskās pētniecības procesu un apgūt prasmes, kuras nepieciešamas izglītības pētījumu sagatavošanai un veikšanai, pētījumu rezultātu apkopošanai un zinātnisku pārskatu sagatavošanai.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Veicināt studējošo teorētisko un praktisko zināšanu apgūšanu par izglītības pētījumiem, to metodoloģiju un organizāciju. 2. Veidot izpratni par izglītības pētījumu datu apstrādes metodiku un loģiku, izmantojot modernās informācijas un komunikāciju tehnoloģijas. 3. Dot iespēju attīstīt pētnieciskā darba prasmes vadīt un plānot pētniecisko procesu. 	

4. Sekmēt izpratnes veidošanos par pētniecības nozīmību profesionālajā darbībā.
<i>Studiju kursa kalendārais plāns</i>
STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 4 st., praktiskie darbi (P) – 12 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 64 st.
1. Pētījuma veidi un pētījumu procesa plānošana. (L1, P1, Pd4) 2. Pētījumu izlases un to veidošana. (L1, Pd4) 3. Novērojumu veikšana un protokolēšana. (P1, Pd6) 4. Intervijas. (P1, Pd6) 5. Dokumentu un interviju analīze. (P1, Pd6) 6. Aptauju anketu izstrāde. (P1, Pd6) 7. Darbs ar izklājlapu lietotni MS Excel. (P1, Pd4) 8. Datu kodēšana un ievadīšana. (L1, P1, Pd4) 9. Frekvenču aprēķini. (P1, Pd4) 10. Datu diagrammas. (P1, Pd8) 11. Respondentu grupu salīdzināšana. (P1, Pd4) 12. Korelācijas. (L1, P1, Pd4) 13. Zināšanu pārbaudes testu plānošana. (P1, Pd4)
<i>L – lekcija</i> <i>P – praktiskais darbs</i> <i>Pd – patstāvīgais darbs</i>
<i>Studiju rezultāti</i>
ZINĀŠANAS: 1. Pārzina kvalitatīvo, kvantitatīvo un jaukto pētījumu veidus, pētniecības principus, stratēģijas un pētījumu veidiem atbilstošās pētniecības metodes. 2. Pārzina pētījuma izlašu veidošanas principus un datu vākšanas veidus. 3. Pārzina datu statistiskās analīzes metožu izmantošanu.
PRASMES: 4. Spēj izvēlēties pētījuma veidam atbilstošu pētījuma metodoloģiju un veikt kvantitatīvo un kvalitatīvo datu vākšanu, apstrādi un analīzi. 5. Prot izstrādāt datu vākšanas instrumentus izglītības pētījumu vajadzībām. 6. Prot apkopot pētījuma rezultātus, noformulēt atbilstošus secinājumus un ieteikumus izglītības problēmu risināšanai. 7. Prot izmantot izklājlapu lietotni Microsoft Excel pētījuma datu statistiskai apstrādei.
KOMPETENCE: 8. Prot plānot un veikt neliela mēroga izglītības pētījumu, ietverot gan teorētisko, gan empīrisko daļu, analizēt un interpretēt iegūtos rezultātus, kā arī nodrošināt veikto pētījumu ētiskumu.
<i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i>
Studējošo patstāvīgais darbs tiek organizēts individuāli un/vai mazās darba grupās un ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu. Patstāvīgo darbu ietvaros studējošie veic <u>3 starppārbaudījumus</u> : 1) Pētījuma pētnieciskās problēmas formulēšana, ievada un satura rādītāja izstrāde. 2) Novērojumu veikšana un analīze. 4) Aptaujas anketas izveide.
<u>Patstāvīgie uzdevumi:</u>

- 1) Izvēlēties pētniecisko problēmu izglītībā, izstrādāt pētījuma ievadu un saturu.
- 2) Veikt novērojumu protokolēšanu, apkopošanu un izdarīt secinājumus.
- 3) Veikt intervijas un izveidot to transkripcijas.
- 4) Analizēt izveidotās interviju transkripcijas.
- 5) Izstrādāt aptaujas anketu.
- 6) Kodēt un ievadīt aptaujas datus.
- 7) Veikt frekvenču aprēķinus aptaujas datiem.
- 8) Izveidot datu diagrammas.
- 9) Veikt respondentu grupu atbilžu salīdzinājumu.
- 10) Veikt korelāciju aprēķinus un interpretēt rezultātus.
- 11) Izstrādāt rakstisku darbu un sagatavoties tā prezentēšanai eksāmenā.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot visu starppārbaudījumu un noslēguma pārbaudījuma vērtējumus. Noslēguma pārbaudījumu studējošie drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1. STARPPĀRBAUDĪJUMI – 50%:

- 1) Pētījuma pētnieciskās problēmas formulēšana, ievada un satura rādītāja izstrāde – 20%.
- 2) Novērojumu veikšana un analīze – 15%.
- 3) Aptaujas anketas izveide – 15%.

2. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Izstrādāts pētījums. Pētījuma rezultātu mutiska prezentācija – 50%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.starppārbaudījums	+	+	+					
2.starppārbaudījums			+	+	+			
3.starppārbaudījums				+	+	+		
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Pētījuma veidi un pētījumu procesa plānošana. (Lekcijas – 1 stunda, praktiskie darbi – 1 stunda, patstāvīgais darbs – 4 stundas)

1.LEKCIJA: Zinātniskā pētniecība, tās raksturojums. Zinātniskās pētniecības principi. Skolotāja profesionālās darbības funkciju saistība ar pētniecību. Skolotāja pētniecības kompetenču raksturojums.

1.PRAKTISKAIS DARBS: Pētījumu metodoloģijas jēdziens un būtība. Pētījuma posmi. Pētījumu veidi – gadījuma pētījums, darbības pētījums, eksperimentāls pētījums, longitudināls pētījums u.c. Pētījumu ētika.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Kādas pētnieciskās problēmas izglītībā izvēle, pētījuma ievada un iespējamā satura izveide.

1.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Pētījuma pētnieciskās problēmas formulēšana, ievada un satura rādītāja izstrāde.

2. Pētījumu izlases un to veidošana. (Lekcijas – 1 stunda, patstāvīgais darbs – 4 stundas)

2.LEKCIJA: Ģenerālkopas definēšana. Pētījumu izlašu veidi, principi un metodes. Varbūtīgas un nevarbūtīgas izlases.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Pētījuma izlases formulēšana atbilstoši pētnieciskai problēmai.

3. Novērojumu veikšana un protokolēšana. (Praktiskie darbi – 1 stundas, patstāvīgais darbs – 6 stundas)

2.PRAKTISKAIS DARBS: Novērojumu izmantošanas mērķi. Novērojumu veidi. Novērojumu plānošana. Novērojumu protokola izveide. Novērojuma datu ieguve, apkopošana un analīze.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Novērojumu protokolēšana, apkopošana un secinājumu formulēšana.

2.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Novērojumu veikšana un analīze.

4. Intervijas. (Praktiskie darbi – 1 stunda, patstāvīgais darbs – 6 stundas)

3.PRAKTISKAIS DARBS: Interviju tipi un transkripcijas. Interviju plānošana. Interviju respondentu, tai skaitā ekspertu, izvēle, jautājumu sastādīšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Interviju veikšana un transkripciju izveide.

5. Dokumentu un interviju analīze. (Praktiskie darbi – 1 stundas, patstāvīgais darbs – 6 stundas)

4.PRAKTISKAIS DARBS: Tematiskās un kontentanalīzes metodes. Atslēgvārdu definēšana un meklēšana. Saturisko bloku izveide. Interviju transkripciju analīze.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izveidotās interviju transkripcijas analīze.

6. Aptauju anketu izstrāde. (Praktiskie darbi – 1 stundas, patstāvīgais darbs – 6 stundas)

5.PRAKTISKAIS DARBS: Aptaujas metode datu vākšanai. Aptaujas jautājumu tipi. Aptaujas jautājumu formulēšana. Aptaujas noformēšana. Atbilžu skalas aptaujās – diskrētas un nepārtrauktas skalas. Ordināras un nominālas skalas. Likerta skalas veidi. Tiešsaistes aptaujas. Populārākie tiešsaistes aptauju rīki. Tiešsaistē savāktu datu apstrāde. Tiešsaistes aptauju anketu specifika.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Aptaujas anketas izveide.

3.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Aptaujas anketas izveide.

7. Darbs izklājlapu lietotnē MS Excel. (Praktiskie darbi – 1 stundas, patstāvīgais darbs – 4 stundas)

6.PRAKTISKAIS DARBS: MS Excel darba vide. MS Excel biežāk izmantotās funkcijas, noformējuma veidošana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Noformējuma veidošana MS Excel.

8. Datu kodēšana un ievadīšana. (Lekcijas – 1 stunda, praktiskie darbi – 1 stunda, patstāvīgais darbs – 4 stundas)

3.LEKCIJA: Aptaujas anketas datu kodēšana un ievadīšana.

7.PRAKTISKAIS DARBS: Kodu tabulas izveide. Datu tabulas izveide.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Aptaujas anketas datu kodēšana un ievadīšana.

9. Frekvenču aprēķini. (Praktiskie darbi – 1 stunda, patstāvīgais darbs – 4 stundas)

8.PRAKTISKAIS DARBS: Absolūtās, relatīvās, kumulatīvās un relatīvās kumulatīvās frekvences. Frekvenču aprēķini.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Frekvenču aprēķini aptaujas datiem.

10. Datu diagrammas. (Praktiskie darbi – 1 stunda, patstāvīgais darbs – 8 stundas)

9.PRAKTISKAIS DARBS: Datu vizualizācijas metodes. Datu diagrammu tipi un to izveide.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Datu diagrammu izveide.

11. Respondentu grupu salīdzināšana. (Praktiskie darbi – 1 stunda, patstāvīgais darbs – 4 stundas)

10.PRAKTISKAIS DARBS: Statistiskas nozīmības pārbaudes metodes dažādām izlasēm. Hī kvadrāta kritērijs un tā aprēķināšana. Stjudenta t-kritērijs.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Respondentu grupu atbilžu salīdzinājums.

12. Korelācijas. (Lekcijas – 1 stunda, praktiskie darbi – 1 stunda, patstāvīgais darbs – 4 stundas)

4.LEKCIJA: Korelāciju koeficienti. Pozitīvas un negatīvas korelācijas.

11.PRAKTISKAIS DARBS: Pīrsona korelācijas koeficienta aprēķināšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Korelāciju aprēķini un rezultātu interpretēšana.

13. Zināšanu pārbaudes testu plānošana. (praktiskie darbi – 1 stunda, patstāvīgais darbs – 4 stundas)

12.PRAKTISKAIS DARBS: Testa jautājumu formulēšana. Testa satura attiecība pret mācību vielas saturu un apjomu. Testa jautājumu veidi. Testa atbilžu vērtēšana. Ieteikumi doto atbilžu variantu formulēšanai.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Pētījuma plāna izstrāde un prezentācijas sagatavošana.

L – lekcija

P – praktiskais darbs

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Arhipova, I. & Bāliņa, S. (1999). *Statistika ar MS Excel ikvienam*. I daļa. Rīga: Datorzinību centrs.
2. Cropley, A. (2002). *Qualitative Research Methods*. Rīga: Zinātne.
3. Geske, A. & Grīnfelds, A. (2006). *Izglītības pētniecība*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
4. Mārtinsone, K. (sast.) (2011). *Ievads pētniecībā: stratēģijas, dizaini, metodes*. Rīga: RaKa.

Papildus informācijas avoti

1. Arhipova, I. & Bāliņa, S. (2003). *Statistika ekonomikā. Risinājumi ar SPSS un Microsoft Excel*. Rīga: Datorzinību centrs.

2. Creswell, J.W. (2014). *Educational research: Planning, conducting and evaluating qualitative and quantitative research*. Upper Saddle River, NJ: Pearson Education.
3. Geske, A. & Grīnfelds, A. (2001). *Izglītības pētījumu metodoloģija un metodes*. Rīga: Raka.
4. Lasmanis, A. (2002). *Datu ieguves, apstrādes un analīzes metodes pedagogijas un psiholoģijas pētījumos*. 1. grāmata. Rīga: Izglītības solī.
5. Wengraf, T. (2001). *Qualitative Research Interviewing: Biographic Narrative and SemiStructured Methods*. London: SAGE Publications.
6. Wiersma, W. & Jurs, S. (2008). *Research Methods in Education: An Introduction*. Boston: Pearson.

Periodika un citi informācijas avoti

1. Educational Research. Taylor & Francis. <https://www.tandfonline.com/loi/rere20>

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” A. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	1. studiju darbs (Pētniecība izglītībā. 1.Studiju darbs)
Studiju kursa kods (DUIS)	
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	2
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	-
Lekciju stundu skaits	-
Semināru stundu skaits	-
Praktisko darbu stundu skaits	-
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studenta patstāvīgā darba stundu skaits	80
Kursa izstrādātājs (-i)	
Dr. paed. docente Sandra Zariņa (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.paed. docente Jeļena Badjanova (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.paed. Lolita Jonāne (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Visi programmas īstenošanā iesaistītie docētāji	
Priekšzināšanas	
Pētniecība izglītībā	
Studiju kursa anotācija	
<p>STUDIJU DARBA IZSTRĀDES MĒRĶIS: Attīstīt topošo skolotāju profesionālo kompetenci pētnieciskās darbības veikšanai atbilstoši <i>Skolotāja profesijas standarta</i> prasībām un zinātniskās ētikas normām, pētot kādu sev nozīmīgu izglītības problēmu un pilnveidojot kritiskās domāšanas, sadarbības, pašvadītas mācīšanās, pašvērtēšanas, savstarpējās vērtēšanas un digitālās prasmes.</p> <p>UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) attīstīt prasmi saskatīt un plānot sev un Latvijas kultūrtelpai aktuālo problēmu izpēti izglītības jomā, formulējot pētījuma mērķi, uzdevumus, izstrādājot pētījuma plānu un izvēloties atbilstošos resursus mērķa īstenošanai. 2) Attīstīt studējošo pašvadītas mācīšanās, sadarbības un kritiskās domāšanas prasmes, analizējot pētījuma problēmai atbilstošo zinātnisko literatūru un citus informācijas avotus (dokumentus, novērojumu transkriptus u.c.) un apkopojot to studiju darba tekstā; 3) Attīstīt studējošo prasmi prezentēt un vērtēt savu un cita studiju biedra darbu pēc noteiktiem kritērijiem, formulējot tā stiprās puses, trūkumus un savas kompetences pilnveides iespējas. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
Individuāls, patstāvīgs darbs, personīgi nozīmīgas un izglītībā aktuālas problēmas padziļinātai izpētei konsultējoties un sadarbojoties ar darba zinātnisko vadītāju/jiem. Studējošais sagatavo un publiski prezentē studiju darbu.	

<p>Studiju darba izstrāde notiek vienlaicīgi ar studiju kursa “Pētniecība izglītībā. 1. studiju darbs” apguvi, kura ietvaros studējošajiem tiek nodrošināts papildus atbalsts darba izstrādē.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Iepazīšanās ar metodiskajiem ieteikumiem studiju darba izstrādei. Izglītības jomā aktuālās problēmas izvēle, tās aktualitātes pamatojums Latvijas un/vai Eiropas, un/vai pasaules kontekstā. Pd2 2. Pētījuma tēmas, mērķa, uzdevumu, jautājumu formulēšana un atslēgas vārdu izvirzīšana Pd12 3. Zinātniskās literatūras atlasīšana un kritiska analīze. Pd8 4. Studiju darba satura plānošana. Pd12 5. Studiju darba izstrāde. Pd26 6. Literatūras saraksta noformēšana un atsauču saskaņošana. Pd4 7. Diskusija par izstrādātā darba saturu. Teksta satura rediģēšana atbilstoši saņemtajiem ieteikumiem. Pd4 8. Studiju darba noformēšana un pētījuma rezultātu prezentācija. Pd12 <p><i>Pd – patstāvīgais darbs</i></p>

<p>Studiju rezultāti</p> <p>ZINĀŠANAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zina zinātniskā darba struktūru un pārzina studiju darba izstrādes metodoloģiju, ētikas principus un noformēšanas prasības. 2. Apzinās sadarbības nepieciešamību kompleksu problēmu risināšanai un savas profesionālās kompetences pilnveides iespējas. <p>PRASMES</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Prot formulēt izglītības jomā aktuālo problēmu, pamatot tās aktualitāti, definēt zinātniskās kategorijas (mērķis, uzdevumi, pētījuma jautājumi, atslēgas vārdi) un plānot padziļinātu izvēlētajās problēmas teorētisko izpēti. 4. Demonstrē prasmes atlasīt, analizēt, sintezēt un interpretēt zinātnisko informāciju, noformēt, prezentēt un pašvērtēt veiktā pētījuma rezultātus. <p>KOMPETENCE</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Prot apkopot un izmantot teorētisko pētījumu gaitā iegūto informāciju -pedagoģiskā/ psiholoģiskās pieejas, teorijas, modeļus- un formulēt atziņas, lai secinātu par pētāmās problēmas risināšanas iespējām. 6. Demonstrē pašvadītas mācīšanās, sadarbības, kritiskās domāšanas, pašvērtēšanas, savstarpējās vērtēšanas un digitālās prasmes.
<p>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</p> <p>Patstāvīgie uzdevumi: (80 stundas)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Iepazīšanās ar metodiskajiem ieteikumiem studiju darba izstrādei. Izglītības jomas aktualitāšu apzināšana, pētījuma problēmas un studiju darba temata formulēšana.. 2. Pētījuma mērķu, uzdevumu definēšana un saskaņošana ar darba vadītāju- 3. Izvēlētajai pētījuma tēmai/ problēmai atbilstošu zinātnisko avotu atlase, informācijas analīze, bibliogrāfiskā saraksta izveide. 4. Studiju darba satura izstrāde. 5. Izstrādātā darba pilnveide atbilstoši studiju darba vadītāja ieteikumiem. 6. Studiju darba noformēšana, prezentācijas sagatavošana. <p>Prasības kredītpunktu iegūšanai</p>

Noslēguma pārbaudījums - eksāmens: Studiju darba iesniegšana noteiktajā termiņā un noformēšanas prasībām atbilstošā kvalitātē, tā sekmīga aizstāvēšana.

Semestra laikā tiek izmantota formatīvā vērtēšana - studējošais sadarbojas ar zinātniskā darba vadītāju/-iem un zinātniskais vadītājs/-i sniedz uz studējošo izaugsmi orientētu atgriezenisko saiti.

Studiju darba vērtēšanas kritēriji:

1. Studiju darba temata aktualitātes pamatojums, zinātnisko kategoriju (mērķis, uzdevumi, pētījuma jautājums, atslēgas vārdi) definējums. 20%
2. Zinātniskās literatūras analīze, kritiska izvērtēšana, iegūtās informācijas apkopošana un interpretēšana. 30 %
3. Secinājumu atbilstība pētījuma mērķim un jautājumiem, to praktiskas izmantošanas iespējas izglītības aktuālo problēmu risināšanai. 10%
4. Bibliogrāfisko avotu atbilstība tematam un aktualitāte. 10%
5. Darba valoda: zinātniskā stila izmantošana, ortogrāfijas un interpunkcijas normu ievērošana. 10%
6. Darba tehniskais noformējums. 10%
7. Studiju darba prezentēšana, pašvērtējuma veikšana un savstarpējais vērtējums. 10%

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

Kursa saturs

Studiju darbs ir pētniecisks darbs, kas tiek izstrādāts atbilstoši HSZF Izglītības un psiholoģijas katedras metodiskajiem ieteikumiem.

1. Iepazīšanās ar metodiskajiem ieteikumiem studiju darba izstrādei. Izglītības jomā aktuālās problēmas izvēle un tās aktualitātes pamatošana Latvijas un/vai Eiropas, un/vai pasaules kontekstā. Pd2
2. Pētījuma temata, mērķa, uzdevumu, jautājumu formulēšana un atslēgas vārdu izvirzīšana. Pd12
3. Studiju darba izstrādei nepieciešamās zinātniskās literatūras atlasīšana un kritiska analīze, tostarp darbs ar zinātniskajiem rakstiem starptautiskajās datu bāzēs. Pd8
4. Studiju darba satura plānošana –studiju darba struktūras veidošana. Pd12
5. Studiju darba satura izstrāde: zinātniskās literatūras analīze un izvērtēšana, informācijas apkopošana studiju darba tekstā, secinājumu definēšana, priekšlikumu izstrāde studiju darbā aplūkotās pedagoģiskās problēmas risināšanai. Pd26
6. Literatūras saraksta noformēšana un atsauču saskaņošana: literatūras avotu apkopošana un bibliogrāfiskā saraksta veidošana. Pd4
7. Diskusija par izstrādātā darba saturu ar studiju darba vadītāju. Teksta rediģēšana atbilstoši saņemtajiem ieteikumiem. Pd4
8. Studiju darba noformēšana un pētījuma rezultātu prezentācija: prezentācijas sagatavošana un prezentēšana, vērtēšana un pašvērtēšana. Pd12

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Mārtinsons, K., Pipere, A., & Kamerāde, D. (2016). *Pētniecība: teorija un prakse*. Rīga: RaKa

2. MK. (2018). *Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem Nr. 747*. <https://likumi.lv/ta/id/303768>
3. MK. (2019). *Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem Nr.416*. <https://likumi.lv/ta/id/309597>
4. Namsone, D., Čakāne, L., Butkēviča, A. (2018). *Kompetenci attīstoša mācīšanās*. <https://www.siic.lu.lv/petnieciba/ieteikumi-kompetenci-attistosa-macisanas/>
5. Oliņa Z., Namsone D., France I., (2018). *Mācīšanās lietpratībai./ LU Starpnozaru izglītības inovāciju centrs*. www.siic.lu.lv
6. Skola2030. (2017). *Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un pieejas apraksts*. <https://www.izm.gov.lv/images/aktualitates/2017/Skola2030Dokuments.pdf>

Papildus informācijas avoti

1. Fadels, Č., Bialika, M., Trilings, B. (2017). *Četrus dimensiju izglītība*. Rīga: Lielvārds
2. Griffin, P. (ed.) (2017). *Assessment for Teaching*. Cambridge, Cambridge University Press
3. Hattie, J. (2019). *Visible Learning: Feedback* / John Hattie and Shirley Clarke. Abingdon, Oxon; New York, NY : Routledge
4. Purēns, V. (2017). *Kā attīstīt kompetenci: rokasgrāmata skolotājiem: teorija, teoriju vēsture un metodiskie ieteikumi, jaunos mācību standartus ieviešot*. Rīga: RaKa.
5. Schunk, D.H. (2014). *Learning Theories: An Educational Perspective*. 6th Edition, Pearson Prentice Hall, Upper Saddle River.
6. Vordermane, K. (2019). *Ilustrētā rokasgrāmata. Mācīšanās prasmes*. Rīga: Zvaigzbe ABC.

Periodika un citi informācijas avoti

1. IZM mājas lapa: <https://izm.gov.lv/lv/>
2. Paģiāta kontrole studiju darbos [https://www.llu.lv/sites/default/files/2016-06/Plagiata kontrole studiju darbos%20V Tomsons AK2015.pdf](https://www.llu.lv/sites/default/files/2016-06/Plagiata_kontrole_studiju_darbos%20V_Tomsons_AK2015.pdf)
3. *Educational Research*. Taylor & Francis. <https://www.tandfonline.com/loi/rere20>
4. *Laikraksts "Izglītība un kultūra"*
5. www.skola2030.lv
6. Žurnāls "Skolas Vārds"
7. Žurnāls "Pirmsskolā", "Pirmsskolas izglītība"
8. Žurnāls "Skolas Psiholoģija"
9. Žurnāls "Vecākiem"

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas "Sākumizglītības skolotājs" A. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

<i>Studiju kursa nosaukums</i>	Skolotāja profesionālās darbības pamati
<i>Studiju kursa kods (DUIS)</i>	
<i>Zinātnes nozare</i>	Izglītības zinātnes
<i>Kursa līmenis</i>	P
<i>Kredītpunkti</i>	2
<i>ECTS kredītpunkti</i>	3
<i>Kopējais kontaktstundu skaits</i>	16
<i>Lekciju stundu skaits</i>	8
<i>Semināru stundu skaits</i>	-
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	8
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	64
<i>Kursa autors(-i)</i>	
<i>Dr. paed., profesore Indra Odiņa (Latvijas Universitāte)</i> <i>Dr. philol., profesore Anna Vulāne (Latvijas Universitāte)</i> Dr.paed., docente Jana Grava (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr.paed., vadošā pētniece <i>Mārīte Kravale-Pauliņa (Daugavpils Universitāte)</i> Dr.paed., docente Jeļena Badjanova (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
<i>Kursa docētājs(-i)</i>	
Dr.paed., docente Jeļena Badjanova Dr. phil., vadošā pētniece Ilona Fjodorova Dr.psych., docente Aļona Korniševa Dr. paed., vadošā pētniece Mārīte Kravale-Pauliņa Dr. paed., vadošā pētniece Eridiana Oļehnoviča Dr.paed., docente Sandra Zariņa	
<i>Priekšzināšanas</i>	
<i>Nav nepieciešamas</i>	
<i>Studiju kursa anotācija</i>	
STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Pilnveidot studējošo pedagoģisko kompetenci, <i>atklājot akadēmiskās un profesionālās izglītības un zinātnes saistību, izprotot un izvērtējot skolotāja profesionālās darbības specifiku un profesionālās meistarības attīstības iespējas saskaņā ar individuālajām, personības un sociālās izaugsmes vajadzībām.</i> STUDIJU KURSA UZDEVUMI: 1. Apgūt zināšanas, prasmes un attieksmes, kas ir nepieciešamas studējošo pedagoģiskās kompetences veidošanai. 2. <i>Veicināt izpratni par profesionālās ētikas pamatprincipiem.</i> 3. <i>Diskutēt par skolotāja profesionālās darbības jautājumiem.</i> 4. Izprast pedagoģisku problemātiku un tās aktualitāti skolotāja izglītībā. 5. Veicināt attīstības psiholoģijas, pirmsskolas un skolas pedagoģijas zināšanu apguvi un izpratni. 6. Veidot kompetenci profesionālās darbības plānošanā un vadīšanā.	
<i>Studiju kursa kalendārais plāns</i>	

STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 8 st., praktiskie darbi (P) – 8 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 64 st.

1. Skolotāja profesija, personiskās un profesionālās vērtības. Akadēmiskais godīgums un profesionālā ētika. (L1, P1, Pd10)
2. Skolotāja profesijas prestižs un ideāls sabiedrībā. Skolotāja tiesības un pienākumi. (L2, P2, Pd24)
3. Skolotāja profesionālā sadarbība, veselība un pilnveide. (L1, P1, Pd6)
4. Skolotāja profesijas profils/tēls, pašreklāma un publicitāte. Pašprezentācija un publiskā uzstāšanās. (L2, P2, Pd10)
5. Uzvedības kultūras priekšnoteikumi un ar tiem saistītie jēdzieni skolotāja profesionālajā darbībā. (L1, P1, Pd10)
6. Saskarsmes kultūras normu specifika, balstoties uz noteiktām tradīcijām un mentalitāti. (L1, P1, Pd4)

L – lekcija

P – praktiskie darbi

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Izprot pedagogisku problemātiku un aktualitāti skolotāja izglītībā.
2. Pārzina skolotāja profesionālo darbību reglamentējošos dokumentus.
3. Izprot skolotāja profesijas būtību un karjeras izaugsmes iespējas mūžizglītības kontekstā.

PRASMES:

4. Spēj aktuālizēt pedagogiskās problēmas un rast tām risinājumus.
5. Identificē savas profesionālās pilnveides vajadzības, sekojot līdzi profesionālās jomas aktualitātēm un inovācijām.
6. Prot sadarboties ar kolēģiem.

KOMPETENCE:

7. Spēj patstāvīgi izvērtēt savu profesionālo kompetenci un pilnveidot to atbilstoši personības un sociālās izaugsmes vajadzībām.
8. Plāno savu profesionālo prasmju pilnveidi studiju procesā.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgais darbs ir saistīts ar lekcijā analizēto tematu un ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu: studējošie patstāvīgi atlasa, analizē un prezentē literatūras avotus, zinātniskus rakstus un periodikā publicētās atziņas par skolotāja profesionālās darbības aspektiem. Apkopo teorētiskās atziņas, normatīvus dokumentus un zinātniskus pētījumus par skolotāja kultūru un skolotāja profesionālo pienākumu veikšanu. Kursa ietvaros katram studējošajam jāizlasa viena grāmata un jānoskatās viena filma, kurā atspoguļota ar izglītību un skolotāja darbu saistīta tematika, jāsatiek un jānointervē viens pedagogs.

Studiju kursa noslēgumā studējošie iesniedz aprakstošu eseju "Mans ceļš profesijā" (Esejas apjoms – 5000 rakstu zīmes; Times New Roman šrifts, 12. lieluma burti, starprindu intervāls ir 1,5).

1. PATSTĀVĪGAIS DARBS (1.staprppārbaudījums): Pedagoģiskās darbības ētikas pamatnostādņu izpēte: viena avota un vienas filmas fragmenta kritiskā analīze (diskusija grupā).
2. PATSTĀVĪGAIS DARBS (2.staprppārbaudījums): Skolotāja profesijas prestiža pedagogu, izglītojamo un sabiedrības skatījumā izpēte, intervija ar vienu pedagogu: "Pasākumi skolotāja profesijas prestiža celšanai". Patstāvīgi veido strukturēto teorētisko pamatojumu skolotāja

profesionālai darbībai, integrējot studiju kursā gūtās zināšanas, prasmes praktiskā darbībā, atpazīstot saskarsmes, uzvedības un vardarbības riskus, izvēloties skolotāja mērķtiecīgas uzvedības stratēģijas praktiskajai darbībai. Prezentācija “Ar skolotāja uzvedības kultūru un skolotāja profesionālo pienākumu veikšanu saistītu resursu kritiskā analīze”.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējumu veido praktisko nodarbību apmeklējums, ka arī aktīva līdzdarbošanās, starppārbaudījumu vērtējumi un noslēguma pārbaudījums. Noslēguma pārbaudījumu studējošie drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtots starppārbaudījums.

1) DIVI STARPPĀRBAUDĪJUMI – 60%.

2) NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: eksāmens (eseja ”Mans ceļš profesijā”) – 40%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši ”Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+	+
2.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Skolotāja profesija, personiskās un profesionālās vērtības. Akadēmiskais godīgums un profesionālā ētika. (L1, P1, Pd10)

1.LEKCIJA: Skolotāja profesijas autonomija, kontrole un uzraudzība. Skolotāja personība, individuālais stils.

1.PRAKTISKAIS DARBS: Skolotāja akadēmiskais godīgums. Profesionālā darba ētika. Skolotāja profesionālās vērtības un komunikācija. Iekļaujoša pedagoga profils.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Skolotāja profesijas standarta izpēte. Informācijas un literatūras avotu, kā arī digitālo resursu izpēte.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (1.starppārbaudījums): Pedagoģiskās darbības ētikas pamatnostādņu izpēte: viena avota un vienas filmas fragmenta kritiskā analīze (diskusija grupā).

2. Skolotāja profesijas prestižs un ideāls sabiedrībā. Skolotāja tiesības un pienākumi. (L2, P2, Pd24)

2.LEKCIJA: Skolotāja profesionālā darbība vēsturiskā kontekstā. Skolotāja profesijas prestižs un tēls.

2.PRAKTISKAIS DARBS: Skolotāja tēla veidošana. Ideāla skolotāja tēls. Skolotāja tiesības, pienākumi un atbildība. Skolotāja profesionālās darbības kvalitātes rādītāji.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (2.starppārbaudījums): Skolotāja profesijas prestiža pedagogu, izglītojamo un sabiedrības skatījumā izpēte, intervija ar vienu pedagogu: ”Pasākumi skolotāja

profesijas prestiža celšanai”. Informācijas un literatūras avotu, kā arī digitālo resursu izpēte un analīze, lai sagatavotos starppārbaudījumam. Prezentācija “Ar skolotāja uzvedības kultūru un skolotāja profesionālo pienākumu veikšanu saistītu resursu kritiskā analīze”.

3. Skolotāja profesionālā sadarbība, veselība un pilnveide. (L1, P1, Pd6)

3.LEKCIJA: Skolotāja profesionālā saskarsme un sadarbība. Skolotāja profesionālā veselība, izdegšana un atjaunotne.

3.PRAKTISKAIS DARBS: Skolotāja profesionālais atbalsta tīkls. Skolotāja profesionālās pieredzes nodošana. Profesionālā pilnveide.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Profesionālās veselības noteikšanas anketas aizpildīšana.

4. Skolotāja profesijas profils/tēls, pašreklāma un publicitāte. Pašprezentācija un publiskā uzstāšanās. (L2, P2, Pd10)

4.LEKCIJA: Skolotāja profesijas profils/tēls masu medijos. Profesionālās prasības un kompetences. Skolotāja pašprezentācija un publicitāte.

4.PRAKTISKAIS DARBS: Skolotāja profesionālās kompetences izvērtējums. Prasmes personības attīstībai un profesionālās darbības rezultātu sasniegšanai. Publiskā uzstāšanās. Publiskās runas un runātprasmes pilnveide. Skolotāja pašrefleksija un profesionālās izaugsmes iespējas mūžizglītības kontekstā. Profesionālās attīstības plānošana, laika menedžments.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Informācijas un literatūras avotu, kā arī digitālo resursu izpēte.

5. Uzvedības kultūras priekšnoteikumi un ar tiem saistītie jēdzieni skolotāja profesionālajā darbībā. (L1, P1, Pd10)

5.LEKCIJA: Vispārīgie uzvedības kultūras noteikumi sabiedrībā. Izpratne par kultūru, paradumu un tradīciju atšķirības respektēšanu skolotāja profesionālajā darbībā, sabiedrības organizāciju un pārvaldi. Starptautiskās etiķetes normas dažādās zemēs un valstīs.

5.PRAKTISKAIS DARBS: Saskaņotas uzvedības kultūras normas. Informācijas avotu un resursu par uzvedības noteikumiem dažādās zemēs un valstīs izpēte, kritisks izvērtējums diskusijā (integrēts darbs grupās). Piedalīšanās klātienē fokusgrupā “Lietišķa un ikdienas etiķete skolotāja profesionālajā darbībā”. Atlasa un izvērtē iespējamās skolotāja profesijas problēmas medijos, kā arī apkopo labas pieredzes piemērus, veidojot skolotāja profesijas atspoguļojuma dažādos medijos kritisko analīzi.

6. Saskarsmes kultūras normu specifika, balstoties uz noteiktām tradīcijām un mentalitāti. (L1, P1, Pd4)

6.LEKCIJA: Valodas un saziņas kultūra. Komunicēšanas noteikumi starp dažāda dzimuma, vecuma, sociālajām, konfesionālajām cilvēku grupām; dažādu kultūras vērtības un prioritātes; uzvedības stratēģijas plānojums. Medijpratības prasmes skolotāja profesionālo pienākumu veikšanai.

6. PRAKTISKAIS DARBS: Konfliktu dažādība, to risināšanas īpatnības un ietekme uz cilvēkiem un sabiedrības attīstību vietējā, nacionālajā un globālajā līmenī, un prasme to atpazīt konkrētās sadzīves un profesionālajās situācijās. Pašvērtējums.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Zinātnisku, populārzinātnisku un nezinātnisku/pseidozinātnisku informācijas avotu un skolotāju profesionālās darbības labas pieredzes atlase. Darbs ar digitālajiem resursiem.

L – lekcija

P – praktiskie darbi

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. *Kompetents pedagogs 21.gadsimtā. Kvalitatīvas pedagoģijas principi* (2013). Rīga: Izglītības iniciatīvu centrs. (tulk. A.Tūna), 12 lpp. Pieejams: http://www.iic.lv/lv/kvalitativas_pedagoģijas_principi_lv.pdf
2. *Latvija 2030. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam.* (2010). Pieejams: http://www.latvija2030.lv/upload/latvija2030_saeima.pdf
3. *Skolotāja profesijas standarts.* Apstiprināts 2020. gada 12 jūnija sēdē, protokols Nr.5. Pieejams: [PS-138.pdf \(visc.gov.lv\)](http://ps-138.pdf(visc.gov.lv))
4. *Skolotāja profesija Eiropā: prakse, profesijas uztvere un politika.* Pieejams: http://viaa.gov.lv/library/files/original/skolotaja_profesija_eiropa_GRAMATA.pdf

Papildus informācijas avoti

1. Amonašvili, Š. (2014). *Balāde par audzināšanu: bērna patiesa audzināšana ir sevis paša audzināšana.* Rīga: Latvijas Humānās pedagoģijas asociācija, 103 lpp.
2. Amonašvili, Š. (2015). *Tēva grēksūdze dēlam.* Rīga: Latvijas Humānās pedagoģijas asociācija, 151 lpp.
3. Badjanova, J., Iliško, Dz., Ignatjeva, S., Bruk, Z., & Shetiyeve, K. (2019). *Leadership Style Peculiarities in the Educational Process in the Comprehensive School Setting. INTED201(13th annual International Technology, Education and Development Conference) Proceedings, 11th-13th of March, 2019, Valencia (Spain),* (pp. 9868-9875), ISBN: 978-84-09-08619-1, ISSN: 2340-1079.
4. Berķis, U., Dambrova, M., Gobiņa, I. u.c. (2018). *Zinātniskā rakstīšana un pētījumu rezultātu izplatīšana.* Rīgas Stradiņa universitāte.
5. Blūma, D. (2016). *Skolotāju izglītība Latvijā paradigmu maiņas kontekstā (1991-2000).* Monogrāfiju sērija Izglītības pētniecība Latvijā Nr. 9. Rīga: LU PPMF Izglītības pētniecības institūts, 225 lpp.
6. Černova, E. (2003). *Praktikums pirmsskolas sadarbības pedagoģijā.* Rīga: SIA Izglītības soli.
7. Dombrovskis, V., Korniseva, A., Guseva, S., & Capulis, S. (2019). Predictors of burnout and mental health in professional activity of Latvian teachers. *The European Proceedings of Social & Behavioural Sciences*, 39, 329-336. <https://doi.org/10.15405/epsbs.2019.12.02.39>.
8. Dubkevičs, L., Ķestere, I. (2003). *Lietišķā etiķete.* Rīga: SIA "J.L.V."
9. Fadels, Č., Bialika, M., & Trinlings, B. (2017). *Četru dimensiju izglītība: skolēnu panākumiem nepieciešamās kompetences.* Lielvārde: Lielvārds, 112 lpp.
10. Garleja, R. (2006). *Cilvēkpotenciāls sociālā vidē.* Rīga: RaKa.
11. Iliško, Dz., Badjanova, J. & Ignatjeva, S. (2017). *Sustainability and unsustainability aspects of social adaptation of children from returning immigrant.* Proceedings of the 10th annual International Conference of Education, Research and Innovation, (pp. 4054-4060), ISBN 978-84-697-6957-7, ISSN 2340-1095, DOI: [10.21125/iceri.2017.1072](https://doi.org/10.21125/iceri.2017.1072).
12. Iliško, Dz., Badjanova, J., & Ignatjeva, S. (2020). *Teachers' engagement with work and their psychological well-being.* SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION Proceedings of the International Scientific Conference. Volume V, May 22th -23th, 2020. pp.102-110. DOI: [10.17770/sie2020vol5.4981](https://doi.org/10.17770/sie2020vol5.4981).
13. *Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014.-2020. gadam* (2014). Rīga. Pieejams: <http://m.likumi.lv/doc.php?id=266406>
14. Kincāns, V. (2003). *Etiķete.* Rīga: P& Ko.
15. Klarks, R. (2013). *Nost ar garlaicīgām stundām.* Rīga: Zvaigzne ABC. Pieejams: <http://www.ronclarkacademy.com>
16. Korniseva, A., Guseva, S., Dombrovskis, V., & Capulis, S. (2019). Professional burnout level and mental health of teachers in Latvia. *The European Proceedings of Social & Behavioural Sciences*, 40, 337-345. <https://doi.org/10.15405/epsbs.2019.12.02.40>.
17. Kuzņecova, A. (2003). *Profesionālās ētikas pamati.* Rīga: RaKa.

18. Laiveniece, D. (2014). *Zinātniskās rakstīšanas skola*. Liepāja: LiePA.
19. McMillan, K. & Weyers, J. (2006). *The Smarter Student. Study Skills and Strategies for Success at University*. Pearson, PrenticeHall.
20. Milts, A. (2004). *Ētika. Saskarsmes ētika*. Rīga: Zvaigzne ABC.
21. Odiņa, A. (2011). *Lietišķās un oficiālās uzvedības grāmata*. Rīga: Zelta grauds.
22. Pestovs, P., Zariņa, S., Badjanova, J., Iliško, D., Popova, L. (2020). *Aligning course assessment methods to program assessment strategy in higher education. EDULEARN20 Proceedings*, pp. 6366-6372. ISBN: 978-84-09-17979-4. ISSN: 2340-1117. DOI: [10.21125/edulearn.2020.1670](https://doi.org/10.21125/edulearn.2020.1670). 12th International Conference on Education and New Learning Technologies, 6-7 July, 2020.
23. Purēns, V. (2017). *Kā attīstīt kompetenci*. Rīga: RaKa.
24. Robinsons, K. (2013). *Ne tikai ar prātu. Mācāties būt radoši*. Rīga: Zvaigzne.
25. Rutka, L. (2012). *Pedagoga psiholoģiskā kompetence*. Rīga: RaKa, 178 lpp.
26. *Skolotāju izglītība iekļaušanai Eiropas valstīs - izaicinājumi un iespējas* (2011). Eiropas speciālās izglītības aģentūra. Dānija, Odense. Pieejams: <http://www.european-agency.org/publications/ereports/te4ichallenges-and-opportunities/TE4I-Synthesis-Report-LV.pdf>
27. *Skolotāji Latvijā un pasaulē*. (2015). A. Geske u.c. Monogrāfiju sērija Izglītības pētniecība Latvijā Nr. 6. Rīga: LU PPMF Izglītības pētniecības institūts, 293 lpp. Pieejams: <http://www.ipi.lu.lv/publikacijas/>
28. *Skolotāja profesija Eiropā: prakse, profesijas uztvere un politika*. Pieejams: http://viaa.gov.lv/library/files/original/skolotaja_profesija_eiropa_GRAMATA.pdf
29. *Skolotāja profesijas prestižs Latvijā* (2016). Pieejams: http://www.lizda.lv/content/files/LIZDA_aptaujapublikacija-15-11-2016.pdf
30. *Stress darba vietā* (2017). http://stradavesels.lv/Uploads/2018/03/05/328_2017_Atgadne_stress_darba_vietas.pdf
31. Valdmane, L., Zariņa, S., Badjanova, J., Iliško, D., & Petrova, M. (2020). *Empowering digital and media literacy of primary school teachers in Latvia. EDULEARN20 Proceedings*, pp. 4022-4029. ISBN: 978-84-09-17979-4, ISSN: 2340-1117. DOI: [10.21125/edulearn.2020.1087](https://doi.org/10.21125/edulearn.2020.1087). 12th International Conference on Education and New Learning Technologies, 6-7 July, 2020.
32. Veics, V. (2005). *Uzvedības kultūra saskarsmē. 3.daļa*. Rīga : RaKa.

Periodika un citi informācijas avoti

1. <https://www.skola2030.lv/>
2. Laikraksts "Izglītība un kultūra"
3. LZA Terminoloģijas komisija. <http://termini.lza.lv/>
4. <https://www.uzvediba.lv/darba-videi/>
5. <https://drossinternets.lv//>

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas "Sākumizglītības skolotājs" A. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Valsts, civilā un vides aizsardzība
Studiju kursa kods (DUIS)	VidZP021
Zinātnes nozare	Vides zinātne
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
Lekciju stundu skaits	16
Semināru stundu skaits	-
Praktisko darbu stundu skaits	-
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	64
Kursa autors(-i)	
PhD, docents Igors Trofimovs Mg.env.sc., lektors Dainis Lazdāns	
Kursa docētājs(-i)	
PhD, docents Igors Trofimovs Mg.env.sc., lektors Dainis Lazdāns	
Priekšzināšanas	
Nav nepieciešamas	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kurss nodrošina zināšanas par civilās aizsardzības organizācijas un kontroles pasākumiem, par vidē noritošajiem procesiem, cilvēku darbību ietekmi uz tiem un potenciālos risinājumus esošo vides problēmu risināšanai un preventīvas rīcības. Studiju kursa ietvaros studējošie saņem rekomendācijas, kā dzīves ekstremālos apstākļos, t.s. ārkārtējās situācijās iespējams pasargāt savu dzīvību un veselību, sniegt nepieciešamo palīdzību citiem cilvēkiem. Studiju kursā iegūtās zināšanas par vides zinātni un ilgtspējīgu attīstību veicinās studējošos pieņemt lēmumus un prognozēt rīcības, lai nodrošinātu tautsaimniecības attīstību, ilgtspējīgus resursu pārvaldības un ieguves principus, neradot negatīvu ietekmi uz vidi un tās kvalitāti.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Iepazīstināt studējošos ar LR likumdošanu civilajā aizsardzībā, aizsardzības un drošības politiku, visaptverošas valsts aizsardzības konceptu; radīt vispusīgu priekšstatu par civilo, vides un darba aizsardzību, par vidi un tās komponentiem, savstarpējām un organismu un vides attiecībām, cilvēka ietekmi uz vidi, mūsdienu vides problēmām un iespējamajiem to risinājuma ceļiem, vides pārvaldību, vides tehnoloģijām un ilgtspējīgas attīstības principiem un perspektīvām, kā arī attīstīt prasmes atpazīt bīstamas situācijas un rīkoties ārkārtējās situācijās.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Veicināt studējošo izpratni par civilo aizsardzību un tās tiesisko regulējumu. 2. Radīt priekšstatu par vides pārvaldību, vides tehnoloģijām un ilgtspējīgas attīstības principiem un perspektīvām. 3. Apskatīt vides elementus un to saistību, ekosistēmu funkcijas, nozīmi un dažādas aizsardzības stratēģijas. 	

4. Aplūkot patērētāju sabiedrības izraisīto vides degradāciju, klimata pārmaiņas un to negatīvās sekas mūsdienu pasaulē, kā arī ilgtspējīgas attīstības principus un piemērus.
5. Sniegt zināšanas par iespējamiem katastrofu veidiem, pazīmēm un praktiskās iemaņas katastrofu seku likvidēšanas pasākumos.
6. Iepazīties ar iedzīvotāju tiesībām un pienākumiem civilajā aizsardzībā.
7. Iemācīt operatīvi rīkoties ārkārtas situācijās un sniegt pirmo palīdzību.

Studiju kursa kalendārais plāns

1. Mūsdienu drošības situācija Latvijā. Valsts civilās aizsardzības sistēmas struktūra, organizācija un vadība. Starptautiskās palīdzības lūgšana un sniegšana. L1, Pd4
2. Tiesiskais regulējums valsts civilās aizsardzības sistēmas darbības nodrošināšanai. Valstī īpašie tiesiskie režīmi. Apdraudējuma riska novērtēšana. L1, Pd4
3. Valsts iestāžu, pašvaldību, komersantu, un iedzīvotāju tiesības un pienākumi civilajā aizsardzībā. L1, Pd2
4. Valstī iespējamās katastrofas un to sekas. Civilās aizsardzības pasākumu plānošana. Preventīvie, reaģēšanas un seku likvidēšanas neatliekamie pasākumi. L1, Pd4
5. Valsts civilās aizsardzības plāns. Pašvaldību civilās aizsardzības komisijas. L1, Pd4
6. Bīstamās vielas, to klasifikācija un prasības to glabāšanai un pārvadāšanai. Paaugstinātas bīstamības objekti, tā īpašnieka vai tiesiskā valdītāja pienākumi un tiesības. L1, Pd4
7. Kolektīvie un individuālie aizsardzības līdzekļi. Trauksmes un apziņošanas sistēmas darbības principi. L1, Pd4
8. Evakuācijas pasākumi. Pirmās palīdzības sniegšanas prasmes un palīdzības izsaukšana. L1, Pd6
9. Ievads vides aizsardzībā. Cilvēks un vide. Zemes sistēmas un to mijiedarbība. Vides zinātne. Vielu un enerģijas aprite vidē. L1, Pd2
10. Cilvēka un sabiedrības atkarība no vides un tās ekosistēmu sniegtajiem pakalpojumiem. Vides galvenās funkcijas – resursu nodrošināšana, vides parametru regulācija, atbalsta pakalpojumi, nemateriālie pakalpojumi. L1, Pd2
11. Dabas resursu veidi, resursu klasifikācija. Resursu noplicināšana un izsmelšana. L1, Pd2
12. Jēdziens “ilgtspējīga attīstība”. Ekoloģiskā pēda. L1, Pd4
13. Vides piesārņojums. Vides kvalitātes degradācija. Ar šiem jautājumiem saistītās vides problēmas. Vides veselība. Piesārņojošo vielu un faktoru ietekme uz cilvēku, citiem dzīvajiem organismiem un ekosistēmām. Kaitīgo iedarbības faktoru ietekmju normēšana. Vides risks, tā modeļi un novērtēšana. L1, Pd4
14. Dabas aizsardzības sistēma, aizsardzības plānošana un pasākumi. Starptautiskā sadarbība vides aizsardzībā un ilgtspējīgā attīstībā. Starptautiskās sadarbības attīstības posmi vides aizsardzībā. L1, Pd4
15. Atkritumu apsaimniekošana un notekūdeņu attīrīšana. Dabas aizsardzība. Bioloģiskās daudzveidības samazināšanās – cēloņi un riski. L1, Pd4
16. Vides tehnoloģijas. Videi draudzīga ražošana. Energoefektivitāte. Vides piesārņojuma samazināšanas tehnoloģijas. Klimata tehnoloģijas. L1, Pd10

L – lekcija

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Izprot Valsts civilās aizsardzības sistēmas struktūru, organizāciju, vadību un tiesisko regulējumu, Valsts iestāžu, pašvaldību, komersantu un iedzīvotāju tiesības un pienākumus civilajā aizsardzībā.
2. Apzinās valsts apdraudējuma specifiku, valstī iespējamās katastrofas un to sekas, kā arī preventīvos, gatavības, reaģēšanas, seku likvidēšanas neatliekamos pasākumus un atjaunošanas pasākumus katastrofu un dažādu krīžu gadījumos.
3. Pārzina vides aizsardzību, tās saturu un nepieciešamību mūsdienu sabiedrības un cilvēces attīstības kontekstā; izprot vides un sabiedrības mijiedarbību, galvenās vides problēmas, to cēloņus un

risinājumus; ilgtspējīgas attīstības koncepciju un principus, ilgtspējīgas attīstības indikatorus un to nozīmi vides aizsardzībā; izprot Zemi kā vienotu sistēmu, tās komponentus, vielu un enerģijas apriti dabā.

PRASMES:

4. Spēj analītiski novērtēt valsts apdraudējuma specifiku, īpaši hibrīdapdraudējuma gadījumā (informācijas telpas un kiberaudraudējums) un adekvāti rīkoties valsts apdraudējuma, katastrofu un ārkārtas situāciju gadījumos.
5. Spēj patstāvīgi analizēt un sistematizēt informāciju par vides stāvokli un to ietekmējošajiem faktoriem, darboties komandā dažāda mēroga vides problēmu un situāciju analīzē un vides aizsardzības jautājumu risināšanā; spēj analizēt ilgtspējīgas attīstības indikatorus.
6. Prot orientēties katastrofu veidos un atpazīt katastrofas pazīmes; orientēties dažādu katastrofu veidu seku likvidēšanas pasākumos; sniegt pirmo palīdzību nelaimes gadījumos.

KOMPETENCE:

7. Spēj profesionāli un efektīvi pielietot teorētiskās zināšanas praksē; patstāvīgi orientēties civilās aizsardzības tiesiskā regulējumā; orientēties katastrofu veidos un dažādu katastrofu veidu seku likvidēšanas pasākumos.
8. Spēj patstāvīgi iegūt, atlasīt un analizēt informāciju un to izmantot, pieņemt lēmumus un risināt problēmas cilvēka un dabas mijiedarbības procesos; izvērtēt savas darbības ietekmi uz vidi un sabiedrību.
9. Spēj strādāt un komunicēt grupā, izpratni un toleranci attiecībā uz citu cilvēku pausto viedokli un viņu izteiktajām domām.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgais darbs ir saistīts ar lekcijā analizēto tematu un ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu. Patstāvīgo darbu ietvaros studējošie veic starppārbaudījumu.

Patstāvīgie praktiskie darbi:

1. Iepazīties ar literatūru par nacionālo drošību, analizēt hibrīdapdraudējuma dažādas formas.
2. Apgūt iedzīvotāju tiesības un pienākumus valsts aizsardzības ietvaros.
3. Iepazīties ar Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumu.
4. Iepazīties ar valsts agrīnās brīdināšanas sistēmas organizēšanas un uzturēšanas kārtību, aprakstīt dažādu institūciju lomu Valsts agrīnās brīdināšanas sistēmas uzturēšanā un funkcionēšanā.
5. Iepazīties ar Latvijas un starptautiskajām par drošību un kodoldrošību atbildīgajām institūcijām un analizēt to svarīgākos pienākumus.
6. Kursa apguves laikā veidot "Kursa terminu glosāriju", kurā tiek fiksēti jēdzieni un to skaidrojumi; lai nodrošinātu regulāru saziņu ar studējošajiem un atgriezenisko saiti, studējošie pēc katras lekcijas nosūta docētājam jēdzienus, kuri, viņuprāt, būtu jāiekļauj "Kursa terminu glosārijā"; kursa apguves beigās docētājs kontrolē pierakstu pareizību.
7. Izmantojot Interneta resursus (www.youtube.com) noskatīties filmu "Zeme mūsu mājas" (angļu valodā "Home"); piefiksēt piecas vides problēmas, kuras filmā atspoguļotas, uzrakstīt ieteikumus kā varētu šīs problēmas risināt, un kāds ir personīgais ieguvums noskatoties šo filmu.
8. Interneta vidē atrast trīs interesantus faktus par kādu no ekosistēmas elementiem (ūdens, gaiss, augsne u.t.t.); atrast informācijas avotos ziņas par trīs apdraudētām sugām (augi, dzīvnieki), rakstiski atbildēt – kāpēc šīs sugas ir apdraudētas un kas tiek darīts, lai saglabātu.
9. Balstoties uz savu pieredzi un zināšanām uzrakstīt vismaz trīs reālus priekšlikumus/idejas, kā var dzīvot "zaļi", ekonomēt resursus (enerģiju, ūdeni u.c.) un samazināt cilvēka radīto ietekmi uz vidi; atrast informācijas avotos un aprakstīt uzņēmumu, kurš kādā Latvijas pašvaldībā veic dabas resursu ieguvu/pārstrādi u.tml., ko ražo vai pārstrādā, kā ietekmē vidi.
10. Interneta vidē (www.pdf.lv) izpildīt testu "Ekoloģiskās pēdas nospiedums"; izdarīt secinājumus, kurās jomās pats studējošais tērē visvairāk resursu, ko varētu mainīt, lai patēriņu samazinātu.

11. Atrast informācijas avotos ar kādām metodēm var veikt monitoringu; uzrakstīt vismaz pa vienam piemēram – gaisa, ūdens, zemes, bioloģiskās daudzveidības monitorings.
12. Atrast informāciju par kādu vides organizāciju pasaulē, īsi aprakstīt to: nosaukums; uz ko vērsta darbība; cik dalībnieku; kādus pasākumus/akcijas rīko.
13. Atrast informācijas avotos un īsi aprakstīt kādu uzņēmumu Latvijā, kas veic atkritumu apsaimniekošanu vai kādu no tās posmiem: kur atrodas; kāda ir darbības teritorija; kāda veida atkritumus apsaimnieko; kā notiek apsaimniekošana; kāda ir uzņēmuma radītā ietekme uz vidi.
14. Novērtēt dabas resursus un vides stāvokli X pagastā/ pilsētā Latvijā, iekļaujot informāciju par: dabas resursu izvērtējums; vides problēmu apzināšana; risinājumi problēmu ierobežošanai, samazināšanai; vispārīgs teritorijas raksturojums (daba, vide); pakalpojumi, preces, resursi, uzņēmumi, kas iegūst, izmanto dabas resursus; dabas aizsardzība, aizsargājamas teritorijas; vides piesārņojums – atkritumi, notekūdeņi, piesārņojumu radoši uzņēmumi; notekūdeņu attīrīšana; vides tehnoloģijas; cita ar vidi saistīta informācija (vides tūrisms, ar vides aizsardzību saistīti pasākumi u.c.); ieteikumi vides stāvokļa uzlabošanai, vides izglītības popularizēšanai teritorijā.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas no starppārbaudījuma un noslēguma testa par kursa ietvaros apgūto informāciju. Noslēguma pārbaudījumu studējošie drīkst kārtot tikai tad, ja ir nokārtots starppārbaudījums.

1. Obligātais lekciju apmeklējums un aktīva līdzdarbošanās tajās – 20%.
2. STARPPĀRBAUDĪJUMS: Faktori, kas var izraisīt krīzi Latvijā. Paaugstinātas bīstamības objekti jūsu reģionā un to trauksmes un apziņošanas sistēmu darbības principi – 20%.
3. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (rakstisks pārbaudījums par kursa ietvaros apgūto informāciju) – 60%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Starppārbaudījums	+	+		+		+	+		
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Mūsdienu drošības situācija Latvijā. Valsts civilās aizsardzības sistēmas struktūra, organizācija un vadība. Starptautiskās palīdzības lūgšana un sniegšana. L1, Pd4
PATSTĀVĪGAIS DARBS: Iepazīties ar literatūru par nacionālo drošību, analizēt hibrīdapdraudējuma dažādas formas.
2. Tiesiskais regulējums valsts civilās aizsardzības sistēmas darbības nodrošināšanai. Valstī īpašie tiesiskie režīmi. Apdraudējuma riska novērtēšana. L1, Pd4
PATSTĀVĪGAIS DARBS: Apgūt iedzīvotāju tiesības un pienākumus valsts aizsardzības ietvaros.
3. Valsts iestāžu, pašvaldību, komersantu, un iedzīvotāju tiesības un pienākumi civilajā aizsardzībā. L1, Pd2
PATSTĀVĪGAIS DARBS: Iepazīties ar Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumu.
4. Valstī iespējamās katastrofas un to sekas. Civilās aizsardzības pasākumu plānošana. Preventīvie, reaģēšanas un seku likvidēšanas neatliekamie pasākumi. L1, Pd4

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Iepazīties ar valsts agrinās brīdināšanas sistēmas organizēšanas un uzturēšanas kārtību, aprakstīt dažādu institūciju lomu Valsts agrinās brīdināšanas sistēmas uzturēšanā un funkcionēšanā.

5. Valsts civilās aizsardzības plāns. Pašvaldību civilās aizsardzības komisijas. L1, Pd4

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Pašvaldību civilās aizsardzības komisiju sastāvs, uzdevumi, tiesības un pienākumi jūsu reģionā.

6. Bīstamās vielas, to klasifikācija un prasības to glabāšanai un pārvadāšanai. Paaugstinātas bīstamības objekti, tā īpašnieka vai tiesiskā valdītāja pienākumi un tiesības. L1, Pd4

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Paaugstinātas bīstamības objekti jūsu reģionā un to trauksmes un apziņošanas sistēmu darbības principi.

7. Kolektīvie un individuālie aizsardzības līdzekļi. Trauksmes un apziņošanas sistēmas darbības principi. L1, Pd4

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Iepazīties ar Latvijas un starptautiskajām par drošību un kodoldrošību atbildīgajām institūcijām un analizēt to svarīgākos pienākumus.

8. Evakuācijas pasākumi. Pirmās palīdzības sniegšanas prasmes un palīdzības izsaukšana. L1, Pd6

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Veidot "Kursa terminu glosāriju", kurā fiksēt kursa ietvaros apgūtos jēdzienus un to skaidrojumus.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Faktori, kas var izraisīt krīzi Latvijā. Paaugstinātas bīstamības objekti jūsu reģionā un to trauksmes un apziņošanas sistēmu darbības principi.

9. Ievads vides aizsardzībā. Cilvēks un vide. Zemes sistēmas un to mijiedarbība. Vides zinātne. Vielu un enerģijas aprite vidē. L1, Pd2

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izmantojot Interneta resursus (www.youtube.com) noskatīties filmu "Zeme mūsu mājas" (angļu valodā "Home"). Piefiksēt piecas vides problēmas, kuras filmā atspoguļotas. Uzrakstīt ieteikumus kā varētu šīs problēmas risināt, un kāds ir personīgais ieguvums noskatoties šo filmu.

10. Cilvēka un sabiedrības atkarība no vides un tās ekosistēmu sniegtajiem pakalpojumiem. Vides galvenās funkcijas – resursu nodrošināšana, vides parametru regulācija, atbalsta pakalpojumi, nemateriālie pakalpojumi. L1, Pd2

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Atrast Interneta vidē trīs interesantus faktus par kādu no ekosistēmas elementiem (ūdens, gaiss, augsne u.t.t.). Atrast informācijas avotos ziņas par trīs apdraudētām sugām (augi, dzīvnieki). Rakstiski atbildēt – kāpēc šīs sugas ir apdraudētas un kas tiek darīts, lai saglabātu.

11. Dabas resursu veidi, resursu klasifikācija. Resursu noplicināšana un izsmelšana. L1, Pd2

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Balstoties uz savu pieredzi un zināšanām uzrakstīt vismaz trīs reālus priekšlikumus/idejas, kā var dzīvot "zaļi", ekonomēt resursus (enerģiju, ūdeni u.c.) un samazināt cilvēka radīto ietekmi uz vidi. Atrast informācijas avotos un aprakstīt uzņēmumu, kurš kādā Latvijas pašvaldībā veic dabas resursu ieguvī/pārstrādi u.tml. Ko ražo vai pārstrādā? Kā ietekmē vidi?

12. Jēdziens "ilgtspējīga attīstība". Ekoloģiskā pēda. L1, Pd4

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Interneta vidē (www.pdf.lv) izpildīt testu "Ekoloģiskās pēdas nospiedums". Izdarīt secinājumus, kurās jomās pats studējošais tērē visvairāk resursu. Ko varētu mainīt, lai patēriņu samazinātu.

13. Vides piesārņojums. Vides kvalitātes degradācija un ar to saistītās vides problēmas. Vides veselība. Piesārņojošo vielu un faktoru ietekme uz cilvēku, citiem dzīvajiem organismiem un ekosistēmām. Kaitīgo iedarbības faktoru ietekmju normēšana. Vides risks, tā modeļi un novērtēšana. L1, Pd4

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Atrast informācijas avotos ar kādām metodēm var veikt monitoringu. Uzrakstīt vismaz pa vienam piemēram – gaisa, ūdens, zemes, bioloģiskās daudzveidības monitorings.

14. Dabas aizsardzības sistēma, aizsardzības plānošana un pasākumi. Starptautiskā sadarbība vides aizsardzībā un ilgtspējīgā attīstībā. Starptautiskās sadarbības attīstības posmi vides aizsardzībā. L1, Pd4

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Atrast informāciju par kādu vides organizāciju pasaulē. Īsi aprakstīt to: nosaukums; uz ko vērsta darbība; cik dalībnieku; kādus pasākumus/akcijas rīko.

15. Atkritumu apsaimniekošana un notekūdeņu attīrīšana. Dabas aizsardzība. Bioloģiskās daudzveidības samazināšanās – cēloņi un riski. L1, Pd4

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Atrast informācijas avotos un īsi aprakstīt kādu uzņēmumu Latvijā, kas veic atkritumu apsaimniekošanu vai kādu no tās posmiem. Kur atrodas? Kāda ir darbības teritorija? Kāda veida atkritumus apsaimnieko? Kā notiek apsaimniekošana? Kāda ir uzņēmuma radītā ietekme uz vidi.

16. Vides tehnoloģijas. Videi draudzīga ražošana. Energoefektivitāte. Vides piesārņojuma samazināšanas tehnoloģijas. Klimata tehnoloģijas. L1, Pd10

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Dabas resursu un vides stāvokļa novērtējums X pagastā/ pilsētā Latvijā. Jāiekļauj informācija: dabas resursu izvērtējums; vides problēmu apzināšana; risinājumi problēmu ierobežošanai, samazināšanai; vispārīgs teritorijas raksturojums (daba, vide); pakalpojumi, preces, resursi, uzņēmumi, kas iegūst, izmanto dabas resursus; dabas aizsardzība, aizsargājamas teritorijas; vides piesārņojums – atkritumi, notekūdeņi, piesārņojumu radoši uzņēmumi; notekūdeņu attīrīšana; vides tehnoloģijas; cita ar vidi saistīta informācija (vides tūrisms, ar vides aizsardzību saistīti pasākumi u.c.); ieteikumi vides stāvokļa uzlabošanai, vides izglītības popularizēšanai teritorijā.

L – lekcija

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Kļava, G. & Kusiņš, J. (2011). *Civilā aizsardzība*. Rīga: Izdevniecība Drukātava.
2. Kļaviņš, M., Nikodemuss, O., Segliņš, V., Melecis, V., Virčavs, M., & Āboliņa, K. (2008). *Vides zinātne*. Rīga: Latvijas Universitāte, 599 pp.
3. Kļaviņš M., & Zaļoksnis J. (red.). (2011). *Vide un ilgtspējīga attīstība*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 334 lpp.
4. Nikodemuss O., & Brūmelis G. (2015). (red. un sast.). *Dabas aizsardzība*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 288 lpp.

Papildus informācijas avoti

1. *Eiropas Savienības Ārkārtējo un krīžu situāciju koordinācijas rokasgrāmata*. Brisele, 2006.gada 22.maijā, 9552/2/06 REV 2.
2. Kļaviņš, M. (2012). *Vides piesārņojums*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 200 lpp.
3. Kļaviņš, M., & Cimdiņš, P. (2004). *Ūdeņu kvalitāte un tās aizsardzība*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. 204 lpp.
4. Ozoliņš, R.A. (2004). *Civilās un darba aizsardzības pamati*. Mācību līdzeklis. Rīga: Latvijas Universitātes Medicīnas fakultāte. Pieejams: https://fizmati.lv/faili/macibu_materiali/r.a.ozolinss_civilas_un_darba_aizsardziibas_pamati.pdf
5. *Par Valsts civilās aizsardzības plānu*. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/317006>
6. Porteous, A. (2003). *Dictionary of environmental science and technology*. 3rd edition. Willey, 705 p.

Periodika un citi informācijas avoti

1. Darba aizsardzības likums. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/26020>
2. Nacionālās drošības likums. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/14011>
3. Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/255713>
4. Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likums. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/68293>
5. Valsts materiālo rezervju likums. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/302995>
6. MK 2017.gada 26.septembra noteikumi Nr.582 "Noteikumi par pašvaldību sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijām". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/293820>
7. MK 2017.gada 7.novembra noteikumi Nr.658 "Noteikumi par civilās aizsardzības plānu struktūru un tajos iekļaujamo informāciju". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/294938>

8. MK 2017.gada 5.decembra noteikumi Nr.716 "Minimālās prasības obligātā civilās aizsardzības kursa saturam un nodarbināto civilās aizsardzības apmācības saturam". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/295896>
9. MK 2021.gada 21.janvāra noteikumi Nr.46 "Paaugstinātas bīstamības objektu saraksts". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/320469>
10. Journal of Environmental Management (e-version).
11. Journal of Environmental Sciences (e-version).
12. Journals "National Geographic", "Vides vēstis", "Ilustrētā zinātne" u.c.
13. Žurnāls "Jurista vārds". Pieejams: <https://juristavards.lv>
14. <http://earthobservatory.nasa.gov>
15. <http://www.balticuniv.uu.se>
16. <http://www.ccb.se/>
17. <http://www.infoplease.com/countries.html>
18. <http://www.nationalgeographic.com>
19. <http://www.norden.org>
20. <http://www.varam.gov.lv>
21. <http://www.vmd.gov.lv/>
22. <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>
23. <https://www.meteo.lv/>
24. <https://www.zm.gov.lv/>

Piezīmes

Profesionālās augstākās izglītības bakalaura studiju programmas "Sākumizglītības skolotājs" A daļas studiju kurss nepilna laika studijām.

Kurss tiek docēts latviešu valodā

Studiju modulis uzņēmējdarbības profesionālās kompetences veidošanai

Studiju moduļa apguves rezultātā sasniedzamie studiju rezultāti

Zināšanas:

- pārzina skolotāja pedagoģiskās darbības pašanalīzes un pašvērtēšanas paņēmienus profesionālās kompetences pilnveidošanai, izmantojot komunikāciju tehnoloģijas un resursus, kā arī izprotot globālos un lokālos, sociālpolitiskos, ekonomikas un kultūras procesus;
- izprot izglītības sistēmas perspektīvos mērķus un attīstības virzienus un saikni ar ekonomikas procesiem un finanšu resursu plānošanu, kā arī izprot uzņēmējdarbības specifiku;

Prasmes:

- spēj sadarboties ar kolēģiem, nozares speciālistiem, citam institūcijām, lai nodrošinātu pozitīvu mijiedarbību dažādās sociālās vidēs, kas nodrošina normatīvos aktos definēto tiesību ievērošanu;
- prot patstāvīgi strukturēt un virzīt savu mācīšanos, analizēt savu darbību, lai profesionāli pilnveidotos;
- spēj iesaistīties rīcībpolitikas veidošanā izglītības iestādē, vietējā kopienā un valstī, ievērojot jomai saistošo tiesību aktu prasības un ētikas normas;

Kompetence:

- veic patstāvīgu, mērķtiecīgu un atbildīgu pedagoģiskās darbības plānošanu, organizēšanu un vadīšanu pedagoģiskā procesa uzlabošanai, atbilstoši sociālajām vajadzībām un aktuālajām izglītības zinātnes un prakses vajadzībām;
- veic pētniecisku un inovatīvu darbību pedagoģiskā procesa uzlabošanai, stratēģiski īsteno savu profesionālās darbības pilnveidi, iesaistās izglītības iestādes attīstības plānošanā, izprot savas profesijas vietu plašākā sociālā kontekstā;
- patstāvīgi un atbildīgi analizē dažādas problēmsituācijas un definē iespējamus risinājumus pedagoģiskā procesa un uzņēmējdarbības plānošanā un vadīšanā;
- apzinās un izvērtē savu pieredzi un darbību, lai profesionāli pilnveidotos, iesaistās izglītības iestādes attīstības plānošanā un mērķu sasniegšanā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Izglītības vadība
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP002
Zinātnes nozare	Vadībzinātne (izglītības vadība)
Kursa līmenis	3
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
Lekciju stundu skaits	8
Semināru stundu skaits	8
Praktisko darbu stundu skaits	-
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	64
Kursa autors(-i)	
Dr.psych., docente Aļona Korniševa (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.paed., profesore Davidova Jeļena (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.sc.admin., docente Gunta Kraģe (<i>Latvijas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.psych., docente Aļona Korniševa Dr.paed., profesore Jeļena Davidova Dr.psych., profesore Irēna Kokina Dr.paed., docente Inta Ostrovska	
Priekšzināšanas	
Nav nepieciešamas	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kurss dod iespēju studējošajiem padziļināt izpratni un papildināt teorētiskās un praktiskās zināšanas par izglītības vadību, tās principiem un funkcijām. Studiju kursa ietvaros studējošie gūst zināšanas par izglītības iestādes vadību, datu aizsardzību, personāla vadību, izglītības iestāžu kvalitātes vadību, finansēšanu, izglītības tiesisko regulējumu, pārmaiņu vadīšanu un uzņēmējdarbības vadīšanu. Studiju kursa apguves rezultātā tiek kritiski izvērtēta skolotāja loma un vieta izglītības iestādes vadībā, mācību procesa vadīšanā, izglītības iestāžu vadības problēmu risināšanā.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: veidot izpratni par vadīšanas procesu, stratēģisko vadīšanu un pārmaiņu vadību izglītības iestādēs, skolotāja lomu izglītības iestādes vadībā un vadības problēmu risināšanā.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Veidot izpratni par vadītāja un līdera nozīmi izglītības iestādes kultūras veidošanā un tās ietekmi uz izglītības iestādes sniegumu. 2. Attīstīt prasmi izvērtēt pašreizējo situāciju izglītībā stratēģiskās vadības kontekstā. 3. Gūt izpratni par izglītības iestādes pašvērtējuma izstrādes un akreditācijas procesu. 4. Gūt izpratni par uzņēmējdarbības plānošanu un uzņēmējdarbības kompetences attīstīšanu. 5. Gūt izpratni par izglītības projektu sagatavošanu un inovatīvu risinājumu ieviešanu izglītības procesā. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	

STUDIJU PROCESA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 8 st., semināri (S) – 8 st., studējošo patstāvīgais darbs – 64 st.

1. Izglītības vadība kā kompleksās izpētes objekts. L1, S1, Pd10
2. Valsts un pašvaldības izglītības politika. L1, S1, Pd8
3. Uzņēmējdarbības būtība un loma, attīstības tendences. Uzņēmējdarbības plānošana, uzsākšanas uzdevumi. L2, S2, Pd14
4. Vadītāja kompetences. Personāla vadīšana izglītības iestādē. Komandas veidošana. L1, S1, Pd10
5. Izglītības projekta vadība. L2, S2, Pd12
6. Pārmaiņu vadīšana. Izglītības kvalitātes vadība. L1, S1, Pd10

L – lekcija

S – seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Izprot izglītības sistēmu Latvijā un izglītības iestādes vadības procesa funkcijas un principus, skolotāja lomu izglītības iestādes pašvērtējuma izstrādes un akreditācijas procesā.
2. Zina stratēģiskās plānošanas teorētiskos pamatus, jaunākās tendences stratēģiskajā vadīšanā izglītības iestādē un uzņēmējdarbībā.
3. Zina izglītības projektu izstrādes un vadīšanas pamatus.

PRASMES:

4. Sadarbojas ar pedagoģiskajā procesā iesaistītajiem un nozaru speciālistiem pedagoģiskā procesa un uzņēmējdarbības plānošanā un vadīšanā.
5. Analizē izglītības iestādes darbību, sniedzot priekšlikumus tās uzlabošanai.

KOMPETENCE:

6. Akcentē uzmanību uz izglītības iestādes darbības kvalitātes nodrošināšanas jautājumiem, kā arī iestādē ieviešamajām inovatīvām pieejām.
7. Argumentē priekšlikumus izglītības iestādes problēmu risināšanā.
8. Argumentēti skaidro un diskutē par vadības teorijas un uzņēmējdarbības aspektiem.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgais darbs ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu. Patstāvīgo darbu ietvaros studējošie:

1. strādā ar avotiem (vārdnīcām, zinātniskiem literatūras avotiem, zinātniskiem rakstiem);
2. gatavo prezentācijas par individuāli izvēlētiem tēmām un aizstāv tās;
3. analizē grupas biedru uzstāšanos, formulē jautājumus semināros un piedāvā problēmsituāciju risinājumus;
4. gatavo diskusijām par semināros un praktiskajos darbos izvirzītām tēmām;
5. sagatavo uzņēmējdarbības projektu izglītības procesā;
6. sagatavo izglītības projektu grupā un īsteno to .

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa gala vērtējumu veido starppārbaudījumu un noslēguma pārbaudījuma vērtējums. Noslēguma pārbaudījumu studējošie drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1. Aktīva dalība semināros – 20%.
2. STARPPĀRBAUDĪJUMI – 40%:
Uzņēmējdarbības projekta sagatavošana un prezentēšana – 20%.
Izglītības projekta sagatavošana un īstenošana – 20%.
3. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (eseja par vadības teorijas aspektiem) – 40%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr.5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetences atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.starppārbaudījums		+		+				+
2.starppārbaudījums	+		+		+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1.Izglītības vadība kā kompleksās izpētes objekts. L1, S1, Pd10

LEKCIJA: Populārākās vadīšanas koncepcijas. Vadīšanas un inovāciju procesi. Izglītības iestādes filozofija. Izglītības iestādes kultūras veidošana. Izglītības iestādes vadības funkcijas un principi.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izglītības iestādes misijas un vīzijas sagatavošana un prezentēšana. Izglītības iestādes kultūras analīze.

SEMINĀRS: Vadītāju tipi un vadītāju līmeņi. Vadītāju klasifikācija pēc organizatoriskā darbības veida un pēc līmeņa organizācijas struktūrā. Vadīšanas prasmes, to raksturojums. Konformisma loma cilvēku uzvedībā. Sabiedrības psiholoģiskā ietekme uz cilvēku. Dzīves pozīciju, nostādņu veidošanās.

2.Valsts un pašvaldības izglītības politika. L1, S1, Pd8

LEKCIJA: Izglītība kā politikas sastāvdaļa. Starptautiskās un Latvijas izglītības sistēmas pamatprincipu attīstība. Likumdošana izglītības jomā. Stratēģiskā vadība izglītībā. Stratēģiskās plānošana. Jaunākās tendences stratēģiskajā vadīšanā izglītības iestādē.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Publikāciju par izglītības stratēģisko vadīšanu atlase un kritiskā izvērtēšana. Izglītības sistēmas Latvijā kritiskā analīze un salīdzināšana ar citu valstu izglītības sistēmu. Mūsdienu situācijas izvērtējums izglītības stratēģiskās vadības kontekstā.

SEMINĀRS: Pašreizējās un prognozējamās cilvēku resursu pārvaldības tendenču kritiskā analīze.

3.Uzņēmējdarbības būtība un loma, attīstības tendences. Uzņēmējdarbības plānošana, uzsākšanas uzdevumi. L2, S2, Pd14

LEKCIJAS: Uzņēmējdarbības vides raksturojums Latvijā. Uzņēmējdarbības attīstības tendences: videi draudzīga uzņēmējdarbība, inovatīva uzņēmējdarbība, sociāli atbildīga uzņēmējdarbība. Uzņēmuma iekšējā vide.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Mūsdienu uzņēmējdarbības situācijas izvērtēšana izglītības vadības kontekstā.

SEMINĀRI: Uzņēmējdarbības plānošanas principi un veidi. Biznesa plāns. Biznesa ideju meklēšana, analīze. Dažādu biznesa ideju analīze. Uzņēmējdarbības formas un nosaukuma izvēle. Darbības vietas izvēle. Sākotnējo investīciju aprēķins.

4. Vadītāja kompetences. Personāla vadīšana izglītības iestādē. Komandas veidošana. L1, S1, Pd10

LEKCIJA: Izglītības iestādes vadītāja kompetences un personības iezīmes veiksmīgai darbībai. Vadītāja personības integratīvās īpašības: kognitīvie, emocionālie un darbības raksturojumi. Voluntārisma izpausmes. Autoritātes būtība. Pašvērtējums, sevis izvērtējuma nepieciešamība vadītāja amatā. Empātija, tolerance, spējas pārliecināt, stratēģiskā domāšana, lēmumu pieņemšana, atbildība, uzmanība utt.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Teoriju analīze par vadītāja kompetencēm, raksturu un stilu. Tipisku izglītības vadītāja personības tipu sagatavošana. Teoriju analīze par cilvēkresursu vadīšanas novērtēšanas metodēm. Komandas veidošanas principu raksturojums. Gatavošanās diskusijai par pozitīvas vides veidošanu izglītības iestādē.

SEMINĀRS: Cilvēkresursu vadība. Personāla mainība. Darba un organizācijas iekšējo faktoru sakarības ar personāla mainību noteikšana. Grupa un komanda. Līderība komandā. Lomas jēdziens. Lēmumu pieņemšana. Cilvēkresursu vadīšanas novērtēšanas metodes. Komandas veidošanas principi. Motivācijas un lojalitātes veidošana. Pozitīvas vides veidošanas nosacījumi un metodes.

5. Izglītības projekta vadība. L2, S2, Pd12

LEKCIJAS: Projekta pazīmes, projekta process: no problēmas līdz idejai, no idejas līdz produktam (rezultātam). Izglītības projekti Latvijā un pasaulē. Izglītības projektu sistēma un process. Projekta struktūrplāna veidošana. Projekta vadītājs un komanda. Projekta pasūtītājs un viņa funkcijas. Projekta saturiskā izstrāde. Projekta sagatavošana ieviešanai. Projekta produkts (rezultāts), pašnovērtējums. Ārējais novērtējums projekta novērtēšanā. Sabiedriskās attiecības projekta vadībā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Materiāla sagatavošana izglītības projektam. Sagatavotā projekta īstenošana.

SEMINĀRI: Izglītības projekta sagatavošana. Projektu prezentēšana, kritiskā izvērtēšana atbilstoši kritērijiem.

6. Pārmaiņu vadīšana. Izglītības kvalitātes vadība. L1, S1, Pd10

LEKCIJA: Pārmaiņu vadības principi. Izglītības iestādes, izglītības programmas un pedagogu kvalitātes novērtēšana; mentora darba kvalitātes kontrole. Kvalitātes vadība izglītības iestādē (efektīva skola). Izglītības iestādes pašvērtējuma izstrādes un akreditācijas process. Vadītāju novērtēšana. Teoriju analīze par pārmaiņu ieviešanas stratēģijām jeb soļiem un kvalitātes vadības instrumentiem.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Materiāla sagatavošana diskusijai par izglītības iestādes kultūras nozīmi kvalitātes nodrošināšanā.

SEMINĀRS: Pārmaiņu ieviešanas stratēģijas jeb soļi. Kvalitātes vadības instrumenti. Akreditācija. Vadītāju novērtēšana.

L – lekcija

S – seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Abizāre-Vagre, V. (2011). Uzņēmējdarbības pamati. Lekciju konspekti. Rīga: Alberta koledža. Pieejams: https://www.alberta-koledza.lv/upload/old/downloads/Uznamejdarbibas_pamati_Abizare.pdf
2. A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK Guide) (2017). 6th edition. Project Management Institute. Pieejams: <https://prothoughts.co.in/wp-content/uploads/2022/06/a-guide-to-the-project-management-body-of-knowledge-6e.pdf>
3. Šmite, A. (2004). Izglītības iestādes vadība. Rīga: RaKa.

LR likumi	
4.	Darba likums (2012). Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/26019
5.	Izglītības likums (1998). Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/50759
LR Ministru kabineta noteikumi	
6.	Ministru kabineta noteikumi Nr.660 (2007). Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība. Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/164271
7.	Ministru kabineta noteikumi Nr.618 (2020). Izglītības iestāžu, eksaminācijas centru, citu Izglītības likumā noteiktu institūciju un izglītības programmu akreditācijas un izglītības iestāžu vadītāju profesionālās darbības novērtēšanas kārtība. Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/317820
Papildus informācijas avoti	
1.	Adizess, I. K. (2018). Prasmīga pārmaiņu vadība. Ievads organizāciju terapijā. Rīga: Zvaigzne ABC, 336 lpp.
2.	Biznesa plāna veidošanas pamatprincipi (2011). Biedrība biznesa izglītībai skolās. Pieejams: http://miljons.jal.lv/Documents/bp/ka_veidot_biznesa_planus.pdf
3.	Bokums, J., & Forands, I. (2000). Personālvadības rokasgrāmata. Rīga.
4.	Celma, D. (2006). Vadītājs un vadīšana izglītībā. Rīga: Raka.
5.	Dāvidsone, G. (2008). Organizāciju efektivitātes modelis. ODA, Jelgava.
6.	IIQM-HE (2016). Kompetencēs balstītas augstākās izglītības iekšējās kvalitātes vadības rokasgrāmata. Pieejams: https://aic.lv/portal/content/files/IQM-Handbook_LV_1.pdf
7.	NCB – Projektu vadīšanas nacionālās kompetences vadlīnijas, versija 3.1. (2012). Latvijas nacionālā projektu vadīšanas asociācija (LNPVA). Pieejams: https://lnpva.lv/wp-content/uploads/2021/02/NCB_3.1.pdf
8.	Rokasgrāmata projektu vadīšanā (2013). Rīga: SIA „NK Konsultāciju birojs”. Pieejams: https://www.dialogs-ab.lv/wp-content/uploads/2011/06/SIF-Smiltene-Rokasgramata-par-projektu-vadisana-2013.pdf
9.	Uzņēmējdarbības kompetences ietvarstruktūra (2016). Eiropas Komisija. Pieejams: http://muzizglitiba.gov.lv/sites/default/files/Uznemejdarbibas_kompetences_ietvarstruktura.pdf
10.	Uzņēmējdarbības pamati – skolēnu mācību uzņēmuma (SMU) veidošana (2021). Specializētā kursa programma vispārējai vidējai izglītībai. Junior Achievement Latvia. Pieejams: https://mape.gov.lv/api/files/6D53E0AB-2A8B-4A88-9340-35103E7E5F82/download
Periodika un citi informācijas avoti	
1.	Educational Administration Quarterly. Pieejams: https://us.sagepub.com/en-us/nam/journal/educational-administration-quarterly
2.	Educational Management Administration and Leadership. Pieejams: https://us.sagepub.com/en-us/nam/journal/educational-management-administration-leadership
3.	International Journal of Educational Management. Pieejams: https://www.emeraldgrouppublishing.com/journal/ijem
4.	Quality Assurance in Education. Pieejams: https://www.emeraldgrouppublishing.com/journal/qae
Piezīmes	
Profesionālā bakalaura studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” A. daļas studiju kurss.	
Kurss tiek docēts latviešu valodā.	

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Pedagoģiskā procesa tiesiskie aspekti
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP004
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
Lekciju stundu skaits	8
Semināru stundu skaits	8
Praktisko darbu stundu skaits	-
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	64
Kursa autors(-i)	
Dr. paed., profesore Jeļena Davidova (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Dr. paed., docente Jeļena Badjanova (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Dr. paed., asoc. profesore Linda Daniela (<i>Latvijas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. paed., profesore Jeļena Davidova	
Dr. paed., docente Jeļena Badjanova	
Priekšzināšanas	
Nav nepieciešamas	
Studiju kursa anotācija	
<p>KURSA MĒRĶIS: Sekmēt studējošo izpratni par Latvijas Republikas normatīvo aktu sistēmu kopumā un izglītības sistēmas kontekstā, lai nodrošinātu izglītojamo tiesības un apzinātu savas tiesības, pienākus un atbildību.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Iepazīstināt studentus ar normatīvo aktu sistēmu. 2. Iepazīstināt studentus ar skolēnu, skolotāju un vecāku tiesību, pienākumu un atbildības regulējumu normatīvajiem aktos. 3. Sekmēt studentu izpratnes attīstību par iespējām sadarboties ar dažādām institūcijām, lai nodrošinātu izglītojamo tiesību ievērošanu dažādās vidēs un apzinātu savas tiesības, pienākus un atbildību. 4. Veicināt studējošo personīgās attieksmes un kritiskās domāšanas attīstību, patstāvīgi integrējot teorētiskās zināšanas praksē. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Normatīvo aktu sistēma Latvijas Republikā. (L1 ,S1, Pd8) 2. Skolēnu, skolēnu un vecāku tiesības, pienākumi un atbildība. (L1, S1, Pd8) 3. Izglītības sistēmas normatīvais regulējums. (L1, S1, Pd8) 4. Normatīvie akti, kas regulē fizisko personu datu aizsardzību. (L1, S1, Pd8) 5. Normatīvie akti, kas regulē darbošanos digitālā vidē. (L1, S1, Pd8) 6. Normatīvie akti, kas regulē rīcību ārkārtas situācijās. (L1, S1, Pd8) 	

<p>7. Normatīvie akti, kas regulē sadarbību ar citām institūcijām, atbildības robežas un kompetenci (L1, S1, Pd8)</p> <p>8. Normatīvie akti, kas regulē pedagoga darba attiecības (L1, S1, Pd8)</p> <p><i>L – lekcija</i> <i>S – seminārs</i> <i>Pd – patstāvīgais darbs</i></p>
<p>Studiju rezultāti</p>
<p>ZINĀŠANAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izprot normatīvo aktu sistēmu. 2. Prot analizēt problēmsituācijas un atpazīt izglītojamo tiesību pārkāpumus. 3. Izprot tiesību, pienākumu un atbildības savstarpējo vienotību. 4. Izprot savu tiesību, pienākumu un atbildības robežas. <p>PRASMES</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Sistēmiski analizē problēmsituācijas, kurās ir konstatējumi normatīvo aktu pārkāpumi. 6. Prot definēt tiesību subjektu prioritātes un analizēt problēmsituāciju kopveselumā. 7. Pieņem pamatotus lēmumus, lai prioritāri nodrošinātu izglītojamo tiesību aizsardzību. <p>KOMPETENCE</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Patstāvīgi un atbildīgi analizē dažādas problēmsituācijas un definē iespējamus risinājumus. 9. Patstāvīgi un atbildīgi plāno savu sadarbību ar citām institūcijām, kas nodrošina normatīvos aktos definēto tiesību ievērošanu, kā prioritāti izvirzot izglītojamo tiesības.
<p>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</p>
<p>Patstāvīgā darba ietvaros studējošie</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) analizē normatīvos aktus, kas regulē skolēnu, skolotāju un vecāku tiesību pienākumu un atbildību apkopo informāciju; 2) gatavojas semināra nodarbībām; 3) analizē piemērus par tiesību pārkāpumiem gan fiziskā, gan digitālā vidē; 4) izstrādā mācību temata plānojumu par skolēnu iepazīstināšanu ar tiesību pārkāpumu riskiem, ko prezentē semināra nodarbībās; 5) analizē pašvaldības saistošos normatīvos dokumentus un to saistību ar LR normatīvajiem aktiem.
<p>Prasības kredītpunktu iegūšanai</p>
<p>Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot dažādus starppārbaudījumus visa kursa norises laikā. Noslēguma pārbaudījumu studenti drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.</p> <p>STARPPĀRBAUDĪJUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Patstāvīgi veikts darbs, apkopojot informāciju par skolēnu, skolotāju un vecāku tiesībām, pienākumiem un atbildību – 30%. <p><i>Prasības starppārbaudījuma nokārtošanai:</i> iesniegts individuāli izstrādāts skolēnu, skolotāju un vecāku tiesību, pienākumu un atbildību regulējošo normatīvu apkopojums.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Konkrētas mācību nodarbības/stundas/temata apguves plānojums par iespējamām tiesību pārkāpumiem fiziskā un/vai digitālā vidē – 30%. <p><i>Prasības starppārbaudījuma nokārtošanai:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) izvēlēties konkrētu tēmu, argumentēt savu izvēli; 2) sagatavot tēmas apguves plānojumu izvirzot gan sasniedzamos mērķus, uzdevumus, definējot vērtēšanas veidus un izstrādājot vērtēšanas kritērijus; 3) prezentēt sava izvēlēta temata plānojumu grupā. <p>NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Rakstisks eksāmena darbs – 40%.</p>

Prasības noslēguma pārbaudījuma nokārtošanai:

- 1) Ir iesniegti un prezentēti trīs starppārbaudījuma darbi.
- 2) Sekmīgi nokārtots eksāmena darbs.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+	+	+	+			+	+	
2.starppārbaudījums	+		+	+	+	+			+
3.eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Normatīvo aktu sistēma Latvijas Republikā. (L1 ,S1, Pd8)

1. LEKCIJA: Normatīvo aktu hierarhiskās attiecības sākot no Starptautiskajām konvencijām, kam Latvija ir pievienojusies, LR Satversmes, likumiem, MK noteikumiem, pašvaldību saistošajiem noteikumiem, iestāžu iekšējo kārtību regulējošiem dokumentiem un citiem dokumentiem.

1. SEMINĀRS: Diskusija par LR normatīvo aktu savstarpējo saistību.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Iepazīties ar konvencijām, kurām Latvija ir pievienojusies izglītojamo tiesību aizsardzības jomā.

2. Skolēnu, skolēnu un vecāku tiesības, pienākumi un atbildība. (L1 ,S1, Pd8)

2. LEKCIJA: Skolēnu, skolotāju un vecāku tiesības, pienākumi un atbildība, to savstarpējā vienotība.

2. SEMINĀRS: Tiesību aktu, kuros ir definēti pienākumi, tiesības un atbildība, analīze. Konkrētas problēmsituācijas analīze, piemēroto normatīvo aktu atlase atbilstoši pārkāptajām tiesībām.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Atlasīt normatīvos aktus, kuros definētas skolēnu, skolotāju un vecāku tiesības, pienākumi un atbildība. Izstrādāt skolēnu, skolotāju un vecāku tiesību, pienākumu un atbildību regulējošo normatīvo aktu apkopojumu, kas saistās ar izglītojamo tiesību nodrošināšanu.

3. Izglītības sistēmas normatīvais regulējums. (L1 ,S1, Pd8)

3. LEKCIJA: Starptautiskās konvencijas un Latvijas izglītības sistēmas normatīvais regulējums: normatīvie akti, kas regulē izglītības iestāžu darbību, mācību procesu un iespējas saņemt atbalstu.

3. SEMINĀRS: Iglītības jomas politikas dokumentu un mācību satura standartu analīze. Diskusija par dažādu sociālās atstumtības riskam pakļautu skolēnu tiesību nodrošinājumu.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Iepazīties ar vienas pašvaldības (pēc izvēles) izglītību regulējošiem normatīvajiem aktiem un veidot shēmu, kā šie dokumenti saistās ar LR normatīvajiem aktiem un pārliecināties, vai ir paredzēts sniegt atbalstu skolēniem un viņu ģimenēm, kas ir pakļauti sociālās atstumtības riskam.

4. Normatīvie akti, kas regulē fizisko personu datu aizsardzību. (L1 ,S1, Pd8)

4. LEKCIJA: Normatīvie akti, kas regulē fizisko personu datu aizsardzību. Datu aizsardzības principu pārkāpšanas sekas.

4. SEMINĀRS: Konkrētu problēmsituāciju analizē. Diskusija par iespējamiem problēmas cēloņiem un secīgiem soļiem šīs problēmsituācijas risināšanā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Analizēt konkrētas izglītības iestādes publiski pieejamo informāciju no datu aizsardzības perspektīvas.

5. Normatīvie akti, kas regulē darbošanos digitālā vidē. (L1 ,S1, Pd8)

5. LEKCIJA: Normatīvie akti, kas regulē darbošanos digitalajā vidē. Digitālo tehnoloģiju izmantošanas izaicinājumi (informācijas plūsma, personas datu aizsardzība, atbildības robežas u.c.).

5. SEMINĀRS: Konkrētu situāciju analīze. Diskusija par iespējamiem tiesību pārkāpumiem.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izstrādāt nodarbības plānu un aktivitāšu aprakstu darbam ar izglītojamajiem (brīvi izvēloties vecuma grupu), lai informētu par digitālās vides riskiem un iespējām šo risku mazināšanā.

6. Normatīvie akti, kas regulē rīcību ārkārtas situācijās. (L1 ,S1, Pd8)

6. LEKCIJA: Cilvēkdrošība izglītības iestādē: situāciju izvērtējums, darba drošību ietekmējošo risku atpazīšana. Dzīvībai un veselībai kritiskas situācijas un tās izraisītie faktori. Fiziski drošas mācību vides veidošana saskaņā ar darba drošības noteikumiem un ergonomikas principiem.

6. SEMINĀRS: Drošumspējas un aizsardzības aspektu mūsdienu izglītības iestādē izvērtēšana esejas veidā un prezentēšana, pamatojoties uz normatīvo dokumentu saturu. Viena no vardarbības veidiem, mobinga vai bosinga izpausmju mācību procesā (pēc izvēles) prezentēšana un kritiska izvērtēšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Atlasīt un kritiski izvērtēt publicētu ar drošību izglītības iestādē saistītu ārkārtējās situācijas gadījumu, balstoties uz tiesību aktiem: kritieni, savainojšanās ar asiem priekšmetiem, negadījumi aktīvās atpūtas laikā, dzīvnieku un kukaiņu kodumi u.c. Izstrādāt "Programmu skolēnu un skolotāju veselības veicināšanai izglītības iestādē", pamatojoties uz likumiem (pēc izvēles) saistībā ar veselības aspektiem: reālās situācijas izvērtējums, darba un mācību stresa risinājuma ceļi skolēnu un skolotāju veselības veicināšanai, ieteikumi u.tml.

7. Normatīvie akti, kas regulē sadarbību ar citām institūcijām, atbildības robežas un kompetenci. (L1 ,S1, Pd8)

7. LEKCIJA: Izglītības iestādes sadarbību ar citām institūcijām reglamentējosie dokumenti. Izglītības iestādes vadītāja un darbinieku atbildības robežas un kompetences dažāda līmeņa sadarbībā.

7. SEMINĀRS: Skolotāja rīcība sadarbībā un lēmumu pieņemšana sadarbības formu izvēlē: plānošanas, organizēšanas un īstenošanas pamataspekti/pamatnosacījumi saskaņā ar tiesību aktiem. Sadarbībā ar vadību un kolēģiem izglītības iestādē. Saskarsme un komunikācija ar skolēnu vecākiem. Sadarbības un komunikācijas aspekti Latvijas un ES normatīvajos dokumentos: pētnieciskās darbības veikšana, projektu izstrāde izglītības iestādes darbības uzlabošanai un attīstībai. Sadarbības kompetencē raksturojums.

PATSTĀVĪGS DARBS: Atlasīt un analizēt normatīvus dokumentus, kas regulē sadarbību ar citām institūcijām, atbildības robežas un kompetenci. Periodikā publicētā reālā, uz sadarbību vērsta gadījuma atlase un analīze.

8. Normatīvie akti, kas regulē pedagoga darba attiecības. (L1 ,S1, Pd8)

8. LEKCIJA: Darba tiesību būtība, nozīme un normas. Pedagoģisku darbību regulējošie tiesību akti.

8. SEMINĀRS: Metodisko paņēmienų konkrētās konfliktsituācijas atrisināšanai (skolēni/skolotāji, skolotāji/vadība, skolotāji/vecāki) prezentēšana. Konfliktsituācijā iesaistīto pušu atbildības robežas definēšana, pamatojoties uz konkrētiem normatīvajiem aktiem. Reālas dzīves problēmsituācijas mācību procesā izvērtējums fokusgrupās.

PATSTĀVĪGS DARBS: Atlasīt un analizēt normatīvos dokumentus, kas regulē pedagoga darba attiecības. Pedagoģiskās darbības un profesionālās kompetences pašizvērtējuma kritēriju izstrāde un prezentēšana saskaņā ar izglītību un skolotāja profesionālo darbību regulējošiem normatīvajiem aktiem.

L – lekcija

S – seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Izglītojamo tiesību aizsardzības likums. <https://likumi.lv/ta/id/49096-bernu-tiesibu-aizsardzibas-likums>
2. Vispārējās izglītības likums. <https://likumi.lv/ta/id/20243-visparejas-izglitibas-likums>
3. Izglītības likums. <https://likumi.lv/ta/id/50759-izglitibas-likums>
4. Darba likums. <https://likumi.lv/ta/id/26019-darba-likums>

Papildus informācijas avoti

1. Aleksejevs, M., Ignatjeva, S. (2014). *Interaktīvo IT risinājumu iespējas darba aizsardzības sistēmas pilnveidošanā*. Daugavpils Universitātes 56. starptautiskās zinātniskās konferences rakstu krājums. lpp. 111-120, ISBN 978-9984-14-701-7.
2. *Darba aizsardzības rokasgrāmata* (2010). Rīga.
3. *Darba apstākļi un veselība darbā* (2010). Rīga.
4. *Darba vides riska faktori un strādājošo veselības aizsardzība: raksturlielumi, ietekme uz organismu, aizsardzība, profilakse, normatīvi, mērīšanas metodes, riska faktori un arodveselība atsevišķās nozarēs* (2001). Rīga: Elpa.
5. Javier Calvo de Mora, & Kerry J. Kennedy (2019). *Schools and Informal Learning in a Knowledge-Based World*. London: Routledge
6. Slaidiņa, V., Skultāne, I. (2011). *Darba tiesības*. Rīga: Zvaigzne ABC.

LR likumi

7. Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likums (Pieņemts: 05.05.2016.Stājas spēkā: 01.10.2016.).
8. Darba aizsardzības likums, <http://m.likumi.lv/doc.php?id=26020>
9. Valsts valodas likums (LR Saeima 09.12.1999.)

LR Ministru kabineta noteikumi

10. Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība. <http://m.likumi.lv/doc.php?id=164271>
11. Ministru kabineta noteikumi Nr. 277 "Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe un pirmās palīdzības pieejamība izglītības iestādēs".
12. Ministru kabineta noteikumi Nr. 557., 14.08.2015. Noteikumi par apmācību pirmās palīdzības sniegšanā.
13. Ministru kabineta 2009.gada 24.novembra noteikumi Nr. 1338 "Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos".

14. Ministru kabineta noteikumi Nr.277 (23.03.2010., prot. Nr.15 24.§) "Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe un pirmās palīdzības pieejamība izglītības iestādēs".
15. Ministru kabineta 2002. gada 27. decembra noteikumu Nr. 610 "Higiēnas prasības vispārējās pamatizglītības, vispārējās vidējās izglītības un profesionālās izglītības iestādēm" (www.likumi.lv; <http://likumi.lv/doc.php?id=69952>)

Citi dokumenti

16. Duffy, M.P., Sperry, L. (2012). *Mobbing: Causes, consequences, and solutions*. Oxford University Press.
17. *Metodiskie ieteikumi drošības jautājumu mācīšanai 1.-4.klasē klases stundās*. (2011). Metodisks materiāls [tiešsaiste]. Valsts izglītības satura centrs. Rīga. http://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/drosiba_1_4_klasei.pdf
18. *Pirmās palīdzības sniegšanas pamatzināšanu apmācības programmas vadlīnijas* (NMPD 14.03.2012. rīkojums Nr. 1-3/88).
19. Spruģevica, L. (2001). *Drošības jautājumu apguve 1.-9. klasē*. Rīga: RaKa.
20. VISC (2011). *Vesels un drošs*. Atbalsta materiāls izglītojamo vecākiem un skolotājiem. Rīga. http://www.nmpd.gov.lv/nmpd/pirma_palidziba
21. www.osha.lv. Eiropas Drošības un veselības aizsardzības aģentūras Latvijas Nacionālā kontaktpunkta mājaslapa.

Periodika un citi informācijas avoti

1. Adams, G.R., & Berzonsky, M.D. (2006). *Blackwell Handbook of Adolescence*. Malden.
  2. Goswami, U. (Ed.). (2004). *Blackwell Handbook of Childhood Cognitive Development*. Malden
- Interneta resursi:
1. <http://www.sargi-sevi.lv/?id=161&sa=128>
  2. http://www.bti.gov.lv/lat/barintiesas/metodiskie_ieteikumi_/?doc=1801
  3. <http://visc.gov.lv/audzinassana/metmat.shtml>
  4. <http://visc.gov.lv/>
  5. <https://www.izm.gov.lv>
  6. <https://likumi.lv/ta/id/336956-pasvaldibu-likums>
  7. Centrālās statistikas pārvaldes dati:
<http://www.csb.gov.lv/notikumi/nabadzibas-riskam-vaissocialai-atstumtibal-latvija-paklauti-3-no-10-cilvekiem-43858.html>
  8. Communication from the European Commission "Early Childhood Education and Care: Providing all our children with the best start for the world of tomorrow" (17.02.2011)
http://ec.europa.eu/education/school-education/doc/childhoodcom_en.pdf
  9. Ozoliņa, Ž. (2014). Ziņojums par cilvēkdrošības koncepcijas ieviešanu kopienu līmenī.
http://www.sif.gov.lv/nodevumi/nodevumi/5985/Nodevums1_Cilvekdrosibas_koncepcija.pdf

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas "Sākumizglītības skolotājs" A. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Uzņēmējdarbība un projektu izstrāde
Studiju kursa kods (DUIS)	
Zinātnes nozare	Skolas pedagogija
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
<i>Lekciju stundu skaits</i>	4
<i>Semināru stundu skaits</i>	4
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	8
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	64
Kursa autors(-i)	
Dr. sc. admin., docente Inta Kulberga (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr. paed., profesore Linda Pavītola (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr. paed., docente Inta Ostrovska (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Mg paed., lektore Larisa Silova Dr. paed., docente Inta Ostrovska	
Priekšzināšanas	
Nav nepieciešamas	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kurss paredz studējošo profesionālās kompetences veicināšanu, pamatojoties uz zināšanām par darba tiesisko attiecību regulējumu, uzņēmējdarbības pamatiem, projektu izstrādi un cilvēkresursu vadīšanu, tai skaitā par sociālā dialoga veidošanu sabiedrībā.</p> <p>Studiju kursa ietvaros tiek veidots izglītības iestādes attīstības plāns, ņemot vērā ekonomiskās un demogrāfiskās situācijas prognozes, konkurences priekšrocības un uzņēmējdarbības aspektus. Praktiski izstrādājot projektus, tiek radīta izpratne par projektiem, to veidiem un mērķiem, kā arī iegūtas zināšanas un prasmes dažādu projektu izstrādē un vadībā, plānošanā un kontrolē.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Veidot izpratni par ekonomisko procesu ietekmi uz izglītības iestāžu darbu, nacionāla un starptautiska mēroga projektu iespējām izglītības vidē, kā arī attīstīt prasmi argumentēti diskutēt un aizstāvēt dažādus viedokļus par aktuālajām problēmām ekonomikas, uzņēmējdarbības un izglītības jomās.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sniegt ieskatu ekonomikas un uzņēmējdarbības jomās un īpatnības izglītības aspektā. 2. Sniegt ieskatu izglītības iestāžu stipro un vājo pušu/stratēģisko aspektu novērtēšanā. 3. Radīt izpratni par izglītības iestāžu konkurences priekšrocību izmantošanu, novērtējot konkurentus un izmantojot projektu īstenošanas iespējas. 4. Apgūt prasmi orientēties un analizēt statistikas datus par demogrāfisko un ekonomisko situāciju valstī, pašvaldībā. 5. Apgūt pamatprasmes finanšu resursu plānošanā. 6. Attīstīt praktiskas iemaņas projektu izstrādāšanā un vadīšanā, plānošanā un kontrolē. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	

1. Ievads izglītības ekonomikā, pamatnostādnes. Statistikas datu ieguve un apstrāde par ekonomisko un demogrāfisko situāciju valstī un pašvaldībā. (L1, S1)
2. Konkurentu novērtējums izmantojot faktoru analīzi. Izglītības iestādes konkurences priekšrocību novērtējums. (S1, Pd12)
3. Izglītības iestādes attīstības un finanšu plāna izstrāde. (P1, Pd12)
4. Uzņēmējdarbības vide. Uzņēmējdarbības valstiskā regulēšana/likumdošanas aspekti. Uzņēmējdarbības specifika. Uzņēmumu un komercdarbības formu tipoloģija. (L1, S1, Pd8)
5. Uzņēmējdarbības uzsākšana. Uzņēmējdarbības riska veidi un to samazināšanai pasākumi. Uzņēmuma resursi, finansēšanas aspekti. (L1, S1, Pd8)
6. Reālu projektu izglītības jomā apskats, labās prakses piemēru analīze. Projektu darbības būtība. Projekta vadītāja un komandas darbs. (L1, P3, Pd12)
7. Projekta vadīšana. Projekta darbības fāzes. (P4, Pd12)

L – lekcija

S – seminārs

P – praktiskais darbs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Zina par ekonomiskām un demogrāfiskām norisēm valstī un pašvaldībā, izglītības pārvaldības sistēmām un struktūrām, akcentējot to dažādību un savstarpējo saistību.
2. Izprot izglītības sistēmas perspektīvos mērķus un attīstības virzienus un saikni ar ekonomikas procesiem un finanšu resursu plānošanu, kā arī izprot uzņēmējdarbības specifiku.
3. Zina par nacionāla un starptautiska mēroga projektu izstrādi un īstenošanu, kā arī projektu konkursu veidiem izglītības vidē.

PRASMES:

4. Prot veikt statistikas datu analīzi, SVID analīzi un plānot finanšu resursus; apstrādāt un sistematizēt informāciju, izmantojot teorētiskās zināšanas praktisko aprēķinu veikšanā.
5. Prot novērtēt izglītības iestāžu konkurences priekšrocības un saskatīt iespējas ilgtspējīgai attīstībai.
6. Prot izstrādāt un īstenot dažāda veida aktuālus projektus izglītības jomā atbilstoši sabiedrības sociālajam pieprasījumam.

KOMPETENCE:

7. Spēj patstāvīgi plānot un veidot izglītības iestādes attīstības plānus, balstoties uz tās konkurences priekšrocībām, ekonomiskās un demogrāfiskās situācijas statistikas datu analīzi un ilgtermiņa attīstības prognozēm.
8. Spēj sagatavot projekta pieteikumu un tā dokumentāciju īstenošanai izglītības vidē; pielietot teorētiskās zināšanas par uzņēmējdarbību, uzņēmuma dibināšanu.
9. Spēj kritiski reflektēt savu mācīšanās pieredzi, veikt pašnovērtēšanu savas darbības kvalitātei un analizēt profesionālās kompetences izaugsmi.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgo darbu ietvaros studējošie veic divus starppārbaudījumus pamatojoties uz praktisko darbu uzdevumiem:

1. Novērtēt izglītības iestādes ģeogrāfiskā novietojuma priekšrocības, prognozēt izglītojamo skaita dinamiku.
2. Plānot izglītības iestādes attīstību, veidojot prognozes un izstrādājot ideju realizācijas plānu.
3. Novērtēt izglītības iestāžu konkurences priekšrocības un saskatīt iespējas ilgtspējīgai attīstībai.

4. Analizēt projektu dokumentāciju un labās prakses pieredzi. Analizēt projekta vidi izglītības iestādē.

5. Apzināties iespējamus risinājumus projektu īstenošanai izglītības vidē: orientēties projektu konkursu piedāvājumā, atlasīt labās prakses piemērus un pārņemt to pieredzi.

1. starppārbaudījums. Inovatīva pakalpojuma vai produkta radīšana izglītības iestādē.

Patstāvīgā darba uzdevumi:

1. Izstrādāt inovatīvu risinājumu izglītības iestādes konkurētspējas paaugstināšanai.

2. Novērtēt inovatīvajam risinājumam nepieciešamos finanšu līdzekļus un avotus.

Sasniedzamais rezultāts:

1. Zina par ekonomiskām un demogrāfiskām norisēm valstī un pašvaldībā, izglītības pārvaldības sistēmām un struktūrām, akcentējot to dažādību un savstarpējo saistību.

2. Izprot izglītības sistēmas perspektīvos mērķus un attīstības virzienus un saikni ar ekonomikas procesiem un finanšu resursu plānošanu, kā arī izprot uzņēmējdarbības specifiku.

3. Zina par nacionāla un starptautiska mēroga projektu izstrādi un īstenošanu, kā arī projektu konkursu veidiem izglītības vidē.

4. Prot veikt statistikas datu analīzi, SVID analīzi un plānot finanšu resursus; apstrādāt un sistematizēt informāciju, izmantojot teorētiskās zināšanas praktisko aprēķinu veikšanā.

5. Prot novērtēt izglītības iestāžu konkurences priekšrocības un saskatīt iespējas ilgtspējīgai attīstībai.

6. Spēj patstāvīgi plānot un veidot izglītības iestādes attīstības plānus, balstoties uz tās konkurences priekšrocībām, ekonomiskās un demogrāfiskās situācijas statistikas datu analīzi un ilgtermiņa attīstības prognozēm.

7. Spēj kritiski reflektēt savu mācīšanās pieredzi, veikt pašnovērtēšanu savas darbības kvalitātei un analizēt profesionālās kompetences izaugsmi.

2. starppārbaudījums. Projekta izstrāde starpinstitucionālās sadarbības īstenošanai izglītības un sociālajā vidē.

Patstāvīgā darba uzdevumi:

1. Izstrādāt projekta pieteikuma uzmetumu, atbilstīgi nepieciešamajai projekta dokumentācijai.

2. Apzināties iespējamus sadarbības partnerus.

Sasniedzamais rezultāts:

1. Prot izstrādāt un īstenot dažāda veida aktuālus projektus izglītības jomā atbilstoši sabiedrības sociālajam pieprasījumam

2. Spēj sagatavot projekta pieteikumu un tā dokumentāciju īstenošanai izglītības vidē; pielietot teorētiskās zināšanas par uzņēmējdarbību, uzņēmuma dibināšanu.

3. Spēj kritiski reflektēt savu mācīšanās pieredzi, veikt pašnovērtēšanu savas darbības kvalitātei un analizēt profesionālās kompetences izaugsmi..

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Noslēguma pārbaudījumu studenti kārtot tikai tad, ja ir kārtoti visi starppārbaudījumi. Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot:

- 1). Aktīva piedalīšanās lekcijās un praktiskajās nodarbībās - 20%.
- 2). Studenta patstāvīgo darbu (divi starppārbaudījumi) savlaicīga izpilde un prezentācija – 40%.
- 3). Noslēguma pārbaudījums: eksāmens (pārbaudījums par kursa ietvaros apgūto informāciju) – 40%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+	+	+	+	+		+		+
2.starppārbaudījums						+		+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Ievads izglītības ekonomikā, pamatnostādnes. Statistikas datu ieguve un apstrāde par ekonomisko un demogrāfisko situāciju valstī un pašvaldībā. (L1, S1)

LEKCIJA: Ievads izglītības ekonomikā, pamatnostādnes.

SEMINĀRS: Statistikas datu ieguve un apstrāde par ekonomisko un demogrāfisko situāciju valstī un pašvaldībā, izglītības pārvaldības sistēmā un struktūrā, akcentējot to dažādību un savstarpējo saistību.

2. Konkurentu novērtējums izmantojot faktoru analīzi. Izglītības iestādes konkurences priekšrocību novērtējums. (S1, Pd12)

SEMINĀRS: Konkurentu novērtējums izmantojot faktoru analīzi.

Novērtēt izglītības iestādes stiprās un vājās puses, salīdzināt ar tuvākajiem konkurentiem,

PATSTAVĪGAIS DARBS: Izglītības iestādes konkurences priekšrocību novērtējums. Novērtēt izglītības iestādes ģeogrāfiskā novietojuma priekšrocības, prognozēt izglītojamo skaita dinamiku.

3. Izglītības iestādes attīstības un finanšu plāna izstrāde. (P1, Pd12)

PRAKTISKAIS DARBS: Plānošana kā organizācijas funkcija. Plānu veidi un klasifikācija. Plānošanas īpatnības izglītības jomā un iestādē. Finanšu plāna būtība, izstrādes posmi un īpatnība izglītības iestādē. Izstrādāt inovatīvu risinājumu izglītības iestādes konkurētspējas paaugstināšanai. Veidot iemaņas patstāvīgi plānot un veidot izglītības iestādes attīstības plānus, balstoties uz tās konkurences priekšrocībām, ekonomiskās un demogrāfiskās situācijas statistikas datu analīzi un ilgtermiņa attīstības prognozēm. Novērtēt inovatīvajam risinājumam nepieciešamos finanšu līdzekļus un avotus. Apgūt finanšu plāna būtību un novērtēt inovatīvajam risinājumam nepieciešamos finanšu līdzekļus un avotus.

PATSTAVĪGAIS DARBS: Plānot izglītības iestādes attīstību, veidojot prognozes un izstrādājot ideju realizācijas plānu.

1.STARPPĀRBAUDĪJUMS: ekonomisko un demogrāfisko norišu valstī un pašvaldībā, izglītības pārvaldības sistēmas un struktūras analīze, akcentējot to dažādību un savstarpējo saistību; izprot izglītības sistēmas perspektīvos mērķus un attīstības virzienus un saikni ar ekonomikas procesiem un finanšu resursu plānošanu; izpratne par nacionāla un starptautiska mēroga projektu izstrādi un īstenošanu, kā arī par projektu konkursu veidiem izglītības vidē.

4. Uzņēmējdarbības vide. Uzņēmējdarbības valstiskā regulēšana/likumdošanas aspekti. Uzņēmējdarbības specifika. Uzņēmumu un komercdarbības formu tipoloģija. (L1, S1, Pd8)

LEKCIJA: Uzņēmējdarbības vide Latvijā, tās raksturojums un pasākumi vides uzlabošanā. Biznesa idejas formulēšana un uzņēmējdarbības vides faktoru novērtēšana.

SEMINĀRS: Pārskata sastādīšana par komercdarbības formām.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izstrādāt inovatīvu risinājumu izglītības iestādes konkurētspējas paaugstināšanai. Novērtēt inovatīvajam risinājumam nepieciešamos finanšu līdzekļus un avotus.

5. Uzņēmējdarbības uzsākšana. Uzņēmējdarbības riska veidi un to samazināšanai pasākumi. Uzņēmuma resursi, finansēšanas aspekti. (L1, S1, Pd8)

LEKCIJA: Riska veidi. Uzņēmējdarbības atbalsta fondi un programmas Latvijā. Uzņēmuma dibināšanas dokumentu izstrādāšana un tā reģistrēšana.

SEMINĀRS: Uzņēmuma saimnieciskās darbības analīze. Uzņēmuma darbības plānošana. Mārketinga darbība uzņēmumā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Novērtēt inovatīvajam risinājumam nepieciešamos finanšu līdzekļus un avotus.

6. Reālu projektu izglītības jomā apskats, labās prakses piemēru analīze. Projektu darbības būtība. Projekta vadītāja un komandas darbs (L1, P3, Pd12)

LEKCIJA: Reālu projektu izglītības jomā apskats, labās prakses piemēru analīze.

PRAKTISKIE DARBI: Projekta vides analīze - organizācijas kultūra un struktūra, atbalsts iniciatīvai: iepazīties ar konkrētas izglītības iestādes Reālu projektu izglītības jomā, labās prakses piemēru analīze. Projektu darbības būtība. Projekta vadītāja un komandas darbs. Projekta plānošanas process, dokumentu analīze. Projekta pieteikuma sagatavošana un dokumentācija. Projekta uzsākšana, iespējamības analīze, risku analīze, iespējamo rezultātu analīze.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Projekta dokumentācijas un labās pieredzes analīze. Projekta vides analīze izglītības iestādē. Iespējamie risinājumi īstenošanai izglītības vidē.

7. Projekta vadīšana. Projekta darbības fāzes. (P4, Pd12)

PRAKTISKIE DARBI: Projekta vadīšana. Projekta darbības fāzes. Darbības satura un izmaiņu vadība, risku vadība, projekta kvalitātes vadība, projekta vadības rīki. Projekta uzraudzība un kontrole. Projekta rezultātu novērtēšana un pieredzes apkopošana. Apzināt projekta vadības rīkus. Projekta uzraudzība un kontrole. Projekta rezultātu novērtēšana un pieredzes apkopošana. Projekta izstrāde starpinstitutionālās sadarbības īstenošanai izglītības un sociālajā vidē

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Projekta pieteikuma uzmetuma izstrāde atbilstīgi nepieciešamajai projekta dokumentācijai. Iespējamo sadarbības partneru apzināšana; par prasmēm veikt pašnovērtēšanu savas darbības kvalitātei un spēju sagatavot projekta pieteikumu un tā dokumentāciju īstenošanai izglītības vidē.

2.STARPPĀRBAUDĪJUMS: izstrādāt projekta pieteikuma uzmetumu, atbilstīgi nepieciešamajai projekta dokumentācijai. Iespējamo sadarbības partneru apzināšana; par prasmēm veikt pašnovērtēšanu savas darbības kvalitātei un spēju sagatavot projekta pieteikumu un tā dokumentāciju īstenošanai izglītības vidē.

L – lekcija

S – seminārs

P – praktiskais darbs

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Eteris E., Vasiļevska D. (2024) *Bizness jaunajā gadsimtā: izaicinājumi un panākumi*. Politiskā ekonomika un uzņēmējdarbība Eiropā un pasaulē. R.: Turība. ISBN: 9789934543449
2. Skadiņa H., Zvirgzdiņa R. (2024) *Pārrobežu biznesa modeļa vadība*. R.: Turība ISBN: 9789943543456 *Uzņēmējdarbības pamati*. Mentorings jauniešu uzņēmējdarbības atbalstam, BONUS LT-LV (2018). <https://estudijas.du.lv/course/view.php?id=4232> On-line.
3. Sviķis, A. (2018). *MATRIC tīklojums : oriģināls biznesa pārvaldības modelis*. Rīga: Zvaigzne ABC, 142 lpp. ISBN 9789934073540.
4. Gail, Levitt (2013). *Team planning for project managers and business analysts*. Boca Raton, FL, CRC Press

Papildus informācijas avoti

1. Bikse, V. (2015). *Makroekonomika: teorija un politika*. Liepājas Universitāte. Liepāja: LiePu. 269 lpp. ISBN 9789934522512.
2. *A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK Guide) 6th edition*. (2017). Project Management Institute.
3. *A Guide to the Project Management Body of Knowledge* (2013). Pennsylvania: Project Management Institute, INC
4. Aleksejeva, L., Aleksejevs, M., & Ostrovska, I. (2020). *A comprehensive place-based approach for smart growth in cross border territories*. DEFIN '20: Proceedings of the III International Scientific and Practical Conference March 2020. Article No.: 36 Pages 1–4 <https://doi.org/10.1145/3388984.3390645> <https://dl.acm.org/doi/10.1145/3388984.3390645>
5. Aleksejeva, L., Špilova, V., Jermolajeva, E., Ostrovska, I., & Oļehnovičs, D. (2018). *Regional risks and challenges in smart growth in Latgale region (Latvia)*. Journal of security and sustainability. ISSUES ISSN 2029-7017 print/ISSN 2029-7025 online. 2018 June, Volume 7, Number 4, pp. 727-739 <http://jssidoi.org/jssi/papers/papers/view/305>.
6. Aleksejeva, L., Špilova, V., Jermolajeva, E., Ostrovska I., & Oļehnovičs, D. (2017). *Smart growth in Latgale region of Latvia: An overview of multiple-helix actors*. Proceedings of the 8 th International Scientific Conference Rural Development 868-873.lpp. Article DOI: <http://doi.org/10.15544/RD.2017.165> <http://conf.rd.asu.lt/index.php/rd/article/view/565/995>.
7. Barets, R. (2008). *Vērtīborientētas organizācijas izveide: visas sistēmas kultūras transformācijas koncepcija*. Rīga: Biedrība "Domas spēks".
8. Curriculum handbook "Education for Sustainable Development in Educational Processes: Approaches and Methods". (2018). *The international Erasmus+ project "Methods for ESD – competencies and curricula"(MetESD)*, No.2015-1-DE-02-KA202-002346 lead by Vechta University.
9. Džounss, R. (2008). *Projektu vadības pamati: Praktisks ceļvedis projektu vadībā un izpildē*. Rīga: SIA Lietišķās informācijas centrs.
10. Forands, I. (2006). *Projekta menedžments*. Rīga: Latvijas Izglītības fonds.
11. Geipele I., & Tambovceva T. (2004). *Projektu vadīšana studijām un biznesam*. Rīga: Valters un Rapa.
12. Hyttinen, Kirsi (2017). *Project Management Handbook*. Laurea University of Applied Sciences
13. Jansons, V. (2015). *Mārketinga pētījumi: teorija un prakse SPSS 20 vidē*. Rīga: RTU Izdevniecība (RTU Poligrāfijas birojs). 400 lpp.
14. Jermolajeva, E., Rivža, B., Aleksejeva, L., Špilova, V., & Ostrovska I. (2017). *Smart Growth as a Tool for Regional Convergence: Evidence from Latgale Region of Latvia*. Economics and Sociology, 10 (4), 203-224. doi:10.14254/2071-789X.2017/10- 4/16 http://www.economics-sociology.eu/?550,en_smart-growth-as-a-tool-for-regional-convergence-evidence-from-latgale-region-of-latvia.
15. Kondrāte, I. (2008). *Ekonomika : grafiki un shēmas, formulas, termini*. Rīga: Zvaigzne ABC.

16. Ostrovska, I., Rivza, B., Aleksejeva, L., & Kusina, B. (2020). *Comparative analysis of smart development of territories: The example of Daugavpils and Ilukste municipality*. Proceedings of the 2020 International Conference "Economic science for rural development", No 54 Jelgava, LLU ESAF, 12-15 May 2020, pp. 181-189 DOI: 10.22616/ESRD.2020.54.022 181 ISSN 2255-9930 on line ISBN 978-9984-48-345-0 (E-book)
http://www.esaf.llu.lv/sites/esaf/files/files/lapas/Krajums_Nr_54_07.07.2020.pdf
17. *Projektu vadība*. (2007). Rīga: SIA Lietišķās informācijas dienests.
18. Račko, E. (2014). *Latvijas reģionu konkurētspējas novērtējums: monogrāfija*. Daugavpils: Daugavpils Universitātes Akadēmiskais apgāds "Saule".
19. Romanovska, A., Aleksejeva, L., Aleksejevs, M., Jonane, L. & Ostrovska, I. (2020). *The Role of Trade Union in the System of Higher Education in Latvia: the Analysis of the Demonstration Organisation Survey*. Proceedings of the 35th International Business Information Management Association Conference (IBIMA) 1-2 April 2020 Seville, Spain. Pp 5516-5525. ISBN: 978-0-9998551-4-1
20. Rokasgrāmata projektu vadīšanā (2013). SIA „NK Konsultāciju birojs”.
21. Ruperte, I. (2010). *Uzņēmuma vadīšana: īsi par galveno teorijā un praksē*. Rīga: Jumava.
22. Šipilova, V., Ostrovska, I., Aleksejeva L., Jermolajeva, E., & Oļehnovičs, D. (2017). *A Review of the Literature on Smart Development: Lessons for Small Municipalities*. International Journal of Economics and Financial Issues, 2017, 7(1), 460-469.
<https://www.econjournals.com/index.php/ijefi>
23. Šipilova, V., Jermolajeva, E., Ostrovska, I., Aleksejeva, L., & Oļehnovičs, D. (2016). *Assessing presence of institutions of vocational education as factor contributing to economic activity in small municipalities*. Turkish Online Journal of Educational Technology (TOJET), Special Issue for INTE 2016, November 2016, pp. 326-335. ISSN (2146-7242 new), ISSN (1303-6521 old). Pieejams: <http://www.int-e.net/intepubs>.
24. Zināšanu ekonomika Latvijas lauku un reģionu dzīvotspējai (2018). Red. Dr.habil.oec. B.Rivž. Jelgava. ISBN 978-9934-8744-0-6.

Periodika un citi informācijas avoti

1. <http://ec.europa.eu>
2. <http://www.esfondi.lv>
3. <http://www.izm.gov.lv>
4. <https://www.makroekonomika.lv/>
5. <http://www.mananauda.lv/>
6. <https://www.naudasskola.lv/>
7. <http://www.viaa.gov.lv>
8. <http://www.free-management-ebooks.com/news/project-management-skills-pdf-free-download/>
9. www.trade.lv
10. www.financenet.lv
11. www.likumi.lv

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” A. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

Nozares (profesionālās darbības jomas) teorētiskie pamatkursi un informācijas tehnoloģiju kursi

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Iekļaujošā un speciālā izglītība
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP024
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	32
<i>Lekciju stundu skaits</i>	16
<i>Semināru stundu skaits</i>	-
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	16
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	128
Kursa autors(-i)	
Dr. paed., profesore Dita Nīmante (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr.paed. Ieva Margeviča-Grinberga (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.paed., asociēta profesore, Marīte Rozenfelde Mg. paed., lektore, Larisa Silova Dr. psych., docente, Aļona Korniševa Mg. paed. vieslektore, Jekaterīna Jankovska PhD., profesore, Dzintra Iliško, Dr.psych., docente, Svetlana Guseva	
Priekšzināšanas	
Psiholoģija skolotājiem	
Studiju kursa anotācija	
<p>Kursa ietvaros tiek aktualizēti daudzveidīgi iekļaujošās izglītības aspekti, veidojot iekļaujošu, intelektuāli rosinošu, emocionāli un fiziski drošu izglītojamā mācīšanās un attīstības vajadzībām atbilstošu, uz sadarbību vērstu mācību vidi.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Veidot izpratni par daudzveidīgajiem iekļaujošās izglītības aspektiem izglītībā, izglītot pedagogus gan teorētiski, gan praktiski, lai viņi efektīvi darbotos mūsdienu iekļaujošā grupā, patstāvīgi vai sadarbībā ar kolēģiem veidotu atbalstošu mācību vidi, plānotu un īstenotu iekļaujošu mācību procesu atbilstoši izglītojamā individuālās attīstības vajadzībām un sasniedzamajiem mācīšanās rezultātiem, īstenojot katra bērna tiesības iegūt izglītību.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Radīt izpratni par kursa apgūvē nepieciešamajiem pamatjēdzieniem iekļaujošās izglītības, speciālās izglītības un starpkultūru izglītības kontekstā. 2. Veicināt studentu izpratni par iekļaujošās vides veidošanas nosacījumiem, sociālo iekļaušanos, individuālo plānošanu un sadarbībā ar kolēģiem atbalstošas vides nodrošināšanai. 	

3. Veicināt studentu izpratni par nepieciešamo iekļaujošu mācību procesa plānošanu, izvirzot konkrētus sasniedzamos rezultātus katram izglītojamajam un izvēloties atbilstošas metodes, paņēmienus, līdzekļus un resursus, individualizējot un diferencējot, īstenojot vērtēšanu.
4. Attīstīt studentu prasmes izmantot LR normatīvos dokumentus bērnu ar grūtībām mācībās, trešo valstu valstspiederīgo, reemigrantu un mazākumtautību bērnu izglītības atbalstam.
5. Veidot studentu izpratni un attīstīt prasmes sistemātiski izziņāt izglītojamā individuālās attīstības, mācīšanās, personības, un sociālās izaugsmes vajadzības, kā arī grūtības mācību procesā.
6. Veicināt studentu izpratni par pedagogam nepieciešamo kompetenci un personiskajām īpašībām, strādājot ar bērniem ar migrācijas pieredzi, mazākumtautību bērniem, kompetences robežām sadarbībā ar atbalsta speciālistiem skolā un ārpus skolas, administrāciju, vecākiem.

Studiju kursa kalendārais plāns

1. Iekļaujošā, speciālā izglītība un starpkultūru izglītība, to pamatjēdzieni. (L4, P4, Pd24)
2. Iekļaujošā skola un klase, iekļaujošas un atbalstošas mācību vides veidošana klasē. (L4, P4, Pd32)
3. Iekļaujošā pedagoģija. (L4, P4, Pd32)
4. Starpkultūru izglītība. (L2, P2, Pd16)
5. Iekļaujošās izglītības tiesību aspekts. (L2, P2, Pd24)

L – lekcija

P – praktiskais darbs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS

1. Izprot iekļaujošo, speciālo un starpkultūru izglītību un ar to saistītus pamatjēdzienus.
2. Izprot atbalstošas iekļaujošās vides veidošanu un sociālo iekļaušanos.
3. Izprot iekļaujošo pedagoģiju: iekļaujoša mācību procesa plānošanu, diferencētus sasniedzamos rezultātus, diferenciacijas īstenošanu, izmantojot daudzveidīgas mācību metodes, izprot vērtēšanu iekļaujošā klasē.
4. Izprot normatīvo dokumentu hierarhiju un iespējas veicināt ikviena bērna, bet īpaši bērnu ar speciālajām vajadzībām, tiesības uz izglītību un izaugsmi.
5. Izprot izglītojamā individuālās attīstības, mācīšanās, personības, un sociālās izaugsmes daudzveidīgas vajadzības un iespējamās grūtības mācību procesā, speciālās vajadzības un to pedagoģisko identifikāciju.
6. Izprot mācību programmas adaptāciju, modifikāciju, atbalsta pasākumus, pētījumos balstītus pedagoģiskus paņēmienus darbā ar bērniem ar mācību, uzvedības, sociālajām un emocionālajām grūtībām, mazākumtautību bērniem, bērniem ar migrācijas pieredzi, kā arī pedagogam nepieciešamās kompetences robežas, sadarbojoties ar atbalsta speciālistiem izglītības iestādē un ārpus tās, dienestiem un vecākiem.

PRASMES

7. Atpazīst iekļaujošās izglītības īstenošanās modeļus Latvijas izglītībā skolas un klases līmenī.

8. Plāno individuāli vai sadarbībā ar kolēģiem nepieciešamos pasākumus iekļaujošas mācību vides radīšanai, veicinot emocionāli un fiziski drošas, mācībām labvēlīgas vides veidošanos.
9. Plāno iekļaujošu mācību procesu un vidi, izvirzot diferencētus sasniedzamos rezultātus, nepieciešamības gadījumā konkrētus sasniedzamos rezultātus katram izglītojamajam un izvēloties atbilstošas metodes, paņēmienus, līdzekļus un resursus diferencējot mācību procesu.
10. Prot izmantot normatīvos dokumentus bērnu ar sociālajām, emocionālajām, uzvedības un mācību grūtībām, atbalstam un tiesībām uz izglītību nodrošināšanai.

KOMPETENCE

11. Spēj veidot iekļaujošu, intelektuāli rosinošu, emocionāli un fiziski drošu izglītojamā mācīšanās un attīstības vajadzībām atbilstošu, uz sadarbību vērstu mācību vidi.
12. Spēj argumentēti aizstāvēt savu viedokli prezentācijās un diskusijās, integrēt kursā apgūtās zināšanas, prasmes praktiskajā darbībā, plānot, īstenot un izvērtēt, apzināti reflektējot par savu profesionālo pilnveidi.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgais darbs ir saistīts ar lekcijā analizēto tematu un ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu.

Patstāvīgā darba ietvaros studējošie:

- 1) atlasa un iepazīstas ar informāciju un teorētisko literatūru, gatavojoties starppārbaudījumam "Par un pret iekļaujošo izglītību", lasa; gatavojoties diskusijai;
- 2) atlasa saturu un metodiskos materiālus iekļaujošas stundas modelēšanai, analizē prakses piemērus, veido iekļaujošas stundas plānu, gatavojoties starppārbaudījumam "Iekļaujošas mācību stundas modelēšana".
- 3) individuāli, pāri vai grupā veic normatīvo dokumentu atlasu un analīzi, pārdomā aizstāvības runu par konkrēto prakses gadījumu, gatavojoties starppārbaudījumam "Tiesas sēde".

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot dažādus starppārbaudījumus visa kursa norises laikā. Noslēguma pārbaudījumu studenti drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

STARPPĀRBAUDĪJUMI:

1. Diskusija "Par un pret iekļaujošo izglītību" – 20%.
2. Iekļaujošas mācību stundas modelēšana – 30%.
3. Tiesas sēde "Gadījums skolā/pirmsskolā" – 20 %.

NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens – 30%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti											
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.

1.starppārbaudījums	+						+					+
2.starppārbaudījums		+	+					+	+		+	
3.starppārbaudījums				+						+		
4.eksāmens	+		+	+		+	+		+	+		

Kursa saturs

1. Iekļaujošā, speciālā izglītība un starpkultūru izglītība, to pamatjēdzieni. (L4, P4, Pd24)

1., 2. LEKCIJA: Iekļaujošās izglītības hierarhija: iekļaujošā izglītība, integrācija, segregācija, izolācija. Starpkultūru izglītība.

PRAKTISKAIS DARBS: Starpkultūru dialogs izglītībā. Iekļaujošā izglītība makro, mezo, mikro līmeņos. Speciālās izglītības mērķi un uzdevumi. Galveno iekļaujošās izglītības šķēršļu identificēšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Zinātniskās literatūras izpēte par iekļaujošo, speciālo izglītību, starpkultūru izglītību un to pamatjēdzieniem, filozofisko pamatojumu, uzdevumiem un mērķiem.

1. STARPPĀRBAUDĪJUMS: Studējošo izpratne par iekļaujošo, speciālo izglītību, starpkultūru izglītību un to pamatjēdzieniem. Studenti diskutēs par atlasīto informāciju un teorētisko literatūru, gatavojoties diskusijai sadarbojoties pāri, grupā vai strādājot individuāli.

2. Iekļaujošā skola un klase, iekļaujošas un atbalstošas mācību vides veidošana klasē. (L4, P4, Pd32)

3., 4.. LEKCIJA: Īss iekļaujošas skolas un klases raksturojums. Indekss iekļaujošai izglītībai. Sociālā iekļaušanās, nosacījumi emocionāli, fiziski drošas, intelektuāli rosinošas mācību vides veidošanai.

Starpkultūru komunikāciju ietekmējošie faktori. Verbālā un neverbālā komunikācija.

PRAKTISKAIS DARBS: Starpkultūru konfliktu raksturojums. Konflikta risināšanas veidi. Starpkultūru dialogs. Kultūršoka simptomi un stadijas. "W" liknes kultūršoka modelis. Kultūrstress.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Zinātniskās literatūras izpēte par sociālās iekļaušanās nosacījumiem, kā arī emocionāli, fiziski drošas, intelektuāli rosinošas mācību vides veidošanu.

3. Iekļaujošā pedagogija. (L4, P4, Pd32)

5., 6. LEKCIJA: Iekļaujošās pedagogijas raksturojums. Iekļaujošā mācību procesa plānošana. Individualizācija kā izglītības mērķis. Diferencēti sasniedzamie rezultāti. Diferencēta mācību procesa organizēšana. Elasticitāte un plasticitāte mācību procesa organizēšanā, daudzveidīgu mācību metožu atlase un izmantošana.

PRAKTISKAIS DARBS: Vērtēšana iekļaujošā klasē. Iekļaujošas mācību nodarbības/stundas modelēšana, izvērtēšana, pilnveidošana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Satura un metodisko materiālu atlase iekļaujošās stundas modelēšanai, prakses piemēru analīze, veidojot iekļaujošās stundas plānu.

2. STARPPĀRBAUDĪJUMS: Iekļaujošas mācību stundas modelēšana un izvērtēšana.

4. Starpkultūru izglītība. (L2, P2, Pd16)

7. LEKCIJA: Kultūras būtība. Kultūras koncepcijas (piem., Iceberg concept), G.Hofsteda kultūras dimensijas, elementi, līmeņi utt.

PRAKTISKAIS DARBS: Kultūruniversālisms un kultūrrelatīvisms. Kas ir kultūra? Kā kultūra iespaido mūsu domāšanu, lēmumu pieņemšanu? Diskusija par kultūruniversālismu un kultūrrelatīvismu.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Kultūras dimensiju analīze.

5. Iekļaujošās izglītības tiesību aspekts. (L2, P2, Pd24)

8. LEKCIJA: Normatīvo dokumentu hierarhija bērnu tiesību aspektā. Tiesības uz izglītību. PRAKTISKAIS DARBS: Bērnu ar speciālajām vajadzībām tiesības uz atbalstu mācībās skolā un pakalpojumiem.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Prakses gadījuma analīze.

2. STARPPĀRBAUDĪJUMS: Tiesas sēde "Gadījums pirmsskolā/skolā".

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Banks, J.A. (2018). *An Introduction to Multicultural Education*. 6th Edition. What's New in Foundations / Intro to Teaching. Pearson. <https://www.pearsonhighered.com/assets/preface/0/1/3/4/0134800362.pdf>
2. Liepiņa, S. (2008). *Speciālā psiholoģija*. Rīga: RaKa.
3. Rozenfelde, M. (2018). *Skolēnu ar speciālajām vajadzībām iekļaušanas vispārējās izglītības iestādēs atbalsta sistēma*. Rēzekne: Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija. <http://books.rta.lv/index.php/RTA/catalog/view/6/5/17-1>

Papildus informācijas avoti

1. Daniela, E.R. & Steforda, K. (1999). *Iekļaujošās klases radīšana*. Rīga: Sorosa Fonds - Latvija.
2. Gay, G. (2018). *Culturally Responsive Teaching: Theory, Research, and Practice* (Multicultural Education Series). 3rd Edition. New York: Teachers College Press.
3. Hansena K.A. & Kaufmane, R.K. (1998). *Bērncentrētu grupu veidošana*. Rīga: Sorosa Fonds - Latvija.
4. Lee, A. (2017). *Teaching Interculturally: A Framework for Integrating Disciplinary Knowledge and Intercultural Development*. Virginia: Stylus Publication.
5. Nieto, S. & Bode, P. (2018). *Affirming Diversity: The Sociopolitical Context of Multicultural Education*. 7th Edition. What's New in Foundations / Intro to Teaching. Allyn & Beacon.
6. Nīmante, D. (2008). *Bērnu ar speciālām un īpašām vajadzībām iekļaujošā izglītība Latvijā: vēsturiskais un mūsdienīgu konteksts*. Sociālā pedagoģija. Promocijas darbs. Rīga: Latvijas Universitāte. https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/4759/27873-Dita_Nimante_2008.pdf?sequence=1
7. *Pusaudžu fiziskā, emocionālā un sociālā līdzsvara attīstība iekļaujošajā izglītībā* (2017). Red. Bethere, D., Rēzekne: Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija. www.telerehabilitation.lv/sites/default/files/monografija.pdf
8. Rozenfelde, M. (2018). *Aktuālās skolotāju darba tehnoloģijas skolēnu ar garīgās attīstības traucējumiem izglītošanas procesā*. Proceedings of the Internacional Conference Society, Integration. Education/Rēzekne (ISSN 1691-5887) <http://www.webofknowledge.com/>, 137.–146.lpp., DOI: <http://dx.doi.org/10.17770/sie2018vol1.3391>.
9. Rozenfelde, M. (2014). *Ar iekļaujoša izglītības procesa īstenošanu saistītās problēmas un to risinājuma iespējas skolotāju skatījumā*. Proceedings of the Internacional Conference Society, Integration. Education/Rēzekne ISSN 1691-5887), <http://www.webofknowledge.com/>, DOI: <http://dx.doi.org/10.17770/sie2014vol3.716>.
10. Rozenfelde, M. (2014). *Situācija iekļaujoša izglītības procesa īstenošanā Latvijas vispārējās izglītības iestādēs skolēnu ar speciālām vajadzībām iekļaušanas kontekstā*. Proceedings of the Internacional Conference Society, Integration. Education / Rēzekne

- (ISSN 1691-5887), <http://www.webofknowledge.com/> DOI: <http://dx.doi.org/10.17770/sie2014vol3.717>.
11. Skola visiem: palīgs pedagogiem, psihologiem un vecākiem (2002). Red. Solveiga Miežīte. Rīga: Skolu atbalsta centrs, 391 lpp.
  12. Smita, K. (1998). Mācīšanās traucējumi: no A līdz Z: pilnīga rokasgrāmata vecākiem, skolotājiem un visiem, kas strādā ar bērniem, par mācīšanās traucējumiem no pirmsskolas līdz pieauguša cilvēka vecumam. Rīga: RaKa, 356 lpp.
  13. *The SAGE Handbook of Special Education*. (2007). Ed. Florian, L. 2e. SAGE. https://pepper.oise.utoronto.ca/pepper4/data/note/38126/Florian_L_Reimagining%20Special%20Education_in_Sage%20Handbook.pdf
  14. Tomlinson, C., Brimijoin, K., & Narvaez, L. (2008). *The Differentiated School: Making Revolutionary Changes in Teaching and Learning*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
  15. Tomlinson, C. A. & Moon, T. R. (2013). *Assessment and Student Success in a Differentiated Classroom*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development. <https://pdfs.semanticscholar.org/c9f6/cf9e8e61f9f60a87c37d0c6d4f3eb4ca183d.pdf>
  16. Tomlinson, C. (2001). *How to Differentiate Instruction in Mixed-Ability Classrooms* (2nd Edition). Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development. <http://www.teachersity.org/resources/instruction.pdf>
  17. Tomlinson, C., & Imbeau, M. (2010). *Leading and Managing a Differentiated Classroom*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development. www.iag-online.org/resources/2014_handouts/Imbeau_leading.pdf
  18. Tomlinson, C. A. (2014). *The Differentiated Classroom: Responding to the Needs of All Learners*. 2nd Edition. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development. www.mccracken.kyschools.us/Downloads/CarolAnnTomlinson%20Differentiated_Classroom.pdf
  19. Ušča, S., Rozenfelde, M., Ogrīņa, R., & Vindeče, A. (2016). 7-11. *gadus vecu skolēnu lasītinteresi veicinošie faktori*. Proceedings of the International Conference Society, Integration. Education/Rēzekne (ISSN 1691-5887) <http://www.webofknowledge.com/>, DOI: <http://dx.doi.org/10.17770/sie2016vol2.1402>.
  20. Volša, K.B. (1998). *Bērncentrētas klases veidošana*. Rīga: Sorosa Fonds - Latvija.
- Mācību un metodiskā literatūra**
21. Rozenfelde, M. (2008). *Bērns ar attīstības problēmām vispārējās izglītības iestādē*. RA Izdevniecība. Rēzekne, 89 lpp. (ISBN 978-9984-779-72-0)
  22. Rozenfelde, M. (līdzautore). (2008). *Mācību metodiskais līdzeklis skolēniem ar speciālām vajadzībām integratīvajās klasēs "Skaties. Domā. Dari."* Rēzekne: RA, 160 lpp. (ISBN 978-9984-779-93-5)
  23. Rozenfelde, M. (2008). *Motivācijas programmu ieviešana dažādām sociālā riska grupām. Motivācijas programma invalīdiem ar kustību traucējumiem*. Līdzautori: Anīta Batare, Jeļena Košķorjova u.c. Rēzeknes pilsētas domes Sociālās aprūpes pārvaldes izdevums. Rēzekne.
  24. Rozenfelde M., I.Slapiņš, Laiveniece D.u.c. (2011). *Metodiskais līdzeklis mācību materiālu izveidei un īstenošanai e-vidē*. Rīga: IZM VISC, 109 lpp.
  25. Rozenfelde M., Prudņikova I., Kaupužs A. u.c. (2012) *Sociālās rehabilitācijas programma un darba materiāls darbam ar bērniem ar funkcionāliem traucējumiem*. Rēzeknes pilsētas domes Sociālās aprūpes nodaļa.

26. Rozenfelde M., Prudņikova I., Kaupužs A. u.c (2012). *Sociālās rehabilitācijas programma un darba materiāls darbam ar pilngadīgām personām ar funkcionāliem traucējumiem*. Rēzeknes pilsētas domes Sociālās aprūpes nodaļa.
27. Rozenfelde, M., M., Želve, I., A.Tereško u.c. VISC (2013). *Bērns ar kohleāro implantu ģimenē*. Informatīvi metodiskais materiāls
28. Rozenfelde M., Tereško A.,Kondrova A. u.c. VISC (2013). *Bērns ar GAT ģimenē*. Metodiskais materiāls vecākiem.
29. Rozenfelde M., Tereško A.,Kondrova A. u.c. VISC (2013). *Izglītojamo ar garīgās attīstības traucējumiem sociālo prasmju, uzvedības un mācību sasniegumu izvērtēšana*. Metodiskais materiāls pedagogiem.
30. Rozenfelde M., Želve I., Tereško A. u.c. VISC (2013). *Metodiskais materiāls pedagogiem darbam ar bērniem, kuriem ir kohleārais implants*.

Periodika un citi informācijas avoti

Intercultural Education
 International Journal of Inclusive Education
 International Journal of Multicultural Education
 Journal of Research in Special Educational Needs

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas “**Sākumizglītības skolotājs**” A. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Informācijas tehnoloģija izglītībā. 2.studiju darbs (DP kurss)
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl2004
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	16
Lekciju stundu skaits	-
Semināru stundu skaits	-
Praktisko darbu stundu skaits	16
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	144
Kursa autors(-i)	
Dr. sc. admin., asociētā profesore Antra Ozola (<i>Latvijas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Mg. sc. comp., lektors Andris Vagalis Mg. sc. comp., lektore Olga Perevalova Dr.phys., doc. Svetlana Ignatjeva	
Priekšzināšanas	
Mācīšana un mācīšanās Pētniecība izglītībā	
Studiju kursa anotācija	
<p>Kursa mērķis ir sniegt studentiem iespēju apgūt aktuālās izglītības tehnoloģijas – elektroniskos mācību žurnālus, tiešsaistes mācību platformas un interaktīvo mācību materiālu izstrādes rīkus.</p> <p>KURSA MĒRĶIS ir sniegt studentiem iespēju apgūt aktuālās izglītības tehnoloģijas – elektroniskos mācību žurnālus, tiešsaistes mācību platformas un interaktīvo mācību materiālu izstrādes rīkus.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Palīdzēt studentiem apgūt prasmi orientēties tehnoloģiju izmantošanas iespējās un aktualitātēs mācību procesā. 2. Veicināt izpratnes veidošanos par drošības un ergonomikas jautājumiem, un elektroniskās skolvadības sistēmām un to funkcijām. 3. Iegūt zināšanas un prasmes informācijas tehnoloģiju jomā un pilnveidot digitālo skolotāja kompetenci, lai varētu veiksmīgi risināt problēmsituācijas, kas saistītas ar mācību saturu, saziņu un dažādām citām aktualitātēm izglītībā. 4. Pilnveidot studējošo prasmi apkopot, analizēt, kritiski izvērtēt, adaptēt un patstāvīgi izstrādāt izglītības pētījumos pamatotu, lietpratībā balstītu un izglītojamo vecumposma īpatnībām un vajadzībām atbilstošu mācību saturu un/vai metodiskos materiālus mācību priekšmetā un/vai audzināšanas darbā. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
Informācijas tehnoloģija izglītībā <ol style="list-style-type: none"> 1. Ergonomika un drošība darbā ar tehnoloģijām, skolotāja digitālā kompetence. (P2, Pd4) 2. Skolotāja darbs ar dažādām skolvadības sistēmām. (P2, Pd8) 3. Digitālie mācību līdzekļi un mācību materiālu krātuves. (P2, Pd10) 	

4. Interaktīvu mācību materiālu izstrāde. (P4, Pd20)
5. Interaktīvās tiešsaistes prezentācijas un mobilie testi. (P4, Pd12)
6. Darbs ar tiešsaistes skolēnu motivācijas/apbalvojumu sistēmām. (P2, Pd10)

2.studiju darbs

1. Iepazīšanās ar metodiskajiem ieteikumiem Studiju darba izstrādei. Izvēlētā temata precizēšana atbilstoši mācību priekšmeta/-u saturam (tostarp aktuālajiem audzināšanas satura jautājumiem) un konkrētam izglītojamo vecumposmam. (Pd8)
  2. Studiju darba mērķa, uzdevumu un atslēgas vārdu precizēšana, satura plānošana. (Pd12)
  3. Zinātniskās literatūras aktualizēšana un salāgošana ar mācību priekšmeta (tostarp audzināšanas) saturu un izglītojamo vecumposmu, metodiskās literatūras atlase, apkopošana un kritiska izvērtēšana. (Pd24)
  4. Studiju darba teorētiskās daļas pilnveidošana. (Pd8)
  5. Studiju darba metodiskās daļas izstrāde. Literatūras saraksta noformēšana un atsauču saskaņošana. (Pd16)
  6. Diskusija par izstrādātā darba saturu. Teksta satura rediģēšana atbilstoši saņemtajiem ieteikumiem. (Pd8)
- Studiju darba noformēšana un pētījuma rezultātu prezentācija. (Pd4)

P – praktiskie darbi

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Izskaidro drošības un veselības apdraudējumus, izmantojot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas darbā un ikdienā.
2. Raksturo elektronisko zināšanu pārbaudes testu specifiku.

PRASMES:

3. Lieto elektroniskās klasvadības sistēmas.
4. Izmanto e-mācību platformas izglītības vides papildināšanai un daudzveidīgošanai.

KOMPETENCE:

5. Analizē dažādu lietotņu piedāvājumu un salīdzina to izmantošanas iespējas atkarībā no vajadzībām konkrētā mācību kontekstā.
6. Prot plānot, veikt un apkopot izglītības teorētisko pētījumu procesā iegūto informāciju, izmantot to, lai veidotu metodisko materiālu izmantošanai pedagoģiskā procesa īstenošanai mācību priekšmetā (tostarp audzināšanas darbā).
7. Demonstrē darba izstrādes procesā pašvadītas mācīšanās, sadarbības, publiskas uzstāšanās, diskutēšanas un informācijas tehnoloģiju lietošanas prasmes.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Informācijas tehnoloģija izglītībā (64 stundas)

Studējošo patstāvīgais darbs tiek organizēts individuāli un/vai mazās darba grupās. Patstāvīgie uzdevumi:

1. Izstrādāt interaktīvu tiešsaistes mācību materiālu.
2. Izstrādāt un izmēģināt interaktīvu tiešsaistes prezentāciju un mobilo testu.
3. Izplānot skolēnu motivācijas sistēmu atbilstoši vecumposmam.
4. Sagatavoties noslēguma pārbaudījumam – rakstiskam eksāmenam.

Starppārbaudījumu patstāvīgie uzdevumi:

1. **Starppārbaudījums:** Praktiskais pārbaudes darbs par E-klases elektroniskā žurnāla komplekso funkcionalitāti. (4 stundas)
2. **Starppārbaudījums:** Praktiskais pārbaudes darbs par Mykoob sistēmas izmantošanu. (4 stundas)
3. **Starppārbaudījums:** Praktiskais pārbaudes darbs par Uzdevumi.lv izmantošanu saistībā ar E-klasi. (10 stundas)

4. **Starppārbaudījums:** Praktiskais pārbaudes darbs par interaktīvu mācību materiālu izstrādi un izmantošanu. (20 stundas)
5. **Starppārbaudījums:** Praktiskais pārbaudes darbs par mobilo testu un interaktīvu tiešsaistes prezentāciju izveidi un izmantošanu. (12 stundas)
6. **Starppārbaudījums:** Praktiskais pārbaudes darbs par skolēnu motivācijas sistēmas plānošanu. (10 stundas)

2.studiju darbs (80 stundas)

Patstāvīgie uzdevumi:

- 1) Iepazīšanās ar metodiskajiem ieteikumiem studiju darba izstrādei.
- 2) Izvēlēta studiju darba temata, mērķa, uzdevumu un atslēgas vārdu precizēšana, satura plānošana.
- 3) Zinātniskās literatūras aktualizēšana un salāgošana ar mācību priekšmeta saturu un izglītojamo vecumposmu, metodiskās literatūras atlase, apkopošana un kritiska izvērtēšana.
- 4) Studiju darba teorētiskās daļas pilnveidošana.
- 5) Studiju darba metodiskās daļas izstrāde.
- 6) Literatūras saraksta noformēšana un atsauču saskaņošana.
- 7) Studiju darba pilnveide atbilstoši studiju darba vadītāja ieteikumiem.
- 8) Studiju darba noformēšana, prezentācijas sagatavošana un rezultātu prezentācija

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Noslēguma pārbaudījumu studenti drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi un noslēguma pārbaudījumi.

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot visu noslēguma pārbaudījumu vērtējumus – 100%:

I. STARPPĀRBAUDĪJUMI UN NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS – 50%.

II. IZSTRĀDĀTS 1.STUDIJU DARBS– 50%:

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti						
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.starppārbaudījums	+		+	+	+		
2.starppārbaudījums	+		+	+	+		
3.starppārbaudījums		+		+	+		
4.starppārbaudījums		+		+	+		
5.starppārbaudījums			+	+	+		
6.starppārbaudījums	+	+		+	+		
Eksāmens	+	+	+	+	+		
Eksāmens						+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

Informācijas tehnoloģija izglītībā

1. temats. Ergonomika un drošība darbā ar tehnoloģijām, skolotāja digitālā kompetence. (Praktiskie darbi – 2 stundas, patstāvīgais darbs – 4 stundas)

PRAKTISKIE DARBI: Lietotāju datu drošība. Tehnoloģiju lietotāju apdraudējumi. Sēdošs darbs pie ekrāna un cilvēka veselība. Digitālā prasme 21. gadsimta skolotājam – Eiropas Komisijas viedoklis.

Patstāvīgais darbs – Patstāvīgi izvērtēt drošības apdraudējumus un riskus skolā darbojoties ar IKT un izstrādāt ieteikumus šo risku un apdraudējumu mazināšanai. Izstrādāt ieteikumus darba vides ergonomikas uzlabošanai.

2. temats. Skolotāja darbs ar dažādām skolvadības sistēmām. (Praktiskie darbi - 2 stundas, patstāvīgais darbs – 8 stundas)

PRAKTISKIE DARBI: Skolotāja darbs E-klase sistēmā - biežāk lietotās E-klases funkcijas, stundu, vērtējumu, kavējumu ievade, pārbaudes darbu, mājasdarbu izveide, uzvedības ieraksti, instrukcijas, atskaites, dokumentācija.

1. starppārbaudījums – praktiskais pārbaudes darbs par E-klases elektroniskā žurnāla komplekso funkcionalitāti – 10% no kopvērtējuma.

PRAKTISKIE DARBI: Skolotāja darbs Mykoob sistēmā – stundu, vērtējumu, kavējumu ievade, pārbaudes darbu, mājasdarbu izveide, uzvedības ieraksti, instrukcijas, atskaites, dokumentācija.

2. starppārbaudījums – praktiskais pārbaudes darbs par Mykoob sistēmas izmantošanu – 10% no kopvērtējuma. Patstāvīgais darbs – Skolvadības sistēmā izplānot un ievadīt priekšmeta stundu plānu, uzdevumus un pārbaudes darbus. Izveidot atskaites.

3. temats. Digitālie mācību līdzekļi un mācību materiālu krātuves. (Praktiskie darbi - 2 stundas, patstāvīgais darbs – 10 stundas)

PRAKTISKIE DARBI: Darbs ar izglītības portālu Uzdevumi.lv. Mācību materiālu krātuve Soma.lv. Digitālo automātiski vērtējamo testu izstrāde.

3. starppārbaudījums – praktiskais pārbaudes darbs par Uzdevumi.lv izmantošanu saistībā ar E-klasi – 10% no kopvērtējuma.

Patstāvīgais darbs – Veikt pieslēgšanos sistēmai uzdevumi.lv izmantojot e-klases autorizācijas datus. Izveidot 2 automātiski vērtējamus digitālos testus.

4. temats. Interaktīvu mācību materiālu izstrāde. (Praktiskie darbi – 4 stundas, patstāvīgais darbs – 20 stundas)

PRAKTISKIE DARBI: Interaktīvu mācību materiālu izstrādes rīki, interaktīvās metodes un interaktīvo materiālu izmantošanas īpatnības. Mācību materiālu izstrāde un izmēģināšana, izmantojot tiešsaistes nodarbību piegādes programmatūru.

Mācību materiālu izstrāde un izmēģināšana, izmantojot tiešsaistes nodarbību piegādes programmatūru.

4. starppārbaudījums – praktiskais pārbaudes darbs par interaktīvu mācību materiālu izstrādi un izmantošanu – 15% no kopvērtējuma.

Patstāvīgais darbs – interaktīvu tiešsaistes mācību materiālu izstrāde.

5. temats. Interaktīvās tiešsaistes prezentācijas un mobilie testi. (Praktiskie darbi - 4 stundas, patstāvīgais darbs – 12 stundas)

PRAKTISKIE DARBI: Populārāko bezmaksas interaktīvo tiešsaistes prezentāciju un testu izstrādes platformu izmantošana mācību materiālu veidošanai.

5. starppārbaudījums – praktiskais pārbaudes darbs par mobilo testu un interaktīvu tiešsaistes prezentāciju izveidi un izmantošanu – 15% no kopvērtējuma.

Patstāvīgais darbs – interaktīvas tiešsaistes prezentācijas un mobilā testa izstrāde un izmantošana.

6. temats. Darbs ar tiešsaistes skolēnu motivācijas/apbalvojumu sistēmām. (Praktiskie darbi - 2 stundas, patstāvīgais darbs – 10 stundas)

PRAKTISKIE DARBI: Tiešsaistes motivācijas sistēmu izmantošanas iespēju apguve (piemēram, ClassDojo un Classcraft).

6. starppārbaudījums – praktiskais pārbaudes darbs par skolēnu motivācijas sistēmas plānošanu – 10% no kopvērtējuma.

Patstāvīgais darbs – skolēnu motivācijas sistēmas plānošana atbilstoši vecumposmam.

2.studiju darbs

1. Iepazīšanās ar metodiskajiem ieteikumiem studiju darba izstrādei. Izvēlēta temata precizēšana atbilstoši mācību priekšmeta/-u saturam (tostarp aktuālajiem audzināšanas satura jautājumiem) un konkrētam izglītojamo vecumposmam. Pd8
2. Studiju darba mērķa, uzdevumu un atslēgas vārdu precizēšana, satura plānošana (sadarbībā ar studiju darba vadītāju). Pd12
3. Zinātniskās literatūras aktualizēšana un salāgošana ar mācību priekšmeta (tostarp audzināšanas) saturu un izglītojamo vecumposmu. Darbs ar zinātniskajiem rakstiem starptautiskajās datu bāzēs. Metodiskās literatūras atlase, apkopošana un kritiska izvērtēšana. Pd24
4. Studiju darba teorētiskās daļas pilnveidošana: zinātniskās literatūras kritiska analīze un interpretēšana, patstāvīgu spriedumu veidošana. Diskusija ar studiju darba vadītāju/-iem. Pd8
5. Studiju darba metodiskās daļas izstrāde. Literatūras saraksta noformēšana un atsauču saskaņošana. Pd16
6. Diskusija par izstrādātā darba saturu ar studiju darba vadītāju. Teksta satura rediģēšana atbilstoši saņemtajiem ieteikumiem. Pd8
7. Studiju darba noformēšana un pētījuma rezultātu prezentācija: prezentācijas sagatavošana studiju darba aizstāvēšanai, piedalīšanās studiju darba aizstāvēšanā, prezentācijas demonstrēšana par savu izstrādāto darbu, iesaistīšanās diskusijā par studiju darbā aplūkoto izglītības problēmu. Pd4

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. *E-klases lietotāju pamācības*. Pēc autorizēšanās pieejams tiešsaistē: <https://www.e-klase.lv>
2. *Mācību sociālā tīkla Mykoob lietošanas pamācības*. Pieejams tiešsaistē: <https://mykoob.freshdesk.com/support/home>
3. Mārtinsone, K. (sast.) (2011). *Ievads pētniecībā: stratēģijas, dizaini, metodes*. Rīga: RaKa.
4. MK. (2018). *Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem Nr. 747*. <https://likumi.lv/ta/id/303768>
5. MK. (2019). *Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem Nr.416*. <https://likumi.lv/ta/id/309597>
6. Namsone, D., Čakāne, L., Butkēviča, A. (2018). *Kompetenci attīstoša mācīšanās*. <https://www.siic.lu.lv/petnieciba/ieteikumi-kompetenci-attistos-a-macisanas/>
7. Oliņa Z., Namsone D., France I., (2018). *Mācīšanās lietpratībai./ LU Starpnozaru izglītības inovāciju centrs*. www.siic.lu.lv
8. *Palīdzības materiāli skolotājiem interaktīvās tāfeles lietošanai*. Pieejams tiešsaistē: <http://activboard.lv/lv/paligs-skolotajiem/blogs/>
9. *Portāla Uzdevumi.lv lietotāju pamācības*. Pieejams tiešsaistē: <http://www.uzdevumi.lv/p/ikt-kursi-skolotajiem>
10. Skola2030. (2017). *Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un pieejas apraksts*. <https://www.izm.gov.lv/images/aktualitates/2017/Skola2030Dokuments.pdf>

Papildus informācijas avoti

1. Creswell, J. W. (2014). *Educational research: Planning, conducting and evaluating qualitative and quantitative research*. Upper Saddle River, NJ: Pearson Education.
2. *Educational Research*. Taylor & Francis. <https://www.tandfonline.com/loi/rere20>
3. *E-learning and Education (eleed) Journal*. Pieejams tiešsaistē: <http://eleed.campussource.de/>
4. Fadels, Č., Bialika, M., Trilings, B. (2017). *Četru dimensiju izglītība*. Rīga: Lielvārds
5. Geske, A., Grīnfelds, A. (2001). *Izglītības pētījumu metodoloģija un metodes*. Rīga: Raka.
6. Griffin, P. (ed.) (2017). *Assessment for Teaching*. Cambridge, Cambridge University Press
7. Hattie, J. (2019). *Visible Learning: Feedback* / John Hattie and Shirley Clarke. Abingdon, Oxon; New York, NY: Routledge Ikgadējā aptaujas rezultāti *Top Tools for Learning* <https://www.toptools4learning.com/home/>
8. *The Electronic Journal of e-Learning*. Pieejams tiešsaistē: <http://www.ejel.org/main.html>

9. Pipere, A. (2016). *21. gadsimta zinātnes globālās tendences: īss ieskats*. No: Pētniecība: teorija un prakse. Rīga: RaKa, 39–51. lpp.
10. Pipere, A., Mārtinsons, K., & Spila, D., (2018). *Galvenās zinātniskās izdevniecības*. No: Zinātniskā rakstīšana un pētījumu rezultātu izplatīšana. Rīga: RSU izdevniecība, 67. – 68.lpp.
11. Purēns, V. (2017). *Kā attīstīt kompetenci: rokasgrāmata skolotājiem: teorija, teoriju vēsture un metodiskie ieteikumi, jaunos mācību standartus ieviešot*. Rīga: RaKa.
12. Schunk, D.H. (2014). *Learning Theories: An Educational Perspective*. 6th Edition, Pearson Prentice Hall, Upper Saddle River.
13. Vordermane, K. (2019). *Ilustrētā rokasgrāmata. Mācīšanās prasmes*. Rīga: Zvaigzbe ABC

Periodika un citi informācijas avoti

1. *Educational Research*. Taylor & Francis. <https://www.tandfonline.com/loi/rere20>
2. Informatīvajos un izglītojošos materiālios Skola2030 vietnē:
<http://www.skola2030.lv/lv/jaunumi/tag/musdieniga-izglitiba>, <http://www.skola2030.lv/lv/jaunumi/zinu-izdevums>
3. *Utilizing Interactive Whiteboards in the Classroom*. Jeffrey Decker. 2010. Fisher Digital Publications. Pieejams:<https://pdfs.semanticscholar.org/5196/0c9808d4a28803e863d00906f64dce484e55.pdf>
4. *Laikraksts "Izglītība un kultūra"*
5. *Žurnāls "Skolas Vārds", "Pirmsskolas izglītība", "Skolas Psiholoģija", "Vecākiem"*

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” A. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Informācijas tehnoloģija izglītībā (Informācijas tehnoloģija izglītībā. 2.studiju darbs)
Studiju kursa kods (DUIS)	
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
<i>Lekciju stundu skaits</i>	-
<i>Semināru stundu skaits</i>	-
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	16
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	64
Kursa autors(-i)	
Dr. sc. admin., asociētā profesore Antra Ozola (<i>Latvijas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Mg. sc. comp., lektors Andris Vagalis Mg. sc. comp., lektore Olga Perevalova Dr.phys., doc. Svetlana Ignatjeva	
Priekšzināšanas	
Mācīšana un mācīšanās Pētniecība izglītībā	
Studiju kursa anotācija	
<p>Kursa mērķis ir sniegt studentiem iespēju apgūt aktuālās izglītības tehnoloģijas – elektroniskos mācību žurnālus, tiešsaistes mācību platformas un interaktīvo mācību materiālu izstrādes rīkus.</p> <p>KURSA MĒRĶIS ir sniegt studentiem iespēju apgūt aktuālās izglītības tehnoloģijas – elektroniskos mācību žurnālus, tiešsaistes mācību platformas un interaktīvo mācību materiālu izstrādes rīkus.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Palīdzēt studentiem apgūt prasmi orientēties tehnoloģiju izmantošanas iespējās un aktualitātēs mācību procesā. 2. Veicināt izpratnes veidošanos par drošības un ergonomikas jautājumiem, un elektroniskās skolvadības sistēmām un to funkcijām. 3. Iegūt zināšanas un prasmes informācijas tehnoloģiju jomā un pilnveidot digitālo skolotāja kompetenci, lai varētu veiksmīgi risināt problēmsituācijas, kas saistītas ar mācību saturu, saziņu un dažādām citām aktualitātēm izglītībā. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ergonomika un drošība darbā ar tehnoloģijām, skolotāja digitālā kompetence. (P4, Pd4) 2. Skolotāja darbs ar dažādām skolvadības sistēmām. (P4, Pd4) 3. Digitālie mācību līdzekļi un mācību materiālu krātuves. (P4, Pd8) 4. Interaktīvu mācību materiālu izstrāde. (P8, Pd16) 5. Interaktīvās tiešsaistes prezentācijas un mobilie testi. (P8, Pd8) 6. Darbs ar tiešsaistes skolēnu motivācijas/apbalvojumu sistēmām. (P4, Pd8) 	

P – praktiskie darbi
Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Izskaidro drošības un veselības apdraudējumus, izmantojot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas darbā un ikdienā.
2. Raksturo elektronisko zināšanu pārbaudes testu specifiku.

PRASMES:

3. Lieto elektroniskās klasvadības sistēmas.
4. Izmanto e-mācību platformas izglītības vides papildināšanai un daudzveidīgošanai.

KOMPETENCE:

5. Analizē dažādu lietotņu piedāvājumu un salīdzina to izmantošanas iespējas atkarībā no vajadzībām konkrētā mācību kontekstā.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studējošo patstāvīgais darbs tiek organizēts individuāli un/vai mazās darba grupās. Patstāvīgie uzdevumi:

1. Izstrādāt interaktīvu tiešsaistes mācību materiālu.
2. Izstrādāt un izmēģināt interaktīvu tiešsaistes prezentāciju un mobilo testu.
3. Izplānot skolēnu motivācijas sistēmu atbilstoši vecumposmam.
4. Sagatavoties noslēguma pārbaudījumam – rakstiskam eksāmenam.

Starppārbaudījumu patstāvīgie uzdevumi:

1.Starppārbaudījums: Praktiskais pārbaudes darbs par E-klases elektroniskā žurnāla komplekso funkcionalitāti. (4 stundas)

2.Starppārbaudījums: Praktiskais pārbaudes darbs par Mykoob sistēmas izmantošanu. (4 stundas)

3.Starppārbaudījums: Praktiskais pārbaudes darbs par Uzdevumi.lv izmantošanu saistībā ar E-klasi. (10 stundas)

4.Starppārbaudījums: Praktiskais pārbaudes darbs par interaktīvu mācību materiālu izstrādi un izmantošanu. (20 stundas)

5.Starppārbaudījums: Praktiskais pārbaudes darbs par mobilo testu un interaktīvu tiešsaistes prezentāciju izveidi un izmantošanu. (12 stundas)

6.Starppārbaudījums: Praktiskais pārbaudes darbs par skolēnu motivācijas sistēmas plānošanu. (10 stundas)

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi:

6 starppārbaudījumi un patstāvīgo darbu izpilde (70%):

1. Starppārbaudījums: Praktiskais pārbaudes darbs par E-klases elektroniskā žurnāla komplekso funkcionalitāti - 10%.
2. Starppārbaudījums: Praktiskais pārbaudes darbs par Mykoob sistēmas izmantošanu - 10%.
3. Starppārbaudījums: Praktiskais pārbaudes darbs par Uzdevumi.lv izmantošanu saistībā ar E-klasi - 10%.
4. Starppārbaudījums: Praktiskais pārbaudes darbs par interaktīvu mācību materiālu izstrādi un izmantošanu - 15%.
5. Starppārbaudījums: Praktiskais pārbaudes darbs par mobilo testu un interaktīvu tiešsaistes prezentāciju izveidi un izmantošanu - 15%.
6. Starppārbaudījums: Praktiskais pārbaudes darbs par skolēnu motivācijas sistēmas plānošanu - 10%.

Noslēguma pārbaudījums: rakstisks eksāmens – 30%.

Noslēguma pārbaudījumu studenti drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 55), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti				
	1.	2.	3.	4.	5.
1.starppārbaudījums	+		+	+	+
2.starppārbaudījums	+		+	+	+
3.starppārbaudījums		+		+	+
4.starppārbaudījums		+		+	+
5.starppārbaudījums			+	+	+
6.starppārbaudījums	+	+		+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. temats. Ergonomika un drošība darbā ar tehnoloģijām, skolotāja digitālā kompetence. (Praktiskie darbi – 2 stundas, patstāvīgais darbs – 4 stundas)

PRAKTISKIE DARBI: Lietotāju datu drošība. Tehnoloģiju lietotāju apdraudējumi. Sēdošs darbs pie ekrāna un cilvēka veselība. Digitālā prasme 21. gadsimta skolotājam – Eiropas Komisijas viedoklis.

Patstāvīgais darbs – Patstāvīgi izvērtēt drošības apdraudējumus un riskus skolā darbojoties ar IKT un izstrādāt ieteikumus šo risku un apdraudējumu mazināšanai. Izstrādāt ieteikumus darba vides ergonomikas uzlabošanai.

2. temats. Skolotāja darbs ar dažādām skolvadības sistēmām. (Praktiskie darbi - 2 stundas, patstāvīgais darbs – 8 stundas)

PRAKTISKIE DARBI: Skolotāja darbs E-klase sistēmā - biežāk lietotās E-klases funkcijas, stundu, vērtējumu, kavējumu ievade, pārbaudes darbu, mājasdarbu izveide, uzvedības ieraksti, instrukcijas, atskaites, dokumentācija.

1. starppārbaudījums – praktiskais pārbaudes darbs par E-klases elektroniskā žurnāla komplekso funkcionalitāti – 10% no kopvērtējuma.

PRAKTISKIE DARBI: Skolotāja darbs Mykoob sistēmā – stundu, vērtējumu, kavējumu ievade, pārbaudes darbu, mājasdarbu izveide, uzvedības ieraksti, instrukcijas, atskaites, dokumentācija.

2. starppārbaudījums – praktiskais pārbaudes darbs par Mykoob sistēmas izmantošanu – 10% no kopvērtējuma.

Patstāvīgais darbs – Skolvadības sistēmā izplānot un ievadīt priekšmeta stundu plānu, uzdevumus un pārbaudes darbus. Izveidot atskaites.

3. temats. Digitālie mācību līdzekļi un mācību materiālu krātuves. (Praktiskie darbi - 2 stundas, patstāvīgais darbs – 10 stundas)

PRAKTISKIE DARBI: Darbs ar izglītības portālu Uzdevumi.lv. Mācību materiālu krātuve Soma.lv. Digitālo automātiski vērtējamo testu izstrāde.

3. starppārbaudījums – praktiskais pārbaudes darbs par Uzdevumi.lv izmantošanu saistībā ar E-klasi – 10% no kopvērtējuma.

Patstāvīgais darbs – Veikt pieslēgšanos sistēmai uzdevumi.lv izmantojot e-klases autorizācijas datus. Izveidot 2 automātiski vērtējamus digitālos testus.

4. temats. Interaktīvu mācību materiālu izstrāde. (Praktiskie darbi – 4 stundas, patstāvīgais darbs – 20 stundas)

PRAKTISKIE DARBI: Interaktīvu mācību materiālu izstrādes rīki, interaktīvās metodes un interaktīvo materiālu izmantošanas īpatnības. Mācību materiālu izstrāde un izmēģināšana, izmantojot tiešsaistes nodarbību piegādes programmatūru.

Mācību materiālu izstrāde un izmēģināšana, izmantojot tiešsaistes nodarbību piegādes programmatūru.

4. *starppārbaudījums* – praktiskais pārbaudes darbs par interaktīvu mācību materiālu izstrādi un izmantošanu – 15% no kopvērtējuma.

Patstāvīgais darbs – interaktīvu tiešsaistes mācību materiālu izstrāde.

5. temats. Interaktīvās tiešsaistes prezentācijas un mobilie testi. (Praktiskie darbi - 4 stundas, patstāvīgais darbs – 12 stundas)

PRAKTISKIE DARBI: Populārāko bezmaksas interaktīvo tiešsaistes prezentāciju un testu izstrādes platformu izmantošana mācību materiālu veidošanai.

5. *starppārbaudījums* – praktiskais pārbaudes darbs par mobilo testu un interaktīvu tiešsaistes prezentāciju izveidi un izmantošanu – 15% no kopvērtējuma.

Patstāvīgais darbs – interaktīvas tiešsaistes prezentācijas un mobilā testa izstrāde un izmantošana.

6. temats. Darbs ar tiešsaistes skolēnu motivācijas/apbalvojumu sistēmām. (Praktiskie darbi - 2 stundas, patstāvīgais darbs – 10 stundas)

PRAKTISKIE DARBI: Tiešsaistes motivācijas sistēmu izmantošanas iespēju apguve (piemēram, ClassDojo un Classcraft).

6. *starppārbaudījums* – praktiskais pārbaudes darbs par skolēnu motivācijas sistēmas plānošanu – 10% no kopvērtējuma.

Patstāvīgais darbs – skolēnu motivācijas sistēmas plānošana atbilstoši vecumposmam.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

11. *E-klases lietotāju pamācības.* Pēc autorizēšanās pieejams tiešsaistē: <https://www.e-klase.lv>

12. *Mācību sociālā tīkla Mykoob lietošanas pamācības.* Pieejams tiešsaistē: <https://mykoob.freshdesk.com/support/home>

13. Mārtinsone, K. (sast.) (2011). *Ievads pētniecībā: stratēģijas, dizaini, metodes.* Rīga: RaKa.

14. *Palīdzības materiāli skolotājiem interaktīvās tāfeles lietošanai.* Pieejams tiešsaistē: <http://activboard.lv/lv/paligs-skolotajiem/blogs/>

15. *Portāla Uzdevumi.lv lietotāju pamācības.* Pieejams tiešsaistē: <http://www.uzdevumi.lv/p/ikt-kursi-skolotajiem>

Papildus informācijas avoti

1. Creswell, J. W. (2014). *Educational research: Planning, conducting and evaluating qualitative and quantitative research.* Upper Saddle River, NJ: Pearson Education.

2. *Educational Research.* Taylor & Francis. <https://www.tandfonline.com/loi/rere20>

3. *E-learning and Education (eleed) Journal.* Pieejams tiešsaistē: <http://eleed.campussource.de/>

4. Geske, A., Grīnfelds, A. (2001). *Izglītības pētījumu metodoloģija un metodes.* Rīga: Raka.

5. Ikgadējā aptaujas rezultāti *Top Tools for Learning* <https://www.toptools4learning.com/home/>

6. *The Electronic Journal of e-Learning.* Pieejams tiešsaistē: <http://www.ejel.org/main.html>

Periodika un citi informācijas avoti

1. *Utilizing Interactive Whiteboards in the Classroom.* Jeffrey Decker. 2010. Fisher Digital Publications.

Pieejams: <https://pdfs.semanticscholar.org/5196/0c9808d4a28803e863d00906f64dce484e55.pdf>

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” A. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS

<i>Studiju kursa nosaukums</i>	2. studiju darbs (Informācijas tehnoloģija izglītībā. 2.studiju darbs)
<i>Studiju kursa kods (DUIS)</i>	
<i>Zinātnes nozare</i>	Izglītības zinātnes
<i>Kursa līmenis</i>	2
<i>Kredītpunkti</i>	2
<i>ECTS kredītpunkti</i>	3
<i>Kopējais kontaktstundu skaits</i>	-
<i>Lekciju stundu skaits</i>	-
<i>Semināru stundu skaits</i>	-
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	-
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studenta patstāvīgā darba stundu skaits</i>	80
Kursa izstrādātājs (-i)	
Dr. paed. docente Sandra Zariņa (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.paed. docente Jeļena Badjanova (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Visi programmas īstenošanā iesaistītie docētāji	
Priekšzināšanas	
Pētniecība izglītībā. 1.studiju darbs	
Studiju kursa anotācija	
<p>KURSA MĒRĶIS: Attīstīt topošo skolotāju profesionālo kompetenci pētniecībā balstītas pedagoģiskās darbības veikšanai atbilstoši <i>Skolotāja profesijas standarta</i> prasībām un saskaņā ar lietpratības pieeju un izglītības saturu, izstrādājot atbalsta materiālus mācību priekšmetā un/vai audzināšanas darbā nozīmīgu jautājumu risināšanai.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Attīstīt topošo pedagogu pašvadītas mācīšanās prasmi, plānojot studiju darba izstrādes procesu un struktūru, pastāvīgi reflektējot par to un veicot nepieciešamās izmaiņas sākotnējā darba plānā un saturā. 2) Pilnveidot studējošo prasmi apkopot, analizēt, kritiski izvērtēt, adaptēt un patstāvīgi izstrādāt izglītības pētījumos pamatotu, lietpratībā balstītu un izglītojamo vecumposma īpatnībām un vajadzībām atbilstošu mācību saturu un/vai metodiskos materiālus mācību priekšmetā un/vai audzināšanas darbā. 3) Pilnveidot studējošo prasmi prezentēt izstrādāto darbu, pašvērtēt un savstarpēji vērtēt pēc noteiktiem kritērijiem, formulējot tā stiprās puses, trūkumus un savas kompetences pilnveides iespējas.. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<p>Individuāls darbs, konsultācijas un sadarbība ar darba zinātnisko vadītāju. Studējošā virzītas, izglītībā aktuālas un mācību jomas saturam atbilstošās tēmas patstāvīga padziļināta izpēte, zinātniskā vadītāja/-u pārraudzībā sagatavojot studiju darba teorētisko un metodisko daļu, prezentāciju un to aizstāvēt.</p> <p>Studiju darba izstrāde notiek vienlaicīgi ar mācību priekšmeta metodikas apguvi. Mācību priekšmeta metodikas studiju kursu ietvaros studējošajiem tiek nodrošināts papildus atbalsts</p>	

darba izstrādē. Studiju darba izstrāde notiek vienlaicīgi ar studiju kursa “Informācijas tehnoloģija izglītībā. 2. studiju darbs” apguvi, kura ietvaros studējošajiem tiek nodrošināts papildus atbalsts darba izstrādē.

1. Iepazīšanās ar metodiskajiem ieteikumiem Studiju darba izstrādei. Izvēlētā temata precizēšana atbilstoši mācību priekšmeta/-u saturam (tostarp aktuālajiem audzināšanas satura jautājumiem) un konkrētam izglītojamo vecumposmam. Pd8

2. Studiju darba mērķa, uzdevumu un atslēgas vārdu precizēšana, satura plānošana. Pd12

3. Zinātniskās literatūras aktualizēšana un salāgošana ar mācību priekšmeta (tostarp audzināšanas) saturu un izglītojamo vecumposmu, metodiskās literatūras atlase, apkopošana un kritiska izvērtēšana. Pd24

4. Studiju darba teorētiskās daļas pilnveidošana. Pd8

5. Studiju darba metodiskās daļas izstrāde. Literatūras saraksta noformēšana un atsauču saskaņošana. Pd16

6. Diskusija par izstrādātā darba saturu. Teksta satura rediģēšana atbilstoši saņemtajiem ieteikumiem. Pd8

7. Studiju darba noformēšana un pētījuma rezultātu prezentācija. Pd4

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS

1. Izprot zinātniskā darba struktūras un uzbūves, metodoloģijas izstrādes pamatprincipus.

PRASMES

2. Prot plānot padziļinātu izvēlētā temata teorētisko aspektu izpēti, balstoties uz izglītības zinātnē un tai radnieciskajās jomās veiktajiem pētījumiem.
3. Prot atlasīt, izvērtēt, adaptēt un veidot teorētiskajās atziņās balstītu, mācību priekšmeta (tostarp audzināšanas) saturam un izglītojamo vecumposma un individuālajām īpatnībām atbilstošu mācību un metodiskos materiālus.
4. Pilnveido prasmes noformēt izstrādāto darbu atbilstoši ieteikumiem, prezentēt metodiskos materiālus un diskutēt par tiem.

KOMPETENCE

5. Prot plānot, veikt un apkopot izglītības teorētisko pētījumu procesā iegūto informāciju, izmantot to, lai veidotu metodisko materiālu izmantošanai pedagogiskā procesa īstenošanai mācību priekšmetā (tostarp audzināšanas darbā).
6. Demonstrē darba izstrādes procesā pašvadītas mācīšanās, sadarbības, publiskas uzstāšanās, diskutēšanas un informācijas tehnoloģiju lietošanas prasmes.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgais darbs sadarbībā ar studiju darba vadītā. (80 stundas)

Patstāvīgie uzdevumi:

1. Iepazīšanās ar metodiskajiem ieteikumiem studiju darba izstrādei.
2. Izvēlētā studiju darba temata, mērķa, uzdevumu un atslēgas vārdu precizēšana, satura plānošana.
3. Zinātniskās literatūras aktualizēšana un salāgošana ar mācību priekšmeta saturu un izglītojamo vecumposmu, metodiskās literatūras atlase, apkopošana un kritiska izvērtēšana.
4. Studiju darba teorētiskās daļas pilnveidošana.
5. Studiju darba metodiskās daļas izstrāde.
5. Literatūras saraksta noformēšana un atsauču saskaņošana.

7.Studiju darba pilnveide atbilstoši studiju darba vadītāja ieteikumiem.

8.Studiju darba noformēšana, prezentācijas sagatavošana un rezultātu prezentācija.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Noslēguma pārbaudījums - eksāmens: Studiju darba iesniegšana noteiktajā termiņā un atbilstošajā kvalitātē, tā sekmīga aizstāvēšana.

Semestra laikā tiek izmantota formatīvā vērtēšana - studējošais sadarbojas ar zinātniskā darba vadītāju/-iem un zinātniskais vadītājs/-i sniedz uz studējošo izaugsmi orientētu atgriezenisko saiti.

Studiju darba vērtēšanas kritēriji:

1. Studiju darba temata aktualitātes pamatojums, zinātnisko kategoriju (mērķis, uzdevumi, atslēgas vārdi) definējums. 10%
2. Zinātniskās literatūras analīze, kritiska izvērtēšana, iegūtās informācijas apkopošana un interpretēšana. 20%
3. Metodisko izstrādņu nozīmība darbā izvirzītās problēmas risināšanai, saskaņotība ar lietpratībā balstītās pieejas un satura pamatprincipiem mācību priekšmetā, atbilstība izglītojamo vecumposmam un vajadzībām. 30%
4. Secinājumu kvalitāte, to praktiskas izmantošanas iespējas mācību priekšmetā aktuālo problēmu risināšanai. 10%
5. Bibliogrāfisko avotu kvalitāte (aktualitāte, atbilstība pētāmajai problēmai, zinātniskais nozīmīgums). 10%
6. Darba valoda: zinātniskā stila izmantošana, ortogrāfijas un interpunkcijas normu ievērošana. 10%
7. Darba tehniskais noformējums. 10%
8. Studiju darba prezentēšana, iesaistīšanās diskusijā par darba saturu. 10%

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

Kursa saturs

Studiju darbs ir pētniecisks darbs, kas tiek izstrādāts atbilstoši HSZF Izglītības un psiholoģijas katedras metodiskajiem ieteikumiem.

1. Iepazīšanās ar metodiskajiem ieteikumiem studiju darba izstrādei. Izvēlēta temata precizēšana atbilstoši mācību priekšmeta/-u saturam (tostarp aktuālajiem audzināšanas satura jautājumiem) un konkrētam izglītojamo vecumposmam. Pd8
2. Studiju darba mērķa, uzdevumu un atslēgas vārdu precizēšana, satura plānošana (sadarbībā ar studiju darba vadītāju). Pd12
3. Zinātniskās literatūras aktualizēšana un salāgošana ar mācību priekšmeta (tostarp audzināšanas) saturu un izglītojamo vecumposmu. Darbs ar zinātniskajiem rakstiem starptautiskajās datu bāzēs. Metodiskās literatūras atlase, apkopošana un kritiska izvērtēšana. Pd24
4. Studiju darba teorētiskās daļas pilnveidošana: zinātniskās literatūras kritiska analīze un interpretēšana, patstāvīgu spriedumu veidošana. Diskusija ar studiju darba vadītāju/-iem. Pd8
5. Studiju darba metodiskās daļas izstrāde. Literatūras saraksta noformēšana un atsauču saskaņošana. Pd16
6. Diskusija par izstrādātā darba saturu ar studiju darba vadītāju. Teksta satura rediģēšana atbilstoši saņemtajiem ieteikumiem. Pd8

7. Studiju darba noformēšana un pētījuma rezultātu prezentācija: prezentācijas sagatavošana studiju darba aizstāvēšanai, piedalīšanās studiju darba aizstāvēšanā, prezentācijas demonstrēšana par savu izstrādāto darbu, iesaistīšanās diskusijā par studiju darbā aplūkoto izglītības problēmu. Pd4

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. MK. (2018). *Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem Nr. 747*. <https://likumi.lv/ta/id/303768>
2. MK. (2019). *Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem Nr.416*. <https://likumi.lv/ta/id/309597>
3. Namsone, D., Čakāne, L., Butkēviča, A. (2018). *Kompetenci attīstoša mācīšanās*. <https://www.siic.lu.lv/petnieciba/ieteikumi-kompetenci-attistosa-macisanas/>
3. Oliņa Z., Namsone D., France I., (2018). Mācīšanās lietpratībai./ LU Starpnozaru izglītības inovāciju centrs. www.siic.lu.lv
4. Skola2030. (2017). *Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un pieejas apraksts*. <https://www.izm.gov.lv/images/aktualitates/2017/Skola2030Dokuments.pdf>.

Papildus informācijas avoti

1. Fadels, Č., Bialika, M., Trilings, B. (2017). *Četru dimensiju izglītība*. Rīga: Lielvārds
2. Griffin, P. (ed.) (2017). *Assessment for Teaching*. Cambridge, Cambridge University Press
3. Hattie, J. (2019). *Visible Learning: Feedback* / John Hattie and Shirley Clarke. Abingdon, Oxon; New York, NY : Routledge
4. Pipere, A. (2016). *21. gadsimta zinātnes globālās tendences: īss ieskats*. No: Pētniecība: teorija un prakse. Rīga: RaKa, 39–51. lpp.
5. Pipere, A., Mārtinsone, K., & Spila, D., (2018). *Galvenās zinātniskās izdevniecības*. No: Zinātniskā rakstīšana un pētījumu rezultātu izplatīšana. Rīga: RSU izdevniecība, 67. – 68.lpp.
6. Purēns, V. (2017). *Kā attīstīt kompetenci: rokasgrāmata skolotājiem: teorija, teoriju vēsture un metodiskie ieteikumi, jaunos mācību standartus ieviešot*. Rīga: RaKa.
7. Schunk, D.H. (2014). *Learning Theories: An Educational Perspective*. 6th Edition, Pearson Prentice Hall, Upper Saddle River.
8. Vordermane, K. (2019). *Ilustrētā rokasgrāmata. Mācīšanās prasmes*. Rīga: Zvaigzbe ABC.

Periodika un citi informācijas avoti

1. *Educational Research*. Taylor & Francis. <https://www.tandfonline.com/loi/rere20>
2. Informatīvajos un izglītojošos materiālos Skola2030 vietnē:
<http://www.skola2030.lv/lv/jaunumi/tag/musdieniga-izglitiba>,
<http://www.skola2030.lv/lv/jaunumi/zinu-izdevums>
3. *Laikraksts "Izglītība un kultūra"*
4. *Žurnāls "Skolas Vārds"*
5. *Žurnāls "Pirmsskolā", "Pirmsskolas izglītība"*
6. *Žurnāls "Skolas Psiholoģija"*
7. *Žurnāls "Vecākiem"*

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” A. daļas studiju kurss.
Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Izglītības procesa organizācija sākumskolā
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP026
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	6
ECTS kredītpunkti	9
Kopējais kontaktstundu skaits	48
Lekciju stundu skaits	16
Semināru stundu skaits	32
Praktisko darbu stundu skaits	-
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	192
Kursa autors(-i)	
Dr. paed., asociētā profesore Dita Nīmante (<i>Latvijas Universitāte</i>) Dr. paed., profesore Zanda Rubene (<i>Latvijas Universitāte</i>) Mg. paed., lektore Maija Ročāne (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr. paed., profesore Linda Pavītola (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr. paed., asociētais profesors Pāvels Jurs (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. paed., docente Jeļena Badjanova Dr.paed., docente Sandra Zariņa Dr. phil., profesore Dzintra Iliško Mg. paed., vieslektore Elga Drelinga	
Priekšzināšanas	
Skolotāja profesionālās darbības pamati Psiholoģija skolotājiem	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa ietvaros topošie pedagogi izzinās efektīvās un proaktīvās klases vadības nozīmi mācību procesā, skolēnu uzvedības saistību ar skolēnu sasniegumiem, kā arī apgūs nepieciešamās pamatprasmes skolēnu drošumspēju nodrošināšanā. Līdztekus studējošiem apgūst zināšanas un prasmes efektīvi un mērķtiecīgi pielietot integritātes pieeju mācību procesā atbilstoši nepieciešamībai un aktualitātei.</p> <p>Studiju kursa ietvaros tiek veidota izpratne par interešu izglītības iespējām un sasaisti ar skolas pedagoģisko procesu, kā arī ārpusstundu darbu kā pedagoģiskā procesa komponenti, izvērtējot tā nozīmi un izzinot pielietošanas iespējas mūsdienu izglītības sistēmā. Studenti prot pielietot dažādas efektīvas pedagoģiskās pieejas, tai skaitā, nodrošina integrētu starpdisciplināru pieeju audzināšanas procesā, kā arī studentiem ir iespēja apliecināt savu pedagoģisko kompetenci pedagoģiskajā praksē.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Attīstīt topošo skolotāju klases vadības prasmes, veicinot sadarbību klasē un nodrošinot emocionāli un fiziski drošu mācību vidi, atbalstot skolēnu cieņpilnu, atbildīgu un drošumspējīgu uzvedību, kā arī sniegt izpratni par klases audzinātāja darbību, funkcijām un audzināšanas aktualitātēm skolā.</p> <p>Attīstīt topošo skolotāju prasmes interešu izglītības īstenošanai kompetenču pieejas kontekstā. Veicināt topošo skolotāju profesionālās kompetences pilnveidi starpdisciplināri – integrētās pieejas īstenošanā pedagoģiskajā procesā.</p>	

KURSA UZDEVUMI:

1. Radīt izpratni par klases vadības nozīmi mācību procesā, skolēnu uzvedības saistību ar skolēnu sasniegumiem.
2. Radīt izpratni par drošas un atbalstošas vides veidošanu klasē, kā arī par iespējamajiem uzvedības pārkāpumiem klasē un skolā, attīstot prasmes atpazīt daudzveidīgas klases vadības situācijas, to iedalījumu un ieteicamo pedagoģisko rīcību.
3. Radīt izpratni par trim teorētiskajiem klases vadības modeļiem, un katrā no tiem izmantojamajiem praktiskajiem paņēmieniem preventīvajā, atbalstošajā un korektīvajā klases vadības aspektā.
4. Veicināt studentus kritiski izvērtēt personisko klases vadības stilu un atbilstoši tam izvēlēties klases vadības modeli, apzināti veidojot klases vadības plānu un to īstenojot.
5. Radīt nepieciešamos nosacījumus, lai studenti integrētu kursā gūtās zināšanas, prasmes praktiskā darbībā, apzināti un kompetenti izvēloties un īstenojot mērķtiecīgas klases vadības stratēģijas praktiskajā darbībā reālās dzīves situācijās. Risināt tās, izmantojot teorijā pamatotas stratēģijas un klases vadības paņēmienus, sadarbojoties ar klasi un vecākiem.
6. Radīt izpratni par klases audzinātāja darbību, galvenajām funkcijām un audzināšanas aktualitātēm skolā.
7. Sekmēt studentu izpratni par interešu izglītības un pedagoģiskā procesa mijsakarbību pedagoģiskajā procesā.
8. Pilnveidot prasmi plānot un organizēt ārpusklases pasākumus.
9. Pilnveidot topošo skolotāju pedagoģiskās zināšanas un prasmes, lai īstenotu integritātes pamatprincipu īstenošanu pedagoģiskajā praksē.

Studiju kursa kalendārais plāns

1. Klases darba vadības raksturojums un pamatjēdzieni. (L1, S1, Pd16)
2. Cieņpilna, atbildīga un drošumspējīga skolēnu uzvedība un klases vadības problēmu diferencēšana. (L1, S3, Pd8)
3. Klases vadības situāciju modelēšana. (S2, Pd16)
4. Pamatnosacījumi efektīvas klases vadības nodrošināšanai stundā. Caurviju prasmju attīstīšana, mācīšanās iedziļinoties. Pašvadīts mācību process. (L2, S3, Pd8)
5. Biheivioristiskā pieeja klasvadībā. (L1, S1, Pd8)
6. Demokrātiskā pieeja klasvadībā. (L1, S1, Pd8)
7. Humānistiskā pieeja klasvadībā. (L1, S1, Pd8)
8. Klasvadības plāna izstrāde preventīvajā, atbalstošajā un korektīvajā aspektā. (S4, Pd4)
9. Klases vadības situāciju atkārtota modelēšana. (S4, Pd16)
10. Audzināšanas aktualitātes mūsdienās. Rakstura audzināšana. Pilsoniskā audzināšana. (L1, S1, Pd24)
11. Klases audzinātāja darbības un funkciju raksturojums. (L1, S2, Pd24)
12. Pedagoģiskā supervīzija. (S2, Pd20)
13. Interešu izglītības un pedagoģiskā procesa mijsakarbības. (L2, S2, Pd8)
14. Inovatīvas pieejas interešu izglītībā kompetenču pieejas kontekstā. (L2, S2, Pd8)

15. Ārpusstundu pasākumu organizēšana. (L1,S2, Pd8)

16. Starpdisciplinārās integritātes nodrošināšana pedagoģiskajā procesā. (L2, S1, Pd8)

L – lekcija

S – seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Izpratne par klases vadības nozīmi un pedagoģiskās vadības kompetenci mācību procesā, skolēnu uzvedības un mācību sasniegumu saistību, galvenajiem grupas vadīšanas principiem un likumsakarībām.
2. Izpratne par pamatnosacījumiem efektīvas klases vadības nodrošināšanai klasē; emocionāli un fiziski drošas un atbalstošas mācību vides veidošanos klasē; cieņpilnu, atbildīgu un drošumspējīgu uzvedību, pozitīvu saskarsmi un komunikāciju ar skolēnu, kā arī iespējamajiem uzvedības pārkāpumiem klasē un skolā.
3. Izpratne par trim teorētiskajiem klases vadības modeļiem, un katrā no tiek izmantojamajiem praktiskajiem paņēmieniem preventīvajā, atbalstošajā un korektīvajā klases vadības aspektā.
4. Izpratne par audzināšanu un mūsdienu audzināšanas problēmām, klases audzinātāja darbību, galvenajām funkcijām un aktualitātēm skolā.
5. Izpratne par interešu izglītības pamatprincipiem, ārpusstundu darba organizēšanas likumsakarībām, pedagoģisko līdzekļu izvēli atbilstoši plānotajam mērķim, organizējot ārpusstundu pasākumus un veidojot nodarbības interešu izglītībā.
6. Izpratne par integritātes pieejas efektivitāti pedagoģiskā procesa organizēšanā.

PRASMES:

7. Prot prognozēt saskarsmes, uzvedības un vardarbības riskus klasē, identificēt dažādu pakāpju un intensitātes problēmas klasē, atpazīstot neadekvātu un vardarbīgu uzvedību, prot klasificēt uzvedības pārkāpumus pēc to nopietnības pakāpes, prot prognozēt pedagoga rīcību atbilstoši uzvedības pārkāpumiem, īstenojot pastāvīgu pašvērtējumu un darbības analīzi.
8. Prot klasē un dažādās skolas vidēs preventīvi rīkoties, atbalstot emocionāli un fiziski drošu klases un skolas vidi un skolēnu pozitīvo uzvedību.
9. Plānveidīgi un algoritmiski rīkojas problemātiskas uzvedības, vardarbības un konfliktsituāciju gadījumā un ārkārtas situācijās.
10. Prasme plānot interešu izglītības pasākumus un pamatot pedagoģisko līdzekļu izvēli atbilstoši plānotajam mērķim, kā arī īstenojamā satura un formu daudzveidībai.
11. Prasme efektīvi un mērķtiecīgi pielietot dažādas pedagoģiskās pieejas atbilstoši pedagoģiskā procesa nepieciešamībai un aktualitātei.

KOMPETENCE:

12. Kritiski izvērtē personisko klases vadības stilu un atbilstoši tam izvēlas klases vadības teorētisko un praktisko modeli, pastāvīgi reflektē par savu klases vadītāja darbību, pilnveido to, apzināti veidojot klases vadības plānu un to īsteno.
13. Integrē kursā gūtās zināšanas, prasmes praktiskā darbībā, apzināti un kompetenti veidojot emocionāli un fiziski drošu vidi, atpazīstot saskarsmes, uzvedības un vardarbības riskus, izvēloties un īstenojot mērķtiecīgas klases vadības stratēģijas praktiskajā darbībā reālās dzīves situācijās.

14. Spēja novērtēt situāciju (t.sk. ārkārtas situāciju), atpazīt darba drošību ietekmējošus riskus, adekvāti rīkoties, novērst riskus un apzināties sekas, rīkoties atbilstoši tiesību aktos noteiktajam ārkārtas situācijās.
15. Spēja īstenot inovatīvu un uz savstarpēju sapratni orientētu interešu izglītības procesu, kritiski reflektējot savu pieredzi un profesionālās kompetences attīstības dinamiku.
16. Profesionāli pedagoģiskās kompetences meistarīga pielietošana pedagoģiskā procesa praksē.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgais darbs ir saistīts ar lekcijā analizēto tematu un ietver literatūras avotu analīzi (48 stundas); praktisko uzdevumu un starppārbaudījumu veikšanu (144 stundas).

Patstāvīgā darba tēmas (starppārbaudījumi):

1. Praktisko darbu un teorētisko lasījumu dienasgrāmata (38 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

Apkopo teorētiskās atziņas un pētījumus par pedagoģisko metožu un pieeju, kā arī didaktisko modeļu daudzveidību pedagoģiskajā procesā, balstoties uz racionālo, empīrisko un intuitīvo izziņu, patstāvīgi veido strukturēto pedagoģisko pieeju pamatojumu savai profesionālai darbībai - teorētisko lasījumu dienasgrāmata.

Sasniedzamais rezultāts:

1. Izpratne par klases vadības nozīmi un pedagoģiskās vadības kompetenci mācību procesā, skolēnu uzvedības un mācību sasniegumu saistību, galvenajiem grupas vadīšanas principiem un likumsakarībām.
2. Izpratne par audzināšanu un mūsdienu audzināšanas problēmām, klases audzinātāja darbību, galvenajām funkcijām un aktualitātēm skolā.
3. Izpratne par integritātes pieejas efektivitāti pedagoģiskā procesa organizēšanā.
4. Izpratne par interešu izglītības pamatprincipiem, ārpusstundu darba organizēšanas likumsakarībām, pedagoģisko līdzekļu izvēli atbilstoši plānotajam mērķim, organizējot ārpusstundu pasākumus un veidojot nodarbības interešu izglītībā.

2. Klases situāciju modelēšana, un klases vadības plāna izstrāde (26 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

Teorijā un praksē apzina iespējamās klasvadības problēmas, īsteno praktiskos uzdevumus.

Apkopo teorētiskās un praktiskās zināšanas, veidojot teorijā un pētījumos balstītu klasvadības plānu.

Sasniedzamais rezultāts:

1. Izpratne par trim teorētiskajiem klases vadības modeļiem, un katrā no tiek izmantojamajiem praktiskajiem paņēmieniem preventīvajā, atbalstošajā un korektīvajā klases vadības aspektā.
2. Izpratne par pamatnosacījumiem efektīvas klases vadības nodrošināšanai klasē; emocionāli un fiziski drošas un atbalstošas mācību vides veidošanos klasē; cieņpilnu, atbildīgu un drošumspējīgu uzvedību, pozitīvu saskarsmi un komunikāciju ar skolēnu, kā arī iespējamajiem uzvedības pārkāpumiem klasē un skolā.
3. Prot prognozēt saskarsmes, uzvedības un vardarbības riskus klasē, identificēt dažādu pakāpju un intensitātes problēmas klasē, atpazīstot neadekvātu un vardarbīgu uzvedību, prot klasificēt uzvedības pārkāpumus pēc to nopietnības pakāpes, prot prognozēt pedagogu rīcību atbilstoši uzvedības pārkāpumiem, īstenojot pastāvīgu pašvērtējumu un darbības analīzi.
4. Kritiski izvērtē personisko klases vadības stilu un atbilstoši tam izvēlas klases vadības teorētisko un praktisko modeli, pastāvīgi reflektē par savu klases vadītāja darbību, pilnveido to, apzināti veidojot klases vadības plānu un to īsteno.

3. Mana pedagoģiskā pieeja profesionālajai darbībai un interešu izglītības integrēšanai izglītības iestādes pedagoģiskajā procesā (26 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

Izzināt iespējas un piedāvāt risinājumus skolēnu interešu un potenciālo spēju attīstībai karjeras izglītības un kompetenču pieejas kontekstā izglītības iestādes pedagoģiskajā procesā.

Sasniedzamais rezultāts:

1. Prasme plānot interešu izglītības pasākumus un pamatot pedagoģisko līdzekļu izvēli atbilstoši plānotajam mērķim, kā arī īstenojamā satura un formu daudzveidībai.
2. Spēja īstenot inovatīvu un uz savstarpēju sapratni orientētu interešu izglītības procesu, kritiski reflektējot savu pieredzi un profesionālās kompetences attīstības dinamiku.
3. Prasme efektīvi un mērķtiecīgi pielietot dažādas pedagoģiskās pieejas atbilstoši pedagoģiskā procesa nepieciešamībai un aktualitātei.
4. Profesionāli pedagoģiskās kompetences meistarīga pielietošana pedagoģiskā procesa praksē.

4. Asistenta prakses uzdevums, ietverot strukturētu pierādījumos balstītu pašrefleksiju un izvērtējot teorijas un prakses saistību, nostiprinātās zināšanas, prasmes, pilnveidotās kompetences (54 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

1. Klases vadības novērošana (uzvedības problēmu atpazīšana), intervija ar skolēnu, skolotāju (par aktuālajām problēmām un risinājumiem), klases vadības situācijas modelēšana, nodarbību/stundas daļu/stundu vadīšana, izvērtēšana, atkārtota modelēšana. Pašrefleksija un izvērtēšana. Visā procesā – pedagoga atgriezeniskā saite, noslēgumā – pedagoģiskā supervīzija.
2. Pēc izvēles viena klases audzinātāja darbības aspekta vai funkcijas īstenošana, vai audzināšanas formas īstenošana (vienojoties ar skolotāju), strukturēta pierādījumos balstīta pašrefleksija.
3. Kopā ar klases audzinātāju piedalīties pasākuma plānošanā un organizēšanā.
4. Refleksija, pašvērtējums prasmju attīstības dinamikai.

Sasniedzamais rezultāts:

1. Prot klasē un dažādās skolas vidēs preventīvi rīkoties, atbalstot emocionāli un fiziski drošu klases un skolas vidi un skolēnu pozitīvo uzvedību.
2. Plānveidīgi un algoritmiski rīkojas problemātiskas uzvedības, vardarbības un konfliktsituāciju gadījumā un ārkārtas situācijās.
3. Prasme efektīvi un mērķtiecīgi pielietot dažādas pedagoģiskās pieejas atbilstoši pedagoģiskā procesa nepieciešamībai un aktualitātei.
4. Integrē kursā gūtās zināšanas, prasmes praktiskā darbībā, apzināti un kompetenti veidojot emocionāli un fiziski drošu vidi, atpazīstot saskarsmes, uzvedības un vardarbības riskus, izvēloties un īstenojot mērķtiecīgas klases vadības stratēģijas praktiskajā darbībā reālās dzīves situācijās.
5. Spēja novērtēt situāciju (t.sk. ārkārtas situāciju), atpazīt darba drošību ietekmējošus riskus, adekvāti rīkoties, novērst riskus un apzināties sekas, rīkoties atbilstoši tiesību aktos noteiktajam ārkārtas situācijās.
6. Profesionāli pedagoģiskās kompetences meistarīga pielietošana pedagoģiskā procesa praksē.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi:

1. Praktisko darbu un teorētisko lasījumu dienasgrāmata: vērtējums 10 ballēs (20% no kopējā vērtējuma).
2. Klases situāciju modelēšana, un klases vadības plāna izstrāde: vērtējums 10 ballēs (10% no kopējā vērtējuma).
3. Mana pedagoģiskā pieceja profesionālajai darbībai un interešu izglītības integrēšanai izglītības iestādes pedagoģiskajā procesā: vērtējums 10 ballēs (10% no kopējā vērtējuma).
4. Asistenta prakses uzdevums, ietverot strukturētu pierādījumos balstītu pašrefleksiju un izvērtējot teorijas un prakses saistību, nostiprinātās zināšanas, prasmes, pilnveidotās kompetences: vērtējums 10 ballēs (30 % no kopējā vērtējuma).

Noslēguma pārbaudījuma veids:

5. Eksāmens, vērtējums 10 ballēs (30% no kopējā vērtējuma).

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti															
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
1. starppārbaudījums	+			+	+	+				+	+				+	
2. starppārbaudījums	+	+	+						+		+	+	+			
3. starppārbaudījums		+			+					+	+				+	+
4. starppārbaudījums		+	+	+			+	+	+				+	+		+
5. eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs**1. Klases darba vadības raksturojums un pamatjēdzieni. (L1, S1, Pd16)**

LEKCIJA: Klases darba vadības mērķi, uzdevumi, pamatkategorijas un galvenās likumsakarības. Pedagoģiskās vadības kompetences. Jaunākie pētījumi Latvijā un pasaulē par klases vadības problemātiku.

SEMINĀRS: Klases darba vadības mērķi, uzdevumi, pamatkategorijas un galvenās likumsakarības. Pedagoģiskās vadības kompetences.

Jaunākie pētījumi Latvijā un pasaulē par klases vadības problemātiku.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Praktisko darbu un teorētisko lasījumu dienasgrāmata.

2. Cieņpilna, atbildīga un drošumspējīga skolēnu uzvedība un klases vadības problēmu diferencēšana. (L1, S3, Pd8)

LEKCIJA: Cieņpilna, atbildīga un drošumspējīga skolēnu uzvedība, pozitīva saskarsme un komunikācija ar skolēnu. Klases vadības problēmas, to atpazīšana, diferencēšana.

SEMINĀRS: Cieņpilna, atbildīga un drošumspējīga skolēnu uzvedība, pozitīva saskarsme un komunikācija ar skolēnu.

Klases vadības problēmas, to atpazīšana, diferencēšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Praktisko darbu un teorētisko lasījumu dienasgrāmata.

3. Klases vadības situāciju modelēšana. (S2, Pd16)

SEMINĀRS: Intuitīvā klases vadība un apzinātā klases vadīšana, pedagoģiskā līderī. Klases situāciju modelēšana un izvērtēšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Klases situāciju modelēšana un klases vadības plāna izstrāde.

4. Pamatnosacījumi efektīvas klases vadības nodrošināšanai stundā. Caurviju prasmju attīstīšana, mācīšanās iedziļinoties. Pašvadīts mācību process. (L2, S3, Pd8)

LEKCIJA: Mācību stundas organizācijas kvalitāte, skolēnu grupēšana, klases telpas iekārtojums.

SEMINĀRS: Mācību stundas organizācijas kvalitāte, skolēnu grupēšana, klases telpas iekārtojums.

Uzmanības piesaiste un noturēšana stundā, klases rutīna.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Praktisko darbu un teorētisko lasījumu dienasgrāmata

5. Biheivioristiskā pieeja klasvadībā. (L1, S1, Pd8)

LEKCIJA: L. un M. Kantera uzstājīgās disciplīnas modelis un B.F. Skinera uzvedības modifikācijas modelis. L. un M. Kantera uzstājīgās disciplīnas modelis un B.F. Skinera uzvedības modifikācijas modelis.

SEMINĀRS: L. un M. Kantera uzstājīgās disciplīnas modelis un B.F. Skinera uzvedības modifikācijas modelis. L. un M. Kantera uzstājīgās disciplīnas modelis un B.F. Skinera uzvedības modifikācijas modelis.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Praktisko darbu un teorētisko lasījumu dienasgrāmata.

6. Demokrātiskā pieeja klasvadībā. (L1, S1, Pd8)

LEKCIJA: A.Adlera, R. Dreikura, Dž. Nelsenas pozitīvās disciplīnas modelis. A.Adlera, R. Dreikura, Dž. Nelsenas pozitīvās disciplīnas modelis.

SEMINĀRS: A.Adlera, R. Dreikura, Dž. Nelsenas pozitīvās disciplīnas modelis. A.Adlera, R. Dreikura, Dž. Nelsenas pozitīvās disciplīnas modelis.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Praktisko darbu un teorētisko lasījumu dienasgrāmata.

7. Humānistiskā pieeja klasvadībā. (L1, S1, Pd8)

LEKCIJA: T. Gordona skolotāju efektivitātes trenēšanas modelis. T. Gordona skolotāju efektivitātes trenēšanas modelis.

SEMINĀRS: T. Gordona skolotāju efektivitātes trenēšanas modelis. T. Gordona skolotāju efektivitātes trenēšanas modelis.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Praktisko darbu un teorētisko lasījumu dienasgrāmata.

8. Klasvadības plāna izstrāde preventīvajā, atbalstošajā un korektīvajā aspektā. (S4, Pd4)

SEMINĀRI: Klases darbības vadības filosofija. Uzmanības piesaistes veids, rutīna, preventīvais, atbalstošais un korektīvais aspekts, problēmrisināšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Praktisko darbu un teorētisko lasījumu dienasgrāmata.

9. Klases vadības situāciju atkārtota modelēšana. (S4, Pd16)

SEMINĀRI: Klases situācijas atkārtota modelēšana, ņemot vērā izstrādāto klasvadības plānu. Izvērtēšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Klases situāciju modelēšana un klases vadības plāna izstrāde.

10. Audzināšanas aktualitātes mūsdienās. Rakstura audzināšana. Pilsoniskā audzināšana. (L1, S1, Pd24)

LEKCIJA: Audzināšanas mērķi mūsdienās, to funkcijas un īpatnības. Audzināšanas antropoloģiskais, bioloģiskais, filosofiskais, psiholoģiskais pamatojums. Audzināšanas struktūrmodelis un aktuālie jautājumi. Audzināšana kā komunikācija, mijdarbība un reproducēšana.

SEMINĀRS: Disciplinēšanas un emancipācijas problēma. Normas un vērtības audzināšanā. Audzināšana un vērtību plurālisms mūsdienu sabiedrībā. Audzināšanas problēmas informācijas sabiedrībā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Asistenta prakses uzdevums.

11. Klases audzinātāja darbības un funkciju raksturojums. (L1, S2, Pd24)

LEKCIJA: Klases audzinātāja darbības mērķi, uzdevumi, līdzekļi, audzināšanas darbības formas. Klases audzinātāja funkcijas. Caurviju kompetences klases audzinātāja un ikviena skolotāja darbā.

SEMINĀRS: Caurviju kompetences klases audzinātāja un ikviena skolotāja darbā: karjeras izglītības jautājumi, līderības veicināšana, dzīvesprasmju un pašvadītas mācīšanās veicināšana konkrētajā vecumposmā. Izglītības procesa organizācijai skolēnu lietpratības attīstīšanai.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Asistenta prakses uzdevums.

12. Pedagoģiskā supervīzija. (S2, Pd20)

SEMINĀRS: Refleksija par audzinātāja darbību skolā. Asistenta prakses izvērtējums, profesionālās pilnveides mērķu izvirzīšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Asistenta prakses uzdevums.

13. Interesu izglītības un pedagoģiskā procesa mījsakarības. (L2, S2, Pd8)

LEKCIJA: Interesu izglītības globālais aspekts un vieta Latvijas izglītības sistēmā. Pamatprincipi un normatīvie akti interešu izglītības īstenošanai Latvijā.

SEMINĀRS: Holistiska pieeja sociālajai, emocionālajai un fiziskajai labizjūtai. Interesu izglītības skolotājam nepieciešamās kompetences.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Mana pedagoģiskā pieeja profesionālajai darbībai un interešu izglītības integrēšanai izglītības iestādes pedagoģiskajā procesā.

14. Inovatīvas pieejas interešu izglītībā kompetenču pieejas kontekstā. (L2, S2, Pd8)

LEKCIJA: Diferenciācija un individualizācija interešu izglītībā.

Karjeras izglītības aspektu īstenošana interešu izglītībā. Integrētā pieeja nodarbībām, starppriekšmetu saiknes īstenošana, radošie uzdevumi.

SEMINĀRS: Motivācija un sasniegumu vērtēšana interešu izglītībā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Mana pedagoģiskā pieeja profesionālajai darbībai un interešu izglītības integrēšanai izglītības iestādes pedagoģiskajā procesā.

15. Ārpusstundu pasākumu organizēšana. (L1, S2, Pd8)

LEKCIJA, SEMINĀRS: Ārpusstundu pasākumu organizēšanas pamatprincipi un didaktiskie nosacījumi.

PRAKTISKAIS DARBS: Pieredze ārpusstundu pasākumu organizēšanā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Mana pedagoģiskā pieeja profesionālajai darbībai un interešu izglītības integrēšanai izglītības iestādes pedagoģiskajā procesā.

16. Starpdisciplinārās integritātes nodrošināšana pedagoģiskajā procesā. (L2, S1, Pd8)

LEKCIJA: Starpdisciplināri integrētās pieeja būtība.

SEMINĀRS: Starpdisciplināri integrētās pieeju daudzveidība Starpdisciplināri integrētās pieeja īstenošanas nozīme skolēnu kompetenču veidošanā.

Pedagoga profesionālās kompetences meistarīga pielietošana, izmantojot daudzveidīgās starpdisciplināri integrētās pieejas, pedagoģiskā procesa praksē.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Mana pedagoģiskā pieeja profesionālajai darbībai un interešu izglītības integrēšanai izglītības iestādes pedagoģiskajā procesā.

L – lekcija

S – seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Autoru kolektīvs. (2018). *Mācīšanās lietpratībai*. Kolektīvā monogrāfija. LU Akadēmiskais apgāds, Rīga. Pieejams: siic.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/siic/Kolektiva_monografija_Macisanas_Lietpratibai.pdf
2. Buffett, H. W., & Eimicke, W. B. (2018). *Social value investing: A management framework for effective partnerships*. NY: Columbia University.
3. Javier Calvo de Mora, & Kerry J. Kennedy (2019). *Schools and Informal Learning in a Knowledge-Based World*. London: Routledge
4. Lenzer, G. (edit.) (2018). *Violence Against Children: Making Human Rights Real*. New York; London: Routledge, Taylor & Francis Group.
5. Nīmante, D. (2007). *Klasvadība*. Rīga: Zvaigzne ABC.
6. Skola 2030. (2018). *Vīzija par skolēnu*. Pieejams: <https://www.skola2030.lv/jauns-saturs>

Papildus informācijas avoti

1. Badjanova, J., Iliško, Dz., Ignatjeva, S., Bruk, Z., & Shetiyeve, K. (2019). *Leadership Style Peculiarities in the Educational Process in the Comprehensive School Setting*. INTED2019 (13th annual International Technology, Education and Development Conference) Proceedings, 11th-13th of March, 2019, Valencia (Spain), (pp. 9868-9875), ISBN: 978-84-09-08619-1, ISSN: 2340-1079.
2. Badjanova, J., Iliško, Dz., & Petrova, M. (2018). *Definition and Dynamics of Gender-Specific Behaviors of Latvian Males and Females*. In V. Dišlere (Ed.), *Proceeding of the 11th International Scientific Conference „Rural Environment, Education, Personality -REEP-2018”*, Vol.11, (pp.53-57), DOI:10.22616/REEP.2018.005, [ISBN 978-9984-48-302-3, ISSN 2255-808X]. Balsons, M. (1995). *Kā izprast klases uzvedību*. Rīga: Lielvārds.
3. Daniela, L. (2009). *Skolēni un mācību disciplīna*. Rīga: Raka.
4. Dreikurs, R., Grunwald, B. F., & Pepper, B. C. (1998). *Maintaining Sanity in the Classroom: Classroom Management Techniques*. Accelerated Development, Philadelphia.
5. Engure, I., [u.c.] (2004). *Sociālā pedagoga darbība konfliktsituāciju risināšanā skolā: rokasgrāmata*. Sociālā darba un sociālās pedagoģijas augstskola “Attīstība”, Rīga.
6. Ēriksens, T. H. (2005). *Mirkļa tirānija. Straujš un gauss laiks informācijas sabiedrībā*. Norden AB, Rīga.
7. Fuko, M. (2001). *Uzraudzīt un sodīt*. Omnia mea, Rīga.

8. Fenstermacher, G., & Jonas, S. (2009). *Approaches to Teaching (Thinking About Education Series) 5th Edition*. Teachers College Press, New York.
9. The Glossary of Education Reform. (2013). *School Culture*. Pieejams: <https://www.edglossary.org/school-culture/>
10. Geidžs, N. L., & Berliners, D. C. (1998). *Pedagoģiskā psiholoģija*. Rīga: Zvaigzne ABC.
11. Glasser, W. (1986). *Control Theory in the Classroom*. Harper & Row, New York.
12. Gordon, T. (1991). *Discipline that Works: Promoting Self-Discipline in Children*. Plume, New York.
13. Iliško, Dz., & Badjanova, J. (2014). *A Case Study of ESD Implementation: Signs of Sustainable Leadership. Discourse and Communication for Sustainable Education*, Volume 5, 38–48. ISSN (Online) 2255-7547, DOI:<https://doi.org/10.2478/dcse-2014-0004>.
14. Kokina, I. & Davidova, J. (2013). *Effective management of innovations processes in Latvian education: Teacher-mentors view. Management*, 3(4), 223-229. p-ISSN: 2162-9374; e-ISSN: 2162-8416.
15. Kūle, M. (2006). *Eirodzīve*. LU Filosofijas un socioloģijas institūts, Rīga.
16. Liotārs, Ž. F. (2008). *Postmodernais stāvoklis*. Pārskats par zināšanām. Laikmetīgās mākslas centrs, Rīga.
17. Pļaveniece, M., & Škuškovnika, D. (2002). *Sociālā psiholoģija pedagogiem*. Rīga: RaKa.
18. Rifkins, Dž. (2004). *Jaunās ekonomikas laikmets*. Rīga: Jumava.
19. Rogers, B. (2007). *Behaviour Management: A Whole-School Approach*. Thousand Oaks, CA; Paul Chapman Pub./SAGE Publications, London.
20. Rogers, B. (2006). *Classroom Behaviour: A Practical Guide to Effective Teaching, Behaviour Management and Colleague Support*. Paul Chapman, London.
21. Rogers, B. (2001). *Cracking the Hard Class: Strategies for Managing the Harder than Average Class*. Paul Chapman Publ., London.
22. Rubene, Z., Krūmiņa, A., & Vanaga, I. (2008). *Ievads mediju pedagoģijā*. Rīga: RaKa.
23. Špona, A. (2004). *Audzināšanas process teorijā un praksē*. Rīga: RaKa.
24. Špona, A. (2001). *Audzināšanas teorija un prakse*. Rīga: RaKa.
25. *The SAGE Encyclopedia of Classroom Management* (2015). Ed. W. George Scarlett. Thousand Oaks, SAGE Publications, CA.
26. Tūna, A. (2011). *Starpkultūru saskarsme*. Pieejams: <http://www.integration.lv/uploads/files/informativie-materiali/iacgramatal.pdf>
27. Tūna, A. (2014). *Iekļaujošās pedagoģijas principi: ikviens bērns ir vērtība*. // Ikviens ir gaidīts skolā. Pieejams: http://www.integration.lv/uploads/files/informativiemateriali/2012/metodiskais_materials_ikviens_ir_gaidits_skola.pdf
28. Tūna, A. (2016). *Skolas kā daudzfunkcionāla kopienas centra attīstība pārmaiņu apstākļos. Promocijas darbs*. Rīga: Latvijas Universitāte.
29. Valsts izglītības satura centrs. (2016). *Klases stundu programmas paraugs. Metodiskais līdzeklis*. Rīga.
30. Voterhauzs, F. (1999). *Klasvadība*. Rīga: Zvaigzne ABC. Wineburg, S., Grossman, P. (2000). *Interdisciplinary curriculum: challenges to implementation*. Teachers College Press, New York.
31. Whitaker, T., Whitaker Good, M., & Whitaker, K. (2019). *Classroom Management from the Ground Up*. Routledge, Taylor & Francis, New York.

Periodika un citi informācijas avoti

E – resursi:

<https://www.visc.gov.lv/lv/metodiskie-materiali-1>
https://registri.visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/metmat_speles.shtml
<https://www.startdesign.lv/dizaina-domasana-ka-piecu-solu-process>

<https://www.youtube.com/watch?v=IQCFDSL25SM>

Periodika:

Laikraksts "Izglītība un kultūra"

e-Žurnāls „Skolas vārds”

e-Žurnāls „Pirmsskolas izglītība”

e-Žurnāls „Skolas psiholoģija”

Datu bāzes:

e-Žurnāls „Educational Research Review”

e-Žurnāls “Journal of Teacher Education”

e-Žurnāls “Journal of Teacher Education for Sustainability”

e-Žurnāls “Multicultural Teaching”

e-Žurnāls „Teaching and Teacher Education”

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas “**Sākumizglītības skolotājs**” A. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Mācīšana un mācīšanās
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP025
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	6
ECTS kredītpunkti	9
Kopējais kontaktstundu skaits	48
Lekciju stundu skaits	24
Semināru stundu skaits	24
Praktisko darbu stundu skaits	-
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	192
Kursa autors(-i)	
Dr. paed., profesore Linda Daniela (<i>Latvijas Universitāte</i>) Dr. paed., docente Ieva Margeviča-Grinberga (<i>Latvijas Universitāte</i>) Dr. paed., docente Jeļena Badjanova (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. paed., docente Jeļena Badjanova Mg. paed., lektore Larisa Silova Dr. paed., docente Sandra Zariņa Dr. paed., Mg. psych., vadošā pētniece Mārīte Kravale-Pauliņa PhD, vadošā pētniece Ilona Fjodorova Dr. paed., vadošā pētniece Eridiana Olehnoviča PhD, profesore, Dzintra Iliško Dr. psych., profesore, Anita Pipere	
Priekšzināšanas	
Skolotāja profesionālās darbības pamati Psiholoģija skolotājiem	
Studiju kursa anotācija	
<p>Kursa mērķis ir sekmēt topošo skolotāju izpratni par mācīšanās procesa likumsakarībām un skolotāja lomu mācību procesa plānošanā, organizēšanā un sasniegto rezultātu novērtēšanā. Studiju kursa ietvaros tiks apgūtas mācību procesa likumsakarības, zināšanu, prasmju un kompetenču veidošanās nosacījumi, mācību nodarbību modelēšana, kā arī analītiskā darbība mācību procesa organizēšanā.</p> <p>KURSA MĒRĶIS ir sekmēt topošo skolotāju izpratni par mācīšanās procesa likumsakarībām un skolotāja lomu mācību procesa plānošanā, organizēšanā un sasniegto rezultātu novērtēšanā.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Iepazīstināt studentus ar mācīšanās procesa plānošanas, organizēšanas un vadīšanas likumsakarībām; 2. Iepazīstināt studentus ar zināšanu, prasmju un kompetenču attīstības nosacījumiem; 3. Sekmēt pedagoģiskās kompetences attīstību, lai studenti prastu izmantot iegūtās zināšanas praktiskā darbā ar skolēniem un palīdzētu viņiem attīstīt noteiktas zināšanas, prasmes un kompetences. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	

1. Ievads mācīšanās procesa likumsakarībās (L2, S2, Pd16)
2. Mācīšanās mērķu taksonomijas (L1, S1)
3. Mācīšanās procesa paradigmas (L6, S4, Pd32)
4. Zināšanu, prasmju un kompetenču veidošanās nosacījumi (L2, S3, Pd32)
5. Attieksmju un motivācijas loma mācīšanās procesā (L6, S6, Pd24)
6. Mācību procesa sasniedzamo mērķu izvirzīšana un sasniegto rezultātu vērtēšanas veidi (L6, S5, Pd32)
7. Mācību nodarbības modelēšana (S2, Pd32)
8. Analītiskā darbība mācīšanās procesa organizēšanā (L1, S1, Pd24)

L – lekcija

S – seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Izprot mācīšanās procesa likumsakarības.
2. Izprot zināšanu, prasmju un kompetenču attīstības sekmēšanas nosacījumus.
3. Izprot dažādu vērtēšanas formu nozīmi mācīšanās sekmēšanā.

PRASMES:

4. Sistēmiski analizē un interpretē dažādas perspektīvas mācīšanās procesa organizēšanā.
5. Izprot, kā sekmēt zināšanu, prasmju un kompetenču attīstību, ņemot vērā dažādas mācīšanās vajadzības un mācīšanās kontekstus.
6. Nosaka potenciālās sakarības starp izglītības zinātņu teorētiskajiem aspektiem un to implikācijām pedagoģiskajā praksē.
7. Izprot pētnieciskā procesa analītiskos nosacījumus, lai reflektētu par savu pedagoģisko praksi.
8. Pieņem pedagoģiski pamatotus lēmumus, lai sekmētu mācīšanās procesus.

KOMPETENCE:

9. Patstāvīgi un atbildīgi plāno, organizē un vada mācību procesu.
10. Analizē savu pedagoģisko praksi un modelē savā darbā izmantotās metodes, lai sekmētu zināšanu, prasmju un kompetenču attīstību dažādos mācīšanās kontekstos.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgā darba uzdevumi (148 stundas):

- analizē un apkopo aktuālo informāciju par izglītības zinātņu jomu,
- gatavojas semināra nodarbībām,
- apkopo un analizē piemērus par mācīšanās procesa dažādām organizatoriskām formām, izstrādā mācību temata plānojumu, ko prezentē semināra nodarbībās.

Sagaidāmais rezultāts iegūstamās kompetences: 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10.

1. Starppārbaudījuma veids (20 stundas): patstāvīgi veikts darbs par mācīšanās paradigmu salīdzinājumu.

Uzdevumi starppārbaudījuma nokārtošanai:

- Identificēt vienu (pēc izvēles) mācīšanās veicināšanas paradigmu. Analizēt šīs paradigmas attīstību.
- Diskusijā ar grupas biedriem atklāt šīs paradigmas specifiku.
- Argumentēti izskaidrot izvēlētajā paradigmas galvenos principus mācīšanās procesa organizēšanā.

Sagaidāmais rezultāts iegūstamās kompetences: 1., 2., 6., 8., 10.

2. Starppārbaudījuma veids (24 stundas): konkrētas mācību nodarbības/stundas/temata apguves plānojums

Uzdevumi starppārbaudījuma nokārtošanai:

- Izvēlēties konkrētu tēmu. Argumentēt savu izvēli.
  - Sagatavot tēmas apguves plānojumu izvirzot gan sasniedzamos mērķus, uzdevumus, definējot vērtēšanas veidus un izstrādājot vērtēšanas kritērijus.
  - Prezentēt sava izvēlēta temata plānojumu grupā.
- Diskutēt ar grupas biedriem, lai pamatotu izvēlēto mācīšanās paradigmu, pamatotu izvirzīto mērķu un uzdevumu saistību ar kādu no mācīšanās taksonomijām un spētu atbildēt uz jautājumiem par izstrādātajiem vērtēšanas kritērijiem.

Sagaidāmais rezultāts iegūstamās kompetences: 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

STARPPĀRBAUDĪJUMI (divi patstāvīgie darbi – 50%): 1) starppārbaudījuma veids (15%) – patstāvīgi veikts darbs par mācīšanās paradigmu salīdzinājumu; 2) Starppārbaudījuma veids (35%) – konkrētas mācību nodarbības/stundas/temata apguves plānojums.

NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMA VEIDS (50%) – rakstisks eksāmena darbs.

Prasības noslēguma pārbaudījuma nokārtošanai:

- Ir veikts patstāvīgais darbs.
- Ir iesniegti un prezentēti divi starppārbaudījuma darbi.
- Sekmīgi nokārtots eksāmena darbs.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti									
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1.starppārbaudījums	+	+				+		+		+
2.starppārbaudījums		+	+	+	+	+	+	+	+	+
3.eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1.temats. Ievads mācīšanās procesa likumsakarībās. (L2, S2, Pd16)

LEKCIJA: Izglītības saturs, mērķi un uzdevumi. Studenti tiks iepazīstināti ar pamata terminoloģiju, kas tiek izmantota izglītības zinātnēs, analizējot mācīšanās procesa likumsakarības.

Mācību procesa filozofiskais pamats. Tiks piedāvāts iepazīties ar galvenajām mācīšanās procesa teorijām, pieejām un to vēsturisko attīstību, lai izprastu dažādu teoriju atšķirības un to transformācijas mūsdienīgā izglītības vidē.

SEMINĀRS: Izglītības saturs, mērķi, uzdevumi un izglītības vide. Studenti analizē, sistematizē, sintezē un integrē iegūto informāciju izglītības jomā, lai to izmantot praksē. Studenti tiks rosināti salīdzināt mācīšanās procesa plānošanas, organizēšanas un vadīšanas principus dažādās teorijās, lai izprastu, kura no teorijām ir atbilstošāka konkrētā mācīšanās kontekstā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: izstrādā mācību temata plānojumu, ko prezentē semināra nodarbībās.

2.temats. Mācīšanās procesa taksonomijas. (L1, S1)

LEKCIJA: Mācīšanās taksonomiju izmantošanas teorētiskais pamatojums. Studenti tiks iepazīstināti ar mācīšanās mērķu taksonomijām, to atšķirībām un mācīšanās procesa dažādām dimensijām, kas ietekmē mācīšanos. Studentiem tiks piedāvāts iepazīties ar Blūma, Andersona, Marzano, SOLO, Ganjē u. c. taksonomijām.

SEMINĀRS: Semināra nodarbībā studenti diskutēs par atšķirībām dažādās taksonomijās, par neskaidrajiem jautājumiem un izaicinājumiem izglītības zinātnēm.

3.temats. Mācīšanās procesa paradigmas. (L6, S4, Pd32)

LEKCIJAS: Izglītības paradigmas. Mācīšanās stratēģiju izmantošanas teorētiskais pamatojums. Dažādu teoriju atšķirības un implikācijas izglītības vidē. Mijiedarbība, mijiedarbības modeļi pedagoģiskajā praksē: Bihevisorisma modelis. Mijiedarbība, mijiedarbības modeļi pedagoģiskajā praksē: uz kognitīvajām teorijām balstītais modelis. Mijiedarbība, mijiedarbības modeļi pedagoģiskajā praksē: konstruktīvisms, sociālais konstruktīvisms, konstrukcionisms, konektīvisms utt. Mijiedarbība, mijiedarbības modeļi pedagoģiskajā praksē: humānistiskās mijiedarbības modelis. SEMINĀRI: Bihevisorisma modelis. Patstāvīgi noteic problēmsituāciju mācību procesā un atrod praktiskus risinājumus. Uz kognitīvajām teorijām balstītais modelis. Patstāvīgi noteic problēmsituāciju mācību procesā un atrod praktiskus risinājumus. Konstruktīvisma teorijas. Patstāvīgi noteic problēmsituāciju mācību procesā un atrod praktiskus risinājumus. Humānistiskās mijiedarbības modelis. Patstāvīgi noteic problēmsituāciju mācību procesā un atrod praktiskus risinājumus. Prot analizēt, sistematizēt, sintezēt un integrēt iegūto informāciju izglītības jomā un to izmantot praksē. Patstāvīgi pilnveido savu profesionālo kompetenci, apzinot jaunākās mācīšanās stratēģijas un pieejas pedagoģijā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (1. starppārbaudījums): Mācīšanās paradigmu salīdzinājums un analīze.

4.temats. Zināšanu, prasmju un kompetences veidošanās nosacījumi. (L2, S3, Pd32)

LEKCIJA: Konceptuāli jaunas tendences izglītībā: vispārīgs apskats. Studentiem tiks piedāvāts iepazīties ar jaunākajām teorētiskajām atziņām par zināšanu, prasmju un kompetences veidošanās nosacījumiem. Faktuālo zināšanu, konceptuālo zināšanu, procedurālo zināšanu un metakognitīvo zināšanu ieintegrēšanās mācību tēmas apguvē.

SEMINĀRS: Semināra nodarbībās studenti tiks rosināti salīdzināt dažādas teorijas, ar kurām viņi būs iepazinušies lekcijās un izpratni nostiprinājuši, patstāvīgi lasot jaunākos pētījumus.

Tiks rosinātas diskusijas par faktuālo zināšanu, konceptuālo zināšanu, procedurālo zināšanu un metakognitīvo zināšanu attīstības iespējām un to saistību ar kompetences attīstību.

Studentu uzdevums būs sintezēt iepriekš iegūtās zināšanas, lai modelētu kādas noteiktas mācību tēmas apguvi un izskaidrotu, kāpēc ir izvēlēts konkrēts pedagoģiskās darbības modelis.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: izstrādā mācību temata plānojumu, ko prezentē semināra nodarbībās.

5. temats. Attieksmju un motivācijas loma mācīšanās procesā. (L6, S6, Pd24)

LEKCIJAS: Attieksmju teorijas izglītības jomā. Studenti tiks iepazīstināti ar attieksmju teorijām, fokusējoties uz attieksmēm, kas ietekmē mācīšanās procesu. Mācīšanās motivācija. Galvenās motivācijas teorijas. Motivācijas veidošana klasē. Tiks piedāvāts iepazīties ar aktuālākajām motivācijas teorijām. Stratēģijas rūpēm par vajadzībām. Vajadzību izzināšana pedagoģiskajā procesā. Skolotāja mācīšanas stili: teorija un prakse. Faktori, kas ietekmē skolotāja mācīšanas stila izvēli.

SEMINĀRS: Semināru nodarbībās studenti diskutēs par attieksmju pret mācībām un motivācijas savstarpējo saistību, par motivācijas veidiem un pedagoģisko darbību, lai sekmētu mācību motivācijas attīstību. Semināru nodarbībās studenti formulēs un prezentēs savu viedokli par attieksmi un motivāciju ietekmējošiem faktoriem un izstrādās konkrētus ieteikumus, kas jāņem vērā pedagoģiskajā darbā, lai veicinātu vēlmi mācīties. Diskusija „Skolotāja mācīšanas stili”: lietišķais pedagoģiskās

darbības stils; draudzīgais pedagoģiskās darbības stils; verbāli interaktīvais pedagoģiskās darbības stils; stimulējošais pedagoģiskās darbības stils; uz katru izglītojamo orientētais pedagoģiskās darbības stils; uz mūsdienu IT tehnoloģijām orientētais pedagoģiskās darbības stils. Semināru nodarbībās studenti diskutēs par skolotāja mācīšanās stiliem, lai sekmētu skolēnu mācību motivācijas attīstību.

LEKCIJA: Daudzveidīgie mācīšanās stili: vispārīgs apskats, klasifikācijas, mācību līdzekļi, salīdzinājums, priekšrocības, trūkumi:

- Danu mācīšanās stilu modelis: globālā un analītiskā mācīšanās.
- Kolba mācīšanās stilu modelis.
- Makartijas mācīšanās stilu modelis.
- Mācīšanās stilus respektējoša mācību vide.
- Gārdnera daudzveidīgo inteliģenču teorija. Emocionālā inteliģence.

Izglītojama mācīšanās stilu klasifikācijas vispārīgs apskats. Uztveres veidu modeļi.

Izglītojama individuālo mācīšanās stilu (impulsīvais/refleksīvais stils; dziļais/virspusējais stils) noteikšanas pamatnosacījumi. Uztveres veidu modeļi: teorija un prakse.

SEMINĀRI: Studenti diskutēs par mācīšanās stiliem un to praktiskās izmantošanas iespējām praksē, lai sekmētu skolēnu mācību motivācijas attīstību. Studenti atlasa un demonstrē vienu diagnosticējošo metodiku savas grupas studentu mācīšanās stila noteikšanai, kā arī dažāda vecuma (pēc izvēles) skolēnu mācīšanās stila noteikšanai.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: apkopo un analizē piemērus par mācīšanās stiliem, gatavojas semināriem.

6. temats. Mācību procesa sasniedzamo mērķu izvirzīšana un sasniegto rezultātu vērtēšanas veidi. (L6, S5, Pd32)

LEKCIJA: Sākumizglītības mērķi un uzdevumi. Mācību satura struktūra un izveides principi. Mācību saturs un izglītības posmi. Izglītības satura plānošanas principi sākumizglītībā. Mācību procesa sociāli - metodoloģiskais raksturojums. Mācību metožu iedalījumi. Interaktīva mācīšanās. Mācību modeļi: sociālā kopa (kooperatīvā mācīšanās, lomu spēle, diskusija), kognitīvā kopa (induktīvā domāšana, jēdzienu atpazīšana, mnemonika, prāta vētra), personiskā kopa (nedirektīvā mācīšanās, pašvērtības veicināšana), biheavioristiskā kopa (tiešā instrukcija, asociatīvā mācīšanās, mācīšanās, veidojot nosacījumu refleksus, simulācija).

Interaktīva mācīšanās dažādās izglītības jomās: analīze, pielietojums un izvērtējums. Kooperatīvā mācīšanās, lomu spēle, diskusija: analīze, pielietojums un izvērtējums. Induktīvā domāšana, jēdzienu atpazīšana, mnemonika, prāta vētra: analīze, pielietojums un izvērtējums. Nedirektīvā mācīšanās, pašvērtības veicināšana: analīze, pielietojums un izvērtējums. Tiešā instrukcija, asociatīvā mācīšanās, mācīšanās, veidojot nosacījumu refleksus, simulācija: analīze, pielietojums un izvērtējums.

SEMINĀRS: Semināru nodarbībās studenti praktizēsies konkrētu mērķu izvirzīšanā, uzdevumu definēšanā, mācību rezultātu formulēšanā, lai sasniegtu konkrēto mērķi.

LEKCIJA: Efektīvas mācīšanās nosacījumi, to saikne ar mācīšanās modeļiem. Mācību metožu iedalījums mācību jomu satura apguvei kompetenču pieejas kontekstā. Vērtēšanas definīcijas un funkcijas dažādās pieejās. Vērtēšanas veidi. Vērtēšana un pašizvērtēšana. Portfolio kā vērtēšanas forma. Kooperatīvā mācīšanās un vērtēšana. Vienaudžu vērtējums. Grupu darba vērtējums.

Skolēnu sasniegumu vērtēšana. eTwinning projektu vērtēšanas rubrika: skolēnu iesaiste, sasaiste ar mācību saturu, komunikācija starp partneriem, sadarbība ar partneriem, IKT lietojums projektā, rezultāti. Kā nākamais solis ir paredzēta studentu iepazīstināšana ar vērtēšanas prasībām, ko regulē normatīvie akti un teorētiskām nostādnēm par dažādiem vērtēšanas veidiem, to izmantošanas iespējām, kā arī diskutēs par katra vērtēšanas veida priekšrocībām un ierobežojumiem.

SEMINĀRS: Mācību metožu analīze: pēc izlasītās pedagoģiskās situācijas izvērtēt mācību metožu klasifikāciju pēc informācijas sniegšanas rakstura. Diskusija „Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un pieejas apraksts”. Demonstrē padziļinātas zināšanas un izpratni par mācību

metodēm un to praktiskās izmantošanas iespējām praksē. Normatīvo aktu un teorētisko nostādņu par dažādiem vērtēšanas veidiem izpēte un analīze.

Praktiska aktivitāte skolēnu darbu vērtēšanā: izlasīt uzdevumu un novērtēt skolēnus. Vērtēšanā tiks izmantota B.Blūma kognitīvā jeb zināšanu jomas taksonomija: zināšanas, izpratne, izmantošana, analīze, sintēze, izvērtēšana. Analīze un diskusija.

Semināra nodarbību rezultātā studentiem būs jāizstrādā vērtēšanas kritēriji, pašizvērtēšanai un vērtēšanas skalu/sistēmu (kvantitatīvu un/vai kvalitatīvu) kādam konkrētam apguves tematam, sintezējot iepriekšējās lekcijās apgūtās zināšanas.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: analizē un apkopo aktuālo informāciju par izglītības zinātņu jomu.

7. temats. Mācību nodarbības modelēšana. (S2, Pd32)

SEMINĀRS: Studentiem būs jāplāno konkrēta mācību stunda, mācību nodarbība, temata apguve, ņemot vērā iepriekš apgūtās zināšanas un jāprezentē grupas biedriem sava ideja. Studentu uzdevums būs savstarpēji provocēt citam citu, lai trenētos savu ideju prezentēšanā un aizstāvēšanā, izmantojot provokatīvās diskusijas metodiku. Studenti iesniegs vērtēšanai izstrādāto plānu un savstarpēji vērtēs cits citu pēc noteiktiem vērtēšanas kritērijiem.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (2. starppārbaudījums): konkrētas mācību nodarbības/stundas/temata apguves plānojums.

8. temats. Analītiskā darbība mācīšanās procesa organizēšanā. (L1, S1, Pd24)

LEKCIJA: Studenti tiks iepazīstināti ar atziņām par nepieciešamību analizēt savu pedagoģisko darbību, reflektēt par to, lai izskaidrotu sasniegtos mērķus skolēniem, viņu vecākiem un plašākai kopienai.

SEMINĀRS: Semināru nodarbību laikā studenti praktizēs dažādus uzdevumus, kas var palīdzēt analizēt pedagoga pašpieredzi plašākā izglītības sistēmas kontekstā.

Studenti tiks rosināti diskutēt par skolotāja labizjūtas dažādām dimensijām un to ietekmējošiem faktoriem personiskā, profesionālā un vispārcilvēciskā dimensijā un klases, skolas un izglītības sistēmas dimensijā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: gatavojas semināra nodarbībām, apkopo un analizē piemērus par mācīšanās procesa dažādām organizatoriskām formām.

L – lekcija

S – seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Bazens, T. (2007). *Efektīvas mācīšanās rokasgrāmata*. Rīga: Jāņa Rozes Apgāds.
2. Fadels, Č., Bialika, M., Trilings, B. (2017). *Četru dimensiju izglītība*. Rīga: Lielvārds.
3. Krieviņš, V. (2008). *Mācīšanas un mācīšanās principu rokasgrāmata attēlos un tekstos*. Rīga: Zvaigzne ABC.
4. Oliņa Z., Namsone D., France I., (2018). *Mācīšanās lietpratībai*. / LU Starpnozaru izglītības inovāciju centrs. www.siiic.lu.lv
5. Sampson, D Ifenthaler, D.; Spector, J.M.; Isaías, P. (Eds.) (2018). *Digital Technologies: Sustainable Innovations for Improving Teaching and Learning*. Springer. ISBN 978-3-319-73416-3
6. Vordermane, K. (2019). *Ilustrēta rokasgrāmata. Mācīšanās prasmes*. Rīga: Zvaigzne ABC

Papildus informācijas avoti

1. Anderson, L. W., Krathwohl, D. R., Airasian, P. W., Cruikshank, K. A., Mayer, R. E., Pintrich, P. R., ...&Wittrock, M., C. (2001). *A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives*. New York: Longman.

2. Badjanova, J., Iliško, Dz., Dombrovskis, V., Guseva, S., Capulis, S., Ignatjeva, S. (2024). Achievement motivation among the Latvian residents of different types professions and occupations. *ACCESS Journal: Access to Science, Business, Innovation in Digital Economy*, 5(1), 21-33, <https://doi.org/10.46656/access>
3. Iliško, Dz., & Badjanova, J. (2014). *Holistic approach for a sense – making in teaching in the secondary school setting of Latvia*. Scientific Articles of the 8th International Conference “Person. Color. Nature. Music”. Daugavpils, Latvija, Art Teacher Union, Department of Art and Design of Daugavpils University and Daugavpils Mark Rothko Art Centre, A. Šlahova (Ed.), (pp. 50–57), ISBN 978-9934-8393-2-0.
4. Fišers, R. (2005). *Mācīsim bērniem mācīties*. Rīga: RaKa.
5. Gardner, H. (2006). *The development and education of the mind: The selected works of Howard Gardner*. London and New York: Routledge.
6. Gayford, C. (2001). Education for sustainability: An approach to the professional development of teachers. *European Journal of Teacher Education*, 24 (3), 313–327.
7. Griffin, P. (ed.) (2017). *Assessment for Teaching*. Cambridge, Cambridge University Press.
8. Ieteikumi «Kompetenci attīstoša mācīšanās» <https://www.siic.lu.lv/petnieciba/ieteikumi-kompetenci-attistos-macisanas>
9. Javier Calvo de Mora, & Kerry J. Kennedy (2019). *Schools and Informal Learning in a Knowledge-Based World*. London: Routledge
10. Harder, O., Trevisan, C. (9th ed.). (2009). *Teaching Strategies. A Guide to Effective Instruction*. USA: Wadsworth.
11. Hattie, J. (2019). *Visible Learning: Feedback*. /John Hattie and Shirley Clarke. Abingdon, Oxon; New York, NY: Routledge.
12. Kā attīstīt caurviju prasmes? <https://mape.skola2030.lv/resources/6285>
13. Klārks, R. (2013). *Nost ar garlaicīgām stundām*. Rīga: Zvaigzne ABC. <http://www.ronclarkacademy.com>
14. Orlich, D.C., Harder, R.J, Callahan, R. C., Trevisan, M. S., Brown, A.H. (2009). *Teaching strategies. A Guide to effective instruction*. USA: Wadsworth.
15. Pašvadītas mācīšanās celvedis. <https://www.iespejamamisija.lv/pasvaditas-macisanas-celvedis>
16. Pavlova, N. H., Nenkov, N., Harizanov, K. V., & Badjanova, J. (2016). *E-Learning in pedagogical practices*. Proceedings of the 58th International Scientific Conference of Daugavpils University. Part A. Natural Sciences. (pp.199 –205). ISSN 2500-9842, ISSN 2500-9850, ISBN 978-9984-14-778-9.
17. Purēns, V. (2017). *Kā attīstīt kompetenci: rokasgrāmata skolotājiem: teorija, teoriju vēsture un metodiskie ieteikumi, jaunos mācību standartus ieviešot*. Rīga: RaKa, 278 lpp.
18. Riņķis, J. (2002). *Mācīšanās spēju attīstīšana*. Rīga: Zvaigzne ABC.
19. Rokasgrāmata skolēnu sociāli emocionālo prasmju novērtēšanai skolā. <https://learningtobe.net/resursi/?lang=lv>
20. Rutka, L. (2012). *Pedagoga psiholoģiskā kompetence*. Rīga: RaKa.
21. Schunk, D.H. (2014). *Learning Theories: An Educational Perspective*. 6th Edition, Pearson Prentice Hall, Upper Saddle River.
22. Smits, E. (2000). *Paātrinātā mācīšanās klasē*. Rīga: Pētergailis.
23. *Teaching social studies: a methods book for methods teachers* (2017). /Edited by S.G. Grant, John Lee, Kathy Swan. Charlotte, NC: Information Age Publishing, Inc.
24. Žogla, I. (2001). *Didaktikas teorētiskie pamati*. Rīga: RaKa, 275 lpp.
25. Zhukova, O., Pipere, A., Iliško, Dz., & Badjanova, J. (2018). *Sustainability and unsustainability aspects of integration of novice teachers in the secondary school setting*. Proceeding of the 12th International Scientific Conference „Society. Integration. Education” (SIE), Volume I, May 25-26, pp. 632–642, [ISSN 1691-5887]. DOI: <http://dx.doi.org/10.17770/sie2018vol1.3243>

1. Birziņa, R. (2007). *Mācīšanās stili. Pieaugušo izglītība – skolotāju tālākizglītībai*. Sk. interneta vietnē: <http://www.liis.lv/talakizglitiba/stili.htm>
  2. *Eiropas vadlīnijas neformālās un ikdienas izglītības vērtēšanai*. (2009). Tiešsaistē: http://refernet.lv/doc/EV_neformalas%20izglitibas%20vertesana.pdf
  3. *Educational Research*. Taylor & Francis Online. <https://www.tandfonline.com/toc/rere20/current>
  4. *European Journal of Teacher Education*. Taylor & Francis Online. <https://www.tandfonline.com/loi/cete20>
  5. *International Journal of Smart Education and Urban Society* (IJSEUS). IGI Global. <https://www.igi-global.com/journal/international-journal-smart-education-urban/188335>
  6. Izglītības un zinātnes ministrija (IZM) (2013). *Pamatizglītības programmas mērķi un uzdevumi*. Tiešsaistē: http://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/vpistand_vadlinijas.pdf
  7. *Journal of Teacher Education for Sustainability* [https://www.degruyter.com/dg/viewjournalissue/j\\$002fjtes.2017.19.issue-1\\$002fissuefiles\\$002fjtes.2017.19.issue-1.xml](https://www.degruyter.com/dg/viewjournalissue/j$002fjtes.2017.19.issue-1$002fissuefiles$002fjtes.2017.19.issue-1.xml)
  8. *Kompetents pedagogs 21. gadsimtā. Kvalitatīvas pedagogijas principi*. Izglītības iniciatīvu centrs, 2013 (tulk. A. Tūna)-12lpp. http://www.iic.lv/lv/kvalitativas_pedagogijas_principi_lv.pdf
  9. Latvija 2030. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam. (2010). Tiešsaistē: http://www.latvija2030.lv/upload/latvija2030_saeima.pdf
  10. Namsone, D., Čakāne, L., Butkēviča, A. (2018). Kompetenci attīstoša mācīšanās. <https://www.siic.lu.lv/skolam/petnieciba/ieteikumi-kompetenci-attistos-macisanas/>
  11. Namsone, D., Vējiņš, E. (2018). Mācīšanās lietpratībai. <https://www.siic.lu.lv/skolam/petnieciba/monografija-macisanas-lietpratibai/>
  12. Skola2030. (2018). Izglītība mūsdienīgai lietpratībai. <https://domaundari.lv/cepure/Macibu%20satura%20un%20pieejas%20apraksts.pdf>
- E-resursi:**
www.etwinning.net
 e-žurnāls "Skolas Vārds"
 e-žurnāls "Pirmsskolas Izglītība"
 e-žurnāls „Skolas Psiholoģija”
Digitālie skolotāji.
https://www.youtube.com/channel/UCxs3uau_27UXyrtY7zUZysw?app=desktop
www.tavaklase.lv

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas “**Sākumizglītības skolotājs**” A. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Sociāli emocionālā mācīšanās
Studiju kursa kods (DUIS)	PsihP057
Zinātnes nozare	Psiholoģija
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
<i>Lekciju stundu skaits</i>	8
<i>Semināru stundu skaits</i>	8
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	-
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	64
Kursa autors(-i)	
Dr. psych., asociētā profesore Baiba Martinsone (<i>Latvijas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. psych., asociētais profesors Valērijs Dombrovskis Dr. psych., docente Aļona Korniševa	
Priekšzināšanas	
Psiholoģija skolotājiem	
Studiju kursa anotācija	
<p>KURSA MĒRĶIS: Sniegt strukturētas zināšanas par sociāli emocionālo attīstību un ar to saistīto prasmju attīstīšanu dažādu vecumposmu skolēniem.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nostiprināt iepriekš apgūtās psiholoģijas teorētiskās un jaunāko pētījumu atziņas, saistīt tās ar praktisko darbu izglītības iestādē, apgūt jaunas prasmes patstāvīgi saskatīt un apzināti risināt problēmas pedagoģiskajā darbā. 2. Paplašināt izpratni par uz attiecībām orientētas mācību vides veidošanas, pozitīvas un konkrētas atgriezeniskās saites nodrošināšanas, un sociāli emocionālo prasmju attīstīšanas nozīmi sekmīgā kompetenču pieejā balstītā izglītībā. 3. Iepazīties ar visas skolas pieeju skolēnu sociāli emocionālo prasmju attīstīšanā un skolotāja sociāli emocionālo prasmju, vērtību, pašrefleksijas prasmju lomu un ieguldījumu mācību procesa norisē. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Sociāli emocionālo prasmju attīstība un nozīme. (L1, Pd4) 2. Sociāli emocionālās mācīšanās jēdziens. (L1, Pd4) 3. Sevis apzināšanās un pašregulācija (emociju, domu un uzvedības apzināšanās un pārvaldīšana). (L1, S1, Pd4) 4. Sociālā apzināšanās un attiecību veidošanas prasmes (empātija, otra perspektīvas ieņemšana, konfliktu risināšana, sadarbība). (S1, Pd4) 5. Mērķu izvirzīšana un atbildīgu lēmumu pieņemšana. (S1, Pd4) 	

6. Akadēmisko sasniegumu, uzvedības, garīgās veselības un sociāli emocionālo prasmju saistība. (L1, S1, Pd8)
7. Pieejas sociāli emocionālās mācīšanās nodrošināšanā (visas skolas pieeja, specifiskas programmas prasmju tiešai mācīšanai, SEM integrācija mācību plānā ikdienā). (L1, S1, Pd8)
8. Vienota stundas struktūra konsekventai sociāli emocionālo prasmju mācīšanai. (L1, Pd8)
9. Pozitīvas un konkrētas atgriezeniskās saites veidošana un sniegšana. (S1, Pd8)
10. Refleksijas un pašrefleksijas nozīme mācību procesā. (L1, S1, Pd4)
11. Pedagoģis kā emocionālā klimata veidotājs klasē un skolā. (L1, Pd4)
12. Sociāli emocionālo kompetenču attīstības dinamikas izvērtēšana (pašnovērtējuma metodes, skolas klimata aptauja). (S1, Pd4)

L – lekcija

S – seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS

1. Pārzina sociāli emocionālās attīstības, audzināšanas un mācīšanās principus.
2. Izskaidro pašregulācijas psiholoģiskos aspektus un to ietekmi uz mācību motivācijas veidošanos.
3. Raksturo izglītības iestādes lomu sociāli emocionālās mācīšanās nodrošināšanā (visas skolas pieeja, konsekventas stundas struktūras ievērošana, pozitīva un konkrēta atgriezeniskā saite, refleksija).
4. Izskaidro skolotāja personības, vērtību, sociāli emocionālo prasmju mijiedarbību pedagoģiskajā procesā.

PRASMES

5. Izvērtē saistību starp skolotāja personīgo pieredzi, vērtībām, sociāli emocionālajām prasmēm un viņa pedagoģisko praksi.
6. Reflektē par savu iekšējo pasauli, tādējādi veicinot empātiju pret skolēniem.
7. Veic sociāli emocionālo prasmju attīstības dinamikas pedagoģisko izvērtējumu.

KOMPETENCE

8. Izmanto gūtās zināšanas, izpratni un prasmes savas pedagoģiskās darbības plānošanā.
9. Integrē psiholoģijas zinātnes nostādnes pedagoģisko procesu izpratnē.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgais praktiskais darbs – 2 esejas ar padziļinātu pašanalīzi:

- 1) par psiholoģiskajiem un kontekstuālajiem faktoriem, kas ietekmē skolēnu iesaistīšanos, piesaisti skolai, sasniegumus un ar to saistīto savu personīgo pieredzi;
- 2) par skolotāja sociāli emocionālo kompetenču nozīmi profesionālajā darbā un pašrefleksiju.

Grupas darbs, rakstiska recenzija un prezentācija par jaunāko zinātnisko rakstu pedagoģiskajā psiholoģijā un viena tematiskā semināra sagatavošana.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot dažādus starppārbaudījumus visa kursa norises laikā. Noslēguma pārbaudījumu studenti drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

STARPPĀRBAUDĪJUMI:

1. Patstāvīgais praktiskais darbs – 2 esejas ar padziļinātu pašanalīzi:

1) par psiholoģiskajiem un kontekstuālajiem faktoriem, kas ietekmē skolēnu iesaistīšanos, piesaisti skolai, sasniegumus un ar to saistīto savu personīgo pieredzi;

2) par skolotāja sociāli emocionālo kompetenču nozīmi profesionālajā darbā un pašrefleksiju – 40% (20 % par katru).

2. Grupas darbs, rakstiska recenzija un prezentācija par jaunāko zinātnisko rakstu pedagoģiskajā psiholoģijā un viena tematiskā semināra sagatavošana – 30% .

NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (praktiska gadījuma analīze integrējot kursa laikā apgūtās teorētiskās zināšanas un prasmes) – 30% .

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI:

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums		+			+	+			
2.starppārbaudījums	+		+	+			+	+	+
3.eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs**1. Sociāli emocionālo prasmju attīstība un nozīme. (L1, Pd4)**

LEKCIJA: Sociālās un emocionālās attīstības savstarpējā mijiedarbība. Netipiska sociāli emocionālā attīstība izglītības kontekstā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Apkopot informāciju par tipisku un netipisku sociāli emocionālo attīstību un veikt avotu salīdzinošu analīzi.

2. Sociāli emocionālās mācīšanās jēdziens. (L1, Pd4)

LEKCIJA: Sociāli emocionālās mācīšanās jēdziena izcelsme un definīcija. Mūsdienu pieejas sociāli emocionālo kompetenču modeļu veidošanā. Jaunākie pētījumi par dažādu sociāli emocionālās mācīšanās programmu efektivitāti. Pierādījumos balstītas programmas kritēriji. Sociāli emocionālās mācīšanās vieta kompetencēs balstītā izglītības saturā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Iepazīties ar projekta "Kompetenču pieeja mācību saturā" pieeju caurviju kompetenču integrēšanai mācību saturā.

3. Sevis apzināšanās un pašregulācija (emociju, domu un uzvedības apzināšanās un pārvaldīšana). (L1, S1, Pd4)

LEKCIJA: Pašregulācijas bioloģiskie, kognitīvie un emocionālie aspekti. Pašefektivitāte un pašregulācija.

SEMINĀRS: Pašregulācijas attīstība dažādos vecumposmos, to ietekmējošie sociālie un izglītības vides aspekti.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Analizēt pedagogisku situāciju (piemēram, skolēna uzvedības pārkāpums stundā, skolotāja izvēlētie klasvadības paņēmieni), fokusējoties uz pašregulācijas aspektu.

4. Sociālā apzināšanās un attiecību veidošanas prasmes (empātija, otra perspektīvas ieņemšana, konfliktu risināšana, sadarbība). (S1, Pd4)

SEMINĀRS: Sociālās apzināšanās jēdziens psiholoģijā. Pedagoģiskie paņēmieni sociālās apzināšanās aspektu attīstības veicināšanai dažādos vecumos. Attiecību veidošanas prasmes un attiecību agresija, vienaudžu vardarbība. Pāridarītāju un upuru raksturojums. Aculiecinieki. Noteikšanas metodes. Risinājumi problēmas mazināšanai.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Meklēt un apkopot praktiskus piemērus par sociālās kompetences nozīmi izglītības kontekstā.

5. Mērķu izvirzīšana un atbildīgu lēmumu pieņemšana. (S1, Pd4)

SEMINĀRS: Labi formulēts mērķis. Mērķa izvirzīšana un sasniedzamā rezultāta definēšana. Skolēniem subjektīvi nozīmīga mērķa izvirzīšana katrā mācību stundā. Pierādījumi mērķa sasniegšanai, izmantojot snieguma līmeņa aprakstus. Formatīvās vērtēšanas loma un iespējas virzībai uz mērķa sasniegšanu mācību procesā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izveidot iespējami garu sev subjektīvi nozīmīgu labi formulētu mērķu sarakstu.

6. Akadēmisko sasniegumu, uzvedības, garīgās veselības un sociāli emocionālo prasmju saistība. (L1, S1, Pd8)

LEKCIJA: Mācību motivācija, tās emocionālie un izziņas aspekti: personība, skolotājs, mācību saturs, pielietotās metodes, vide. Iekšējā un ārējā motivācija. Prokrastinācija.

SEMINĀRS: Sociāli emocionālās mācīšanās ieguvumi. 1. *Eseja* – psiholoģiskie un kontekstuālie faktori, kas ietekmē skolēnu iesaistīšanos, piesaisti skolai, sasniegumus un ar to saistītā sava personīgā pieredze.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Lasīt zinātniskus rakstus par atsvešinātību no skolas/piesaisti skolai un introspektīvi reflektēt par savu pieredzi, mācoties skolā.

7. Pieejas sociāli emocionālās mācīšanās nodrošināšanā. (L1, S1, Pd8)

LEKCIJA: Visas skolas pieeja, specifiskas programmas sociāli emocionālo prasmju tiešai mācīšanai, SEM integrācija mācību plānā ikdienā. Universālā līmeņa un specifisko līmeņu programmas. Efektivitātes pētījumi.

SEMINĀRS: Latvijas Sociāli emocionālās mācīšanās programmas izstrāde un attīstība. Sociāli emocionālās mācīšanās programmu integrēts pārskats.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izlasīt Latvijas Sociāli emocionālās mācīšanās programmas metodisko materiālu.

8. Vienota stundas struktūra konsekventai sociāli emocionālo prasmju mācīšanai. (L1, Pd8)

LEKCIJA: Stundas struktūra atbilstoši mācīšanās taksonomijām. Konsekventas stundas struktūras pamatelementi dažādu vecuma grupu skolēniem un atbilstoši dažādām aktivitātēm/stundas mērķiem. Konsekventas pieejas ieguvumi dažādu psiholoģijas un pedagoģijas teorētisko pieeju skatījumā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Atrast informāciju un veidot pārskatu par dažādiem stundu plāniem, atrodot tajos stundas struktūras pamatelementus un saistot tos ar sociāli emocionālās mācīšanās iespēju skolēniem.

9. Pozitīvas un konkrētas atgriezeniskās saites veidošana un sniegšana. (S1, Pd8)

SEMINĀRS: Atgriezeniskā saite, tās elementi un efektivitātes kritēriji. Orientācija uz kļūdām vai attīstības iespējām. Pozitīva un konkrēta atgriezeniskā saite izaicinošās situācijās. Pētījumi un prakse par atgriezeniskās saites efektivitāti mācību procesā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izveidot sarakstu ar iespējami daudz pozitīvas un konkrētas atgriezeniskās saites piemēriem. Savā ikdienas darbībā pievērst uzmanību un fiksēt piemērus, kad students sniedza pozitīvu atgriezenisko saiti saviem kolēģiem, ģimenes locekļiem u.c.

10. Refleksijas un pašrefleksijas nozīme mācību procesā. (L1, S1, Pd4)

LEKCIJA: Refleksijas līmeņi. Skolēnu un skolotāja pašnovērtējums. Skolotāja personība un sociāli emocionālās prasmes.

SEMINĀRS: Skolēnu un skolotāja pašnovērtējuma instrumentu veidi un lietojums dažādās situācijās. 2. *Eseja* – skolotāja sociāli emocionālo kompetenču nozīme profesionālajā darbībā. Pašrefleksija par savām sociāli emocionālajām kompetencēm.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Atrast avotus un veikt salīdzinošu analīzi par dažādiem pedagoga pašrefleksijas instrumentiem (dienasgrāmatām, pašnovērtējuma aptaujām, pašaptauja rīkiem (check-list) u.c.).

11. Pedagoģis kā emocionālā klimata veidotājs klasē un skolā. (L1, Pd4)

LEKCIJA: Mācību vides fiziskie, sociālie un psiholoģiskie aspekti. Kvalitatīvas skolotāju – skolēnu savstarpējās attiecības. Klase kā sociāla grupa. Skolotāja entuziasms un augsti sasniegumu standarti. Skolotāju un vecāku savstarpējā uzticēšanās un sadarbība: vecāku sadarbības veidi ar skolu, vecāku sapulces, individuālās tikšanās, telefona sarunas, sarakste e-vidē. Uz attiecībām orientētas mācību vides veidošana klasē un skolā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izveidot sarakstu ar iespējami daudz paņēmieniem pozitīvu attiecību veidošanai, uzturēšanai un atjaunošanai ar dažādu vecumu skolēniem.

12. Sociāli emocionālo kompetenču attīstības dinamikas izvērtēšana. (S1, Pd4)

SEMINĀRS: Mācību vides novērtēšanas metodes: grupas raksturojums, sociometrija, kartēšana. Grupas noteikumi. Snieguma līmeņu apraksti, pašnovērtējuma metodes, skolas klimata aptauja. Pedagoģiskās diagnostikas veidi un pieejas.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Patstāvīgi izvērtēt savas sociāli emocionālās prasmes saskaņā ar piedāvāto snieguma līmeņu aprakstu. Sagatavoties refleksijai par šo tēmu.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Adams, G.R., & Berzonsky, M.D. (2006). *Blackwell Handbook of Adolescence*. Malden.
2. Goswami, U. (Ed.). (2004). *Blackwell Handbook of Childhood Cognitive Development*. Malden.
3. Ormrod, J. E. (2011). *Educational Psychology*. Pearson/Allyn & Bacon.
4. Smith, P.K., & Hart, C.H. (Eds.). (2006). *Blackwell Handbook of Childhood Social Development*. Malden.

Papildus informācijas avoti	
1. Agliati, A., Aguillar Barriga, P., Martinsone, B. et al. (2018). <i>Rokasgrāmata: Metodiskie paņēmieni skolēnu sociāli emocionālo prasmju novērtēšanai skolā</i> . [Toolkit for Assessing Social and Emotional Skills at School]. VISC. ISBN 978-9955-9776-7-4 (https://registri.visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/metmat_citi.shtml) https://registri.visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/rokasgramata_met_pan_sem.pdf	
2. Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning. (2017). <i>TOOL: Personal Assessment and Reflection - SEL Competencies for School Leaders, Staff, and Adults</i> . Pieejams: http://www.akschoolpsych.org/sites/default/files/SEL_Adult_self-assessment.pdf	
3. Dombrovskis, V., Guseva, S. & Murasovs, V. (2013). <i>The Style of Solving Conflict Situations, Demonstration of Harmony in Work, and Compatibility Depending on Individual Psychological Characteristics of Secondary School Principals in Latvia</i> . The International Journal of Educational Organization and Leadership, 3 (19), 55-64. doi:10.18848/2329-1656/CGP/v19i03/48467 URL: http://ijleol.cgpublisher.com/product/pub.264/prod.15	
4. Dombrovskis, V., & Capulis, S. (2015). <i>Unity of Affect and Intellect for Future Teachers' Education Sustainable Development</i> . The International Journal of Learning in Higher Education, 22 (2), 29-35. doi:10.18848/1447-9494/CGP/v22i02/48616	
5. Fekseuss H. (2019). <i>Smalki! Izcīlas sociālās prasmes</i> . Rīga: Zvaigzne ABC.	
6. Humphrey, N. (2013). <i>Social and Emotional Learning: A Critical Appraisal</i> . Los Angeles: SAGE.	
7. Kokina, I., Drelinga, E., Zariņa, S., & Iliško, D. (2017). Happy children in a secure environment: Psychologically pedagogical perspective. <i>The European Proceedings of Social & Behavioral Sciences (Ep SBS)</i> , Volume XX, 276 – 283. https://www.europeanproceedings.com/files/data/article/51/1640/article_51_1640_pdf_100.pdf	
8. Martinsone, B., Niedre, R., & Vilciņa, S. (2018). <i>Sociāli emocionālā mācīšanās</i> . VISC.	
9. Ormrod, J. E., & McGuire, D. (2007). <i>Case Studies: Applying Educational Psychology</i> (2nd Edition). Pearson.	
10. Pipere, A., & Iliško, Dz. (2018). <i>Personal meaning of academic experience: A comparison of intrinsically and extrinsically motivated graduate students</i> . Proceedings of the International Scientific Conference. Volume VII, May 25-26, pp. 217-228, RTA. DOI: http://dx.doi.org/10.17770/sie2018vol1.3218	
11. Woolfolk Hoy, A., & Margetts, K. (2013). <i>Educational Psychology</i> . Pearson Education Australia.	
Periodika un citi informācijas avoti	
1. International Journal of Emotional Education https://www.um.edu.mt/ijee	
2. Learning to Be: Development of Practices and Methodologies for Assessing Social Emotional and Health Skills within Education Systems www.learningtobe.net	
3. The Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning: www.casel.org	
Piezīmes	
Profesionālā bakalaura studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” A. daļas studiju kurss.	
Kurss tiek docēts latviešu valodā.	

Nozares profesionālās specializācijas obligātie moduļi

Jomu mācību satura modulis

Studiju moduļa apguves rezultātā sasniedzamie studiju rezultāti

Zināšanas:

- pārzina skolotāja pedagoģiskās darbības pašanalīzes un pašvērtēšanas paņēmienus, kas nepieciešami skolotāja pienākumu veikšanai un profesionālās kompetences pilnveidošanai;
- pārzina mācību jomu saturu, tā sakārtojuma principus un īstenošanas metodiku, caurviju prasmju attīstības metodiku, izprot pedagoģiskā procesa plānošanas, īstenošanas un vērtēšanas principus, formas un metodes, to lietošanas iespējas praktiskajā pedagoģiskajā darbībā;
- izprot izglītojamā snieguma un izaugsmes vērtēšanas kritērijus saskaņā ar sasniedzamajiem mācīšanās rezultātiem un izglītojamā individuālās attīstības vajadzībām;

Prasmes:

- plāno un īsteno dzīves situācijām pietuvinātu mācību procesu ar atbilstošiem mērķiem, darbību un sasniedzamajiem mācīšanās rezultātiem;
- izglītības procesā vērtē izglītojama mācīšanās sniegumu un izaugsmes dinamiku, ievēro izglītojamo individuālās attīstības potenciālu, mācīšanās un personības izaugsmes vajadzības;
- prot lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, ievērojot jomai saistošo tiesību aktu prasības un ētikas normas;

Kompetence:

- patstāvīgi plāno un īsteno pedagoģisko darbību pamatzglītības pirmajā posmā, elastīgi piemēro to izglītojamo vajadzībām, sociokultūras situācijai, pedagoģijas un psiholoģijas nozares aktualitātēm;
- patstāvīgi un sadarbībā ar kolēģiem regulāri un sistēmiski vērtē izglītojama mācīšanās rezultātus un izaugsmes dinamiku, palīdz izglītojamajam plānot mācību darbības pilnveidi, sniedz nepieciešamo atbalstu;
- apzinās un izvērtē savu pieredzi un darbību, lai profesionāli pilnveidotos, iesaistās izglītības iestādes attīstības plānošanā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Angļu valodas fonētika un fonoloģija skolotājiem
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP028
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
<i>Lekciju stundu skaits</i>	-
<i>Semināru stundu skaits</i>	16
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	-
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	64
Kursa autors(-i)	
Mg. izgl. zin., Anita Auziņa (<i>Latvijas Universitāte</i>)	
Dr. paed., Indra Odiņa (<i>Latvijas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. philol., docente Jeļena Semeņeca	
Dr. philol., docente Irina Presņakova	
Priekšzināšanas	
Modulis “Sākumizglītības skolotājs (1. - 3. klase)”: Valodu mācību joma: Angļu valoda, tās metodika I	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa mērķis ir dot iespēju studentiem veidot izpratni par angļu valodas fonētiku un fonoloģiju un apgūt prasmes angļu valodas izrunas apguvei un pilnveidei. Studiju kursā studenti praktiski pielieto apgūtās zināšanas un prasmes, kuras ir nepieciešamas angļu valodas skolotāja ikdienas darbā, kā arī atpazīst, analizē un kritiski novērtē savas un skolēnu angļu valodas izrunas īpatnības un nepilnības un saskatīt tās pilnveides iespējas. Studenti prot demonstrēt, analizēt un izvērtēt savas un savu studiju biedru deklamēšanas un publiskās runas prasmes angļu valodā.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Studiju kursa mērķis ir dot iespēju studentiem veidot izpratni par angļu valodas fonētiku un fonoloģiju un apgūt prasmes angļu valodas izrunas apguvei un pilnveidei. Studiju kursā studenti praktiski pielieto apgūtās zināšanas un prasmes, kuras ir nepieciešamas angļu valodas skolotāja ikdienas darbā.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. veidot zināšanas par runas orgānu darbību un skaņu veidošanu; 2. padziļināt izpratni par atšķirībām starp valodas rakstību un izrunu, un atšķirībām angļu valodas dialektos; 3. veicināt angļu valodas transkripcijas rakstīšanas prasmju pilnveidi; 4. analizēt un kritiski novērtēt savas un skolēnu angļu valodas izrunas īpatnības un nepilnības; 5. pilnveidot savu angļu valodas izrunu, izmantojot izrunas vingrinājumus; 6. iepazīties ar izrunas mācīšanas resursiem un to integrēšanas iespējām angļu valodas stundās; 7. veidot izpratni par skolotāja balsi un tās veselību; 	

8. pilnveidot publiskās uzstāšanās prasmes angļu valodā, iestudējot lugu.
Studiju kursa kalendārais plāns
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ievads angļu valodas fonētikā un fonoloģijā. (S1) 2. Skaņas un burti. Starptautiskais fonētiskais alfabēts. Angļu valodas patskaņi un līdzskaņi. (S2, Pd4) 3. Uzsvars vārdos un teikumos. Intonācija. (S2, Pd4) 4. Vārdnīcu izmantošana angļu valodas stundās. Fonētiskā transkripcija. (S1, Pd8) 5. Homofoni, homonīmi un homogrāfi. (S1, Pd4) 6. Saistītās runas aspekti. (S2, Pd4) 7. Britu un amerikāņu angļu valoda. (S1, Pd4) 8. Skolotāja balss un tās veselība. (S2, Pd6) 9. Izrunas mācīšanas resursi, to integrēšana angļu valodas stundās. Jēgpilna IKT rīku izmantošana angļu valodas apgūvē. (S2, Pd6) 10. Drāmas metode angļu valodas mācību procesā. Dramatizējuma elementi. Lugas iestudēšana angļu valodā. (S2, Pd24) <p><i>S - seminārs</i> <i>Pd – patstāvīgais darbs</i></p>
Studiju rezultāti
<p>ZINĀŠANAS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pārzina angļu valodas skaņu sistēmu, runas orgānu darbību un skaņu veidošanu. 2. Raksturo atšķirības starp valodas rakstību un izrunu, atšķirībām angļu valodas dialektos. 3. Skaidro angļu valodas mācīšanas īpatnības. 4. Pārzina lugas iestudēšanas principus angļu valodā. <p>PRASMES:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Atpazīst, analizē un kritiski novērtē savas un skolēnu angļu valodas izrunas īpatnības un nepilnības un saskatīt tās pilnveides iespējas. 6. Pielieto angļu valodas zināšanas izrunas vingrinājumos angļu valodas apguvei un pilnveidei. 7. Demonstrē, analizē un izvērtē savas un savu studiju biedru deklamēšanas un publiskās runas prasmes angļu valodā. <p>KOMPETENCE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Objektīvi novērtēt savu angļu valodas izrunu. 9. Argumentēti ierosina priekšlikumus mācīšanās un personības izaugsmei pedagoģiskajā procesā.
Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums
<p>Literatūras avotu izpēte (16 stundas) Starppārbaudījums nr. 1 (6 stundas) <i>Patstāvīgā darba uzdevumi:</i> Viena dzejoļa un pasakas/prozas fragmenta apguve, fonētikas aspektu izpēte izvēlētajos tekstos, transkripcijas sagatavošana, sagatavotā materiāla deklamēšana auditorijas priekšā; pašvērtējuma veikšana un atgriezeniskās saites sniegšana citiem studentiem. <i>Sagaidāmais rezultāts iegūstamās kompetences:</i> 1., 2., 3., 5., 6., 7., 8., 9.</p> <p>Starppārbaudījums nr. 2 (6 stundas) <i>Patstāvīgā darba uzdevumi:</i> Individuāla refleksija savas balss kā skolotāja profesionālās darbības instrumenta novērtēšanai un balss traucējumu profilakses pasākumu plānošanai. <i>Sagaidāmais rezultāts iegūstamās kompetences:</i> 1., 2., 3., 5., 6., 8., 9.</p>

Starppārbaudījums nr. 3 (6 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Teksta (pēc izvēles) fonētiski fonoloģiskā analīze un uzdevumu izstrāde angļu valodas stundām.

Sagaidāmais rezultāts iegūstamās kompetences: 1., 2., 3., 6., 8., 9.

Praktiskie uzdevumi (10 stundas):

Patstāvīgā darba uzdevumi: Skatīt kursa plāna un satura izklāstā

Sagaidāmais rezultāts iegūstamās kompetences: 1., 2., 6., 8., 9.

Noslēguma pārbaudījums: eksāmens (20 stundas)

Studentu grupas darbs pie lugas scenārija izstrādes, lugas iestudēšanas un prezentēšanas; grupas darba analīze un pašvērtējums.

Sagaidāmais rezultāts iegūstamās kompetences: 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa gala atzīmi veido:

1. Patstāvīgo darbu izpilde - 10%.
2. Starppārbaudījumu rezultāti - 40%.
3. Noslēguma pārbaudījums: eksāmens – studentu grupas darbs pie lugas scenārija izstrādes, lugas iestudēšanas un prezentēšanas; grupas darba analīze un pašvērtējums – 50%.

Noslēguma pārbaudījumu studenti kārtot tikai tad, ja ir kārtoti visi starppārbaudījumi.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+	+	+		+	+	+	+	+
2.starppārbaudījums	+	+	+		+	+		+	+
3.starppārbaudījums	+	+	+			+		+	+
4.praktiskie uzdevumi	+	+				+		+	+
5.eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs**1. Ievads angļu valodas fonētikā un fonoloģijā. (S1)**

SEMINĀRS: Ievads. Iepazīstināšana ar studiju kursa mērķiem, uzdevumiem un prasībām kredītpunktu iegūšanai. Ievads angļu valodas fonētikā un fonoloģijā. Runas orgāni skaņu veidošanai.

2. Skaņas un burti. Starptautiskais fonētiskais alfabēts. Angļu valodas patskaņi un līdzskaņi. (S2, Pd4)

SEMINĀRS: Angļu valodas patskaņi. Vienskaņu un divskaņu izruna. Angļu valodas līdzskaņi. Balsīgo un nebalsīgo līdzskaņu izruna. Lietvārda daudzskaitļa galotnes izruna. Regulāro darbības vārdu pagātnes galotnes izruna.

Patstāvīgais darbs: praktiski uzdevumi (e-vidē).

3. Uzsvars vārdos un teikumos. Intonācija. (S2, Pd4)

SEMINĀRS: Zilbes jēdziens angļu valodā. Vārdu dalīšana zilbēs. Uzsvars vārdos. Primārais un sekundārais vārdu uzsvars. Uzsvars un ritms teikumos. Intonācija. Vārdu stiprās un vājās formas. Patstāvīgais darbs: praktiski uzdevumi (e-vidē).

4. Vārdnīcu izmantošana angļu valodas stundās. Fonētiskā transkripcija. (S1, Pd8)

SEMINĀRS: fonētiskās transkripcijas pamati.

Patstāvīgais darbs (1. starppārbaudījums): dzejoļa un pasakas/prozas fragmenta apguve: fonētikas aspektu izpēte izvēlētajos tekstos, transkripcijas sagatavošana, sagatavotā materiāla deklamēšana auditorijas priekšā. Pašvērtējuma veikšana un atgriezeniskās saites sniegšana citiem studentiem.

5. Homofoni, homonīmi un homogrāfi. (S1, Pd4)

SEMINĀRS: homofoni, homonīmi un homogrāfi – izmantošanas pedagoģiskās iespējas mācību procesā.

Patstāvīgais darbs: praktiski uzdevumi (e-vidē).

6. Saistītās runas aspekti. (S2, Pd4)

Asimilācija. Elīzija. Neizrunātie burti.

Patstāvīgais darbs: praktiski uzdevumi (e-vidē).

7. Britu un amerikāņu angļu valoda. (S1, Pd4)

SEMINĀRS: Pareizrakstība un izruna.

Patstāvīgais darbs: praktiski uzdevumi (e-vidē).

8. Skolotāja balss un tās veselība. (S2, Pd6)

SEMINĀRS: Balss nozīme skolotāja profesionālajā darbībā. Balss traucējumu profilakse: balss higiēna, apkārtējās vides ietekme, pareizas runas un balss tehnikas apguve.

Patstāvīgais darbs (2. starppārbaudījums): individuāla refleksija par lekcijā apskatīto tēmu savas balss kā skolotāja profesionālās darbības instrumenta novērtēšanai un balss traucējumu profilakses pasākumu plānošanai.

9. Izrunas mācīšanas resursi, to integrēšana angļu valodas stundās. Jēgpilna IKT rīku izmantošana angļu valodas apguvē. (S2, Pd6)

SEMINĀRS: izrunas mācīšanas resursu, IKT rīku ieintegrēšana mācību procesā.

Patstāvīgais darbs (3. starppārbaudījums): teksta (pēc izvēles) fonētiski fonoloģiskā analīze un uzdevumu izstrāde angļu valodas stundām.

10. Drāmas metode angļu valodas mācību procesā. Dramatizējuma elementi. Lugas iestudēšana angļu valodā. (S2, Pd24)

SEMINĀRS: Izrādes scenārija izstrāde.

Patstāvīgais darbs: studentu grupas darbs pie lugas scenārija izstrādes, lugas iestudēšanas un prezentēšanas; grupas darba analīze un pašvērtējums.

S - seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Roach, P. (2000). *English Phonetics and Phonology: A Practical Course*. Cambridge: Cambridge University Press.
2. Collins, M., Mees, M. (2009). *Practical Phonetics and Phonology*. London and New York: Routledge Ltd.
3. Baker, Ann. (2006). *Ship or Sheep. An Intermediate pronunciation course*. Cambridge: Cambridge University Press.
4. Ashby, P. (2005). *Speech Sounds*. New York: Routledge.

Papildus informācijas avoti

1. Cruttenden, A. (2014). *Gimson's Pronunciation of English*. New York: Routledge.

2. Maley, A. (2000). *The Language Teacher's Voice*. Oxford: Macmillan Heinemann.
3. Reetz, H., & Jongman, A. (2009). *Phonetics: Transcription, Production, Acoustics and Perception*. Oxford: Wiley-Blackwell.
4. Celce-Murcia, M., Brinton, D. M., & Goodwin J. M. (1996). *Teaching Pronunciation*. New York: Cambridge University Press.
5. Gut, U. (2014). *Introduction to English Phonetics and Phonology*. Frankfurt am Main: Peter Lang GmbH, Internationaler Verlag der Wissenschaften.
5. Kelly, G. (2006). *How to Teach Pronunciation*. Harlow: Pearson Education.
6. Pennington, M. C. (2014). *Phonology in English Language Teaching*. London: Routledge Ltd.

Periodika un citi informācijas avoti

1. Connected Speech Processing in Received Pronunciation: <http://www.bl.uk/learning/langlit/sounds/case-studies/received-pronunciation/connected-speech/>
2. Journal of Phonetics <https://www.journals.elsevier.com/journal-of-phonetics>
3. Journal of Second Language Pronunciation: <https://www.jbe-platform.com/content/journals/2215194x>
4. Phonemic Chart: <http://www.teachingenglish.org.uk/try/activities/phonemic-chart>
5. Pronunciation Tips: <http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish/grammar/pron/>
6. Received Pronunciation Phonology: <http://www.bl.uk/learning/langlit/sounds/case-studies/received-pronunciation/vowel-sounds-rp/>

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” A. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu un angļu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Integrēta valodas un mācību satura apguve
Studiju kursa kods (DUIS)	
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
Lekciju stundu skaits	4
Semināru stundu skaits	4
Praktisko darbu stundu skaits	8
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	64
Kursa autors(-i)	
Dr. paed., doc. Sandra Zariņa (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. paed., doc. Sandra Zariņa Mg.philol., lektore Inguna Teilāne	
Priekšzināšanas	
Nav nepieciešamas	
Studiju kursa anotācija	
<p>KURSA MĒRĶIS: pilnveidot topošo skolotāju izpratni par integrētas valodas un mācību satura apguves (turpmāk – CLIL) teorētiskajiem aspektiem un attīstīt praktiskās iemaņas integrētai valodas un mācību satura nodrošināšanai dažādu jomu mācību priekšmetos lingvistiski neviendabīgā mācību vidē.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pilnveidot studējošo izpratni par integrētas valodas un mācību satura apguves teorētiskajiem aspektiem lingvistiski neviendabīgā mācību vidē. 2. Attīstīt studējošo kompetenci izvirzīt sasniedzamos rezultātus mācību stundai, kurā integrēti tiks apgūta valoda un mācību saturs, plānot mācību stundas saturu, atlasot skolēnu vecumposmam, mācību priekšmeta specifikai un skolēnu valodas attīstības līmenim atbilstošus mācību līdzekļus, metodes un metodiskos paņēmienos un izmantojot mācīties rosinošu atgriezenisko saiti. 3. Attīstīt studējošo prasmi mācību stundā, kurā notiek integrēta valodas un mācību satura apguve, sniegt skolēniem nepieciešamo atbalstu, pilnveidojot viņu valoddarbības prasmes. 4. Nodrošināt studējošajiem iespēju pilnveidot profesionālo kompetenci sadarboties ar kolēģiem mācību satura un valodas apguves plānošanā. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Integrēta valodas un mācību satura apguve (CLIL): lingvistiskie, sociāli psiholoģiskie un pedagoģiskie aspekti (L1, S1, Pd6) 2. CLIL: pasaules un Latvijas pieredze un labās prakses piemēri. Vienotas skolas pieejas ieviešana Latvijā. (L1, S1, Pd8) 3. Mācību procesa didaktiskie aspekti dažādu jomu mācību stundās CLIL kontekstā (P2, Pd8) 4. Valodas prasmju attīstība mācību stundā ar integrētu mācību satura un valodas apguvi (P2, Pd8) 5. Mācīšanās aspekts CLIL mācību procesā (L1, P1, Pd8) 6. Kultūras un sociālais aspekts CLIL mācību procesā (L1, S1, Pd8) 	

7. Skolotāju sadarbība CLIL kontekstā (S1, P1, Pd6) 8. CLIL mācību stundas plānošana (P2, Pd12) <i>L - lekcija</i> <i>S - seminārs</i> <i>P – praktiskie darbi</i> <i>Pd – patstāvīgais darbs</i>
Studiju rezultāti
ZINĀŠANAS: 1. Izprot, kā mācību stunda integrētai valodas un mācību satura apguvei atšķiras no mācību stundas mācību satura apguvei, izprot CLIL mācību stundas saikni ar latviešu valodas vai svešvalodas mācību stundu. 2. Zina atbalsta veidus skolēniem un pedagoģiskās stratēģijas starpkultūru kompetences attīstībai mācību stundā ar integrētu valodas un mācību satura apguvi. 3. Izprot valodas un mācību priekšmeta skolotāja sadarbības lomu CLIL kontekstā. PRASMES 4. Prot atlasīt, analizēt un kritiski izvērtēt zinātnisko literatūru par aktualitātēm CLIL jomā, izmantot iegūto informāciju pētījuma plānošanai un veikšanai. 5. Prot integrētai valodas un mācību satura apguves stundai izvirzīt sasniedzamos rezultātus, atlasīt vecumposmam atbilstošas mācību metodes, metodiskos paņēmienus, resursus un līdzekļus, organizēt uz skolēnu valodas prasmju attīstību orientētu vērtēšanu un atgriezenisko saiti. 6. Prot plānot valodas apguvi, izmantot daudzveidīgus uzdevumus un vingrinājumus valodas prasmju attīstībai integrētā valodas un mācību satura apguves procesā, spēj adaptēt un patstāvīgi izstrādāt mācību materiālus skolēnu ar atšķirīgām valodas prasmēm atbalstam. KOMPETENCE 7. Plānot integrētu valodas un mācību satura apguves procesu, sekmējot skolēnu valodas prasmju attīstību un pozitīvas attieksmes pret valodu veidošanos. 8. Nodrošināt uz savstarpēju cieņu un toleranci balstītu mācību vidi, sekmējot starpkultūru kompetencei nozīmīgo zināšanu, prasmju un attieksmju veidošanos mācību procesā.
Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums
1. temats: zinātniskās literatūras analīze un izvērtēšana par aktualitātēm par CLIL jomā, kolāžas vai infografikas veidošana par CLIL teorētiskajiem aspektiem. 2. temats: Pētījuma veikšana par integrētu valodas un mācību satura apguvi Latvijā: stipro un vājo pušu apzināšana. 3. temats: Mācību līdzekļu atlasīšana izmantošanai integrētai valodas un mācību satura apguvei dažādu mācību jomu priekšmetu mācību stundās (tostarp darbs ar Latviešu valodas aģentūras izstrādātajiem mācību līdzekļiem) 4. temats: uz valodas prasmju apguvi attiecināmu sasniedzamo rezultātu izvirzīšana viena mācību priekšmeta brīvi izvēlētam tematam noteiktā vecumposmā, mācību uzdevumu izstrāde valodas prasmju attīstībai apgūstamā temata ietvaros. 5. temats: atgādņu, grafisko organizatoru komplekta izveide mācību satura apguvei vienam brīvi izvēlēta mācību priekšmeta tematam noteiktā klasē. Mācību materiālu adaptēšana, izmantojot vieglās valodas pamatprincipus. 6. temats: Dažādu jomu mācību priekšmetu grāmatu izvērtēšana starpkultūru izglītības kontekstā. 7. temats: Skolotāju sadarbības labās prakses piemēru izpēte - darbs ar izglītības iestāžu metodiskā darba plāniem. 8. temats: Vienas mācību priekšmeta stundas sagatavošana integrētai valodas un mācību satura apguvei izvēlētajam vecumposmam.
Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot studējošo darbu praktiskajās nodarbībās, seminārnodarībās un starppārbaudījumus visa kursa norises laikā, kā arī noslēguma pārbaudījumu.

Noslēguma pārbaudījumu studenti drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

I. Studējošo darbs seminārnodarībās un praktiskajās nodarbībās – 20%.

II. Starppārbaudījumi:

1. starppārbaudījums - mācību uzdevumu izstrāde valodas prasmju attīstībai viena mācību priekšmeta brīvi izvēlētam tematam noteiktā vecumposmā (4.temats)- 15%;

2. starppārbaudījums – atgādņu, grafisko organizatoru komplekta izstrāde mācību satura apguvei vienam brīvi izvēlēta mācību priekšmeta tematam noteiktā klasē; mācību materiālu adaptēšana, izmantojot vieglās valodas pamatprincipus (5.temats) - 15%;

3. starppārbaudījums – vienas mācību priekšmeta stundas sagatavošana un demonstrēšana integrētai valodas un mācību satura apguvei izvēlētajam vecumposmam (8.temats) - 30%.

III. Noslēguma pārbaudījums: eksāmens (piedalīšanās diskusijā par iepriekš izstrādātajiem ar CLIL saistītajiem jautājumiem: teorētiski pamatota, argumentēta un kritiski izvērtējoša viedokļa izteikšana par vienu no jautājumiem, citu izteikto viedokļu papildināšana un komentēšana) – 20 %.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.darbs seminārnodarībās un praktiskajās nodarbībās	+	+	+	+	+	+	+	+
1.patstāvīgais darbs	+	+			+	+	+	
2. patstāvīgais darbs	+	+			+	+	+	+
3. patstāvīgais darbs	+	+	+	+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. temats. Integrēta valodas un mācību satura apguve (CLIL): lingvistiskie, sociāli psiholoģiskie un pedagogiskie aspekti. (L1, S1, Pd6)

1.lekcija: CLIL jēdzieni, raksturojums, vēsturiskie aspekti un perspektīvas iezīmes izglītības paradigmas maiņas un globalizācijas kontekstā.

1.seminārs: Bilingvisms un intelekts. Bilingvisms un domāšana. Bilingvisms un kognitīvās teorijas. CLIL kā didaktiskā pieeja, kurā valoda tiek izmantota kā instruments citu mācību priekšmetu apguvē, pieejas pamatojums, mērķi, uzdevumi.

Patstāvīgais darbs: zinātniskās literatūras analīze un izvērtēšana par aktualitātēm par CLIL jomā, kolāžas veidošana par CLIL teorētiskajiem aspektiem.

2.temats. CLIL: pasaules un Latvijas pieredze un labās prakses piemēri. Vienotas skolas pieejas ieviešana Latvijā. (L1, S1,Pd8)

2.lekcija. Bilingvālā izglītība kā priekšnosacījums vienotas skolas pieejas ieviešanai. CLIL pirmsākumi 20.gs. 90. gadu beigās: mācību satura un latviešu valodas integrēta apguve. Vienotas skolas pieejas raksturojums.

2.seminārs. Integrēta valodas un mācību satura apguve: aktuālās situācijas raksturojums Latvijā un citu valstu labās prakses piemēri.

Patstāvīgais darbs: Pētījuma veikšana par integrētu valodas un mācību satura apguvi Latvijā: stipro un vājo pušu apzināšana.

3.temats. Mācību procesa didaktiskie aspekti dažādu jomu mācību priekšmetu stundās CLIL kontekstā. (P2,Pd8)

1., 2. praktiskais darbs. Dažādu mācību priekšmetu stundas integrētai valodas un mācību satura apguvei: mācību stundas sasniedzamie rezultāti, mācību metodes un metodiskie paņēmieni, vērtēšana, atgriezeniskā saite, stundas plānošana, izmantojamie resursi un mācību līdzekļi.

Patstāvīgais darbs: Mācību līdzekļu atlasīšana izmantošanai integrētai valodas un mācību satura apguvei dažādu mācību jomu priekšmetu mācību stundās (tostarp darbs ar Latviešu valodas aģentūras izstrādātajiem mācību līdzekļiem)

4.temats. Valodas prasmju attīstība mācību stundā ar integrētu mācību satura un valodas apguvi (P2,Pd8)

3., 4. praktiskais darbs. Latviešu valodas mācību satura integrēšanas iespējas dažādu jomu mācību priekšmetu stundās atšķirīgos vecumposmos. Valodas plānošana. Valoddarbības veidu - klausīšanas, runāšanas, lasīšanas, rakstīšanas - attīstība dažādu mācību priekšmetu stundās. Tekstpratības attīstība CLIL kontekstā.

Patstāvīgais darbs: uz valodas prasmju apguvi attiecināmu sasniedzamo rezultātu izvirzīšana viena mācību priekšmeta brīvi izvēlētam tematam noteiktā vecumposmā, mācību uzdevumu izstrāde valodas prasmju attīstībai apgūstamā temata ietvaros.

5.temats. Mācīšanās aspekts CLIL mācību procesā. (L1,P1,Pd8)

3.lekcija: Individualizācija un diferenciacija, atbalsts skolēniem integrētai valodas un mācību satura apguvei dažādu jomu mācību priekšmetu stundās. Daudzveidīgas mācīšanās stratēģijas CLIL kontekstā.

5.praktiskais darbs: Viegļā valoda, atgādnēs, grafiskie organizatori, to izmantošanas praktiskās iespējas.

Patstāvīgais darbs: atgādņu, grafisko organizatoru komplekta izveide mācību satura apguvei vienam brīvi izvēlēta mācību priekšmeta tematam noteiktā klasē. Mācību materiālu adaptēšana, izmantojot vieglās valodas pamatprincipus.

6.temats. Kultūras un sociālais aspekts CLIL mācību procesā. (L1,S1,Pd8)

4.lekcija: Starpkultūru izglītība CLIL kontekstā: dažādības iepazīšana un tolerantas attieksmes veidošanās, starpkultūrs dialogs un integrācija.

3.seminārs: Pedagoģiskās stratēģijas starpkultūru kompetences attīstībai integrētā valodas un mācību satura apguves procesā.

Patstāvīgais darbs: Dažādu jomu mācību priekšmetu grāmatu izvērtēšana starpkultūru izglītības kontekstā.

7.temats. Skolotāju sadarbība CLIL kontekstā. (S1,P1,Pd6)

4.seminārs: Skolotāju sadarbība valodas un mācību satura integrētai apguvei: kas sadarbojas, kāpēc sadarbojas, kā sadarbojas.

6.praktiskais darbs: Valodas un mācību priekšmeta skolotāju sadarbības labās prakses piemēru izvērtēšana, sadarbības plānošana noteiktu mērķu sasniegšana.

Patstāvīgais darbs: Skolotāju sadarbības labās prakses piemēru izpēte - darbs ar izglītības iestāžu metodiskā darba plāniem.

8.temats. CLIL mācību stundas plānošana. (P2, Pd12)

7.,8. praktiskais darbs: Kritēriju izvirzīšana mācību stundai ar integrētu valodas un mācību satura apguvi. Mācību stundas demonstrēšana un izvērtēšana (pašrefleksija un savstarpējā vērtēšana).

Patstāvīgais darbs: Vienas mācību priekšmeta stundas sagatavošana integrētai valodas un mācību satura apguvei izvēlētajam vecumposmam.

L - lekcija

S - seminārs

P – praktiskie darbi

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Baltiņš, M., Druviete, I. (2017). Ceļavējš cilvēku ciltij: valoda sabiedrībā. Zin. Red. L. Lauze. Rīga: Latviešu valodas aģentūra.
2. Beikers. K. (2002). *Bilingvisma un bilingvālās izglītības pamati*. Rīga: Nordik.
3. Latviešu valodas aģentūra. (2021). *Portfolio mācību jomu satura un latviešu valodas integrētai apguvei*. Pieejams: https://maciunmacies.valoda.lv/wp-content/uploads/2021/02/LVA_A4_rokasgraamata_PORTFOLIO_2202.pdf
4. Lazdiņa, S.(red.). (2015). *CLIL jeb mācību satura un valodas un integrēta apguve: izglītības paradigmas maiņa*. Rīga: LVA.
5. Zariņa, S. (red). (2021). Mācības bilingvāli un latviešu valodā: rokasgrāmata sākumskolas pedagogiem. Rīga: Latviešu valodas aģentūra. Pieejams: https://maciunmacies.valoda.lv/wp-content/uploads/2021/01/LVA_A4_rokasgraamata_WEB.pdf

Papildus informācijas avoti

1. Aičisone, Dž. (2015). *Runātspējīgais zīdītājdzīvnieks*. Rīga: LVA.
2. Burima, M. (red.). (2019). *CLIL jeb mācību satura un valodas integrēta apguve: ietvari, pieredze, izaicinājumi*. Rīga: Latviešu valodas aģentūra
3. *CLIL Glossary*. (2015). Pieejams PDF formātā <https://www.cambridgeenglish.org/Images/22194-tkt-clil-glossary-document.pdf>
4. *Eiropas kopīgās pamatnostādnes valodu apguvei: mācīšanās, mācīšana, novērtēšana*. (2006). Rīga: LVA. Pieejams PDF formātā https://valoda.lv/wp-content/uploads/docs/Projekti/LV_mat_evp_valodu_pase.pdf
5. Golubeva, M. (2011). *Jaunais un aktuālais bilingvālajā izglītībā Latvijā un pasaulē*. Rīga: LVA.
6. IAC. (2011). *Starpkultūru saskarsme*. Pieejams PDF formātā <http://www.integration.lv/uploads/files/informativie-materiali/iacgramatal.pdf>
7. Martena, S., Laiveniece, D., Šalme, A. (2021). Lingvodidaktika: latviešu valodas mācības pusaudžiem un jauniešiem. Rīga: Latviešu valodas aģentūra. Pieejams: https://maciunmacies.valoda.lv/wp-content/uploads/2021/02/LVA_lingvodidaktika_web.pdf
8. Lazdiņa, S. (2017). Vai tikai mūzikā ir polifonija: valodu izglītības plānošana globalizācijas procesu kontekstā. V.Ļubkina, S.Ušča (red.). *Izglītības reforma vispārizglītojošajā skolā: izglītības satura pētījumi un ieviešanas problēmas*. Rēzekne, Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija, 40.-53.

Periodika un citi informācijas avoti

1. Cenoz, J. (2015). Content-based instruction, content, and language integrated learning: the same or different? *Language, Culture and Curriculum*, 28(1), 8-24 <https://doi.org/10.1080/07908318.2014.1000922>
2. European Commission. (2016). *Guidelines on how to use CLIL in primary schools*. Pieejams: http://www.clil4children.eu/wp-content/uploads/2017/02/Guidelines_Use_2A5_rel01.pdf
3. Gierlinger, E. (2013). *The languages for CLIL Model*. Retrieved February 27, 2018 from <http://clilingmesoftly.wordpress.com/clil-teachers-tl-competence>
4. Marsh, D. (2012). *Content and Language Integrated Learning (CLIL). A Development Trajectory*. University of Cordoba. Pieejams PDF formātā www.2013000000658.pdf.

<p>5. Marsh, D., Mehisto, P., Wolff, D., Frigols Martin, María Jesús. (2010). <i>European Framework for CLIL Teacher Education</i>. Pieejams PDF formātā https://www.unifg.it/sites/default/files/allegatiparagrafo/20-01-2014/european_framework_for_clil_teacher_education.pdf</p> <p>6. Latviešu valodas aģentūras mājaslapā (valoda.lv) pieejamie resursi</p>
<p><i>Piezīmes</i></p> <p>Profesionālā bakalaura studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” A. daļas studiju kurss.</p> <p>Kurss tiek docēts latviešu valodā.</p>

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Bērnu un jauniešu literatūra I
Studiju kursa kods (DUIS)	LitZP009
Zinātnes nozare	Literatūrzinātne
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
<i>Lekciju stundu skaits</i>	8
<i>Semināru stundu skaits</i>	8
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	-
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	64
Kursa autors(-i)	
Dr. philol. prof. Ilze Stikāne (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. philol. doc. Rudīte Rinkeviča	
Priekšzināšanas	
Nav nepieciešamas	
Studiju kursa anotācija	
<p>Kursa mērķis ir dot iespēju studentiem attīstīt izpratni par bērnu un jauniešu literatūras būtību, specifiku, vēstures un teorijas pamatjautājumiem, lomu un nozīmi personības veidošanās procesā. Studiju kursa apguves rezultātā iegūtais zināšanu, prasmju un attieksmju kopums tiks pielietots atbildīgai, patstāvīgai un mērķtiecīgai bērnu jauniešu literatūras procesa vēstures un aktuālo tendenču izziņošanai, izvērtēšanai, kā arī daiļdarbu izvēlei, analīzei un interpretācijai mūsdienīgās literatūras mācībās.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Kursa mērķis ir dot iespēju studentiem attīstīt izpratni par bērnu un jauniešu literatūras būtību, specifiku, vēstures un teorijas pamatjautājumiem, lomu un nozīmi personības veidošanās procesā.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pilnveidot izpratni par latviešu un ārzemju bērnu un jauniešu literatūras klasikas un spilgtāko mūsdienu rakstnieku darbu vērtību sistēmu, problemātiku, veidiem, žanriem (literāro pasaku, fantāzijas, fantastikas žanru), māksliniecisko sistēmu, tendencēm; 2. Attīstīt prasmes analizēt un vērtēt literāro darbu saturu, formu, atbilstmi lasītāju vecumam, ilustrācijas un dizainu; 3. Saskatīt un mācīties izvērtēt iespējas, problēmas un to risinājumus, kas saistīti ar bērnu literatūras iepazīšanu skolā. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bērnu un jauniešu literatūras būtība un specifika. (L1) 2. Bērnu un jauniešu literatūras aktualitātes pasaulē. (L1) 3. Bērnu un jauniešu literatūras aktualitātes Latvijā. (L1, S1) 4. Latviešu bērnu un jauniešu literatūras sākotne (XVIII, XIX gs.). (L1, Pd20) 5. Fantāzija, iztēle bērnu un jauniešu literatūrā un lasīšanas procesā. (L1, S1) 	

6. Literārās pasakas un fantāzijas žanri. (L1, S1)
7. Literārā pasaka ārzemju un latviešu bērnu un jauniešu literatūras klasikā un mūsdienās. (S2, Pd20)
8. Fantāzijas žanrs ārzemju un latviešu bērnu un jauniešu literatūras klasikā un mūsdienās. (S1)
9. Izziņas literatūra bērniem un jauniešiem. (L1, S1, Pd 16)
10. Vizuālizrādne bērnu un jauniešu literatūras kontekstā. (L1, S1, Pd8)

L - lekcija

S - seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Ir pilnveidojis izpratni par bērnu un jauniešu literatūras teorijas un vēstures pamatjautājumiem (bērnu literatūras būtība, specifika, vērtēšanas kritēriji, veidi, žanri, mākslinieciskie meklējumi, vērtību sistēma, ievērojamāko rakstnieku devums bērniem u. c.).
2. Ir iepazinis dažādus literatūrzinātnieku un rakstnieku viedokļus par bērnu un jauniešu literatūru, formulē un pamato savu viedokli, vērtējumu par grāmatām.
3. Izprot bērnu un jauniešu literatūras lomu un nozīmi personības attīstībā un vērtību sistēmas izveidē.

PRASMES:

4. Ir pilnveidojis prasmi vērtēt, analizēt un interpretēt daiļdarbus, mērķtiecīgi izmantojot literatūras analīzes un interpretācijas pieejas un principus, kas noderīgi arī mūsdienīgās literatūras mācībās.
5. Ir pilnveidojis prasmi mērķtiecīgi iesaistīties dialogā, diskusijās par literāru darbu problēmām un vērtībām, prezentēt savus atzinumus, pētījumu rezultātus, izmantojot IKT iespējas.
6. Ir pilnveidojis prasmi studiju kursā gūtās zināšanas saistīt ar konkrētu literatūras skolotāja uzdevumu risinājumu, mācību uzdevumu un materiālu izstrādi.

KOMPETENCE:

7. Izmanto studiju kursā iegūto zināšanu, prasmju un attieksmju kopumu atbildīgai, patstāvīgai un mērķtiecīgai bērnu jauniešu literatūras procesa vēstures un aktuālo tendenču izzināšanai, izvērtēšanai, kā arī daiļdarbu izvēlei, analīzei un interpretācijai mūsdienīgās literatūras mācībās.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgais darbs (64 stundas):

daiļdarbu analīze – 32 st.,
zinātniskās literatūras studēšana – 16 st.,
prezentācijas sagatavošana – 8 st.,
referāta vai patstāvīgā darba izstrāde – 8 st.
Gala pārbaudījums - eksāmens.

Starppārbaudījums nr. 1 (32 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Jāizlasa un jāuzraksta piezīmes vai anotācijas par vismaz 25 bērnu un jauniešu grāmatām pēc izvēles (latviešu un ārzemju), t. sk., izvēloties R. Blaumaņa, A. Brigaderes, K. Skalbes, Raiņa, M. Stārastes, A. Kronenberga, J. Širmaņa, I. Ziedoņa, J. Baltvilka, M. Cielēnas, M. Zālītes, J. Zvirgzdiņa, L. Pastores darbus.

Sagaidāmais rezultāts iegūstamās kompetences: 1., 2., 3., 4.

Starppārbaudījums nr. 2 (28 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Pilna laika studentiem – obligāta dalība semināros + viens referāts ar prezentāciju par izvēlētu semināra tematu, apjoms – 1200 vārdu.

Nepilna laika studentiem – patstāvīgais darbs (referāts) par tematu “Pasaules apguve .. [vienā literāro pasaku, fantāzijas žanra vai izziņas grāmatā pēc izvēles]”, apjoms – 1500 vārdu.

Sagaidāmais rezultāts iegūstamās kompetences: 1., 2., 3., 4., 5., 7.

Eksāmens (4 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Rakstisks eksāmens, kurā jāatbild uz 2 jautājumiem.

Sagaidāmais rezultāts iegūstamās kompetences: 1., 2., 3., 4., 6., 7.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi:

1. starppārbaudījums – 35%
2. starppārbaudījums – 35%

Noslēguma pārbaudījums: Rakstisks eksāmens (30%)

Noslēguma pārbaudījumu studenti kārtot tikai tad, ja ir kārtoti visi starppārbaudījumi.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti						
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.starppārbaudījums	+	+	+	+			
2.starppārbaudījums	+	+	+	+	+		+
Eksāmens	+	+	+	+		+	+

Kursa saturs

1. Bērnu un jauniešu literatūras būtība un specifika. (L1)

LEKCIJA: Literatūras loma un nozīme bērnu un pusaudžu personības attīstības procesā. Vērtību aspekts bērnu un jauniešu literatūras interpretācijā.

2. Bērnu un jauniešu literatūras aktualitātes pasaulē. (L1)

LEKCIJA: Starptautiskās Bērnu un jaunatnes literatūras padomes (International Board on Books for Young People – IBBY) darbība, H. K. Andersena balvas laureāti, IBBY Goda saraksts, Starptautiskā Bērnu grāmatu diena, citas programmas. Starptautiskās Jaunatnes bibliotēkas darbība, “Balto kraukļu kolekcija”. Astridas Lindgrēnes Piemiņas balva.

3. Bērnu un jauniešu literatūras aktualitātes Latvijā. (L1, S1)

LEKCIJA: Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padomes darbība, Jāņa Baltvilka balva, Baltā Vilka lasījumi. Pastariņa prēmija, citas balvas bērnu un jauniešu literatūrā un grāmatniecībā (Latvijas Literatūras gada balva, Zelta Ābele u. c.). Lasīšanas veicināšanas programmas un projekti Latvijā – Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija, Skaļas lasīšanas sacensība u.c.

SEMINĀRS: LNB Bērnu literatūras centra darbības aktualitātes.

4. Latviešu bērnu un jauniešu literatūras sākotne (XVIII, XIX gs.). (L1, Pd20)

LEKCIJA: Latviešu bērnu un jauniešu literatūras sākotne (XVIII, XIX gs.). Tulkotā bērnu un jaunatnes literatūra XVIII un XIX gs. (G. F. Stenders, K. R. Girgensons, A. Leitāns, J. Zvaigznīte,

E. Dinsbergs, Apsīšu J. u.c.). Latviešu oriģinālliteratūras bērniem sākotne XIX gs. (A. Līventāls, J. Zvaigznīte, J. Neikens, E. Dinsbergs, A. Lerhis-Puškaitis, Doku A., R. Blaumanis, Valdis u. c.). PATSTĀVĪGAIS DARBS (1.STARPPĀRBAUDĪJUMS).

5. Fantāzija, iztēle bērnu un jauniešu literatūrā un lasīšanas procesā. (L1, S1)

LEKCIJA: Bērnu un jauniešu fantāzijas, iztēles raksturojums un attīstības aspekti literatūrā un lasīšanas procesā.

SEMINĀRS: Fantāzijas rosināšana bērnu grāmatu tēlu un notikumu ierosmē.

6. Literārās pasakas un fantāzijas žanri. (L1, S1)

LEKCIJA: Žanru būtība, specifika.

SEMINĀRS: Vērtības latviešu un ārzemju literārajās pasakās.

7. Literārā pasaka ārzemju un latviešu bērnu un jauniešu literatūras klasikā un mūsdienās. (S2, Pd20)

SEMINĀRS: Latviešu literāro pasaku analīze un interpretācija (R. Blaumanis, K. Skalbe, A. Brigadere, I. Ziedonis, M. Cielēna, J. Zvirgzdiņš u.c.). Literārās pasakas kultūras (mūzika, kino, vizuālā māksla, teātra māksla) kontekstā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (1.STARPPĀRBAUDĪJUMS).

8. Fantāzijas žanrs ārzemju un latviešu bērnu un jauniešu literatūras klasikā un mūsdienās. (S1)

SEMINĀRS: Fantāzijas un fantastikas žanri kultūras (mūzika, kino, vizuālā māksla, teātra māksla) kontekstā.

9. Izziņas literatūra bērniem un jauniešiem. (L1, S1, Pd 16)

LEKCIJA: Izziņas literatūras žanriskā, saturiskā un vizuālā daudzveidība, loma bērnu un pusaudžu pasaules apgūvē. Izziņas literatūra Latvijā (E. Birznieks-Upītis, K. Grigulis, Dz. Rinkule-Zemzare, I. Ziedonis, J. Baltvilks u.c.)

PATSTĀVĪGAIS DARBS (2.STARPPĀRBAUDĪJUMS).

SEMINĀRS: Pasaules apguve latviešu un ārzemju izziņas grāmatās.

10. Vizuālizpratne bērnu un jauniešu literatūras kontekstā. (L1, S1, Pd8)

LEKCIJA: Bilžu grāmata, grāmata ar karikatūrām, komikss, grafisks romāns.

SEMINĀRS: Vizuālais un tekstuālais vēstījums latviešu un ārzemju bērnu un jauniešu grāmatās.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Rakstisks eksāmens, kurā jāatbild uz 2 jautājumiem.

L - lekcija

S - seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Rinkeviča, R. (2017) *Rīga – Latvija – Eiropa mūsdienu latviešu bērnu prozā*. Daugavpils: Saule.
2. Rinkeviča, R. (2011) *Bērnības semiotika 20.gs. 20.–30. gadu prozā Eiropas literatūras kontekstā*. Daugavpils: Saule.
3. Rodari, D. (2009) *Fantāzijas gramatika*. Rīga: Zvaigzne ABC.
4. Simsons, B. (2010) *Iztēles ģeogrāfija. Mītiskā paradigma 20. gadsimta fantāzijas prozā*. Rīga: LU.
5. Stikāne, I. (2005) *Vērtību pasaule latviešu bērnu literatūrā*. Rīga: Raka.
6. *Sunny Side of Darkness. Children's literature in Totalitarian and Post-Totalitarian Period*. Starptautiskas zinātniskās konferences materiāli, ietverti I. Stikānes, R. Rinkevičas raksti. (2005) Tallin: Tallin University.

Papildus informācijas avoti

1. Bērnu literatūra: vērtējumi, pārdomas, atzinības, lasīšanas veicināšana. *Rakstu krājums*. (2005). Rīga: Garā Pupa.
2. Brīdaka, L. (2004) *Mūžs kā pasaka. Margarita Stāraste*. Rīga: Annele.
3. Burima, M., Kupšāne, I., Rinkeviča, R., Ozoliņš, G., & Lukaševičs, V. (2017). *Rudolfs Blaumanis – Latvia's Socio- Cultural Discourse. Science and Arts*. Conference Proceedings. Volume II. 4th International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences and Arts SGEM2017. Sofia: SGEM2017, P. 613–620. DOI:10.5593/sgemsocial2017/62, ISBN 978-619-7408-24-9, ISSN 2367-5659.
4. Ewans, J., red. (2015). *Challenging and Controversial Picturebooks. Creative and critical responses*. Routledge Taylor & Francis Group.
5. *From Comic Strips to Graphic Novels: contributions to the theory and history of graphic narrative* / edited by Daniel Stein, Jan-Noël Thon. (2013). Berlin, Boston: De Gruyter. E-grāmata (PDF), pieejama tiešsaistē LU tīklā.
6. *International Companion Encyclopedia of Children's Literature* / edited by Peter Hunt. (2004). London, New York: Routledge. [2 sēj.]
7. Lepman, J. (2002). *A Bridge of Children's Books*. Dublin: O'Brien Press Ltd.
8. Penaks, D. (1999). *Kā romāns*. Rīga: Omnia mea.
9. Rinkevica, R., Kupšāne, I. (2018). *Concept of Child in Latvian Prose of Second Half of the 20th Century*. 5th International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences and Arts SGEM 2018, Conference Proceedings Volume 5, Science and arts ISSUE 6.1, 19 – 21 March, 2018, Vienna, AUSTRIA, p. 219. – 226. ISBN 978-619-7408-34-8, ISSN 2367-5659 DOI: 10.5593/sgemsocial2018H/61.
10. Rinkeviča, R., Gaigala, A., & Okuneva, S. (2018). *Literatūra bērniem un pusaudžiem 2017. gadā*. Latvijas Rakstnieku savienības laikraksts konTEKSTS, Rīga, 2018. gada maijs, Nr.5., 12. lpp. Zinātniska publikācija Latvijas izdevumos
11. Rinkeviča, R. (2017). *Kurzeme Māra Runguļa vēsturiskajā detektīvā bērniem Lapsu kalniņa mīklas*.// kr. Literatūra un kultūra: process, mijiedarbība, problēmas. XVIII Robeža un diaspora literatūrā un kultūrā – III. Daugavpils Universitātes akadēmiskais apgāds „Saulē”, Daugavpils, 154. – 164. lpp. lpp.
12. Rinkeviča, R. (2019). *“Robežu relatīvisms Paula Bankovska pasakā Mazgalvīši spēlē mājās”*.//kr. Literatūra un kultūra: process, mijiedarbība, problēmas. XIX Robeža un diaspora literatūrā un kultūrā – IV. Daugavpils Universitātes akadēmiskais apgāds „Saulē”, Daugavpils, 66. – 75. lpp.
13. Simsone, B. (2015). *Monstri un metaforas. Ieskats šausmu literatūras pasaulē*. Rīga: Zvaigzne ABC.
14. Stikāne, A. (1977). *Latviešu bērnu literatūra*. Rīga: Zvaigzne.
15. Stikāne, I., Tretjakova, S., Zandere, I. (2006) *Zirgs, kas naktī dzied*. Rīga: LBJLP.
16. Treimane, M. (2007). *Astridas Lindgrēnes darbi un nedarbi*. Rīga: Zvaigzne ABC.
17. Zipes, J. (2012). *The Irresistible Fairy Tale: the Cultural and Social History of a Genre*. Princeton, N. J.: Princeton University Press. E-grāmata (PDF), pieejama tiešsaistē LU tīklā.

Periodika un citi informācijas avoti

1. *Aktuālas problēmas literatūras zinātnē*. Rakstu krājums. 1.–20. Liepāja: LiePA, 1996.–2015.
2. *Aktuālas problēmas literatūras un kultūras pētniecībā*. Rakstu krājums. 21.–24. Liepāja: LiePA, 2016.–2019. utt.

3. *Ar bērniem*. www.satori.lv/list/ar-berniem
4. International Board on Books for Young People. Tiešsaistē: www.ibby.org.
5. International Youth Library. Tiešsaistē: www.ijb.de.
6. Latvijas Nacionālā bibliotēka. Lasāmkoks. Tiešsaistē: <http://www.lasamkoks.lv/>.
7. *KonTeksts* (laikraksts)
8. *Bookbird* (žurnāls)

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas “**Sākumizglītības skolotājs**” A. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Elementārās matemātikas metodes
Studiju kursa kods (DUIS)	MateP019
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
Lekciju stundu skaits	4
Semināru stundu skaits	6
Praktisko darbu stundu skaits	6
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	64
Kursa autors(-i)	
Maruta Avotiņa, Agnese Zīlīte, Ineta Helmane (<i>Latvijas Universitāte</i>) Dr. math., asociētā profesore, Anita Sondore (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. math., asociētā profesore, Anita Sondore Dr. math., asociētā profesore, Ināra Jermačenko	
Priekšzināšanas	
Nav nepieciešamas	
Studiju kursa anotācija	
<p>KURSA MĒRĶIS: Sniegt studentiem iespēju apgūt galvenās elementārās matemātikas pamatsatura teorētiskos pamatus, likumsakarībām, kurus iespējams integrēt matemātikas mācībā pamatskolas pirmajā posmā kompetencēs balstītā izglītībā, iekļaujot tajā mūsdienu skolēnam personīgi nozīmīgu - matemātiskās domāšanas attīstīšanai, reālās dzīves situāciju un matemātisku problēmu risināšanai</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Aplūkot svarīgākos elementārās matemātikas jēdzienus un metodes. 2) Attīstīt uzdevumu risināšanas prasmes, tai skaitā pierādīšanas prasmju pilnveidošanu. 3) Pilnveidot izpratni par likumsakarībām un procesiem dabā, sabiedrībā un matemātikā 4) Sekmēt domāšanas attīstību, izsakot matemātiski pamatotus spriedumus un apgūstot problēmrisināšanas pieredzi; 5) Padziļināt izpratni par matemātikas saikni ar citiem mācību priekšmetiem 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Matemātikas valoda (simboli, matemātiskās loģikas izteiksmes un formulas). (L1, S1, Pd8) 2. Matemātiskas izteiksmes. Skaitliskas izteiksmes un to izmantošana praktisku uzdevumu un problēmu risināšanā, kā arī citu mācību priekšmetu apgūvē. (L1, P1, Pd12) 3. Algebriskas izteiksmes, to veidi. Izteiksmju pielietošana. (P1, S1, Pd12) 4. Elementārās funkcijas. Procesa matemātiskā modeļa izveide un tā izpēte. (P1, S1, Pd8) 5. Vienādojumi un nevienādības, to sistēmas. Atbilstošā matemātiskā modeļa veidošana problēmām. (L1, P1, S1, Pd8) 	

<p>6. Statistikas pamatjēdzieni un to nozīme datu analīzē. Informācijas iegūšanas iespējas, tās apkopošana un analīze, izmantojot IT. (L1, P1, S1, Pd8)</p> <p>7. Kopsavilkums par pamatskolas algebras kursu. Diferencētu līmeņu uzdevumu risināšana. (P1, S1, Pd8)</p> <p><i>L – lekcija</i> <i>S – seminārs</i> <i>P – praktiskie darbi</i> <i>Pd – patstāvīgais darbs</i></p>
<p>Studiju rezultāti</p> <p>ZINĀŠANAS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zināšanas par elementārās matemātikas teorētiskiem pamatiem, likumsakarībām un to savstarpējo saistību, pēctecību, atbilstību mācību procesu reglamentējošiem dokumentiem. 2. Izpratne par pamatskolas matemātikas kursa saturu, tā pārvaldīšana, akcentējot nepieciešamās matemātikas zināšanas, kuras ikdienā tiek izmantotas pēc skolas beigšanas. <p>PRASMES:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Prasmes lietot elementārās matemātikas saturu un metodes. 4. Prasme ieinteresēt un motivēt skolēnus mācību darbam eksaktajos mācību priekšmetos, atsedzot to saikni; matemātikas zināšanas izmantot daudzveidīgās situācijās. 5. Pētīt problēmas, izveidojot atbilstošo matemātisko modeli, to atrisināt un atrisinājumu interpretēt; izmantot modernās IT pedagoģiskajā darbībā. 6. Mācīt mācīties matematiku; atlasīt un arī veidot metodiskos materiālus atbilstoši skolēnu vajadzībām. <p>KOMPETENCE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Izvēlas piemērotus uzdevumu risināšanas paņēmienus un metodes, kā arī iegūto zināšanu un prasmju lietošana jaunās situācijās. 8. Kompetence zinātniskai apskatīto metožu izskaidrošanai. 9. Pieredze sarežģītāku jautājumu patstāvīgai analizēšanai un pētīšanai, pamatojoties uz apgūtajām matemātikas skolotāja pamatskolā kompetencēm, savām personības iezīmēm un izvērtējot savus līdzšinējos sasniegumus, veidoties par sekmīgu un atvērtu skolotāju inovatīvajam.
<p>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</p> <p>Patstāvīgais darbs ietver literatūras pētīšanu un uzdevumu analīzi un risināšanu par doto tēmu, mācību aktivitāšu aprakstu veidošanu, skolēnu darbu analizēšanu un vērtēšanu.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. starppārbaudījums. Skaitliskas un algebriskas izteiksmes. Elementārās funkcijas. 2. starppārbaudījums. Vienādojumi, nevienādības, to sistēmas. Statistikas elementi.
<p>Prasības kredītpunktu iegūšanai</p> <p>Noslēguma pārbaudījumu studenti kārtot tikai tad, ja ir kārtoti visi starppārbaudījumi.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. starppārbaudījums – 40%. 2. starppārbaudījums – 40%. 3. Noslēguma pārbaudījuma veids – rakstisks eksāmens – 20% <p>STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI</p> <p>Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils</p>

Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+	+	+	+	+				
2.starppārbaudījums					+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. temats. Matemātikas valoda (simboli, matemātiskās loģikas izteiksmes un formulas). (L1, S1, Pd8)

LEKCIJA, SEMINĀRS: Matemātikas valoda, pāreja no dzimtās valodas uz matemātikas valodu. Matemātisko simbolu un pieņemto apzīmējumu lietojums. Matemātikas valodas pielietojums, simbolu izmantošana, formulu pārveidojumi.

Patstāvīgais darbs ietver literatūras pētīšanu un uzdevumu analīzi un risināšanu par doto tēmu, mācību aktivitāšu aprakstu veidošanu, skolēnu darbu analizēšanu un vērtēšanu.

2. temats. Matemātiskās izteiksmes. Skaitliskas izteiksmes un to izmantošana praktisku uzdevumu un problēmu risināšanā, kā arī citu mācību priekšmetu apguvē. (L1, P1, Pd12)

LEKCIJA, PRAKTISKAIS DARBS: Skaitlisko aprēķinu pielietojums praktiska satura uzdevumu risināšanā. Mērvienības un to pārveidojumi. Procentu uzdevumi ikdienas dzīvē. Procentu uzdevumi, praktiska satura procentu uzdevumu risināšana.

Patstāvīgais darbs ietver literatūras pētīšanu un uzdevumu analīzi un risināšanu par doto tēmu, mācību aktivitāšu aprakstu veidošanu, skolēnu darbu analizēšanu un vērtēšanu.

3. temats. Algebriskas izteiksmes, to veidi. Izteiksmju pielietošana. (P1, S1, Pd12)

PRAKTISKAIS DARBS, SEMINĀRS: Saīsinātās reizināšanas formulas, to pielietošanas iespējas. Algebriskas daļas kā skaitlisku daļu vispārīgs pieraksta veids. Algebrisko daļu darbību izpildes algoritmi. Racionālu izteiksmju vienkāršošana. Algebrisko daļu pārveidojumi.

Patstāvīgais darbs ietver literatūras pētīšanu un uzdevumu analīzi un risināšanu par doto tēmu, mācību aktivitāšu aprakstu veidošanu, skolēnu darbu analizēšanu un vērtēšanu.

4. temats. Elementārās funkcijas. Procesa matemātiskā modeļa izveide un tā izpēte. (P1, S1, Pd8)

PRAKTISKAIS DARBS, SEMINĀRS: Funkciju vieta praktiskajā darbā, zinātnē, tehnikā. Starp konkrētiem lielumiem pastāvošo sakarību izteikšana matemātiskos modeļos ar skaitlisko vērtību tabulu, formulu vai grafiski, lai ar kādu no šiem modeļiem varētu pētīt konkrēto lielumu sakarības. Lineāras, apgrieztās proporcionalitātes un kvadrātfunkcijas lietojums reālu procesu interpretācijā (pieprasījuma un piedāvājuma funkcijas, realizācijas ieņēmumu funkcija; krītoša no kāda augstuma ķermeņa augstuma izmaiņa atkarībā no laika; komunālie maksājumi; kustība; u.c.). Dažāda veida grafiku zīmēšana un lasīšana. Reālās dzīves funkcionālās sakarības un mainīgo lielumu pozitīvās skaitliskās vērtības. Funkcijas un to izmantošana ekonomikā, dabaszinātnēs. Lineāras, apgrieztās proporcionalitātes un kvadrātfunkcijas lietojums reālu procesu interpretācijā.

Patstāvīgais darbs ietver literatūras pētīšanu un uzdevumu analīzi un risināšanu par doto tēmu, mācību aktivitāšu aprakstu veidošanu, skolēnu darbu analizēšanu un vērtēšanu.

5. temats. Vienādojumi un nevienādības, to sistēmas. Atbilstošā matemātiskā modeļa veidošana problēmām. (L1, P1, S1, Pd8)

LEKCIJA, PRAKTISKAIS DARBS, SEMINĀRS: Uzdevumu, arī praktiska satura, risināšana, izmantojot lineārus vienādojumus un nevienādības; kvadrātvienādojumus un kvadrātnevienādības; vienādojumu un nevienādību sistēmas. Vienādojumi un nevienādības kā dažāda veida teksta uzdevumu atrisināšanas paņēmieni pamatskolas matemātikā (gan fizikas, gan ģeometrijas, gan sociālās sfēras, gan arī abstrakta satura). Dažāda satura uzdevumu risināšana. Intervalu metode nevienādībās. Uzdevumu risināšana, izmantojot dažādus paņēmienus, īpaši nevienādībām. Patstāvīgais darbs ietver literatūras pētīšanu un uzdevumu analīzi un risināšanu par doto tēmu, mācību aktivitāšu aprakstu veidošanu, skolēnu darbu analizēšanu un vērtēšanu.

6. temats. Statistikas pamatjēdzieni un to nozīme datu analizē. Informācijas iegūšanas iespējas, tās apkopošana un analīze, izmantojot IT. (L1, P1, S1, Pd8)

LEKCIJA, PRAKTISKAIS DARBS, SEMINĀRS: Statistikas elementu lietošana datu apstrādē, IT izmantošana. Matemātikas nozare - statistika. Neapstrādātu datu apkopošanas iespējas. Datu kopu raksturojošie statistikas elementi- aritmētiskais vidējais, mediāna, moda, amplitūda, absolūtais un relatīvais biežums datu skaitliskās informācijas analizē. Datu vākšana, to pārskatāma sakārtošana un apstrāde, izmantojot statistikas elementus. Iegūtās skaitliskās informācijas analīze un prezentācija. Ikdienas dzīves situāciju izpēte.

Patstāvīgais darbs ietver literatūras pētīšanu un uzdevumu analīzi un risināšanu par doto tēmu, mācību aktivitāšu aprakstu veidošanu, skolēnu darbu analizēšanu un vērtēšanu.

7. temats. Kopsavilkums par pamatskolas algebras kursu. Diferencētu līmeņu uzdevumu risināšana. (P1, S1, Pd8)

PRAKTISKIE DARBI, SEMINĀRS: Skolotāja kompetence pamatskolas algebras kursa satura pārvaldīšanā. Pašanalīze. Pamatskolas izglītības posma uzdevumu algebrā risināšana no diagnosticējošajiem darbiem matemātikā 6. klasei un 9. klasei, iespēju robežās, piedāvājot dažādus atrisināšanas paņēmienus.

Patstāvīgais darbs ietver literatūras pētīšanu un uzdevumu analīzi un risināšanu par doto tēmu, mācību aktivitāšu aprakstu veidošanu, skolēnu darbu analizēšanu un vērtēšanu.

L – lekcija

S – seminārs

P – praktiskie darbi

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. France, I., Lāce, G., Pickaine, L., Miķelsone, A. (2007). Matemātika 7. Lielvārde, Lielvārds,
2. Mencis, J., Sika, A. (1990). Matemātikas rokasgrāmata skolēniem. Rīga, Zvaigzne.
3. Mencis, J. (1984). Matemātikas metodika pamatskolā. Rīga, Zvaigzne.
4. Algebra pamatskolai: Eksperimentāla mācību grāmata J.Menča (sen.)red. (1994). 1.d.. Rīga, Zvaigzne ABC.

Papildus informācijas avoti

1. Āboltiņa, B., Januma, S. (2015). Matemātika 7. klasei. 1. daļa. Rīga, Zvaigzne ABC.
2. Āboltiņa, B., Januma, S. (2015). Matemātika 7. klasei. 2. daļa. Rīga, Zvaigzne ABC.
3. Āboltiņa, B., Januma, S. (2014). Matemātika 8. klasei. 1. daļa. Rīga, Zvaigzne ABC.
4. Āboltiņa, B., Januma, S. (2014). Matemātika 8. klasei. 2. daļa. Rīga, Zvaigzne ABC.
5. Āboltiņa, B., Januma, S. (2013). Matemātika 9. klasei. 1. daļa. Rīga, Zvaigzne ABC.
6. Āboltiņa, B., Januma, S. (2013). Matemātika 9. klasei. 2. daļa. Rīga, Zvaigzne ABC.
7. Briks, J., & Havass, H. (2009). *555 intelekta vingrinājumi bērniem: Loģika, atmiņa, koncentrēšanās, reakcija, zināšanas*. Rīga: Zvaigzne ABC, ISBN 9934-0-0577-0
8. France, I., Lāce, G., Slokenberga, E. (2016). Matemātika 7. klasei. Lielvārde, Lielvārds.
9. France, I., Lāce, G., Slokenberga, E. (2017). Matemātika 8. klasei. Lielvārde, Lielvārds.
10. France, I., Lāce, G., Slokenberga, E. (2018). Matemātika 9. klasei. Lielvārde, Lielvārds.
11. Gricāns, A. (1997). *Kopu teorijas elementi*. Daugavpils: DPU izdevniecība "Saule".
12. Ģindulis, E. (2005). *Kā saprast un iemācīties matemātiku*. Rīga: RaKa.
13. Havass, H. (2003). *Prāta spēles = Inteliģences treniņš*. Rīga: Avots, ISBN 9984-700-92-5
14. Krastiņa E., Sondore A., Drelinga E. (2015). How to Promote Text Comprehension with Pupils of Grades 1–6 when Teaching to Solve Combinatorial Problems. *Acta Paedagogica Vilnensia*, 35, 67-80, ISSN 1392-5016; pieejams: <http://www.journals.vu.lt/acta-paedagogica-vilnensia/article/view/9191/6919>
15. Mencis, J. (jun.), Mencis, J. (sen.) (2008). *Matemātika 5. klasei*. Rīga, Zvaigzne ABC.
16. Mencis, J. (jun.), Mencis, J. (sen.) (2009). *Matemātika 6. klasei*. Rīga, Zvaigzne ABC.
17. Mencis, J., Mencis, J. (jun.). (2005). 555 vingrinājumi matemātikas labākai izpratnei 6., 7., 8. un 9. klasei. Rīga, Zvaigzne ABC.
18. Nelsen, R. B. (1997). *Proofs without Words: Exercises in Visual Thinking*. Mathematical Association of America.
19. Sondore A., Krastiņa E., Daugulis P., Drelinga E. (2016). Pamatjēdzienu izpratne skolas matemātikas kompetenču apgūvē. In V. Lubkina, S. Usca, A. Zvaigzne (Eds.) *Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference*. Volume II, May 27-28, 2016. Rezekne: Rezeknes Academy of Technologies, 330-342 pp. ISSN 1691-5887; pieejams: <http://journals.ru.lv/index.php/SIE/article/view/1383>
20. Sondore A., Krastiņa E., Drelinga E., Daugulis P. (2017). Improving Mathematical Competence in Primary School to Enable Skill Transfers in New Situations. *Proceedings of the International Scientific Conference "Society. Integration. Education"*, Volume II, 2017. Rezekne: Rezeknes Academy of Technologies, 208-218 pp., ISSN 1691-5887
21. Sondore, A. (2014). *Teaching Statistics in Secondary School*. 14th International Conference Teaching mathematics: retrospective and perspectives, Jelgava, Latvia, 138-144 p, ISBN 978-9984-48-146-3
22. Uzulāns, J. (2005). *Skolotājs mūsdienu informatīvajā telpā: IV. Projekts*. Rīga: RaKa, ISBN 9984-15-614-1

Periodika un citi informācijas avoti

1. LU A. Liepas Neklāties matemātikas skolas uzdevumu arhīvs. Pieejams: <https://www.nms.lu.lv/>
2. Matemātika 1.-9. klasei. Mācību priekšmeta programmas paraugs. Pieejams: https://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/programmas/pamskolai/mat1_9.html
3. Valsts pārbaudes darbu uzdevumi <https://www.visc.gov.lv/lv/valsts-parbaudes-darbu-uzdevumi>
4. dabaszinību projekts <http://dzm.lu.lv>
5. e žurnāls *Skolas Vārds*

6. *Laikraksts Izglītība un Kultūra*
7. *Saistošā matemātika* <http://www.kindereducation.com>
8. *Spēles* <http://www.tutpup.com>
9. *uzdevumi.lv* <http://www.uzdevumi.lv>

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas “**Sākumizglītības skolotājs**” A daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Leksikoloģija un frazeoloģija skolotājiem (angļu valoda)
Studiju kursa kods (DUIS)	ValoP129
Zinātnes nozare	Valodniecība
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
<i>Lekciju stundu skaits</i>	-
<i>Semināru stundu skaits</i>	8
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	8
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	64
Kursa autors(-i)	
Mg. philol., Mg. paed. Sandra Kalniņa, Mg. philol. Solveiga Liepa, Dr. philol. Ilze Oļehnoviča (Daugavpils Universitāte)	
Kursa docētājs(-i)	
Mg. Philol., lektore Solveiga Liepa Dr. philol., docente Ilze Oļehnoviča	
Priekšzināšanas	
Modulis “Sākumizglītības skolotājs (1. - 3. klase)”: Valodu mācību joma: Angļu valoda, tās metodika I	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa ietvaros sniegt studējošajiem sistemātisku modernās angļu valodas vārdu krājuma aprakstu, kā arī uzlabot studējošo zināšanas par angļu valodas frazeoloģismu (idiomu) sistēmu, paplašināt studējošo leksikas krājumu un bagātināt viņu izteiksmes stilu (rakstu un mutiskā valoda). Studiju kursa apguves rezultātā studenti prasmīgi un efektīvi izmantos digitālās tehnoloģijas zināšanu ieguvei, jauna satura radīšanai, tā koplietošanai un komunikācijai (e-vidē), kā arī aktīvi iesaistīsies diskusijās, analizējot piedāvāto zinātnisko literatūru un frazeoloģismu kontekstlietojuma piemērus.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Studiju kursa mērķis ir sniegt sistemātisku modernās angļu valodas vārdu krājuma aprakstu, kā arī uzlabot studējošo zināšanas par angļu valodas frazeoloģismu (idiomu) sistēmu, paplašināt studējošo leksikas krājumu un bagātināt viņu izteiksmes stilu (rakstu un mutiskā valoda).</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. iepazīties ar angļu valodas vārdu izcelsmes raksturīgākajām iezīmēm un vārdu morfoloģisko struktūru; 2. iepazīties ar galvenajiem vārddarināšanas veidiem un angļu valodas vārdu krājuma papildināšanas iespējām; 3. izskaidrot angļu valodas vārdu nozīmes īpatnības, un vārdu attiecības vienam ar otru valodas sistēmā un runā; 	

4. iepazīties ar frazeoloģijas zinātnes attīstību, atpazīt frazeoloģismus rakstītā un runātā diskursā, analizēt to pielietojumu: pamatlietojs, stilistiskais lietojums.

Studiju kursa kalendārais plāns

1. Ievads studiju kursā. Iepazīšanās ar studiju kursa pamatterminiem. Vārds. Vārda jēdziens. (S1, Pd6)
2. Semasioloģija. Nozīmes veidi. Leksiskās nozīmes aspekti. (S1, P1, Pd6)
3. Polisēmija. Homonīmija. Homonīmu klasifikācija. (S1, P1, Pd6)
4. Intralingvistiskās vārdu attiecības. Sinonīmi. Antonīmi. Hiponīmi un meronīmi. Vārdkopas. (S1, P1, Pd6)
5. Vārda struktūra. Vārddarināšana. Afiksācija. (S1, P1, Pd6)
6. Salikteņi un citi vārddarināšanas procesi. (S1, Pd6)
7. Metafora un metonīmija. (S1, P1, Pd6)
8. Frazeoloģijas zinātnes rašanās un attīstība. Frazeoloģisko vienību definīcijas, klasifikācijas, to analīze. (S1, Pd4)
9. Vārdu, vārdkopu un frazeoloģismu nozīme: kopīgais un atšķirīgais. Frazeoloģismu semantiskās pazīmes: pārsemantizācija, motivācija, nekompozicionalitāte, institucionalizācija. (P1, Pd6)
10. Frazeoloģismu lietojums diskursā. Frazeoloģismu pamatlietojs: identifikācija, verifikācija un nozīmes interpretācija. (P1, Pd6)
11. Frazeoloģismu kontekstlietojuma variāciju analīze. (P1, Pd6)

S - seminārs

P – praktiskie darbi

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Zina vārdu struktūru; nosaka vārddarināšanas veidus.
2. Apspriež un salīdzina dažādas pieejas frazeoloģijas teorētisko jautājumu risināšanā.
3. Raksturo frazeoloģismus pēc to semantiskajām un strukturālajām pazīmēm.

PRASMES:

4. Izprot semantiskās attiecības angļu valodas vārdu krājumā un saskata atšķirības starp tām.
5. Vāc, apkopo un analizē lingvistisko materiālu atsevišķu teorētisko nostādņu pamatošanai.
6. Prasmīgi un efektīvi izmanto digitālās tehnoloģijas zināšanu ieguvei, jauna satura radīšanai, tā koplietošanai un komunikācijai (e-vidē).
7. Prezentē patstāvīgi veikto frazeoloģismu kontekstlietojuma piemēru atlases un analīzes rezultātus.

KOMPETENCE:

8. Demonstrē patstāvību, meklējot un izmantojot attiecīgo terminoloģiju; turpina attīstīt savas prasmes autentisko materiālu lasīšanā.
9. Aktīvi iesaistās diskusijās, pāru un grupu darbos, analizējot piedāvāto zinātnisko literatūru un frazeoloģismu kontekstlietojuma piemērus; plāno savu profesionālo pilnveides procesu, vērtē savu progresu, izmantojot pašvērtējumu un paškontroles prasmes.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Starppārbaudījums nr. 1 (16 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

1.starppārbaudījums: rakstisks kontroldarbs par apgūtajām 6 studiju kursa tematiem (1.-6. klasēs).

Sagaidāmais rezultāts iegūstamās kompetences: 1., 2., 3., 4., 5., 8., 9.

Starppārbaudījums nr. 2 (24 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

2.starppārbaudījums: rakstisks kontroldarbs par frazeoloģismu kontekstlietojuma variāciju noteikšanu un skaidrojumu (1. -6. klasēs).

Sagaidāmais rezultāts iegūstamās kompetences: 1., 2., 3., 4., 5., 8., 9.

Patstāvīgais darbs (24 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Skatīt kursa plāna un satura izklāstā

Sagaidāmais rezultāts iegūstamās kompetences: 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9.

Noslēguma pārbaudījums: eksāmens

Sagaidāmais rezultāts iegūstamās kompetences: 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Izpildīti patstāvīgie darbi un regulārs darbs semināros un praktiskajās nodarbībās – 20%

Starppārbaudījumi:

1. starppārbaudījums: rakstisks kontroldarbs par apgūtajām 6 studiju kursa tematiem (1.-6. klasēs) – 30%.

2.starppārbaudījums: rakstisks kontroldarbs par frazeoloģismu kontekstlietojuma variāciju noteikšanu un skaidrojumu (1. -6. klasēs) – 30%

Noslēguma pārbaudījums: Eksāmens – 20%

Noslēguma pārbaudījumu studenti kārtot tikai tad, ja ir kārtoti visi starppārbaudījumi.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+	+	+	+	+			+	+
2.starppārbaudījums	+	+	+	+	+			+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Ievads studiju kursā. Iepazīšanās ar studiju kursa pamatterminiem. Vārds. Vārda jēdziens. (S1, Pd6)

SEMINĀRS: Ievads studiju kursā: Leksikoloģijas definīcija. Leksikoloģijas pētījuma objekts. Leksikoloģijas saikne ar citām valodniecības nozarēm. Pieejas valodas pētniecībā. Mūsdienu angļu valodas leksikoloģija. Vārds: vārda jēdziens; ortogrāfisks vārds; fonoloģiskais vārds; vārds kā vārdu krājuma daļa; gramatiskais vārds.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: jautājumi un praktiskie uzdevumi par apgūstamo tēmu.

2. Semasioloģija. Nozīmes veidi. Leksiskās nozīmes aspekti. (S1, P1, Pd6)

SEMINĀRS, PRAKTISKAIS DARBS: Semasioloģija: nozīme kā valodniecības jēdziens. Nozīmju veidi. Leksiskās nozīmes aspekti. Nozīmes veidi (gramatiskā, leksiskā, vārdšķiras nozīme). Leksiskās nozīmes aspekti (denotācija, konotācija, pragmatiskais aspekts). PATSTĀVĪGAIS DARBS: jautājumi un praktiskie uzdevumi par apgūstamo tēmu.

3. Polisēmija. Homonīmija. Homonīmu klasifikācija. (S1, P1, Pd6)

SEMINĀRS, PRAKTISKAIS DARBS: Polisēmija. Polisēmija reklāmā. Homonīmija. Homonīmu klasifikācija.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: jautājumi un praktiskie uzdevumi par apgūstamo tēmu.

4. Intralingvistiskās vārdu attiecības. Sinonīmi. Antonīmi. Hiponīmi un meronīmi. Vārdkopas. (S1, P1, Pd6)

SEMINĀRS, PRAKTISKAIS DARBS: Intralingvistiskās vārdu attiecības. Vārdu semantisko attiecību veidi. Vārdu semantiskā klasifikācija: sinonīmija un antonīmija, to klasifikācija; hiponīmija un meronīmija; vārdkopu veidošana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: jautājumi un praktiskie uzdevumi par apgūstamo tēmu.

5. Vārda struktūra. Vārddarināšana. Afiksācija. (S1, P1, Pd6)

SEMINĀRS, PRAKTISKAIS DARBS: Vārda struktūra. Morfēmas. Morfēmu klasifikācija. Nozīmju veidi morfēmās. Morfēmiskie vārdu veidi. Morfēmu analīze. Vārddarināšana. Dažādi vārddarināšanas veidi. Fleksija un derivācija. Afiksācija: priedēkļi un piedēkļi (klasifikācija). Produktīvie un neproduktīvie afiksi.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: jautājumi un praktiskie uzdevumi par apgūstamo tēmu.

6. Salikteņi un citi vārddarināšanas procesi. (S1, Pd6)

SEMINĀRS: Salikteņi drukātās reklāmas sludinājumos.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: jautājumi un praktiskie uzdevumi par apgūstamo tēmu. (Pd2)

PATSTĀVĪGAIS DARBS (1.starppārbaudījums): rakstisks kontroldarbs par apgūtajām 6 studiju kursa tematiem (1.-6. klasēs).(Pd4)

7. Metafora un metonīmija. (S1, P1, Pd6)

SEMINĀRS, PRAKTISKAIS DARBS: Metaforas un metonīmijas mijiedarbība. Konceptuālā metafora, vizuālā metafora, multimodālā metafora.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: jautājumi un praktiskie uzdevumi par apgūstamo tēmu.

8. Frazeoloģijas zinātnes rašanās un attīstība. Frazeoloģisko vienību definīcijas, klasifikācijas, to analīze. (S1, Pd4)

SEMINĀRS: Frazeoloģija kā leksikoloģijas sastāvdaļa, frazeoloģijas aizsākumi. Frazeoloģismu definīcijas, klasifikācijas, to analīze: uzskati par frazeoloģismu vietu valodas izpētē (par un pret), definīcijās iekļautās frazeoloģismu pazīmes; frazeoloģismu klasificēšanas kritēriji - struktūra, semantika, strukturāli-semantiskā klasifikācija.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: jautājumi un praktiskie uzdevumi par apgūstamo tēmu.

9. Vārdu, vārdkopu un frazeoloģismu nozīme: kopīgais un atšķirīgais. Frazeoloģismu semantiskās pazīmes: pārsemantizācija, motivācija, nekompozicionalitāte, institucionalizācija. (P1, Pd6)

PRAKTISKAIS DARBS: Vārdu, vārdkopu un frazeoloģismu nozīme: kopīgais un atšķirīgais (tēls, stabilitāte, idiomātiskums, dalāmība). Frazeoloģismu semantiskās pazīmes: pārsemantizācija (idiomātiskums), motivācija, daļēja kompozicionalitāte/nekompozicionalitāte, institucionalizācija.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: jautājumi un praktiskie uzdevumi par apgūstamo tēmu.

10. Frazeoloģismu lietojums diskursā. Frazeoloģismu pamatlietojuums: identifikācija, verifikācija un nozīmes interpretācija. (P1, Pd6)

PRAKTISKAIS DARBS: Frazeoloģismu pamatlietojuums: frazeoloģismu identifikācija, verifikācija un nozīmes interpretācija, konteksta ietekme uz frazeoloģisma nozīmes uztveri, izpratni un interpretāciju.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: jautājumi un praktiskie uzdevumi par apgūstamo tēmu.

11. Frazeoloģismu kontekstlietojuma variāciju analīze. (P1, Pd6)

PRAKTISKAIS DARBS: Iespraudumu veidi, substitūcija - jauno elementu un frazeoloģismu komponentu semantisko attieksmju noteikšana (sinonīmija, antonīmija, homonīmija, hiponīmija).

PATSTĀVĪGAIS DARBS: atlasīti (no laikrakstiem, daiļliteratūras, utt.) un apkopoti frazeoloģismu kontekstlietojuma piemēri, sniedzot frazeoloģismu pamatformu un nozīmes definīcijas (e-vidē). (Pd2)

PATSTĀVĪGAIS DARBS (2.starppārbaudījums): rakstisks kontroldarbs par frazeoloģismu kontekstlietojuma variāciju noteikšanu un skaidrojumu (1. -6. klasēs). (Pd4)

S - seminārs

P – praktiskie darbi

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. *Mācīšanās lietpratībai.* (2018). Kolektīvā monogrāfija. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
2. Nunan, D. (1995). *Language Teaching Methodology: A Textbook for Teachers.* New York: Phoenix.
3. Phillips, S. (2016). *Young Learners.* Oxford: Oxford University Press.
4. Pinter, A. (2006). *Teaching Young Language Learners.* Oxford: Oxford University Press.

Papildus informācijas avoti

1. Balteiro, I. (ed.) (2011). *New Approaches to Specialized English Lexicology and Lexicography.* Cambridge: Cambridge Scholars Publishing.
2. Burger, H. (ed.) (2007). *Phraseology. An International Handbook of Contemporary Research.* Vol.1. Berlin: Walter de Gruyter GmbH & Co.KG.
3. Jackson, H., & Amvela, E. Z. (2007). *Words, Meaning and Vocabulary. An Introduction to Modern English Lexicology.* London: Continuum International Publishing Group Ltd.
4. Lipka, L. (2010). *An Outline of English Lexicology. Lexical Structure. Word Semantics and Word-Formation.* Tübingen: De Gruyter.
5. Naciscione, A. (2010). *Stylistic Use of Phraseological Units in Discourse.* Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins B.V.
6. Plag, I. (2008). *Word-formation in English.* Cambridge: Cambridge University Press.
6. Oļehnoviča, I., Ikere, Z., & Liepa, S. (2016). *The Interplay of Literal and Metaphorical Meanings in Printed Advertisement.* In: Jay D. Gatrell, R. Kleinsasser, E. Kyndt, J. W. Slocum Jr., C. Wekerle (eds.). *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, Volume 231, 5 October 2016, p25–31. ISSN: 1877-0428. Elsevier, 2016.
7. Oļehnoviča I., Liepa S., & Šaudiņa V. (2019). *Contrastive Analysis of Gender Differences in Linguistic Creativity in Describing Colours.* 6th SWS International Scientific Conference on Arts and Humanities 2019. Conference Proceedings, Volume 6, Issue 2, 22 October - 24 October, 2019, Florence, Italy, pp.423-429. ISBN 978-619-7408-96-6, ISSN 2682-9940, DOI: 10.5593/SWS.ISCAH.2019.2.
8. Oļehnoviča I., Oļehnovičs D., & Liepa S. (2019). *Source Domain FOOD in Printed Advertisements.* 6th SWS International Scientific Conference on Arts and Humanities 2019. Conference Proceedings, Volume 6, Issue 2, 22 October - 24 October, 2019, Florence, Italy,

pp.445-452. ISBN 978-619-7408-96-6, ISSN 2682-9940, DOI: 10.5593/SWS.ISCAH.2019.2.
9. Oļehnoviča, I., Liepa S., & Oļehnovičs, D. (2019). <i>Intertextuality in Printed Advertisements</i> . 6th SWS International Scientific Conference on Arts and Humanities 2019. Conference Proceedings, Volume 6, Issue 2, 22 October - 24 October, 2019, Florence, Italy, pp.431-438. ISBN 978-619-7408-96-6, ISSN 26829940, DOI: 10.5593/SWS.ISCAH.2019.2.
10. Oļehnoviča, I., Oļehnovičs, D., & Liepa, S. (2019). <i>Towards the Theory of Multimodal Metaphor</i> . 6th SWS International Scientific Conference on Arts and Humanities 2019. Conference Proceedings, Volume 6, Issue 2, 22 October - 24 October, 2019, Florence, Italy, pp.453-460. ISBN 978-619-7408-96-6, ISSN 2682-9940, DOI: 10.5593/SWS.ISCAH.2019.2.
11. Oļehnoviča I., & Liepa S. (2018). <i>Contrastive Analysis of Gender Differences in Linguistic Creativity in Describing Hues, Tints, Shades and Tones</i> . Kultūras krustpunkti XII. Tēžu krājums 1.-3.11. Latvijas Kultūras akadēmija, 2018, 50-51. ISSN 2500-9958.
12. Oļehnoviča, I., & (2017). <i>Metonymy-Based Multimodal Metaphors are There to Keep You Safe and Sound</i> . Valoda 2017. Valoda dažādu kultūru kontekstā. Zinātnisko rakstu krājums XXVII = Language 2017. Language in Various Cultural Contexts. Collection of Scientific Articles XXVII. Daugavpils: Daugavpils Universitātes Akadēmiskais apgāds „Saule”, 116.-126.lpp. ISSN 1691-6042. ISBN 978-9984-14-829-8. Veisbergs, A. (2012). <i>Borrowed Phraseology in Latvian (17th – 21st century)</i> . Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
13. Yule, G. (2010). <i>The Study of Language</i> . Cambridge: Cambridge University Press.
Periodika un citi informācijas avoti
1. Speake, J. (ed.) (2000). <i>The Oxford Dictionary of Idioms</i> . Oxford: Oxford University Press.
2. Lielbritānijas un ASV laikraksti (piem. www.wrx.zen.co.uk/alltnews.htm).
3. Starptautiskajās datu bāzēs pieejamie zinātniskie raksti: www.cambridge.org ; www.sciencedirect.com ; www.scopus.com ; www.webofknowledge.com
Piezīmes
Profesionālā bakalaura studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” A. daļas studiju kurss.
Kurss tiek docēts latviešu un angļu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Matemātiskās loģikas un kopu teorijas elementi
Studiju kursa kods (DUIS)	MateP020
Zinātnes nozare	Matemātika/ Algebra un matemātiskā loģika
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
<i>Lekciju stundu skaits</i>	8
<i>Semināru stundu skaits</i>	-
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	8
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	64
Kursa autors(-i)	
Dr. math., asoc. profesore Anita Sondore (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. math., asociēta profesore Anita Sondore Dr. math., asociētais profesors Armands Gricāns	
Priekšzināšanas	
Nav nepieciešamas	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kurss iepazīstina studentus ar matemātiskās loģikas un kopu teorijas pamatjēdzieniem, to savstarpējo sakaru, kā arī ar to lietojumiem matemātisku apgalvojumu formulēšanā un pamatošanā. Tiks apgūta prasme prezentēt sarežģītu informāciju skaidrā un koncentrētā veidā.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Studiju kursa mērķis ir nodrošināt iespēju apgūt kopu teorijas un matemātiskās loģikas galvenos jēdzienus un metodes.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aplūkot kopu teorijas un matemātiskās loģikas pamatnodaļas. 2. Pielietot kopu teorijas un matemātiskās loģikas metodes skolas matemātikas kursa 1.-6. klases uzdevumu risināšanā, kā arī apgalvojumu analīzē un matemātikas teorēmu pierādījumos. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Kopu teorijas elementi.</i> (L3, P4, Pd16) 2. <i>Izteikumu loģikas pamatjēdzieni.</i> (L2, P2, Pd16) 3. <i>Līdzvērtīgas izteikumu loģikas formulas.</i> (L1, P1, Pd16) 4. <i>Loģiskie uzdevumi un pierādījumu teorijas elementi</i> (L2, P1, Pd16) <p><i>L - lekcija</i> <i>P – praktiskie darbi</i> <i>Pd – patstāvīgais darbs</i></p>	

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. izprot kopu teorijas jēdzienus un metodes, formulē operāciju ar kopām definīcijas;
2. izprot izteikumu loģikas jēdzienus un metodes; izteikumu loģikas vietu un lomu matemātikā; izprot loģikas likumus; apraksta dažādus apgalvojumu pierādījumu veidus.

PRASMES:

3. patstāvīgi veic operācijas ar kopām; pierāda divu kopu vienādību ar vairākiem paņēmieniem;
4. sastāda izteikumu loģikas formulu patiesumvērtību tabulas;
5. formulē izteikuma noliegumu;
6. veic izteikumu loģikas formulu līdzvērtīgus pārveidojumus;
7. atpazīst izteikumus, sastāda apgalvojumam atbilstošo izteikumu loģikas formulu;
8. lieto metodes loģiski pareizu secinājumu iegūšanai;
9. praktiski izmanto dažādus apgalvojumu pierādījumu veidus skolas kursa matemātikas teorēmu pierādījumos.

KOMPETENCE:

10. lieto kopu vizualizācijas metodi (Eilera-Venna diagrammas) skolas matemātikas kursa uzdevumos; lieto matemātiskās loģikas metodes apgalvojumu analīzē un skolas kursa matemātikas teorēmu pierādījumos;
11. risina loģiskos uzdevumus, kas atbilst skolēnu matemātikas olimpiāžu uzdevumu līmenim.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgais darbs ietver literatūras pētīšanu un uzdevumu risināšanu par doto tēmu, prezentācijas sagatavošanu.

Patstāvīgā darba tēmas:

Apgūt kopu teorijas pamatjēdzienus un divu kopu vienādības pierādīšanu ar dažādiem paņēmieniem.

Dažādu izteikumu formulēšana un analīze, atrast piemērus par izteikuma nolieguma izmantošanu skolas matemātikas kursā.

Veikt izteikumu loģikas formulu līdzvērtīgus pārveidojumus, balstoties uz Loģikas likumiem.

Veikt izvērtējumu (balstoties uz informācijas avotiem), kādu skolas kursa uzdevumu atrisināšanai var izmantot izteikumu loģikas formulu līdzvērtīgus pārveidojumus.

Apgūt loģisko uzdevumu risinātprasmi.

Patstāvīgā darba uzdevumi:

semestra laikā noteiktos termiņos jāiesniedz divi mājas darbi;

jāiesniedz prezentācija ar aprakstu par dažādiem pierādījuma veidiem apgalvojumiem, kā arī konkrētas matemātikas teorēmas no skolas kursa pierādījums, izmantojot dažādus pierādījuma veidus

jāsagatavo 3. starppārbaudījumam- noslēguma kontroldarbam;

jāsagatavo noslēguma eksāmenam, kur pārrunas par studiju kursā apgūto vielu un 2. starppārbaudījuma analīze.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Trīs starppārbaudījumi - 80%:

1. starppārbaudījums- semestra laikā noteiktos termiņos jāiesniedz divi mājas darbi (1. mājas darbs par kopu teorijas pamatjēdzieniem un kopu vienādības pierādīšanas paņēmieniem- 10%; 2. mājas darbs par 2. un 3. tematu-10%);

2.starppārbaudījums -prezentācija ar aprakstu par apgalvojumu dažādiem pierādījuma veidiem, ilustrējot to ar kādas teorēmas no skolas matemātikas kursa dažādiem pierādījumiem- 10%
 3.starppārbaudījums- rakstisks noslēguma kontroldarbs (teorija un uzdevumi) - 50%;
4. Noslēguma eksāmens (pārrunas par kursā apgūto vielu un 2.starppārbaudījuma analīze) - 20%.
 Eksāmenu studenti kārto tikai tad, ja ir kārtoti visi starppārbaudījumi.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti										
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
1. starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
2. starppārbaudījums		+			+		+		+	+	
3. starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4. eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. temats. Kopu teorijas elementi. (L3, P4, Pd16)

Lekcijas. Praktiskie darbi: Kopas un kopas apakškopas jēdziens, piederība un ietilpšana, tukša kopa un universs, kopas papildkopa. Galīgas un bezgalīgas kopas. Kopu uzdošanas veidi: pārskaitījums, elementa raksturīgā īpašība. Svarīgākās operācijas ar kopām. Operāciju ar kopām īpašības. Divu kopu vienādības un nevienādības pierādīšanas paņēmieni (grafiskais paņēmiens un tabulārais paņēmiens). Eilera-Venna diagrammas, svarīgākās skaitļu kopas skolas kursā, to savstarpējā saistība. Eilera-Venna diagrammu izmantošana matemātikā. Piemēri, kā prezentēt sarežģītu informāciju skaidrā un koncentrētā veidā.

Patstāvīgais darbs: apgūt kopu teorijas pamatjēdzienus un divu kopu vienādības pierādīšanu ar dažādiem paņēmieniem.

2. temats. Izteikumu loģikas pamatjēdzieni. (L2, P2, Pd16)

Lekcijas. Praktiskie darbi: Izteikuma jēdziens. Loģisko operāciju definīcijas. Kopu sakars ar izteikumiem. Izteikumu loģikas formulas. Izteikumu loģikas formulas patiesumvērtību tabulas un to sastādīšana. Izteikuma nolieguma formulēšana. Loģisko operāciju atpazīšana izteikumos. Apgalvojumiem (izteikumiem) atbilstošās loģikas formulas sastādīšana.

Patstāvīgais darbs: dažādu izteikumu formulēšana un analīze, atrast piemērus par izteikuma nolieguma izmantošanu skolas matemātikas kursā.

3. temats. Līdzvērtīgas izteikumu loģikas formulas. (L1, P1, Pd16)

Lekcija. Praktiskie darbi: Līdzvērtīgas izteikumu formulas. Formulu līdzvērtīgi pārveidojumi. Loģikas likumi. Loģiskas likumu pierādīšana. Piemēri, kā atrast izteikumu loģikas formulu līdzvērtīgās formulas, izmantojot Loģikas likumus. Piemēri, kā prezentēt sarežģītu informāciju skaidrā un koncentrētā veidā.

Patstāvīgais darbs: Veikt izteikumu loģikas formulu līdzvērtīgus pārveidojumus, balstoties uz Loģikas likumiem. Veikt izvērtējumu (balstoties uz informācijas avotiem), kādu skolas kursa uzdevumu atrisināšanai var izmantot izteikumu loģikas formulu līdzvērtīgus pārveidojumus.

4. temats. Loģiskie uzdevumi un pierādījumu teorijas elementi (L2, P1, Pd16)

Lekcijas. Praktiskie darbi: Teorēmu loģiskā struktūra. Tiešā, apgrieztā, pretējā, apgriezti pretējā teorēma. Matemātikas teorēmu pierādījumu veidi. Metodes loģiski pareizu secinājumu iegūšanai (modus ponens, modus tollens, kontrapozīcijas likums, šķēluma likums u.c.) Apgalvojumu analīze, nosakot to loģisko struktūru. Matemātiskās loģikas metožu pielietojums pareizu secinājumu iegūšanai. Matemātiskās loģikas metožu pielietojums loģisko uzdevumu, kas atbilst skolēnu matemātikas olimpiāžu uzdevumu līmenim, atrisināšanai.

Patstāvīgais darbs: Apgūt loģisko uzdevumu risinātprasmi. Izveidot prezentāciju ar aprakstu par apgalvojumu dažādiem pierādījuma veidiem, kā arī konkrētas matemātikas teorēmas no skolas kursa pierādījums, izmantojot dažādus pierādījuma veidus.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Buls J. (2008). *Matemātiskās loģikas un kopu teorijas elementi, 1. un 2. daļa. Lekciju konspekts*, pieejams http://home.lu.lv/~bul/dokumenti/Mat-log_1d_08.pdf; http://home.lu.lv/~bul/dokumenti/Mat_log_2d-08.pdf
2. Cīrulis J. (2007). *Matemātiskā loģika un kopu teorija*. Rīga: Zvaigzne ABC.
3. Gricāns A. (1997). *Kopu teorijas elementi*. Daugavpils: DPU izdevniecība "Saulē".
4. Strazdiņš I. (2001). *Diskrētā matemātika*. Rīga: Zvaigzne ABC.

Papildus informācijas avoti

1. Anderson J. A. (2004). *Discrete Mathematics with Combinatorics*. Upper Saddle River: Pearson.
2. Daugulis P., Mickāne S. (2006). *Diskrētā matemātika II*. Rēzekne: RA izdevniecība.
3. Detlovs V. (1974). *Matemātiskā loģika*. Rīga: Zvaigzne
4. Gricāns A. *Kopas. Attēlojumi*. <http://de.du.lv/matematika/dm/dm-1.html>
5. Rosen K. H. *Discrete mathematics and its applications, 7th ed.* New York, McGraw-Hill, 2012. Retrieved from http://www2.fiit.stuba.sk/~kvasnicka/Mathematics%20for%20Informatics/Rosen_Discrete_Mathematics_and_Its_Applications_7th_Edition.pdf
6. Shoenfield J.R. (2000). *Mathematical Logic*. Natick: AK Peters, Ltd.
7. Sondore A., Krastiņa E., Daugulis P., Drelinga E. (2018). Construction of Negations in the Context of Critical Thinking for Primary School. *Proceedings of the International Scientific Conference "Society. Integration. Education"*. Volume II, May 25-26, Rezeknes Academy of Technologies, 454-463 pp., Rezekne, pieejams: journals.ru.lv/index.php/SIE/article/download/3276/3035, ISSN 1691-5887
8. Sondore A., Krastiņa E., Daugulis, P., Drelinga E. (2016). Usage of logical connectives in school mathematics. In M.Lepik (Ed.) *Proceedings of the 17 th International Conference "Teaching Mathematics: Retrospective and Perspectives"*, 123-131, Tallinn: Tallinn University, ISBN 978-9949-29-290-5.
9. Агарева О.Ю., Селиванов Ю.В. (2011). *Математическая логика и теория алгоритмов* Москва: МАТИ, Retrieved from <http://www.rstu.ru/metods/books/matlog2011.pdf>
10. Игошин В. (1986). *Задачник-практикум по математической логике*. Москва: Просвещение.
11. Карпов В.Г. Мощенский В. А. (1977). *Математическая логика и дискретная математика*, Минск: Вышэйшая школа.
12. Никольская И.Л. (1981). *Математическая логика*. Москва: Высшая школа.

<i>Periodika un citi informācijas avoti</i>
1. Podnieka, K. mājas lapa (materiāli par loģiku). http://www.ltn.lv/~podnieks/mlog/ml.htm
2. Болтянский В.Г. (1973). <i>Как устроена теорема?</i> Математика в школе (1), 41-49 стр.
<i>Piezīmes</i>
Profesionālā bakalaura studiju programmas “ Sākumizglītības skolotājs ” A. daļas studiju kurss.
Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Vispārīgā bioloģija. Ievads ekoloģijā
Studiju kursa kods (DUIS)	BiolP011
Zinātnes nozare	Bioloģija/ Botānika un ekoloģija
Kursa līmenis	
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
Lekciju stundu skaits	12
Semināru stundu skaits	4
Praktisko darbu stundu skaits	-
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	64
Kursa autors(-i)	
Guntis Brūmelis (<i>Latvijas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.biol., profesors Artūrs Škute	
Priekšzināšanas	
Modulis "Sākumizglītības skolotājs (1. - 3. klase)": Dabaszinātņu joma: Dabaszinības I	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa mērķis ir sniegt studentiem pamatzināšanas par ekoloģijas koncepcijām populāciju, biocenožu, ekosistēmu un ainavu līmeņos, izvērtējot dabas resursu izmantošanas ietekmi uz sauszemes un hidroekosistēmām, kā arī novērtējot zinātnisko pētījumu nozīmi praktiskajā dabas aizsardzībā.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: ir sniegt studentiem pamatzināšanas par ekoloģijas koncepcijām populāciju, biocenožu, ekosistēmu un ainavu līmeņos.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Apskatīt mijiedarbību starp abiotiskiem un biotiskiem faktoriem, kā arī cilvēka lomu šajos procesos. 2. Lai sasniegtu mērķi, lekcijas tiek papildinātas ar dažādiem praktiskajiem piemēriem par to, kā cilvēks ietekmē dabiskos procesus. 3. Semināros studenti iegūst zināšanas par jaunākajiem zinātniskajiem sasniegumiem un problēmsituācijām ekoloģijas zinātnē. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Priekšstati par ekoloģiju. (L1) 2. Galvenie abiotiskie faktori. (L2) 3. Sauszemes biomi un ekosistēmas. (L1) 4. Augsnes faktori un procesi. (L1) 5. Enerģijas plūsma ekosistēmās un biogeoķīmiskie cikli. (L1, Pd24) 6. Populāciju ekoloģija. (L1, Pd4) 7. Biotiskie faktori. (L1, Pd4) 8. Biocenožu ekoloģija. (L1, Pd4) 9. Hidroekosistēmas. (L2, Pd4) 	

10. Dabas aizsardzība. (L1, Pd4)

11. Aktuālie pētījumi ekoloģijā. Prezentācijas sagatavošana. (S2, Pd12)

12. Aktuālie pētījumi ekoloģijā. Prezentācija. (S2, Pd8)

L - lekcija

S - seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Izskaidro abiotisko un biotisko faktoru ietekmi ekosistēmās.
2. Raksturo enerģijas plūsmas ekosistēmās un elementu ciklus.
3. Raksturo pasaules biomas.
4. Raksturo biocenožu struktūru un funkcijas.
5. Raksturo populācijas augšanu un telpisko struktūru.

PRASMES:

6. Analizē dabas aizsardzības problēmas.
7. Kritiski analizē cilvēku ietekmi uz bioģeoķīmiskajiem cikliem.
8. Meklē informāciju interneta resursos un to apkopo prezentācijā; prezentē iegūtās zināšanas par jaunākajiem sasniegumiem ekoloģijā.

KOMPETENCE:

9. Novērtē dažādu pētījumu metodes augu un dzīvnieku sabiedrību ekoloģijā.
10. Izvērtē dabas resursu izmantošanas ietekmi uz sauszemes un hidroekosistēmām; novērtē zinātnisko pētījumu nozīmi praktiskajā dabas aizsardzībā.
11. Spēj kritiski izvērtēt un risināt ekoloģijas problēmas sadarbojoties grupās.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgie uzdevumi:

1. Studēt literatūru un lekciju prezentācijas, kas ir saistītas ar studiju kursa tēmām.
2. Apkopot informāciju semināriem.
3. Sagatavot prezentāciju.

Starppārbaudījums nr. 1 (24 stundas).

Patstāvīgā darba uzdevumi: Abiotiskie faktori un to ietekme sauszemes biomās un ekosistēmās, enerģijas plūsma ekosistēmās un bioģeoķīmiskie cikli.

Sagaidāmais rezultāts iegūstamās kompetences: 1., 2., 3., 7.

Starppārbaudījums nr. 2 (12 stundas).

Patstāvīgā darba uzdevumi: Studentu grupas gatavo izpēti darba prezentāciju par jaunākajiem atklājumiem ekoloģijā.

Sagaidāmais rezultāts iegūstamās kompetences: 1., 2., 3., 5., 6., 8., 9., 10., 11.

Noslēguma pārbaudījums: eksāmens

Patstāvīgā darba uzdevumi: Populāciju ekoloģija, biotiskie faktori, biocenožu ekoloģija, hidroekosistēmas, dabas aizsardzība (tēmas 6.-10.).

Sagaidāmais rezultāts iegūstamās kompetences: 4., 5., 6., 7., 10.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Semināru apmeklējums un prezentācijas pasniegšana paredzētos laikos obligāts.

Starppārbaudījumi

1. Abiotiskie faktori un to ietekme sauszemes biomās un ekosistēmās, enerģijas plūsma ekosistēmās un bioģeoķīmiskie cikli – 40%.

2. Studentu grupas gatavo izpētes darba prezentāciju par jaunākajiem atklājumiem ekoloģijā – 20%.

Noslēguma pārbaudījums: eksāmens – 40%.

Noslēguma pārbaudījumu studenti kārtot tikai tad, ja ir kārtoti visi starppārbaudījumi.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti										
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
1.starppārbaudījums	+	+	+				+				
2.starppārbaudījums	+	+	+		+	+		+	+	+	+
Eksāmens				+	+	+	+			+	

Kursa saturs

1. Priekšstati par ekoloģiju. (L1)

Dabas līmeņi no indivīdiem līdz biomām. Ekosistēmu komponenti. Pētījumu virzieni. Eksperimentālo pētījumu nozīmi. Ekoloģiskā niša. Ekoloģiskā valence.

2. Galvenie abiotiskie faktori. (L2)

Gaisma, temperatūra, mitrums, barības vielas. Augu un dzīvnieku pielāgošanās dažādiem vides apstākļiem.

3. Sauszemes biomi un ekosistēmas. (L1)

Biomu iedalījums (tundra, boreālie meži, mēreno joslu lapkoku meži, stepe, savanna, tuksneši, krūmāji un tropiskie lietus meži) un to raksturīgās īpašības.

4. Augsnes faktori un procesi. (L1)

Augsne kā ekosistēma. To nozīme dabai un cilvēkiem. Latvijas augsnes tipi un tās veidošanās raksturīgie procesi un horizonti.

5. Enerģijas plūsma ekosistēmās un biogeoķīmiskie cikli. (L1, Pd24)

Enerģijas plūsma trofiskajās ķēdēs. Ekoloģiskie tīkli. Galvenie elementu cikli (ūdens, ogleklis, slāpeklis, sērs, fosfors). Cilvēka ietekme uz elementu cikliem globālā, reģionālā un lokālā mērogā (globālā sasilšana, eutrofikācija).

Patstāvīgie darbi, 1. starppārbaudījums (tēmas 1.–5.).

6. Populāciju ekoloģija. (L1, Pd4)

Populāciju telpiskā struktūra. Populāciju augšanas modeļi.

Patstāvīgie darbi: studēt literatūru un lekciju prezentācijas, kas ir saistītas ar studiju kursa tēmām.

7. Biotiskie faktori. (L1, Pd4)

Galvenās biotiskās koakcijas (plēsonība, fitofāģija, simbioze, konkurence).

Patstāvīgie darbi: studēt literatūru un lekciju prezentācijas, kas ir saistītas ar studiju kursa tēmām.

8. Biocenožu ekoloģija. (L1, Pd4)

Priekšstati par biocenozēm (Glīsona un Klements teorijas). Metodes augu sabiedrību raksturošanai. Galvenās sukcesijas teorijas.

Patstāvīgie darbi: studēt literatūru un lekciju prezentācijas, kas ir saistītas ar studiju kursa tēmām.

9. Hidroekosistēmas. (L2, Pd4)

Ūdens tilpnes un to zonējums. Galvenie abiotiskie faktori. Ūdens stratifikācija. Ūdens ekosistēmu barības tīkli un ķēdes. Baltijas jūras raksturojums.

Patstāvīgie darbi: studēt literatūru un lekciju prezentācijas, kas ir saistītas ar studiju kursa tēmām.

10. Dabas aizsardzība. (L1, Pd4)

Bioloģiskā daudzveidība un to līmeņi. Bioloģiskās daudzveidības samazināšanās cēloņi. Konvencijas, Eiropas un Latvijas likumdošana. Biotopu un sugu aizsardzība – praktiskie paņēmieni.

Patstāvīgie darbi: studēt literatūru un lekciju prezentācijas, kas ir saistītas ar studiju kursa tēmām.

11. Aktuālie pētījumi ekoloģijā. Prezentācijas sagatavošana. (S2, Pd12)

Semināra darbs. Semināra laikā, studenti grupās apkopo informāciju, plāno un sāk sagatavot prezentāciju par vienu no semināra laikā norādītām tēmām (piemēram, augu sēklu izplatīšanās veidi, mimikrija, biotopu fragmentācija, ugunsgrēki un tās nozīme bioloģiskā daudzveidībā). Prezentācijās iekļauj tēmas nozīmi un turpmāko pētījumu nepieciešamību. Nepieciešamie informācijas avoti, kas ir pieejami interneta vietnēs, tiks ievietoti estudijās kursa sākumā. Pasniedzējs individuāli diskutē ar grupu studentiem par norādīto tēmu un novērtē dabu grupās.

Patstāvīgie darbi, 2. starppārbaudījums.

12. Aktuālie pētījumi ekoloģijā. Prezentācija. (S2, Pd8)

Semināra darbs. Semināra laikā, studenti grupās apkopo informāciju, plāno un sāk sagatavot prezentāciju par vienu no semināra laikā norādītām tēmām (piemēram, augu sēklu izplatīšanās veidi, mimikrija, biotopu fragmentācija, ugunsgrēki un tās nozīme bioloģiskā daudzveidībā). Prezentācijās iekļauj tēmas nozīmi un turpmāko pētījumu nepieciešamību. Nepieciešamie informācijas avoti, kas ir pieejami interneta vietnēs, tiks ievietoti estudijās kursa sākumā. Patstāvīgie darbi: studēt literatūru un lekciju prezentācijas, kas ir saistītas ar studiju kursa tēmām.

L - lekcija

S - seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Begon, Michael Ecology. (2006). *Blackwell Publishing*, 738 p.
2. Melecijs, V. (2011). *Ekoloģija*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
3. Molles, Manuel C. (2005). Ecology. *Higher Education*, 622 p.
4. Nikodemus, O. G. (2011). /Brūmeļa redakc. *Dabas aizsardzība*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
5. Townsend, Colin R. (2003). Essentials of Ecology. *Blackwell Publishing*, 530 p.
6. Henderson, Peter A. (2004). Practical Methods in Ecology. *Blackwell Publishing*, 163 p.

Papildus informācijas avoti

1. Dreyer, O.K. (1990). Ecology and Development. *Progress Publishers*, 104 p.
2. Gutierrez, Andrew Paul. (1996). *Applied Population Ecology*. John Wiley & Sons, Inc., 300 p.
3. *Latvijas ekosistēmu dinamika klimata ietekmē*. (2018). Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, 113 lpp.
4. Moss, Brian. (1998). Ecology of Fresh Waters. *Blackwell Publishing*, 557 p.
5. Pupina, A., Pupins, M., Nekrasova, O., Tytar, V., Kozynenko, I., & Marushchak, O. (2018). *Species distribution modelling: Bombina bombina (Linnaeus, 1761) and its important invasive threat Perccottus glenii (Dybowski, 1877) in Latvia under global climate change*. Journal of Environmental Research, Engineering and Management, 74 (4): 79-86. DOI 10.5755/j01.irem.74.4.21093. Print ISSN: 1392-1649; Online ISSN: 2029-2139. Sinclair,

<p>Anthony R.E. (2006). Wildlife Ecology, Conservation, and Management. <i>Blackwell Publishing</i>, 469 p.</p> <p>6. Westman, Walter E. (1985). <i>Ecology, impact Assessment, and Environmental Planning</i>. John Wiley & Sons, 532 p.</p>
<p><i>Periodika un citi informācijas avoti</i></p>
<p>1. Trends in Ecology & Evolution. https://www.cell.com/trends/ecology-evolution/home</p> <p>2. Basic and Applied Ecology. https://www.journals.elsevier.com/basic-and-applied-ecology</p>
<p><i>Piezīmes</i></p>
<p>Profesionālā bakalaura studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” A. daļas studiju kurss.</p> <p>Kurss tiek docēts latviešu valodā.</p>

Valsts pārbaudījumi

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

<i>Studiju kursa nosaukums</i>	Bakalaura darbs (DP kurss)
<i>Studiju kursa kods (DUIS)</i>	IzglP038
<i>Zinātnes nozare</i>	Pedagoģija
<i>Kursa līmenis</i>	P
<i>Kredītpunkti</i>	10
<i>ECTS kredītpunkti</i>	15
<i>Kopējais kontaktstundu skaits</i>	-
<i>Lekciju stundu skaits</i>	-
<i>Semināru stundu skaits</i>	-
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	-
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	400
Kursa autors(-i)	
Dr. paed., docente Sandra Zariņa (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.paed., docente Jeļena Badjanova (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Noslēguma pārbaudījuma komisija	
Priekšzināšanas	
Pētniecība izglītībā. 1.studiju darbs Informācijas tehnoloģija izglītībā. 2.studiju darbs 3. studiju darbs (izvēles modulis) Bakalaura darba izstrāde I, II	
Studiju kursa anotācija	
<p>Bakalaura darba aizstāvēšana notiek Valsts pārbaudījumu komisijas sēdē 4. studiju gada 8.semestrī (pilna laika klātienes studiju forma) un 4,5. studiju gada 9.semestrī (nepilna laika klātienes studiju forma), DU Studiju daļas apstiprinātajos datumos saskaņā ar pārbaudījumu grafiku. Bakalaura darbam jābūt sagatavotam atbilstoši izstrādes un noformēšanas prasībām. Darba aizstāvēšanā 10 minūšu ilgā ziņojumā autors iepazīstina ar darbā izanalizētiem svarīgākajiem jautājumiem, pētījumu rezultātiem un secinājumiem.</p> <p>KURSA MĒRĶIS ir pilnveidot studentu teorētiskās, praktiskās zināšanas, kā arī metodiskās un pētnieciskās iemaņas izstrādāt bakalaura darba pētījumu, apliecinot skolotāja profesionālo kompetenci veikt patstāvīgu pētījumu mācību priekšmeta saturā un metodikā. Darbs var būt saistīts arī ar audzināšanas darba aspektiem. Bakalaura darba izstrādes laikā studējošie balstās uz studiju darbu rakstīšanas procesā uzkrāto pieredzi un materiāliem, kā arī demonstrē profesionālās darbības kompetences pilnveidi studiju laikā.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Veidot zināšanas un izpratni par bakalaura darba izstrādes un aizstāvēšanas prasībām. 2. Pilnveidot prasmi atlasīt un kritiski izvērtēt uz pētāmo jautājumu attiecināmo zinātnisko un metodisko literatūru. 3. Pilnveidot prasmi izstrādāt didaktiski pamatotus metodiskos materiālus izvēlētajās problēmas risināšanai. 4. Pilnveidot pētnieciskas prasmes.	

5. Sekmēt profesionālo kompetenci pētnieciskās darbības veikšanai pedagoģiskajā procesā.

Studiju kursa kalendārais plāns

1.temats. Patstāvīgs pētniecisks darbs bakalaura darba vadītāja vadībā (patstāvīgais darbs un individuālas konsultācijas). Pētījuma plānojuma un dizaina izstrāde, pētījuma metožu atlase un izvērtējums, iegūto datu apstrādes stratēģijas izvēle, melnraksta iesniegšana. (Pd22)

2. temats. Bakalaura darba izstrādes un aizstāvēšanas prasības (patstāvīgais darbs). Patstāvīgs pētniecisks darbs konsultanta vadībā: ieteikumu bakalaura darba izstrādei izpēte un izvērtējums, iesniegta bakalaura darba melnraksta struktūras un tehniskā noformējuma apspriešana ar zinātnisko vadītāju, prezentācijas izstrādes pamatnosacījumu un saturisko aspektu apspriešana un prezentācijas melnraksta izstrāde. (Pd28)

3. temats. Bakalaura darba nosaukuma formulēšana un pētījuma problēmas aktualitātes izpēte (patstāvīgais darbs un individuālas konsultācijas). Patstāvīgs pētniecisks darbs konsultanta vadībā: tēmas aktualitātes teorētiskā un metodiskā pamatojuma formulējums, zinātnisko kategoriju formulējums un to atbilstība darbā piedāvātajam saturam, apspriešana ar zinātnisko vadītāju. (Pd40)

4. temats. Bakalaura darba ievaddaļas izstrāde. Bakalaura darba zinātnisko kategoriju definēšana. (patstāvīgais darbs un individuālas konsultācijas). Patstāvīgs pētniecisks darbs konsultanta vadībā: ievaddaļas pilnveidošana un iesniegšana. (Pd84)

5. temats. Bakalaura darba satura un struktūras izveide. Izvēlētie svarīgākie literatūras avoti (patstāvīgais darbs un konsultācijas). Patstāvīgs pētniecisks darbs konsultanta vadībā: ievaddaļas satura un secinājumu saskaņotības apspriešana, pielikumu izstrāde, literatūras avotu no datu bāzēm iekļaušana, teorētiskās, metodiskās un pētījuma nodaļu pilnveidošana un iesniegšana. (Pd130)

6. temats. Patstāvīgs pētniecisks darbs. Bakalaura darba pilnveidošana (patstāvīgais darbs un individuālas konsultācijas). Patstāvīgs pētniecisks darbs konsultanta vadībā: bakalaura darba pilnveidošana un iesniegšana elektroniskā un izdrukātā formātā, prezentācijas izstrāde, pilnveidošana un iesniegšana. (Pd96)

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

Izstrādāts un aizstāvēts bakalaura darbs izglītības zinātnēs.

ZINĀŠANAS

1. Demonstrē padziļinātas integrētas zināšanas un kritisku izpratni par pētījumam izvēlēto izglītības problēmu dažādu zinātņu aspektā.
2. Izprot bakalaura darba izstrādes un aizstāvēšanas prasības.

PRASMES

1. Izstrādā bakalaura darba pētījuma koncepciju un apraksta pētījuma problēmas kontekstu.
2. Definē pētījuma zinātniskās kategorijas un izstrādā bakalaura darba satura struktūru.
3. Analizē un izvērtē ar pētāmo problēmu saistītus literatūras avotus izvēlētajās problēmas kontekstā. Apkopo un patstāvīgi veido metodiskās izstrādnes.
4. Prot izvēlēties izvērītajam mērķim atbilstošas datu vākšanas metodes un tās izmantot pētniecībā.
5. Izstrādā, aprobē un izvērtē zinātniski pamatotus un praktiski izmantojamus mācību materiālus atbilstoši sava mācību priekšmeta specifikai.
6. Prezentē bakalaura darba kvalitāti atbilstoši vērtēšanas kritērijiem.

KOMPETENCE

1. Patstāvīgi atrod bakalaura darba tematikai atbilstošus literatūras avotus, tos atbildīgi atlasa un izvērtē.
2. Prot integrēt teorijas un zināšanas no izglītības zinātņu saskares jomām un izmantot tās pētniecībā.
3. Analizē savu profesionālo darbību, izvēloties atbilstošus pierādījumus un pamatojot savu izvēli, pierādot savu profesionālo kompetenci.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

1. Izlasīt metodiskos ieteikumus bakalaura darba izstrādei. Precizēt bakalaura darba tematu un struktūru atbilstoši aktualitātēm zinātnes jomā mācību priekšmeta metodikā. Izstrādāt bakalaura darba pētījuma zinātniskās kategorijas (mērķis, uzdevumi, pētījuma objekts, priekšmets, pētījuma izlase, pētījuma metodes, pētījuma jautājums vai hipotēze, atslēgas vārdi). (Pd80)
2. Pilnveidot bakalaura darba teorētisko un metodisko daļu, saskaņojot ar aktuālajām tendencēm izglītības jomā un mācību priekšmeta metodikā. (Pd80)
3. Analizēt un izvērtēt zinātniskās literatūras avotu par pētniecību izglītībā, atlasīt bakalaura darba ietvaros veicamā pētījuma kontekstā atbilstošo informāciju. Izstrādāt ar definētajām zinātniskajām kategorijām saskaņotu pētījuma plānu. Izveidot pētījuma aprakstu, raksturojot pētījuma stratēģijas un dizainu, datu ieguves avotus, datu ieguves un analīzes metodes, pētījuma procesu. (Pd80)
4. Veikt pētījumu atbilstoši izstrādātājiem pa posmiem, savākt datus. Aprakstīt un analizēt iegūtos datus. Interpretēt iegūtos datus. Salāgot bakalaura darba pētījuma daļu ar teorētisko un metodisko daļu, precizējot zinātniskās kategorijas. Izstrādāt secinājumus un ieteikumus. Precizēt darbā izmantoto literatūras avotu sarakstu. (Pd80)
5. Rediģēt bakalaura darba valodu. Precizēt bakalaura darba tehnisko noformējumu. Prezentācijas sagatavošana bakalaura darba priekšizstāvēšanai. Prezentācijas sagatavošana bakalaura darba aizstāvēšanai. (Pd80)

Pd – patstāvīgais darbs

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Noslēguma pārbaudījums - bakalaura darba aizstāvēšana.

Valsts pārbaudījums: Bakalaura darbs tiek aizstāvēts Valsts pārbaudījumu komisijas sēdē, kuras sastāvā vairāk nekā puse, ir darba devēju pārstāvji. Pirms aizstāvēšanas darba izvērtēšanai tiek nozīmēts recenzents, kas piedāvā savu vērtējumu, ka arī darbs tiek augšuplādēts DU bibliotēkas sistēmā plaģiātisma pārbaudīšanas nolūkā. Paralēli bakalaura darba vērtēšanai notiek aizstāvēšanas prezentācijas novērtēšana, kas ietekmē gala vērtējumu. Studējošais prezentē un aizstāvē bakalaura darbu Valsts eksāmenā, lai apliecinātu skolotāja profesionālo kompetenci.

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta, vadoties pēc šādiem kritērijiem:

1. Darba temata formulējuma precizitāte, izvēles pamatotība; darba temata aktualitāte, tās pamatojums darba ievada daļā; darba satura atbilstība nosaukumam, izvirzītajam mērķim un uzdevumiem; darba pamatjēdzienu (atslēgas vārdu) izvēle un to atbilstība darbā piedāvātajam saturam, pamatjēdzienu savstarpējā saistība; darba zinātnisko kategoriju formulējums un to atbilstība darbā piedāvātajam saturam (mērķa un uzdevumu formulējums, pētījuma jautājuma/u vai hipotēzes atbilstība darba saturam, pētījuma dalībnieku, datu vākšanas un analīzes metožu izvēle); darba metodiskās daļas izveides pamatojums; izvēlēto pētījuma metožu pamatojums; datu analīzes kvalitāte un interpretācijas pamatīgums; izstrādāto secinājumu kvalitāte un to atbilstība izvirzītajiem mērķiem un uzdevumiem; izmantoto literatūras avotu kvalitāte, skaits, izmantoto atziņu izklāsta skaidrība, salīdzinājums un analīze; valodas kompetence (skaidrība, stils, terminoloģijas lietojums, vārdu krājums, pareizrakstība); pielikumu kvalitāte un to nozīme; darba

tehniskais noformējums; prezentācijas struktūra; pētījuma aktualitātes atspoguļojums; prezentācijas satura izvēle; prezentācijas satura vizuālā kvalitāte; prezentācijas ilguma atbilstība noteiktajam laikam (līdz 10 min.); prezentēšanas kultūra; prasme darba aizstāvēšanas gaitā brīvi orientēties tēmā un zinātniski argumentēti pamatot savu viedokli.

2. Recenzenta un bakalaura darba vadītāja vērtējums.

3. Noslēguma pārbaudījuma komisijas vērtējums.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

Kursa saturs

1.temats. Patstāvīgs pētniecisks darbs bakalaura darba vadītāja vadībā (patstāvīgais darbs un individuālas konsultācijas). Pētījuma plānojuma un dizaina izstrāde, pētījuma metožu atlase un izvērtējums, iegūto datu apstrādes stratēģijas izvēle, melnraksta iesniegšana. (Pd22)

2. temats. Bakalaura darba izstrādes un aizstāvēšanas prasības (patstāvīgais darbs). Patstāvīgs pētniecisks darbs konsultanta vadībā: ieteikumu bakalaura darba izstrādei izpēte un izvērtējums, iesniegta bakalaura darba melnraksta struktūras un tehniskā noformējuma apspriešana ar zinātnisko vadītāju, prezentācijas izstrādes pamatnosacījumu un saturisko aspektu apspriešana un prezentācijas melnraksta izstrāde. (Pd28)

3. temats. Bakalaura darba nosaukuma formulēšana un pētījuma problēmas aktualitātes izpēte (patstāvīgais darbs un individuālas konsultācijas). Patstāvīgs pētniecisks darbs konsultanta vadībā: tēmas aktualitātes teorētiskā un metodiskā pamatojuma formulējums, zinātnisko kategoriju formulējums un to atbilstība darbā piedāvātajam saturam, apspriešana ar zinātnisko vadītāju. (Pd40)

4. temats. Bakalaura darba ievaddaļas izstrāde. Bakalaura darba zinātnisko kategoriju definēšana. (patstāvīgais darbs un individuālas konsultācijas). Patstāvīgs pētniecisks darbs konsultanta vadībā: ievaddaļas pilnveidošana un iesniegšana. (Pd84)

5. temats. Bakalaura darba satura un struktūras izveide. Izvēlētie svarīgākie literatūras avoti (patstāvīgais darbs un konsultācijas). Patstāvīgs pētniecisks darbs konsultanta vadībā: ievaddaļas satura un secinājumu saskaņotības apspriešana, pielikumu izstrāde, literatūras avotu no datu bāzēm iekļaušana, teorētiskās, metodiskās un pētījuma nodaļu pilnveidošana un iesniegšana. (Pd130)

6. temats. Patstāvīgs pētniecisks darbs. Bakalaura darba pilnveidošana (patstāvīgais darbs un individuālas konsultācijas). Patstāvīgs pētniecisks darbs konsultanta vadībā: bakalaura darba pilnveidošana un iesniegšana elektroniskā un izdrukātā formātā, prezentācijas izstrāde, pilnveidošana un iesniegšana. (Pd96)

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Geske, A., & Grīnfelds, A. (2006). *Izglītības pētniecība*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
2. Mārtinsone, K. (sast.) (2011). *Ievads pētniecībā: stratēģijas, dizaini, metodes*. Rīga: RaKa.
3. Mārtinsone, K., & Pipere, A. (Red.) (2018). *Zinātniskā rakstīšana un pētījumu rezultātu izplatīšana*. Rīga: RSU izdevniecība.

4. Pipere, A., Mārtinsone, K., & Spila, D., (2018). *Galvenās zinātniskās izdevniecības*. No: Zinātniskā rakstīšana un pētījumu rezultātu izplatīšana. Rīga: RSU izdevniecība, 67. – 68.lpp.
5. Pipere, A., Berķis, U., Znotiņa, I., & Viķe, J., (2018). *No slēgtās piekļuves uz atvērto*. No: Zinātniskā rakstīšana un pētījumu rezultātu izplatīšana. Rīga: RSU izdevniecība, 69. – 76.lpp.
6. Pipere, A. (2018). *Citi zinātnisko publikāciju veidi*. No: Zinātniskā rakstīšana un pētījumu rezultātu izplatīšana. Rīga: RSU izdevniecība, 103.-109.lpp.
7. Pipere, A. (2018). *Zinātniskā raksta struktūra kvalitatīvos un jauktos pētījumos*. No: Zinātniskā rakstīšana un pētījumu rezultātu izplatīšana. Rīga: RSU izdevniecība, 132. – 144.lpp.
8. Pipere, A. (2016). *Envisioning complexity: Towards a new conceptualization of educational research for sustainability*. Discourse and Communication for Sustainable Education, 7(2), 68-91 (Indexed in ERIH+, EBSCO u.c.).
9. Pipere, A. (2016). *21. gadsimta zinātnes globālās tendences: īss ieskats*. No: Pētniecība: teorija un prakse. Rīga: RaKa, 39–51. lpp.
10. Pipere, A. (2016). *Kvantitatīvās, kvalitatīvās un jaukto metožu pētījuma stratēģiju salīdzinājums*. No: Pētniecība: teorija un prakse. Rīga: RaKa, 79–110. lpp.
11. Pipere, A. (2016). *Kvalitatīvs pētījums*. No: Pētniecība: teorija un prakse. Rīga: RaKa, 135–184. lpp.
12. Pipere, A. (2016). *Jauktie pētījumu dizaini*. No: Pētniecība: teorija un prakse. Rīga: RaKa, 185–199. lpp.
13. Pipere, A. (2016). *Primāro datu ieguves metodes*. No: Pētniecība: teorija un prakse. Rīga: RaKa, 206–277. lpp.
14. Pipere, A. (2016). *Dalībnieku atlase kvalitatīvā pētījumā*. No: Pētniecība: teorija un prakse. Rīga: RaKa, 303 – 309. lpp.
15. Pipere, A. (2016). *Datu analīzes metodes kvalitatīvā pētījumā*. No: Pētniecība: teorija un prakse. Rīga: RaKa, 351–410. lpp.
16. Pipere, A. (2016). *Kvalitatīva pētījuma pārskata sagatavošana un rezultātu izplatīšana*. No: Pētniecība: teorija un prakse. Rīga: RaKa, 454–463. lpp.
17. Pipere, A., Vende, K., & Kamerāde, D. (2016). *Gadījuma analīze*. No: Pētniecība: teorija un prakse. Rīga: RaKa, 464– 477. lpp.
18. Mārtinsone, K., Pipere, A., & Kamerāde, D. (2016). *Pētniecība: teorija un prakse*. Rīga: RaKa
19. MK. (2018). Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem Nr. 747. <https://likumi.lv/ta/id/303768>
20. MK. (2019). Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem Nr.416. <https://likumi.lv/ta/id/309597>
21. Namsone, D., Čakāne, L., & Butkēviča, A. (2018). *Kompetenci attīstoša mācīšanās*. <https://www.siic.lu.lv/petnieciba/ieteikumi-kompetenci-attistosa-macisanas/>
22. Oliņa Z., Namsone D., & France I., (2018). Mācīšanās lietpratībai./ LU Starpnozaru izglītības inovāciju centrs. www.siic.lu.lv
23. Skola2030. (2017). *Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un pieejas apraksts*. <https://www.izm.gov.lv/images/aktualitates/2017/Skola2030Dokuments.pdf>
24. Pamata literatūras avoti atbilstīgi bakalaura darba tematam.

Papildus informācijas avoti

1. Arhipova, I., & Bāliņa, S. (2003). *Statistika ekonomikā. Risinājumi ar SPSS un Microsft Excel*. Rīga: Datorzinību centrs.
2. Arhipova, I., & Bāliņa, S. (1999). *Statistika ar MS Excel ikvienam. I daļa*. Rīga: Datorzinību centrs.

3. Creswell, J. W. (2014). *Educational research: Planning, conducting and evaluating qualitative and quantitative research*. Upper Saddle River, NJ: Pearson Education.
4. Copley, A. (2002). *Qualitative Research Methods*. Rīga: Zinātne.
5. Geske, A., & Grīnfelds, A. (2001). *Izglītības pētījumu metodoloģija un metodes*. Rīga: Raka.
6. Lasmanis, A. (2002). *Datu ieguves, apstrādes un analīzes metodes pedagogijas un psiholoģijas pētījumos. 1. grāmata*. Rīga: Izglītības soļi.
7. Wengraf, T. (2001). *Qualitative Research Interviewing: Biographic Narrative and SemiStructured Methods*. London: SAGE Publications.
8. Wiersma, W., & Jurs, S. (2008). *Research Methods in Education: An Introduction*. Boston: Pearson.

Periodika un citi informācijas avoti

1. *Educational Research*. Taylor & Francis. <https://www.tandfonline.com/loi/rere20>
2. *Laikraksts "Izglītība un kultūra:*
3. www.skola2030.lv
4. Žurnāls "Skolas Vārds"
5. Žurnāls "Pirmsskolā", "Pirmsskolas izglītība"
6. Žurnāls "Skolas Psiholoģija"
7. Žurnāls "Vecākiem"

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas "Sākumizglītības skolotājs" A. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Bakalaura darba izstrāde I (Bakalaura darbs)
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP036
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	-
Lekciju stundu skaits	-
Semināru stundu skaits	-
Praktisko darbu stundu skaits	-
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studenta patstāvīgā darba stundu skaits	80
Kursa izstrādātājs (-i)	
Dr. hist., docente Ārija Kolosova (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr. paed. docente Sandra Zariņa (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.paed. docente Jeļena Badjanova (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.paed., docente Jeļena Badjanova, Dr. psych., Mg.edu., as.profesors Valērijs Dombrovskis, Dr. psych. profesore Irēna Kokina, Dr. psych., profesore Anita Pipere, Dr. paed., profesore Jeļena Davidova, Dr. paed., docente Sandra Zariņa, Mg. Paed., lektore Larisa Silova, Dr.psych., docente Aļona Korniševa, Dr. psych., docente Svetlana Guseva, Dr. psych., docents Valērijs Makarevičs,	
Priekšzināšanas	
Pētniecība izglītībā. 1.studiju darbs Informācijas tehnoloģija izglītībā. 2. studiju darbs 3. studiju darbs (Izvēles modulis)	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studējošie, izmantojot teorētiskās zināšanas un pieredzi, kas gūta studiju darbu izstrādes gaitā, pilnveidos teorētiskās un metodiskās nodaļas saturu. Kā arī izstrādā bakalaura darba pētījuma koncepciju, pilnveidos darba struktūru, prasmes atlasīt un izvērtēt tematikai atbilstošus literatūras avotus.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: attīstīt skolotāja profesionālo kompetenci plānot pētniecisko darbību izglītības jomā mācību priekšmeta un/vai audzināšanas darba ietvaros aktuālo problēmu apzināšanai un risināšanai, aprakstīt izvēlēta pētījuma stratēģiju un dizainu, datu ieguves avotus, datu ieguves un analīzes analīzes metodes un pētījuma procesu.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Padziļināt zināšanas par pētnieciskā darba struktūru un ētiskajiem aspektiem izglītības zinātnēs, nostiprināt izpratni par pētījuma izstrādes gaitu, aizstāvēšanas procesu un vērtēšanu. 2. Attīstīt pašvadītas mācīšanās prasmi, plānojot un reflektējot par izvēlēta pētījuma stratēģiju un dizainu, datu ieguves avotiem, datu ieguves un analīzes metodēm un pētījuma procesu. 	

3. Attīstīt kritiskās domāšanas prasmes, formulējot bakalaura darba pētījuma zinātniskās kategorijas, izstrādājot satura struktūru un veidojot ar izvirzīto pētījuma jautājumu vai hipotēzi saskaņotu empīriskā pētījuma plānu.
4. Pilnveidot kompetenci patstāvīgi un saskaņā ar ētiskajiem principiem plānot un komunicēt par pētnieciskās darbības veikšanu pedagogiskās darbības ietvaros mācību priekšmetā un/vai audzināšanas darbā, ievērojot pētniecības ētiskos principus.

Studiju kursa kalendārais plāns

Individuāls darbs, konsultācijas un sadarbība ar darba zinātnisko vadītāju/-iem. Studējošā virzītas, izglītībā aktuālas un studiju programmas saturam atbilstoša temata patstāvīga padziļināta izpēte, zinātniskā vadītāja/-u pārraudzībā formulējot zinātniskās kategorijas un plānojot un aprakstot izvēlēta pētījuma stratēģiju un dizainu, datu ieguves avotus, datu ieguves un analīzes metodes un pētījuma procesu.

1. Iepazīšanās ar metodiskajiem ieteikumiem bakalaura darba izstrādei. (Pd6)
2. Bakalaura darba temata un struktūras precizēšana, zinātnisko kategoriju izstrāde. (Pd8)
3. Teorētiskās un metodiskās daļas pilnveidošana, saskaņojot ar aktuālajām tendencēm izglītības jomā un mācību priekšmeta metodikā. (Pd16)
4. Zinātniskās literatūras par pētniecību izglītībā analīze un izvērtēšana. (Pd12)
5. Empīriskā pētījuma plāna izstrāde un saskaņošana ar zinātniskajām kategorijām. (Pd16)
6. Pētījuma apraksta veidošana: pētījuma stratēģijas un dizains, datu ieguves avoti, datu ieguves un analīzes metodes, pētījuma process. (Pd20)
7. Pētījuma zinātnisko kategoriju un izstrādātā pētījuma apraksta prezentēšana. (Pd2)

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS

1. Zina pētnieciskā darba struktūru un ētiskos aspektus izglītības zinātnēs, izprot pētījuma izstrādes gaitu, aizstāvēšanas procesu un vērtēšanu.
2. Ir pamatzināšanas par izglītības jomā veicamo empīrisko pētījumu stratēģijām un dizainiem, datu ieguves avotiem, datu ieguves un analīzes metodēm, pētījuma posmiem.

PRASMES

3. Demonstrē kritiskās domāšanas un zinātniskās rakstīšanas prasmes, definējot pētījuma zinātniskās kategorijas un izstrādājot bakalaura darba satura struktūru.
4. Demonstrē pašvadītas mācīšanās un digitālās prasmes, plānojot un aprakstot ar zinātniskajām kategorijām saskaņotu pētījumu.

KOMPETENCE

5. Spēj plānot un komunicēt par zinātniskajās atziņās pamatotu un praktiskajā pieredzē balstītu pētniecisko darbību izglītības jomā aktuālu un mācību priekšmeta skolotājam un/vai klases audzinātājam nozīmīgu problēmu risināšanai.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgais darbs sadarbībā ar studiju darba vadītā. (80 stundas)

Uzsākot studiju kursa apguvi, studējošie izstrādā individuālu darba plānu studiju rezultātu sasniegšanai un saskaņo to ar zinātniskā darba vadītāju/-iem. Darba gaitā studējošais reflektē par šī plāna īstenošanu, nepieciešamības gadījumā veicot tajā nepieciešamās izmaiņas.

Patstāvīgie uzdevumi

1. Izlasīt metodiskos ieteikumus bakalaura darba izstrādei. (Pd6)
2. Precizēt bakalaura darba tematu un struktūru atbilstoši aktualitātēm zinātnes jomā mācību priekšmeta metodikā. Izstrādāt bakalaura darba pētījuma zinātniskās kategorijas (mērķis, uzdevumi, pētījuma objekts, priekšmets, pētījuma izlase, pētījuma metodes, pētījuma jautājums vai hipotēze, atslēgas vārdi). (Pd8)
3. Pilnveidot bakalaura darba teorētisko un metodisko daļu, saskaņojot ar aktuālajām tendencēm izglītības jomā un mācību priekšmeta metodikā. (Pd16)
4. Analizēt un izvērtēt zinātniskās literatūras avotu par pētniecību izglītībā, atlasīt bakalaura darba ietvaros veicamā pētījuma kontekstā atbilstošo informāciju. (Pd12)
5. Izstrādāt ar definētajām zinātniskajām kategorijām saskaņotu pētījuma plānu. (Pd16)
6. Izveidot pētījuma aprakstu, raksturojot pētījuma stratēģijas un dizainu, datu ieguves avotus, datu ieguves un analīzes metodes, pētījuma procesu. (Pd20)
7. Prezentēt pētījuma zinātniskās kategorijas un izstrādāto pētījuma aprakstu, iesaistīties diskusijā par prezentēto darbu. (Pd2)

Pd – patstāvīgais darbs

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Noslēguma pārbaudījums – eksāmens.

Kursa noslēgumā studējošais:

- prezentē pētījuma zinātniskās kategorijas un izstrādātu pētījuma aprakstu (60%),
- iesniedz ar aktuālajām tendencēm izglītības jomā un mācību priekšmeta metodikā saskaņotas bakalaura darba teorētisko un metodisko daļas (40%).

Semestra laikā tiek izmantota formatīvā vērtēšana - studējošais sadarbojas ar zinātniskā darba vadītāju/-iem un zinātniskais vadītājs/-i sniedz uz studējošo izaugsmi orientētu atgriezenisko saisti.

Prezentācijas un iesniegtā darba vērtēšanas kritēriji:

8. Bakalaura darba temata aktualitātes pamatojums, pētījuma zinātnisko kategoriju (mērķis, uzdevumi, objekts, priekšmets, pētījuma izlase, datu vākšanas un analīzes metodes, atslēgas vārdi) formulējums. 10%
9. Ar zinātniskajām kategorijām saskaņoti pētījuma dizains, stratēģijas un process. 20%
10. Pētījuma izlases, datu vākšanas un apstrādes metožu raksturojums. 20%
11. Pētījuma zinātnisko kategoriju un izstrādātā pētījuma apraksta prezentēšana, prasme iesaistīties diskusijā, pamatot un argumentēt savu viedokli. 10%
12. Ar aktuālajām tendencēm izglītības jomā un mācību priekšmeta metodikā saskaņota bakalaura darba teorētiskā daļa (20%).
13. Ar aktuālajām tendencēm izglītības jomā un mācību priekšmeta metodikā saskaņota bakalaura darba metodiskā daļa (20%).

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

Kursa saturs

Bakalaura darbs ir pētniecisks darbs, kas tiek izstrādāts atbilstoši Humanitāro un sociālo zinātņu fakultātes Izglītības un psiholoģijas katedras metodiskajiem norādījumiem.

1. Iepazīšanās ar kursa ietvaros sasniedzamajiem rezultātiem un metodiskajiem ieteikumiem bakalaura darba izstrādei, individuāla darba plāna izstrāde studiju rezultātu sasniegšanai. Diskusija ar zinātnisko vadītāju/-iem, darba plāna saskaņošana un precizēšana. (Pd6)
2. Bakalaura darba temata precizēšana atbilstoši aktualitātēm zinātnes jomā un mācību priekšmeta metodikā. Zinātnisko kategoriju izstrāde (pētījuma mērķis, uzdevumi, pētījuma jautājums vai hipotēze, objekts, priekšmets, pētījuma izlase, atslēgas vārdi). (Pd8)
3. Bakalaura darba teorētiskās un metodiskās daļas pilnveidošana, saskaņojot ar aktuālajām tendencēm izglītības jomā un mācību priekšmeta metodikā. (Pd16)
4. Zinātniskās literatūras par pētniecību izglītībā analīze un izvērtēšana. Nepieciešamās informācijas atlase un apkopošana par pētījuma posmiem, pamatstratēģijām un dizainu, datu ieguves avotiem, datu ieguves un analīzes metodēm. (Pd12)
5. Bakalaura darba pētījuma plāna izstrāde un saskaņošana ar zinātniskajām kategorijām. (Pd16)
6. Pētījuma apraksta veidošana: pētījuma stratēģijas un dizains, datu ieguves avoti, datu ieguves un analīzes metodes, pētījuma process. (Pd20)
7. Pētījuma zinātnisko kategoriju un izstrādātā pētījuma apraksta prezentēšana, diskusija par prezentēto darbu. (Pd2)

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Geske, A., & Grīnfelds, A. (2006). *Izglītības pētniecība*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
2. Mārtinsone, K. (sast.) (2011). *Ievads pētniecībā: stratēģijas, dizaini, metodes*. Rīga: RaKa.
3. Mārtinsone, K., Pipere, A., & Kamerāde, D. *Pētniecība: teorija un prakse*. Rīga: RaKa
4. MK. (2018). *Noteikumi par valsts pamatzglītības standartu un pamatzglītības programmu paraugiem Nr. 747*. <https://likumi.lv/ta/id/303768>
5. MK. (2019). *Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem Nr.416*. <https://likumi.lv/ta/id/309597>
6. Namsone, D., Čakāne, L., Butkāviča, A. (2018). *Kompetenci attīstoša mācīšanās*. <https://www.siic.lu.lv/petnieciba/ieteikumi-kompetenci-attistos-macisanas/>
7. Oliņa Z., Namsone D., France I., (2018). Mācīšanās lietpratībai./ LU Starpnozaru izglītības inovāciju centrs. www.siic.lu.lv
8. Pipere, A., Mārtinsone, K., & Spila, D., (2018). *Galvenās zinātniskās izdevniecības*. No: Zinātniskā rakstīšana un pētījumu rezultātu izplatīšana. Rīga: RSU izdevniecība, 67. – 68.lpp.
9. Pipere, A., Berķis, U., Znotiņa, I., & Vīķe, J., (2018). *No slēgtās piekļuves uz atvērto*. No: Zinātniskā rakstīšana un pētījumu rezultātu izplatīšana. Rīga: RSU izdevniecība, 69. – 76.lpp.
10. Pipere, A. (2018). *Citi zinātnisko publikāciju veidi*. No: Zinātniskā rakstīšana un pētījumu rezultātu izplatīšana. Rīga: RSU izdevniecība, 103.-109.lpp.
11. Pipere, A. (2018). *Zinātniskā raksta struktūra kvalitatīvos un jauktos pētījumos*. No: Zinātniskā rakstīšana un pētījumu rezultātu izplatīšana. Rīga: RSU izdevniecība, 132. – 144.lpp.
12. Pipere, A. (2016). *Envisioning complexity: Towards a new conceptualization of educational research for sustainability*. Discourse and Communication for Sustainable Education, 7(2), 68-91
13. Pipere, A. (2016). 21. gadsimta zinātnes globālās tendences: īss ieskats. No: Pētniecība: teorija un prakse. Rīga: RaKa, 39–51. lpp.

14. Skola2030. (2017). <i>Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību saturs un pieejas apraksts</i> . https://www.izm.gov.lv/images/aktualitates/2017/Skola2030Dokuments.pdf
Papildus informācijas avoti
1. Arhipova, I., & Bāliņa, S. (2003). <i>Statistika ekonomikā. Risinājumi ar SPSS un Microsoft Excel</i> . Rīga: Datorzinību centrs.
2. Arhipova, I., & Bāliņa, S. (1999). <i>Statistika ar MS Excel ikvienam. I daļa</i> . Rīga: Datorzinību centrs.
3. Creswell, J. W. (2014). <i>Educational research: Planning, conducting and evaluating qualitative and quantitative research</i> . Upper Saddle River, NJ: Pearson Education.
4. Copley, A. (2002). <i>Qualitative Research Methods</i> . Rīga: Zinātne.
5. Geske, A., & Grīnfelds, A. (2001). <i>Izglītības pētījumu metodoloģija un metodes</i> . Rīga: Raka.
6. Lasmanis, A. (2002). <i>Datu ieguves, apstrādes un analīzes metodes pedagogijas un psiholoģijas pētījumos. 1. grāmata</i> . Rīga: Izglītības soļi.
7. Wengraf, T. (2001). <i>Qualitative Research Interviewing: Biographic Narrative and SemiStructured Methods</i> . London: SAGE Publications.
8. Wiersma, W., & Jurs, S. (2008). <i>Research Methods in Education: An Introduction</i> . Boston: Pearson.
Periodika un citi informācijas avoti
8. <i>Educational Research</i> . Taylor & Francis. https://www.tandfonline.com/loi/rere20
9. <i>Laikraksts "Izglītība un kultūra"</i>
10. www.skola2030.lv
11. Žurnāls "Skolas Vārds"
12. Žurnāls "Pirmsskolā", "Pirmsskolas izglītība"
13. Žurnāls "Skolas Psiholoģija"
14. Žurnāls "Vecākiem"
Piezīmes
Profesionālā bakalaura studiju programmas "Sākumizglītības skolotājs" A. daļas studiju kurss.
Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Bakalaura darba izstrāde II (Bakalaura darbs)
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP037
Zinātnes nozare	Pedagoģija
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	8
ECTS kredītpunkti	12
Kopējais kontaktstundu skaits	-
<i>Lekciju stundu skaits</i>	-
<i>Semināru stundu skaits</i>	-
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	-
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	320
Kursa autors(-i)	
Dr. hist., docente Ārija Kolosova (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr. paed., docente Sandra Zariņa (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.paed., docente Jeļena Badjanova (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.paed., docente Jeļena Badjanova, Dr. psych., Mg.edu., as.profesors Valērijs Dombrovskis, Dr. psych. profesore Irēna Kokina, Dr. psych., profesore Anita Pipere, Dr. paed., profesore Jeļena Davidova, Dr. paed., docente Sandra Zariņa, Mg. Paed., lektore Larisa Silova, Dr.psych., docente Aļona Kornīseva, Dr. psych., docente Svetlana Guseva, Dr. psych., docents Valērijs Makarevičs,	
Priekšzināšanas	
Pētniecība izglītībā. 1.studiju darbs Informācijas tehnoloģija izglītībā. 2.studiju darbs 3. studiju darbs (izvēles modulis) Bakalaura darba izstrāde I	
Studiju kursa anotācija	
Bakalaura darbs veido studiju programmas noslēdzošo daļu. Izstrādājot bakalaura darbu, studenti apliecina savu skolotāja profesionālo kompetenci. Studējošie veiks bakalaura darba praktisko pētījumu, izmantojot atbilstošas pētījuma metodes, pilnveidos un papildinās darba teorētiskajā daļā izanalizēto, apkopos secinājumus un ieteikumus, lai pabeigtu bakalaura darba izstrādi un aizstāvētu to.	
KURSA MĒRĶIS ir pilnveidot topošos skolotāja kompetenci īstenot pētniecisko darbību izglītības jomā aktuālo problēmu apzināšanai un risināšanai, aprakstīt, analizēt, izvērtēt un interpretēt iegūtos datus, secinot un komunicējot veiktā pētījuma rezultātus.	
KURSA UZDEVUMI:	
1.Pilnveidot izpratni par pētnieciskā darba veikšanu izglītībā, ētisko aspektu ievērošanu, iegūto datu apkopošanu, analīzi, izvērtēšanu un interpretēšanu.	
2. Attīstīt pašvadītas mācīšanās, kritiskās domāšanas un digitālās prasmes, veicot pētījumu un aprakstot, analizējot, izvērtējot un interpretējot pētījumā iegūtos datus.	

3. Pilnveidot kompetenci patstāvīgi plānot un īstenot pētniecisko darbību izglītībā, aprakstīt un komunicēt iegūtos rezultātus un izstrādāt ieteikumus turpmākajiem pētījumiem un/vai pētāmās problēmas risināšanai.

Studiju kursa kalendārais plāns

1. Bakalaura darba izstrādes plānošana, izveidotā plāna saskaņošana ar zinātniskā darba vadītāju/-iem un precizēšana atbilstoši saņemtajiem ieteikumiem. (Pd8)
2. Datu ieguves avotu un metožu precizēšana saskaņā ar Bakalaura darba izstrādes I noslēgumā saņemto atgriezenisko saiti un atbilstoši zinātniskā darba vadītāju/-iem ieteikumiem. Izstrādāto metožu satura pilotēšana un pilnveidošana. (Pd24)
3. Pētījuma īstenošana – datu vākšana un apkopošana, datu analīzes metožu precizēšana, darbs informāciju tehnoloģijām iegūto datu apkopšanai. (Pd64)
4. Iegūto datu aprakstīšana un kritiska analīze, diskusijas ar zinātniskā darba vadītāju/-iem. (Pd64)
5. Iegūto datu interpretēšana, izmantojot zinātniskās literatūras paustās atziņas (Pd64)
6. Bakalaura darba pētījuma daļas salāgošana ar teorētisko un metodisko daļu. Zinātnisko kategoriju precizēšana. (Pd32)
7. Secinājumu veidošana, to saskaņošana ar zinātniskajām kategorijām. Ieteikumu izstrāde. (Pd16)
8. Darbā izmantoto literatūras avotu saraksta precizēšana. (Pd16)
9. Bakalaura darba satura un valodas rediģēšana. (Pd8)
10. Bakalaura darba tehniskā noformējuma precizēšana. (Pd8)
11. Prezentācijas sagatavošana bakalaura darba priekšizstāvēšanai (starppārbaudījums). (Pd 8)
12. Prezentācijas sagatavošana bakalaura darba aizstāvēšanai. (Pd8)

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Ir pamatzināšanas par izglītības jomā veicamo pētījumu stratēģijām un dizainiem, datu ieguves avotiem, datu ieguves un analīzes metodēm, pētījuma posmiem.

PRASMES:

2. Prot veikt pētniecisko darbību izglītībā, iegūstot, apkopojot un analizējot pedagoga profesionālajā darbībā nozīmīgus datus, lai izmantotu tos pētāmās problēmas risināšanai mācību priekšmetā vai audzināšanas darbā.
3. Demonstrē kritiskās domāšanas, digitālās un zinātniskās rakstīšanas prasmes, apkopojot, analizējot, izvērtējot un interpretējot pētījumā iegūtos datus.
4. Veicot pētījumu, ievēro ētiskos principus, sadarbojas ar skolotājiem, izglītojamajiem un/vai skolotājiem, un/vai vecākiem.

KOMPETENCE:

5. Spēj patstāvīgi plānot un veikt pētniecisko darbību izglītības jomā aktuālu - mācību priekšmeta skolotājam un/vai klases audzinātājam nozīmīgu problēmu risināšanai.
6. Demonstrē kompetenci reflektēt par savu darbību, iegūtajiem rezultātiem un komunicēt tos.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

1. Veidot bakalaura darba izstrādes plānu, saskaņot to ar zinātniskā darba vadītāju/-iem. (Pd8)

2. Precizēt datu ieguves avotus un metodes. (Pd24)
3. Veikt pētījumu atbilstoši izstrādājumiem pa posmiem, savākt datus. (Pd64)
4. Aprakstīt un analizēt iegūtos datus. (Pd64)
5. Interpretēt iegūtos datus. (Pd64)
6. Salāgot bakalaura darba pētījuma daļu ar teorētisko un metodisko daļu, precizējot zinātniskās kategorijas. (Pd32)
7. Izstrādāt secinājumus un ieteikumus. (Pd16)
8. Precizēt darbā izmantoto literatūras avotu sarakstu. (Pd16)
9. Rediģēt bakalaura darba valodu. (Pd8)
10. Precizēt bakalaura darba tehnisko noformējumu. (Pd8)
11. Prezentācijas sagatavošana bakalaura darba priekšizstāvēšanai (starp pārbaudījums). (Pd8)
12. Prezentācijas sagatavošana bakalaura darba aizstāvēšanai. (Pd8)

Pd – patstāvīgais darbs

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starp pārbaudījums:

Kursa noslēgumā studējošais pilnveido, iesniedz izstrādātu bakalaura darbu un prezentē izstrādāto bakalaura darbu priekšizstāvēšanas laikā - 20%.

Semestra laikā tiek izmantota formatīvā vērtēšana - studējošais sadarbojas ar zinātniskā darba vadītāju/-iem un zinātniskais vadītājs/-i sniedz uz studējošo izaugsmi orientētu atgriezenisko saisti.

Gala pārbaudījums: komisijas vērtējums par bakalaura darbu - 80%.

Iesniegtā darba vērtēšanas kritēriji:

14. Bakalaura darba temata aktualitātes pamatojums, pētījuma zinātnisko kategoriju (mērķis, uzdevumi, objekts, priekšmets, pētījuma izlase, datu vākšanas un analīzes metodes, atslēgas vārdi) formulējums. (5%)
15. Ar zinātniskajām kategorijām saskaņoti pētījuma dizains, stratēģijas un process. (10%)
16. Datu avotu, vākšanas un apstrādes metožu raksturojums. (5%)
17. Pētījuma zinātnisko kategoriju un izstrādātā pētījuma apraksta prezentēšana, prasme iesaistīties diskusijā, pamatot un argumentēt savu viedokli. (10%)
18. Ar aktuālajām tendencēm izglītības jomā un mācību priekšmeta metodikā saskaņota bakalaura darba teorētiskā daļa. (20%)
19. Ar aktuālajām tendencēm izglītības jomā un mācību priekšmeta metodikā saskaņota, praktiski izmantojama bakalaura darba metodiskā daļa. (20%)
20. Pētījumā iegūto datu apraksts, analīze, interpretēšana un izvērtēšana. (20%)
21. Secinājumu saskaņošana ar darba zinātniskajām kategorijām, ieteikumu formulēšana. (5%)
22. Bakalaura darba valoda un tehniskais noformējums. (5%)

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

Kursa saturs

1. Bakalaura darba izstrādes plānošana, izveidotā plāna saskaņošana ar zinātniskā darba vadītāju/-iem un precizēšana atbilstoši saņemtajiem ieteikumiem. (Pd8)
Veidot bakalaura darba izstrādes plānu, saskaņot to ar zinātniskā darba vadītāju/-iem.
2. Datu ieguves avotu un metožu precizēšana saskaņā ar Bakalaura darba izstrādes I noslēgumā saņemto atgriezenisko saiti un atbilstoši zinātniskā darba vadītāju/-iem ieteikumiem. Izstrādāto metožu satura pilotēšana un pilnveidošana. (Pd24)
Precizēt datu ieguves avotus un metodes.
3. Pētījuma īstenošana – datu vākšana un apkopošana, datu analīzes metožu precizēšana, darbs informāciju tehnoloģijām iegūto datu apkopšanai. (Pd64)
Veikt pētījumu atbilstoši izstrādātājiem pa posmiem, savākt datus.
4. Iegūto datu aprakstīšana un kritiska analīze, diskusijas ar zinātniskā darba vadītāju/-iem. (Pd64)
Aprakstīt un analizēt iegūtos datus.
5. Iegūto datu interpretēšana, izmantojot zinātniskās literatūras paustās atziņas (Pd64)
Interpretēt iegūtos datus.
6. Bakalaura darba pētījuma daļas salāgošana ar teorētisko un metodisko daļu. Zinātnisko kategoriju precizēšana. (Pd32)
Salāgot bakalaura darba pētījuma daļu ar teorētisko un metodisko daļu, precizējot zinātniskās kategorijas.
7. Secinājumu veidošana, to saskaņošana ar zinātniskajām kategorijām. Ieteikumu izstrāde. (Pd16)
Izstrādāt secinājumus un ieteikumus.
8. Darbā izmantoto literatūras avotu saraksta precizēšana. (Pd16)
Precizēt darbā izmantoto literatūras avotu sarakstu.
9. Bakalaura darba satura un valodas rediģēšana. (Pd8)
Rediģēt bakalaura darba valodu.
10. Bakalaura darba tehniskā noformējuma precizēšana. (Pd8)
Precizēt bakalaura darba tehnisko noformējumu
11. Prezentācijas sagatavošana bakalaura darba priekšsīkstāvēšanai (starppārbaudījums). (Pd 8)
12. Prezentācijas sagatavošana bakalaura darba aizstāvēšanai. (Pd8)

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. 1. Geske, A., & Grīnfelds, A. (2006). *Izglītības pētniecība*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
2. Mārtinsone, K. (sast.) (2011). *Ievads pētniecībā: stratēģijas, dizaini, metodes*. Rīga: RaKa.
3. Mārtinsone, K., Pipere, A., & Kamerāde, D. (2016). *Pētniecība: teorija un prakse*. Rīga: RaKa
4. MK. (2018). Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem Nr. 747. <https://likumi.lv/ta/id/303768>
5. MK. (2019). Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem Nr. 416. <https://likumi.lv/ta/id/309597>
6. Namsone, D., Čakāne, L., & Butkēviča, A. (2018). *Kompetenci attīstoša mācīšanās*. <https://www.siic.lu.lv/petnieciba/ieteikumi-kompetenci-attistos-macisanas/>
7. Oliņa Z., Namsone D., & France I., (2018). Mācīšanās lietpratībai./ LU Starpnozaru izglītības inovāciju centrs. www.siic.lu.lv
8. Pipere, A. (2016). *Kvantitatīvās, kvalitatīvās un jaukto metožu pētījuma stratēģiju salīdzinājums*. No: Pētniecība: teorija un prakse. Rīga: RaKa, 79–110. lpp.
9. Pipere, A. (2016). *Kvalitatīvs pētījums*. No: Pētniecība: teorija un prakse. Rīga: RaKa, 135–184. lpp.

<p>10. Pipere, A. (2016). <i>Jauktie pētījumu dizaini</i>. No: Pētniecība: teorija un prakse. Rīga: RaKa, 185–199. lpp.</p> <p>11. Pipere, A. (2016). <i>Primāro datu ieguves metodes</i>. No: Pētniecība: teorija un prakse. Rīga: RaKa, 206–277. lpp.</p> <p>12. Pipere, A. (2016). <i>Dalībnieku atlase kvalitatīvā pētījumā</i>. No: Pētniecība: teorija un prakse. Rīga: RaKa, 303 – 309. lpp.</p> <p>13. Pipere, A. (2016). <i>Datu analīzes metodes kvalitatīvā pētījumā</i>. No: Pētniecība: teorija un prakse. Rīga: RaKa, 351–410. lpp.</p> <p>14. Pipere, A. (2016). <i>Kvalitatīva pētījuma pārskata sagatavošana un rezultātu izplatīšana</i>. No: Pētniecība: teorija un prakse. Rīga: RaKa, 454–463. lpp.</p> <p>15. Pipere, A., Vende, K., & Kamerāde, D. (2016). <i>Gadījuma analīze</i>. No: Pētniecība: teorija un prakse. Rīga: RaKa, 464– 477. lpp.</p> <p>16. Skola2030. (2017). <i>Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un pieejas apraksts</i>. https://www.izm.gov.lv/images/aktualitates/2017/Skola2030Dokuments.pdf</p>
<p>Papildus informācijas avoti</p> <p>1. Arhipova, I., & Bāliņa, S. (2003). <i>Statistika ekonomikā. Risinājumi ar SPSS un Microsft Excel</i>. Rīga: Datorzinību centrs.</p> <p>2. Arhipova, I., & Bāliņa, S. (1999). <i>Statistika ar MS Excel ikvienam. I daļa</i>. Rīga: Datorzinību centrs.</p> <p>3. Creswell, J. W. (2014). <i>Educational research: Planning, conducting and evaluating qualitative and quantitative research</i>. Upper Saddle River, NJ: Pearson Education.</p> <p>4. Crompton, A. (2002). <i>Qualitative Research Methods</i>. Rīga: Zinātne.</p> <p>5. Geske, A., & Grīnfelds, A. (2001). <i>Izglītības pētījumu metodoloģija un metodes</i>. Rīga: Raka.</p> <p>6. Lasmanis, A. (2002). <i>Datu ieguves, apstrādes un analīzes metodes pedagogijas un psiholoģijas pētījumos. I. grāmata</i>. Rīga: Izglītības soli.</p> <p>7. Wengraf, T. (2001). <i>Qualitative Research Interviewing: Biographic Narrative and SemiStructured Methods</i>. London: SAGE Publications.</p> <p>8. Wiersma, W., & Jurs, S. (2008). <i>Research Methods in Education: An Introduction</i>. Boston: Pearson.</p>
<p>Periodika un citi informācijas avoti</p> <p>15. <i>Educational Research</i>. Taylor & Francis. https://www.tandfonline.com/loi/rere20</p> <p>16. <i>Laikraksts "Izglītība un kultūra"</i></p> <p>17. www.skola2030.lv</p> <p>18. Žurnāls "Skolas Vārds"</p> <p>19. Žurnāls "Pirmsskolā", "Pirmsskolas izglītība"</p> <p>20. Žurnāls "Skolas Psiholoģija"</p> <p>21. Žurnāls "Vecākiem"</p>
<p>Piezīmes</p> <p>Profesionālā bakalaura studiju programmas "Sākumizglītības skolotājs" A. daļas studiju kurss.</p> <p>Kurss tiek docēts latviešu valodā.</p>

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Kvalifikācijas eksāmens
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP039
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	6
<i>Lekciju stundu skaits</i>	-
<i>Semināru stundu skaits</i>	6
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	-
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	74
Kursa autors(-i)	
Dr.hist., docente Ārija Kolosova (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.paed., docente Sandra Zariņa Dr.paed., docente Jeļena Badjanova	
Priekšzināšanas	
Eksāmens tiek kārtots, kad ir apgūti visi programmā paredzētie studiju kursi un ir izietas prakses	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” noslēgumā paredzētie gala pārbaudījumi ir bakalaura darba aizstāvēšana un kvalifikācijas eksāmens, kuri katrs tiek novērtēti 10 ballu skalā. Studiju procesā studenti būs sekmīgi apguvuši mācību jomu saturu un integrētās mācību metodikas kursus mācību un audzināšanas procesa nodrošināšanai 1.–3. un 4.–6. klasē, kā arī apguvuši izvēles moduļu kursus; savas zināšanas, prasmes un kompetences apliecinājuši pedagoģisko prakšu laikā, realizējot mācību procesu, kā arī izveidojuši praktiskās pedagoģiskās pieredzes portfolio. Gala pārbaudījumos studenti apliecinās savu skolotāja profesionālo kompetenci atbilstoši skolotāja profesijas standarta prasībām. Kvalifikācijas eksāmenā students apliecinās izpratni par dažādu mācību jomu mērķiem, saturu likumsakarībām un pamatprincipiem, apguves formām un metodēm sākumizglītībā. Students prezentē prasmes plānot un īstenot mācību procesu, vērtēt skolēnu sniegumu, sadarbojoties ar kolēģiem, reflektēt par savu kompetenci un sniegt atgriezenisko saiti.</p> <p>Kvalifikācijas eksāmens – viena iepriekš sagatavota temata prezentēšana un pedagoģisko prakšu laikā veidotā portfolio aizstāvēšana. Studenta sniegumu kvalifikācijas eksāmenā vērtē valsts pārbaudījumu komisija, kurā piedalās Daugavpils Universitātes docētāji un darba devēji.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: pārbaudīt studenta zināšanas, prasmes un kompetenci atbilstoši skolotāja profesijas standarta prasībām un studiju programmā definētajiem sasniedzamajiem rezultātiem, lai piešķirtu profesionālā bakalaura grādu pedagogu izglītībā un skolotāja kvalifikāciju.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Apliecināt izpratni par mācību jomu/ mācību priekšmetu mērķi un vietu izglītības saturā, apguves likumsakarībām un pamatprincipiem, priekšmeta saturu un tā apguves formām un metodēm sākumizglītībā, skolēnu mācību sasniegumu pārbaudi un novērtēšanu. 2. Demonstrēt prasmes plānot mācību procesu, sadarbojoties ar kolēģiem, prasmi vērtēt skolēnu sniegumu, prasmi sniegt atgriezenisko saiti un reflektēt par savu sniegumu. 	

<p>Studiju kursa kalendārais plāns</p> <p>1.Seminārs kvalifikācijas eksāmenam sagatavotā temata apspriešanai un atgriezeniskās saites saņemšanai. (S6)</p> <p><i>S - seminārs</i></p>
<p>Studiju rezultāti</p> <p>ZINĀŠANAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izprot mācību jomu priekšmetu saturu un tā mācīšanās – mācīšanas metodiku sākumizglītībā. 2. Pārzina mācību jomu sasniedzamos rezultātus, sākumizglītībā attīstāmās caurviju kompetences un ieradumus. 3. Zina mācību procesa plānošanas, īstenošanas un novērtēšanas principus. <p>PRASMES</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Formulē mācību mērķus, darbības un sasniedzamos rezultātus. 5. Izvēlas mērķu īstenošanai un sasniedzamajiem rezultātiem atbilstošu pedagoģisko pieeju, mācību materiālus, līdzekļus un resursus. 6. Vērtē skolēna mācīšanās sniegumu un piedāvā risinājumus izaugsmei. 7. Sadarbojas pedagoģiskā procesa starpdisciplinārā plānošanā. <p>KOMPETENCE</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Atbildīgi plāno mācību procesu, ievērojot izglītojamā vajadzības, pārzinot mācību saturu un kompetences, ievērojot pedagoģiskās darbības plānošanas, organizēšanas, vadīšanas principus, izglītības politikas aktualitātes. 9. Īsteno koleģiālu atbalstu, reflektē par savu darbu un sniedz jēgpilnu atgriezenisko saiti.
<p>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</p> <p>1.Noteiktas tēmas, kas atbilst vienai no sākumizglītības mācību jomām, izstrāde. (Pd20) Patstāvīgā darba uzdevumi: 1) Studenti izlozē kādu no tematiem, kas atbilst mācību satura jomām. 2) Studenti sagatavo šim tematam atbilstošu teorētisko pamatojumu un metodiskās izstrādes, izmantojot starppriekšmetu saikni, prakšu portfolio un praktisko pieredzi. Sagaidāmais rezultāts: 1.,2.,3.,4.,5.,6.,7.,8.,9.</p> <p>2.Sagatavotā temata satura pilnveide un precizēšana. (Pd14) Patstāvīgā darba uzdevumi: Studenti pilnveido sākumizglītības mācību jomām atbilstošu tēmu metodiskās izstrādes, izmantojot starppriekšmetu saikni, prakšu portfolio un praktisko pieredzi, akcentējot mācību satura starpdisciplinārātāti. Sagaidāmais rezultāts: 1.,2.,3.,4.,5.,6.,7.,8.,9.</p> <p>3.Pedagoģisko prakšu laikā veidoto portfolio materiālu atlase un praktiskās pieredzes apkopošana. (Pd20) Patstāvīgā darba uzdevumi: Studiju laikā realizēto prakšu materiāla atlase un analīze, lai veiktu situāciju un gadījumu analīzi un apkopotu pedagoģisko pieredzi. Sagaidāmais rezultāts: 1.,2.,3.,4.,5.,6.,8.</p> <p>4.Kvalifikācijas eksāmena materiālu kopas sagatavošana atbilstoši prasībām. (Pd20) Sagaidāmais rezultāts: 1.,2.,3.,4.,5.,6.,7.,8.,9.</p>
<p>Prasības kredītpunktu iegūšanai</p> <p>Kvalifikācijas eksāmens (100%) tiek kārtots pie valsts pārbaudījumu komisijas, iekļaujot tajā arī darba devējus; studenti tiek novērtēti 10 ballu skalā, iegūstot tajā vērtējumu, kas nav mazāks par 4 – “gandrīz viduvēji”.</p> <p>Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem</p>

kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.
<i>Kursa saturs</i>
1. Tematam atbilstoša teorētiskā pamatojuma un metodisko izstrādņu sagatavošana, izmantojot starppriekšmetu saikni, prakšu portfolio un praktisko pieredzi. 2. Pedagoģisko prakšu laikā veidoto portfolio materiālu atlase un praktiskās pieredzes apkopošana.
<i>Obligāti izmantojamie informācijas avoti</i>
Visu programmas studiju kursu aprakstos norādītā mācību literatūra atbilstoši izvēlētajam tematam.
<i>Papildus informācijas avoti</i>
1. IZM normatīvie dokumenti. 2. Mācību procesā izmantotie mācību līdzekļi un materiāli. 3. Visu programmas kursu aprakstos norādītā papildliteratūra.
<i>Periodika un citi informācijas avoti</i>
Visu programmas kursu aprakstos norādītā ieteicamā periodika un interneta resursi. www.visc.gov.lv
<i>Piezīmes</i>
Profesionālā bakalaura studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” A. daļas studiju kurss. Kurss tiek docēts latviešu valodā.

Nozares profesionālās specializācijas obligātie moduļi

Modulis: Sākumskolas skolotājs (1. - 3. klase)

Studiju moduļa apguves rezultātā sasniedzamie studiju rezultāti

Zināšanas:

- izprot specializācijas jomas mērķi un vietu izglītības saturā, apguves likumsakarības un pamatprincipus 1.-3. klašu posmā;
- izprot mācību jomu saturu un to apguves formas un metodes 1.-3. klašu posmā;

Prasmes:

- demonstrē prasmi plānot pedagoģisku procesu, izstrādāt mācību materiālus, vērtēt izglītojamo sniegumu, sniegt atgriezenisko saiti un reflektēt par savu un kolēģu sniegumu;
- identificē savas profesionālās pilnveides vajadzības, sekojot līdzi specializācijas jomas aktualitātēm un inovācijām;
- spēj plānot un organizēt pasākumus, izmantojot apgūtas teorētiskos pamatus un prasmes;

Kompetences:

- spēj patstāvīgi plānot un īstenot pedagoģisku procesu, izvēloties integrēto mācību saturu un metodes saskaņā ar kompetenču pieejas būtību;
- spēj atbildīgi organizēt izglītojama rezultātu vērtēšanu un pašizvērtēšanu, sniedzot izglītojamajam atgriezenisko saikni, respektējot viņa individualitāti un vajadzības;
- spēj plānot starpdisciplināru, personalizētu un diferencētu mācību procesu, nodrošinot izglītojamā individuālo mācīšanās mērķu sasniegšanu.
- patstāvīgi plāno un īsteno pedagoģisko darbību pamatizglītības pirmajā posmā, elastīgi piemēro to izglītojamo vajadzībām, sociokultūras situācijai, pedagoģijas un psiholoģijas nozares aktualitātēm.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Dabaszinātņu joma: Dabaszinības I
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP029
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
Lekciju stundu skaits	4
Semināru stundu skaits	4
Praktisko darbu stundu skaits	8
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	64
Kursa autors(-i)	
Dr. paed., vadošā pētniece Eridiana Oļehnoviča (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Mg. sc. educ. Ance Elstiņa (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. paed., vadošā pētniece Eridiana Oļehnoviča Ph.D, Mg. izglītības vadībā, Mg. chem., doc. Pāvels Pestovs	
Priekšzināšanas	
Skolotāja profesionālās darbības pamati Mācīšana un mācīšanās Izglītības procesa organizācija sākumskolā Psiholoģija skolotājiem	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kurss ir paredzēts topošajiem sākumizglītības skolotājiem. To apgūstot studējošie pilnveido zināšanu un prasmju sistēmu un attīsta profesionālo kompetenci dabaszinātņu jomas mācību procesa plānošanā un organizēšanā 1.- 3. klasē, atbilstoši valsts pamatzinātniskās standart prasībām.</p> <p>Kursa apgūvē akcents tiek likts uz:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. dabaszinību mācību metodikas zināšanu un prasmju apguvi jēgpilna skolēnu mācību procesa organizēšanai, īstenojot pētniecisko pieeju un caurviju prasmju pilnveidi, 2. studējošo pašvadītu mācīšanos gan individuāli, gan sadarbojoties grupā, dabaszinātniskās izpratnes padziļināšanai, 3. ieradumu un tikumu pilnveidošanu, kas balstīti vērtībuzglītībā, dabas un cilvēka ilgtspējīgā mijiedarbībā, 4. savas darbības un sasniegto rezultātu – zināšanu, prasmju un kompetences - kritisku analīzi un izvērtēšanu. <p>KURSA MĒRĶIS: pilnveidot studējošo dabaszinātnisko prātību un pedagoģisko kompetenci, apgūstot dabaszinību mācību metodiku atbilstoši Valsts pamatzinātniskās standartā iestrādātajai kompetenču pieejai un sasniedzamajiem rezultātiem dabaszinātņu jomā, kā arī plānotajiem rezultātiem caurviju prasmēs un skolēnam attīstāmajiem ieradumiem un tikumiem, beidzot 3.klasi.</p>	

KURSA UZDEVUMI:

1. Nodrošināt skolotāja profesionālajai darbībai nepieciešamo metodisko zināšanu apguvi par dabaszinātņu jomas mācību saturu, mācību procesa organizēšanas metodiku un kontekstu 1.-3. klasē, atbilstoši valsts pamatizglītības standarta prasībām un kompetenču pieejai.
2. Pilnveidot prasmi pielietot apgūtās zināšanas dabaszinību mācību procesa plānošanā un modelēšanā, īstenojot pētniecisko pieeju, attīstot skolēnu izziņas intereses un padziļinot dabaszinātnisko prasību.
3. Pilnveidot caurviju prasmi kritiski analizēt savu un citu sniegumu, modelēt jēgpilnas atgriezeniskās saites sniegšanu skolēnu snieguma izvērtēšanai.
4. Veicināt ieradumu un tikumu pilnveidi, kas balstīti vērtībizglītībā, dabas un cilvēka ilgtspējīgā mijiedarbībā.

Studiju kursa kalendārais plāns

1. MĀCĪBU PROCESA PLĀNOŠANA UN ĪSTENOŠANA DABASZINĪBĀS. Skolēnam sasniedzamie rezultāti dabaszinātņu mācību jomā, beidzot 3.klasi. Tematiskā plāna izveide. Mācību stundas plānošanas didaktiskie modeļi, mācību darba organizēšanas formas un metodes dabaszinībās, brīvdabas pedagogija. Mācību sasniegumu formatīvā un summatīvā vērtēšana. IKT rīki atgriezeniskās saites sniegšanai (L1, S1, Pd1, Pd8).
2. SKOLĒNAM SASNIEDZAMIE KOMPLEKSIE REZULTĀTI DABASZINĪBĀS 1. KLASĒ. Tematu apguves mērķi, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), mācību satura apguves norise un metodiskie komentāri. Skolēnu pētnieciskā darbība dabaszinātniskās prasības veidošanai, simulācijas un informācijas tehnoloģiju izmantošana dabaszinību apgūvē. Mācību stundas plāna sagatavošana, prezentēšana un analīze (L1, S1, P1, Pd16).
3. SKOLĒNAM SASNIEDZAMIE KOMPLEKSIE REZULTĀTI DABASZINĪBĀS 2. KLASĒ. Tematu apguves mērķi, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), mācību satura apguves norise un metodiskie komentāri. Skolēnu pētnieciskā darbība dabaszinātniskās prasības veidošanai, simulācijas un informācijas tehnoloģiju izmantošana dabaszinību apgūvē. Mācību stundas plāna sagatavošana, prezentēšana un analīze (L1, S1, P3, Pd20).
4. SKOLĒNAM SASNIEDZAMIE KOMPLEKSIE REZULTĀTI DABASZINĪBĀS 3. KLASĒ. Tematu apguves mērķi, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), mācību satura apguves norise un metodiskie komentāri. Skolēnu pētnieciskā darbība dabaszinātniskās prasības veidošanai, simulācijas un informācijas tehnoloģiju izmantošana dabaszinību apgūvē. Mācību stundas plāna sagatavošana, prezentēšana un analīze (L1, S1, P3, Pd20).

L - lekcija

S - seminārs

P – praktiskie darbi
Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Izprot valsts pamatizglītības standarta prasības un plānotos skolēnam sasniedzamos rezultātus dabaszinātņu mācību jomā, beidzot 3. klasi.
2. Izprot pētnieciskās darbības nozīmi skolēnu dabaszinātniskās prasības veidošanai, vērtību un tikumu nostiprināšanai.
3. Pārzina dabaszinātņu terminoloģiju, izprot tās adekvāta lietojuma nozīmīgumu skolēnu zināšanu un izpratnes pilnveidē.

PRASMES:

4. Prot izvairīties mācību mērķus, formulēt sasniedzamos mācīšanās rezultātus.
5. Prot pielietot daudzveidīgas mācību darba organizēšanas un skolēnu snieguma izvērtēšanas metodes.

KOMPETENCE:

6. Patstāvīgi un sadarbībā ar studiju biedriem plāno, modelē un izvērtē mācību procesu dabaszinībās, izvēloties atbilstošas mācību darba organizēšanas formas, metodes un mācību aktivitātes, nepieciešamos resursus, nodrošinot savu profesionālo pilnveidi un potenciālo skolēnu dabaszinātniskās prasības veidošanos.
7. Spēj plānot un īstenot mācību procesu, kas balstīts vērtībizglītībā, dabas un cilvēka ilgtspējīgā mijiedarbībā, veicinot skolēnu ieradumu un tikumu, kā arī caurviju prasmju pilnveidi.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studējošo patstāvīgais darbs paredzēts katra temata ietvaros un ietver darbu ar normatīvajiem dokumentiem, dabaszinību mācību priekšmeta programmas 1.-6.klasei atbilstošo klašu sadaļu analīzi, temata sasniedzamo rezultātu, apgūstamo jēdzienu, apguves norises, mācību līdzekļu/mācību grāmatu un metodisko komentāru analīzi, mācību procesa plānošanu, skolēnu pētnieciskās/eksperimentālās darbības plānošanu, temata sasniedzamajiem rezultātiem atbilstošo IT resursu un rīku iepazīšanu, mācību uzdevumu sagatavošanu, caurviju prasmju pilnveides plānošanu, mācību sasniegumu vērtēšanas metodisko paņēmieni apkopojumu, atgriezeniskās saites sniegšanas modelēšanu skolēniem.

PATSTĀVĪGAIS DARBS:

1. Tematiskā plāna izstrāde un prezentēšana dabaszinībās vienai klasei (1., 2., vai 3. klasei), iekļaujot atsauces uz izmantotiem resursiem.
2. Infografikas izveide un prezentācija par trīs dažādu IKT rīku aprobāciju formatīvajā vērtēšanā.
3. Mācību stundas izstrādne (3-daļīgā struktūra) vienai klasei (1., 2., vai 3. klasei).
4. Mācību stundas izstrādne skolēnu pētnieciskās darbības prasmju pilnveidei (5E didaktiskais modelis).

Prasības kredītpunktu iegūšanai

1. Aktīva līdzdalība lekcijās, semināros un praktiskajos darbos, sava viedokļa un metodiskā redzējuma (idejas, pieejas, metodes) paušana diskusijās -20%.

2. Tematiskā plāna izstrāde un prezentēšana dabaszinībās vienai klasei (1., 2., vai 3. klasei), iekļaujot atsauces uz izmantotiem resursiem-10%.
3. IKT rīki formatīvajā vērtēšanā (1 infografika par 3 dažādu rīku aprobāciju) - 20%.
4. Mācību stundas izstrādne (3-daļīgā struktūra) vienai klasei (1., 2., vai 3. klasei) - 25%.
5. Mācību stundas izstrādne skolēnu pētnieciskās darbības prasmju pilnveidei (5E didaktiskais modelis) - 25%.

Eksāmenu studējošie kārtot tikai tad, ja ir nokārtoti visi starppārbaudījumi. Studiju kursa gala vērtējumu summatīvi veido starppārbaudījumu (patstāvīgo darbu) vērtējums.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti						
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1. starppārbaudījums.							
1.1. Tematiskā plāna izstrāde un prezentēšana dabaszinībās vienai klasei (1., 2., vai 3. klasei), iekļaujot atsauces uz izmantotiem resursiem.	+		+	+		+	+
1.2. IKT rīki formatīvajā vērtēšanā (1 infografika par 3 dažādu rīku aprobāciju).					+	+	
2. starppārbaudījums.							
2.1. Mācību stundas izstrādne (3-daļīgā struktūra) vienai klasei (1., 2., vai 3. klasei).	+	+	+	+	+	+	+
2.2. Mācību stundas izstrādne skolēnu pētnieciskās darbības prasmju pilnveidei (5E didaktiskais modelis).	+	+	+	+	+	+	+
3. Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Summatīvi vērtējot studējošā sniegumu, tiks izmantoti kritēriji no B. Blūma taksonomijas kognitīvajai un afektīvajai jomai. Vērtējums ir atkarīgs no tā, kuru līmeņu domāšanas un emocionālie procesi tiek izmantoti un ir atpazīstami studējošā sniegumā, gan līdzdarbojoties studiju procesā, gan starppārbaudījumu darbu izstrādē un prezentācijā.

KOGNITĪVĀ JOMA:

Zināšanas - spēja atrast atbilstošu informāciju vai faktus bez nepieciešamības tos izprast - **5** (viduvēji);

Izpratne - spēja saprast un interpretēt informāciju, aprakstīt vai izteikt to citiem vārdiem - **6** (gandrīz labi);

Pielietošana - spēja izmantot apgūto materiālu jaunās situācijās, savā profesionālajā darbībā - **7** (labi);

Analīze un sintēze - spēja sadalīt informāciju komponentēs, saskatīt to mijattiecības, izcelt atsevišķas idejas un spēja savienot atsevišķus faktus, idejas vienā veselumā - **8** (ļoti labi);
Izvērtēšana - spēja spriest par faktu, ideju nozīmi, vērtību atbilstību konkrētam nolūkam - **9** (teicami);
Jaunrade - spēja ģenerēt jaunas idejas, pieejas, metodes, stratēģijas - **10** (izcili).

AFEKTĪVĀ JOMA ietver ar mācīšanās emocionālo komponenti saistītos jautājumus pieaugošā sarežģītības secībā - no vienkāršas vēlmes piedalīties studiju procesā līdz uzskatu, ideju un attieksmju integrācijai.

To veido piecas pamatkategorijas un katrai no tām ir attiecināms vērtējums:

Saņemšana - vēlme saņemt informāciju, studējošais ar interesi nododas darbam, ar cieņu klausās pārējos, ir jūtīgs pret sociālajām problēmām - **6** (gandrīz labi);

Atsauksšanās – vērojama studējošā aktīva līdzdalība studiju procesā, viņš izrāda interesi par studiju kursu, vēlas prezentēt savu viedokli, piedalās diskusijās, izjūt prieku, palīdzot citiem - **7** (labi);

Vērtēšana - no vienkāršas vērtību pieņemšanas līdz dziļām saistībām, studējošais demonstrē ticību demokrātiskiem procesiem, novērtē zināšanu nozīmīgumu ikdienas dzīvē, izrāda rūpes par citu labklājību, ir jūtīgs pret individuālajām un kultūras atšķirībām - **8** (ļoti labi);

Organizēšana - procesi, kuros studējošais iesaistās, mēģinot savienot dažādas vērtības, risināt konfliktus, internalizēt vērtības. Studējošais uzņemas atbildību par savu uzvedību un rīcību, pieņem profesionālās ētikas standartus, pielāgo savu uzvedību vērtību sistēmai - **9** (teicami);

Raksturošana - studējošajam piemīt vērtību sistēma, ietverot uzskatus, idejas un attieksmes, kas nosaka viņa/-as uzvedību konsekvētā un paredzamā veidā, studējošais demonstrē pašpalāvēību patstāvīgā studiju darbā, profesionālu un ētisku rīcību, izrāda pozitīvu personisko, sociālo un emocionālo pielāgošanos - **10** (izcili).

Kursa saturs

1. TEMATS. MĀCĪBU PROCESA PLĀNOŠANA UN ĪSTENOŠANA DABASZINĪBĀS (L1, S1, Pd1, Pd8).

Skolēnam sasniedzamie rezultāti dabaszinātņu mācību jomā, beidzot 3.klasei. Mācību priekšmetu programmas paraugā lietotie kodi, to nolasīšana. Tematiskā plāna izveide. Mācību stundas plānošanas didaktiskie modeļi, mācību darba organizēšanas formas un metodes dabaszinībās, brīvdabas pedagoģija. Mācību sasniegumu formatīvā un summātīvā vērtēšana. IKT rīki atgriezeniskās saites sniegšanai.

PATSTĀVĪGAIS DARBS:

1. Izanalizēt MK noteikumus Nr. 747 “Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem” un dabaszinību paraugprogrammas saturu 1.-6.klasei. Tematiskā plāna izstrāde un prezentēšana dabaszinībās vienai klasei (1., 2., vai 3. klasei), iekļaujot atsauces uz izmantotiem resursiem.
2. Infografikas izveide un prezentācija par trīs dažādu IKT rīku aprobāciju formatīvajā vērtēšanā, izmantojot bezmaksas infografiku izveides aplikācijas (*piemēram, https://www.canva.com/lv_lv/, <https://www.easel.ly/u.c/>*).

1.STARPPĀRBAUDĪJUMS.

Studējošie prezentē izstrādāto tematisko plānu un infografiku par aprobēto IKT rīku izmantošanu skolēnu snieguma formatīvajā vērtēšanā.

2. TEMATS. SKOLĒNAM SASNIEDZAMIE KOMPLEKSIE REZULTĀTI DABASZINĪBĀS 1. KLASĒ (L1, S1, P1, Pd16).

Tematu apguves mērķi, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), mācību satura apguves norise un metodiskie komentāri. Skolēnu pētnieciskā darbība dabaszinātniskās prasmes veidošanai, simulācijas un informācijas tehnoloģiju izmantošana dabaszinību apguvē. Mācību stundas plāna sagatavošana, prezentēšana un analīze

Temata “1.1. Kā pētīt dzīvos organismus?” apguves mērķis, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), apguves norise un metodiskie komentāri.

Apkārtējo organismu (augu un dzīvnieku) pazīmes, to novērošana, ievērojot drošību. Ārējās uzbūves īpatnības, atšķirības starp dažādiem dzīviem organismiem. Cilvēka ķermeņa darbības skaidrošana.

Temata “1.2. Kā pētīt materiālus?” apguves mērķis, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), apguves norise un metodiskie komentāri.

Materiālu īpašību – izturības (papīram, audumam, plastmasai), elastības (gumijai, linu auklai, vilnas dzijai), mitrumizturības (dažādu veidu papīram) eksperimentāla noteikšana, materiālu grupēšana pēc šīm īpašībām un materiālu izvēles pamatošana konkrētam izmantošanas nolūkam, ņemot vērā šīs īpašības.

Temata “1.3. Kā pētīt nedzīvos objektus?” apguves mērķis, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), apguves norise un metodiskie komentāri.

Apkārt esošo nedzīvo objektu novērošana un salīdzināšana pēc izmēriem, formas, smaguma, ietilpības, izsakot pieņēmumu un pārbaudot to eksperimentāli. Skaņas, siltuma un gaismas rašanās un izplatīšanās novērošana.

Temata “1.4. Kā pētīt dabas teritorijas?” apguves mērķis, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), apguves norise un metodiskie komentāri.

Tuvākajā apkārtnē novērojamās dabas un cilvēka veidotās teritorijas iepazīšana, to kopīgo un atšķirīgo pazīmju noteikšana.

Temata “1.5. Kā pētīt Visumu?” apguves mērķis, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), apguves norise un metodiskie komentāri.

Priekšstata veidošana par Saules sistēmu un Mēnesi kā dabisko Zemes pavadoni, Zemes, Saules un Mēness savstarpējā novietojuma un kustības attēlošana un skaidrošana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Temata sasniedzamo rezultātu, apgūstamo jēdzienu, apguves norises, mācību līdzekļu/mācību grāmatu un metodisko komentāru analīze. Mācību procesa plānošana. Skolēnu pētnieciskās/eksperimentālās darbības plānošana. Temata sasniedzamajiem rezultātiem atbilstošo IT resursu un rīku iepazīšana, mācību uzdevumu sagatavošana. Caurviju prasmju pilnveides plānošana. Mācību sasniegumu vērtēšanas metodisko paņēmieni apkopojums, atgriezeniskās saites sniegšanas skolēniem modelēšana.

3. TEMATS. SKOLĒNAM SASNIEDZAMIE KOMPLEKSIE REZULTĀTI DABASZINĪBĀS 2. KLASĒ (L1, S1, P3, Pd20).

Tematu apguves mērķi, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), mācību satura apguves norise un metodiskie komentāri. Skolēnu pētnieciskā darbība dabaszinātniskās prasmes veidošanai, simulācijas un informācijas tehnoloģiju izmantošana dabaszinību apguvē. Mācību stundas plāna sagatavošana, prezentēšana un analīze

Temata “2.1 Kas ir laikapstākļi, un kā tie mainās?” apguves mērķis, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), apguves norise un metodiskie komentāri.

Ilgstošu novērojumu veikšana, novērotā reģistrēšana un prognožu veidošana, pamatojoties uz veiktajiem novērojumiem.

Temata “2.2. Kāpēc nepieciešama enerģija?” apguves mērķis, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), apguves norise un metodiskie komentāri.

Izpratnes veidošana par enerģijas nepieciešamību un daudzveidību, taupīšanas nepieciešamību ikdienā un drošības noteikumu ievērošanu.

Temata “2.3. Kāpēc notiek kustība?” apguves mērķis, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), apguves norise un metodiskie komentāri.

Izpratnes veidošana par ķermeņa kustību noteicošajiem un ietekmējošajiem faktoriem un drošības noteikumu ievērošanas nozīmi kustībā (transportā, uz ielas u. c.).

Temata “2.4. Kas nepieciešams dzīvajiem organismiem?” apguves mērķis, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), apguves norise un metodiskie komentāri.

Izpratnes veidošana par dzīvajiem organismiem, to dzīvošanai nepieciešamajiem apstākļiem un pārmaiņām, kas notiek ar dzīvajiem organismiem, tiem augot un attīstoties.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Temata sasniedzamo rezultātu, apgūstamo jēdzienu, apguves norises, mācību līdzekļu/mācību grāmatu un metodisko komentāru analīze. Mācību procesa plānošana. Skolēnu pētnieciskās/eksperimentālās darbības plānošana. Temata sasniedzamajiem rezultātiem atbilstošo IT resursu un rīku iepazīšana, mācību uzdevumu sagatavošana. Caurviju prasmju pilnveides plānošana. Mācību sasniegumu vērtēšanas metodisko paņēmieni apkopojums, atgriezeniskās saites sniegšanas skolēniem modelēšana.

4. TEMATS. SKOLĒNAM SASNIEDZAMIE KOMPLEKSIE REZULTĀTI DABASZINĪBĀS 3. KLASĒ (L1, S1, P3, Pd20).

Tematu apguves mērķi, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), mācību satura apguves norise un metodiskie komentāri. Skolēnu pētnieciskā darbība dabaszinātniskās prasmes veidošanai, simulācijas un informācijas tehnoloģiju izmantošana dabaszinību apguvē. Mācību stundas plāna sagatavošana, prezentēšana un analīze

Temata “3.1. Kas ir kopīgs un atšķirīgs dažādām dabas teritorijām?” apguves mērķis, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), apguves norise un metodiskie komentāri.

Tuvākajā apkārtnē novērojamās cilvēka veidotās teritorijas un dabas teritorijas salīdzināšana pēc tajās sastopamajiem augiem, dzīvniekiem un esošajiem apstākļiem. Dzīvo organismu pielāgojumi noteiktai dzīves videi un vietai, kurā tie dzīvo.

Temata “3.2. Kādi ir neredzamie lauki uz Zemes?” apguves mērķis, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), apguves norise un metodiskie komentāri.

Izpratnes veidošana par Zemes pievilkšanas spēka un magnētiskā lauka esamību uz Zemes, par elektromagnētiskā starojuma izplatīšanos un to ietekmējošiem faktoriem.

Temata “3.3. Kā orientēties apkārtnē?” apguves mērķis, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), apguves norise un metodiskie komentāri.

Vienkārša apkārtējās teritorijas plāna veidošana, lai orientētos, noteiktu objektu atrašanās vietu kartē un uz globusa. Starppriekšmetu saikne ar matemātikas tematu “3.3. Kā veidot plānu?”.

Temata “3.4. No kā ir veidota Zeme?” apguves mērķis, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), apguves norise un metodiskie komentāri.

Izpratnes veidošana par Zemes cieto iežu un ūdens apvalku.

Temata “3.5. Kādas vielas un maisījumi ir mums apkārt?” apguves mērķis, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), apguves norise un metodiskie komentāri.

Atšķirības starp vielām un vielu maisījumiem, vielu maisījumu pagatavošana un grupēšana pēc pazīmēm. Gaiss kā gāzveida vielu maisījums. Vielu pārvērtības noteiktos apstākļos (sasmalcinot, karsējot, atdzesējot, saspiežot, sajaucot).

PATSTĀVĪGAIS DARBS:

1. Mācību stundas izstrādne (3-daļīgā struktūra) vienai klasei (1., 2., vai 3. klasei).
2. Mācību stundas izstrādne skolēnu pētnieciskās darbības prasmju pilnveidei (5E didaktiskais modelis).

2. STARPPĀRBAUDĪJUMS.

Studējošie prezentē mācību stundas izstrādni (3-daļīgā struktūra) vienai klasei (1., 2., vai 3. klasei) un mācību stundas izstrādni skolēnu pētnieciskās darbības prasmju pilnveidei (5E didaktiskais modelis).

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Ceļa karte skolotājam. Dabaszinības 1. klasei.
<https://mape.gov.lv/catalog/materials/9A1E61D0-3C22-4AC9-8A5F-7103777E3933/view?preview=EB5B5148-8F47-4CB1-818A-57E803ACD27F>
2. Ceļa karte skolotājam. Dabaszinības 2. klasei.
<https://mape.gov.lv/catalog/materials/9A1E61D0-3C22-4AC9-8A5F-7103777E3933/view?preview=EC61F8D5-40D6-4CDA-A11B-5E38D7B8E0F6>
3. Ceļa karte skolotājam. Dabaszinības 3. klasei.
<https://mape.gov.lv/catalog/materials/9A1E61D0-3C22-4AC9-8A5F-7103777E3933/view?preview=93765844-169D-4C55-890D-83AA17B9FA46>
4. Dabaszinības 1.-6. klasei. Mācību priekšmeta programmas paraugs. VISC (4.-84.lpp.)
<https://mape.gov.lv/catalog/materials/59675567-3C82-4A58-AD5A-DEBBFB6927C8/view>
5. Logins, J., Birziņa, R., Dudareva, I., Kalvāne, L. (2020). Dabaszinātņu mācību metodika. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds (39.-61.lpp., 114.-159.lpp.),
https://www.geo.lu.lv/fileadmin/user_upload/LU.LV/Apaksvietnes/Fakultates/www.gzzf.lu.lv/Skolotajiem_Kalvane_Gunta/DabaszinatnuMetodika.pdf
6. Ministru kabineta noteikumi Nr. 747 “Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem (2018) <https://likumi.lv/ta/id/303768-noteikumi-par-valsts-pamatizglitibas-standartu-un-pamatizglitibas-programmu-paraugiem>

Papildus informācijas avoti

1. Ansone, G. (2020) Dabaszinības 1. klasei. Mācību grāmata. Lielvārde: Lielvārds.
2. Arājs, R. Drulle, V., Miesniece, A. (2023) Raibu raibā pasaule. 1. klase. Dabaszinības. Mācību grāmata. Rīga: Zvaigzne ABC.
3. Irbe, I., Zēberga, D. (2021) Dabaszinības 1. klasei. R: RaKa.
4. Irbe, I., Zēberga, D. (2022) Dabaszinības 3. klasei. R: RaKa.
5. Jonušaite, Z. (2020) Dabaszinības 1. klasei. Mācību burtnīca. Lielvārde: Lielvārds.
6. Kamela, D. Dabaszinības 1. klase – noslēguma tests.
<https://macities.digitalaiscentrs.lv/dabaszinibas-1-klase-nosleguma-tests/>
7. Kamela, D. Dabaszinību tests “Dzīvnieki, 1., 2. klase”. <https://xd.adobe.com/view/f117929c-65b4-4239-6d2c-6d174f09f91a-8726/?hints=off>
8. Margeviča-Grinberga, I., Šūmane, I. (2020) Mūsdienīga mācību vide skolēnu aktīvai iesaistīšanai mācību procesā. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 62 lpp.
https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/54423/margevica_grinberga_ieva-sumane_ilze-muzdieniga_macibu_vide_skolenu_aktivai_iesaistisanai_mac_procesa-book.pdf?sequence=1&isAllowed=y
9. Margeviča-Grinberga, I., Šūmane, I. (2020) Skolotāja profesionālā darbība. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 63 lpp.
https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/54427/skolotaja_profesionala_darbiba.pdf?sequence=1&isAllowed=y
10. Mācīšanās ārā: līdzekļi un metodes (2017) Nordplus Junior projekta izstrādne.
http://riebinuvidusskola.lv/upload/Ara_metodes_Nordplus_LV.pdf
11. Mācīšanās lietpratībai (2018) Kolektīva monogrāfija: Oliņa, Z., Namsone, D., France, I. u.c. LU Akadēmiskais apgāds,
https://www.siic.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/siic/Kolektiva_monografija/Macisanas_Lietpratibai.pdf
12. Namsone, D. (2023) Datu zinātība skolai. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds,
<https://www.siic.lu.lv/resursi/gramatas/kolektiva-monografija-datu-zinatiba-skolai/>

13. Namsone, D., Greitāns, K., Burgmanis, Ģ., Butkēviča, A., Lazdiņa, S., France, I., Pestovs, P. (2022) Zinātība skolai: ieteikumi izglītības politikas un rīcībpolitikas veidotājiem, skolu vadītājiem un skolotājiem, LU SIIC, <https://www.siic.lu.lv/resursi/gramatas/ieteikumi-izglitibas-politikas-un-ricibpolitikas-veidotajiem-skolu-vaditajiem-un-skolotajiem-zinatiba-skolai/>
14. Pipere, A., Kravale-Pauliņa, M., Oļehnoviča, E. (2022) Present and Future of Teacher Education Admission: Perspectives From Europe. Journal of Teacher Education for Sustainability, 145.-168 pp. DOI:10.2478/jtes-2022-0011
15. Purēns, V. (2019). Dabas pētnieka gudrību grāmata. Rīga: RaKa.
16. Redfern, A. (2015) The Essential Guide to Classroom Practice: 200+ strategies for outstanding teaching and learning. Routledge.
17. Ruskule, A. (2022) Atgriezeniskās saites paņēmieni rokasgrāmata skolotājiem. <https://drive.google.com/file/d/133g16BuWN-JczJUALte-RI7zgEzCJxB/view>
18. Supervienkāršā bioloģija (2021) Tulk. M.Kusiņa. Rīga: Zvaigzne ABC.
19. Svirževska, L. (2021) Koku un krūmu noteikšana ziemā. RJTC, <https://www.rjtc.lv/wp-content/uploads/2021/02/2021-Svirzevska-Koku-un-zaru-noteicejs.pdf>
20. Volkinšteine, J. (2019) Skolēnu pētnieciskā darbība dabaszinātnēs. Metodiskais līdzeklis. Rīga: RaKa.
21. Vordermane, K. (2017) Ilustrēta rokasgrāmata dabaszinātnēs. Rīga: Zvaigzne ABC.
22. Vordermane, K. (2019) Mācīšanās prasmes. Ilustrēta rokasgrāmata. Rīga: Zvaigzne ABC.

Periodika un citi informācijas avoti

1. Dabaszinību skola, https://www.rjtc.lv/?page_id=4035
2. Eksperimentu piemēri: <https://sciencebob.com/category/experiments/>
3. <http://www.uzdevumi.lv/>
4. <https://ed.ted.com/>
5. <https://phet.colorado.edu/>
6. <https://skolo.lv/>
7. <https://www.latvijasdaba.lv/>
8. Mācību plānošanas e-vidē MAPE, <https://mape.gov.lv/>
9. Stundu piemēri: <https://www.siic.lu.lv/resursi/dzm-materiali/stundu-piemeri/>
10. www.digiklase.lv
11. www.soma.lv
12. www.tavaklase.lv
13. Ž. "Ilustrētā zinātne"

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas "**Sākumizglītības skolotājs**" B daļas studiju kurss. Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomas caurviju kompetences: Vizuālā māksla. Kustību māksla. Mūzika. (DP kurss)
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP052
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	32
Lekciju stundu skaits	8
Semināru stundu skaits	8
Praktisko darbu stundu skaits	16
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	128
Kursa autors(-i)	
Dr. paed., profesore Linda Pavītola (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr. paed., docente Daiga Kalēja-Gasparoviča (<i>Latvijas Universitāte</i>) Mg. art., lektore Lelde Kaupuža (<i>Liepājas Universitāte</i>) Mg. paed., lektore Iveta Kepule (<i>Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija</i>) Dr. paed., docente Jeļena Badjanova (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. paed., docente Jeļena Badjanova Mg. art., vieslektore Žanna Vērdiņa Mg. art., vieslektore Aurika Jelinska	
Priekšzināšanas	
Skolotāja profesionālās darbības pamati Psiholoģija skolotājiem Mācīšana un mācīšanās Izglītības procesa organizācija sākumskolā	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursi paredz izpratnes veidošanu par Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā jomas un citu mācību jomu savstarpējo mijiedarbību un starppriekšmetu saiknes veidošanu mācīšanās un audzināšanas procesā 1.-3.klašu posmā sākumizglītībā, balstoties uz iegūto praktisko pieredzi radošā darbībā. Studiju kursa ietvaros topošiem skolotājiem tiks pilnveidota kompetence īstenot integrēto mācību procesu, mērķtiecīgi plānot teorētiski pamatotu, praktiskā darbībā balstītu un inovatīvu mācību procesu kultūras un mākslas vērtību kontekstā citu jomu mācību priekšmetu apguvei, kā arī uz kompetences attīstību virzītu mācību procesu kopumā. Patstāvīgi reflektējot savu pedagoģisko darbību un plānojot profesionālo izaugsmi, gūs emocionālo un estētisko pieredzi un attīstīs personiskās kultūras vajadzības.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: sniegt izpratni par Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā jomas saturu, nodrošinot caurviju prasmes ar citiem mācību priekšmetiem 1.-3.klašu posmā sākumizglītībā.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sekmēt izpratni par kultūras un mākslas veselumu, kultūras piederību, kultūras mantojumu un vērtībām, īstenojot atvērtu un iejūtīgu attieksmi pret skolēna individualitāti un kultūru daudzveidību kultūrizpratnes un radošās pašizpaušmes un caurviju prasmēm. 	

2. Pilnveidot prasmi plānot un modelēt mācību saturu un procesu, veicinot skolēnu sasniedzamus rezultātus caurviju prasmēs, kā arī izvēlēties metodiskos paņēmienus skolēnu mācīšanās vajadzībām, dzīves un kultūras kontekstiem.
3. Rosināt studējošo patstāvīgu mācīšanos un mērķtiecīgu refleksiju par individuālo metodiskās kompetences attīstību caurviju prasmju, tikumu un vērtību, kā arī kultūrizpratnes un radošās pašizpaušmes kontekstā.
4. Nodrošināt studējošiem daudzveidīgu mākslinieciskās komunikācijas, radošās un pētnieciskās darbības, sadarbības un diskusiju pieredzi mūzikā, vizuālajā un kustību mākslā, veicinot Kultūras izpratnes un pašizpaušmes jomas caurviju kompetences.

Studiju kursa kalendārais plāns

VIZUĀLĀ MĀKSĻA

1. Veseluma pieejas pamatprincipi kultūras un mākslas pedagoģijā saistībā ar jēgpilnām (personīgi nozīmīgām un kultūrorientētām) mācībām. (L1, S1, Pd16)
2. Kultūrizpratnes sekmēšana un vērtēšana. (P2)
3. Vizuālās mākslas valoda. Vizuālā tēla valoda: vizuālie elementi un to nozīmes. (L1, P1)
4. Mākslas uztvere un radošā darbība sākumskolas 1.-3.klasē. (L1, S1, P2, Pd12)
5. Integrētā mācību procesa plānošana un skolēnu mācību sasniegumu vērtēšana. (L1,P2)
6. Mācību resursu plānošana saskaņā ar skolēna vajadzībām. (P1, S2, Pd36)

KUSTĪBU MĀKSĻA. MŪZIKA

1. Teātra mākslas elementi sākumskolas izglītībā. (L1, P1)
2. Stāsts kā kultūras mantojuma un individuālās pašizpaušmes liecinieks. (P1, Pd8)
3. Leļļu, objektu teātris, kā mākslinieciskās izteiksmes veids. (L1, S1, P1, Pd16)
4. Masku spēles izmantošanas iespējas sākumskolā. (S1, P1, Pd8)
5. Mūzikas mācību priekšmeta saturs kompetenču pieejas aspektā. (L1, P1)
6. Mūzikas uztvere un radošā darbība. (L1, S1, Pd16)
7. Integrētā mācību procesa plānošana un skolēnu mācību sasniegumu vērtēšana. (S1, P1)
8. Mācību resursu plānošana saskaņā ar skolēna vajadzībām. (P2, Pd16)

L – lekcija

S – seminārs

P – praktiskais darbs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Zina par kultūras un mākslas attīstības tendencēm Latvijā un pasaules kultūras telpā, akcentējot mākslu veidu dažādību un to starpdisciplināro aspektu.
2. Zina par kultūrizpratnes un radošās pašizpaušmes aspektiem mūzikas, vizuālās un kustību mākslas kontekstā, izprotot to integratīvo aspektu 1.-3.klašu skolēnu personības attīstībā.
3. Izprot mācību jomas saturu, kā arī orientējas mācību procesā lietojamo informatīvo un tehnisko materiālu un pedagoģisko pieeju daudzveidībā.

PRASMES:

4. Prot strukturēt integrēto pieeju mācību satura apguvei, plānot, vadīt un analizēt radošās pašizpaušmes procesu saskaņā ar skolēna vajadzībām un kompetenču pieejas principiem.
5. Prot kritiski analizēt un vērtēt savu kompetenci mācību jomā, kā arī lietot IT atbilstoši kompetenču pieejas principiem.

6. Prot integrēt apgūtas studiju procesā zināšanas un prasmes skolēna radošās pašizpaušmes atraisīšanai un kultūras konteksta izzināšanai dažādu mācību priekšmetu mācību satura apguves procesā.

KOMPETENCES:

7. Spēj patstāvīgi un radoši plānot un īstenot mācību procesu, izvēloties integrēto mācību saturu un metodes saskaņā ar kompetenču pieejas būtību; plānot un organizēt pasākumus, izmantojot apgūtas teorētiskos pamatus un prasmes.

8. Spēj atbildīgi organizēt skolēna pašizpaušmes procesu un rezultātu vērtēšanu un pašvērtēšanu, sniedzot skolēnam atgriezenisko saikni, respektējot viņa individualitāti un kultūras kontekstu.

9. Spēj rosināt un atbalstīt skolēnu vēlmi līdzdarboties kultūras mantojuma vērtību saglabāšanā, tradīciju pārmantošanā un savu personīgo kultūras vajadzību izzināšanā.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgā darba tēmas:

1. Stāsta veidošana.

Patstāvīgā darba uzdevumi: Uzrakstīt un prezentēt dramaturģisku stāstu, kurā būtu konflikti, notikumi, dinamika un atrisinājums.

Sasniedzamais rezultāts: 1., 2., 4., 5., 8.

2. Lelles veidošana un atdzīvināšana.

Patstāvīgā darba uzdevumi:

- Izgatavot mākslinieciski izteismīgu, kustīgu lelli izmantojot jebkādu materiālu.
- Demonstrējumam izvēlēties vienu no 7 leļļu vadīšanas mehānismiem.

Sasniedzamais rezultāts: 2., 4., 5., 8.

3. Maska kā kultūras sastāvdaļa.

Patstāvīgā darba uzdevumi: Veikt pētījumu, veidot prezentāciju par kādu no maskām (ceremoniju maska, karnevāla maska, *comedy del arts* maska, Japānas tradicionālo teātru *Kabuki* un *No* maskas u.c.)

Sasniedzamais rezultāts: 1., 4.

4. Radošā pašizpaušme mūzikā. Praktiskās darbības pilnveide. (8 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

- Metožu un paņēmieni daudzveidīgās pielietojuma iespējas starpdisciplinārās pieejas kontekstā, atkarībā no skolēnu vecuma, izvēlētas tēmas, mērķa un uzdevumiem, stundas satura.
- Muzikālās darbības veidu demonstrējums Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomas satura izpratnei. Jomas satura ieintegrēšana dažādu mācību priekšmetu apguves procesā.

Sasniedzamais rezultāts: 1., 2., 6., 7.

Starppārbaudījums nr.1. Kultūrvides pedagoģiskais potenciāls: apzināt 1–2 kultūrvides objektus, par kuriem nav informācijas un reklāmas dažādos tūrisma ceļvežos, bet kuri ir nozīmīgi kultūrvēsturiskā mantojuma apguvei. Uzdevuma galvenā būtība – atklāt kultūrvides objektus, kas ir vai nu nepelnīti aizmirsti, vai tiem netiek pievērsta vajadzīgā uzmanība.

Patstāvīgā darba uzdevumi:

- Intervēt/aptaujāt vietējos iedzīvotājus.
- Pamatot izvēlēto/-o objektu nozīmību kultūrvidē.
- Sniegt piemērus veidiem skolēnu ieinteresēšanai un iepazīstināšanai (piem., kādām metodēm? kā atklāt jēgu/simbolu/nozīmi, lai veidotos izpratne? utt.) Kā gūtā pieredze saistās ar Jūsu identitāti?
- Izveidot prezentāciju un prezentēt to.

Sasniedzamais rezultāts: 1., 4., 5., 9.

Starppārbaudījums nr.2. Mākslas uztvere un radošā darbība.

Patstāvīgā darba uzdevumi: Studentu mākslinieciski radošā darbība dažādos mākslas veidos (*grafika, glezniecība, kolāža, zemes māksla u.c.*) ar dažādām mērķievirzēm.

- Līnijas veidi un raksturs. Emocionāla ekspresija, formas uzbūves analīze, zīmējums pēc tieša vērojuma.
- Formas uzbūve. Formas analīze. Veidošana.
- Forma, apveids, siluets. Tēla raksturs un noskaņojums. Kolāža.
- Dabas vizuālās vērtības (līnija, forma, krāsa, virsma/faktūra).

Individuāla prezentācijas veidošana: vizuālo elementu un to nozīmju daudzveidība (līnija, forma, krāsa, virsma/faktūra). Portfolio.

Sasniedzamais rezultāts: 1., 2., 3.

Starppārbaudījums nr.3. Integrētā mācību procesa un resursu plānošana saskaņā ar skolēna vajadzībām.

Patstāvīgā darba uzdevumi:

- Jēgpilna integrētā stunda skolēncentrētā un kultūrorientētā mācību procesā.
- Ideju karte, integrēto stundu plāni: viens temats, dažādas mērķievirzes, izvērsts konspekts. Portfolio.

Sasniedzamais rezultāts: 4., 5., 8., 9.

Starppārbaudījums nr.4. Integrētā mācību procesa un resursu plānošana saskaņā ar skolēna vajadzībām, tipoloģijas un spēju īpatnību ievērošana.

Patstāvīgā darba uzdevumi: Integrēto nodarbību konspektu 1.-3. klasē izstrāde un eksperimentāla pārbaude.

Sasniedzamais rezultāts: 3, 4., 5., 6., 7., 8.

Sagatavošanās pārbaudījumiem.

Patstāvīgā darba uzdevumi:

- Darbs pie ideju Portfolio izveides, kurā būtu integrēti ietverti uzmanības, atraisīšanās, iztēles, fantāzijas, sadarbības un drosmes vingrinājumi. Kā arī zināšanas, prasmes un tehnikas dažādos mākslu veidos sasaistē ar kultūras konteksta un kultūras vērtību izpratni.

Sasniedzamais rezultāts: 1., 3., 6., 7., 9.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot studējošo darbu praktiskajās nodarbībās, starppārbaudījumus visa kursa norises laikā, kā arī noslēguma pārbaudījumu. Noslēguma pārbaudījumu studenti drīkst kārtot tikai tad, ja sekmīgi novērtēti visi patstāvīgie darbi.

1.Praktisko darbu rezultāti (akumulēta atzīme) semestra laikā katrā studiju kursā - 25%.

2.Starppārbaudījumi (patstāvīgo darbu vērtējumi) katrā studiju kursā - 25 %:

3.Noslēguma pārbaudījuma veids: eksāmens (50 %) – patstāvīgi izstrādātā Portfolio iesniegšana katrā studiju kursā, integrējot zināšanas, prasmes un tehnikas dažādos mākslu veidos sasaistē ar kultūras konteksta un kultūras vērtību izpratni.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+			+	+				+
2.starppārbaudījums	+	+	+						
3.starppārbaudījums				+	+			+	+
Eksāmens			+			+	+		
4.starppārbaudījums			+	+	+	+	+	+	
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

VIZUĀLĀ MĀKSĻA

1. temats. Veseluma pieejas pamatprincipi kultūras un mākslas pedagogijā saistībā ar jēgpilnām (personīgi nozīmīgām un kultūrorientētām) mācībām. (L1, S1, Pd16)

LEKCIJA: Kultūras jēdziens, būtība tās plašākajā izpratnē. Globālais kultūras konteksts, vērtības, to esamība mūsdienu sabiedrībā.

SEMINĀRS: Profesionālās, individuālās un konteksta sfēras veselums mākslinieciskajā darbībā. Akadēmiskā, pašizpaušmes, komunikatīvā un veseluma pieeja skolēna mākslinieciskajai izglītībai. Procesuālā pieeja, personīgi nozīmīga darbība.

Mākslas funkcionālā daudzveidība, tās saistība ar skolēna motivāciju, mācīšanos, emocionālo, intelektuālo, radošo un sociālo attīstību.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (1.starppārbaudījums): Kultūrvides pedagogiskais potenciāls. apzināt 1-2 kultūrvides objektus, par kuriem nav informācijas un reklāmas dažādos tūrisma ceļvežos, bet kuri ir nozīmīgi kultūrvēsturiskā mantojuma apguvei. Kultūras mantojuma aktualitāte mūsdienu izglītības un kultūras telpā un izpratnes veidošana par kultūras vērtībām un to tālāknodošanu nākošajām paaudzēm. Prezentācija grupā.

2. temats. Kultūrizpratnes sekmēšana un vērtēšana. (P2)

PRAKTISKAIS DARBS: Kultūras mantojums: materiālais un nemateriālais, tā saikne ar kultūras un nacionālo identitāti. Kultūras atmiņas jēdziens. Nacionālā identitāte un pašapziņa kā kultūras mantojuma apguves rezultāts. Kultūras piederība individuālā, kopienas, tautas, nacionālā un Eiropas civilizācijas līmenī.

PRAKTISKAIS DARBS: Kultūrvides pedagogiskais potenciāls. Māksla kā pasaules izziņas līdzeklis. Pētījums kultūrvidē, atklājot mākslinieciskās, personīgi nozīmīgās, sociālās un kulturālās vērtības. Diskutē par lokālām un pasaules kultūrvides vērtībām.

3. temats. Vizuālās mākslas valoda. Vizuālā tēla valoda: vizuālie elementi un to nozīmes. (L1, P1)

LEKCIJA: Vizuālās mākslas saturs un tā struktūrkomponenti integrētās un kompetenču pieejas kontekstā. Mākslas valodas elementi, to psihofizioloģiskā, asociatīvā, emocionālā un simboliskā nozīme. Skolēna zīmējuma dabiskā attīstība. Krāsu mācība.

PRAKTISKAIS DARBS: Apgūstamie mākslas termini un jēdzieni vizuālās mākslas kontekstā. Vizuālās mākslas veidi, žanri un tehnikas un tematiskie loki.

4. temats. Mākslas uztvere un radošā darbība sākumskolas 1.-3.klasē. (L1, S1, P2, Pd12)

LEKCIJA: Mākslinieciski radošā darbība, tās integratīvais raksturs - struktūra, veidi, motivācija, procesi, tehnikas, rezultāts pašizpaušmes procesā sākumskolā. Radošuma sekmēšana un vērtēšana. Emocionāla ekspresija.

SEMINĀRS: Ideju radīšana un attīstība un starppriekšmetu saiknes veidošanai mācību procesā. Mācību vides organizācija kultūras un mākslas apguves procesā, reformas ideju realizācijai. Integrētā mācību procesa plānošana un modelēšana.

PRAKTISKAIS DARBS: Gleznošana kā īpašs domāšanas veids. Glezniecības veidi un žanri. Emocionāla ekspresija. Tehnisko paņēmienu daudzveidība.

PRAKTISKAIS DARBS: Tēlniecības veidi, žanri, tehnikas. Foto māksla - veidi, žanri un tehnoloģiju lietošana. Grafikas tehnikas. Grafiskās tekstūras. Tehnisko paņēmienu daudzveidība.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (2.starppārbaudījums): Mākslas uztvere un radošā darbība. Studējošo mākslinieciski radošā darbība dažādos mākslas veidos (*grafika, glezniecība, kolāža, zemes māksla u.c.*) ar dažādām mērķievīzēm. Individuāla prezentācijas veidošana Jēgpilna nodarbība skolēncentrētā un kultūrorientētā mācību procesā.

5. temats. Integrētā mācību procesa plānošana un skolēnu mācību sasniegumu vērtēšana. (L1,P2)

LEKCIJA: Integrētā mācību satura plānošana kā mācību procesa mērķtiecīgas organizācijas pamats, sekmējot skolēnu emocionālo un intelektuālo attīstību. Skolēnu mācību sasniegumu vērtēšanas kritēriji un metodes sākumskolā. Analītisks un holistisks vērtējums.

PRAKTISKAIS DARBS: Vizuālās mākslas satura saskaņošana ar citiem mācību priekšmetiem. Mākslinieciskās, personīgi nozīmīgas, sociālās un kulturālās vērtības mākslas darbā. Pašizvērtēšana.

6. temats. Mācību resursu plānošana saskaņā ar skolēna vajadzībām. (P1, S2, Pd36)

PRAKTISKAIS DARBS: Mācību līdzekļu izvērtēšana un nepieciešamo resursu izvēle: atlases kritēriji. Mākslas muzeji, mākslas darbu adreses internetā. Metodisku materiālu izstrāde un demonstrējums.

SEMINĀRS: Integrētās stundas modelēšana un stundas konspekta izstrāde (modelēšanas stundām un studiju praksei)

PATSTĀVĪGAIS DARBS (3.starppārbaudījums): Integrētā mācību procesa un resursu plānošana saskaņā ar skolēna vajadzībām. Ideju karte, integrēto stundu plāni: viens temats, dažādas mērķievīzes, izvērsts konspekts. (Pd8)

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Darbs pie ideju Portfolio izveides. (Pd28)

KUSTĪBU MĀKSLA. MŪZIKA

1. temats. Teātra mākslas elementi sākumskolas izglītībā. (L1, P1)

LEKCIJA: Uzmanība, iztēle, atbrīvošanās un koncentrēšanās spēja uz skatuves un klasē. Mācību līdzekļu izvērtēšana un nepieciešamo resursu izvēle.

PRAKTISKAIS DARBS: Sava ķermeņa apzināšanās, līdzsvars, telpas izjūta. Sadarbība ar partneri un ar grupu. Runa, ķermeņa valoda, kustība, iztēle, to apguve treniņos un vingrinājumos.

2. temats. Stāsts kā kultūras mantojuma un individuālās pašizpaušmes liecinieks. (P1, Pd8)

SEMINĀRS: Mākslas faktu, pieredzes stāstu atstāstīšana.

PRAKTISKAIS DARBS: Stāsta veidošanas principi. Tēli, notikumi, dotie apstākļi, virszuddevums, caurviju darbība; bērnu literatūras sižetu inscenējumi, dramatizācija, demonstrējums.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Stāsta veidošana, integrējot zināšanas, prasmes un tehnikas dažādos mākslu veidos sasaistē ar kultūras konteksta un kultūras vērtību izpratni. Uzrakstīt un prezentēt dramaturģisku stāstu.

3. temats. Leļļu, objektu teātris, kā mākslinieciskās izteiksmes veids. (L1, S1, P1, Pd16)

LEKCIJA: Leļļu veidu dažādība. Leļļu vadīšanas pamatprincipi. To mehānismu galvenie uzdevumi.

SEMINĀRS: Leļļu vadīšanas pamatprincipi. Kustību apgūšana lelles izteiksmības veidošanai.

PRAKTISKAIS DARBS: Vingrinājumi rokām un ķermenim, lai izkoptu leļļu izteiksmību. Objektu atdzīvināšanas tehnikas.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Lelles veidošana un atdzīvināšana, demonstrējums grupā.

4. temats. Masku spēles izmantošanas iespējas sākumskolā. (S1, P1, Pd4)

SEMINĀRS: Masku spēles vēsture un būtība mākslinieciskās un radošās darbības pieredzes daudzveidīgai izmantošanai. Tēlu analīze un izteiksmes līdzekļu izvēle maskas “atdzīvināšanai”.

PRAKTISKAIS DARBS: Videomateriālu kritisks izvērtējums. Diskusija darba grupās.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Maskas kā kultūras sastāvdaļa. Masku spēles priekšnesumu veidošana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Darbs pie ideju Portfolio izveides, kurā būtu ietverti uzmanības, atraisīšanās, iztēles, fantāzijas, sadarbības un drosmes vingrinājumi, integrējot zināšanas, prasmes un tehnikas dažādos mākslu veidos sasaistē ar kultūras konteksta un kultūras vērtību izpratni.

5. temats. Mūzikas mācību priekšmeta saturs kompetenču pieejas aspektā. (L1, P1)

LEKCIJA: Mūzikas pedagoģijas un psiholoģijas saturiskie aspekti. Elementārās teorijas un mūzikas valodas saturisko aspektu saskaņošana ar citiem mācību priekšmetiem.

PRAKTISKAIS DARBS: Mūzikas izteiksmes līdzekļu daudzveidība. Mūzikas žanri. Mūzikas stili. Muzikālās darbības veidu demonstrējums jomas satura integrēšanai mācību procesā sākumskolā: studentu mākslinieciski radošā darbība dažādos muzikālās darbības veidos, atklājot mūzikas mācību metožu un paņēmieni daudzveidīgās pielietošanas iespējas starpdisciplinārās pieejas kontekstā, atkarībā no skolēnu vecuma, izvēlētās tēmas, mērķa un uzdevumiem, stundas satura.

6. temats. Mūzikas uztvere un radošā darbība. (L1, S1, Pd16)

LEKCIJA: Elementārās muzicēšanas raksturojums, mūzikas instrumentu klasifikācija un metodes instrumentu spēles pamatiemaņu attīstībai: elementārā muzicēšana tautas instrumentu apguvē; folkloras izmantošana patstāvīgā muzicēšanā (dramatizācija), skaņu rīki un mūzikas instrumenti tēlu atdarināšanā.

SEMINĀRS: Skolēnu muzikālās darbības veidi un to ieintegrēšana muzicēšanā. Radošā procesa satura plānošanas, organizēšanas metodiskie principi un radošās darbības attīstīšana. Improvizācija (vokālā, instrumentālā, kustību). Dziesmas sacerēšanas metode. Mūzikas un kustības ieintegrēšana mācību satura apguvei.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Radošā pašizpauze mūzikā. Praktiskās darbības pilnveide.

Muzikālās darbības veidu demonstrējums Kultūras izpratnes un pašizpauzes mākslā mācību jomas satura izpratnei. Jomas satura ieintegrēšana dažādu mācību priekšmetu apguves procesā.

7. temats. Integrētā mācību procesa plānošana un skolēnu mācību sasniegumu vērtēšana. (S1, P1)

SEMINĀRS: Mūzikas mākslas satura ieintegrēšana mācību procesā 1.-3.klasēs. Mūzikas valodas apguves integrētās metodes (ritma, tempa, metra, melodijas, dinamikas u.c.): muzikāli ritmiskās kustības mākslinieciskā darbībā, ritma pavadījums (improvizācija) un t.l..

Dziedāšanas procesa pamataspekti: balss aparāta raksturojums, balss diapazons un tembra jēdzieni, elpošanas un dziedāšanās vingrinājumi; niansētas dziedāšanas iemaņas (dikcija, muzikālā frazēšana, dinamika).

PRAKTISKAIS DARBS: Mūzikas klausīšanās procesa pamataspekti: melodiskās dzirdes un skaņkārtas izjūtas attīstība; mūzikas un skaņu klausīšanās, pētīšana un atdarināšana; mūzikas ierakstu/skaņdarba fragmentu izmantošana mācību procesā. Mūzikas žanru un stilu integrēšanas iespējas mācību stundās. Sasniedzamo rezultātu kultūras un mākslas mācību jomā izvērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni.

8. temats. Mācību resursu plānošana saskaņā ar skolēna vajadzībām. (P2, Pd16)

PRAKTISKAIS DARBS: Integrētās mācību stundas plānojums, modelēšana, konspekta izveide. Starppriekšmetu saiknes īstenošana.

PRAKTISKAIS DARBS: Informācijas tehnoloģiju praktisks pielietojums, mācību līdzekļu izvērtēšana un nepieciešamo resursu izvēle: atlases kritēriju formulējums un kritisks izvērtējums.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (4. starppārbaudījums): Integrētā mācību procesa un resursu plānošana mūzikā saskaņā ar skolēna vajadzībām, tipoloģijas un spēju īpatnību ievērošana. (Pd8).

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Darbs pie ideju Portfolio izveides (Pd8).

L – lekcija

S – seminārs

P – praktiskais darbs

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Anspaks, J. (2004). *Mākslas pedagoģija*. 1. Rīga: RaKa.
2. Badjanova, J. (2014). Holistic approach to facilitating the acquisition of musical cultural values: primary education teachers' views. Monogrāfija: Heinrich-Böcking-Str. 6-8, 66121, Saarbrücken, Germany. LAP LAMBERT Academic Publishing (2014-09-24) is a trademark of: OmniScriptum GmbH & Co.KG, 144.lp., ISBN 978-3-659-60977-0. <http://biblio.du.lv/Alise/lv/home.aspx>
3. Dirba, M. (2006). *Mijkultūru izglītības daudzveidība*. Rīga: RaKa.
4. Geka, S. (2006). *Konstruktīvi vingrinājumi*. Rīga: Izglītības soli.
5. Kagaine, Z. (2006). *Radošā domāšana vizuālajā mākslā*. Rīga: Zvaigzne ABC.
6. Kārklīšs, L. (2006). *Mūzikas leksikons*. RaKa.
7. Kasado, Denvers. (2018). [Teaching Drama.] *Skolēna pašizpaušme teātra mākslā: metodiskais līdzeklis skolotājam* / Denvers Kasado. Rīga: Zvaigzne ABC.
8. Kavacs, V. (1999). *Mākslas valodas pamati*. Rīga: Zvaigzne ABC.
9. Kūlis, M. (2016). *Saskaru māksla. Datori. Grafika. Dizains*. Rīga: Autorizdevums.
10. Lūse, E. (2013). *Alternatīvas mūzikas mācīšanas iespējas*. Rīga: Izglītības laboratorija.
11. *Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem*. (2018). MK noteikumi nr. 747. Tiešsaistē: <https://likumi.lv/ta/id/303768>
12. Nučo, O. (2017). *Nelietderīgā lietderīgums*. Rīga: Jāņa Rozes apgāds.
13. Ozola, E. (2016). *Mīmika un žesti*. Rīga: Jumava.
14. Skola2030. *Mācību programmu paraugi 1. – 3. klasei*.
15. Smildziņa, L. (2009). *Vingrinājumi un spēles darbam teātra studijā*. Rīga.
16. Udodova, I. (2007). *Mūzikas literatūra*. Rīga: Zvaigzne ABC.

Papildus informācijas avoti

1. Badjanova, J., Iliško, Dz., & Nenkov, N. (2016). *Holistic approach to teaching and learning musical cultural values: Latvian and foreign experience*. Scientific Articles of the 9th International Conference "Person. Color. Nature. Music". Daugavpils, Latvija, Art Teacher Union, Department of Art and Design of Daugavpils University and Daugavpils Mark Rothko Art Centre, A. Šlahova (Ed.) (pp. 185–197), ISBN 978-9934-535-33-8.
2. Badjanova, J., & Iliško, Dz. (2015). *Making sense of holistic approach in the context of primary education content*. Procedia - Social and Behavioral Sciences, Volume 191, 2 June 2015 (pp. 1517-1521).
3. Badjanova, J., & Iliško, Dz. (2014). *Holistic philosophy based teaching approaches in Latvian primary schools: Primary education teachers' view*. Rural Environment. Education. Personality (REEP). Proceedings of the International Scientific Conference. Volume 7. (CD-ROM). LLU, Jelgava, Latvia, V. Dišlere (Ed.), (pp. 22–28), ISSN 2255-808X.
4. Badjanova, J., & Iliško, Dz. (2013). *Acquisition of musical cultural values in primary education: Appraising the virtue of holistic approach*. Izglītības reforma vispārīgākajā skolā: Izglītības satura pētījumi un ieviešanas problēmas. Rēzekne, Latvija, RA Izdevniecība, V. Lubkina (Ed.), (pp. 32 – 40), ISSN 1691-5895.
5. Batņa, V. (2001). *Rosinot bērnu iekšējo pasauli*. Rīga: RaKa.
6. Barret, M.S. (2011). *A cultural psychology of music education*. Oxford: Oxford University Press.
7. Bērziņa, J. (2014). *Latviešu tautasdziesmas*. Mīc Rec.
8. Bērks, P. (2013). *Kultūru hibriditāte*. Rīga: Mansards

9. Bloomfield, A., & Childs, J. (2000). *Teaching Integrated Arts in the Primary School: Dance, Drama, Music and the Visual Arts*. NY: David Fulton Publishers.
10. Bodriņš, Ž. (2000). *Simulakri un simulācija*. Rīga: Omnia Mea.
11. Boiko, M. (2008). *Latviešu tradicionālās mūzikas antoloģija*. Rīga: Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūts.
12. Briška, I., & Kalēja-Gasparoviča, D. (2015). *Radošums mums visapkārt*. Rīga: RaKa.
13. Briška, I., & Kalēja-Gasparoviča, D. (2012). *Vizuālā māksla. Skolotāju grāmata*. Rīga: RaKa.
14. Čerpinska, I., & Vilkārse, I. (2006). *Mūzika 3.klasei. Skolotāja grāmata*. Rīga: Zvaigzne ABC.
15. Čerpinska, I., & Vilkārse, I. (2005). *Mūzika 2.klasei. Skolotāja grāmata*. Rīga: Zvaigzne ABC.
16. Čerpinska I., & Vilkārse I. (2005). *Mūzika 1.klasei. Skolotāja grāmata*. Rīga: Zvaigzne ABC.
17. Čerpinska, I. (2002). *Mūzikas instrumenti*. Rīga: Zvaigzne ABC.
18. *Daudzveidīgās un mainīgās Latvijas identitātes* (2014). Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
- Tiešsaistē: <https://publikacijas.lu.lv/sample-page/socialo-zinatnu-fakultate/daudzveidigas-un-mainigas-latvijas-identitates/>
19. Denver Casado. (2011). *Teaching Drama. The Essential. Handbook*. New York.
20. *Dziesmu un deju svētki. Tradīcijas anatomija* (2018). Rīga: Jāņa Rozes apgāds.
21. Edwards B. (1999). *The New Drawing on the Right side of the Brain*. New York.
22. Eizāne, I. (2007). Iztēles attīstīšana vizuālajā mākslā. *Pirmsskolas izglītība*, Nr.1, 28-32 lpp.
23. Fišers R. (2005). *Mācīsim bērniem domāt*. Rīga: RaKa.
24. Freiberga, I., & Priede, L. (2007). *Bērns mācās izzināt pasauli*. Rīga: Izglītības soli.
25. Geka S. (2008). *Tušas darbiņi*. Rīga: Zvaigzne ABC.
26. Hantingtons, S. (2012). *Civilizāciju sadursme*. Rīga: Jumava.
27. Hibnere, V. (2000). *Bērna vizuālā darbība*. Rīga: RaKa.
28. Hibnere, V. (1998). *Bērna vizuālā darbība. 1. daļa*. Rīga: RaKa.
29. Hibnere, V., Grasmāne, L. (2000). *Bērna vizuālā darbība 2.daļa*. Rīga: RaKa.
30. Kūle, M. (2006). *Eirodzīve. Formas. Principi. Izjūtas*. Rīga: FSI. Lūse, E. (2013). *Alternatīvas mūzikas mācīšanas iespējas*. Rīga: Izglītības laboratorija.
31. *Latviešu mūzikas kods*. (2014). Rīga: Musica Baltica.
32. *Mācību metodiskie materiāli profesionālās kultūrizglītības pedagogiem. 3. d.* (2012). Metodiskie materiāli mūzikas, mākslas un dejas pedagogiem. Rīga: Rīgas Doma kora skolas atbalsta biedrība, 2 skaņu diski.
33. *Mācīšanās lietpratībai*. Kolektīvā monogrāfija (Oliņa, Z., Namsone, D. u.c.). (2018). Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
- Tiešsaistē: <https://www.siic.lu.lv/skolam/petnieciba/monografija-macisanas-lietpratibai/> PDF
34. Mans, M. (2009). *Living in Worlds of Music: a view of education and values*. London: Springer.
35. McRae, C., & Huber, A. (2017). *Creating Performances for Teaching and Learning*. USA: Palgrave Macmillan.
36. Mc Cuiston, Jessica. (2015). *Teaching Drama to little ones*. Beat by Beat Press.
37. Marčēnoka, M. (2012). *Mūzikas uztveres un muzikālās gaumes mijiedarbības dialektika*. Rēzeknes Augstskola.
38. *Materiāli par kultūru mūsdienu Latvijas kontekstā* (2001). /sast. A. Rožkalne; LU Literatūras, folkloras un mākslas inst. Zinātne
39. Mervyn, Millar. (2019). *Puppetry: How to Do It*. Nick Hern Books.

40. Muktupāvels, V. (2017). *Tautas mūzikas instrumenti Latvijā*. Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds.
41. Neimanis Z. (2020). 40 dialogi. Skolēna pašizpaušme teātra mākslā. Rīga: Zvaigzne ABC.
42. Ozola E. (2006). *Krāsas uztvere un iedarbība*. Rīga: Jumava.
43. Paipare, M. (2002). *Deja kā mūzikas žanrs*. LiePa.
44. Robinsons, K. (2013). *Ne tikai ar prātu*. Rīga: Zvaigzne ABC.
45. Ross, A. (2012). *Viss cits ir troksnis*. Rīga: SIA Jāņa Rozes apgāds.
46. Sendstets, Š. (2003). *Rakstīt kino*. Rīga: Latvijas Nacionālais kinematogrāfijas centrs.
47. Siliņa-Jasjukeviča, G., Oļenkins, S., & Kārkle, A. u.c.(2008). *Tradicionālā kultūra bērniem. Metodiskais līdzeklis pirmsskolas un sākumskolas skolotājiem*. /red. Rita Cimdiņa. Rīga: RaKa.
48. Skudra, D. (2007). *Teātra spēles nozīme mūsdienu bērnu, jauniešu attīstībā*.// Sociālā darba speciālista rokasgrāmata. Liepāja: LiePA, 176-188.lpp.
49. Smildziņa, L. (1998). *Ievads teātra spēles pamatos*. Rīga.
50. Smildziņa, L. (1998). *Ievads teātra spēles pamatos*. Rīga: RaKa.
51. Udodova, I. (2006). *Ievads mūzikas teorijā*. Rīga: Zvaigzne ABC.
52. Udodova, I. (2007). *Mūzikas literatūra*. Rīga: Zvaigzne ABC.
53. Zahava, B. (1971). *Aktiera un režisora meistarība*. Rīga.
54. Zāle, J. (2008). *Rotaļas ar krāsām*. Rīga: RaKa.
55. Zīmele – Šteina, I. (2012). *Klavierspēles ābecīte Do Re Mi*. Rīga: Jumava.

Periodika un citi informācijas avoti

1. Mākslas darbu kolekcijas, mācību materiāli un audioieraksti interneta vietnēs www.KRODERS.LV
2. www.skola2030.lv
3. Esaak, S. (2017). *What are the functions of art?* Tiešsaistē: <https://www.thoughtco.com/what-are-the-functions-of-art-182414>
4. Hanovs, D. (2013). Par Citādības ierobežojumiem. Personiskas pārdomas par tautību un atmiņu mūsdienu Latvijā. (On the limits of otherness. Intimate reflections on ethnicity and memory in contemporary Latvia). *No: Mūsdienu kultūras stāvokļi*. Red. O. Redbergs. Rīga: Megaphone Publishers, 227.-242. lpp.
5. *Methods of Assessment. The University of Texas at Austin*, 2016-2017. Tiešsaistē: <https://facultyinnovate.utexas.edu/teaching/check-learning/methods>
6. Namsone, D., Čakāne, L., & Butkēviča, A. (2018). *Kompetenci attīstoša mācīšanās*. <https://www.siic.lu.lv/skolam/petnieciba/ieteikumi-kompetenci-attistos-a-macisanas/>
7. Tumans, H. *ANTIQUITAS.LV*. Tiešsaistē: <http://www.antiquitas.lv/author/harijs-tumans/>
8. Datu bāze: „Science Direct” „Educational Research Review”: www.sciencedirect.com/science/journal
9. Datu bāze: „Springer Link”: <http://link.springer.com/search?facet-discipline=Education+%26+Language>
10. “*Social Psychology of Education*” ISSN: 1381-2890 (Print); 1573-1928 (Online): <http://link.springer.com/journal/11218>
11. ERIC – Educational Resources Information Center (free version): <http://www.eric.ed.gov/>
12. <http://www.muzikassaule.lv>
13. Datu bāzes: ”Pro Quest, Sage”, „EBSCO”
14. Laikraksts: *Izglītība un kultūra*
15. Zeitschriften: “*Musik und Bildung*”, “*Pädagogik*”, “*Musik in der Schule*”.
16. Žurnāli: *Skolas Psihologija, Teātra Vēstnesis, Mūzikas saule, Skolotājs, Music Education Research*

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas „**Sākumizglītības skolotājs**” studiju kurss. B daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomas caurviju kompetences: Vizuālā māksla
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP049
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
Lekciju stundu skaits	4
Semināru stundu skaits	4
Praktisko darbu stundu skaits	8
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	64
Kursa autors(-i)	
Dr. paed., profesore Linda Pavītola (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr. paed., docente Daiga Kalēja-Gasparoviča (<i>Latvijas Universitāte</i>) Mg. art., lektore Lelde Kaupuža (<i>Liepājas Universitāte</i>) Mg. paed., lektore Iveta Kepule (<i>Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija</i>) Dr. paed., docente Jeļena Badjanova (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Mg. art., vieslektore Žanna Vērdiņa Mg. art., vieslektore Aurika Jelinska	
Priekšzināšanas	
Skolotāja profesionālās darbības pamati Psiholoģija skolotājiem Mācīšana un mācīšanās Izglītības procesa organizācija sākumskolā	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursi paredz izpratnes veidošanu par Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā jomas un citu mācību jomu savstarpējo mijiedarbību un starppriekšmetu saiknes veidošanu mācīšanās un audzināšanas procesā 1.-3.klašu posmā sākumizglītībā, balstoties uz iegūto praktisko pieredzi radošā darbībā. Studiju kursa ietvaros topošiem skolotājiem tiks pilnveidota kompetence īstenot integrēto mācību procesu, mērķtiecīgi plānot teorētiski pamatotu, praktiskā darbībā balstītu un inovatīvu mācību procesu kultūras un mākslas vērtību kontekstā citu jomu mācību priekšmetu apguvei, kā arī uz kompetences attīstību virzītu mācību procesu kopumā. Patstāvīgi reflektējot savu pedagoģisko darbību un plānojot profesionālo izaugsmi, gūs emocionālo un estētisko pieredzi un attīstīs personiskās kultūras vajadzības.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: sniegt izpratni par Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā jomas saturu, nodrošinot caurviju prasmes ar citiem mācību priekšmetiem 1.-3.klašu posmā sākumizglītībā.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <p>1.Sekmēt izpratni par kultūras un mākslas veselumu, kultūras piederību, kultūras mantojumu un vērtībām, īstenojot atvērtu un iejūtīgu attieksmi pret skolēna individualitāti un kultūru daudzveidību kultūrizpratnes un radošās pašizpaušmes un caurviju prasmēm.</p>	

2. Pilnveidot prasmi plānot un modelēt mācību saturu un procesu, veicinot skolēnu sasniedzamus rezultātus caurviju prasmēs, kā arī izvēlēties metodiskos paņēmienus skolēnu mācīšanās vajadzībām, dzīves un kultūras kontekstiem.
3. Rosināt studējošo patstāvīgu mācīšanos un mērķtiecīgu refleksiju par individuālo metodiskās kompetences attīstību caurviju prasmju, tikumu un vērtību, kā arī kultūrizpratnes un radošās pašizpaušmes kontekstā.
4. Nodrošināt studējošiem daudzveidīgu mākslinieciskās komunikācijas, radošās un pētnieciskās darbības, sadarbības un diskusiju pieredzi mūzikā, vizuālajā un kustību mākslā, veicinot Kultūras izpratnes un pašizpaušmes jomas caurviju kompetences.

Studiju kursa kalendārais plāns

VIZUĀLĀ MĀKSLA

1. Veseluma pieejas pamatprincipi kultūras un mākslas pedagoģijā saistībā ar jēgpilnām (personīgi nozīmīgām un kultūrorientētām) mācībām. (L1, S1, Pd16)
2. Kultūrizpratnes sekmēšana un vērtēšana. (P2)
3. Vizuālās mākslas valoda. Vizuālā tēla valoda: vizuālie elementi un to nozīmes. (L1, P1)
4. Mākslas uztvere un radošā darbība sākumskolas 1.-3.klasē. (L1, S1, P2, Pd12)
5. Integrētā mācību procesa plānošana un skolēnu mācību sasniegumu vērtēšana. (L1,P2)
6. Mācību resursu plānošana saskaņā ar skolēna vajadzībām. (P1, S2, Pd36)

L – lekcija

S – seminārs

P – praktiskais darbs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Zina par kultūras un mākslas attīstības tendencēm Latvijā un pasaules kultūras telpā, akcentējot mākslu veidu dažādību un to starpdisciplināro aspektu.
2. Zina par kultūrizpratnes un radošās pašizpaušmes aspektiem mūzikas, vizuālās un kustību mākslas kontekstā, izprotot to integratīvo aspektu 1.-3.klašu skolēnu personības attīstībā.
3. Izprot mācību jomas saturu, kā arī orientējas mācību procesā lietojamo informatīvo un tehnisko materiālu un pedagoģisko pieeju daudzveidībā.

PRASMES:

4. Prot strukturēt integrēto pieeju mācību satura apguvei, plānot, vadīt un analizēt radošās pašizpaušmes procesu saskaņā ar skolēna vajadzībām un kompetenču pieejas principiem.
5. Prot kritiski analizēt un vērtēt savu kompetenci mācību jomā, kā arī lietot IT atbilstoši kompetenču pieejas principiem.
6. Prot integrēt apgūtas studiju procesā zināšanas un prasmes skolēna radošās pašizpaušmes atraisīšanai un kultūras konteksta izzināšanai dažādu mācību priekšmetu mācību satura apguves procesā.

KOMPETENCES:

7. Spēj patstāvīgi un radoši plānot un īstenot mācību procesu, izvēloties integrēto mācību saturu un metodes saskaņā ar kompetenču pieejas būtību; plānot un organizēt pasākumus, izmantojot apgūtas teorētiskos pamatus un prasmes.
8. Spēj atbildīgi organizēt skolēna pašizpaušmes procesu un rezultātu vērtēšanu un pašvērtēšanu, sniedzot skolēnam atgriezenisko saikni, respektējot viņa individualitāti un kultūras kontekstu.
9. Spēj rosināt un atbalstīt skolēnu vēlmi līdzdarboties kultūras mantojuma vērtību saglabāšanā, tradīciju pārmantošanā un savu personīgo kultūras vajadzību izzināšanā.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgā darba tēmas:

Starppārbaudījums nr.1. Kultūrvides pedagoģiskais potenciāls: apzināt 1–2 kultūrvides objektus, par kuriem nav informācijas un reklāmas dažādos tūrisma ceļvežos, bet kuri ir nozīmīgi kultūrvēsturiskā mantojuma apguvei. Uzdevuma galvenā būtība – atklāt kultūrvides objektus, kas ir vai nu nepelnīti aizmirsti, vai tiem netiek pievērsta vajadzīgā uzmanība.

Patstāvīgā darba uzdevumi:

- Intervēt/aptaujāt vietējos iedzīvotājus.
- Pamatot izvēlēta/-o objektu nozīmību kultūrvidē.
- Sniegt piemērus veidiem skolēnu ieinteresēšanai un iepazīstināšanai (piem., kādām metodēm? kā atklāt jēgu/simbolus/nozīmi, lai veidotos izpratne? utt.) Kā gūtā pieredze saistās ar Jūsu identitāti?
- Izveidot prezentāciju un prezentēt to.

Sasniedzamais rezultāts: 1., 4., 5., 9.

Starppārbaudījums nr.2. Mākslas uztvere un radošā darbība.

Patstāvīgā darba uzdevumi: Studentu mākslinieciski radošā darbība dažādos mākslas veidos (grafika, glezniecība, kolāža, zemes māksla u.c.) ar dažādām mērķievirzēm.

- Līnijas veidi un raksturs. Emocionāla ekspresija, formas uzbūves analīze, zīmējums pēc tieša vērojuma.
- Formas uzbūve. Formas analīze. Veidošana.
- Forma, apveids, siluets. Tēla raksturs un noskaņojums. Kolāža.
- Dabas vizuālās vērtības (līnija, forma, krāsa, virsma/faktūra).

Individuāla prezentācijas veidošana: vizuālo elementu un to nozīmju daudzveidība (līnija, forma, krāsa, virsma/faktūra). Portfolio.

Sasniedzamais rezultāts: 1., 2., 3.

Starppārbaudījums nr.3. Integrētā mācību procesa un resursu plānošana saskaņā ar skolēna vajadzībām.

Patstāvīgā darba uzdevumi:

- Jēgpilna integrētā stunda skolēncentrētā un kultūrorientētā mācību procesā.
- Ideju karte, integrēto stundu plāni: viens temats, dažādas mērķievirzes, izvērsts konspekts. Portfolio.

Sasniedzamais rezultāts: 4., 5., 8., 9.

Sagatavošanās eksāmenam.

Patstāvīgā darba uzdevumi:

- Darbs pie ideju Portfolio izveides, integrējot zināšanas, prasmes un tehnikas dažādos mākslu veidos sasaistē ar kultūras konteksta un kultūras vērtību izpratni.

Sasniedzamais rezultāts: 3., 6., 7.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot studējošo darbu praktiskajās nodarbībās, starppārbaudījumus visa kursa norises laikā, kā arī noslēguma pārbaudījumu. Noslēguma pārbaudījumu studenti drīkst kārtot tikai tad, ja sekmīgi novērtēti visi patstāvīgie darbi.

1.Praktisko darbu rezultāti (akumulēta atzīme) semestra laikā - 25%.

2.Starppārbaudījumi (patstāvīgo darbu vērtējumi) - 25 %:

1.starppārbaudījums – 5 %.

2.starppārbaudījums – 10 %.

3.starppārbaudījums – 10 %.

3.Noslēguma pārbaudījuma veids: eksāmens (50 %) – patstāvīgi izstrādātā Portfolio iesniegšana, integrējot zināšanas, prasmes un tehnikas dažādos mākslu veidos sasaistē ar kultūras konteksta un kultūras vērtību izpratni.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+			+	+				+
2.starppārbaudījums	+	+	+						
3.starppārbaudījums				+	+			+	+
Eksāmens			+			+	+		

Kursa saturs

VIZUĀLĀ MĀKSLA

1. temats. Veseluma pieejas pamatprincipi kultūras un mākslas pedagoģijā saistībā ar jēgpilnām (personīgi nozīmīgām un kultūrorientētām) mācībām. (L1, S1, Pd16)

LEKCIJA: Kultūras jēdziens, būtība tās plašākajā izpratnē. Globālais kultūras konteksts, vērtības, to esamība mūsdienu sabiedrībā.

SEMINĀRS: Profesionālās, individuālās un konteksta sfēras veselums mākslinieciskajā darbībā. Akadēmiskā, pašizpaušmes, komunikatīvā un veseluma pieeja skolēna mākslinieciskajai izglītībai. Procesuālā pieeja, personīgi nozīmīga darbība.

Mākslas funkcionālā daudzveidība, tās saistība ar skolēna motivāciju, mācīšanos, emocionālo, intelektuālo, radošo un sociālo attīstību.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (1.starppārbaudījums): Kultūrvides pedagoģiskais potenciāls. apzināt 1-2 kultūrvides objektus, par kuriem nav informācijas un reklāmas dažādos tūrisma ceļvežos, bet kuri ir nozīmīgi kultūrvēsturiskā mantojuma apguvei. Kultūras mantojuma aktualitāte mūsdienu izglītības un kultūras telpā un izpratnes veidošana par kultūras vērtībām un to tālāknodošanu nākošajām paaudzēm. Prezentācija grupā.

2. temats. Kultūrizpratnes sekmēšana un vērtēšana. (P2)

PRAKTISKAIS DARBS: Kultūras mantojums: materiālais un nemateriālais, tā saikne ar kultūras un nacionālo identitāti. Kultūras atmiņas jēdziens. Nacionālā identitāte un pašapziņa kā kultūras

mantojuma apguves rezultāts. Kultūras piederība individuālā, kopienas, tautas, nacionālā un Eiropas civilizācijas līmenī.

PRAKTISKAIS DARBS: Kultūrvides pedagoģiskais potenciāls. Māksla kā pasaules izzīņas līdzeklis. Pētījums kultūrvidē, atklājot mākslinieciskās, personīgi nozīmīgās, sociālās un kulturālās vērtības. Diskutē par lokālām un pasaules kultūrvides vērtībām.

3. temats. Vizuālās mākslas valoda. Vizuālā tēla valoda: vizuālie elementi un to nozīmes. (L1, P1)

LEKCIJA: Vizuālās mākslas saturs un tā struktūrkomponenti integrētās un kompetenču pieejas kontekstā. Mākslas valodas elementi, to psihofizioloģiskā, asociatīvā, emocionālā un simboliskā nozīme. Skolēna zīmējuma dabiskā attīstība. Krāsu mācība.

PRAKTISKAIS DARBS: Apgūstamie mākslas termini un jēdzieni vizuālās mākslas kontekstā. Vizuālās mākslas veidi, žanri un tehnikas un tematiskie loki.

4. temats. Mākslas uztvere un radošā darbība sākumskolas 1.-3.klasē. (L1, S1, P2, Pd12)

LEKCIJA: Mākslinieciski radošā darbība, tās integratīvais raksturs - struktūra, veidi, motivācija, procesi, tehnikas, rezultāts pašizpaušmes procesā sākumskolā. Radošuma sekmēšana un vērtēšana. Emocionāla ekspresija.

SEMINĀRS: Ideju radīšana un attīstība un starppriekšmetu saiknes veidošanai mācību procesā. Mācību vides organizācija kultūras un mākslas apguves procesā, reformas ideju realizācijai. Integrētā mācību procesa plānošana un modelēšana.

PRAKTISKAIS DARBS: Gleznošana kā īpašs domāšanas veids. Glezniecības veidi un žanri. Emocionāla ekspresija. Tehnisko paņēmienu daudzveidība.

PRAKTISKAIS DARBS: Tēlniecības veidi, žanri, tehnikas. Foto māksla - veidi, žanri un tehnoloģiju lietošana. Grafikas tehnikas. Grafiskās tekstūras. Tehnisko paņēmienu daudzveidība.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (2.starppārbaudījums): Mākslas uztvere un radošā darbība. Studējošo mākslinieciski radošā darbība dažādos mākslas veidos (*grafika, glezniecība, kolāža, zemes māksla u.c.*) ar dažādām mērķievirzēm. Individuāla prezentācijas veidošana Jēgpilna nodarbība skolēncentrētā un kultūrorientētā mācību procesā.

5. temats. Integrētā mācību procesa plānošana un skolēnu mācību sasniegumu vērtēšana. (L1,P2)

LEKCIJA: Integrētā mācību satura plānošana kā mācību procesa mērķtiecīgas organizācijas pamats, sekmējot skolēnu emocionālo un intelektuālo attīstību. Skolēnu mācību sasniegumu vērtēšanas kritēriji un metodes sākumskolā. Analītisks un holistisks vērtējums.

PRAKTISKAIS DARBS: Vizuālās mākslas satura saskaņošana ar citiem mācību priekšmetiem. Mākslinieciskās, personīgi nozīmīgas, sociālās un kulturālās vērtības mākslas darbā. Pašizvērtēšana.

6. temats. Mācību resursu plānošana saskaņā ar skolēna vajadzībām. (P1, S2, Pd36)

PRAKTISKAIS DARBS: Mācību līdzekļu izvērtēšana un nepieciešamo resursu izvēle: atlases kritēriji. Mākslas muzeji, mākslas darbu adreses internetā. Metodisku materiālu izstrāde un demonstrējums.

SEMINĀRS: Integrētās stundas modelēšana un stundas konspekta izstrāde (modelēšanas stundām un studiju praksei)

PATSTĀVĪGAIS DARBS (3.starppārbaudījums): Integrētā mācību procesa un resursu plānošana saskaņā ar skolēna vajadzībām. Ideju karte, integrēto stundu plāni: viens temats, dažādas mērķievirzes, izvērsts konspekts. (Pd8)

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Darbs pie ideju Portfolio izveides. (Pd24)

L – lekcija

S – seminārs

P – praktiskais darbs

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Anspaks, J. (2004). *Mākslas pedagogija*. 1. Rīga: RaKa.
2. Dirba, M. (2006). *Mijkultūru izglītības daudzveidība*. Rīga: RaKa.
3. Geka, S. (2006). *Konstruktīvi vingrinājumi*. Rīga: Izglītības soli.
4. Kagaine, Z. (2006). *Radošā domāšana vizuālajā mākslā*. Rīga: Zvaigzne ABC.
5. Kavacs, V. (1999). *Mākslas valodas pamati*. Rīga: Zvaigzne ABC.
6. Kūlis, M. (2016). *Saskaru māksla. Datori. Grafika. Dizains*. Rīga: Autorizdevums.
7. *Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem*. (2018). MK noteikumi nr. 747. Tiešsaistē: <https://likumi.lv/ta/id/303768>
8. Skola2030. *Mācību programmu paraugi 1. – 3. klasei*.

Papildus informācijas avoti

1. Batņa, V. (2001). *Rosinot bērna iekšējo pasauli*. Rīga: RaKa.
2. Bērks, P. (2013). *Kultūru hibriditāte*. Rīga: Mansards.
3. Bodriņš, Ž. (2000). *Simulakri un simulācija*. Rīga: Omnia Mea.
4. Briška, I., & Kalēja-Gasparoviča, D. (2015). *Radošums mums visapkārt*. Rīga: RaKa.
5. Briška, I., & Kalēja-Gasparoviča, D. (2012). *Vizuālā māksla. Skolotāju grāmata*. Rīga: RaKa.
6. *Daudzveidīgās un mainīgās Latvijas identitātes* (2014). Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
7. Tiešsaistē: <https://publikacijas.lu.lv/sample-page/socialo-zinatnu-fakultate/daudzveidigas-un-mainigas-latvijas-identitates/>
8. Edwards B. (1999). *The New Drawing on the Right side of the Brain*. New York.
9. Eizāne, I. (2007). Iztēles attīstīšana vizuālajā mākslā. *Pirmsskolas izglītība*, Nr.1, 28-32 lpp.
10. Fišers R. (2005). *Mācīsim bērniem domāt*. Rīga: RaKa.
11. Freiberga, I., & Priede, L. (2007). *Bērns mācās izzināt pasauli*. Rīga: Izglītības soli.
12. Geka S. (2008). *Tušas darbiņi*. Rīga: Zvaigzne ABC.
13. Hantingtons, S. (2012). *Civilizāciju sadursme*. Rīga: Jumava.
14. Hibnere, V. (2000). *Bērna vizuālā darbība*. Rīga: RaKa.
15. Hibnere, V. (1998). *Bērna vizuālā darbība. 1. daļa*. Rīga: RaKa.
16. Hibnere, V., Grasmāne, L. (2000). *Bērna vizuālā darbība 2.daļa*. Rīga: RaKa.
17. Kūle, M. (2006). *Eirodzīve. Formas. Principi. Izjūtas*. Rīga: FSI.
18. *Mācīšanās lietpratībai*. Kolektīvā monogrāfija (Oliņa, Z., Namsone, D. u.c.). (2018). Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
19. Tiešsaistē: <https://www.siic.lu.lv/skolam/petnieciba/monografija-macisanas-lietpratibai/PDF>
20. *Materiāli par kultūru mūsdienu Latvijas kontekstā* (2001). /sast. A. Rožkalne; LU Literatūras, folkloras un mākslas inst. Zinātne
21. McRae, C., & Huber, A. (2017). *Creating Performances for Teaching and Learning*. USA: Palgrave Macmillan.
22. Mervyn, Millar. (2019). *Puppetry: How to Do It*. Nick Hern Books.
23. Ozola E. (2006). *Krāsas uztvere un iedarbība*. Rīga: Jumava.
24. Robinsons, K. (2013). *Ne tikai ar prātu*. Rīga: Zvaigzne ABC.
25. Zāle, J. (2008). *Rotaļas ar krāsām*. Rīga: RaKa.

Periodika un citi informācijas avoti

1. Mākslas darbu kolekcijas, mācību materiāli un audioieraksti interneta vietnēs
2. www.KRODERS.LV
3. www.skola2030.lv
4. Esaak, S. (2017). *What are the functions of art?* Tiešsaistē: <https://www.thoughtco.com/what-are-the-functions-of-art-182414>
5. *Methods of Assessment. The University of Texas at Austin*, 2016-2017. Tiešsaistē: <https://facultyinnovate.utexas.edu/teaching/check-learning/methods>

6. Namsone, D., Čakāne, L., & Butkēviča, A. (2018). *Kompetenci attīstoša mācīšanās*.
7. <https://www.siic.lv/skolam/petnieciba/ieteikumi-kompetenci-attistos-macisanas/>
8. Tumans, H. *ANTIQUITAS.LV*. Tiešsaistē: <http://www.antiquitas.lv/author/harijs-tumans/>
9. Laikraksts: *Izglītība un kultūra*
10. Žurnāli: *Skolas Psiholoģija, Skolotājs*
11. Datu bāze: „Science Direct” „Educational Research Review”: www.sciencedirect.com/science/journal
12. Datu bāze: „Springer Link”: [http://link.springer.com/search?facet-discipline="Education+%26+Language"](http://link.springer.com/search?facet-discipline=)
13. “*Social Psychology of Education*” ISSN: 1381-2890 (Print); 1573-1928 (Online): <http://link.springer.com/journal/11218>
14. ERIC – Educational Resources Information Center (free version): <http://www.eric.ed.gov/>
15. <http://www.muzikassaul.lv>
16. Datu bāzes: ”Pro Quest, Sage”, „EBSCO”

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas „**Sākumizglītības skolotājs**” studiju kurss. B daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomas caurviju kompetences: Kustību māksla. Mūzika
Studiju kursa kods (DUIS)	
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
<i>Lekciju stundu skaits</i>	4
<i>Semināru stundu skaits</i>	4
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	8
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	64
Kursa autors(-i)	
Dr. paed., profesore Linda Pavītola (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr. paed., docente Daiga Kalēja-Gasparoviča (<i>Latvijas Universitāte</i>) Mg. art., lektore Lelde Kaupuža (<i>Liepājas Universitāte</i>) Mg. paed., lektore Iveta Kepule (<i>Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija</i>) Dr. paed., docente Jeļena Badjanova (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. paed., docente Jeļena Badjanova	
Priekšzināšanas	
Skolotāja profesionālās darbības pamati Psiholoģija skolotājiem Mācīšana un mācīšanās Izglītības procesa organizācija sākumskolā	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursi paredz izpratnes veidošanu par Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā jomas un citu mācību jomu savstarpējo mijiedarbību un starppriekšmetu saiknes veidošanu mācīšanās un audzināšanas procesā 1.-3.klašu posmā sākumizglītībā, balstoties uz iegūto praktisko pieredzi radošā darbībā. Studiju kursa ietvaros topošiem skolotājiem tiks pilnveidota kompetence īstenot integrēto mācību procesu, mērķtiecīgi plānot teorētiski pamatotu, praktiskā darbībā balstītu un inovatīvu mācību procesu kultūras un mākslas vērtību kontekstā citu jomu mācību priekšmetu apguvei, kā arī uz kompetences attīstību virzītu mācību procesu kopumā. Patstāvīgi reflektējot savu pedagoģisko darbību un plānojot profesionālo izaugsmi, gūs emocionālo un estētisko pieredzi un attīstīs personiskās kultūras vajadzības.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: sniegt izpratni par Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā jomas saturu, nodrošinot caurviju prasmes ar citiem mācību priekšmetiem 1.-3.klašu posmā sākumizglītībā.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <p>1.Sekmēt izpratni par kultūras un mākslas veselumu, kultūras piederību, kultūras mantojumu un vērtībām, īstenojot atvērtu un iejūtīgu attieksmi pret skolēna individualitāti un kultūru daudzveidību kultūrizpratnes un radošās pašizpaušmes un caurviju prasmēm.</p>	

2. Pilnveidot prasmi plānot un modelēt mācību saturu un procesu, veicinot skolēnu sasniedzamus rezultātus caurviju prasmēs, kā arī izvēlēties metodiskos paņēmienus skolēnu mācīšanās vajadzībām, dzīves un kultūras kontekstiem.
3. Rosināt studējošo patstāvīgu mācīšanos un mērķtiecīgu refleksiju par individuālo metodiskās kompetences attīstību caurviju prasmju, tikumu un vērtību, kā arī kultūrizpratnes un radošās pašizpaušmes kontekstā.
4. Nodrošināt studējošiem daudzveidīgu mākslinieciskās komunikācijas, radošās un pētnieciskās darbības, sadarbības un diskusiju pieredzi mūzikā, vizuālajā un kustību mākslā, veicinot Kultūras izpratnes un pašizpaušmes jomas caurviju kompetences.

Studiju kursa kalendārais plāns

KUSTĪBU MĀKSLA. MŪZIKA

1. Teātra mākslas elementi sākumskolas izglītībā. (L1, P1)
2. Stāsts kā kultūras mantojuma un individuālās pašizpaušmes liecinieks. (P1, Pd8)
3. Leļļu, objektu teātris, kā mākslinieciskās izteiksmes veids. (L1, S1, P1, Pd16)
4. Masku spēles izmantošanas iespējas sākumskolā. (S1, P1, Pd8)
5. Mūzikas mācību priekšmeta saturs kompetenču pieejas aspektā. (L1, P1)
6. Mūzikas uztvere un radošā darbība. (L1, S1, Pd16)
7. Integrētā mācību procesa plānošana un skolēnu mācību sasniegumu vērtēšana. (S1, P1)
8. Mācību resursu plānošana saskaņā ar skolēna vajadzībām. (P2, Pd16)

L – lekcija

S – seminārs

P – praktiskais darbs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Zina par kultūras un mākslas attīstības tendencēm Latvijā un pasaules kultūras telpā, akcentējot mākslu veidu dažādību un to starpdisciplināro aspektu.
2. Zina par kultūrizpratnes un radošās pašizpaušmes aspektiem mūzikas, vizuālās un kustību mākslas kontekstā, izprotot to integratīvo aspektu 1.-3.klašu skolēnu personības attīstībā.
3. Izprot mācību jomas saturu, kā arī orientējas mācību procesā lietojamo informatīvo un tehnisko materiālu un pedagoģisko pieeju daudzveidībā.

PRASMES:

4. Prot strukturēt integrēto pieeju mācību satura apguvei, plānot, vadīt un analizēt radošās pašizpaušmes procesu saskaņā ar skolēna vajadzībām un kompetenču pieejas principiem.
5. Prot kritiski analizēt un vērtēt savu kompetenci mācību jomā, kā arī lietot IT atbilstoši kompetenču pieejas principiem.
6. Prot integrēt apgūtas studiju procesā zināšanas un prasmes skolēna radošās pašizpaušmes atraisīšanai un kultūras konteksta izzināšanai dažādu mācību priekšmetu mācību satura apguves procesā.

KOMPETENCES:

7. Spēj patstāvīgi un radoši plānot un īstenot mācību procesu, izvēloties integrēto mācību saturu un metodes saskaņā ar kompetenču pieejas būtību; plānot un organizēt pasākumus, izmantojot apgūtas teorētiskos pamatus un prasmes.
8. Spēj atbildīgi organizēt skolēna pašizpaušmes procesu un rezultātu vērtēšanu un pašizvērtēšanu, sniedzot skolēnam atgriezenisko saikni, respektējot viņa individualitāti un kultūras kontekstu.

9. Spēj rosināt un atbalstīt skolēnu vēlmi līdzdarboties kultūras mantojuma vērtību saglabāšanā, tradīciju pārmantošanā un savu personīgo kultūras vajadzību izzināšanā.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgā darba tēmas:

1. Stāsta veidošana.

Patstāvīgā darba uzdevumi: Uzrakstīt un prezentēt dramaturģisku stāstu, kurā būtu konflikti, notikumi, dinamika un atrisinājums.

Sasniedzamais rezultāts: 1., 2., 4., 5., 8.

2. Lelles veidošana un atdzīvināšana.

Patstāvīgā darba uzdevumi:

- Izgatavot mākslinieciski izteismīgu, kustīgu lelli izmantojot jebkādas materiālus.
- Demonstrējumam izvēlēties vienu no 7 leļļu vadīšanas mehānismiem.

Sasniedzamais rezultāts: 2., 4., 5., 8.

3. Maskas kā kultūras sastāvdaļa.

Patstāvīgā darba uzdevumi: Veikt pētījumu, veidot prezentāciju par kādu no maskām (ceremoniju maska, karnevāla maska, *comedy del arts* maska, Japānas tradicionālo teātru *Kabuki* un *No* maskas u.c.)

Sasniedzamais rezultāts: 1., 4.

4. Radošā pašizpaušme mūzikā. Praktiskās darbības pilnveide.

Patstāvīgā darba uzdevumi:

- Metožu un paņēmienu daudzveidīgās pielietošanas iespējas starpdisciplinārās pieejas kontekstā, atkarībā no skolēnu vecuma, izvēlētas tēmas, mērķa un uzdevumiem, stundas satura.
- Muzikālās darbības veidu demonstrējums Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomas satura izpratnei. Jomas satura ieintegrēšana dažādu mācību priekšmetu apguves procesā.

Sasniedzamais rezultāts: 1., 2., 6., 7.

Starppārbaudījums nr.1. Integrētā mācību procesa un resursu plānošana saskaņā ar skolēna vajadzībām, tipoloģijas un spēju īpatnību ievērošana.

Patstāvīgā darba uzdevumi: Integrēto nodarbību konspektu 1.-3. klasē izstrāde un eksperimentāla pārbaude.

Sasniedzamais rezultāts: 3, 4., 5., 6., 7., 8.

Sagatavošanās pārbaudījumiem.

Patstāvīgā darba uzdevumi:

- Darbs pie ideju Portfolio izveides, kurā būtu integrēti ietverti uzmanības, atraisīšanās, iztēles, fantāzijas, sadarbības un drosmes vingrinājumi.
- Kā arī zināšanas, prasmes un tehnikas dažādos mākslu veidos sasaistē ar kultūras konteksta un kultūras vērtību izpratni.

Sasniedzamais rezultāts: 1., 3., 6., 7., 9.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot studējošo darbu praktiskajās nodarbībās, starppārbaudījumus visa kursa norises laikā, kā arī noslēguma pārbaudījumu. Noslēguma pārbaudījumu studenti drīkst kārtot tikai tad, ja sekmīgi novērtēti visi patstāvīgie darbi.

1. Praktisko darbu rezultāti (akumulēta atzīme) semestra laikā - 25%.

2. Starppārbaudījums (patstāvīgo darbu vērtējumi studiju kursā) - 25 %:

3. Noslēguma pārbaudījuma veids: eksāmens (50 %) – patstāvīgi izstrādātā Portfolio iesniegšana, integrējot zināšanas, prasmes un tehnikas dažādos mākslu veidos sasaistē ar kultūras konteksta un kultūras vērtību izpratni.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums			+	+	+	+	+	+	
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

KUSTĪBU MĀKSLA. MŪZIKA

1. temats. Teātra mākslas elementi sākumskolas izglītībā. (L1, P1)

LEKCIJA: Uzmanība, iztēle, atbrīvošanās un koncentrēšanās spēja uz skatuves un klasē. Mācību līdzekļu izvērtēšana un nepieciešamo resursu izvēle.

PRAKTISKAIS DARBS: Sava ķermeņa apzināšanās, līdzsvars, telpas izjūta. Sadarbība ar partneri un ar grupu. Runa, ķermeņa valoda, kustība, iztēle, to apguve treniņos un vingrinājumos.

2. temats. Stāsts kā kultūras mantojuma un individuālās pašizpaušmes liecinieks. (P1, Pd8)

SEMINĀRS: Mākslas faktu, pieredzes stāstu atstāstīšana.

PRAKTISKAIS DARBS: Stāsta veidošanas principi. Tēli, notikumi, dotie apstākļi, virszuddevums, caurviju darbība; bērnu literatūras sižetu inscenējumi, dramatizācija, demonstrējums.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Stāsta veidošana, integrējot zināšanas, prasmes un tehnikas dažādos mākslu veidos sasaistē ar kultūras konteksta un kultūras vērtību izpratni. Uzrakstīt un prezentēt dramaturģisku stāstu.

3. temats. Leļļu, objektu teātris, kā mākslinieciskās izteiksmes veids. (L1, S1, P1, Pd16)

LEKCIJA: Leļļu veidu dažādība. Leļļu vadīšanas pamatprincipi. To mehānismu galvenie uzdevumi.

SEMINĀRS: Leļļu vadīšanas pamatprincipi. Kustību apgūšana lelles izteiksmības veidošanai.

PRAKTISKAIS DARBS: Vingrinājumi rokām un ķermenim, lai izkoptu leļļu izteiksmību. Objektu atdzīvināšanas tehnikas.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Lelles veidošana un atdzīvināšana, demonstrējums grupā.

4. temats. Masku spēles izmantošanas iespējas sākumskolā. (S1, P1, Pd4)

SEMINĀRS: Masku spēles vēsture un būtība mākslinieciskās un radošās darbības pieredzes daudzveidīgai izmantošanai. Tēlu analīze un izteiksmes līdzekļu izvēle maskas "atdzīvināšanai".

PRAKTISKAIS DARBS: Videomateriālu kritisks izvērtējums. Diskusija darba grupās.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Maska kā kultūras sastāvdaļa. Masku spēles priekšnesumu veidošana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Darbs pie ideju Portfolio izveides, kurā būtu ietverti uzmanības, atraisīšanās, iztēles, fantāzijas, sadarbības un drosmes vingrinājumi, integrējot zināšanas, prasmes un tehnikas dažādos mākslu veidos sasaistē ar kultūras konteksta un kultūras vērtību izpratni.

5. temats. Mūzikas mācību priekšmeta saturs kompetenču pieejas aspektā. (L1, P1)

LEKCIJA: Mūzikas pedagoģijas un psiholoģijas saturiskie aspekti. Elementārās teorijas un mūzikas valodas saturisko aspektu saskaņošana ar citiem mācību priekšmetiem.

PRAKTISKAIS DARBS: Mūzikas izteiksmes līdzekļu daudzveidība. Mūzikas žanri. Mūzikas stili. Muzikālās darbības veidu demonstrējums jomas satura integrēšanai mācību procesā sākumskolā: studentu mākslinieciski radošā darbība dažādos muzikālās darbības veidos, atklājot mūzikas mācību metožu un paņēmieni daudzveidīgās pielietojšanas iespējas starpdisciplinārās pieejas kontekstā, atkarībā no skolēnu vecuma, izvēlētajās tēmas, mērķa un uzdevumiem, stundas satura.

6. temats. Mūzikas uztvere un radošā darbība. (L1, S1, Pd16)

LEKCIJA: Elementārās muzicēšanas raksturojums, mūzikas instrumentu klasifikācija un metodes instrumentu spēles pamatiemaņu attīstībai: elementārā muzicēšana tautas instrumentu apguvē; folklorā izmantošana patstāvīgā muzicēšanā (dramatizācija), skaņu rīki un mūzikas instrumenti tēlu atdarināšanā.

SEMINĀRS: Skolēnu muzikālās darbības veidi un to ieintegrēšana muzicēšanā. Radošā procesa satura plānošanas, organizēšanas metodiskie principi un radošās darbības attīstīšana. Improvizācija (vokālā, instrumentālā, kustību). Dziesmas sacerēšanas metode. Mūzikas un kustības ieintegrēšana mācību satura apguvei.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Radošā pašizpaušme mūzikā. Praktiskās darbības pilnveide.

Muzikālās darbības veidu demonstrējums Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomas satura izpratnei. Jomas satura ieintegrēšana dažādu mācību priekšmetu apguves procesā.

7. temats. Integrētā mācību procesa plānošana un skolēnu mācību sasniegumu vērtēšana. (S1, P1)

SEMINĀRS: Mūzikas mākslas satura ieintegrēšana mācību procesā 1.-3.klasēs. Mūzikas valodas apguves integrētās metodes (ritma, tempa, metra, melodijas, dinamikas u.c.): muzikāli ritmiskās kustības mākslinieciskā darbībā, ritma pavadījums (improvizācija) un t.l..

Dziedāšanas procesa pamataspekti: balss aparāta raksturojums, balss diapazons un tembra jēdzieni, elpošanas un dziedāšanās vingrinājumi; niansētas dziedāšanas iemaņas (dikcija, muzikālā frazēšana, dinamika).

PRAKTISKAIS DARBS: Mūzikas klausīšanās procesa pamataspekti: melodiskās dzirdes un skaņkārtas izjūtas attīstība; mūzikas un skaņu klausīšanās, pētīšana un atdarināšana; mūzikas ierakstu/skaņdarba fragmentu izmantošana mācību procesā. Mūzikas žanru un stilu integrēšanas iespējas mācību stundās. Sasniedzamo rezultātu kultūras un mākslas mācību jomā izvērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni.

8. temats. Mācību resursu plānošana saskaņā ar skolēna vajadzībām. (P2, Pd16)

PRAKTISKAIS DARBS: Integrētās mācību stundas plānojums, modelēšana, konspekta izveide. Starppriekšmetu saiknes īstenošana.

PRAKTISKAIS DARBS: Informācijas tehnoloģiju praktisks pielietojums, mācību līdzekļu izvērtēšana un nepieciešamo resursu izvēle: atlases kritēriju formulējums un kritisks izvērtējums.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (1. starppārbaudījums): Integrētā mācību procesa un resursu plānošana mūzikā saskaņā ar skolēna vajadzībām, tipoloģijas un spēju īpatnību ievērošana. (Pd8).

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Darbs pie ideju Portfolio izveides (Pd8).

L – lekcija

S – seminārs

P – praktiskais darbs

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Anspaks, J. (2004). *Mākslas pedagogija*. 1. Rīga: RaKa.
2. Badjanova, J. (2014). Holistic approach to facilitating the acquisition of musical cultural values: primary education teachers' views. Monogrāfija: Heinrich-Böcking-Str. 6-8, 66121, Saarbrücken, Germany. LAP LAMBERT Academic Publishing (2014-09-24) is a trademark of: OmniScriptum GmbH & Co.KG, 144.lp., ISBN 978-3-659-60977-0.<http://biblio.du.lv/Alise/lv/home.aspx>

3. Kārklīšs, L. (2006). *Mūzikas leksikons*. RaKa.
4. Kasado, Denvers. (2018). [Teaching Drama.] *Skolēna pašizpaušme teātra mākslā: metodiskais līdzeklis skolotājam* / Denvers Kasado. Rīga: Zvaigzne ABC.
5. Lūse, E. (2013). *Alternatīvas mūzikas mācīšanas iespējas*. Rīga: Izglītības laboratorija.
6. *Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem*. (2018). MK noteikumi nr. 747. Tiešsaistē: <https://likumi.lv/ta/id/303768>
7. Nučo, O. (2017). *Nelietderīgā lietderīgums*. Rīga: Jāņa Rozes apgāds.
8. Ozola, E. (2016). *Mīmika un žesti*. Rīga: Jumava.
9. Skola2030. *Mācību programmu paraugi 1. – 3. klasei*.
10. Smildziņa, L. (2009). *Vingrinājumi un spēles darbam teātra studijā*. Rīga.

Papildus informācijas avoti

1. Badjanova, J., Iliško, Dz., & Nenkov, N. (2016). *Holistic approach to teaching and learning musical cultural values: Latvian and foreign experience*. Scientific Articles of the 9th International Conference "Person. Color. Nature. Music". Daugavpils, Latvija, Art Teacher Union, Department of Art and Design of Daugavpils University and Daugavpils Mark Rothko Art Centre, A. Šlahova (Ed.) (pp. 185–197), ISBN 978-9934-535-33-8.
2. Badjanova, J., & Iliško, Dz. (2015). *Making sense of holistic approach in the context of primary education content*. Procedia - Social and Behavioral Sciences, Volume 191, 2 June 2015 (pp. 1517-1521).
3. Badjanova, J., & Iliško, Dz. (2014). *Holistic philosophy based teaching approaches in Latvian primary schools: Primary education teachers' view*. Rural Environment. Education. Personality (REEP). Proceedings of the International Scientific Conference. Volume 7. (CD-ROM). LLU, Jelgava, Latvia, V. Dišlere (Ed.), (pp. 22–28), ISSN 2255-808X.
4. Badjanova, J., & Iliško, Dz. (2013). *Acquisition of musical cultural values in primary education: Appraising the virtue of holistic approach*. Izglītības reforma vispārīgizglītojošajā skolā: Izglītības satura pētījumi un ieviešanas problēmas. Rēzekne, Latvija, RA Izdevniecība, V. Lubkina (Ed.), (pp. 32 – 40), ISSN 1691-5895.
5. Barret, M.S. (2011). *A cultural psychology of music education*. Oxford: Oxford University Press.
6. Bērziņa, J. (2014). *Latviešu tautasdziesmas*. Mīc Rec .
7. Bloomfield, A., & Childs, J. (2000). *Teaching Integrated Arts in the Primary School: Dance, Drama, Music and the Visual Arts*. NY: David Fulton Publishers.
8. Boiko, M. (2008). *Latviešu tradicionālās mūzikas antoloģija*. Rīga: Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūts.
9. Čerpinska, I., & Vilkārse, I. (2006). *Mūzika 3.klasei. Skolotāja grāmata*. Rīga: Zvaigzne ABC.
10. Čerpinska, I., & Vilkārse, I. (2005). *Mūzika 2.klasei. Skolotāja grāmata*. Rīga: Zvaigzne ABC.
11. Čerpinska I., & Vilkārse I. (2005). *Mūzika 1.klasei. Skolotāja grāmata*. Rīga: Zvaigzne ABC.
12. Čerpinska, I. (2002). *Mūzikas instrumenti*. Rīga: Zvaigzne ABC.
13. Denver Casado. (2011). *Teaching Drama. The Essential. Handbook*. New York.
14. *Dziesmu un deju svētki. Tradīcijas anatomija* (2018). Rīga : Jāņa Rozes apgāds.
15. Lūse, E. (2013). *Alternatīvas mūzikas mācīšanas iespējas*. Rīga: Izglītības laboratorija.
16. *Latviešu mūzikas kods*. (2014). Rīga: Musica Baltica.
17. *Mācību metodiskie materiāli profesionālās kultūrizglītības pedagogiem. 3. d.* (2012). Metodiskie materiāli mūzikas, mākslas un dejas pedagogiem. Rīga: Rīgas Doma kora skolas atbalsta biedrība, 2 skaņu diski.

18. *Mācīšanās lietpratībai*. Kolektīvā monogrāfija (Oliņa, Z., Namsone, D. u.c.). (2018). Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
19. Tiešsaistē: <https://www.siic.lu.lv/skolam/petnieciba/monografija-macisanas-lietpratibai/PDF>
20. Mans, M. (2009). *Living in Worlds of Music: a view of education and values*. London: Springer.
21. Marčēnoka, M. (2012). *Mūzikas uztveres un muzikālās gaumes mijiedarbības dialektika*. Rēzeknes Augstskola.
22. *Materiāli par kultūru mūsdienu Latvijas kontekstā* (2001). /sast. A. Rožkalne; LU Literatūras, folkloras un mākslas inst. Zinātne
23. McRae, C., & Huber, A. (2017). *Creating Performances for Teaching and Learning*. USA: Palgrave Macmillan.
24. Mc Cuiston, Jessica. (2015). *Teaching Drama to little ones*. Beat by Beat Press.
25. Muktupāvels, V. (2017). *Tautas mūzikas instrumenti Latvijā*. Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds.
26. Neimanis Z. (2020). *40 dialogi. Skolēna pašizpaušme teātra mākslā*. Rīga: Zvaigzne ABC.
27. Paipare, M. (2002). *Deja kā mūzikas žanrs*. LiePa.
28. Sendstets, Š. (2003). *Rakstīt kino*. Rīga: Latvijas Nacionālais kinematogrāfijas centrs.
29. Siliņa-Jasjukeviča, G., Oļenkins, S., & Kārkle, A. u.c.(2008). *Tradicionālā kultūra bērniem. Metodiskais līdzeklis pirmsskolas un sākumskolas skolotājiem*. /red. Rita Cimdiņa. Rīga: RaKa.
30. Skudra, D. (2007). *Teātra spēles nozīme mūsdienu bērnu, jauniešu attīstībā*.// Sociālā darba speciālista rokasgrāmata. Liepāja: LiePA, 176-188.lpp.
31. Smildziņa, L. (1998). *Ievads teātra spēles pamatos*. Rīga.
32. Smildziņa, L. (1998). *Ievads teātra spēles pamatos*. Rīga: RaKa.
33. Udodova, I. (2006). *Ievads mūzikas teorijā*. Rīga: Zvaigzne ABC.
34. Udodova, I. (2007). *Mūzikas literatūra*. Rīga: Zvaigzne ABC. Zahava, B. (1971). *Aktiera un režisora meistarība*. Rīga.
35. Zīmele – Šteina, I. (2012). *Klavierspēles ābecīte Do Re Mi*. Rīga: Jumava.

Periodika un citi informācijas avoti

1. Hanovs, D. (2013). Par Citādības ierobežojumiem. Personiskas pārdomas par tautību un atmiņu mūsdienu Latvijā. (On the limits of otherness. Intimate reflections on ethnicity and memory in contemporary Latvia). *No: Mūsdienu kultūras stāvokļi*. Red. O. Redbergs. Rīga: Megaphone Publishers, 227.-242. lpp.
2. Mākslas darbu kolekcijas, mācību materiāli un audioieraksti interneta vietnēs
3. www.KRODERS.LV
4. www.skola2030.lv
5. Esaak, S. (2017). *What are the functions of art?* Tiešsaistē: <https://www.thoughtco.com/what-are-the-functions-of-art-182414>
6. *Methods of Assessment. The University of Texas at Austin*, 2016-2017. Tiešsaistē: <https://facultyinnovate.utexas.edu/teaching/check-learning/methods>
7. Namsone, D., Čakāne, L., & Butkēviča, A. (2018). *Kompetenci attīstoša mācīšanās*.
8. <https://www.siic.lu.lv/skolam/petnieciba/ieteikumi-kompetenci-attistosa-macisanas/>
9. Tumans, H. *ANTIQUITAS.LV*. Tiešsaistē: <http://www.antiquitas.lv/author/harijs-tumans/>
10. Datu bāze: „Science Direct” „Educational Research Review”: www.sciencedirect.com/science/journal
11. Datu bāze: „Springer Link”: [http://link.springer.com/search?facet-discipline="Education+%26+Language"](http://link.springer.com/search?facet-discipline=)
12. “*Social Psychology of Education*” ISSN: 1381-2890 (Print); 1573-1928 (Online): <http://link.springer.com/journal/11218>

13. ERIC – Educational Resources Information Center (free version): <http://www.eric.ed.gov/>
14. <http://www.muzikassaule.lv>
15. Datu bāzes: "Pro Quest, Sage", „EBSCO”
16. Laikraksts: *Izglītība un kultūra*
17. Zeitschriften: "*Musik und Bildung*", "*Pädagogik*", "*Musik in der Schule*"
18. Žurnāli: *Skolas Psiholoģija, Teātra Vēstnesis, Mūzikas saule, Skolotājs, Music Education Research*

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas „**Sākumizglītības skolotājs**” studiju kurss. B daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Matemātikas joma: Matemātika, tās metodika I
Studiju kursa kods (DUIS)	MateP025
Zinātnes nozare	Matemātika/ Modernā elementārā matemātika un matemātikas didaktika
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	32
Lekciju stundu skaits	8
Semināru stundu skaits	-
Praktisko darbu stundu skaits	24
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	128
Kursa autors(-i)	
Mg. sc. educ., lektore Inese Briška (<i>Liepājas Universitāte</i>) Mg. math., lektore Irēna Onževa (<i>Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Mg. paed., vieslektore Jeļena Azareviča Mg. math., lektore Valentīna Beinaroviča	
Priekšzināšanas	
Psiholoģija skolotājiem Skolotāju profesionālās darbības pamati Mācīšana un mācīšanās Izglītības procesa organizācija sākumskolā	
Studiju kursa anotācija	
<p>Kursā paredzēts iepazīstināt studentus ar sākumskolas 1.-3. klasēs matemātikā mācāmo tēmu teorētiskajiem un didaktiskajiem aspektiem, kā arī veicināt topošo pedagogu profesionālo kompetenci 1.-3.kl. matemātikas mācību plānošanā un realizēšanā.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Iegūt izpratni par skaitļu kopu, lielumu un ģeometrisku objektu teorētiskajiem pamatiem un to apguvi matemātikas kursā kompetencēs balstītā izglītībā. Gūt izpratni par matemātikas likumsakarībām, to pamatojumu un savstarpējo saistību, pielietojumu un problēmu risināšanu 1.-3. klases matemātikas ietvaros.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Iepazīstināt studentus ar matemātikas jomas apguves mērķiem katrā klasē un katrā tēmā. 2. Iegūt zināšanas par skaitļu kopām, ģeometriskām figūrām un lielumiem. 3. Apgūt prasmi plānot, realizēt matemātikas mācīšanu kompetencēs balstītā pieejā. 4. Apgūt 1.-3. klases matemātikas mācību priekšmeta galvenās tēmas un to savstarpējo saistību. <p>Apgūt prasmi sadalīt matemātikas uzdevumu posmos, analizēt un pamatot savas idejas un novērtēt to realizāciju.</p>	

Studiju kursa kalendārais plāns

1. Matemātikas mācību priekšmeta saturs, tā pēctecība, mācību procesu reglamentējošie dokumenti. (L1, Pd8)
2. Dažādas mācību darba formas matemātikas stundās: informācijas tehnoloģiju lietojums matemātikas mācību procesā, pētnieciskā, praktiskā darbība. (L2, P4, Pd12)
3. Skaitļi. Kopas un attieksmes. Naturālo skaitļu kopa un attieksmes. (L1, P4, Pd24)
4. Teksta uzdevumu veidi un to risinātmācīšanas metodika. (L1, P2, Pd20)
5. Lielumi un sakarības starp tiem, funkcionālas sakarības. (P4, Pd16)
6. Ģeometrijas elementi. Lielumi un to mērīšana. (L1, P4, Pd16)
7. Daļas 1.-3.kl. matemātikas stundās. (L1, P2, Pd12)
8. Statistikas elementi. Kombinatorikas elementi. (L1, P4, Pd20)

L - lekcija

P – praktiskie darbi

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti**ZINĀŠANAS:**

1. Par matemātikas mācību priekšmeta saturu, tā pēctecību, mācību procesu reglamentējošiem dokumentiem.
2. Par mācību pieejām, paņēmieniem un metodēm, to veidiem.
3. Par skaitļu kopām, ģeometriskām figūrām un lielumiem.

PRASMES:

4. Prasme interpretēt, vizualizēt un modelēt.
5. Prasme sagatavot un lietot mācību metodiskos materiālus matemātikas mācību satura apguvē.

KOMPETENCE:

6. Plānot mūsdienīgu, kompetencēs balstītu, mācību procesu atbilstoši skolēnu attīstības tendencēm, interesēm un vajadzībām.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums**Patstāvīgā darba uzdevumi:****1. starppārbaudījums**

- Matemātikas mācību priekšmeta saturs. (8 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Izveidot vienam semestrim mācību tematisko plānu

Sagaidāmais rezultāts: 1.,2.,3.,4.,5.,6.

- Dažādas mācību darba formas matemātikas stundās. (20 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Tematisko plānu izstrāde.

Stundu konspektu izstrāde.

2. starppārbaudījums.

- Skaitļi. (40 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Interaktīvo uzdevumu kopas izstrāde.

Sagaidāmais rezultāts: 1.,2.,3.,4.,5.,6.

- Lielumi. (20 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Testu sagatavošana.

Sagaidāmais rezultāts: 1.,2.,3.,4.,5.,6.

3. starppārbaudījums.

- Teksta uzdevumi. (20 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Uzdevumu komplekta sagatavošana diferencētam darbam.

Sagaidāmais rezultāts: 1.,2.,3.,4.,5.,6.

- Ģeometrijas elementi. (20 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Uzdevumu komplekta sagatavošana diferencētam darbam.

Sagaidāmais rezultāts: 1.,2.,3.,4.,5.,6.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

I. Starppārbaudījumi:

1. starppārbaudījums. Tematisko plānu izstrāde, stundu konspektu izstrāde – 25%.
2. starppārbaudījums. Interaktīvu uzdevumu kopas izveide, kurā tiek mērķtiecīgi izmantotas informācijas tehnoloģijas – 25%.
3. starppārbaudījums. Diferencēta mācību procesa organizēšana - 25%

II. Noslēguma pārbaudījums:

Noslēguma pārbaudījuma veids – rakstisks eksāmens-25%

Noslēguma pārbaudījumu studenti kārtot tikai tad, ja ir kārtoti visi starppārbaudījumi.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti					
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+
2.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+
3.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+
4.eksāmens	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. temats. Matemātikas mācību priekšmeta saturs, tā pēctecība, mācību procesu reglamentējošie dokumenti. (L1, Pd8)

1. LEKCIJA: Matemātikas mācību priekšmeta saturs, tā pēctecība. Mācību procesu reglamentējošie dokumenti. Matemātikas priekšmeta standarts, programma 1.-3. klasēs.
PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izveidot izvēlētās tēmas tematisko plānu.

2. temats. Dažādas mācību darba formas matemātikas stundās: informācijas tehnoloģiju lietojums matemātikas mācību procesā, pētnieciskā, praktiskā darbība. (L2, P4, Pd12)

2. LEKCIJA: Dažādas mācību darba formas matemātikas stundās. Matemātikas valoda, attēlojumi, vispārinājumi.

1. PRAKTISKĀ NODARBĪBA: Informācijas tehnoloģiju lietojums matemātikas mācību procesā.

2. PRAKTISKĀ NODARBĪBA: Pētnieciskā darbība. Skolēnu praktiskā darbība mācību stundā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izstrādāt stundas konspektu 1.- 3.klasēs.

3. temats. Skaitļi. Kopas un attieksmes. Naturālo skaitļu kopa un attieksmes. (L1, P4, Pd24)

3. LEKCIJA: Kopas un attieksmes. Naturālo skaitļu kopa un attieksmes. Numerācijas un aritmētisko darbību galvā un rakstos apguves īpatnības un metodika pa koncentriem: pirmais desmits, otrais desmits, pirmais simts, trīsciparu skaitļi, četrsciparu skaitļi.

3. PRAKTISKĀ NODARBĪBA: Numerācijas un aritmētisko darbību galvā un rakstos apguves īpatnības un metodika: pirmais desmits.

4. PRAKTISKĀ NODARBĪBA: Numerācijas un aritmētisko darbību galvā un rakstos apguves īpatnības un metodika: otrais desmits. Numerācijas un aritmētisko darbību galvā un rakstos apguves īpatnības un metodika: pirmais simts.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izstrādāt interaktīvo mācību materiālu.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (1. starppārbaudījums): Piemēra izveide virzītās mācīšanās modeļa apguvei konkrētā stundā.

4. temats. Teksta uzdevumu veidi un to risinātmācīšanas metodika. (L1, P2, Pd20)

4. LEKCIJA: Teksta uzdevumu veidi un to risinātmācīšanas metodika.

5. PRAKTISKĀ NODARBĪBA: Teksta uzdevumu risinātmācīšanas metodika.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izstrādāt tēmas nobeiguma kontroldarbu.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (2. starppārbaudījums): Interaktīvu uzdevumu kopas izveide, kurā tiek mērķtiecīgi izmantotas informācijas tehnoloģijas.

5. temats. Lielumi un sakarības starp tiem, funkcionālas sakarības. (P4, Pd16)

6. PRAKTISKĀ NODARBĪBA: Lielumi un sakarības starp tiem. Mērītmācīšanas metodiskie principi.

7. PRAKTISKĀ NODARBĪBA: Funkcionālās sakarības.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izveidot testu.

6. temats. Ģeometrijas elementi. Lielumi un to mērīšana. (L1, P4, Pd16)

5. LEKCIJA: Ģeometrijas elementi. Lielumi un to mērīšana.

8. PRAKTISKĀ NODARBĪBA: Ģeometrisku figūru, maketu, mozaīku modelēšana.

9. PRAKTISKĀ NODARBĪBA: Garums un tā mērīšana. Laukums un tā mērīšana. Masa, tilpums un to mērīšana. Laiks un tā mērīšana. Laika rēķini. Matemātisko prasmju un iemaņu veidošana darbībās ar mēriem.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izstrādāt uzskates materiālus.

7. temats. Daļas 1.-3.kl. matemātikas stundās. (L1, P2, Pd12)

6. LEKCIJA: Daļas 1.-3.klases matemātikas stundās.

10. PRAKTISKĀ NODARBĪBA: Daļu mācīšanas metodika. Daļu mācīšanas metodiskie principi. Uzskates līdzekļi. Pamatdaļas.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Sagatavot darba lapas. Izveidot tipveida uzdevumu komplektu.

8. temats. Statistikas elementi. Kombinatorikas elementi (L1, P4, Pd20)

7. LEKCIJA: Statistikas elementi. Kombinatorikas elementi.

11. PRAKTISKĀ NODARBĪBA: Kombinatorikas un statistikas elementi Pamatizglītības matemātikas kursā un to mācīšanas metodiskie principi.

12. PRAKTISKĀ NODARBĪBA: Mācību stundu analīze: pašvērtējums, pašvadītā mācīšanās, vērtēšana mūsdienīgā mācību procesā. Mācību stundu analīze: pašvērtējums, pašvadītā mācīšanās, vērtēšana mūsdienīgā mācību procesā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (3. starppārbaudījums): Izstrādāt uzdevumu komplektu.

L - lekcija

P – praktiskie darbi

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

<ol style="list-style-type: none"> 1. Hannula, M.S., Pipere, A., Lepik, M., & Kislenko, K. (2013). <i>Mathematics teachers' beliefs and schools' micro-culture as predictors of constructivist practices in Estonia, Latvia and Finland</i>. In: A. Lindmeier, A. Heinze (Eds.), <i>Proceedings of the 37th Conference of the International Group for the Psychology of Mathematics Education</i>, Volume 2, pp. 433-442. Kiel, Germany: PME. ISSN 0771-100X, ISBN 978-3-89088-287- 2. Haylock, D. (2001). <i>Mathematics explained for primary teachers</i>. London: Paul Chapman. 3. Hopkins, C. et. al. (2004). <i>Understanding primary mathematics</i>. London: Fulton. 4. Krauthausen, G. (2018). <i>Einführung in die Mathematikdidaktik – Grundschule</i>. Deutschland: München: Spektrum. 5. Krastiņa, E., Sondore, A., & Drelinga, E. (2015). <i>How to Promote Text Comprehension with Pupils of Grades 1–6 when Teaching to Solve Combinatorial Problems</i>. <i>Acta Paedagogica Vilnensia</i>, 35, 67-80, ISSN 1392-5016; pieejams: http://www.journals.vu.lt/acta-paedagogica-vilnensia/article/view/9191/6919 6. Kvedere, L., & Pipere, A. (2013). <i>Latvian mathematics teachers' beliefs about their profession and teaching process expressed in metaphors</i>. In U. Härkönen (Ed.). <i>Reorientation of Teacher Education towards Sustainability through Theory and Practice. Proceedings of the 10th International JTEFS/BBCC Conference „Sustainable Development. Culture. Education”</i> (pp.129-139). The University of Eastern Finland. Reports and Studies in Education, Humanities, and Theology No 7. ISBN 978-952-61-1111-7. 7. Lauter, J. (2001). <i>Methodik der Grundschulmathematik</i>. Donauwörth: Auer. <i>Matemātika</i>. (1993). J. Menča red. Rīga: Zvaigzne. 8. Lepik, M., Pipere, A., & Hannula, M. S. (2013). <i>Mathematics teachers' beliefs about good teaching: A comparison between Estonia, Latvia and Finland</i>. In M.S. Hannula, P. Portaankorva-Koivisto, A. Laine & L. Näveri (Eds.), <i>Current state of research on mathematical beliefs XVIII: Proceedings of the MAVI-18 Conference</i>, September 12-15, 2012, Helsinki, Finland. Suomen ainedidaktisen tutkimusseuran julkaisuja: Ainedidaktisia tutkimuksia, no. 6, Suomen ainedidaktinen tutkimusseura ry, Helsinki, pp. 327-339. Available at: https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/42721/MAVI_18_proceedings.pdf?sequence=2 9. Mencis, J. (sen.) (2014). <i>Matemātikas metodika pamatskolā</i>. Rīga: Zvaigzne. 10. Mencis, J.(sen.), Mence, S., & Oliņa, D. (2004). <i>No 0 līdz 1000</i>. Palīgs matemātikas apguvē sākumskolas bērniem. Rīga: Zvaigzne ABC. 11. Sondore A., Krastiņa E., Daugulis P., & Drelinga E. (2016). <i>Pamatjēdzienu izpratne skolas matemātikas kompetenču apguvē</i>. In V.Lubkina, S.Usca, A.Zvaigzne (Eds.) <i>Society.Integration.Education. Proceedings of the International Scientific Conference. Volume II, May 27-28, 2016</i>. Rezekne: Rezeknes Academy of Technologies, 330-342 pp. ISSN 1691-5887; pieejams: http://journals.ru.lv/index.php/SIE/article/view/1383
<p>Papildus informācijas avoti</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Anspoka, Z., & Helmane, I. (2013). <i>Sākumskolas skolotāja grāmata 1.-3.klasei</i>. Lielvārde: Lielvārds. 2. <i>Matemātika bilingvāli 1. – 3. klasei</i>. (2001). Metodisks līdzeklis sākumskolai. / R. Alijeva red. Rīga: SIA „Retorika A”. 3. <i>Matemātikas mācību grāmatas 1. -3. klasēm</i>: lielvards.lv, petergailis.lv, zvaigzne.lv 4. Mencis, J. (jun.) (1995). <i>Mazās skaitļu slejas sākumskolai</i>. Rīga: Zvaigzne ABC. 5. Mencis, J. (2001). <i>Cietie rieksti: Riekstkožiem no 8 līdz 11 gadiem</i>. Rīga: Zvaigzne ABC. 6. Onževa, I. (2004). <i>Matemātikas saturs un mācību metodes 1. – 6. klasēs</i>. / Lekciju kurss AR. Pedagoģijas fakultātes sākumskolas skolotāju studiju programmas studentiem. Rēzekne.

7. Valtasa, I.(1999). <i>Darbi matemātikā 1. – 3. klasei: skolēnu zināšanu, prasmju un iemaņu novērtēšana</i> . Rīga: Pētergailis.
Periodika un citi informācijas avoti
1. <i>Dabaszinātņu un matemātikas projekta materiāli</i> . www.siic.lu.lv 2. <i>Matemātika skolā</i> . (2010). Metodisks rakstu krājums. Rīga. 3. <i>Izglītības un zinātnes ministrijas mājas lapa</i> : www.izm.gov.lv 4. Kieftenbeld, V., Natesan, P., & Eddy, C. (2011). <i>An Item Response Theory Analysis of the Mathematics Teaching Efficacy Beliefs Instrument</i> . Journal of Psychoeducational Assessment, October 2011; vol. 29, 5: pp. 443-454. http://online.sagepub.com 5. Korten, L. (2018). <i>Gemeinsam individuell Lernen: Zieldifferente Förderung flexibler Rechenkompetenzen im inklusiven Mathematikunterricht – Herausforderung und Chance</i> . In: Fachgruppe Didaktik der Mathematik der Universität Paderborn (Hrsg.). Beiträge zum Mathematikunterricht, S. 1051 - 1054. Münster: WTM-Verlag. <u>URL:</u> http://www.mathematik.tu-dortmund.de/ieem/cms/media/pdf/informationen/Inhaltsverzeichnis_BzMU_2018.pdf . 6. Kurnik, Z. (2008). <i>The scientific approach to Teaching math</i> . In <i>Teaching Methodology of mathematics</i> . https://hrcak.srce.hr/file/55086 7. Rasmussen, K., J. (2016). <i>Lesson study in prospective mathematics teacher education: didactic and paradidactic technology in the post-lesson reflection</i> . https://link.springer.com/article/10.1007/s10857-015-9299-6/ Valsts izglītības satura centra mājas lapa. Sk. internetā www.visc.gov.lv 8. www.skola2030.lv 9. Laikraksts „Izglītība un Kultūra” 10. Žurnāls „Skolotājs” 11. Interneta žurnāls „Skolas vārds” 12. www.uzdevumi.lv 13. www.soma.lv
Piezīmes
Profesionālā bakalaura studiju programmas “ Sākumizglītības skolotājs ” B. daļas studiju kurss.
Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Sociālā un pilsoniskā joma: Sociālās zinības I
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP030
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
<i>Lekciju stundu skaits</i>	8
<i>Semināru stundu skaits</i>	8
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	-
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	64
Kursa autors(-i)	
Dr.paed., docente, Inta Ostrovska(<i>Daugavpils Universitāte</i>) Mg.sc.educ., Elīna Krūma(<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Mg. hist., lektors Andris Kupšāns Dr.paed., docente, Inta Ostrovska	
Priekšzināšanas	
Skolotāja profesionālās darbības pamati Mācīšana un mācīšanās Izglītības procesa organizācija sākumskolā Informācijas tehnoloģija izglītībā Psiholoģija skolotājiem	
Studiju kursa anotācija	
<p>Sociālās zinības un to mācību metodika (1.-3.kl.) orientēta uz studentu praktiskās darbošanās pilnveidošanu. Studenti apgūst sociālo zinību saturu caur dažādām praktiskām metodēm. Studiju kursa programmā paredzēts nodrošināt pārskatu par visās sociālo zinību standartā formulētajām prasmēm, kā arī sociālās un pilsoniskās jomas tēmu apguvi.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Studiju kursa mērķis ir veidot sociālās un pilsoniskās jomas standartam un profesijas "Skolotājs" standartam atbilstošas profesionālās kompetences, nodrošinot studentiem iespēju apgūt prasmes mācību procesa plānošanā, organizēšanā, skolēnu sniegumu un sasniegumu vērtēšanā.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Apgūt metodes, kas nodrošina mācību satura izpratni. 2. Iepazīstināt studentus ar sociālo zinību mācību satura jautājumiem pamatskolā sākumskolā (1.-3. kl.). 3. Izmantot apgūtās metodes praktiskajā darbībā individuālajā un grupu darbā. 4. Iepazīstināt ar iespējām radīt vidi, lai varētu veidot savu attieksmi pret pasaulē notiekošajiem procesiem. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
1. Mācīšana un mācīšanās sociālajā un pilsoniskajā jomā. (L2, S1, Pd8)	

2. Mācību stundas modelēšana sociālajās zinībās (L1, S1, Pd8)
3. Sociālās un pilsoniskās jomas satura īstenošana sākumskolā – sociālo zinību teorētiskais saturs un mācību metožu izvēle. (L3, S3, Pd24)
4. Mācību metodiskie materiāli un līdzekļi. (L1, S1, Pd12)
5. Mācību sasniegumu vērtēšana sociālajā un pilsoniskajā jomā. (L1, S2, Pd12)

L – lekcija

S – seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Izprot mācību saturā un Sociālās un pilsoniskās jomas standartā sniegtos sasniedzamos rezultātus.
2. Zina interaktīvas mācību formas,paņēmienus jēgpilna mācību procesa nodrošināšanai un sociālās un pilsoniskās jomas mācību satura plānošanā pieejamos resursus skolēncentrētas mācību vides veidošanai.

PRASMES:

3. Prot atlasīt, analizēt un kritiski izvērtēt ar Sociālās un pilsoniskās jomas mācību satura apguvi saistīto zinātnisko un metodisko literatūru.
4. Prot plānot sākumskolas pedagoģisko procesu, ņemot vērā bērnu vecumu, intereses, vajadzības, spējas un pieredzi.
5. Spēj adaptēt un patstāvīgi izstrādāt metodiskos materiālus, mācību metodes un metodiskos paņēmienus sākumskolas vecuma bērnu sociālo prasmju attīstībai, saistot to ar mācību saturu pilsoniskajā jomā.
6. Prot izmantot daudzveidīgus formatīvās un summatīvās vērtēšanas paņēmienus sociālās un pilsoniskās jomas mācību satura apguves procesā, lai motivētu bērnu vēlēšanos pilnveidot savas sociālās prasmes un zināšanas par indivīdu, sabiedrību, saimniecību, laiku utt.

KOMPETENCE:

7. Spēj veidot uz savstarpēju cieņu pamatotu sadarbību ar bērniem un vecākiem, sniedzot viņiem nepieciešamo atbalstu sociālās un pilsoniskās jomas mācību satura apguvē un sociālo zinību apguvē.
8. Spēj modelēt interaktīvu mācību stundu, atbilstoši sasniedzamajiem rezultātiem, izmantojot dažādas stratēģijas, mācību līdzekļus un tehnoloģijas, pielāgojot un mācību procesā izmantojot reālai dzīvei pietuvinātas situācijas.
9. Spēj izstrādāt dažāda izziņas līmeņa jēgpilnus, kompleksus uzdevumus un atbalstu to risināšanai, piedāvāt vērtēšanas kritērijus un snieguma līmeņa aprakstus, kā arī veidot un strukturēt pašvērtējuma portfolio, apkopojot, atlasot studiju procesā izstrādātos materiālus, izvērtējot pieejamos mācību līdzekļus un literatūru.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Literatūras avotu izpēte (16 stundas)

Patstāvīgā darba tēmas un starppārbaudījumi (48 stundas):

1. Mācību saturs un sasniedzamie rezultāti, apgūstamās sociālās prasmes (4 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi

Materiāla “Skola 2030” analīze.

Sasniedzamais rezultāts

Spēj orientēties materiālā “Skola 2030” un izprot mācību satura, sasniedzamo rezultātu, apgūstamo sociālo prasmju un zināšanu īpatnības 1.- 3. klases skolēniem.

2. Mācību stundu modelēšana, izvēloties piemērotas mācību metodes, kuras izmanto sākumskolā (6 stundas).

Patstāvīgā darba uzdevumi

1. Iepazīties ar informāciju par iespējamajām mācību metodēm, balstoties uz didaktikas un pedagoģiskās tehnoloģijas, kā arī skolas pedagoģijas kursu laikā iegūtajām zināšanām un prasmēm.
2. Atlasot mācību metodes, kas būtu produktīvākas sociālajās zinībās un būtu atbilstošas 1.- 3. klases skolēnu kognitīvajai attīstībai un vecumposma īpatnībām, plānot metožu potenciālo pielietojumu, atbilstoši sociālo zinību 1. – 3. kl. standartam un programmai.

Sasniedzamais rezultāts

Studējošie prot analizēt pieejamos avotus par mācību metodēm, balstoties uz to, ka ir apguvuši didaktikas un pedagoģiskās tehnoloģijas, kā arī skolas pedagoģijas kursu saturu un ieguvuši nepieciešamās zināšanas, tāpēc spēj orientēties mācību metodēs un prot tās pielietot atbilstoši 1.- 3. klases skolēnu vajadzībām. Prot plānot un īstenot vecumposmam un sociālajai un pilsoniskajai jomai atbilstošu saturu.

3. Sociālās un pilsoniskās jomas satura īstenošana sākumskolā – sociālo zinību teorētiskais saturs un mācību metožu izvēle (22 stundas).

1.starppārbaudījums. Mācību saturs un sasniedzamie rezultāti, apgūstamās sociālās prasmes.

Patstāvīgā darba uzdevumi

Iepazīties ar metodiskajiem materiāliem un līdzekļiem, kurus var izmantot, mācot sociālās zinības 1.- 3. klasē (izmantojot piedāvāto literatūras sarakstu un arī pašiem studējošajiem meklējot iespējamus avotus).

Sasniedzamais rezultāts

Spēj modelēt interaktīvu mācību stundu, atbilstoši sasniedzamajiem rezultātiem, izmantojot dažādas stratēģijas, mācību līdzekļus un tehnoloģijas, pielāgojot un mācību procesā izmantojot reālai dzīvei pietuvinātas situācijas

4. Mācību sasniegumu vērtēšana sociālajā un pilsoniskajā jomā (8 stundas).

Patstāvīgā darba uzdevumi

1. Metodisko materiālu un līdzekļu kritiska analīze.
2. Metodisko materiālu un līdzekļu atlase izmantošanai konkrētajā klasē.

Sasniedzamais rezultāts

Studējošie prot kritiski analizēt metodisko materiālus un līdzekļus.

Studējošie spēj veikt metodisko materiālu un līdzekļu atlasi izmantošanai konkrētajā klasē.

5. Vērtēšanas kritēriji un pārbaudes darbi (8.stundas).

Patstāvīgā darba uzdevumi

1. Iepazīties ar iespējamajiem vērtēšanas kritērijiem 1.- 3. klasē.
2. Iepazīties ar pārbaudes darba formām 1.- 3. klasē.

Sasniedzamais rezultāts

Studējošie zina un izprot vērtēšanas kritēriju īpatnības un pārbaudes darba formas 1.-3.klasē.

1.starppārbaudījums. Mācību saturs un sasniedzamie rezultāti, apgūstamās sociālās prasmes.

2.starppārbaudījums. Veidojas no četrām daļām, kopā.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot studējošo darbu seminārnodarbībās, divus starppārbaudījumus visa kursa norises laikā, kā arī noslēguma pārbaudījumu. Noslēguma pārbaudījumu studenti drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1.Studējošo darbs seminārnodarbībās – 30%.

2.Divi starppārbaudījumi – 40%:

1.starppārbaudījums. Mācību saturs un sasniedzamie rezultāti, apgūstamās sociālās prasmes – 20%.

2.starppārbaudījums. Veidojas no četrām daļām, kopā – 20%:

- patstāvīgais darbs par mācību saturu un sasniedzamajiem rezultātiem – 5%,
- patstāvīgais darbs par mācību metožu izvēli – 5%,
- patstāvīgais darbs par metodisko materiālu, līdzekļu izvēli un atlasi - 5%,

- patstāvīgais darbs par vērtēšanas kritēriju un pārbaudes darba izstrādi - 5%.

3. Noslēguma pārbaudījums: eksāmens - 30% (portfolio, kurā ir visu veikto uzdevumu apkopojums, darbu mapes prezentācija).

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+	+	+						+
2.starppārbaudījums				+	+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. MĀCĪŠANA UN MĀCĪŠANĀS SOCIĀLAJĀ UN PILSONISKAJĀ JOMĀ. (L2, S1, Pd8)

LEKCIJA: Mācību saturs sociālajā un pilsoniskajā jomā. Sasniedzamie rezultāti sākumskolā. Kompetences sociālajā un pilsoniskajā jomā. Skolēncentrēts mācību process.

Vides izmantošana mācību procesa ietvaros:

- vides ietekme un izmantošana skolēna kompetenču veidošanai caur „Es” prizmu.
- sociālo zinību tematu 1. – 3. kl. „Es pats”, „Mēs saprotamies”, „Es un mēs”, „Es izvēlos”, „Kā gūt gandarījumu un ienākumus darbā” īstenošana, izmantojot skolēna pieredzi dažādās vidēs (mājas, skola, pašvaldība), mācoties no tās.

SEMINĀRS: Caurviju prasmes - kritiskā domāšana un problēmu risināšana, jaunrade un uzņēmējspējas, pašvadīta mācīšanās, sadarbība, pilsoniskā līdzdalība, digitālā pratība sociālās un pilsoniskās jomas kontekstā. Dažādu sociālo jomu savstarpējā saikne.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Mācību saturs un sasniegtie rezultāti, apgūstamās sociālās prasmes. Materiāla “Skola 2030” analīze.

2. MĀCĪBU STUNDAS MODELĒŠANA SOCIĀLAJĀS ZINĪBĀS. (L1, S1, Pd8)

LEKCIJA: Trīsdaļīga mācību stunda: sasniedzamais rezultāts, komunikēšana izglītojamajiem, mācību procesa organizēšanas formas un metodiskie paņēmieni, atgriezeniskā saite.

Mācību stundas uzbūves principi – ierosināšanas, apjēgšanas un refleksijas.

SEMINĀRS: Mācību stundas plāna izstrāde atbilstoši izvēlētajam stundas tematam, sasniedzamajam rezultātam un veidam.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Mācību stundu veidošana un vadīšana, izvēloties piemērotas mācību metodes, kuras izmanto sākumskolā. Iepazīties ar informāciju par iespējamajām mācību metodēm, balstoties uz didaktikas un pedagoģiskās tehnoloģijas, kā arī skolas pedagoģijas kursu laikā iegūtajām zināšanām un prasmēm; atlasot mācību metodes, kas būtu produktīvākas sociālajās zinībās un būtu atbilstošas 1.-3. klases skolēnu kognitīvajai attīstībai un vecumposma īpatnībām, plāno metožu potenciālo pielietojumu, atbilstoši sociālo zinību 1. – 3. kl. standartam un programmai.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: patstāvīgā darba rezultāti par mācību saturu, sasniedzamajiem rezultātiem, apgūstamajām sociālajām prasmēm.

3.SOCIĀLĀS UN PILSONISKĀS JOMAS SATURA ĪSTENOŠANA SĀKUMSKOLĀ - SOCIĀLO ZINĪBU TEORĒTISKAIS SATURS UN MĀCĪBU METOŽU IZVĒLE. (L3, S3, Pd24)

LEKCIJA: Mācību satura apguves secība, apguvei paredzētais laiks un sasniedzamais rezultāts. Mācību metožu stratēģiju izvēle saskaņā ar stundas mērķi, uzdevumiem sasniedzamajiem rezultātiem sociālajā un pilsoniskajā jomā un skolēnu vecuma un attīstības īpatnībām. Konsekventa caurviju prasmju attīstīšanas un/vai pilnveides sociālajā un pilsoniskajā jomā. Sociālā joma – personības veidošanās: cilvēka vajadzības (gan materiālās, gan garīgās, gan sociālās) un vērtības, zināšanas un prasmes, raksturs un temperaments (emociju pasaule). Ētikas pamatprincipi.

SEMINĀRS: Teorētiskā satura – personības veidošanās - apguvei pielietojamās metodes:

Individuālā darba nozīme sākumskolā: informācijas, zināšanu un prasmju apgušana pašvadītas mācīšanās kontekstā – situāciju analīze (lomu spēles, teksta, audio/video materiālu analīze), vizuālu avotu – zīmējumu, attēlu, kolāžu u.tml., dažādu literāru darbu analīzes, darbs ar sociāli aktuāliem tekstiem informatīvos rakstos, medijos, pētījumu apskatos un analīzēs; darba lapu izmantošana mācībās, refleksijās.

Izskaidrojoši ilustratīvā (uztveres) metode - vizualizācija, izteiksmīgs stāstījums/lasījums (emocionāli attīstošā metode), demonstrējums, daudzveidīgā jautāšana, ideju radīšana – kā ierosināšanas fāzē izmantojama metode.

LEKCIJA: Sociālā joma un pilsoniskā joma – personība kā daļa no sabiedrības: sabiedrības kā sistēmas raksturojums, sociālās lomas un grupas. Sociālā hierarhija un mobilitāte.

SEMINĀRS: Teorētiskā satura - personība kā daļa no sabiedrības - apguvei pielietojamās metodes:

- Sadarbības pāros un grupās mācīšanas metodiskie paņēmieni, sadarbības caurvijas darbināšana; sociālemocionālā mācīšanās.

LEKCIJA: Valsts un demokrātija: varas dalīšana, līdzdalība, noteikumi un likumi, pilsoniskā audzināšana. Pienākumu un tiesību mijiedarbība. Ekonomika: ekonomikas pamatjautājumi, darba jēdziens, darba veidi. Nauda. Ražošana un patēriņš.

SEMINĀRS: Teorētiskā satura - Valsts un demokrātija: apguvei pielietojamās metodes:

- Kooperatīvās mācīšanās metodiskās iespējas satura un caurviju prasmju integrēšanā sākumskolā (1.-3. kl.):
- Iepriekšējā pieredze, zināšanas, atklājumu un teoriju izpēte, kritiska norišu un procesu analīze par cilvēku, sabiedrību, mūsdienu ētikas problēmām, vidi, dažādās jomās esošo resursu, t.sk. laika izmantošanu u.c. Personīgā viedokļa paušana, argumentēšana.
- Projekta metode, projekta darbs.

Personīgas, vietējās kopienas aktuālas tēmas izvēle projekta izstrādei, īstenošanai. Projekta vērtēšana.

- Pētījums.

Ģeogrāfiski lokāli pētījumi.

- Spēles (sociālās, intelektuāli radošās, fiziskās un psiholoģiskās u.c.).
- Lomu spēles. Kooperatīvās reālai dzīvei pietuvināto situāciju simulācijas un to risinājumi.
- Mācību ekskursija.

Mācību ekskursiju tematiskā daudzveidība sociālo zinību kontekstā. Mācību ekskursijas mērķis, uzdevumi; individuāla un grupas refleksija.

- Mācību līdzekļu daudzveidība un izmantošanas iespējas mācību jomai raksturīgo prasmju un caurviju prasmju attīstīšanai. Digitālās tehnoloģijas izmantošanas iespējas sociālās zinībās.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Iepazīties ar metodiskajiem materiāliem un līdzekļiem, kurus var izmantot, mācot sociālās zinības 1.- 3. klasē (izmantojot piedāvāto literatūras sarakstu un arī pašiem studējošajiem meklējot iespējamus avotus).

STARPPĀRBAUDĪJUMS: patstāvīgā darba rezultāti par mācību metožu izvēli.

4. MĀCĪBU METODISKIE MATERIĀLI UN LĪDZEKĻI. (L1, S1, Pd12)

LEKCIJA: Metodisko materiālu un līdzekļu pielāgošanas iespējas atbilstoši sociālo zinību saturam, vecumam, pieejamajiem resursiem, specifiskajām vajadzībām.

SEMINĀRS: Ieteikumi un prasības metodisko materiālu izstrādē.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Metodisko materiālu un līdzekļu kritiska analīze; metodisko materiālu un līdzekļu atlase izmantošanai konkrētajā klasē.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: patstāvīgā darba rezultāti par metodisko materiālu, līdzekļu izvēli un atlasī.

5.MĀCĪBU SASNIEGUMU VĒRTĒŠANA SOCIĀLAJĀ UN PILSONISKAJĀ JOMĀ. (L1, S2, Pd12)

LEKCIJA: Sasniedzamie rezultāti sociālajā un pilsoniskajā jomā mācību procesā. Skolēnu mācīšanās rezultāts un tā īpatnības 1. – 3. klasē. Kompleksais sniegums. Formatīvā, summatīvā vērtēšana, vērtēšanas kritēriji, pārbaudes darbi un uzdevumi. Informācijas tehnoloģijas vērtēšanā.

SEMINĀRS: Pārbaudes darbi, uzdevumi un to veidi. Vērtēšanas kritēriju izstrāde. Atgriezeniskā saites nozīme mācību procesā. Pašvērtēšanas prasmju veidošanas iespējas 1.-3.klasē.

SEMINĀRS: Informācijas tehnoloģiju iespējas un to izmantošana vērtēšanā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Vērtēšanas kritēriji un pārbaudes darbi. Iepazīties ar iespējamajiem vērtēšanas kritērijiem 1.- 3. klasē; iepazīties ar pārbaudes darba formām 1.- 3. klasē.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: patstāvīgais darbs par vērtēšanas kritēriju un pārbaudes darba izstrādi.

L – lekcija

S – seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. *Mācīšanās lietpratībai.* (2018). Kolektīvā monogrāfija. LU Akadēmiskais apgāds. Pieejams: <https://doi.org/10.22364/ml/2018>
2. Ministru kabineta noteikumi Nr. 747, „*Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem*” (skatīt 3. pielikumu - Sasniedzamie rezultāti sociālajā un pilsoniskajā mācību jomā, beidzot 3., 6. un 9. klasi). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/303768>
3. Ostrovska, I. (2018). *Uzņēmējdarbības pamati*. Mentorings jauniešu uzņēmējdarbības atbalstam, BONUS LT-LV <https://estudijas.du.lv/course/view.php?id=4232> On-line.
4. Ostrovska, I. (2018). *Curriculum handbook “Education for Sustainable Development in Educational Processes: Approaches and Methods”*. The international Erasmus+ project ”Methods for ESD – competencies and curricula” (MetESD), No.2015-1-DE-02-KA202-002346 lead by Vechta University.
5. Singh, Anneliese A. (2017). *Successful academic writing: a complete guide for social and behavioral scientists* /Anneliese A. Singh, Lauren Lukkarila. New York: The Guilford Press, 260 lpp. ISBN 9781462529391 (paperback). ISBN 9781462529407 (hardcover).
6. Skola 2030. (2017). *Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un pieejas apraksts*. Pieejams PDF formātā
7. *Sociālās zinības 1. - 3 klase. Skola 2030. Pamatizglītības mācību priekšmeta programmas paraugs.* <https://www.skola2030.lv/lv/skolotajiem/izglitibas-pakapes/pamatizglitiba>
8. *Teaching social studies: a methods book for methods teachers.* (2017). edited by S.G. Grant, John Lee, Kathy Swan. - Charlotte, NC: Information Age Publishing, Inc. - ix, 264 pages; 24 cm. - ISBN 9781681238845 (pbk.). - ISBN 9781681238852 (hardcover).

Papildus informācijas avoti

1. Dumpe, M. (2016). *Mācību ekskursija kā efektīva mācību organizācijas forma ekonomikas stundās*. Pieejams: http://rmdv.lv/wp-content/uploads/2017/10/mac_eksk.pdf
2. Fadels, Č., Bialika, M. & Trilings, B. (2017). *Četrus dimensiju izglītība. 2. izdevums, Izglītības uzņēmums*. Lielvārds.
3. Geka, S. (2013). *Sociālās spēles*. Rīga: RaKa.
4. Hahele, R. (2006). *Pašnovērtējums mācību procesā*. Rīga: RaKa.
5. *Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un pieejas apraksts*. Pieejams: <https://www.izm.gov.lv/images/aktualitates/2017/Skola2030Dokuments.pdf>
6. Ījabs, I. (2017). *Politikas teorija: pirmie soļi*. Rīga: Lasītava.
7. Kraģis, I. (2019). *Radošums un kritiskā domāšana*. Mansards.
8. Kupšāns, A., Ignatjeva, S. Sociālo zinību skolotāju mācīšanas stratēģiju izvēle. *Humanitārās un sociālās zinātnes*. Nr.22, 2014, 36.–41.lpp.
9. Kupšāns A. Social science teachers' views on their experience". In: Reorientation of teacher education towards sustainability through theory and practice. Proceedings of the 10th international JTEFS/BBCC conference Sustainable development. Culture. Education. Ed. U. Härkönen. Joensuu: University of Eastern Finland, 2013. Pp. 363–373.
10. Kupšāns A. Sociālo zinību skolotāju sagatavošanas pilnveides iespējas augstskolā// *Humanitārās un sociālās zinātnes*. - Rīga: Izdevniecība RTU.- 2006.-26.-31.lpp.
11. Kupšāns A. Valsts piederības identitātes problēmas sociālo zinību kontekstā Grām.: *Vēsture: Avoti un cilvēki: Humanitārās fakultātes XXI starptautisko zinātnisko lasījumu materiāli*. Daugavpils: Saule, 2012. 180.-186. lpp.
12. Laizāne, I. (2014). *Ekoloģijas, izglītības ilgtspējīgai attīstībai integrācijas iespējas vispārīgajās skolās mācību programmās*. https://www.dukonference.lv/files/proceedings_of_conf/53konf/pedagogija/Laizane.pdf
13. Lawrence, T. (2019). *A to Z of Classroom Behaviour*. SAGE Publications Ltd.
14. Lemešonoka, I. (2018). *Kompetenču pieeja karjeras izglītībā skolā. Rokasgrāmata skolotājiem*. Rīga: Zvaigzne ABC.
15. Miķelsone, L. (2002). *Mācību metodes sociālajās zinībās*. Rīga: RaKa.
16. *Nemiers ar plurālismu. Sociālā rīcība Latvijā* (red. RSU profesors Sergejs Kruks) (2018). Rīga: RSU.
17. *Ostrovskā, I. (2018). Zināšanu ekonomika Latvijas lauku un reģionu dzīvotspējai*. Red. Dr.habil.oec. B.Rivža Jelgava, 2018 ISBN 978-9934-8744-0-6.
18. Ostrovskā, I. (2014). *Education in the Context of Social Upbringing*. Lambert Academic Publishing, p. 155. ISBN 978-3-659-27327-8
19. Ostrovskā, I. (2012). *Latvijas iedzīvotāju izglītība sociālās audzināšanas kontekstā*. DU Akadēmiskais apgāds „Saule”. 154 lpp. ISBN 978-9984-14-562-4
20. Ostrovskā, I., & Boronjenko, V. (2004). *Jaunatne ceļā no izglītības uz darba tirgu*. Daugavpils: Saule. 119 lpp.
21. Popham, W.J., (2017). *Classroom Assessment: What Teachers Need to Know*. (8th Edition), Pearson.
22. Purēns, V. (2017). *Kā attīstīt kompetenci*. Rīga: RaKa.
23. Redfern A (2015). *The essential guide to classroom practice*. Routledge, 224p. Pieejams: <https://www.taylorfrancis.com/books/9781317627524>
24. Reece, I., & Walker, S. (2016). *Teaching, training and learning: A practical guide*. (6th ed.). Business Education Publisher's Ltd.
25. Renwick, M. (2014). *Digital Student Portfolios A Whole School Approach to Connected Learnings and Continuous Assessment. Theory and Practice*. Amazon Media EU.
26. Škapars, R. (2010). *Ekonomikas būtība un priekšmets. Teorija*. (e-grāmata) <http://profizgl.lu.lv/mod/book/tool/print/index.php?id=19969>

27. Tauriņa, Ž. (2013). *Skolēnu kompetenču pašvērtējums*. Rīga: RaKa.

Periodika un citi informācijas avoti

1. Aitu dzīve
<https://www.youtube.com/watch?v=IQCFDSL25SM>
2. Digitālie skolotāji.
https://www.youtube.com/channel/UCxs3uau_27UXyrtY7zUZysw?app=desktop
3. https://europa.eu/learning-corner/learning-corner_lv
4. <https://esmaja.lv/index.php/lv/projekti>
5. Materiāli pedagogiem <http://piensaugliskolai.lv/lv/skolotajiem/materiali-pedagogiem/>
6. Plostniece A., Roste-Plostniece I., & Stegmane, A. *Sociālās zinības 1.-9.klasēm*.
https://visc.gov.lv/specizglitiba/dokumenti/programmas/smag/soczin1-9_spec_smag.pdf
7. Rīki un resursi sociālajās zinībās <https://manaklase.weebly.com/soci2571257s-zin299bas.html>
8. Skolas vārds. Metodiskie materiāli.
http://www.riebinuvidusskola.lv/upload/Metodiskie_materiali_Skolas_Vards.pdf
9. Skolotāji aktīvi piedalījušies OECD mācību vides pētījumā. Publicēts 11.06. 2018.
Pieejams: <https://izm.gov.lv/lv/aktualitates/3036-skolotaji-aktivi-piedalijusies-oecd-macibu-vides-petijuma>
10. Skuja, Z. Lai skolotājs skolā justos labi. Publicēts 26.03.2018. Pieejams:
<http://www.skolasvards.lv/sleja/raksti/lai-skolotajs-skola-justos-labi>
11. Veikals pedagogiem. Sociālās zinības. <https://www.pedagogiem.lv/lv/noderigi/socialas-zinibas>
12. www.drossinternets.lv
13. www.maconis.zvaigzne.lv
14. www.naudasskola.lv

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” B. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Tehnoloģiju joma: Dizains un tehnoloģijas I
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP031
Zinātnes nozare	Nozares pedagogija
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
Lekciju stundu skaits	4
Semināru stundu skaits	-
Praktisko darbu stundu skaits	12
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	64
Kursa autors(-i)	
Mg. paed., lektore Lauma Veita (<i>Liepājas Universitāte</i>) Mg. art., Mg. paed. lektore Ilze Meldere (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr. paed., docente Aina Strode (<i>Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija</i>) Mg. paed., vieslektore Sandra Dimante (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Mg. paed., vieslektore Sandra Dimante	
Priekšzināšanas	
Skolotāju profesionālās darbības pamati Mācīšana un mācīšanās Izglītības procesa organizācija sākumskolā Psiholoģija skolotājiem	
Studiju kursa anotācija	
Studiju kursa ietvaros topošie skolotāji apgūs zināšanas, prasmes un attieksmes, kas nepieciešamas tehnoloģiju jomas mācību satura apguves nodrošināšanai sākumskolas pedagoģiskajā procesā. KURSA MĒRĶIS: Veicināt studentu radošās un pētnieciskās prasmes dizaina un tehnoloģiju pedagoģiskajā darbībā, nodrošinot studentu izpratni par sabiedriskām un personiskai dzīvei nepieciešamajām pamatzināšanām un pamatprasmēm. KURSA UZDEVUMI: 1. Iepazīstināt ar dizaina piemēriem, studiju vidē nodrošināt iedvesmojošu vidi, aicināt studentus pētīt, eksperimentēt un analizēt, rast risinājumus; daudzveidīgiem mācību uzdevumiem. 2. Veidot kritisko domāšanu par mācību tehnoloģijām dizaina un rokdarbu stundu plānošanā, organizēšanā un vērtēšanā; 3. Raksturot rokdarbu tehnoloģiju pamatdarbības, izpētīt materiālu īpašības, roku instrumentus un radoši pielietot lietu gatavošanā; 4. Izpētīt amatniecības prasmes un mūsdienu attīstības tehnoloģijas lietu gatavošanā, dizaina un inženiertehniskos risinājumus.	
Studiju kursa kalendārais plāns	
1. Dizaina un tehnoloģiju mācību saturs un mācību procesa plānošana 1.-3.klasēs. (L1, P2, Pd16) 1.1. Izglītības normatīvie dokumenti: Tehnoloģiju jomas priekšmetu standarts, programma. 1.2. Praktiskās darbības ar materiālu un tehnoloģijas. Darbības ar roku un instrumentiem.	

1.3. Produktu dizains un inženiertehniskie risinājumi.

1.4. Interjera un vides dizaina risinājumi.

2. Mācību vide, mācību procesa plānošana un mācību rezultātu vērtēšana. (L2, Pd8)

2.1. Darba vide, darba drošība un ētika dizaina un tehnoloģiju mācību darbā.

2.2. Mācību procesa plānošana.

2.3. Mācību uzdevumu izveide un grafiskā valoda (skice, zīmējumi, attēli, pieraksti) uzdevumu risināšanā.

3. Materiālu (papīra, tekstila, dabas un kokmateriālu) izpēte un apstrādes tehnoloģijas un dizaina risināšanas mācību metodika. (L1, P10, Pd40)

3.1. Materiālu īpašības un locījumu tehnikas un lietu gatavošana. Dizaina un inženiertehniskie risinājumi.

3.2. Materiālu īpašības un sadalīšanas tehnikas lietu gatavošanā un dizaina un inženiertehniskie risinājumi.

3.3. Materiālu īpašības un savienošanas tehnikas lietu gatavošanā un dizaina un inženiertehniskie risinājumi.

3.4. Ēdienu (aukstie) gatavošana un galda kultūra un mācību metodika.

3.5. Dizaina lietas un vide, un inženiertehnisku risinājumu izstrādes mācību procesa modelēšana.

L – lekcija

P – praktiskais darbs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Izprot Tehnoloģiju jomas mācību saturu un caurviju kompetences.
2. Pārzina valsts izglītības standartus un paraugprogrammas Tehnoloģiju jomas mācību priekšmetos un citus ar mācību procesa nodrošināšanu saistītus reglamentējošos dokumentus un normatīvos aktus, kā arī to vēsturisko attīstību.
3. Raksturo materiālus, darba instrumentus, praktiskās darbības ar materiālu un produktu gatavošanu drošā darba vidē; zina darba drošības noteikumus un ētiku.
4. Izprot izglītojamā mācīšanās pieejas un dizaina un tehnoloģiju uzdevumiem piemērotākos apguves organizēšanas paņēmienus, mācību metodes un līdzekļus.
5. Zina dizaina un inženiertehnisko problēmju risināšanas paņēmienus.

PRASMES:

6. Prot atlasīt, analizēt un kritiski izvērtēt ar dizaina un tehnoloģiju mācību satura apguvi saistītos resursus.
7. Modelē mācību norisi, pielietojot mācību tehnoloģijas pedagoģiskā procesa posmos.
8. Prot izvērtēt mācību satura apguvi mācību procesā, izvēloties piemērotākās mācību snieguma pārbaudes formas un kritērijus.

KOMPETENCE:

9. Spēj veidot profesionālu mācību vidi tehnoloģiju jomas mācību satura apguvei.
10. Spēj adaptēt un patstāvīgi izstrādāt metodiskos materiālus, mācību metodes un metodiskos paņēmienus pedagoģiskā procesa posmos.
11. Spēj plānot sadarbību ar bērniem un vecākiem, lai sniegtu viņiem nepieciešamo atbalstu tehnoloģiju jomas mācību satura apguvē.

<p>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</p> <p>1. Dizaina un tehnoloģiju mācību saturs un mācību procesa plānošana 1.-3.klasēs.</p> <p>2. Dizaina un tehnoloģiju mācību procesa plānošana.</p> <p><i>Patstāvīgā darba uzdevumi:</i> Dizaina un tehnoloģiju 1.-3.klašu mācību procesa reglamentējošo dokumentu un normatīvo aktu bāzes izpēte, resursu atlase un studiju uzdevumu plānošana.</p> <p>3. 1.starppārbaudījums:</p> <p>3.1. Produktu dizains un vides dizains.</p> <p><i>Patstāvīgā darba uzdevumi:</i> Produktu un vides dizaina izstrādes risinājumi, 1.- 3.klašu mācību uzdevumu izpēte. (grupu darbs)</p> <p>3.2. Inženiertehniskie problēmjautājumi un risinājumi.</p> <p><i>Patstāvīgā darba uzdevumi:</i></p> <p>Inženiertehnikas sadzīves produkti, pakalpojumi, 1.- 3.klašu mācību uzdevumu izpēte izpēte (grupu darbs).</p> <p><i>Sagaidāmais rezultāts:</i> 1., 2., 3., 5., 6., 7., 8., 9.</p> <p>4. Mācību vide, mācību procesa plānošana un mācību rezultātu vērtēšana.</p> <p>2.starppārbaudījums:</p> <p>Darba vide, darba drošība un ētika dizaina risinājumu izstrādē.</p> <p><i>Patstāvīgā darba uzdevumi:</i></p> <p>Prezentācija par darba vidi, darba drošību un ētikas apsvērumiem dizaina risinājumu izstrādē.</p> <p><i>Sagaidāmais rezultāts:</i> 3., 4., 5., 6., 9.</p> <p>5. Materiālu izpēte un apstrādes tehnoloģijas un dizaina risināšanas mācību metodika.</p> <p>3.starppārbaudījums:</p> <p>5.1. Materiālu locījumi un tehnoloģijas, mācību metodika, uzdevumu izveide un atgriezeniskā saikne.</p> <p><i>Patstāvīgā darba uzdevumi:</i></p> <p>Auklas locījumi, materiālu: tekstila, dabas, papīru u.c. izpēte un raksturojums. Locīšanas palīgmateriāli. Pinumu, tinumu procesa attēlošanas veidi un uzskates materiāli. Dizaina produkti, idejas skice, realizācija materiālā.</p> <p>Papīra locījumi: rullēšana, burzīšana, liekšanas formas, virzieni, secība un veidi u.c., rokdarbu tehnikas, materiālu izpēte un locītu produktu lietošanas raksturojums. Palīgmateriāli un instrumenti. Locījumu izstrādājuma procesa attēlošanas veidi un uzskates materiāli. Dizaina produkta idejas skice, realizācija materiālā.</p> <p>5.2. Materiālu sadalīšana un tehnoloģijas, mācību metodika, uzdevumu izveide un atgriezeniskā saikne.</p> <p><i>Patstāvīgā darba uzdevumi:</i></p> <p>Papīra, dabas materiālu sadalīšanas: plēšanas, izspiešanas, griešanas īpašību izpēte, paņēmieni un rokdarbu tehniku raksturojums. Palīgmateriāli un instrumenti. Vienkāršu formu produkti un lietošana. Sadalīšanas procesa attēlošanas veidi un uzskates materiāli. Dizaina produkta idejas skice, realizācija materiālā.</p> <p>5.3. Materiālu savienošana un tehnoloģijas, mācību metodika, uzdevumu izveide un atgriezeniskā saikne.</p> <p><i>Patstāvīgā darba uzdevumi:</i></p> <p>Materiālu savienošanas: daudzveidīga līmēšana, šūšana, spraušana paņēmieni un rokdarbu tehniku raksturojums. Palīgmateriāli un instrumenti. Produkti un savienojumu lietošana sadzīvē. Savienojumu procesa attēlošanas grafiskā valoda. Dizaina produkta idejas skice, realizācija materiālā.</p> <p>5.4. Pārtikas gatavošanas tehnoloģijas, kultūra un mācību metodika.</p> <p><i>Patstāvīgā darba uzdevumi:</i> Mācību uzdevumu kopas izveide uztura tēmas apguvei gatavošanas tehnoloģiju un galda kultūras satura apguvei (grupu darbs).</p> <p>5.5. Interjera un vides dizaina mācību metodika.</p> <p><i>Patstāvīgā darba uzdevumi:</i></p>

Mācību stundas plānošana un tās mācību metodiskā nodrošinājuma izstrāde interjera un vides dizaina izmantošanas tehnoloģiju apguvei un izmantošanai dizainā. Dizaina produkta idejas skice, realizācija materiālā (grupu darbs).

Sagaidāmais rezultāts: 3., 6., 7., 8., 9., 10., 11.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot studējošo darbu praktiskajās nodarbībās, starppārbaudījumus visa kursa norises laikā, kā arī noslēguma pārbaudījumu.

Starppārbaudījumi:

1. Problēmjuatājumu risināšana produktu izstrādē vai vides iekārtošanā – 8%
2. Tehnoloģiju un dizaina mācību saturs, caurviju kompetences, sasniegtie rezultāti un vērtēšana - 7% ;
3. Materiālu apstrādes tehnoloģijas un dizaina risināšanas mācību metodika 1.- 3.klasēs- 45% (9% x 5 uzdevumi):
  - 1) mācību metodiskā izstrādne materiālu locīšanā;
  - 2) mācību metodiskā izstrādne materiālu sadalīšanā;
  - 3) mācību metodiskā izstrādne materiālu sadalīšanā;
  - 4) mācību metodiskā izstrādne pārtikas gatavošanā;
  - 5) mācību metodiskā izstrādne interjera un vides projektēšanā.

Noslēguma pārbaudījums – eksāmens: kombinēts pārbaudījums, kurā students demonstrē kompetenci plānot, organizēt, vadīt un izvērtēt mācību stundu, izmantojot kultūras mantojumu kā iedvesmas avotu jaunu un inovatīvu dizaina risinājumu radīšanai, izstrādājot stundas pilnu mācību metodisko – 40%

Noslēguma pārbaudījumu studenti kārtoti tikai tad, ja ir kārtoti visi starppārbaudījumi.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti										
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
1.starppārbaudījums	+	+	+		+	+	+	+	+		
2.starppārbaudījums			+	+	+	+			+		
3.starppārbaudījums			+			+	+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Dizaina un tehnoloģiju mācību saturs un mācību procesa plānošana 1.-3.klasēs. (L1, P2, Pd16)

1.1. Izglītības normatīvie dokumenti: Tehnoloģiju jomas priekšmetu standarts, programma. (L1, Pd6)

1.2. Praktiskās darbības ar materiālu un tehnoloģijas. Darbības ar roku un instrumentiem. (Pd5)

1.STARPPĀRBAUDĪJUMS

1.3. Produktu dizains un inženiertehniskie risinājumi. (P1, Pd5)

1.4. Interjera un vides dizaina risinājumi. (P1)

<p>2. Mācību vide, mācību procesa plānošana un mācību rezultātu vērtēšana. (L2, Pd8)</p> <p>2.1. Darba vide, darba drošība un ētika dizaina un tehnoloģiju mācību darbā. (L1)</p> <p>2.2. Mācību procesa plānošana. (L1)</p> <p>2.3. Mācību uzdevumu izveide un grafiskā valoda (skice, zīmējumi, attēli, pieraksti) uzdevumu risināšanā. (Pd8)</p> <p>2.STARPPĀRBAUDĪJUMS</p> <p>3. Materiālu (papīra, tekstila, dabas un kokmateriālu) izpēte un apstrādes tehnoloģijas un dizaina risināšanas mācību metodika. (L1, P10, Pd40)</p> <p>3.1. Materiālu īpašības un locījumu tehnikas un lietu gatavošana. Dizaina un inženiertehniskie risinājumi. (P2)</p> <p>3.2. Materiālu īpašības un sadalīšanas tehnikas lietu gatavošanā un dizaina un inženiertehniskie risinājumi. (P2)</p> <p>3.3. Materiālu īpašības un savienošanas tehnikas lietu gatavošanā un dizaina un inženiertehniskie risinājumi. (P2)</p> <p>3.4. Ēdienu (aukstie) gatavošana un galda kultūra un mācību metodika. (L1, P2)</p> <p>3.5. Dizaina lietas un vide, un inženiertehnisku risinājumu izstrādes mācību procesa modelēšana. (P2, Pd40)</p> <p>3. STARPPĀRBAUDĪJUMS</p> <p><i>L – lekcija</i> <i>P – praktiskais darbs</i> <i>Pd – patstāvīgais darbs</i></p>
<p><i>Obligāti izmantojamie informācijas avoti</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bušmanis, C., Bušmane, E., Adamoviča, S. (2018). Dizaina domāšanas instrumentu komplekts. 56 nenumurētas kartītes metāla kārbā: ilustrācijas. Rīga: Lielvārds. 2. Dier, M. (2018). Theared painting and silk shading embroidery – Techniques and projects. The Crowood Press. 3. Jackson, P. (2018). (Ed.). Cut and fold techniques for promotional materials.UK: Laurence King Publishing. 4. Krystina, C. (2018). Designing for kids: Creating for playing, learning, and growing. UK: Routledge. Retrieved from: https://www.routledge.com/Designing-for-Kids-Creating-for-Playing-Learning-and-Growing-1st-Edition/Castella/p/book/9781138290761. 5. Kūlis, M. (2016). Saskarņu māksla. Datori. Grafika. Dizains. Rīga: Autorizdevums 6. Kupča I., & Vītola I. (2018). Dizaina stāsti. Mācību līdzeklis dizaina pamatu apguvei. Rīga: Mākslas izglītības centrs.
<p><i>Papildus informācijas avoti</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Brengule, S., & Vaicekauskā, S. (2014). Dari, radi, rodi. Konstruēšana bērniem no 4 līdz 7 gadiem. Rīga: RaKa. 2. Edeirs, Dž. (2008). Radošās domāšanas māksla. Rīga: Lietišķās informācijas dienests. 3. Kimonen, E., & Nevalainen, R. (2017). Reforming teaching and teacher education: bright prospects for active schools. Rotterdam, The Netherlands: Sense Publishers. 4. Krists A. (2015). Krāsu mācība. Krāsu maģija mākslas pasaulē. Rīga: Zvaigznes ABC. 5. Lang, R. J., You, Z., & Bolitho, M. (2018). (Ed.). Osme 7: The proceedings from the seventh meeting of Origami, Science, Mathematics and Education, Tarquin Publications 6. Radoša personība, I -VII. Starptautiski recenzēti zinātnisko rakstu krājumi. Rīga: RPIVA. 7. Rancāne, A. (2009). Maskas un makošanās. Rīga: LU Filozofijas un Socioloģijas institūts.
<p><i>Periodika un citi informācijas avoti</i></p>

1. Me. Space. Environment. Collection of methodological materials. Available at: http://www.lnkc.gov.lv/Uploads/2015/01/09/1420814340_7197.pdf
2. The curriculum in handicraft and technologies. Available at: www.visc.gov.lv
3. Regulation of the Cabinet of Ministers (2018). Regulations No. 747 "Regulations regarding national basic education standards and sample basic education programmes. Regulatory documents for subjects in the field of technology.
4. From image to design. Birds. Collection of methodological materials. Available at: http://www.lnkc.gov.lv/Uploads/2016/09/12/1473663085_9433.pdf 2016
5. Paper craft for children, caregivers, teachers and beginners of any age. Available at: <http://www.papercraftsforchildren.com>;
6. Punomo. Available at <http://www.kaspaikka.fi>
7. Textile Arts Association. Available at: <http://www.gallery.lv/textileart>;
8. State basic education standard. Available at : www.visc.gov.lv
9. Journals „Sākumskola”, “Rokdarbi,” „DEKO”, „Dizaina studija”, „Bastel-spess”
10. Encyclopedia of handicrafts. Available at:
<http://www.gutenberg.org/files/20776/20776-h/needlework-h.html>

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” B. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Valodu mācību joma: Angļu valoda, tās metodika I
Studiju kursa kods (DUIS)	PedaP518
Zinātnes nozare	Pedagoģija/valodniecība/mācību metodika
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
Lekciju stundu skaits	-
Semināru stundu skaits	16
Praktisko darbu stundu skaits	-
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	64
Kursa autors(-i)	
Mg. izgl. zin., lektore Anita Auziņa (<i>Latvijas Universitāte</i>) Mg. paed., lektore Maija Ročāne (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Mg. philol., lektore Solveiga Liepa Dr. philol., docente Evita Badina	
Priekšzināšanas	
Angļu valodas priekšzināšanas: B1, B2 līmenis atbilstoši Eiropas kopīgām pamatnostādņēm valodas apguvē.	
Studiju kursa anotācija	
<p>KURSA MĒRĶIS: Kursa mērķis ir dot studentiem iespēju pilnveidot savu profesionālās angļu valodas un starpkultūru kompetenci, apgūt zināšanas un prasmes angļu valodas mācību metodikā un veidot izpratni par angļu valodas stundu plānošanu, tās gaitu, mērķiem, skolēnu sasniegumiem, izmantotajiem mācību līdzekļiem, praktiski pielietot apgūtās zināšanas un prasmes, kuras ir nepieciešamas sākumskolas skolotāja ikdienas darbā angļu valodas stundās 1. - 3. klasēs.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. dot studentiem iespēju pilnveidot profesionālās angļu valodas, sociolingvistisko, komunikatīvo un starpkultūru kompetenci; 2. veidot prasmes vadīt mācīšanās procesu, analizēt un reflektēt, sadarboties, kas nepieciešamas efektīvai mācību procesa norisei angļu valodas stundās 1. - 3. klasēs; 3. gūt izpratni un prasmes metožu kopuma pielietošanai un to daudzveidību angļu valodas mācību satura saziņas kontekstu, teksta radīšanas un valodas struktūras apguves procesā. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Sākumskolas skolotāja personība. Rakstura iezīmes, prasmes un kompetences. Angļu valodas apguve jaunākajā skolas vecumā: teorija un prakse. Publiska runa. (S2, Pd8) 2. Ievads angļu valodas fonētikā un fonoloģijā. Fonētikas un fonoloģijas mācīšanas specifika 1. - 3. klasēs. (S2, Pd8) 3. Saziņas konteksti angļu valodā. Saziņas situāciju daudzveidība. Saziņas stratēģijas. Uzvedības un saskarsmes normas. Ķermeņa valoda. Dažādi prezentāciju veidi. (S2, Pd12) 	

4. Valodas struktūra: skaņa, burts, simbols, vārds, teikums. Teikumu veidi. Tematiskais vārdu krājums. (S2)
5. Teksts un tekstveide. Tekstu veidi un tekstu izvēles principi 1. - 3. klasēs. (S2, Pd12)
6. Angļu valodas četru pamatprasmju: informācijas uztveres (lasīšana un klausīšanās) un produktīvo prasmju (runāšana, rakstīšana) mācīšanas specifika 1. - 3. klasēs. (S3)
7. Jēgpilna IKT rīku izmantošana angļu valodas stundās 1. - 3. klasēs. Interneta resursi un informācijas kritiska izvērtēšana. Darbs ar digitāliem mācību līdzekļiem un interaktīvo tāfelī. (S2, Pd24)
8. Analīze un refleksija angļu valodas apguves procesā 1. - 3. klasēs. Eiropas Valodu portfelis skolēna angļu valodas prasmju attīstībai. (S1)

S – seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Raksturo izvēlēto specialitāti, izmantojot angļu valodu kā darba valodu. Skaidro angļu valodas mācīšanas īpatnības.
2. Pārzina noteikumus par valsts pamatizglītības standartu, pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatizglītības programmu paraugiem iekļautos sasniedzamos rezultātus valodu mācību jomā, caurviju prasmēs beidzot 3. klasi.
3. Pārzina mācīšanās procesa vadīšanu, pedagoģisko procesu analīzi un refleksiju, sadarbības iespējas, kas nepieciešamas efektīvai mācību procesa norisei angļu valodas stundās 1. - 3. klasēs; zina un pārvalda pielietojamo metožu kopumu un to daudzveidību angļu valodas mācību satura saziņas kontekstu, teksta radīšanas un valodas struktūras apguves procesā 1. - 3. klasēs.

PRASMES:

4. Pielieto profesionālās angļu valodas zināšanas dažādos mutvārdu un rakstveida saziņas kontekstos, sekmīgai mācību procesa vadīšanai angļu valodas stundās 1. - 3. klasēs; diskutē angļu valodā par mūsdienu problēmām sākumskolā.
5. Spēj organizēt sākumskolas skolēnu angļu valodas mācību darbību; spēj analizēt un atlasīt leksisko un gramatisko materiālu; jēgpilni izmanto IKT rīkus mācību procesa vadīšanai angļu valodas stundās 1. - 3. klasēs.
6. Atpazīst un analizē iespējamās problēmas angļu valodas apguvē; refleksīvi novērtē savas un savu studiju biedru angļu valodas mikrostundas, sniedz atgriezenisko saiti mācīšanas un mācīšanās procesa pilnveidei.

KOMPETENCE:

7. Pielāgojas dažādām angļu valodas saziņas situācijām akadēmiskā un ikdienas vidē.
8. Objektīvi novērtēt savu pedagoģisko un profesionālās angļu valodas kompetenci pirmsskolas un sākumskolas skolotāja darbam.
9. Korelē mērķus, līdzekļus un rezultātus, lai skolēni sekmīgi apgūtu angļu valodu 1. - 3. klasēs.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Literatūras avotu izpēte (16 stundas)

Patstāvīgā darba tēmas (48 stundas):

1. Publiskā runa “Es kā pirmsskolas/sākumskolas skolotājs”. (5 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Izpratnes un praktisku iemaņu demonstrēšana teksta radīšanai un valodas struktūru apguvei. Publiskās runas sagatavošana, kurā tiek raksturota savas profesijas izvēle, kā arī personības un rakstura iezīmes, prasmes un kompetences. Sagatavotās runas prezentēšana auditorijas priekšā. Pašvērtējuma veikšana.

Sagaidāmais rezultāts: Izprot aktualitātes angļu valodas mācību priekšmeta apgūvē 1. – 3. klasēs
Students prot raksturot izvēlēto specialitāti, demonstrējot, analizējot un izvērtējot savu profesionālās angļu valodas kompetenci. Spēj definēt konkrētus mācīšanās mērķus un mācību procesā sasniedzamos rezultātus.

2. Metodiskā materiāla izstrāde fonētikas mācīšanai. Metodiskā materiāla prezentēšana un apspriešana e-vidē. (5 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Metodiskā materiāla sagatavošana fonētikas aspektu apguvei. Sagatavotā materiāla prezentācija. Pašvērtējuma veikšana. Atgriezeniskās saites gūšana un sniegšana.

Sagaidāmais rezultāts: Students pilnveido izpratni par publi angļu valodas fonētikas apguvi. Students prot izstrādāt izglītojamo individuālajām mācīšanās vajadzībām atbilstošus mācību līdzekļus un izvēlēties atbilstošus mācību paņēmienus.

3. Vienas izglītības iestādes (pēc izvēles), kurā tiek īstenota pirmsskolas vai pamatizglītības programma, vispārīgs raksturojums, akcentējot angļu valodas apguves īstenošanu tajā. (8 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Izpratnes un praktisku iemaņu demonstrēšana teksta radīšanai un valodas struktūru apguvei. Profesionālās angļu valodas kompetences pilnveidošana. Prezentācijas īstenošana auditorijas priekšā.

Atgriezeniskās saites sniegšana citiem studentiem.

Sagaidāmais rezultāts: Students izprot atbilstošas mācību vides un mācību procesa veidošanas prasības angļu valodas apguvei 1. - 3. klasēs.

Prezentācijas īstenošana auditorijas priekšā.

Atgriezeniskās saites sniegšana citiem studentiem.

4. Rakstu darbs: trīs tekstu izvēle angļu valodas stundām kāda konkrēta mācīšanās konteksta (pēc izvēles) īstenošanai konkrētai mērķauditorijai (pēc izvēles), tekstu izvēles pamatojums un to padziļināta analīze. (10 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Mācību līdzekļu - tekstu izvēle/pielāgošana/radīšana angļu valodas stundām konkrēta mācīšanās konteksta apguvei atbilstoši izglītojamo attīstības vajadzībām. Tekstu padziļinātas analīzes veikšana.

Sagaidāmais rezultāts: Students prot veidot atbilstošus mācību līdzekļus un izvēlas mācību metodes visas klases un izglītojamo individuālajām attīstības vajadzībām.

5. Detalizēta mācību stundas (klātienē un/vai attālinātas) plāna izstrāde un vadīšana pēc izvēles informācijas uztveres vai produktīvo prasmju attīstībai, mācību stundā akcentējot jēgpilnas IKT izmantošanas iespējas angļu valodas apguvei 1. - 3. klasēs. (20 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Mikrostandas plānošana, vadīšana, analīze un novērtēšana, atgriezeniskās saites sniegšana un gūšana.

Sagaidāmais rezultāts: Students spēj sistemātiski izvērtēt izvirzītos mācīšanās mērķus un sasniedzamos rezultātus, mācību procesa norisi, meklēt jēgpilnus digitālos risinājumus mācību saturā apguvei angļu valodā 1. - 3. klasēs.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot dažādus starppārbaudījumus visa kursa norises laikā. Noslēguma pārbaudījumu studenti drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

Starppārbaudījumi:

1. Patstāvīgais darbs: publiskā runa "Es kā pirmsskolas/sākumskolas skolotājs" – 10 %
2. Patstāvīgais darbs: viena dzejoļa bērniem un pasakas fragmenta deklamēšana; mācību stundas raksturojums – 10 %
3. Patstāvīgais darbs: vienas mācību iestādes prezentācija – 10 %
4. Patstāvīgais darbs: rakstu darbs par trīs tekstu izvēli angļu valodas stundām konkrētai mērķauditorijai, izvēles pamatojums un teksta padziļināta analīze – 10 %
5. Patstāvīgais darbs: mikrostundas plānošana un vadīšana pēc izvēles informācijas uztveres vai produktīvo prasmju attīstībai 1. – 3. klasēs – 30 %

Noslēguma pārbaudījums:

Integrētais eksāmens – 30 %

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+	+	+						
2.starppārbaudījums				+	+	+	+	+	
3.starppārbaudījums		+	+			+	+		
4.starppārbaudījums					+	+		+	+
5.starppārbaudījums	+	+	+	+			+	+	
6.eksāmens	+	+	+			+		+	+

Kursa saturs

1. Sākumskolas skolotāja personība. Rakstura iezīmes, prasmes un kompetences. Angļu valodas apguve jaunākajā skolas vecumā: teorija un prakse. Publiska runa. (S2, Pd8)

SEMINĀRS: Angļu valodas apguve jaunākajā skolas vecumā: teorija un prakse. Publiska runa.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Publiskā runa "Es kā pirmsskolas/sākumskolas skolotājs".

2. Ievads angļu valodas fonētikā un fonoloģijā. Fonētikas un fonoloģijas mācīšanas specifika 1. - 3. klasēs. (S2, Pd8)

SEMINĀRS: Fonētikas un fonoloģijas mācīšanas specifika 1. – 3. klasēs.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Metodiskā materiāla izstrāde fonētikas mācīšanai. Metodiskā materiāla prezentēšana un apspriešana e-vidē.

3. Saziņas konteksti angļu valodā. Saziņas situāciju daudzveidība. Saziņas stratēģijas. Uzvedības un saskarsmes normas. Ķermeņa valoda. Dažādi prezentāciju veidi. (S2, Pd12)

SEMINĀRS: Saziņas stratēģijas. Uzvedības un saskarsmes normas. Ķermeņa valoda. Dažādi prezentāciju veidi.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Vienas izglītības iestādes (pēc izvēles), kurā tiek īstenota pirmsskolas vai pamatizglītības programma, vispārīgs raksturojums, akcentējot angļu valodas apguves īstenošanu tajā.

4. Valodas struktūra: skaņa, burts, simbols, vārds, teikums. Teikumu veidi. Tematiskais vārdu krājums. (S2)

SEMINĀRS: Valodas struktūra: skaņa, burts, simbols, vārds, teikums. Teikumu veidi. Tematiskais vārdu krājums.

5. Teksts un tekstveide. Tekstu veidi un tekstu izvēles principi 1. - 3. klasēs. (S2, Pd12)

SEMINĀRS: Tekstu veidi un tekstu izvēles principi 1. – 3. klasēs.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Rakstu darbs: trīs tekstu izvēle angļu valodas stundām kāda konkrēta mācīšanās konteksta (pēc izvēles) īstenošanai konkrētai mērķauditorijai (pēc izvēles), tekstu izvēles pamatojums un to padziļināta analīze.

6. Angļu valodas četru pamatprasmju: informācijas uztveres (lasīšana un klausīšanās) un produktīvo prasmju (runāšana, rakstīšana) mācīšanas specifika 1. - 3. klasēs. (S3)

SEMINĀRI: Angļu valodas mācīšanas specifika 1. – 3. klasēs.

7. Jēgpilna IKT rīku izmantošana angļu valodas stundās 1. - 3. klasēs. Interneta resursi un informācijas kritiska izvērtēšana. Darbs ar digitāliem mācību līdzekļiem un interaktīvo tāfeli. (S2, Pd24)

SEMINĀRS: Interneta resursi un informācijas kritiska izvērtēšana. Darbs ar digitāliem mācību līdzekļiem un interaktīvo tāfeli.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Noslēguma projekts. Detalizēta mācību stundas (klātienē un/vai attālinātas) plāna izstrāde un vadīšana pēc izvēles informācijas uztveres vai produktīvo prasmju attīstībai, mācību stundā akcentējot jēgpilnas IKT izmantošanas iespējas angļu valodas apguvei 1. - 3. klasēs.

8. Analīze un refleksija angļu valodas apguves procesā 1. - 3. klasēs. Eiropas Valodu portfelis skolēna angļu valodas prasmju attīstībai. (S1)

SEMINĀRS: Eiropas Valodu portfelis skolēna angļu valodas prasmju attīstībai.

S – seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

5. Harmer, J. (2019). *The Practice of English Language Teaching*. 5th ed., 8th. imp. Harlow: Pearson Education Limited.
6. *Mācīšanās lietpratībai*. (2018). Kolektīvā monogrāfija. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
7. Phillips, S. (2016). *Young Learners*. Oxford: Oxford University Press.
8. Pinter, A. (2006). *Teaching Young Language Learners*. Oxford: Oxford University Press.
9. Scrivener, J. (2011). *Learning Teaching: A Guidebook for English Language Teachers*. 3rd ed. Oxford: Macmillan.

Papildus informācijas avoti

1. Deller, S., & Price, C. (2015). *Teaching Other Subjects Through English*. Oxford: Oxford University Press.
2. Ioannou-Georgiou, S., & Pavlou, P. (2016). *Assessing Young Learners*. Oxford: Oxford University Press.
3. Lightbrown, P. M., & Spada, N. (2017). *How Languages are Learned*. Oxford: Oxford University Press.

4. Liepa, S., Semeņeca, J., Oļehnoviča, I. (2021). Gamification in education: a case study of using gamification in the acquisition of English verb tenses. EDULEARN21 Proceedings. 13th International Conference on Education and New Learning Technologies (5-6 July, 2021). Online Conference.
5. Liepa, S. (2019). CLIL pamati: Kāpēc un kā CLIL darbojas. Metodisko rakstu krājums. Mācību satura un valodas integrēta apguve – CLIL: ietvari, pieredze, izaicinājumi. Nr. 5. Atb. red. M. Burima. Rīga: Latviešu valodas aģentūra, 2019. 184 lpp.
6. Oļehnoviča, I., Liepa, S., Dilba, V. (2021). Tertiary education students' attitude to distance learning and E-platforms and tools for its implementation. EDULEARN21 Proceedings. 13th International Conference on Education and New Learning Technologies (5-6 July, 2021). Online Conference.
7. Nunan, D. (2004). *Syllabus Design*. Oxford: Oxford University Press.
8. Oļehnoviča, I., Ikere, Z., & Liepa, S. (2016). The Interplay of Literal and Metaphorical Meanings in Printed Advertisement. In: Jay D. Gatrell, R. Kleinsasser, E. Kyndt, J. W. Slocum Jr., C. Wekerle (eds.). *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, Volume 231, 5 October 2016, p25–31. ISSN: 1877-0428. Elsevier, 2016.
9. Seijts, G., & Latham, G. (2005). *Learning Versus Performance Goals: When Should Each Be Used?* (pp. 124-131) In: *Academy of Management Executive*, Vol.19, No.1.

Periodika un citi informācijas avoti

1. Borg, M. (2001). *Key Concepts in ELT: Teachers' Beliefs*. (pp. 186-188). In: *ELT Journal*, 55(2).
2. British Council: <https://learnenglishkids.britishcouncil.org/>; <http://learnenglish.britishcouncil.org/>
3. *Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assessment companion volume with new descriptors* (2020). Pieejams tiešsaistē PDF formātā <https://rm.coe.int/common-european-framework-of-reference-for-languages-learning-teaching/16809ea0d4>
4. Eiropas Padome (2007). *Mans valodu portfelis. Eiropas Valodu portfelis skolēniem (no 7 līdz 12 gadiem)*. Akreditētais modelis Nr. 92. Rīga: Eiropas Padome.
5. Eiropas Padome (2007). *Eiropas Valodu portfelis skolēniem (no 7 līdz 12 gadiem). Norādījumi skolotājiem*. Rīga: Eiropas Padome.
6. Grow, G. O. (1991). *Teaching Learners to Be Self-directed*. (pp. 125-149). In: *Adult Education Quarterly*. Vol. 41, No. 4.
7. Ministru Kabinets. (2018). Ministru kabineta noteikumi Nr. 747 par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem (2. pielikums). Rīga. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/303768-noteikumi-par-valsts-pamatizglitibas-standartu-un-pamatizglitibas-programmu-paraugiem>
8. Valsts Izglītības satura centrs. (2017). *Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un pieejas apraksts*. Rīga. Pieejams: <https://izm.gov.lv/images/aktualitates/2017/Skola2030Dokuments.pdf>
9. VISC Mācību priekšmetu programmu paraugi pamatizglītībā: https://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/programmas_pam_izgl.shtml

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” B. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu un angļu valodā.

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Valodu mācību joma: Latviešu valoda, tās metodika I
Studiju kursa kods (DUIS)	PedaP553
Zinātnes nozare	Pedagoģija/valodniecība/mācību metodika
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	32
<i>Lekciju stundu skaits</i>	6
<i>Semināru stundu skaits</i>	-
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	28
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	128
Kursa autors(-i)	
Dr. paed., docente Sandra Zariņa (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. paed., docente Sandra Zariņa Ph.D., docente, Liene Valdmāne	
Priekšzināšanas	
Atbilstoši uzņemšanas prasībās izvirzītajiem kritērijiem	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa ietvaros topošie pedagogi apgūst zināšanas par latviešu valodas mācību saturu un mācību procesa organizēšanu 1.-6. klasē lietpratībā balstītās pieejas kontekstā, attīsta prasmes mācību stundas plānošanā, mācību metožu, metodisko paņēmieni / stratēģiju un materiālu izvēlē, adaptācijā un izstrādē, izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanā, atgriezeniskās saites sniegšanā un saņemšanā, veido kompetenci personalizēta mācību procesa īstenošanā. Kursā topošajiem pedagogiem ir daudz iespēju pilnveidot prasmi sadarboties ar kolēģiem, mācīties reflektēt par savu sniegumu, attīstīt digitālo kompetenci un pašvadītas mācīšanās prasmes.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Attīstīt topošo sākumizglītības pedagogu izpratni par latviešu valodas satura un metodikas teorētiskajiem un praktiskajiem aspektiem 1.-6. klasē, nodrošinot jēgpilna un personalizēta mācību procesa īstenošanai nepieciešamo prasmju apguvi, kā arī veicinot kompetenci īstenot latviešu valodas mācību procesu atbilstoši lietpratībā balstītās pieejas pamatprincipiem.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Veidot izpratni par latviešu valodas mācību saturu un tā struktūru 1.-6. klasē, par pēctecības nodrošināšanu latviešu valodas saturā apguvē ar pirmsskolas un pamatskolas 2. posmu. 2. Attīstīt izpratni par lietpratībā balstītās pieejas nodrošināšanu latviešu valodas mācību procesā, pilnveidot kritiskās domāšanas prasmes darbā ar zinātnisko un metodisko literatūru. 3. Attīstīt prasmes plānot latviešu valodas apguvi 1.–6. klasē, balstoties uz latviešu valodas sasniedzamajiem rezultātiem (noteiktajiem pamatzglītības standartā un latviešu valodas mācību paraugprogrammā). 4. Nostiprināt izpratni par latviešu valodas mācību stundas plānošanas un organizēšanas pamatprincipiem 1.–6. klasē, attīstīt prasmes latviešu valodas mācību stundās mācību satura apguvei un vērtēšanai izmantot daudzveidīgus metodiskos paņēmienus, stratēģijas, resursus, tostarp digitālos. 	

5. Pilnveidot izpratni par sadaļās *Valodas struktūra, Saziņa kontekstā, Teksts un tekstveide* 1.–6. klasē iekļauto mācību saturu, attīstīt prasmi to individualizēt un diferencēt atbilstoši izglītojamo spējām, interesēm un vajadzībām, nodrošinot sekmīgai satura apguvei nepieciešamo atbalstu.
6. Attīstīt kompetenci sasniedzamo rezultātu formulēšanā, izglītojamo pašvadītas mācīšanās prasmju veicināšanā, atgriezeniskās saites sniegšanā un saņemšanā, refleksijas veikšanā par īstenoto mācību un audzināšanas procesu latviešu valodas stundās.
7. Attīstīt kompetenci formatīvās un summātīvās vērtēšanas izmantošanā, caurviju prasmju, vērtību un ieradumu integrēšanā latviešu valodas mācību saturā, izglītojamo izaugsmi veicinošas sadarbības veidošanā ar kolēģiem un izglītojamo vecākiem.
8. Attīstīt kompetenci veidot latviešu valodas stundās skolēncentrētu mācību vidi, kritiski izvērtēt, adaptēt un patstāvīgi veidot izglītojamo interesēm, vajadzībām un spējām atbilstošus mācību materiālus.

Studiju kursa kalendārais plāns

1. tēma. Studiju kursā sasniedzamo rezultātu izvirzīšana, to sasniegšanai veicamo uzdevumu plānošana. Lietpratībā balstītās pieejas teorētiskie aspekti latviešu valodas mācību procesā pamatskolas 1. -6. klasē. (L4, Pd10)
2. tēma. Latviešu valodas mācību saturs, tā struktūra pamatskolas 1. – 6. klasē. Pēctecības nodrošināšana ar pirmsskolu un pamatzglītības 2. posmu latviešu valodas apguvē. (L2, P2, Pd10)
3. tēma. Latviešu valodas mācību satura apguves plānošana 1.–6. klasē: latviešu valodas mācību programmu un grāmatu analīze. (P4, Pd16)
4. tēma. Latviešu valodas mācību stunda izglītojamo valodas kompetences sekmēšanai: vides veidošana, organizēšanas pamatprincipi, izmantojamās mācību metodes, metodiskie paņēmieni, resursi. (P4, Pd16)
5. tēma. *Valodas struktūras* saturs: fonētika un pareizrūka, tās apguves plānošanas teorētiskie un praktiskie aspekti 1.–6. klasē, izmantojamie resursi. (P4, Pd18)
6. tēma. *Valodas struktūras* saturs: leksikoloģija, tās apguves plānošanas teorētiskie un praktiskie aspekti 1.–6. klasē, izmantojamie resursi. (P4, Pd18)
7. tēma. *Valodas struktūras* saturs: morfoloģija, morfoloģika un vārddarināšana, tās apguves plānošanas teorētiskie un praktiskie aspekti 1. -6. klasē, izmantojamie resursi. (P6, Pd22)
8. tēma. *Valodas struktūras* saturs: sintakse un interpunkcija, tās apguves plānošanas teorētiskie un praktiskie aspekti 1.–6. klasē, izmantojamie resursi. Atgriezeniskā saite par kursā sasniegtajiem studiju rezultātiem. (P4, Pd18)

L – lekcija

P – praktiskais darbs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Zina latviešu valodas mācību saturu 1.-6. klasē; izprot saziņas kontekstā, valodas struktūras un teksta un tekstveides saturā iekļautos tematus.
2. Izprot lietpratībā balstītās pieejas izmantošanas iespējas latviešu valodas stundās, zina latviešu valodas mācību stundas organizēšanas pamatprincipus, mācību satura apguvē un izvērtēšanā izmantojamās metodes, metodiskos paņēmienus / stratēģijas.
3. Zina daudzveidīgus resursus, tostarp digitālos rīkus, interaktīvai mācību uzdevumu veidošanai, mācību procesa organizēšanai un apgūto sasniedzamo rezultātu izvērtēšanai.

PRASMES:

4. Prot atlasīt, analizēt un kritiski izvērtēt ar latviešu valodas mācību satura apguvi saistīto zinātnisko un metodisko literatūru.
5. Prot plānot latviešu valodas prasmju attīstību 1.–6. klases skolēniem, ņemot vērā izglītojamo intereses, vajadzības, spējas un pieredzi.

6. Prot adaptēt un patstāvīgi izstrādāt metodiskos materiālus, izvēlēties atbilstošās mācību metodes un metodiskos paņēmienus 1.–6. klasei plānoto mācību rezultātu sasniegšanai pašvadītā mācību procesā latviešu valodā.

KOMPETENCE:

7. Spēj organizēt latviešu valodas mācību satura apguvi atbilstoši lietpratībā balstītās pieejas pamatprincipiem, iesaistot 1.–6. klases izglītojamās mācību stundas sasniedzamo rezultātu plānošanā un izvērtēšanā, uz pašvadītu mācīšanos virzītā mācību procesā, kā arī nodrošinot iespēju izmantot apgūtās zināšanas praktiskā darbībā dažādos kontekstos.
8. Spēj veidot uz savstarpēju cieņu pamatotu sadarbību ar kolēģiem, plānot savu profesionālo pilnveidi un reflektēt par savu sniegumu.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

1. tēma. Lietpratībā balstītās pieejas teorētiskie aspekti latviešu valodas mācību procesā pamatskolas 1. –6. klasē. (10 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Darbs ar zinātnisko un metodisko literatūru, konspektu veidošana (grafisko organizatoru formā), sagatavošanās diskusijai.

2. tēma. Latviešu valodas mācību saturs, tā struktūra pamatskolas 1. – 6. klasē. Pēctecības nodrošināšana ar pirmsskolu un pamatizglītības 2. posmu latviešu valodas apguvē. (10 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Latviešu valodas mācību satura izpēte Pirmsskolas izglītības vadlīnijās un Pirmsskolas mācību programmā; latviešu valodā 7.-9. klasē sasniedzamo rezultātu analīze Pamatizglītības standartā.

3. tēma. Latviešu valodas mācību satura apguves plānošana 1.–6. klasē: latviešu valodas mācību programmu un mācību grāmatu analīze. (16 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Darbs ar Latviešu valodas mācību programmām un mācību grāmatām: izvēlēta temata apguves plānošana, sasniedzamo rezultātu izvirzīšana, atbilstošu mācību metožu, metodisko paņēmienu / stratēģiju, uzdevumu izvēle. Skola2030 ietvaros tapušo videolekciju (Martena, Šalme; Šalme, Zariņa) noskatīšanās, dubultās dienasgrāmatas veidošana.

4. tēma. Latviešu valodas mācību stunda izglītojamo valodas kompetences sekmēšanai: vides veidošana, organizēšanas pamatprincipi, izmantojamās mācību metodes, metodiskie paņēmieni, resursi. (16 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Pētījuma “Attieksme pret latviešu valodu un tās mācību procesu” materiālu analīze un izvērtēšana. Apgūtās satura apkopošana infografikā. Latviešu valodā izmantojamo metožu un metodisko paņēmienu modelēšana, resursu, tostarp digitālo, apkopošana.

5. tēma. Valodas struktūras saturs: fonētika un pareizrūna, tās apguves plānošanas teorētiskie un praktiskie aspekti 1.–6. klasē, izmantojamie resursi. (18 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Darbs ar latviešu valodas mācību programmu un mācību grāmatām: fonētikas un pareizrūnas satura apkopošana. Mācību uzdevumu veidošana fonētikas mācību satura apguvei 1.–6. klasē. Atgādņu un / vai stratēģiju veidošana fonētikas mācību satura apguvei 1.-6. klasē.

6. tēma. Valodas struktūras saturs: leksikoloģija, tās apguves plānošanas teorētiskie un praktiskie aspekti 1.–6. klasē, izmantojamie resursi. (18 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Darbs ar latviešu valodas mācību programmu un mācību grāmatām: leksikoloģijas satura apkopošana. Mācību uzdevumu veidošana leksikoloģijas mācību satura apguvei 1.–6. klasē. Atgādņu un / vai stratēģiju veidošana leksikoloģijas mācību satura apguvei 1.-6. klasē.

7. tēma. Valodas struktūras saturs: morfoloģija, morfētika un vārddarināšana, tās apguves plānošanas teorētiskie un praktiskie aspekti 1. -6. klasē, izmantojamie resursi. (22 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Darbs ar latviešu valodas mācību programmu un mācību grāmatām: morfoloģijas un morfētikas satura apkopošana. Mācību uzdevumu veidošana morfoloģijas un morfētikas mācību satura apguvei 1.–6. klasē. Atgādņu un / vai stratēģiju veidošana morfoloģijas un morfētikas mācību satura apguvei 1.-6. klasē.

8. tēma. Valodas struktūras saturs: sintakse un interpunkcija, tās apguves plānošanas teorētiskie un praktiskie aspekti 1.–6. klasē, izmantojamie resursi. (18 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Darbs ar latviešu valodas mācību programmu un mācību grāmatām: sintakses un interpunkcijas satura apkopošana. Mācību uzdevumu veidošana sintakses un interpunkcijas mācību satura apguvei 1.–6. klasē. Atgādņu un / vai stratēģiju veidošana sintakses un interpunkcijas mācību satura apguvei 1.-6. klasē.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot studējošo darbu praktiskajās nodarbībās, starppārbaudījumus visa kursa norises laikā, kā arī noslēguma pārbaudījumu. Noslēguma pārbaudījumu studenti drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

Studiju kursa vērtēšanas kritēriji:

1. Studējošo piedalīšanās praktiskajās nodarbībās un patstāvīgā darba prezentēšana – 20%

2. Starppārbaudījumi – 30%:

1. Pēc izvēles vienas populārzinātniskā krājuma “Valodas prakse: vērojumi un ieteikumi” publikācijas satura analīze; balstoties uz veiktā satura analīzes patstāvīga pētījuma plānošana un veikšana; publikācijas satura un empīriskā pētījumā iegūto rezultātu prezentēšana. (10%)

2. Atgādņu un / vai (vismaz 3 atgādnēs un / vai stratēģijas) un diferencētu mācību uzdevumu (vismaz 5 uzdevumi četriem atšķirīgiem līmeņiem) komplekta izstrāde pēc izvēles vienam no *Valodas struktūras* tematiem. (10%)

3. Pārbaudes darba (tostarp vērtēšanas kritēriju) veidošana pēc izvēles vienam no *Valodas struktūras* tematiem. Atgriezeniskās saites sniegšana kursabiedriem par izstrādāto pārbaudes darbu. (10%)

3. Eksāmens (mācību stundu plānu izstrāde (3-6 mācību stundas) vienam no izvēlētajiem *Valodas struktūrai* atbilstošajiem sasniedzamajiem rezultātiem (klase, kurai tiek veidots mācību plāns, tiek izlozēta); izstrādātā materiāla prezentēšana) – 50 %

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Pedalīšanās nodarbībās un patstāvīgā darba prezentēšana	+	+	+	+	+	+	+	+
1.starppārbaudījums	+		+	+			+	+
2.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+	+
3.starppārbaudījums	+	+	+		+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. tēma. Studiju kursā sasniedzamo rezultātu izvirzīšana, to sasniegšanai veicamo uzdevumu plānošana. Lietpratībā balstītās pieejas teorētiskie aspekti latviešu valodas mācību procesā pamatskolas 1. -6. klasē. (L4, Pd10)

LEKCIJAS: Konstruktīvisms kā pamats lietpratībā balstītam mācību procesam latviešu valodas stundās 1. – 6. klasē. Lietpratībā balstītā pieeja latviešu valodas mācību procesā: iespējas un izaicinājumi. Lietpratībā balstītā pieejas pamatprincipi, to īstenošana latviešu valodas mācību stundās 1.–6. klasē.

2. tēma. Latviešu valodas mācību saturs, tā struktūra pamatskolas 1. – 6. klasē. Pēctecības nodrošināšana ar pirmsskolu un pamatizglītības 2. posmu latviešu valodas apguvē. (L2, P2, Pd10)

LEKCIJA: Latviešu valodas mācību satura vienību – saziņas kontekstā, teksts un tekstveide, valodas struktūra – saturs un ziņu raksturojums.

PRAKTISKAIS DARBS: Latviešu valodā sasniedzamie mācību rezultāti, to pēctecība. Komplekss sasniedzamais rezultāts.

3. tēma. Latviešu valodas mācību satura apguves plānošana 1.–6. klasē: latviešu valodas mācību programmu un grāmatu analīze. (P4, Pd16)

PRAKTISKAIS DARBS: Latviešu valodas mācību programmu veidi, programmu struktūra. Plānošana: trīslīmeņu plānošana, atpakaļvērstā plānošana. Mācību grāmatu analīze: kopīgais un atšķirīgais. Starppriekšmetu saiknes nodrošināšana latviešu valodā. Caurviju prasmju, vērtību un ieradumu integrēšana latviešu valodas mācību saturā.

4. tēma. Latviešu valodas mācību stunda izglītojamo valodas kompetences sekmēšanai: mācību vides veidošana, organizēšanas pamatprincipi, izmantojamās mācību metodes, metodiskie paņēmieni, resursi. (P4, Pd16)

PRAKTISKAIS DARBS: Latviešu valodas mācību stundas struktūra: kopīgais un atšķirīgais. Efektīvas latviešu valodas mācību stundas kritēriji. Latviešu valodas mācību stundās mācību satura apguvei un izvērtēšanai izmantojamās metodes, metodiskie paņēmieni / stratēģijas. Latviešu valodas mācību procesā izmantojamie resursi. Bērncentrētas mācību vides veidošana latviešu valodas mācību stundās. Mācīšanās iedziļinoties un pašvadītas mācīšanās iespējas.

5. tēma. Valodas struktūras saturs: fonētika un pareizrūna, tās apguves plānošanas teorētiskie un praktiskie aspekti 1.–6. klasē, izmantojamie resursi. (P4, Pd18)

PRAKTISKAIS DARBS: Jēdzieni *skaņa, burts, burta nosaukums*. Latviešu valodas skaņas: patskaņi, divskaņi, līdzskaņi. Skaņu izrunas īpatnības: O izrunas nosacījumi. E un ē izrunas nosacījumi. Alfabēts. Zilbes. Vārdu dalīšana pārņemšanai jaunā rindā. Vārda uzsvars. Pozicionālās un vēsturiskās skaņu pārmaiņas.

Skolēnu iesaistīšana sasniedzamā rezultāta izvirzīšanā, atgriezeniskās saites sniegšanā. Mācību uzdevumu individualizēšana un diferencēšana. Mācību satura personalizēšanas iespējas. Resursi mācību satura apguvei.

6. tēma. Valodas struktūras saturs: leksikoloģija, tās apguves plānošanas teorētiskie un praktiskie aspekti 1.–6. klasē, izmantojamie resursi. (P4, Pd18)

PRAKTISKAIS DARBS: Vārda nozīme, tās mainīgums. Pamatnozīme un atvasinātās nozīmes. Tiešā un pārnestā nozīme. Homonīmi, homofonijas, homofoni, homogrāfi. Vārdi ar emocionālo un stilistisko nokrāsu. Jaunvārdi, vecvārdi, okazionālisti. Mantotā leksika, nacionālie aizguvumi, svešvārdi (internacionālisti), barbarismi. Termini, profesionālisti. Žargonvārdi. Vienkāršrunas vārdi, vulgāristi. Sinonīmi. Antonīmi.

Mācīšanās iedziļinoties plānošana. Caurviju prasmju integrēšana latviešu valodas mācību saturā. Resursi mācību satura apguvei.

7. tēma. Valodas struktūras saturs: morfoloģija, morfēmika un vārddarināšana, tās apguves plānošanas teorētiskie un praktiskie aspekti 1. -6. klasē, izmantojamie resursi. (P6, Pd22)

Vārda sastāvs: sakne, galotne, priedēklis, piedēklis, izskaņa, celms, izskaņa. Vārdšķiras latviešu valodā: patstāvīgi vārdi un palīgvārdi; lokāmi un nelokāmi vārdi. Lietvārds, tā gramatiskās kategorijas. Īpašības vārds, tā gramatiskās kategorijas. Darbības vārds, tā gramatiskās kategorijas. Skaitļa vārds, tā gramatiskās kategorijas. Vietniekvārds. Apstākļa vārds. Prievārds, saiklis, partikula. Izsaukmes vārds. Pašvadītās mācību satura apguve. Vērtību un ieradumu integrēšana latviešu valodas mācību saturā. Bērncetrētas mācību vides veidošana. Resursi mācību satura apguvei.

8. tēma. Valodas struktūras saturs: sintakse un interpunkcija, tās apguves plānošanas teorētiskie un praktiskie aspekti 1.–6. klasē, izmantojamie resursi. Atgriezeniskā saite par kursā sasniegtajiem studiju rezultātiem. (P4, Pd18)

Teikuma locekļi: teikuma priekšmets, izteicējs, galvenais loceklis, papildinātājs, apzīmētājs, apstāklis, pielikums. Vienkāršs paplašināts un vienkāršs nepaplašināts teikums. Pieturīmes vienkāršā teikumā (vienlīdzīgi teikuma locekļi, vienlīdzīgi teikuma locekļi ar vispārinošo vārdu, tiešā runa). Salikts sakārtots, salikts pakārtots un jaukts salikts teikums.

Atbalsta materiālu izstrāde un izmantošana mācību procesā. Pašvadīta mācīšanās mācību satura apguvei. Resursi mācību satura apguvei.

L – lekcija

P – praktiskais darbs

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Anspoka, Z. (2008). *Latviešu valodas didaktika*: 1.–4. klase. Rīga: RaKa.
2. Anspoka, Z., Tūbele, S. (2015). *Lingvodidaktika. Latviešu valoda 1.–6. klasei*. Rīga: Latviešu valodas aģentūra.
3. Mickeviča, S., Andrejeva, A., Zariņa, S., Valtere, I. (2021). *Mācības bilingvāli un latviešu valodā. Rokasgrāmata sākumskolas skolotājiem*. Pieejams: https://maciunmacies.valoda.lv/wp-content/uploads/2021/01/LVA_A4_rokasgrāmata_WEB.pdf

Papildus informācijas avoti

1. Anspoka, Z. (2009). Lingvodidaktika: lingvistikas un didaktikas zinātņu nozaru mīļsakarības un skolotāja profesionalitāte. *Tagad*: zinātniski metodisks izdevums, Nr. 2, 2.–8. lpp.
2. Gramatika 2020 – Gramatika. Attieksme pret latviešu valodu un tās mācību procesu (2017–2020): Latviešu valodas aģentūras pētījums. Darba grupas vad. S. Lazdiņa. Pie
3. MK. (2018). Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/303768-noteikumi-par-valsts-pamatizglitibas-standartu-un-pamatizglitibas-programmu-paraugiem>
4. Latviešu valodas akadēmiskā gramatika. (2013). Pieejams: https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/31132/Latvian%20Grammar_teksts.pdf?sequence=2
5. LVR 2018 – Vulāne, A., Jansone, I. (red.) (2018). Latviešu valodas rokasgrāmata. Latviešu valodas aģentūra. Pieejams: <http://valodasrokasgramata.lv/>
6. Strautiņa, V., Šulce, Dz. (2009). *Latviešu valodas pareizrūna un pareizrakstība*. Rīga: RaKa.
7. VISC. (2020). Latviešu valoda 1. – 9.klasei. Mācību priekšmeta programmas paraugs. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/318>
8. *Valodu mācības pirmsskolā un sākumskolā: pirmsskolas un sākumskolas skolotājam*. (2013). Rīga: Latviešu valodas aģentūra.
9. Vanags, E. (2019). Pašvadīta mācīšanās – kas tas ir? Skola2030. 28.10.19. Pieejams: <https://www.skola2030.lv/lv/jaunumi/blogs/pasvadita-macisanas-kas-tas-ir>

Periodika un citi informācijas avoti

1. Hedge, T. (2011). *Teaching and Learning in the Language Classroom*. Oxford University Press.
2. Southeastern University. (2015). *The Key to Comprehension: Teaching Reading Strategies*. Retrieved from <https://online.seu.edu/articles/teaching-reading-strategies/>
3. Kristals, D. (2019). *Mazā valodas grāmata*. Tulk. I. Druviete. Rīga : Latviešu valodas aģentūra.
4. Laiveniece, D. (2010). Avoti skolēnu motivācijai latviešu valodas mācībām. Tagad: zinātniski metodisks izdevums, 1 (5), 37.–42. lpp.
5. Laiveniece, D. (2011a). Atkārtošana valodas mācībās: veidi un iespējas. Tagad: zinātniski metodisks izdevums, 1(6), 49.–54. lpp.
6. Laiveniece, D. (2018). Latviešu valodas mācību saturs laiku lokos. Ko? Cik? Un vai vispār? Tagad: zinātniski metodisks izdevums, 1(11), 73.–90. lpp. Pieejams: <http://maciunmacies.valoda.lv/par-latviesu-valodasapgavi/zurnals-tagad>
7. LTSV 2011 – Lingvodidaktikas terminu skaidrojošā vārdnīca. (2011). V. Skujiņa, Z. Anspoka, V. Kalnbērziņa, A. Šalme. Rīga : Latviešu valodas aģentūra. Latviešu valodas institūts. Pieejams: <https://valoda.lv/wpcontent/uploads/docs/E-Gramatas/08-Vardnica.pdf>
8. Oliņa, Z., Namsone, D., France, I. u. c. (2018). *Mācīšanās lietpratībai*. Rīga : LU Akadēmiskais apgāds.
valoda.lv
skolasvards.lv
skolo.lv
atbalstsizcilibai.lv

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas “**Sākumizglītības skolotājs**” B. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Veselības un fiziskās aktivitātes joma I
Studiju kursa kods (DUIS)	SpoZP007
Zinātnes nozare	Sporta pedagogija
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
<i>Lekciju stundu skaits</i>	8
<i>Semināru stundu skaits</i>	4
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	4
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	64
Kursa autors(-i)	
Dr.paed., docents Aivars Kaupužs (<i>Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Mg. paed., lektore Larisa Silova Mg. paed., lektore Irina Kazakeviča	
Priekšzināšanas	
Skolotāju profesionālās darbības pamati Mācīšana un mācīšanās Izglītības procesa organizācija sākumskolā Psiholoģija skolotājiem	
Studiju kursa anotācija	
<p>Kursa ietvaros, balstoties uz zinātniskajām atziņām, tiek apgūtas zināšanas, prasmes un attieksmes, kas ir nepieciešamas studentu pedagoģiskās kompetences veidošanai veselības un fiziskās aktivitātes jomā. Integrētā veselības un fiziskās aktivitātes mācība sākumskolas 1. posmā realizē gan izglītojošus, gan audzinošus, gan veselību veicinošus uzdevumus, līdz ar to integrētā veselības un fiziskās aktivitātes mācības satura sasniedzamie rezultāti sākumizglītības posmā ir saistīti ar skolēnu veselību, fizisko aktivitāti (balstoties uz dažādu sporta veidu elementiem), drošību un caurviju prasmēm (kritiskā domāšana un problēmrisināšana, sadarbība, pašvadīta mācīšanās u.c.).Studiju kurss ir pakārtots sākumizglītības Veselības un fiziskās aktivitātes jomas un skolotāja profesijas standarta prasībām.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Kursa mērķis ir nodrošināt iespēju studējošajiem attīstīt kompetenci kvalitatīvai izglītības jomas "Veselība un fiziskā aktivitāte" īstenošanai sākuma izglītības 1.posmā (1.-3. klasei). Izglītot studentu atbilstoši Skolotāja standartā paredzētajām kompetencēm un Veselības un fiziskās aktivitātes pamatzglītības standarta satura prasībām.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nodrošināt iespēju veselības un fiziskas aktivitātes jomas mācību didaktikas zināšanu un prasmju apguvi. 2. Atbalstīt mācību procesa plānošanas un īstenošanas pedagoģisko iemaņu veidošanos. 3. Nodrošināt iespēju apgūt izglītojamo mācīšanās snieguma un izaugsmes analītisko vērtēšanu. 4. Attīstīt kritiskās domāšanas, pašanalīzes un profesionālās kompetences pilnveidošanas prasmes. 	

Studiju kursa kalendārais plāns

1. Veselības un veselības kompetences jēdziens Pasaules Veselības organizācijas (PVO) definējumā, veselības veicināšanas un veselības izglītības teorijā. Mācību mērķis un uzdevumi. Mācību saturs atbilstoši mācību mērķim un sasniedzamajiem rezultātiem jomā. (L1, Pd8)
2. Fiziskās aktivitātes, veselības un fiziskās izglītības pamatnostādnes Eiropā un Latvijā un citviet. (L1, Pd8)
3. Veselības un fiziskās aktivitātes mācības pedagoģiskie aspekti. (S1)
4. Skolotāja fiziskās un garīgās veselības uzturēšanas principi. (L1)
5. Fiziskie vingrinājumi skolotāja fiziskās un garīgās veselības uzturēšanai. (P4, Pd16)
6. Veselīga dzīvesveida paradumi skolotāja fiziskai un emocionālai labsajūtai, izdegšanas sindroma profilaksei. (S1)
7. Sporta pedagoģijas jēdziena būtība. Sporta pedagoģijā lietotie terminoloģiskie skaidrojumi un metodes, starppriekšmetu saikne un tās pielietojums mērķtiecīgā izglītošanās procesa izveidē. (L1)
8. Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma un caurviju prasmju attīstība. Interaktīvas metodes atgriezeniskās saites nodrošināšanai. (S1, Pd8)
9. Kustību apguve un biomotoro spēju attīstība no 7 līdz 13 gadiem, fiziskās spējas, fiziskā sagatavošanas process un skolēna veselība. (L1)
10. Kustību apguve skolēna fiziskai, emocionālai, intelektuālai un sociālā līdzsvara pilnveidei. (L1, Pd8)
11. Veselības un fiziskās aktivitātes jomas mācību satura integrācija sākumizglītības pedagoģiskajā procesā. Ķermeņa slodzes reakcijas fizioloģisko izmaiņu kontrolēšana. Sabalansēta uztura un fiziskās slodzes apzināšana. (L1, Pd8)
12. Fiziskās aktivitātes aspekti labai fiziskai un emocionālai veselībai un to saistība ar mācīšanās procesu. (L1)
13. Aktuāli jautājumi veselības un fiziskās aktivitātes izglītības jomā. (S1, Pd8)

L – lekcija

S – seminārs

P – praktiskais darbs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Lieto zināšanas veselības un fiziskās aktivitātes jautājumos mācību satura plānošanai un īstenošanai sākumizglītības posmā.
2. Zina, formulē un prot izskaidrot veselības un fiziskās izglītības pamatnostādnes, pārzina sporta un veselības mācību priekšmeta vadīšanas metodoloģiju sākumizglītībā, pedagoģiskās pieejas to organizēšanā, drošas un bērncentrētas mācību vides radīšanā, plānošanā, vadīšanā un izvērtēšanā.
3. Zina fiziskās un garīgās veselības uzturēšanas principus

PRASMES:

4. Prot veikt profilaktiskas darbības fiziskās un garīgās veselības uzturēšanai.
5. Prot pielietot fiziskos vingrinājumus un aktivitāšu veidu bērniem ar dažādu funkcionālo stāvokli un motorās attīstības pakāpi, prot izskaidrot veselību veicinošos aspektus.
6. Prot atbilstoši noteiktajam mērķim, plānot, organizēt un īstenot veselības un fiziskas aktivitātes jomai atbilstošu starppriekšmetu saikni, veidojot jēgpilnu mācīšanās procesu.
7. Prot radīt skolēniem motivējošu mācību vidi ar mūsdienīgiem veselību veicinošiem fiziskās aktivitātes līdzekļiem, veicinot caurviju prasmju attīstību.

KOMPETENCE:

8. Spēj izmantot novērojumus skolēnu sniegumu izmaiņu dinamikas izvērtēšanai un veikt atgriezenisko saiti.

9. Spēj attīstīt izglītojamā un savas sociālās un emocionālās kompetences.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Literatūras avotu izpēte (16 stundas)

Patstāvīgā darba tēmas (starppārbaudījumi):

1. Veselības un veselības kompetences jēdziens Pasaules Veselības organizācijas (PVO) definējumā, veselības veicināšanas un veselības izglītības teorijā. (Pd6)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

1. Patstāvīgi studē literatūru par veselības veicināšanas, veselības izglītības teorijām un nozīmīgākajiem jautājumiem saistībā ar sākumizglītībā mācāmo saturu veselības un fiziskās aktivitātes jomā, veselīga dzīvesveida paradumu veidošanai.

2. Sagatavo prezentāciju par veselības veicināšanas izglītības aktuālākajiem jautājumiem kādā vienā konkrētā tēmā pēc studenta izvēles.

Sasniedzamais rezultāts:

1. Lieto zināšanas veselības un fiziskās aktivitātes jautājumos mācību satura plānošanai un īstenošanai sākumizglītības posmā.

2. Zina, formulē un prot izskaidrot veselības un fiziskās izglītības pamatnostādnes, pārzina sporta un veselības mācību priekšmeta vadīšanas metodoloģiju sākumizglītībā, pedagoģiskās pieejas to organizēšanā, drošas un bērncentrētas mācību vides radīšanā, plānošanā, vadīšanā un izvērtēšanā.

2. Fiziskās aktivitātes, veselības un fiziskās izglītības pamatnostādnes Eiropā un Latvijā un citviet. (Pd6)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

1. Patstāvīgi studē sporta jomas literatūru, izskata sākumizglītības standartā paredzētos sasniedzamos rezultātus Veselības un fiziskās aktivitātes jomā.

2. Sagatavo prezentāciju par fiziskās aktivitātes veselību veicinošiem aspektiem, sporta izglītības aktuālākajiem jautājumiem kādā vienā konkrētā tēmā pēc studenta izvēles.

Sasniedzamais rezultāts:

1. Lieto zināšanas veselības un fiziskās aktivitātes jautājumos mācību satura plānošanai un īstenošanai sākumizglītības posmā.

2. Zina, formulē un prot izskaidrot veselības un fiziskās izglītības pamatnostādnes, pārzina sporta un veselības mācību priekšmeta vadīšanas metodoloģiju sākumizglītībā, pedagoģiskās pieejas to organizēšanā, drošas un bērncentrētas mācību vides radīšanā, plānošanā, vadīšanā un izvērtēšanā.

3. Skolotāja fiziskās un garīgās veselības uzturēšanas principi. (Pd12)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

1. Patstāvīgi vingrināties dažādu fizisko vingrinājumu izpildē veselībai un ķermeņa kustību iespēju apzināšanai.

2. Veikt pašizpēti dzīvesveidā (pašmonitorings, piem., dzīvesveida fiksēšana dienasgrāmatā un dzīvesveida analīze, izvērtēšana, plānošana → mērķu formulēšana → prioritāšu izvirzīšana → mērķu sadalīšana reālos, izmērāmos darbības posmos → darbībai nepieciešamo resursu identificēšana un piekļuve tiem → darbības veikšana → rezultāta sasniegšana → nepieciešamās plāna izmaiņas izaicinājumu pārvarēšanai); apzināt veselīga dzīvesveida priekšrocības.

Sasniedzamais rezultāts:

1. Zina fiziskās un garīgās veselības uzturēšanas principus

2. Prot veikt profilaktiskas darbības fiziskās un garīgās veselības uzturēšanai.

3. Spēj attīstīt izglītojamā un savas sociālās un emocionālās kompetences.

4. Sporta pedagoģijas jēdziena būtība. Sporta pedagoģijā lietotie terminoloģiskie skaidrojumi un metodes, starppriekšmetu saikne un tās pielietojums mērķtiecīgā izglītošanās procesa izveidē. Bērncentrētas mācību vides pielāgošana fiziskajām aktivitātēm un drošības noteikumi saistībā ar fiziskajām aktivitātēm. (Pd6)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

1. Patstāvīgi studēt un izprast Veselības un fiziskās aktivitātes līdzekļu pielietojumu caurviju prasmju attīstībai: kritiskā domāšana un problēmrisināšana, jaunrade, pašvadīta mācīšanās, sadarbība, līdzdalība un digitālās prasmes.

2. Izvēlēties un sagatavot vienu interaktīvas metodes paņēmieni atgriezeniskās saites nodrošināšanai (piem., sastādīt viktorīnu, testa jautājumus ar Quizlet rīku, u.tml.)

Sasniedzamais rezultāts:

Lieto zināšanas veselības un fiziskās aktivitātes jautājumos mācību satura plānošanai un īstenošanai sākumizglītības posmā.

5. Kustību apguve un biomotoro spēju attīstība no 7 līdz 13 gadiem, fiziskās spējas, fiziskā sagatavošanas process un skolēna veselība. (Pd6)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

1. Patstāvīgi studēt atbilstošu literatūru.

2. Sagatavo prezentāciju atbilstoši tematikai “Kustību apguve skolēna fiziskai, emocionālai, intelektuālai un sociālā līdzsvara pilnveidei”

Sasniedzamais rezultāts:

1. Prot pielietot fiziskos vingrinājumus un aktivitāšu veidu bērniem ar dažādu funkcionālo stāvokli un motorās attīstības pakāpi, prot izskaidrot veselību veicinošos aspektus.

2. Spēj izmantot novērojumus skolēnu sniegumu izmaiņu dinamikas izvērtēšanai un veikt atgriezenisko saiti.

6. Veselības un fiziskās aktivitātes jomas mācību satura integrācija sākumizglītības pedagogiskajā procesā. Droša rīcība apkārtējā vidē un ārkārtas situācijās. Veselīgas vides un apstākļu nodrošināšana ikdienā. Ķermeņa slodzes reakcijas fizioloģisko izmaiņu kontrolēšana. Sabalansēta uztura un fiziskās slodzes apzināšana. (Pd6)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

1. Patstāvīgi studēt atbilstošu literatūru.

2. Sagatavot prezentāciju atbilstoši tematikai

Sasniedzamais rezultāts:

1. Prot atbilstoši noteiktajam mērķim, plānot, organizēt un īstenot veselības un fiziskas aktivitātes jomai atbilstošu starppriekšmetu saikni, veidojot jēgpilnu mācīšanās procesu.

2. Prot radīt skolēniem motivējošu mācību vidi ar mūsdienīgiem veselību veicinošiem fiziskās aktivitātes līdzekļiem, veicinot caurviju prasmju attīstību.

7. Fiziskās aktivitātes aspekti labai fiziskai un emocionālai veselībai un to saistība ar mācīšanās procesu. Veselības un fiziskās aktivitātes jomas mācību satura komponente - personīgā drošumspēja un emocionālā inteliģence. (Pd6)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

1. Patstāvīgi studēt atbilstošu literatūru.

2. Sagatavo prezentāciju par aktuāliem jautājumiem veselības un fiziskās aktivitātes izglītības jomā – kustību apguve, darbā ar ķermeni balstītā mācīšanās un akadēmisko sniegumu savstarpējās kopsakarības. Skolēna drošumspēja un emocionālai labsajūta.

Sasniedzamais rezultāts:

Spēja attīstīt izglītojamā un savas sociālās un emocionālās kompetences.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi: patstāvīgā darba prezentēšana, refleksija, pašrefleksija un atgriezeniskā saite četru semināru ietvaros (tematiku skat. 3., 6., 8., 13. semināri).

Noslēguma pārbaudījums:

Pārbaudes forma: eksāmens

1. Teorētiskās zināšanas – veselības un fiziskās aktivitātes jomā (40%),
2. Praktiskās zināšanas – situāciju analīze saistībā ar veselības un fiziskās aktivitātes jomas iespējamām darbībām (60 %).

Noslēguma pārbaudījumu studenti kārto tikai tad, ja ir kārtoti visi starppārbaudījumi.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+	+							
2.starppārbaudījums			+	+					+
3.starppārbaudījums	+				+			+	
4.starppārbaudījums						+	+		+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Veselības un veselības kompetences jēdziens Pasaules Veselības organizācijas (PVO) definējumā, veselības veicināšanas un veselības izglītības teorijā. Mācību mērķis un uzdevumi. Mācību saturs atbilstoši mācību mērķim un sasniedzamajiem rezultātiem jomā. (L1, Pd8)

Lekcija. Veselības un veselības kompetences jēdziens Pasaules Veselības organizācijas (PVO) definējumā, veselības veicināšanas un veselības izglītības teorijā. Mācību mērķis un uzdevumi. Mācību saturs atbilstoši mācību mērķim un sasniedzamajiem rezultātiem jomā. Svarīgākās veselības jomā apgūstamās speciālās un vispārīgās prasmes, veselīgs dzīvesveids, veselīga dzīvesveida komponentes un veselīga dzīvesveida paradumu veidošanās.

Patstāvīgais darbs. 1. Patstāvīgi studē literatūru par veselības veicināšanas, veselības izglītības teorijām un nozīmīgākajiem jautājumiem saistībā ar sākumizglītībā mācāmo saturu veselības un fiziskās aktivitātes jomā, veselīga dzīvesveida paradumu veidošanai.

2. Sagatavo prezentāciju par veselības veicināšanas izglītības aktuālākajiem jautājumiem kādā vienā konkrētā tēmā pēc studenta izvēles.

2. Fiziskās aktivitātes, veselības un fiziskās izglītības pamatnostādnes Eiropā un Latvijā un citviet. (L1, Pd8)

Lekcija. Fiziskās aktivitātes, veselības un fiziskās izglītības pamatnostādnes Latvijā un citviet. Veselības un fiziskās aktivitātes izglītības mācību standartu un citu reglamentējošo saistošo likumu un dokumentu raksturojums un lietošana pedagoģiskajā procesā.

Patstāvīgais darbs. Patstāvīgi studē sporta jomas literatūru, izskata sākumizglītības standartā paredzētos sasniedzamos rezultātus Veselības un fiziskās aktivitātes jomā.

3. Veselības un fiziskās aktivitātes mācības pedagoģiskie aspekti. (S1)

Seminārs. Veselības un fiziskās aktivitātes mācības pedagoģiskie aspekti, veselīga dzīvesveida paradumu izkopšana skolēna dzīves kvalitātei ģimenē, skolā un brīvajā laikā.

1. Starpparbaudījums. Sagatavo prezentāciju par fiziskās aktivitātes veselību veicinošiem aspektiem, sporta izglītības aktuālākajiem jautājumiem kādā vienā konkrētā tēmā pēc studenta izvēles.

4. Skolotāja fiziskās un garīgās veselības uzturēšanas principi. (L1)

Lekcija. Skolotāja fiziskās un garīgās veselības uzturēšanas principi.

5. Fiziskie vingrinājumi skolotāja fiziskās un garīgās veselības uzturēšanai. (P4, Pd16)

Praktiskais darbs. Fiziskie vingrinājumi muskuļu korsetes nostiprināšanai. Stiepšanās vingrinājumi. Elpošanas tehnikas un elpošanas vingrinājumi. Fiziskie vingrinājumi dabā.

Patstāvīgais darbs. Patstāvīgi vingrināties dažādu fizisko vingrinājumu izpildē veselībai un ķermeņa kustību iespēju apzināšanai.

6. Veselīga dzīvesveida paradumi skolotāja fiziskai un emocionālai labsajūtai, izdegšanas sindroma profilaksei. (S1)

Seminārs. Veselīga dzīvesveida paradumi skolotāja fiziskai un emocionālai labsajūtai, izdegšanas sindroma profilaksei.

2. Starpparbaudījums. Veikt pašizpēti dzīvesveidā (pašmonitorings, piem., dzīvesveida fiksēšana dienasgrāmatā un dzīvesveida analīze, izvērtēšana, plānošana → mērķu formulēšana → prioritāšu izvirzīšana → mērķu sadalīšana reālos, izmērāmos darbības posmos → darbībai nepieciešamo resursu identificēšana un piekļuve tiem → darbības veikšana → rezultāta sasniegšana → nepieciešamās plāna izmaiņas izaicinājumu pārvarēšanai); apzināt veselīga dzīvesveida priekšrocības.

7. Sporta pedagoģijas jēdziena būtība. Sporta pedagoģijā lietotie terminoloģiskie skaidrojumi un metodes, starppriekšmetu saikne un tās pielietojums mērķtiecīgā izglītošanās procesa izveidē. (L1)

Lekcija. Sporta pedagoģijas jēdziena būtība. Sporta pedagoģijā lietotie terminoloģiskie skaidrojumi un metodes, starppriekšmetu saikne un tās pielietojums mērķtiecīgā izglītošanās procesa izveidē.

8. Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma un caurviju prasmju attīstība. Interaktīvas metodes atgriezeniskās saites nodrošināšanai. (S1, Pd8)

Seminārs. Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma un caurviju prasmju attīstība: kritiskā domāšana un problēmrisināšana, jaunrade, pašvadīta prasmes mācīšanās, sadarbība, līdzdalība un digitālās prasmes. Interaktīvas metodes atgriezeniskās saites nodrošināšanai (piem., Quizlet, Kahoot u.tml.)

Patstāvīgais darbs. Patstāvīgi studēt un izprast Veselības un fiziskās aktivitātes līdzekļu pielietojumu caurviju prasmju attīstībai: kritiskā domāšana un problēmrisināšana, jaunrade, pašvadīta mācīšanās, sadarbība, līdzdalība un digitālās prasmes.

3. Starpparbaudījums. Izvēlēties un sagatavot vienu interaktīvas metodes paņēmieni atgriezeniskās saites nodrošināšanai (piem., sastādīt viktorīnu, testa jautājumus ar Quizlet rīku, u.tml.)

9. Kustību apguve un biomotoro spēju attīstība no 7 līdz 13 gadiem, fiziskās spējas, fiziskās sagatavošanas process un skolēna veselība. (L1)

Lekcija. Kustību apguve un biomotoro spēju attīstība no 7 līdz 13 gadiem, fiziskās spējas, fiziskā sagatavošanas process un skolēna veselība.

10. Kustību apguve skolēna fiziskai, emocionālai, intelektuālai un sociālā līdzsvara pilnveidei. (L1, Pd8)

Lekcija. Kustību apguve skolēna fiziskai, emocionālai, intelektuālai un sociālā līdzsvara pilnveidei.

Patstāvīgais darbs. 1. Patstāvīgi studē atbilstošu literatūru.

2. Sagatavo prezentāciju atbilstoši tematikai “Kustību apguve skolēna fiziskai, emocionālai, intelektuālai un sociālā līdzsvara pilnveidei”.

11. Veselības un fiziskās aktivitātes jomas mācību satura integrācija sākumizglītības pedagoģiskajā procesā. Ķermeņa slodzes reakcijas fizioloģisko izmaiņu kontrolēšana. Sabalansēta uztura un fiziskās slodzes apzināšana. (L1, Pd8)

Lekcija. Veselības un fiziskās aktivitātes jomas mācību satura integrācija sākumizglītības pedagoģiskajā procesā. Droša rīcība apkārtējā vidē un ārkārtas situācijās. Veselīgas vides un apstākļu nodrošināšana ikdienā. Ķermeņa slodzes reakcijas fizioloģisko izmaiņu kontrolēšana. Sabalansēta uztura un fiziskās slodzes apzināšana.

Patstāvīgais darbs. Patstāvīgi studē atbilstošu literatūru.

2. Sagatavot prezentāciju atbilstoši tematikai

12. Fiziskās aktivitātes aspekti labai fiziskai un emocionālai veselībai un to saistība ar mācīšanās procesu. (L1)

Lekcija. Fiziskās aktivitātes aspekti labai fiziskai un emocionālai veselībai un to saistība ar mācīšanās procesu. Veselības un fiziskās aktivitātes jomas mācību satura komponente - personīgā drošumspēja un emocionālā inteliģence.

13. Aktuāli jautājumi veselības un fiziskās aktivitātes izglītības jomā. (S1, Pd8)

Seminārs. Aktuāli jautājumi veselības un fiziskās aktivitātes izglītības jomā – kustību apguve, darbā ar ķermeni balstītā mācīšanās un akadēmisko sniegumu savstarpējās kopsakarības. Skolēna drošumspēja un emocionālai labsajūta.

Patstāvīgais darbs. Patstāvīgi studē atbilstošu literatūru.

4. Starpparbaudījums. Sagatavo prezentāciju par aktuāliem jautājumiem veselības un fiziskās aktivitātes izglītības jomā – kustību apguve, darbā ar ķermeni balstītā mācīšanās un akadēmisko sniegumu savstarpējās kopsakarības. Skolēna drošumspēja un emocionālai labsajūta.

L – lekcija

P – praktiskais darbs

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Jansone, R., Fernāte, A., & Bula-Biteniece, I. (2016). *Sporta pedagoģija vakar, šodien, rīt*. Rīga: RaKA, 526 lpp.
2. *Mācīšanās lietpratībai*. (2018). Kolektīvā monogrāfija. Zin., red. D. Namsone, lit., red. E. Vējiņš. Pieejams: <https://www.siic.lu.lv/skolam/petnieciba/monografija-macisanas-lietpratibai/>
3. *Sports un veselība 1.–9. klasei*. Rīga. Valsts izglītības satura centra (VISC) īstenotā projekta “Kompetenču pieeja mācību saturā” datu bāze "mape.skola2030.lv" Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/162>

Papildus informācijas avoti		
1.	Dombrovskis, V., Korniseva, A., Guseva, S., & Capulis, S. (2019). <i>Predictors of burnout and mental health in professional activity of Latvian teachers</i> . The European Proceedings of Social & Behavioural Sciences, 39, 329-336. eISSN: 2357-1330. https://doi.org/10.15405/epsbs.2019.12.02.39 .	
2.	Duhigs, Č. (2015). <i>Ieraduma spēks</i> . Apgāds Zvaigzne ABC.	
3.	Dryden, G., Vos, J. (2008). <i>Neierobežots Jaunais mācību apvērsums un septiņas atslēgas tā veicināšanai</i> . Published internationally by The The Learning Web Ltd., P.O. Box 87209, Meadowbank, Auckland, New Zealand 1742	
4.	Korniseva, A., Guseva, S., Dombrovskis, V., & Capulis, S. (2019). <i>Professional burnout level and mental health of teachers in Latvia</i> . The European Proceedings of Social & Behavioural Sciences, 40, 337-345. eISSN: 2357-1330. https://doi.org/10.15405/epsbs.2019.12.02.40 .	
5.	Orehovs, V. (2006). <i>Ar gudru ziņu 1.-4. klase</i> . RaKa, 2006. 444 lpp.	
6.	<i>Positive Youth Development Through Sport</i> . (2016). Routledge, xviii, 244 p.	
7.	Švinks, U. (2007). <i>Vingrošana</i> . Monogrāfija. Mācību līdzeklis LSPA studentiem un docētājiem. Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmija. Pieejams: https://www.lspa.lv/files/study/lection_materials/U.Svinks/Monografija_vingrosana.pdf	
8.	Volmeše, S. (2009). <i>Kustībās slēptā gudrība</i> . ISBN 9984310027 izd.Madris	
Periodika un citi informācijas avoti		
1.	Brain-Based Learning Theory. (2017). Pieejams: http://jehdnet.com/journals/jehd/Vol_6_No_1_March_2017/3.pdf	
2.	Health behavior models. (2014). Pieejams: https://www.researchgate.net/publication/261773590_Health_Behavior_Models	
3.	Pusaudžu fiziskā, emocionālā un sociālā līdzsvara attīstība iekļaujošajā izglītībā. Metodiskais līdzeklis. Pieejams: http://www.telerehabilitation.lv/	
4.	Līdzdalības piedzīvojums.(2017). Rokasgrāmata skolotājiem. Pieejams: http://www.dagda.lv/uploads/media/ROKASGRAMATA_SKOLOTAJIEM_2017.pdf	
5.	http://www.bernulabklajiba.lv/	
6.	<i>Slimību kontroles un profilakses centra mājas lapa</i> . Pieejams: https://spkc.gov.lv/lv/	
7.	Sporta izglītība un fiziskās aktivitātes Eiropas skolās. Pieejams: http://viaa.gov.lv/files/news/18968/physical_education_and_sport_at_school_in_europe_lv.pdf	
8.	Teaching Strategies for Health Educators. Pieejams: https://study.com/academy/topic/teaching-strategies-for-health-educators.html	
9.	VISC izstrādātie metodiskie materiāli. Pieejams: https://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/metmat_visc.shtml	
10.	Veselības un drošības jautājumu aktualizēšana sākumskolā.(2012). Metodisks līdzeklis. Pieejams: https://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/veselibas_dros_jaut_sakumskola.pdf	
Piezīmes		
Profesionālā bakalaura studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” B. daļas studiju kurss.		
Kurss tiek docēts latviešu valodā.		

Modulis: Sākumskolas skolotājs (4. - 6. klase)

Studiju moduļa apguves rezultātā sasniedzamie studiju rezultāti

Zināšanas:

- izprot specializācijas jomas mērķi un vietu izglītības saturā, apguves likumsakarības un pamatprincipus 4.-6. klašu posmā;
- izprot mācību jomu saturu un to apguves formas un metodes 4.-6. klašu posmā;

Prasmes:

- demonstrē prasmi plānot pedagoģisku procesu, izstrādāt mācību materiālus, vērtēt izglītojamo sniegumu, sniegt atgriezenisko saiti un reflektēt par savu un kolēģu sniegumu;
- identificē savas profesionālās pilnveides vajadzības, sekojot līdzi specializācijas jomas aktualitātēm un inovācijām;
- spēj plānot un organizēt pasākumus, izmantojot apgūtas teorētiskos pamatus un prasmes;

Kompetences:

- spēj patstāvīgi plānot un īstenot pedagoģisku procesu, izvēloties integrēto mācību saturu un metodes saskaņā ar kompetenču pieejas būtību;
- spēj atbildīgi organizēt izglītojama rezultātu vērtēšanu un pašizvērtēšanu, sniedzot izglītojamajam atgriezenisko saikni, respektējot viņa individualitāti un vajadzības;
- spēj plānot starpdisciplināru, personalizētu un diferencētu mācību procesu, nodrošinot izglītojamā individuālo mācīšanās mērķu sasniegšanu.
- patstāvīgi plāno un īsteno pedagoģisko darbību pamatizglītības pirmajā posmā, elastīgi piemēro to izglītojamo vajadzībām, sociokultūras situācijai, pedagoģijas un psiholoģijas nozares aktualitātēm.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Dabaszinātņu joma: Dabaszinības II
Studiju kursa kods (DUIS)	
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	40
<i>Lekciju stundu skaits</i>	8
<i>Semināru stundu skaits</i>	16
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	16
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	128
Kursa autors(-i)	
Dr. paed., vadošā pētniece Eridiana Oļehnoviča (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Mg. sc. educ. Ance Elstiņa (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. paed., vadošā pētniece Eridiana Oļehnoviča Ph.D, Mg. izglītības vadībā, Mg. chem., doc. Pāvels Pestovs	
Priekšzināšanas	
Dabaszinātņu joma: Dabaszinības I Skolotāja profesionālās darbības pamati Mācīšana un mācīšanās Izglītības procesa organizācija sākumskolā Psiholoģija skolotājiem Informācijas tehnoloģija izglītībā. 2. studiju darbs Iekļaujošā un speciālā izglītība	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kurss ir paredzēts topošajiem sākumizglītības skolotājiem. To apgūstot studējošie pilnveido zināšanu un prasmju sistēmu un attīsta profesionālo kompetenci dabaszinātņu jomas mācību procesa plānošanā un organizēšanā 4.- 6. klasē, atbilstoši valsts pamatzglītības standarta prasībām.</p> <p>Kursa apguvē akcents tiek likts uz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dabaszinību mācību metodikas zināšanu un prasmju apguvi jēgpilna skolēnu mācību procesa organizēšanai, īstenojot pētniecisko pieeju un caurviju prasmju pilnveidi, - studējošo pašvadītu mācīšanos gan individuāli, gan sadarbojoties grupā, dabaszinātniskās izpratnes padziļināšanai, - ieradumu un tikumu pilnveidošanu, kas balstīti vērtībizglītībā, dabas un cilvēka ilgtspējīgā mijiedarbībā, - savas darbības un sasniegto rezultātu – zināšanu, prasmju un kompetences - kritisku analīzi un izvērtēšanu. <p>KURSA MĒRĶIS: pilnveidot studējošo dabaszinātnisko prātību un pedagoģisko kompetenci, apgūstot dabaszinību mācību metodiku atbilstoši Valsts pamatzglītības standartā iestrādātajai kompetenču pieejai un</p>	

sasniedzamajiem rezultātiem dabaszinātņu jomā, kā arī plānotajiem rezultātiem caurviju prasmēs un skolēnam attīstāmajiem ieradumiem un tikumiem, beidzot 6. klasi.

KURSA UZDEVUMI:

1. Nodrošināt skolotāja profesionālajai darbībai nepieciešamo metodisko zināšanu apguvi par dabaszinātņu jomas mācību saturu, mācību procesa organizēšanas metodiku un kontekstu 4.-6. klasē, atbilstoši valsts pamatizglītības standarta prasībām un kompetenču pieejai.
2. Pilnveidot prasmi pielietot apgūtās zināšanas dabaszinību mācību procesa plānošanā un modelēšanā, īstenojot pētniecisko pieeju, attīstot skolēnu izziņas intereses un padziļinot dabaszinātnisko prātību.
3. Pilnveidot caurviju prasmi kritiski analizēt savu un citu sniegumu, modelēt jēgpilnas atgriezeniskās saites sniegšanu skolēnu snieguma izvērtēšanai.
4. Veicināt ieradumu un tikumu pilnveidi, kas balstīti vērtībizglītībā, dabas un cilvēka ilgtspējīgā mijiedarbībā.

Studiju kursa kalendārais plāns

1. MĀCĪBU PROCESA PLĀNOŠANA UN ĪSTENOŠANA DABASZINĪBĀS. Skolēnam sasniedzamie rezultāti dabaszinātņu mācību jomā, beidzot 6. klasi. Tematiskā plāna izveide. Mācību stundu plānošana, mācību darba organizēšanas formu un metožu izvēle, atbilstoši kompleksajiem sasniedzamajiem rezultātiem dabaszinībās. Mācību sasniegumu formatīvā un summātīvā vērtēšana. Snieguma līmeņu aprakstu izveide. IKT rīki skolēnu digitālās kompetences pilnveidei, atgriezeniskās saites sniegšanai. Mākslīgā intelekta rīku izmantošana. Pārbaudes darbu izstrāde dabaszinībās (L2, S4, Pd4, Pd32).

2. SKOLĒNAM SASNIEDZAMIE KOMPLEKSIE REZULTĀTI DABASZINĪBĀS 4. KLASĒ. Tematu apguves mērķi, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), mācību satura apguves norise un metodiskie komentāri. Skolēnu pētnieciskā darbība dabaszinātniskās prātības veidošanai, simulācijas un informācijas tehnoloģiju izmantošana dabaszinību apgūvē. Mācību stundas plāna sagatavošana, prezentēšana un analīze (L2, S4, P4, Pd32).

3. SKOLĒNAM SASNIEDZAMIE KOMPLEKSIE REZULTĀTI DABASZINĪBĀS 5. KLASĒ. Tematu apguves mērķi, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), mācību satura apguves norise un metodiskie komentāri. Skolēnu pētnieciskā darbība dabaszinātniskās prātības veidošanai, simulācijas un informācijas tehnoloģiju izmantošana dabaszinību apgūvē. Mācību stundas plāna sagatavošana, prezentēšana un analīze (L2, S4, P4, Pd32).

4. SKOLĒNAM SASNIEDZAMIE KOMPLEKSIE REZULTĀTI DABASZINĪBĀS 6. KLASĒ. Tematu apguves mērķi, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), mācību satura apguves norise un metodiskie komentāri. Skolēnu pētnieciskā darbība dabaszinātniskās prātības veidošanai, simulācijas un informācijas tehnoloģiju izmantošana dabaszinību apgūvē. Mācību stundas plāna sagatavošana, prezentēšana un analīze (L2, S4, P4, Pd32).

L - lekcija

S – seminārs

P – praktiskie darbi

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti**ZINĀŠANAS:**

1. Izprot valsts pamatizglītības standarta prasības un plānotos skolēnam sasniedzamos rezultātus dabaszinātņu mācību jomā, beidzot 6. klasi.
2. Izprot pētnieciskās darbības nozīmi skolēnu dabaszinātniskās prasības veidošanai, vērtību un tikumu nostiprināšanai.
3. Pārzina dabaszinātņu terminoloģiju, izprot tās adekvāta lietojuma nozīmīgumu skolēnu zināšanu un izpratnes pilnveidē.

PRASMES:

4. Prot izvirzīt mācību mērķus, formulēt sasniedzamos mācīšanās rezultātus.
5. Prot pielietot daudzveidīgas mācību darba organizēšanas un skolēnu snieguma izvērtēšanas metodes.

KOMPETENCE:

6. Patstāvīgi un sadarbībā ar studiju biedriem plāno, modelē un izvērtē mācību procesu dabaszinībās, izvēloties atbilstošas mācību darba organizēšanas formas, metodes un mācību aktivitātes, nepieciešamos resursus, nodrošinot savu profesionālo pilnveidi un potenciālo skolēnu dabaszinātniskās prasības veidošanos.
7. Spēj plānot un īstenot mācību procesu, kas balstīts vērtībizglītībā, dabas un cilvēka ilgtspējīgā mijiedarbībā, veicinot skolēnu ieradumu un tikumu, kā arī caurviju prasmju pilnveidi.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studējošo patstāvīgais darbs paredzēts katra temata ietvaros un ietver darbu ar normatīvajiem dokumentiem, dabaszinību mācību priekšmeta programmas 1.-6.klasei atbilstošo klašu sadaļu analīzi, temata sasniedzamo rezultātu, apgūstamo jēdzienu, apguves norises, mācību līdzekļu/mācību grāmatu un metodisko komentāru analīzi, mācību procesa plānošanu, skolēnu pētnieciskās/eksperimentālās darbības plānošanu, temata sasniedzamajiem rezultātiem atbilstošo IT resursu un rīku iepazīšanu, mācību uzdevumu sagatavošanu, caurviju prasmju pilnveides plānošanu, mācību sasniegumu vērtēšanas metodisko paņēmieni apkopojumu, atgriezeniskās saites sniegšanas modelēšanu skolēniem.

PATSTĀVĪGAIS DARBS:

1. Tematiskā plāna izstrāde un prezentēšana dabaszinībās vienai klasei (4., 5., vai 6. klasei), iekļaujot atsauces uz izmantotiem resursiem.
2. IKT rīki skolēnu digitālās kompetences pilnveidei dabaszinībās (viena e-domu karte par 3 dažādu IKT rīku aprobāciju).
3. Mācību blokstundas izstrādne un prezentācija (9G didaktiskais modelis) vienam 4. klases temata apakštematam.
4. Mācību stundas izstrādāšana (5E didaktiskais modelis) viena 5. klases temata apakštematam.
5. Viena 5. klases temata pārbaudes darba izstrādāšana (komplekss sasniedzamais rezultāts, summatīvais vērtējums), iekļaujot skolēna snieguma līmeņu aprakstu.
6. Mācību stundas izstrādne bezmaksas digitālajā aplikācijā nearpod.com vienam 6. klases temata apakštematam.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

1. Aktīva līdzdalība lekcijās, semināros un praktiskajos darbos, sava viedokļa un metodiskā redzējuma (idejas, pieejas, metodes) paušana diskusijās -20%.
2. Tematiskā plāna izstrāde un prezentēšana dabaszinībās vienai klasei (4., 5., vai 6. klasei), iekļaujot atsauces uz izmantotiem resursiem -10%.

3.IKT rīki skolēnu digitālās kompetences pilnveidei dabaszinībās (viena e-domu karte par 3 dažādu IKT rīku aprobāciju) -10%. .

4.Mācību blokstundas izstrādne un prezentācija (9G didaktiskais modelis) vienam 4. klases temata apakštematam-20%. .

5.Mācību stundas izstrādāšana (5E didaktiskais modelis) viena 5. klases temata apakštematam-10%.

6.Viena 5. klases temata pārbaudes darba izstrādāšana (komplekss sasniedzamais rezultāts, summatīvais vērtējums), iekļaujot skolēna snieguma līmeņu aprakstu-20%. .

7.Mācību stundas izstrādne bezmaksas digitālajā aplikācijā nearpod.com vienam 6. klases temata apakštematam-10%.

Eksāmenu studējošie kārtoti tikai tad, ja ir nokārtoti visi starppārbaudījumi. Studiju kursa gala vērtējumu summatīvi veido starppārbaudījumu (patstāvīgo darbu) vērtējums.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti						
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1. starppārbaudījums.							
1.1.Tematiskā plāna izstrāde un prezentēšana dabaszinībās vienai klasei (4., 5., vai 6. klasei), iekļaujot atsauces uz izmantotiem resursiem.	+			+			+
1.2.IKT rīki skolēnu digitālās kompetences pilnveidei dabaszinībās (viena e-domu karte par 3 dažādu IKT rīku aprobāciju).					+	+	
2. starppārbaudījums.							
Mācību blokstundas izstrādne un prezentācija (9G didaktiskais modelis) vienam 4. klases temata apakštematam.	+	+	+	+	+	+	+
3. starppārbaudījums.							
3.1.Mācību stundas izstrādāšana (5E didaktiskais modelis) viena 5. klases temata apakštematam.	+	+	+	+	+	+	+
3.2.Viena 5.klases temata pārbaudes darba izstrādāšana (komplekss sasniedzamais rezultāts, summatīvais vērtējums), iekļaujot skolēna snieguma līmeņu aprakstu.	+	+	+	+	+	+	+
4. starppārbaudījums.							
Mācību stundas izstrādne bezmaksas digitālajā aplikācijā nearpod.com vienam 6. klases temata apakštematam.	+		+	+	+	+	
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Summatīvi vērtējot studējošā sniegumu, tiks izmantoti kritēriji no B. Blūma taksonomijas kognitīvajai un afektīvajai jomai.

ai. Vērtējums ir atkarīgs no tā, kuru līmeņu domāšanas un emocionālie procesi tiek izmantoti un ir atpazīstami studējošā sniegumā, gan līdzdarbojoties studiju procesā, gan starppārbaudījumu darbu izstrādē un prezentācijā.

KOGNITĪVĀ JOMA:

Zināšanas - spēja atrast atbilstošu informāciju vai faktus bez nepieciešamības tos izprast - **5** (viduvēji);

Izpratne - spēja saprast un interpretēt informāciju, aprakstīt vai izteikt to citiem vārdiem - **6** (gandrīz labi);

Pielietošana - spēja izmantot apgūto materiālu jaunās situācijās, savā profesionālajā darbībā - **7** (labi);

Analīze un sintēze - spēja sadalīt informāciju komponentēs, saskatīt to mijattiecības, izcelt atsevišķas idejas un spēja savienot atsevišķus faktus, idejas vienā veselumā - **8** (ļoti labi);

Izvērtēšana - spēja spriest par faktu, ideju nozīmi, vērtību atbilstību konkrētam nolūkam - **9** (teicami);

Jaunrade - spēja ģenerēt jaunas idejas, pieejas, metodes, stratēģijas - **10** (izcili).

AFEKTĪVĀ JOMA ietver ar mācīšanās emocionālo komponenti saistītos jautājumus pieaugošā sarežģītības secībā - no vienkāršas vēlmes piedalīties studiju procesā līdz uzskatu, ideju un attieksmju integrācijai.

To veido piecas pamatkategorijas un katrai no tām ir attiecināms vērtējums:

Saņemšana - vēlme saņemt informāciju, studējošais ar interesi nododas darbam, ar cieņu klausās pārējos, ir jūtīgs pret sociālajām problēmām - **6** (gandrīz labi);

Atsauksmās - vērojama studējošā aktīva līdzdalība studiju procesā, viņš izrāda interesi par studiju kursu, vēlas prezentēt savu viedokli, piedalās diskusijās, izjūt prieku, palīdzot citiem - **7** (labi);

Vērtēšana - no vienkāršas vērtību pieņemšanas līdz dziļām saistībām, studējošais demonstrē ticību demokrātiskiem procesiem, novērtē zināšanu nozīmīgumu ikdienas dzīvē, izrāda rūpes par citu labklājību, ir jūtīgs pret individuālajām un kultūras atšķirībām - **8** (ļoti labi);

Organizēšana - procesi, kuros studējošais iesaistās, mēģinot savienot dažādas vērtības, risināt konfliktus, internalizēt vērtības. Studējošais uzņemas atbildību par savu uzvedību un rīcību, pieņem profesionālās ētikas standartus, pielāgo savu uzvedību vērtību sistēmai - **9** (teicami);

Raksturošana - studējošajam piemīt vērtību sistēma, ietverot uzskatus, idejas un attieksmes, kas nosaka viņa/-as uzvedību konsekvētā un paredzamā veidā, studējošais demonstrē pašpaļāvību patstāvīgā studiju darbā, profesionālu un ētisku rīcību, izrāda pozitīvu personisko, sociālo un emocionālo pielāgošanos - **10** (izcili).

Kursa saturs

1. TEMATS. MĀCĪBU PROCESA PLĀNOŠANA UN ĪSTENOŠANA DABASZINĪBĀS (L2, S4, Pd4, Pd32).

Skolēnam sasniedzamie rezultāti dabaszinātņu mācību jomā, beidzot 6. klasi. Tematiskā plāna izveide. Mācību stundu plānošana, mācību darba organizēšanas formu un metožu izvēle, atbilstoši kompleksajiem sasniedzamajiem rezultātiem dabaszinībās. Mācību sasniegumu formatīvā un summatīvā vērtēšana. Snieguma līmeņu aprakstu izveide. IKT rīki skolēnu digitālās kompetences pilnveidei, atgriezeniskās saites sniegšanai. Mākslīgā intelekta rīku izmantošana. Pārbaudes darbu izstrāde dabaszinībās.

PATSTĀVĪGAIS DARBS:

1. Izanalizēt MK noteikumus Nr. 747 "Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem" un dabaszinību paraugprogrammas saturu 1.-6. klasei. Tematiskā plāna izstrāde un prezentēšana dabaszinībās vienai klasei (4., 5., vai 6. klasei), iekļaujot atsaucē uz izmantotiem resursiem.

2.E-domu kartes izveide un prezentācija par trīs dažādu IKT rīku aprobāciju skolēnu digitālās kompetences pilnveidei dabaszinībās, izmantojot bezmaksas domu kartes izveides aplikācijas (piemēram, <https://www.mindonmap.com/lv/>, <https://xmind.app/>, https://www.canva.com/lv_lv/u.c).

1. STARPPĀRBAUDĪJUMS.

Studējošie prezentē izstrādāto 1) tematisko plānu vienai klasei un 2) e-domu karti par aprobētajiem trīs dažādiem IKT rīkiem skolēnu digitālās kompetences pilnveidei dabaszinībās.

2. TEMATS. SKOLĒNAM SASNIEDZAMIE KOMPLEKSIE REZULTĀTI DABASZINĪBĀS 4. KLASĒ (L2, S4, P4, Pd32).

Tematu apguves mērķi, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), mācību satura apguves norise un metodiskie komentāri. Skolēnu pētnieciskā darbība dabaszinātniskās prasmes veidošanai, simulācijas un informācijas tehnoloģiju izmantošana dabaszinību apgūvē. Mācību stundas plāna sagatavošana, prezentēšana un analīze.

2.1. „Lielā ideja” par organismu dzīvības procesiem. **4.1. temata “Kā vairojas, aug un attīstās dzīvie organismi?”** apguves mērķis, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), apguves norise un metodiskie komentāri (L2, S1, P1, Pd8). Izpratnes veidošana par dzīvo organismu vairošanos, augšanu un attīstību, selekcijas nozīmi cilvēku dzīvē.

2.2. „Lielā ideja” par spēka iedarbības nepieciešamību objektu kustības maiņai un objektu spēju citam uz citu iedarboties attālināti mācību saturs un mācību metodika. **4.2. temata “Kā darbojas spēki?”** apguves mērķis, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), apguves norise un metodiskie komentāri (S1, P1, Pd8). Eksperimentāli noskaidro, ka ķermeņu mijiedarbību raksturojošs lielums ir spēks, attēlo spēka lielumu un virzienu, spēku līdzsvara ietekmi uz ķermeņu kustību; noskaidro, ka spēku var ietaupīt, izmantojot vienkāršos mehānismus-sviru, trīsi, slīpo plakni.

2.3. „Lielā ideja” par enerģijas nezūdamību un pāreju no vienas formas citā. **4.3. temata “Kā rodas un izplatās gaisma un skaņa?”** apguves mērķis, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), apguves norise un metodiskie komentāri (S1, P1, Pd8).

Pētnieciskās darbības prasmes pilnveide, pētot gaismas un skaņas īpašības (gaismas izplatīšanos, sadalīšanos, atstarošanu, laušanu; skaņas uztveršanu, pastiprināšanu, augstumu un skaļumu). Demonstrējumu un eksperimentu metodika, izzinot skaņas un gaismas īpašības.

2.4. „Lielā ideja” par Saules sistēmu kā mazu Visuma daļu. **4.4. temata “Kur Visumā atrodas Zeme?”** apguves mērķis, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), apguves norise un metodiskie komentāri (S1, P1, Pd8).

Saules sistēmas planētu, zvaigznāju iepazīšana, saskata to savstarpējo saistību, skaidro plūdmaiņas un gadalaiku maiņu, Saules un Mēness aptumsuma veidošanos, lai paplašinātu priekšstatus par Visuma uzbūvi. Darbs ar zvaigžņu karti. Saules, Zemes un Mēness kustības modelēšana un cēloņsakarību analīze.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Temata sasniedzamo rezultātu, apgūstamo jēdzienu, apguves norises, mācību līdzekļu/mācību grāmatu un metodisko komentāru analīze. Mācību procesa plānošana. Skolēnu pētnieciskās/eksperimentālās darbības plānošana. Temata sasniedzamajiem rezultātiem

atbilstošo IT resursu un rīku iepazīšana, mācību uzdevumu sagatavošana. Caurviju prasmju pilnveides plānošana. Mācību sasniegumu vērtēšanas metodisko paņēmieni apkopojums, atgriezeniskās saites sniegšanas skolēniem modelēšana.

2.STARPPĀRBAUDĪJUMS.

Mācību blokstundas izstrādāšana (9G didaktiskais modelis) viena 4.klases temata apakštematam, iekļaujot skolēnu pētnieciskās darbības prasmju pilnveidi, izstrādes prezentēšana.

3.TEMATS. SKOLĒNAM SASNIEDZAMIE KOMPLEKSIE REZULTĀTI DABASZINĪBĀS 5. KLASĒ (L2, S4, P4, Pd32).

Tematu apguves mērķi, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), mācību satura apguves norise un metodiskie komentāri. Skolēnu pētnieciskā darbība dabaszinātniskās pratības veidošanai, simulācijas un informācijas tehnoloģiju izmantošana dabaszinību apgūvē. Mācību stundas plāna sagatavošana, prezentēšana un analīze

3.1. "Lielā ideja" par organismu savstarpējo atkarību. **5.1. temata "Kāda ir dzīvo organismu savstarpējā saistība?"** apguves mērķis, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), apguves norise un metodiskie komentāri (L1,S1, P1,Pd8).

Izpratnes padziļināšana par organismu savstarpējo saistību barības ķēdēs, vajadzību pēc enerģijas ieguves un dzīves vides apstākļiem. Izpratnes veidošana par daudzveidīgas ēdienkartes nozīmi cilvēka dzīvē.

3.2. "Lielā ideja" par matērijas uzbūvi. **5.2.temata "Kā izmanto materiālus?"** apguves mērķis, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), apguves norise un metodiskie komentāri (S1, P1,Pd8).

Izpratnes padziļināšana par materiāliem, to īpašībām un izmantošanas iespējām; veido izpratni par atkritumu apsaimniekošanas nepieciešamību. Izveido savu kompozītmateriālu, testē izveidoto materiālu, salīdzinot izejmateriālu un izveidotā kompozītmateriāla īpašības un atbilstību produkta funkcionalitātei. Starppriekšmetu saiknes veidošana ar dizaina un tehnoloģiju 5.2. tematu "Kā izgatavo izstrādājumu no kompozītmateriāliem".

3.3. "Lielā ideja" par elektroenerģijas jēdzienu un tās praktisko izmantošanu. **5.3. temata "Kas ir elektroenerģija?"** apguves mērķis, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), apguves norise un metodiskie komentāri (L1, S1, P2, Pd8)

Iepazīšanās ar elektroenerģiju kā vienu no enerģijas veidiem, veicot eksperimentus un pētījumus, Vienkāršas elektriskās ķēdes saslēgšana un priekšlikumu izstrādāšana efektīvai un drošai elektroenerģijas izmantošanai skolā un mājās.

3.4. „Lielā ideja” par Zemes sistēmu mijiedarbību un ietekmi uz Zemes virsmas un klimata veidošanos. **5.4. temata "Kas ir dabas resursi, un kā tos izmanto?"** apguves mērķis, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), apguves norise un metodiskie komentāri (S1, P1,Pd8).

Izpratnes veidošana par atjaunojamiem un neatjaunojamiem dabas resursiem, to izmantošanas iespējām un saglabāšanas nepieciešamību.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Temata sasniedzamo rezultātu, apgūstamo jēdzienu, apguves norises, mācību līdzekļu/mācību grāmatu un metodisko komentāru analīze. Mācību procesa plānošana.

Skolēnu pētnieciskās/eksperimentālās darbības plānošana. Temata sasniedzamajiem rezultātiem atbilstošo IT resursu un rīku iepazīšana, mācību uzdevumu sagatavošana. Caurviju prasmju pilnveides plānošana. Mācību sasniegumu vērtēšanas metodisko paņēmieni apkopojums, atgriezeniskās saites sniegšana skolēniem.

3.STARPPĀRBAUDĪJUMS.

- 3.1. Mācību stundas izstrādāšana (5E didaktiskais modelis) viena 5. klases temata apakštematam,
- 3.2. Viena 5.klases temata pārbaudes darba izstrādāšana (komplekss skolēnam sasniedzamais rezultāts, summatīvais vērtējums), iekļaujot snieguma līmeņu aprakstu.

4. TEMATS. SKOLĒNAM SASNIEDZAMIE KOMPLEKSIE REZULTĀTI DABASZINĪBĀS 6. KLASĒ. Tematu apguves mērķi, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), mācību satura apguves norise un metodiskie komentāri. Skolēnu pētnieciskā darbība dabaszinātniskās pratības veidošanai, simulācijas un informācijas tehnoloģiju izmantošana dabaszinību apgūvē. Mācību stundas plāna sagatavošana, prezentēšana un analīze (L2, S4, P4, Pd32).

- 2.3. „Lielā ideja” par Zemes sistēmu mijiedarbību un ietekmi uz Zemes virsmas un klimata veidošanos. **6.1. temata "Kādi dabas procesi notiek uz Zemes?"** apguves mērķis, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), apguves norise un metodiskie komentāri (L1, S1, P1, Pd8).

Izpratnes veidošana par procesiem Zemes sfērās (hidrosfērā, litosfērā, atmosfērā), to savstarpējo mijiedarbību. Kartogrāfisko materiālu izmantošanas prasmes pilnveidošana, lai skaidrotu dabas procesu norisi un dabas parādību izplatību uz Zemes. Ieži un to izpēte. Siltuma joslas. Dabas resursi. Dabas apdraudējumi.

- 2.4. „Lielā ideja” par spēka iedarbības nepieciešamību objektu kustības maiņai un objektu spēju citam uz citu iedarboties attālināti. **6.2. temata "Kas ietekmē objektu kustību?"** apguves mērķis, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), apguves norise un metodiskie komentāri (S1, P1, Pd8).

Pētnieciskās darbības prasmju pilnveide, pētot kustību ietekmējošos faktorus. Drošas kustības nosacījumi. Izpratnes pilnveide par drošības aspektiem transportlīdzekļu kustībā.

- 2.5. "Lielā ideja" par matērijas uzbūvi. **6.3. temata “Kā notiek vielu pārvērtības?”** apguves mērķis, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), apguves norise un metodiskie komentāri (L1, S1, P1, Pd8).

Izpratnes veidošana par vielu pārvērtībām un to nozīmi dabā, sadzīvē vai cilvēka ikdienā, ražošanā. Eksperimentālo prasmju pilnveide darbā ar vielām, izpratnes veidošana par vielu šķīšanas procesa norisi un izšķīdušās vielas masas daļu.

- 2.6. „Lielā ideja” par organismu dzīvības procesiem. **6.4. temata “No kā sastāv dzīvie organismi?”** apguves mērķis, sasniedzamie rezultāti (ziņas, prasmes, kompleksie sasniedzamie rezultāti, ieradumi, tikumi, caurviju prasmes), apguves norise un metodiskie komentāri (S1, P1, Pd8).

Izpratnes veidošana par dzīvo organismu organizācijas līmeņu (šūna, orgāns, orgānu sistēma, organisms) pakārtotību, orgānu sistēmu (elpošanas, gremošanas, balsta un kustību, asinsrites) nepieciešamību. Izpratnes padziļināšana par fizisko aktivitāšu nozīmi veselības saglabāšanā. Darbs ar mikroskopu un gataviem mikropreparātiem.

<p>PATSTĀVĪGAIS DARBS: Temata sasniedzamo rezultātu, apgūstamo jēdzienu, apguves norises, mācību līdzekļu/mācību grāmatu un metodisko komentāru analīze. Mācību procesa plānošana. Skolēnu pētnieciskās/eksperimentālās darbības plānošana. Temata sasniedzamajiem rezultātiem atbilstošo IT resursu un rīku iepazīšana, mācību uzdevumu sagatavošana. Caurviju prasmju pilnveides plānošana. Mācību sasniegumu vērtēšanas metodisko paņēmieni apkopojums, atgriezeniskās saites sniegšana skolēniem.</p> <p>4.STARPPĀRBAUDĪJUMS.</p> <p>Mācību stundas izstrādne bezmaksas digitālajā aplikācijā nearpod.com vienam 6. klases temata apakštematam.</p>
<p><i>Obligāti izmantojamie informācijas avoti</i></p> <p>1.Ceļa karte skolotājam. Dabaszinības 4. klasei. https://mape.gov.lv/catalog/materials/9A1E61D0-3C22-4AC9-8A5F-7103777E3933/view?preview=72CF447F-811C-4A1D-8571-E24FED9E99F9</p> <p>2.Ceļa karte skolotājam. Dabaszinības 5. klasei. https://mape.gov.lv/catalog/materials/9A1E61D0-3C22-4AC9-8A5F-7103777E3933/view?preview=4E96D6B9-DDE9-48B1-9D1A-E822245078DF</p> <p>3.Ceļa karte skolotājam. Dabaszinības 6. klasei. https://mape.gov.lv/catalog/materials/9A1E61D0-3C22-4AC9-8A5F-7103777E3933/view?preview=E77AF445-20BD-42C5-A0DB-07356977755A</p> <p>4.Dabaszinības 1.-6. klasei. Mācību priekšmeta programmas paraugs. VISC (4.-84.lpp.) https://mape.gov.lv/catalog/materials/59675567-3C82-4A58-AD5A-DEBBFB6927C8/view</p> <p>5.Logins, J., Birziņa, R., Dudareva, I.,Kalvāne, L. (2020). Dabaszinātņu mācību metodika. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds (39.-61.lpp., 114.-159.lpp.), https://www.geo.lu.lv/fileadmin/user_upload/LU.LV/Apaksvietnes/Fakultates/www.gzzf.lu.lv/Skolotajiem_Kalvane_Gunta/DabaszinatnuMetodika.pdf</p> <p>6.Ministru kabineta noteikumi Nr. 747 “Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem (2018), https://likumi.lv/ta/id/303768-noteikumi-par-valsts-pamatizglitibas-standardu-un-pamatizglitibas-programmu-paraugiem</p>
<p><i>Papildus informācijas avoti</i></p> <p>Dabaszinības 4. klasei. Mācību burtnīca (2021) Vilka, I.,Ansones, G.,Gribustes, M. red. Lielvārde, Lielvārds.</p> <p>Dabaszinības 4. klasei. Mācību grāmata (2020) Vilka, I.,Ansones, G.,Gribustes, M. red. Lielvārde, Lielvārds.</p> <p>Dabaszinības 5. klasei. Mācību burtnīca (2021) Vilka, I.,Ansones, G.,Gribustes, M. red. Lielvārde, Lielvārds.</p> <p>Dabaszinības 5. klasei. Mācību grāmata (2021) Vilka, I.,Ansones, G.,Gribustes, M. red. Lielvārde, Lielvārds.</p> <p>Dabaszinības 6. klasei. Mācību burtnīca (2022) Vilka, I.,Ansones, G.,Gribustes, M. red. Lielvārde, Lielvārds.</p> <p>Dabaszinības 6. klasei. Mācību grāmata (2023) Vilka, I.,Ansones, G.,Gribustes, M. red. Lielvārde, Lielvārds.</p> <p>Kreicberga, I.,Kusiņa, M.,Šustere, G. (2022) Dabaszinības 4. klasei. Darba burtnīca. Rīga, Zvaigzne ABC.</p> <p>Kreicberga, I.,Kusiņa, M.,Šustere, G. (2022) Dabaszinības 4. klasei. Mācību grāmata. Rīga, Zvaigzne ABC.</p> <p>Margeviča-Grinberga,I., Šūmane, I.(2020) Mūsdienīga mācību vide skolēnu aktīvai iesaistīšanai mācību procesā. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 62 lpp. https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/54423/margevica_grinberga_ieva-sumane_ilze-muzdieniga_macibu_vide_skolenu_aktivai_iesaistisanai_mac_procesa-book.pdf?sequence=1&isAllowed=y</p>

Margeviča-Grinberga, I., Šūmane, I. (2020) Skolotāja profesionālā darbība. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 63 lpp.

Mācīšanās ārā: līdzekļi un metodes (2017) Nordplus Junior projekta izstrādne. http://riebinuvidusskola.lv/upload/Ara_metodes_Nordplus_LV.pdf

Mācīšanās lietpratībai (2018) Kolektīva monogrāfija: Oliņa, Z., Namsone, D., France, I. u.c. LU Akadēmiskais apgāds, https://www.siic.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/siic/Kolektiva_monografija/Macisanas_Lietpratibai.pdf

Namsone, D. (2023) Datu zinātība skolai. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, <https://www.siic.lu.lv/resursi/gramatas/kolektiva-monografija-datu-zinatiba-skolai/>

Namsone, D., Greitāns, K., Burgmanis, Ģ., Butkēviča, A., Lazdiņa, S., France, I., Pestovs, P. (2022) Zinātība skolai: ieteikumi izglītības politikas un rīcībpolitikas veidotājiem, skolu vadītājiem un skolotājiem, LU SIIC, <https://www.siic.lu.lv/resursi/gramatas/ieteikumi-izglitibas-politikas-un-ricibpolitikas-veidotajiem-skolu-vaditajiem-un-skolotajiem-zinatiba-skolai/>

Pipere, A., Kravale-Pauliņa, M., Oļehnoviča, E. (2022) Present and Future of Teacher Education Admission: Perspectives From Europe. Journal of Teacher Education for Sustainability, 145.-168 pp. DOI:10.2478/jtes-2022-0011

Purēns, V. (2019). Dabas pētnieka gudrību grāmata. Rīga: RaKa.

Redfern, A. (2015) The Essential Guide to Classroom Practice: 200+ strategies for outstanding teaching and learning. Routledge.

Ruskule, A. (2022) Atgriezeniskās saites paņēmieni rokasgrāmata skolotājiem. <https://drive.google.com/file/d/133g16BuWN-JczJUALte-RI7zgEzCJxB/view>

Supervienkāršā bioloģija (2021) Tulk. M. Kušņa. Rīga: Zvaigzne ABC.

Svirževska, L. (2021) Koku un krūmu noteikšana ziemā. RJTC, <https://www.rjtc.lv/wp-content/uploads/2021/02/2021-Svirzevska-Koku-un-zaru-noteicejs.pdf>

Universāla radoša dabaszinātņu apmācība, SIA "ZAAO" dabas un tehnoloģiju parks "URDA" <https://www.urda.lv/skolam-un-pirmsskolam/macibu-programma-domat-meklet-atklat-urda-1-6-klasei>

Volkinšteine, J. (2019) Skolēnu pētnieciskā darbība dabaszinātnēs. Metodiskais līdzeklis. Rīga: RaKa.

Vordermane, K. (2017) Ilustrēta rokasgrāmata dabaszinātnēs. Rīga: Zvaigzne ABC

Vordermane, K. (2019) Mācīšanās prasmes. Ilustrēta rokasgrāmata. Rīga: Zvaigzne ABC

Periodika un citi informācijas avoti

1. Dabaszinību skola, https://www.rjtc.lv/?page_id=4035
2. Eksperimentu piemēri: <https://sciencebob.com/category/experiments/>
3. <http://www.uzdevumi.lv/>
4. <https://ed.ted.com/>
5. <https://phet.colorado.edu/>
6. <https://skolo.lv/>
7. <https://www.latvijasdaba.lv/>
8. Mācību plānošanas e-vide MAPE, <https://mape.gov.lv/>
9. Open Online Library for Education (COOL4Ed) - www.cool4ed.org
10. Stundu piemēri: <https://www.siic.lu.lv/resursi/dzm-materiali/stundu-piemeri/>
11. Virtuāla laboratorija - <https://cosci.tw/>
12. Virtuāla laboratorija - <https://www.fosteropenscience.eu/>
13. Virtuāla laboratorija «Go-Lab Initiative» - www.golabz.eu
14. www.digiklase.lv
15. www.soma.lv
16. www.tavaklase.lv
17. ž. "Ilustrētā zinātne"

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas "Sākumizglītības skolotājs" B. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību joma: Literatūra, tās metodika
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP032
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
<i>Lekciju stundu skaits</i>	8
<i>Semināru stundu skaits</i>	8
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	-
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	64
Kursa autors(-i)	
Dr.philol., asoc. prof. Anda Kuduma (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. phil., docente Rudīte Rinkeviča	
Priekšzināšanas	
Modulis „Sākumizglītības skolotājs (1.-3.klase)”: Valodu mācību joma: Latviešu valoda, tās metodika I	
Studiju kursa anotācija	
<p>Kursa mērķi ir sniegt nepieciešamās profesionālās zināšanas un pilnveidot izpratni par literatūru kā vienu no kultūras jomas nozarēm, tās saikni ar citiem mākslas veidiem. Iepazīstināt studentus ar 4. – 6. klašu literatūras mācību programmas saturu, mācību līdzekļiem, studēt mūsdienās aktuālo metožu un metodisko paņēmieni, kā arī stratēģiju un pieeju teorētisko pamatu un apgūt to praktiskā izmantojuma iespējas. Apgūt dažādu literatūras jautājumu apguves metodisko risinājumu iespējas, veidot un praktiski izspēlēt dažādu mācību situāciju metodiskos modeļus.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: sniegt topošajiem latviešu valodas un literatūras skolotājiem izpratni par literatūras mācību saturu, literatūras mācīšanas teorētisko pamatu un veidot praktiskās iemaņas, veicinot jēgpilnu mācību procesu un nodrošinot mācību satura integrāciju un caurviju prasmju attīstību darbā ar 4.–6. klases skolēniem.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) veidot priekšstatu par literatūras mācību saturu, literatūras veidiem un žanriem; pilnveidot izpratni par literatūru kā kultūras mantojuma veidu; 2) pilnveidot studentu prasmes analizēt un interpretēt literatūras mācību programmā (4.-6. kl.) iekļautos daļdarbus; pašizpaušmes prasmes; 3) ievirzīt studentus metožu un metodisko paņēmieni, darba formu izpētē un novērtējumā; 4) nodrošināt studentu izpratni par literatūras mācību procesa plānošanu pamatskolā; 5) veidot studentu praktiskās iemaņas literatūras apguves organizācijā pamatskolā; pilnveidot jēgpilnas IT izmantošanas prasmes literatūras stundās. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
1. Literatūras mācību saturs 4.–6. klasē, tā saturu reglamentējošie dokumenti (vadlīnijas, standarti, programmas). Mācību līdzekļi. (L1, S1, Pd12)	

2. Daiļdarbu žanriskā un mākslinieciskā savdabība – valoda, tēlainās izteiksmes līdzekļi. Ritma elementi. (L1)
3. Folklora – tautasdziesmas, pasakas, teikas, anekdotes, parunas, sakāmvārdi, mīklas. Latviešu tautas pasakas. (S1, Pd8)
4. Tautasdziesmas. Tautas tradīciju izpausme, ticējumi. (S1)
5. Literārā pasaka. (L1, Pd8)
6. Fabulas. Sižets, tēma, kompozīcija, tēli. Inscenējuma veidošana. (S1, Pd8)
7. Stāsts. Sižets, tēma. Tēli. Vēstījums. Vēstītājs. (L1, S1)
8. Atmiņu tēlojums. Apraksts, vēstījums. Dabas, vides un laika tēlojums literārā darbā. (L1, Pd4)
9. Romāns. Literārā darba saturs un tematika. Varoņu raksturojums. (L1, S1, Pd8)
10. Luga, tās pazīmes. Tēli. Kompozīcija. Konflikti. (L1, S1, Pd8)
11. Dzeja. Dzejas mākslinieciskā specifika. Pants, ritma elementi, sajūtu gleznas. (L1, S1, Pd8)

L – lekcija

S – seminārs

P – praktiskais darbs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

Kursa apguves rezultātā studenti:

prasmes un attieksmes	profesionālās zināšanas	kompetences
<ul style="list-style-type: none"> – prot izvēlēties literatūras stundās lietoto metožu atbilstību izglītojamo mācīšanas mērķiem un rezultātiem (4.4.1.); – prot integrēt profesionālās pilnveides procesā gūtās prasmes un kompetences mācību procesā (4.4.4.). 	<ul style="list-style-type: none"> – ir apgūtas sadarbības un komunikācijas kompetences, uzstāšanās prasmes literatūras stundu bagātināšanai (4.4.2.); – prot kritiski izvērtēt savas zināšanas un prasmes par literatūras programmā iekļauto darbu analīzi (4.4.3.). 	<ul style="list-style-type: none"> – spēj refleksiīvi un kritiski izvērtēt savu pedagoģisko praksi, ņemot vērā izglītojamā sasniegtos mācību rezultātus, skolotāja profesijas standartu un jaunākās aktualitātes pedagoģijā (4.4.3.); – spēj integrēt literatūras mācību programmā iekļauto mācību saturu vizuālās mākslas, mūzikas un drāmas apgūvē (4.4.4.).

ZINĀŠANAS:

1. Apgūtas sadarbības un komunikācijas kompetences, uzstāšanās prasmes literatūras stundu bagātināšanai.
2. Izvērtēt savas zināšanas un prasmes par literatūras programmā iekļauto darbu analīzi.

PRASMES:

3. Prot izvēlēties literatūras stundās lietoto metožu atbilstību izglītojamo mācīšanas mērķiem un rezultātiem.
4. Prot integrēt profesionālās pilnveides procesā gūtās prasmes un kompetences mācību procesā.

KOMPETENCE:

5. Spēj refleksiīvi un kritiski izvērtēt savu pedagoģisko praksi, ņemot vērā izglītojamā sasniegtos mācību rezultātus, skolotāja profesijas standartu un jaunākās aktualitātes pedagoģijā.
6. Spēj integrēt literatūras mācību programmā iekļauto mācību saturu vizuālās mākslas, mūzikas un drāmas apgūvē.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Literatūras avotu izpēte (16 stundas)

Patstāvīgā darba tēmas:

1. starppārbaudījums. Literatūras mācību saturs 4.–6. klasē, tā saturu reglamentējošie dokumenti (vadlīnijas, standarti, programmas). Mācību līdzekļi. Audzināšanas darba vadlīnijās minētās 12 tikumiskās vērtības. To integrēšanas iespējas literatūras stundās. (6 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

Prezentācija par izkopjamajām vērtībām, saistot ar kādu literāro darbu.

Izpētīt un analizēt dažādus mācību līdzekļus katrā 4.–6. klašu grupā. Uzrakstīt izvērtējumu un sagatavoties kopīgai diskusijai.

Informācijas par 12 tikumiskajām vērtībām (atbildība, centība, drosme, godīgums, gudrība, laipnība, līdzietība, mērenība, savaldība, solidaritāte, taisnīgums, tolerance) sameklēšana un apkopošana. Šo vērtību skaidrojums.

Sasniedzamais rezultāts: 1., 2., 3., 4.

2. starppārbaudījums. Latvijas Kultūras kanons, aktualizējot tikumiskās izvēles latviešu autoru darbos.

Lasīšanas semināru organizēšanas metodika. (6. stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

Kultūras kanona struktūras izpēte.

Patstāvīga ziņojuma par Kultūras kanonā ietvertajām vērtībām prezentēšana.

Sasniedzamais rezultāts: 1., 2., 3., 4.

3. starppārbaudījums. Folklorā, tās iedalījums. (4. stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

Teorētiskās literatūras studijas. Tekstu apguve, analīze. Piemēri katram folkloras veidam.

Prezentācija interneta vietnē <https://www.powtoon.com/>

Sasniedzamais rezultāts: 3., 4.

4. starppārbaudījums. Teiku iedalījums. Vēsturiskās un izcelsmes teikas. (4. stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

Teorētiskās literatūras studijas. Dažādu novadu teiku izpēte.

Piemēri un raksturojums, izmantojot interneta vietni <http://www.pasakas.net>

Sasniedzamais rezultāts: 3,4

5. starppārbaudījums. Literārā pasaka. Tās pazīmes. Kopīgais un atšķirīgais ar folkloras pasaku. (4. stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

Tekstu apguve, analīze un literāras pasakas rakstīšanas nosacījumu izveide.

Radoša darba – literārās pasakas vērtēšanas kritēriji.

Sasniedzamais rezultāts: 2., 4., 5.

6. starppārbaudījums. Fabula. Žanriskās un mākslinieciskās pazīmes. (4. stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

Teorētiskās literatūras studijas. Ārzemju un latviešu fabulu autori un to ievērojamākie darbi. Fabulas uzbūve.

Pašsacerētas fabulas prezentācija, izmantojot IT

Sasniedzamais rezultāts: 3., 6.

7. starppārbaudījums. Prozas žanri. Prozas satura un formas jautājumi, analīzes nosacījumi. (4. stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

Teorētiskās literatūras studijas. Latvijas kultūras kanonā ietvertie prozas darbi. Vērtību aktualizēšana.

Vienas mācību stundas izveide interneta vietnē <https://app.classkick.com/>

Sasniedzamais rezultāts: 3., 6.

8. starppārbaudījums. Romāns. Romāna pazīmes, kompozīcija. Sižets, tēli, laiks un telpa. (4. stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

Norādītās teorētiskās literatūras apguve. Viena darba, kurš iekļauts mācību programmā, analīzes izstrāde.

Prezentācija (darba lapas un citi stundas organizēšanai nepieciešamie materiāli).

Sasniedzamais rezultāts: 1., 2., 4., 5.

9. starppārbaudījums. Dramaturģija. Teātris. Luga, tās uzbūve. (6. stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

Norādītās teorētiskās literatūras studijas. Informācija par vienas lugas autori un lugas pazīmēm, izmantojot kādu radošu metodi.

Literatūras stundas izveide, demonstrējot vienu šajā stundā izmantojamo aktivitāti vietnē <https://learningapps.org>

Sasniedzamais rezultāts: 1., 2., 4., 5.

10. starppārbaudījums. Dzeja, tās pazīmes, tēmas, ritms un pantmērs. Mākslinieciskās izteiksmes līdzekļi dzejā. Liriskais varonis. (6. stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

Teorētiskās literatūras studijas. Dzejas tekstu analīze un interpretācija.

Jaunrades darbs, veidojot infografiku, piemēram, vietnē <https://www.canva.com> vai kādā citā

Sasniedzamais rezultāts: 1., 2., 4., 5.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

I. Praktisko darbu rezultāti (akumulēta atzīme) semestra laikā (50%).

II. Starppārbaudījumi (patstāvīgo 10 darbu vērtējumi studiju kursā, par katru 5% (50 %):

III. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMA VEIDS: eksāmens.

Studiju kurss ir nokārtots, ja students ieguvis vismaz 50% no studiju kursa satura.

Eksāmena vērtējumu veido: visu patstāvīgi veicamo uzdevumu (piedalīšanās semināros un 10 starppārbaudījumi) vērtējumu summa.

Prasības noslēguma pārbaudījuma nokārtošanai:

Noslēguma pārbaudījumu studenti drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti					
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.starppārbaudījums	+	+	+	+		
2.starppārbaudījums	+	+	+	+		
3.starppārbaudījums			+	+		
4.starppārbaudījums			+	+		
5.starppārbaudījums		+		+	+	
6.starppārbaudījums			+			+
7.starppārbaudījums			+			+
8.starppārbaudījums	+	+		+	+	
9.starppārbaudījums	+	+		+	+	
10.starppārbaudījums	+	+		+	+	
Eksāmens	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. temats. Literatūras mācību saturs 4.–6. klasē, tā saturu reglamentējošie dokumenti (vadlīnijas, standarti, programmas). Mācību līdzekļi. (L1, S1, Pd12)

LEKCIJA: Literatūras mācību saturs 4.–6. klasē, tā saturu reglamentējošie dokumenti (vadlīnijas, standarti, programmas). Mācību līdzekļi. Literatūra kā vārda māksla. Kultūras kanonā ietvertās vērtības. Bērnu literatūra. Literatūras veidi un žanri. Literārā darba valoda, tēlainās izteiksmes līdzekļi. Ritma elementi

SEMINĀRS: 12 tikumiskās vērtības, to saistība ar realitāti un literatūru.

<https://www.youtube.com/watch?v=m5NkLmabIOw&feature=youtu.be>

(ar skaņu)

*Klausoties audio ierakstu (literārs darbs profesionāļa sniegumā <http://www.pasakas.net>) skolēni/studenti atzīmē literārā darba valodas īpatnības pasniedzēja īpaši šaj aktivitātei sagatavotajā tabulā. Daīlliteratūras darbos izmantoto māksliniecisko izteiksmes līdzekļu (epitets, salīdzinājums, personifikācija u.c.) un dzejas ritma elementu atpazīšana.

* Stundas veidošanas iespējas tiešsaistē, parauga demonstrējums <https://app.classkick.com/>

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izpētīt un analizēt dažādus mācību līdzekļus katrā 4.–6. klašu grupā. Uzrakstīt izvērtējumu un sagatavoties kopīgai diskusijai.

1. starppārbaudījums. Literatūras mācību saturs 4.–6. klasē, tā saturu reglamentējošie dokumenti (vadlīnijas, standarti, programmas). Mācību līdzekļi. Audzināšanas darba vadlīnijās minētās 12 tikumiskās vērtības. To integrēšanas iespējas literatūras stundās.

2. starppārbaudījums. Latvijas Kultūras kanons, aktualizējot tikumiskās izvēles latviešu autoru darbos.

Lasīšanas semināru organizēšanas metodika.

2. temats. Daīldarbu žanriskā un mākslinieciskā savdabība – valoda, tēlainās izteiksmes līdzekļi. Ritma elementi. (L1)

LEKCIJA: Tikumisko vērtību aktualizācija. 12 tikumiskās vērtības, to saistība ar realitāti un literatūru.

3. temats. Folklorā – tautasdziesmas, pasakas, teikas, anekdotes, parunas, sakāmvārdi, mīklas. Latviešu tautas pasakas. (S1, Pd8)

SEMINĀRS: Folklorā – tautasdziesmas, pasakas, teikas, anekdotes, parunas, sakāmvārdi, mīklas.

Latviešu tautas pasakas. Gudrie koki, Stiprais, Eža kažociņš. Dzīvnieku pasakas. Zirneklis un muša, Ezītis, Sadzīves pasakas. Čiks, Zoss dalīšana. Brīnumu pasakas. Ganuzēns varavīksnē, Zalkša līgava. Cittaustu pasakas. Trīs māsas, kas bija zem kalna, Cilvēks spriež tiesu, Boruta. Vēsturiskās un izcelsmes teikas. Tautasdziesmas. Tautas tradīciju izpaušme, ticējumi. Gadskārtu dziesmas.

*Vairākas mācību metodes, kurās izpaužas skolēna/studenta kreativitāte – savas teikas sacerēšana par kādu no pilsētām vai kādu citu objektu, kopīgas pasakas veidošana, ja katrs pievieno tikai teikumu vai vienu no pasakas daļām, savu mīklu, mūsdienu sakāmvārdu, anekdošu sacerēšana un izteiksmīga to deklamēšana auditorijai.

*Darbs grupās, izrunājot katra grupas dalībnieka pienākumus. Video pasakas veidošana interneta vietnē <https://www.powtoon.com/>, piemēram, katrai grupai vai nu par kādu no dzīvniekiem, vai arī pēc pasaku iedalījuma (sadzīves, dzīvnieku, brīnumu). Stingri izstrādāti vērtēšanas kritēriji, kuri skolēniem/studentiem zināmi pirms darba veikšanas.

*Infografikas (<https://www.canva.com>) veidošana, izmantojot pasniedzēja dotās norādes par to, kādai informācijai jābūt ievietotai skolēna/studenta radošajā darbā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Teorētiskās literatūras studijas. Tekstu apguve, analīze. Piemēri katram folkloras veidam. Prezentācija par izkopjamajām vērtībām.

3.starppārbaudījums. Folkloras, tās iedalījums.

4. starppārbaudījums. Teiku iedalījums. Vēsturiskās un izcelsmes teikas.

4. temats. Tautasdziesmas. Tautas tradīciju izpaušme, ticējumi. (S1)

SEMINĀRS: Gadskārtu dziesmas. Infografikas metodiskās iespējas skolēnu zināšanu un radošās darbības pilnveidē.

5. temats. Literārā pasaka. (L1, Pd8)

LEKCIJA: I. Ziedonis. Pasaka par nāgu melnumiem. H. K. Andersens. Meža gulbji. A. A. Milns. Vinnijs Pūks un viņa draugi.

Literārās pasakas un tautas pasakas salīdzinājums. Kopīgais un atšķirīgais.

Elektronisko resursu lietpratīgs izmantojums pasaku apgūvē un skolēnu radošās darbības pilnveidē. Videomateriālu izmantojums. Vizualizācijas metodiskā iespēja.

*Videomateriāla klausīšanās (pasakas lasījums (<http://www.pasakas.net>), dubultās dienasgrāmatas pieraksts.

*Savas literārās pasakas izveide. Demonstrē kā leļļu teātri. Zīmējumu veidošana, to piestiprināšana pie kociņiem, lomu izpēle, filmēšana un demonstrējums auditorijai uz ekrāna. Stingri izstrādāti vērtēšanas kritēriji, kuri skolēniem/studentiem zināmi pirms darba veikšanas.

*Teksts ar zīmējumu – skolēni/studenti uz vienas lapas, kas sadalīta 2 daļās, zīmē, klausoties pasniedzēja lasīto pasaku. Kad zīmējums pabeigts, lapas kreisajā pusē raksta pa teikumam pēc norādījuma. Tā veidojas zīmējums, kas papildināts ar atbilstošu tekstu.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izpētīt un analizēt dažādus informācijas avotus.

5.starppārbaudījums. Literārā pasaka. Tās pazīmes. Kopīgais un atšķirīgais ar folkloras pasaku.

6. temats. Fabulas. Sižets, tēma, kompozīcija, tēli. Inscenējuma veidošana. (S1, Pd8)

SEMINĀRS: Fabulas. Sižets, tēma, kompozīcija, tēli. Inscenējuma veidošana. P. Sils. Žagatas, P. Sils. Bailēm lielas acis, Ēzops. Lauva un pele.

Radošs darbs ar tekstu. Prognozēšanas, radošas perspektīvas piešķiršanas metodiskie paņēmieni.

*Darbs ar pasniedzēja dotajiem fabulas nobeigumiem (pamācībām), kuriem skolēni/studenti pievieno atbilstošu pasācerētu tekstu.

*Vienas fabulas uzvedums un demonstrācija auditorijai. Lomu spēle.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Vienas mācību stundas izveide interneta vietnē <https://app.classkick.com/>

6. starppārbaudījums. Fabula. Žanriskās un mākslinieciskās pazīmes.

7. temats. Stāsts. Sižets, tēma. Tēli. Vēstījums. Vēstītājs. (L1, S1)

LEKCIJA: Kritiskā domāšanas stratēģiju izmantojums teksta lasījumā.

Ilustrācijas daiļdarbos. Literatūras un kino valodas salīdzinājums.

Radošas darba formas. Dubultās dienasgrāmatas veidošanas iespējas.

Stāsts. Sižets, tēma. Viedoklis par literāro darbu. Literārā darba satura izklāsts loģiskā secībā no dažādu stāstītāju viedokļa. Ilustrācijas. E. B. Vaits. Šarlotes tīkls. J. Poruks. Kauja pie Knipskas.

A. Upīts. Sūnu Ciema zēni. A. Neiburga. Stāsts par Tilli un Suņu vīru.

SEMINĀRS: **Salīdzināšana un pretnostatīšana pēc stāsta izlasīšanas un filmas noskatīšanās (piemēram, “Šarlotes tīkls” un “Stāsts par Tilli un Suņu vīru”). Kopīgais, atšķirīgais, viedoklis par to, kurš no mākslas veidiem katram ir vieglāk uztverams, pamatojums.*

*Vēstule literārajam varonim (Cibiņam, Buņģim, Tillei vai kādam citam)

8. temats. Atmiņu tēlojums. Apraksts, vēstījums. Dabas, vides un laika tēlojums literārā darbā. (L1, Pd4)

LEKCIJA: Dabas, vides un laika tēlojums literārā darbā. Apraksts, vēstījums. M. Zariņš. Rūķi un pūķi. J. Jaunsudrabiņš. Baltā grāmata. Literatūras un tēlotājmākslas mijattiecības. Daiļdarbu ilustrācijas. Jaunrades darbi.

*Literārā darba ilustrācija (piemēram J. Jaunsudrabiņš “Baltā grāmata”), strādājot vietnē <https://app.classkick.com/> Skolēni/studenti veido savu attēlu, izmantojot interneta resursus vai arī zīmējot paši. Pievieno atbilstošu mūziku. Tas varētu būt ziemas attēlojums, Jāņu svinēšana vai kāda cita situācija no “Baltās grāmatas”. Blakus skolēns/students ievieto arī savu fotogrāfiju, kurā attēlota līdzīga situācija mūsdienās. Arī mūziku pievieno atbilstošu situācijai. Pirms darba veikšanas pasniedzējam jānorāda, kuras ir atļautās interneta saites, no kurām drīkst izvēlēties mūziku par brīvu.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Prezentācija (darba lapas un citi stundas organizēšanai nepieciešamie materiāli).

7. starppārbaudījums. Prozas žanri. Prozas satura un formas jautājumi, analīzes nosacījumi.

9. temats. Romāns. Literārā darba saturs un tematika. Varoņu raksturojums. (L1, S1, Pd8)

LEKCIJA: Literārā darba saturs un tematika. Varoņu portrets. L. M. Montgomerija. Anna no Zaļajiem jumtiem. R. Dāls. Matilde. G. Holcs-Baumerts. Alfons Trīcvaidziņš.

SEMINĀRS: **Darbs ar sociāliem tīkliem. Piemēram, <https://www.draugiem.lv> titullapas aizpildīšana pēc pasniedzēja dotajiem norādījumiem. Te var būt gan Matildes, gan Alfona Trīcvaidziņa un viņa draugu lapas. Portrets zīmējumā, blakus apraksts, vecums, intereses, izstāstīts, ko dara un par ko runā viņa draugi. Raksturojumam jāatbilst darba saturā dotajai informācijai par literāro varoni.*

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Prezentācija (darba lapas un citi stundas organizēšanai nepieciešamie materiāli).

8. starppārbaudījums. Romāns. Romāna pazīmes, kompozīcija. Sižets, tēli, laiks un telpa.

10. temats. Luga, tās pazīmes. Tēli. Kompozīcija. Konflikti. (L1, S1, Pd8)

LEKCIJA: Luga, tās pazīmes. Literārā darba varoņi, to nozīme sižeta risinājumā. Autora personība, folkloras izmantojums. Literārā darba un tā ilustrāciju salīdzinājums. A. Brigadere. Sprīdītis. Maija un Paija.

SEMINĀRS: **Ievadstunda. Patstāvīgs darbs ar pasniedzēja sagatavotām kartītēm, kur ierakstīta informācija par Latvijas teātriem un lugas pazīmēm. Skolēni/studenti iepazīstas ar informāciju un veic pierakstus, atbildot uz jautājumiem par kartītēs redzamo saturu un attēlu.*

*Ceļojuma karte – skolēns/students grafiski attēlo literārā darba varoņa ceļojums (piemēram, Sprīdīša ceļš uz Laimīgo zemi vai Maijas ceļš, glābjot Vari). Zīmējumā shematiski un uzskatāmi tiek norādītas vietas, kuras nozīmīgas literārā darba izpratnei, vai arī vietas, kur risinājušies notikumi. Tādu karti var veidot arī vietnē <https://learningapps.org>

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Literatūras stundas izveide, demonstrējot vienu šajā stundā izmantojamo aktivitāti vietnē <https://learningapps.org>

9. starppārbaudījums. Dramaturģija. Teātris. Luga, tās uzbūve.

11. temats. Dzeja. Dzejas mākslinieciskā specifika. Pants, ritma elementi, sajūtu gleznas. (L1, S1, Pd8)

LEKCIJA: Dzejolis. Pants, ritma elementi, sajūtu gleznas. Dzejoļa emocionālā noskaņa. Literārā darba interpretācija ar citas mākslas palīdzību. Rainis. Sludinājums avīzē. Pasaka par jūras braucienu. P. Brūveris. Dīvainais nams. Sidraba vuceni. J. Baltvilks. Skaitāmpants. Nozagta Parīze, Plūdoņa un F. Bārdas dzeja. O. Vācietis. Sveču grāmata.

SEMINĀRS: **Skolēni/studenti radoši demonstrē vienu no saviem mīļākajiem dzejoļiem, izmantojot interaktīvu paņēmienu un pievienojot arī atbilstošu mūziku, piemēram, <https://learningapps.org>, <https://www.powtoon.com>, PowerPoint vai kādu citu.*

*Pēc stundas par O. Vācieša “Sveču grāmatu” skolēni/studenti paši gatavo vaska sveces no pasniedzēja iepriekš sagādātajām vaska plāksnītēm. Kad sveces gatavas, rīko izsludināto Sveču balli. Pirms tam tiek ievietots “sludinājums avīzē. Sagatavots ielūgums, ievērojot visus rakstīšanas nosacījumus.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Jaunrades darbs, veidojot infografiku, piemēram, vietnē <https://www.canva.com> vai kādā citā pēc izvēles.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izpētīt un analizēt dažādus mācību līdzekļus katrā 4.–6. klašu grupā. Uzrakstīt izvērtējumu un sagatavoties kopīgai diskusijai. Teorētiskās literatūras studijas. Tekstu apguve, analīze. Piemēri katram folkloras veidam. Prezentācija par izkopjamajām vērtībām. Vienas mācību stundas izveide interneta vietnē <https://app.classkick.com/> Prezentācija (darba lapas un citi stundas organizēšanai nepieciešamie materiāli). Literatūras stundas izveide, demonstrējot vienu šajā stundā izmantojamo aktivitāti vietnē <https://learningapps.org> Jaunrades darbs, veidojot infografiku, piemēram, vietnē <https://www.canva.com> vai kādā citā pēc izvēles.

10. starppārbaudījums. Dzeja, tās pazīmes, tēmas, ritms un pantmērs. Mākslinieciskās izteiksmes līdzekļi dzejā. Liriskais varonis.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Ar mūsdienu acīm uz klasiskām lietām: saturs un metodika. (2011). *Rakstu krājums*. Pieejams: http://bilingvals.lv/uploads_docs/Met_LAT_2.pdf
2. Auziņa, I. (2005). *Teksta interpretācijas pieejas literatūras stundā*.
3. Beļickis, I. (2000). *Vērtīborientēta mācību stunda*. Rīga: Raka.
4. Kraģis, I. (2019). *Radošums un kritiskā domāšana*. Rīga: Mansards.
5. Lapiņa, L., Rudiņa V. (1997). *Interaktīvās mācīšanas metodes*.
6. *Mūsdienu literatūras teorijas*. (2013). Rīga: LU LMFI.
7. Rinkeviča, R. (2019). *Rīga – Latvija – Eiropa mūsdienu latviešu bērnu prozā*. Daugavpils Universitātes akadēmiskais apgāds „Saule” (grāmata izdota sadarbībā ar apgādu „Mansards”).
8. Rinkeviča, R. (2011). *Bērnības semiotika 20.gs. 20. – 30. gadu latviešu prozā Eiropas literatūras kontekstā*. Daugavpils: DU akadēmiskais apgāds „Saule”.
9. Ruberte, I. (1997). *Vārdu klētiņa. Ilustrēta folkloras vārdnīca skolai*.
10. Talce, B. (1999). *Tēlainā izpratne literatūrā*.
11. Valeinis, V. (1999). *Daiļdarba analīze*. Rīga: Zvaigzne ABC.
12. Valeinis, V. (2007). *Ievads literatūrzinātnē*. Rīga: Zvaigzne ABC.

Papildus informācijas avoti

1. Andersens, S.Ē. (1995). *Ietērp vārdos savu pasauli*.
2. Aristotelis. (2008). *Poētika*. Rīga: Jāņa Rozes apgāds.
3. Auziņa, I.. (2005). *Teksta interpretācijas pieejas literatūras stundā*. Rīga: Zvaigzne ABC.
4. Bono, Ed. (2011). *Kā gūt radošas idejas*. Rīga: Zvaigzne ABC.
5. Burima, M. & Rinkeviča, R. (2019). *Literatūras mijiedarbes prakses: robežas un diasporas kultūrformas*. Literatūra un kultūra: process, mijiedarbība, problēmas. Robeža un diaspora literatūrā un kultūrā (IV). *Zinātnisko rakstu krājums. XIX* [Sast. Maija Burima, Rudīte Rinkeviča]. Daugavpils: Daugavpils Universitātes Akadēmiskais apgāds „Saule”, 5.-6. lpp. ISSN 2243-6960, ISBN 978-9984-14-896-0
6. Burima, M. & Rinkeviča, R. (2016). *Robežas un diasporas interpretācijas perifēros kultūras un literatūras tekstos*. Literatūra un kultūra: process, mijiedarbība, problēmas. Robeža un diaspora literatūrā un kultūrā (II). *Zinātnisko rakstu krājums. XVII*. [Sast. Maija Burima, Rudīte Rinkeviča]. Daugavpils: Daugavpils Universitātes Akadēmiskais apgāds „Saule”, 5. – 7. lpp. ISSN 2243-6960, ISBN 978-9984-14-787-1
7. Burima, M. & Rinkeviča, R. (2015). *Aktuālas tekstu kultūrantropoloģiskās interpretācijas perspektīvas. Literatūra un kultūra: process, mijiedarbība, problēmas. Robeža un diaspora literatūrā un kultūrā*. *Zinātnisko rakstu krājums XVI*. Daugavpils: Daugavpils Universitātes akadēmiskais apgāds “Saule” , 5. – 7. lpp. http://du.lv/wp-content/uploads/2016/01/Literatura-un-kultura_XVI_2015_DRUKA.pdf
8. Fišers, R. (2005). *Mācīsim bērniem domāt*. Rīga: RaKa.
9. Gundars, L. (2009). *Dramatiķa*. Rīga: Darbniecība.
10. *Kritiskā domāšana: izglītība, medijpratība un spriestspēja*. (2018). Profesores Maijas Kūles zinātniskajā redakcijā. Rīga : LU Filozofijas un socioloģijas institūts.
11. Maslo, I.. (2006). *No zināšanām uz kompetentu darbību*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
12. Rinkeviča, R. (2016). *Personificēto tēlu Rīgas redzējumi J. Zvirgzdiņa bērnu prozā (2005 – 2015)*// kr. „Literatūra un kultūra: process, mijiedarbība, problēmas. XVII Robeža un diaspora literatūrā un kultūrā – II. Daugavpils Universitātes akadēmiskais apgāds „Saule”, Daugavpils, 153. – 163. lpp. Robinsons, K.. (2013). *Ne tikai ar prātu. Mācāmie būt radoši*. Rīga: Zvaigzne.
13. Rinkeviča, R. (2017). *Dzeja, kas uzrunā un sarunājas*//laikraksts "konTEKSTS". Latvijas Rakstnieku savienība, Rīga, 2017. gada maijs, Nr.2., 12. lpp.
14. Rinkeviča, R. (2013). *Landscape in Latvian Children Prose of the 1930s in the Context of Estonian and Lithuanian Literature/ rakstu krājums "Landscape and Culture. Comparative Studies", Vol. V (2). Daugavpils University, Academic Press "Saule", p. 53-60.*
15. Rinkeviča, R. (2013). *Centrs - priekšpilsēta Lidijas Pērļupes bērnu prozā*. Daugavpils Universitātes akadēmiskais apgāds "Saule", 56. - 64. lpp. Rudzītis, J. (2000). *Literatūras mācības skolā*. Rīga: Raka.
16. Skalberga, A. (2010). *Dzejas lasītājs (Interaktīvais disks)*.
17. Stikāne, I.. (2005). *Vērtību pasaule latviešu bērnu literatūrā*. Rīga: RaKa.
18. Веракса, Н. Е. (2019). *Детская психология: учебник для академического бакалавриата*. Москва: Издательство Юрайт.
19. Алексеева, М. А. (2018). *Методика преподавания литературы. Практикум: учебное пособие для вузов*. Москва: Издательство Юрайт.
20. Белинский, В. Г. (2019). *О детской литературе и детском чтении*. Москва: Издательство Юрайт.

Periodika un citi informācijas avoti

1. www.pasakas.net
2. <https://www.letonika.lv>

3. <https://www.satori.lv/>
4. <https://lasamkoks.lv/lat>
5. <https://kulturaskanons.lv/list/?l=5#literature>
6. *Vispārējās vidējās izglītības mācību priekšmeta standarts, mācību priekšmeta „Literatūra” programmas paraugs. 1., 2. variants* <https://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/programmas/pamskolai/literatura>

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas “**Sākumizglītības skolotājs**” B. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Matemātikas joma: Matemātika, tās metodika II
Studiju kursa kods (DUIS)	MateP024
Zinātnes nozare	Matemātika/ Modernā elementārā matemātika un matemātikas didaktika
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
Lekciju stundu skaits	4
Semināru stundu skaits	-
Praktisko darbu stundu skaits	12
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	64
Kursa autors(-i)	
Mg.sc. educ., lektore Inese Briška (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Mg.math., lektore Irēna Onževa (<i>Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Mg. paed., vieslektore Jeļena Azareviča	
Mg. math., lektore Valentīna Beinaroviča	
Priekšzināšanas	
Matemātikas joma: Matemātika, tās metodika I	
Studiju kursa anotācija	
<p>Kursa apguves gaitā studenti iegūst zināšanas, prasmes un radošas pieejas pieredzi, kuru izmantos un tālāk attīstīs, mācot matemātiku skolā; gūst pārliecību, ka matemātika palīdz skolēniem attīstīt argumentācijas spēju, patstāvīgu loģisko domāšanu, māca pieņemt racionālus lēmumus. Kursā tiek aplūkots 4. – 6. klases matemātikas saturs, mācīšanas un mācīšanās metodes, mācību līdzekļi un mācību darba organizācijas formas.</p> <p>Praktiskajās nodarbībās studenti gūst prasmes un kompetenci matemātikas stundu modelēšanā, dažādu izziņas darbības līmeņu uzdevumu risināšanā.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Iegūt izpratni par skaitļu kopu, lielumu un ģeometrisku objektu teorētiskajiem pamatiem un to mācīšanu matemātikas kursā kompetencēs balstītā izglītībā.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Iepazīstināt studentus ar matemātikas priekšmeta apguves mērķiem katrā klasē un katrā tēmā. 2. Iegūt zināšanas par skaitļu kopām un ģeometriskām figūrām, lielumiem. 3. Apgūt prasmi plānot, realizēt matemātikas mācību kompetencēs balstītā pieejā. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Matemātikas priekšmeta didaktiskais nodrošinājums.(L1) 2. Naturālie skaitļi: numerācija, darbības.(P1, Pd4) 3. Dalāmība. (P1, Pd4) 4. Parastās daļas. (P1, Pd4) 5. Decimāldaļskaitļi. (L1, P1, Pd8) 6. Parastie un decimāldaļskaitļi vienkopus. (P1, Pd8) 7. Racionālie skaitļi. (P1, Pd4) 	

<p>8. Datu analīze. (L1, Pd4)</p> <p>9. Lielumi un sakarības starp tiem, funkcionālas sakarības. (P1, Pd6)</p> <p>10. Ģeometrijas mācību saturs 4. – 6.klases matemātikas jomā. (L1, P1, Pd6)</p> <p>11. Koordinātu plakne. (P1, Pd4)</p> <p>12. Teksta uzdevumi. (P1, Pd4)</p> <p>13. Pētnieciskā, praktiskā darbība matemātikā. Informācijas tehnoloģiju lietojums matemātikas mācību procesā. (P1, Pd4)</p> <p>14. Mācību stundu analīze: pašvadītā mācīšanās, vērtēšana mūsdienīgā mācību procesā. (P1, Pd4)</p> <p><i>L - lekcija</i> <i>P – praktiskie darbi</i> <i>Pd – patstāvīgais darbs</i></p>
<p><i>Studiju rezultāti</i></p> <p>ZINĀŠANAS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Par matemātikas mācību priekšmeta saturu, tā pēctecību. 2. Par mācību pieejām, paņēmieniem un metodēm, to veidiem. 3. Par skaitļu kopām un ģeometriskām figūrām, lielumiem. <p>PRASMES:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Prasme interpretēt, vizualizēt un modelēt. 5. Prasme sagatavot un lietot mācību metodiskos materiālus matemātikas mācību satura apguvē. <p>KOMPETENCE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Organizēt mūsdienīgu, kompetencēs balstītu, mācību procesu atbilstoši skolēnu attīstības tendencēm, interesēm un vajadzībām.
<p><i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i></p> <p>Patstāvīgā darba tēmas:</p> <p>1. starppārbaudījums.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Naturālie skaitļi: numerācija, darbības. (12 stundas) <p><i>Patstāvīgā darba uzdevumi:</i> Izstrādā uzdevumu kopu.</p> <p><i>Sasniedzamais rezultāts:</i> 1.,2.,3.,4.,5.,6.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Racionālie skaitļi. (12 stundas) <p><i>Patstāvīgā darba uzdevumi:</i> Tēmas nobeiguma kontroldarba izstrāde.</p> <p><i>Sasniedzamais rezultāts:</i> 1.,2.,3.,4.,5.,6.</p> <p>2. starppārbaudījums.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Daļas. (12 stundas) <p><i>Patstāvīgā darba uzdevumi:</i> Izstrādā interaktīvus uzdevumus.</p> <p><i>Sasniedzamais rezultāts:</i> 1.,2.,3.,4.,5.,6.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Lielumi un sakarības starp tiem, funkcija. (12 stundas) <p><i>Patstāvīgā darba uzdevumi:</i> Stundas fragmenta izstrāde, jēgpilni izmantojot digitālos risinājumus.</p> <p><i>Sasniedzamais rezultāts:</i> 1.,2.,3.,4.,5.,6.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ģeometrijas elementi. (8 stundas) <p><i>Patstāvīgā darba uzdevumi:</i> Analizēt pieejamos digitālos resursus tēmas apguvei.</p> <p><i>Sasniedzamais rezultāts:</i> 1.,2.,3.,4.,5.,6.</p> <p>3. starppārbaudījums. Pētniecība matemātikas stundā. (8 stundas)</p> <p><i>Patstāvīgā darba uzdevumi:</i> Izstrādāt stundas fragmentu.</p>

Sasniedzamais rezultāts: 1.,2.,3.,4.,5.,6.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

I. Starppārbaudījumi:

1. starppārbaudījums. Temata nobeiguma darbs-25%
2. starppārbaudījums. Stundas fragmenta plāns, kurā tiek mērķtiecīgi izmantotas informācijas tehnoloģijas-25%
3. starppārbaudījums. Stundas plāns ar problēmrisināšanas un pētniecisko pieeju-25%

II. Noslēguma pārbaudījums:

Noslēguma pārbaudījuma veids – rakstisks eksāmens -25%

Noslēguma pārbaudījumu studenti kārtoti tikai tad, ja ir kārtoti visi starppārbaudījumi.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti					
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+
2.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+
3.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+
4.eksāmens	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. temats. Matemātikas priekšmeta didaktiskais nodrošinājums. (L1)

1. LEKCIJA: Matemātikas priekšmeta standarts, programma 4.-6. klasēs. Matemātikas mācību līdzekļi: mācību grāmatas, darba burtnīcas, materiāli pārbaudes darbu organizēšanai.

2. temats. Naturālie skaitļi: numerācija, darbības. (P1, Pd4)

1. PRAKTISKĀ NODARBĪBA: Četrpīļu skaitļi: pieraksts, lasīšana, decimālais sastāvs, salīdzināšana. Saskaitīšana un atņemšana galvā un rakstos. Reizināšana un dalīšana ar viencipara skaitli, ar divciparu skaitli, izmantojot darbību īpašības. Reizināšana un dalīšana ar 0, 1, 10, 100.

Skaitļi līdz triljonam: šķiras un klases, pieraksts, lasīšana, decimālais sastāvs, salīdzināšana. Romiešu cipari: skaitļu pieraksts un lasīšana. Reizināšana un dalīšana ar divciparu un trīsciparu skaitli rakstos. Rezultātu aptuvenais novērtējums. Kāpināšana kvadrātā un kubā. Darbību secība.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izstrādāt uzdevumu komplektu ar dažāda izziņas darbības līmeņa uzdevumiem.

3. temats. Dalāmība. (P1, Pd4)

2. PRAKTISKĀ NODARBĪBA: Pirmskaitļi un salikti skaitļi. Skaitļa sadalīšana pirmreizinātājos. Dalāmības pazīmes ar 2; 3; 5; 9; 10; n. Skaitļa dalāmais/dalītājs, skaitļu lielākais kopīgais dalītājs un mazākais kopīgais dalāmais.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izstrādāt interaktīvus uzdevumus, izmantojot dažādus digitālos rīkus.

4. temats. Parastās daļas. (P1, Pd4)

3. PRAKTISKĀ NODARBĪBA: Daļas jēdziens. Daļas pamatīpašība. Jaukti skaitļi. Daļu salīdzināšana. Daļas aprēķināšana no visa daudzuma. Visa daudzuma aprēķināšana, ja zināma tā daļas vērtība. Viens daudzums kā otra daudzuma daļa. Daļu un jauktu skaitļu saskaitīšana un atņemšana.

Parasto daļu un jauktu skaitļu reizināšana un dalīšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izstrādāt interaktīvus uzdevumus, izmantojot dažādus digitālos rīkus.

5. temats. Decimāldaļskaitļi. (L1, P1, Pd8)

2. LEKCIJA: Decimāldaļas jēdziens, pieraksts un lasīšana. Šķiru vērtības decimāldaļu pierakstā. Decimāldaļu saīsināšana un paplašināšana, salīdzināšana.

4. PRAKTISKĀ NODARBĪBA: Decimālās mērvienības. Decimāldaļu saskaitīšana un atņemšana. Decimāldaļu reizināšana un dalīšana ar 10, 100, 1000. Decimāldaļu reizināšana un dalīšana. Kāpināšana kvadrātā un kubā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izstrādāt interaktīvus uzdevumus, izmantojot dažādus digitālos rīkus.

6. temats. Parastie un decimāldaļskaitļi vienkopus. (P1, Pd8)

5. PRAKTISKĀ NODARBĪBA: Parastas daļas pārveidošana par galīgu decimāldaļu un otrādi.

Procenti. Procentu aprēķināšana no skaitļa un skaitļa aprēķināšana, ja zināma tā procentu vērtība, divu skaitļu attiecības izteikšana procentos. Skaitļu noapaļošana. Divu lielumu attiecība. Tieši proporcionāli lielumi. Apgrieztīgi proporcionāli lielumi. Proporcija.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izstrādāt interaktīvus uzdevumus, izmantojot dažādus digitālos rīkus.

7. temats. Racionālie skaitļi. (P1, Pd4)

6. PRAKTISKĀ NODARBĪBA: Darbības ar racionāliem skaitļiem. Negatīvi skaitļi. Pretēji skaitļi. Skaitļa modulis. Skaitļu salīdzināšana.

Iekavu atvēršana un ieslēgšana iekavās, ja pirms tām ir mīnusa (plusa) zīme.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izstrādāt tēmas nobeiguma kontroldarbu ar vērtēšanas kritērijiem.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (1.starppārbaudījums). Temata nobeiguma darbs.

8. temats. Datu analīze. (L1, P2, Pd4)

3. LEKCIJA: Dažādos eksperimentos, pētījumos un aptaujās iegūto datu savākšana, pieraksts, sakārtošana, sistematizēšana, attēlošana stabiņveida diagrammās.

Informācijas iegūšana no stabiņveida un sektora diagrammām, salīdzināšana un analīze.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Apkopot uzdevumus no 4. – 6.kl. mācību līdzekļiem.

9. temats. Lielumi un sakarības starp tiem, funkcionālas sakarības. (P1, Pd6)

7. PRAKTISKĀ NODARBĪBA: Naudas, garuma, masas, laukuma, tilpuma, ātruma mērvienības, pāreja no mazākām mērvienībām uz lielākām un otrādi, lielumu salīdzināšana, sakārtošana augošā vai dilstošā secībā. Darbības ar mēriem.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izstrādāt stundas fragmentu.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (2.starppārbaudījums): Stundas plāns ar problēmrisināšanas un pētniecisko pieeju, kurā mērķtiecīgi tiek izmantotas informācijas tehnoloģijas.

10. temats. Ģeometrijas mācību saturs 4. – 6. klases matemātikas jomā. (L1, P1, Pd6)

4. LEKCIJA: Taisne, nogrieznis, stars. Daudzstūris, taisnstūris, trijstūris, perimetra aprēķināšana. Leņķis un tā mērīšana. Paralēlās un perpendikulārās taisnes.

8. PRAKTISKĀ NODARBĪBA: Riņķa līnija un riņķis. Riņķa līnijas garuma aprēķināšana. Ģeometriskie ķermeņi: kubs, taisnstūra paralēlskaldnis, to virsmas laukums, tilpums.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Analizēt pieejamos digitālos resursus tēmas apguvei.

11. temats. Koordinātu plakne. (P1, Pd4)

9. PRAKTISKĀ NODARBĪBA: Punkta koordinātas, kvadranti. Dažādu sakarību attēlošana koordinātu plaknē. Mērogs.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Analizēt pieejamos digitālos resursus tēmas apguvei.

12. temats. Teksta uzdevumi. (P1, Pd4)

10. PRAKTISKĀ NODARBĪBA: Praktisku uzdevumu, kas saistīti ar sadzīves, dabaszinātņu, vides un veselības jautājumiem, risinātmācīšanas metodika.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Praktiskie uzdevumi.

13. temats Pētnieciskā, praktiskā darbība matemātikā. Informācijas tehnoloģiju lietojums matemātikas mācību procesā. (P1, Pd4)

Pētnieciskā darba soļi un struktūra.

11. PRAKTISKĀ NODARBĪBA: Informācijas tehnoloģiju lietojums matemātikas mācību procesā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izstrādāt pētniecisko darbu matemātikā 4. – 6.kl.

14. temats. Mācību stundu analīze: pašvadītā mācīšanās, vērtēšana mūsdienīgā mācību procesā. (P1, Pd4)

12. PRAKTISKĀ NODARBĪBA: Stundas konspektu, plānu sastādīšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (3.starppārbaudījums): Izstrādāt stundas konspektu.

L - lekcija

P – praktiskie darbi

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Fišers, R. (2005). Mācīsim bērniem domāt. Rīga: RaKa.
2. Mencis, J. (sen.) (2014). *Matemātikas metodika pamatskolā*. Rīga: Zvaigzne.
3. *Matemātika*. (1993). J. Menča red. Rīga: Zvaigzne.
4. Sondore, A., Krastiņa, E., Drelinga, E., & Daugulis, P. (2017). *Improving Mathematical Competence in Primary School to Enable Skill Transfers in New Situations*. Proceedings of the International Scientific Conference "Society.Integration.Education", Volume II, 2017. Rezekne: Rezeknes Academy of Technologies, 208-218 pp., ISSN 1691-5887
5. Sondore A., Krastiņa E., Daugulis P., & Drelinga E. (2018). *Construction of Negations in the Context of Critical Thinking for Primary School*. Proceedings of the International Scientific Conference "Society. Integration. Education". Volume II, May 25-26, Rezeknes Academy of Technologies, 454-463 pp., Rezekne, pieejams: journals.ru.lv/index.php/SIE/article/download/3276/3035, ISSN 1691-5887
6. Sondore A., Krastiņa E., Daugulis, P., & Drelinga E. (2016). *Usage of logical connectives in school mathematics*. In M.Lepik (Ed.) Proceedings of the 17 th International Conference "Teaching Mathematics: Retrospective and Perspectives", 123-131, Tallinn: Tallinn University, ISBN 978-9949-29-290-5.

Papildus informācijas avoti

1. Haylock, D. (2001). *Mathematics explained for primary teachers*. London: Paul Chapman.
2. Hopkins, C. et. al. (2004). *Understanding primary mathematics*. London: Fulton.
3. Krauthausen, G. (2018). *Einführung in die Mathematikdidaktik – Grundschule*. Deutschland: München: Spektrum.
4. Lauter, J. (2001). *Methodik der Grundschulmathematik*. Donauwörth: Auer.
5. *Matemātikas mācību līdzekļi 4. -6. klasēm*: janisroze.lv, lielvards.lv, zvaigzne.lv, petergailis.lv

6. Onževa, I. (2004). *Matemātikas saturs un mācību metodes 1. – 6. klasēs.*/ Lekciju kurss AR Pedagoģijas fakultātes sākumskolas skolotāju studiju programmas studentiem. Rēzekne.
7. Suggate, J. (2001). *Mathematical knowledge for primary teachers*. London: Fulton.
8. Van Walle, J.A. , Bay-Williams J.M., Lovin LA. H. and Karp K.S. (2013). *Teaching student-centered mathematics*. Developmentally appropriate instruction for grade PreK to 8. Pearson:
9. Van de Walle, J., Karp, K., & Bay-Williams, J. M. (2019). *Elementary and Middle School mathematics: Teaching Developmentally* (10th edition). New York, NY: Pearson Education, Inc.

Periodika un citi informācijas avoti

1. *Dabaszinātņu un matemātikas projekta materiāli*. www.siic.lu.lv
2. *Izglītības un zinātnes ministrijas mājas lapa*: www.izm.gov.lv
3. Kieftenbeld, V., Natesan, P., Eddy, C. (2011). *An Item Response Theory Analysis of the Mathematics Teaching Efficacy Beliefs Instrument*. Journal of Psychoeducational Assessment, October 2011; vol. 29, 5: pp. 443-454.<http://online.sagepub.com>
4. Korten, L. (2018). *Gemeinsam individuell Lernen: Zieldifferente Förderung flexibler Rechenkompetenzen im inklusiven Mathematikunterricht – Herausforderung und Chance*. In: Fachgruppe Didaktik der Mathematik der Universität Paderborn (Hrsg.). Beiträge zum Mathematikunterricht, S. 1051 - 1054. Münster: WTM-Verlag. URL: http://www.mathematik.tu-dortmund.de/ieem/cms/media/pdf/informationen/Inhaltsverzeichnis_BzMU_2018.pdf.
5. *Matemātika skolā*. (2010). Metodisks rakstu krājums. Rīga: Lielvārds.
6. *Valsts izglītības satura centra mājas lapa*. Sk. internetā www.visc.gov.lv
7. www.skola2030.lv
7. Laikraksts „Izglītība un Kultūra”
8. Žurnāls „Skolotājs”
9. Interneta žurnāls „Skolas vārds”
10. www.uzdevumi.lv
11. www.soma.lv

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas “**Sākumizglītības skolotājs**” B. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Sociālā un pilsoniskā joma: Sociālās zinības II
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP033
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
Lekciju stundu skaits	8
Semināru stundu skaits	8
Praktisko darbu stundu skaits	-
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	64
Kursa autors(-i)	
Dr.paed., docente Inta Ostrovska (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Mg. sc. educ. Elīna Krūma (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Mg. hist., lektors Andris Kupšāns	
Priekšzināšanas	
Skolotāja profesionālās darbības pamati Mācīšana un mācīšanās Izglītības procesa organizācija sākumskolā Informācijas tehnoloģijas izglītībā (Informācijas tehnoloģijas izglītībā. 2.studiju darbs) Psiholoģija skolotājiem Sociālās zinības I	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kurss veido izpratni par Pamatizglītības standarta sociālās un pilsoniskās jomas saturu un tā pielietošanu mācību procesa realizācijā sākumizglītības 4. - 6.klasē sociālo zinību stundās. Studiju kurss orientēts uz studentu pēctecīgu teorētisko zināšanu un praktiskās darbošanās pilnveidošanu, iepriekš apgūstot studiju kursu “Sociālā un pilsoniskā joma: Sociālās zinības I”.</p> <p>Studiju kursa apguvē studenti iegūs zināšanas, prasmes un kompetences, kas nepieciešamas sociālās un pilsoniskās mācību jomas mācību satura plānošanā un realizācijā.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Veidot sociālās un pilsoniskās jomas standartam un "Skolotājs" profesijas standartam atbilstošas profesionālās kompetences, lai varētu mācīt sociālās zinības 4.- 6. klasē. Strādājot ar normatīvajiem dokumentiem, mācību līdzekļiem, speciālo literatūru, tiek veidotas zināšanas par sociālo mācību pamatprincipiem, mērķiem, uzdevumiem, saturu un organizēšanu kompetenču pieejas kontekstā, nostiprinātas skolotāja profesionālās prasmes un kompetences.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sociālo zinību mācību priekšmeta realizāciju reglamentējošu dokumentu (standarta un programmas) analīze; 2. Sociālo zinību mācību priekšmeta satura un metodisko prasību apguve; 3. Mācību paņēmieni un metožu analīze, mācību sasniegumu vērtēšanas formu un metodisko paņēmieni apguve; 	

4. Mācību tematiskā plāna sagatavošana un izstrāde – stundu plāni (definēti mērķi, uzdevumi un mērķu sasniegšanai nepieciešamās metodikas izklāsts) ar nepieciešamajiem materiāliem. Stundu prezentēšana un refleksija.

Studiju kursa kalendārais plāns

1. Mācīšana un mācīšanās sociālajā un pilsoniskajā jomā (L1, S1)
2. Mācību satura īstenošana sociālajās zinībās sākumskolā (L5, S3, Pd24)
3. Mācību stundas modelēšana sociālajās zinībās (L1, S3, Pd16)
4. Vērtēšana sociālajā un pilsoniskajā jomā (L1, S1, Pd24)

L – lekcija

S – seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Zina Pamatizglītības standarta sociālās un pilsoniskās mācību jomas sasniedzamos rezultātus.
2. Zina interaktīvas mācību formas un paņēmienus jēgpilna mācību procesa nodrošināšanai.
3. Zina, kā izmantot daudzveidīgus formatīvās un summatīvās vērtēšanas paņēmienus sociālās un pilsoniskās jomas mācību satura apguves procesā sākumskolā.
4. Zina un prot izmantot sociālās un pilsoniskās jomas mācību satura plānošanā pieejamos resursus.

PRASMES:

5. Prot plānot sākumskolas pedagoģisko procesu, ņemot vērā skolēnu vecumu, intereses, vajadzības, spējas un pieredzi.
6. Spēj adaptēt un patstāvīgi izstrādāt metodiskos materiālus, mācību metodes un metodiskos paņēmienus sākumskolas vecuma bērnu sociālo prasmju attīstībai, saistot to ar mācību saturu sociālajā un pilsoniskajā jomā.
7. Prot izmantot formatīvo vērtēšanu, lai motivētu skolēnu vēlēšanos pilnveidot savas sociālās prasmes un zināšanas par indivīdu, sabiedrību, saimniecību, laiku.
8. Prot pielāgot un mācību procesā izmantot reālai dzīvei pietuvinātas situācijas.

KOMPETENCE:

9. Spēj veidot skolēncentrētu mācību vidi sociālās un pilsoniskās jomas mācību satura apguvei sākumskolas pedagoģiskajā procesā.
10. Spēj veidot uz savstarpēju cieņu pamatotu sadarbību ar bērniem un vecākiem, sniedzot viņiem nepieciešamo atbalstu sociālās un pilsoniskās jomas mācību satura apguvē un sociālo zinību apguvē; spēj sadarboties ar kolēģiem, izvirzīt kopīgus mērķus bērnu sociālo prasmju attīstībai un plānot to sasniegšanu.
11. Spēj modelēt interaktīvu mācību stundu, atbilstoši sasniedzamajiem rezultātiem, izmantojot dažādas stratēģijas, mācību līdzekļus un tehnoloģijas.

12. Spēj izstrādāt dažāda izziņas līmeņa jēgpilnus, kompleksus uzdevumus un atbalstu to risināšanai, piedāvāt vērtēšanas kritērijus un snieguma līmeņa aprakstus; spēj veidot un strukturēt pašvērtējuma portfolio, apkopojot, atlasot studiju procesā izstrādātos materiālus, izvērtējot pieejamos mācību līdzekļus un literatūru.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Literatūras avotu analīze (16 stundas)

Patstāvīgā darba tēmas (starppārbaudījumi):

1. Lielās idejas realizācija sociālajās zinībās teorijas jautājumi (piecas Lielās idejas) (12 stundas)

Grupu darbā izstrādāt sociālo zinību satura teorijas piecu Lielo ideju prezentācijas un skolotāja materiālu

Sasniedzamais rezultāts: 1., 6.

2. Vienas Lielās idejas sociālajā un pilsoniskajā mācību satura jomā 4. – 6.klasei tematiskais plāns viena mācību gada ietvarā (10 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

Izvēlēties izglītojamo individuālajām mācīšanās vajadzībām atbilstošus mācību paņēmienus, līdzekļus un resursus izvirzīto mācīšanās mērķu un rezultātu sasniegšanai. Pielāgot mācību saturu un līdzekļus atbilstošām vajadzībām un mācību mērķiem un lietot digitālos risinājumus digitāla mācību satura izveidei.

Sasniedzamais rezultāts: 1., 2., 4., 5., 6., 8., 9., 10.

3. Mācību stundu izstrāde sociālās un pilsoniskās mācību jomas sociālajās zinībās 4. - 6.klasei par katru no Lielajām idejām (katrai grupai viena Lielā ideja) (14 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

Izmantojot mācību jomas satura apguves plānu, izstrādāt tēmas (Lielās idejas) stundu plānus un tēmas apguves novērtēšanai izveidotu tēmas noslēguma pārbaudes darbu. Izstrādātā prezentācija un analīze (individuālais un grupu darbs).

Sasniedzamais rezultāts: 1., 2., 4., 5., 6., 8., 9., 10., 11., 12.

Sociālās un pilsoniskās mācību jomas darba mapes sagatavošana (portfolio) (12 stundas).

Patstāvīgā darba uzdevumi:

Materiālu atlase, analīze un prezentācija, paredzot satura integrācijas iespējas; pašvērtējums un citu darba analīze un izvērtējums.

Sasniedzamais rezultāts: 1., 2., 4., 5., 6., 8., 9., 10., 11., 12.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot studējošo darbu seminārnodarībās, starppārbaudījumos un noslēguma pārbaudījumā. Noslēguma pārbaudījumu studenti drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1. Studējošo darbs seminārnodarībās –10%.

2. Starppārbaudījumi:

- patstāvīgais darbs par mācību saturu un sasniegumiem rezultātiem - 10%;
- patstāvīgais darbs par tematisko plānu – 10 %;
- patstāvīgais darbs un prezentācija par Lielās idejas tēmu stundu plāniem (teorētiskā satura izstrāde, balstoties uz izvirzītajiem sasniegumiem rezultātiem, metodisko materiālu, līdzekļu izvēli un atlasī, vērtēšanas kritēriju un pārbaudes darba izstrādi) - 40%.

3. Noslēguma pārbaudījums - eksāmens: darba mapes (portfolio) prezentācija - 30%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti											
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
1. starppārbaudījums	+					+						
2. starppārbaudījums	+	+		+	+	+		+	+	+		
3. starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4.eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1.temats. Mācīšana un mācīšanās sociālajā un pilsoniskajā jomā. (L1, S1)

LEKCIJA:

Mācību saturs sociālajā un pilsoniskajā jomā. Kompetences sociālajā un pilsoniskajā jomā. Skolēncentrēts mācību process. Mācību satura personalizācija, individualizācija, diferenciacija.

SEMINĀRS:

Sasniedzamie rezultāti sociālajā un pilsoniskajā jomā mācību procesā. Skolēnu mācīšanās rezultāts un tā īpatnības 4. – 6. klasē.

2. temats. Mācību satura īstenošana sociālajās zinībās sākumskolā. (L5, S3, Pd24)

LEKCIJAS:

Mācību procesa plānošana. Satura objektīva un kritiska meklēšana dažādos resursos.

Lielā ideja – katrs cilvēks ir unikāls un vērtīgs:

1. izzināšanas procesi, to īpatnības.
2. emocionālā inteliģence.
3. vajadzību un vērtību mijiedarbība.

Teorētiskā materiāla pielietošana mācību procesā 4. -6.klasē sociālajās zinībās.

Lielās idejas – cilvēks veido attiecības ar citiem cilvēkiem un indivīda rīcība, sadarbojoties ar citiem, veido sabiedrību:

1. konflikti, to cēloņi un risināšanas veidi.

2. griba un mērķtiecība.
3. individualitāte un identitāte, sociālās lomas.

Teorētiskā materiāla pielietošana mācību procesā 4. -6.klasē sociālajās zinībās.

SEMINĀRS:

Lielā ideja – indivīdi veido pārvaldes institūcijas sabiedrības pastāvēšanai:

1. Latvijas valsts iekārta un pārvaldes forma.
2. Varas dalīšanas princips.
3. Līdzdalība un tās nozīme demokrātijā.
4. Pienākumu un tiesību regulējoši normatīvie akti.
5. Latvija – daļa no Eiropas Savienības.

Teorētiskā materiāla pielietošana mācību procesā 4. -6.klasē sociālajās zinībās.

LEKCIJAS:

Lielās idejas – laiku var mērīt un plānot un laika gaitā sabiedrība daudzveidīgu cēloņu ietekmē piedzīvo pārmaiņas:

1. Laika jēdziena izpratne – dabas cikli, laika ritējums (toreiz un tagad/agrāk un senāk) un laika skaitīšana – hronoloģija un sinhronizācija.
2. Laika menedžments – plānošana (kalendārs, plānotājs, aplikācijas), lietderīga laika pavadīšana, prioritāšu noteikšana.
3. cēloņsakarības pārmaiņu norisēs sabiedrībā (indivīds un sabiedrība).

Teorētiskā materiāla pielietošana mācību procesā 4. -6.klasē sociālajās zinībās.

Lielās idejas – resursi tiek iegūti un radīti un cilvēki plāno pieejamo resursu izlietojumu:

1. Ekonomika un tās pamatjēdzieni.
2. Ražošanas resursi. Ražošana un patēriņš.

Lielā ideja – kultūras ir atšķirīgas un daudzveidīgas:

1. Multikulturālisma ietekme uz tradīciju veidošanos, vērtību sistēmas izmaiņas – tikumu saglabāšana.
2. Stereotipi – to rašanās cēloņi, izpausmes.

Teorētiskā materiāla pielietošana mācību procesā 4. -6.klasē sociālajās zinībās.

SEMINĀRI:

Lielās idejas – resursi tiek iegūti un radīti un cilvēki plāno pieejamo resursu izlietojumu:

1. Budžets, nodokļi, patēriņš, nauda tās veidi un funkcijas, banku funkcija.
2. Nodarbinātība. Uzņēmējdarbība un uzņēmējdarbības formas, uzņēmējspējas.

Teorētiskā materiāla pielietošana mācību procesā 4. -6.klasē sociālajās zinībās.

Lielā ideja – kultūras ir atšķirīgas un daudzveidīgas:

Mediji (medijpratība) un to ietekme uz dažāda mēroga procesiem. Sabiedriskā doma un tās veidošanās.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (1., 2. STARPPĀRBAUDĪJUMI)

3. temats. Mācību stundas modelēšana sociālajās zinībās. (L1, S3, Pd16)

LEKCIJA: Mācību metodiskie materiāli un līdzekļi. Mācību līdzekļu daudzveidība un izmantošanas iespējas priekšmetam raksturīgo prasmju un caurviju prasmju attīstīšanai. Neformālās izglītības metožu izmantošana mācību procesā – „enerdžaizeri”, ledlauži, ideju pitch u.tml. Asociatīvo karšu izmantošana. Metodisko materiālu un līdzekļu pielāgošanas iespējas atbilstoši sociālo zinību saturam, vecumam, pieejamajiem resursiem, specifiskajām vajadzībām. Ieteikumi un prasības metodisko materiālu izstrādē.

SEMINĀRI:

Digitālās tehnoloģijas izmantošanas iespējas sociālās zinībās (mācību procesā, uzdevumu sagatavošanā un izvietošanā)

Pārbaudes darbi, uzdevumi un to veidi (piemēri no praktizējošu pedagogu materiāliem). Vērtēšanas kritēriju izstrāde (Blūma/Solo taksonomija). Atgriezeniskā saites nozīme mācību procesā – izejas

biļetes (balstoties uz Roberta Gaņjē 9 mācīšanās etapiem), balsošana (ķermeņa iesaiste mācību satura apguves izpratnes formatīvai vērtēšanai).

PATSTĀVĪGAIS DARBS (3. STARPPĀRBAUDĪJUMS)

4. temats. Vērtēšana sociālajā un pilsoniskajā jomā. (L1, S1, Pd24)

LEKCIJA:

Vērtēšana, izmantojot IKT (e-klase, uzdevumi.lv u.c. platformas).

SEMINĀRS:

Vērtēšanas prasmes – citu darbu vērtēšana pēc kopēju un vienotu kritēriju izstrādes. Pašvērtēšanas prasmju veidošanas nepieciešamība 4.- 6. klasē.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (darba mapes sagatavošana).

L – lekcija

S – seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

Fadels, Č., Bialika, M., & Trilings, B. (2017). *Četru dimensiju izglītība*. 2. izdevums, Izglītības uzņēmums. Rīga: Lielvārds

Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un pieejas apraksts. (2017) Pieejams: <https://www.izm.gov.lv/images/aktualitates/2017/Skola2030Dokuments.pdf>

Lawrence, T. (2019). *A to Z of Classroom Behaviour*. SAGE Publications Ltd.

Mācīšanās lietpratībai. (2018). Kolektīvā monogrāfija. LU Akadēmiskais apgāds. Pieejams: <https://doi.org/10.22364/ml/2018>

Ministru kabineta noteikumi Nr. 747, „Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/303768>

Papildus informācijas avoti

1. Dumpe, M. (2016). *Mācību ekskursija kā efektīva mācību organizācijas forma ekonomikas stundās*. Pieejams: http://rmdv.lv/wp-content/uploads/2017/10/mac_eksk.pdf

2. Falka, S., u.c. (2007). *Sociālās zinības 6. klasei. (skolotāju grāmata, mācību grāmata un darba burtnīca)*. Rīga: RaKa

3. Geka, S. (2013). *Sociālās spēles*. Rīga: RaKa

4. Hahele, R. (2006). *Pašnovērtējums mācību procesā*. Rīga: RaKa.

5. Ījabs, I. (2017). *Politikas teorija: pirmie soļi*. Rīga: Lasītava.

6. Kraģis, I. (2019). *Radošums un kritiskā domāšana*. Rīga: Mansards

7. Kupšāns, A. (2013). *Social science teachers' views on their experience*. In: Reorientation of teacher education towards sustainability through theory and practice. Proceedings of the 10th international JTEFS/BBCC conference Sustainable development. Culture. Education. Ed. U. Härkönen. Joensuu: University of Eastern Finland, (pp. 363–373).

8. Kupšāns, A., & Ignatjeva, S. (2014). *Sociālo zinību skolotāju mācīšanas stratēģiju izvēle*. Humanitārās un sociālās zinātnes. Nr.22, 36.–41.lpp. ISSN 1407-9291. e-ISSN 2255-8543.

9. Kupšāns, A. (2006). Sociālo zinību skolotāju sagatavošanas pilnveides iespējas augstskolā// Humanitārās un sociālās zinātnes. - Rīga: Izdevniecība RTU,26.-31.lpp.

10. Kupšāns, A. (2012). Valsts piederības identitātes problēmas sociālo zinību kontekstā Grām.: *Vēsture: Avoti un cilvēki: Humanitārās fakultātes XXI starptautisko zinātnisko lasījumu materiāli*. Daugavpils: Saule, 180.-186. lpp.

11. Laizāne, I. (2014). Ekoloģijas, izglītības ilgtspējīgai attīstībai integrācijas iespējas vispārīgajam skolotāju mācību programmās. https://www.dukonference.lv/files/proceedings_of_conf/53konf/pedagogija/Laizane.pdf

12. *Latvijas kultūras kanons*. Pieejams: <https://kulturaskanons.lv/>

13. Lemešonoka, I. (2018). *Kompetenču pieeja karjeras izglītībā skolā. Rokasgrāmata skolotājiem*. Rīga: Zvaigzne ABC
14. Miķelsone, L. (2002). *Mācību metodes sociālajās zinībās*. Rīga: RaKa
15. *Nemiers ar plurālismu. Sociālā rīcība Latvijā*. (red. RSU profesors Sergejs Kruks) (2018). Rīga: RSU
16. Popham, W.J., (2017). *Classroom Assessment: What Teachers Need to Know*. (8th Edition), Pearson.
17. Purēns, V. (2017). *Kā attīstīt kompetenci*. Rīga: RaKa
18. Redfern, A (2015). *The essential guide to classroom practice*. Routledge, p. 224. Pieejams: <https://www.taylorfrancis.com/books/9781317627524>
19. Reece, I., & Walker, S. (2016). *Teaching, training and learning: A practical guide*. (6th ed.). Business Education Publishers Ltd.
20. Renwick, M. (2014). *Digital Student Portfolios A Whole School Approach to Connected Learnings and Continuous Assessment. Theory and Practice*. Amazon Media EU
21. Rubana, I.M. (2000). *Mācīties darot*. Rīga: RaKa
22. Škapars, R. (2010). *Ekonomikas būtība un priekšmets. Teorija*. (e-grāmata) <http://profizgl.lu.lv/mod/book/tool/print/index.php?id=19969>
23. Tauriņa, Ž. (2013). *Skolēnu kompetenču pašvērtējums*. Rīga: RaKa

Periodika un citi informācijas avoti

1. *Bērnu tiesību aizsardzības likums*. (1998.). Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=49096>
2. Eiropas Savienība. Pieejams: https://europa.eu/european-union/index_lv
3. Gagne, R. (n.d.). *Conditions of Learning*. Pieejams: <http://lrc.binus.ac.id/downloads/TE/Gagne.pdf>
4. *Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un pieejas apraksts*. (2017) Pieejams: <https://www.izm.gov.lv/images/aktualitates/2017/Skola2030Dokuments.pdf>
5. <http://jaunatne.gov.lv/sites/default/files/>
6. <https://www.youtube.com/channel/UCgYAOYox6hyzj5i7CeLdTJw/videos>
7. [Info_lapas/neformalas_izglitibas_metodes.pdf](http://info_lapas/neformalas_izglitibas_metodes.pdf)
8. Kupšāns, A. (2014). *Konstruktīvisma adaptācijas mēģinājumi 20.gs 20.-30.gadu izglītības sistēmā* Grām.: Vēsture: Avoti un cilvēki: Humanitārās fakultātes XXIII starptautisko zinātnisko lasījumu materiāli. Vēsture XVII = Proceedings of the 23rd International Scientific Readings of the Faculty of Humanities. History XVII / Daugavpils Universitāte; atb. red. I. Saleniece. Daugavpils: Saule, 207.-216. lpp. ISSN 1691-9297.
9. LU Starpnozaru izglītības inovāciju centrs. (2017). "Kompetenci attīstoša mācīšanās" Ieteikumi izglītības politikas un rīcībpolitikas veidotājiem. Pieejams: [http://telerehabilitation.lv/sites/default/files/Kompetenci attīstoša mācīšanās_Ieteikumi izglītības politikas un rīcībpolitikas veidotājiem. pdf](http://telerehabilitation.lv/sites/default/files/Kompetenci_attistoša_macisanas_Ieteikumi_izglitibas_politikas_un_ricibpolitikas_veidotajiem.pdf)
10. *Mācīšanās lietpratībai*. (2018). Kolektīvā monogrāfija. LU Akadēmiskais apgāds. Pieejams: <https://doi.org/10.22364/ml/2018>
11. *Profesiju pasaule*. Pieejams: <http://www.profesijupasaule.lv/>
12. Skuja, Z. *Lai skolotājs skolā justos labi*. Publicēts 26.03.2018. Pieejams: <http://www.skolasvards.lv/sleja/raksti/lai-skolotajs-skola-justos-labi>
13. Skolotāji aktīvi piedalījušies OECD mācību vides pētījumā. Publicēts 11.06. 2018. Pieejams: https://izm.gov.lv/lv/aktualitates/3036-skolotaji-aktivi-piedalijusies-oecd-macibu-vides-petijumaweb/Jaunatne_darbiba/Info_materiالي/Brosuras/2012/

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas "Sākumizglītības skolotājs" B. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Sociālā un pilsoniskā joma: Vēsture
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP034
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
<i>Lekciju stundu skaits</i>	8
<i>Semināru stundu skaits</i>	8
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	-
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	64
Kursa autors(-i)	
Mg.sc.educ. Elīna Krūma (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Mg. hist., lektors Andris Kupšāns	
Priekšzināšanas	
Skolotāju profesionālās darbības pamati Mācīšana un mācīšanās Izglītības procesa organizācija sākumskolā Informācijas tehnoloģijas izglītībā (Informācijas tehnoloģijas izglītībā. 2.studiju darbs) Psiholoģija skolotājiem Sociālās zinības I	
Studiju kursa anotācija	
<p>KURSA ANOTĀCIJA: Studiju kursa mērķis ir veidot izpratni par Pamatizglītības standarta sociālās un pilsoniskās jomas/vēstures saturu un tā pielietošanu mācību procesa realizācijā sākumizglītībā. Studiju kurss orientēts uz pēctecīgu teorētisko zināšanu un praktiskās darbošanās pilnveidošanu, iepriekš apgūstot studiju kursus “Sociālā un pilsoniskā joma: Sociālās zinības I” un “Sociālā un pilsoniskā joma: Sociālās zinības II”. Studiju kursa apguvē studenti iegūs zināšanas, prasmes un kompetences, kas nepieciešamas sociālās un pilsoniskās mācību jomas mācību satura vēsturē plānošanā un realizācijā. Studenti gūst priekšstatu par vēstures mācību priekšmeta saturu 4. – 6. klases ietvaros, integrācijas iespējām ar sociālajām zinībām. Studiju kursa apguves rezultātā studenti prātīs vadīt mācību procesu vēsturē, mācību satura īstenošanā jēgpilni pielietojot mācību metodes un kvalitatīvi izmantojot IKT.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Studiju kursa mērķis ir veidot Pamatizglītības standarta sociālās un pilsoniskās jomas un "Skolotājs" profesijas standartam atbilstošas profesionālās kompetences; gūt priekšstatu par vēstures saturu, lai apgūtu skolotāja profesionālās darbības veikšanai nepieciešamās zināšanas, prasmes, attieksmes un kompetences.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pamatizglītības standarta sociālās un pilsoniskās jomas/ vēstures mācību priekšmeta realizāciju reglamentējošu dokumentu (standarta un programmas) analīze. 2. Vēstures mācību satura un metodisko prasību apguve 4. - 6.kl. posmā. 	

<p>3. Vēstures un sociālo zinību satura integrācijas iespējas sociālās un pilsoniskās mācību jomas kontekstā.</p> <p>4. Mācību tematiskā plāna un stundu plānu izstrāde, stundu prezentēšana un refleksija.</p> <p>5. Mācību paņēmieni un metožu analīze, mācību sasniegumu vērtēšanas formu un metodisko paņēmieni apguve sociālās un pilsoniskās jomas/ vēstures mācību priekšmeta kontekstā.</p>
<p>Studiju kursa kalendārais plāns</p> <p>1. Vēstures vieta sociālās un pilsoniskās mācību jomas saturā sācumizglītībā. (L1, Pd12)</p> <p>1.1. Mācību saturs sociālajā un pilsoniskajā mācību jomā kontekstā ar vēstures mācību saturu. Sasniedzamie rezultāti, beidzot 6. klasi. Mācību satura būtība – specifika, apguves secība un sasniedzamais rezultāts un pēctecība.</p> <p>2. Vēstures jēdziena un zinātnes izpratne. (L1, S1, Pd14)</p> <p>2.1. Vēstures jēdziens, vēstures kā zinātnes izpratne . Vēstures palīgozāres, to nozīme vēstures pētīšanā. Informācijas līdzekļi, kas atspoguļo norises sabiedrībā pagātnē un mūsdienās. Vēstures avoti.</p> <p>3. Vēsture izziņāšana caur personiskās pieredzes prizmu – skolēncentrēta pieeja vēstures apguve. (L3, S3, Pd28)</p> <p>3.1. Lielā ideja: Katrs cilvēks ir unikāls. Apguves tematika un metodika. <i>Sēta, dzimta, dzimtais novads/pilsēta – sociālo zinību un dabas zinību integrācija – kartēšana (sēta, novads/pilsēta, ģimenes koka izveide. Interneta resursu izmantošana (Google Maps) un viedtālruna funkciju izmantošana (atraššanās vietas noteikšanai).</i></p> <p>3.2. Lielā ideja: Cilvēki veido attiecības ar citiem cilvēkiem. Apguves tematika un metodika. Kultūrvēsturiskais novads – <i>kultūras jēdziena izpratne, mans novada lepnums – nozīmīgāko vietu ekskursijas plāns pa dzimto novadu. Tradīciju veidošanās, to kopšana – svētki, personas, tradīciju atbilstība personībai (multikulturālisms).</i></p> <p>3.3. Lielā ideja: Demokrātiska valsts. Latvija un Eiropas valstis. Apguves tematika un metodika. Valsts būtība, attiecības ar citām kaimiņvalstīm un Eiropas valstīm. Eiropas Savienība. NATO. ANO. Pilsoņu līdzdarbības nozīme valsts darbībā. Patriotisms.</p> <p>4. Es un laiks. Laika retrospekcija. Vēstures ietekme uz mūsdienām. (L3, S4, Pd10)</p> <p>4.1. Laika izpratne, tās veidošanās – cikliskais un hronoloģiskais laiks, tā izpausmes (starpriekšmetu saikne – sociālās zinības, dabas zinības, latviešu valoda un literatūra).</p> <p>4.2. Lielā ideja: Pārmaiņas sabiedrībā laika gaitā. Latvijas vēstures notikumi. Apguves tematika un metodika. Latvijas vēstures svarīgākie notikumi. Latvijas valsts izveides procesu sekas mūsdienās. Personības nozīme vēsturē (dzimta—skola -novads/pašvaldība – valsts – latvieši pasaulē).</p> <p>4.3. Lielā ideja: Latvijas kultūra, tās saikne ar Eiropas un pasaules kultūru. Apguves tematika un metodika. Kultūrvēsturiskais mantojums. Kultūras kanons kā kultūrvēstures mantojuma mērs – <i>Latvijas kultūras kanona iepazīšana.</i></p> <p><i>L – lekcija</i> <i>S – seminārs</i> <i>Pd – patstāvīgais darbs</i></p>
<p>Studiju rezultāti</p> <p>ZINĀŠANAS:</p> <p>1. Zina Pamatizglītības standarta sociālās un pilsoniskās mācību jomas/ vēstures satura sasniegtos rezultātus 6. klasi beidzot.</p> <p>2. Zina interaktīvas mācību formas un paņēmienus jēgpilna vēstures mācību procesa nodrošināšanai.</p> <p>3. Zina, kā izmantot daudzveidīgus formatīvās un summatīvās vērtēšanas paņēmienus sociālās un pilsoniskās jomas/ vēstures mācību satura apguves procesā.</p>

4. Zina un prot izmantot sociālās un pilsoniskās jomas/vēstures mācību saturu plānošanā pieejamos resursus.

PRASMES:

5. Spēj adaptēt un patstāvīgi izstrādāt metodiskos materiālus, mācību metodes un metodiskos paņēmienus skolēnu sociālo prasmju attīstībai, saistot to ar mācību saturu sociālajā un pilsoniskajā jomā.

6. Spēj integrēt vēstures un sociālo zinību saturu sociālās un pilsoniskās mācību jomas kontekstā.

7. Prot izmantot formatīvās un summatīvās vērtēšanas paņēmienus vērtēšanā, lai motivētu skolēnu vēlēšanos pilnveidot savas sociālās prasmes un zināšanas par Sociālās un pilsoniskās jomas/vēstures mācību saturu.

KOMPETENCES:

8. Spēj veidot skolēncentrētu mācību vidi sociālās un pilsoniskās mācību jomas/vēstures mācību satura apguvei pedagoģiskajā procesā.

9. Spēj sadarboties ar kolēģiem, izvirzīt kopīgus mērķus skolēnu sociālo prasmju attīstībai un plānot to sasniegšanu.

10. Spēj orientēties mācību jomas aktualitātēs un izmantot digitālos risinājumus mācību satura izveidei.

11. Spēj modelēt interaktīvu mācību stundu, atbilstoši sasniedzamajiem rezultātiem, izmantojot dažādas stratēģijas, mācību līdzekļus un tehnoloģijas.

12. Spēj izstrādāt dažāda izziņas līmeņa jēgpilnus, kompleksus uzdevumus un atbalstu to risināšanai, piedāvāt vērtēšanas kritērijus un snieguma līmeņa aprakstus; spēj veidot un strukturēt pašvērtējuma portfolio, apkopojot, atlasot studiju procesā izstrādātos materiālus, izvērtējot pieejamos mācību līdzekļus.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgā darba tēmas:

1. Lielās idejas realizācija vēstures apgūvē: teorijas un metodikas jautājumi. (4 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Pamatizglītības standarta sociālās un pilsoniskās jomas/vēstures satura analīze.

Sasniedzamais rezultāts: 1., 4., 5., 6., 8.

2. Vēstures saturs 4. -6.kl. Latvijas vēstures svarīgākie periodi un notikumi. (10 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Apgūt Latvijas vēstures teorētisko materiālu, saskatīt tā pielietošanas iespējas sociālās un pilsoniskās jomas/vēstures satura apgūvē.

Sasniedzamais rezultāts: 1., 4., 9.

3. Vēstures teorētiskā satura apguvei nepieciešamo mācību paņēmienu un metožu pielietošana Lielo ideju tematikai vēsturē stundu izstrādē (1. starppārbaudījums). (20 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Izstrādāt mācību materiālu, izmantojot vēstures mācību priekšmetā izmantojamās metodes.

Sasniedzamais rezultāts: 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12.

4. Vēstures un sociālo zinību satura integrācijas iespējas sociālās un pilsoniskās mācību jomas kontekstā (2. starppārbaudījums). (10 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Izstrādāt mācību materiālu.

Sasniedzamais rezultāts: 6., 11.

5. Sasniedzamie rezultāti sociālajā un pilsoniskajā jomā mācību procesā. Pārbaudes darbi, uzdevumi un to veidi. (2 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Izstrādāt dažāda izziņas līmeņa jēgpilnus, kompleksus uzdevumus un atbalstu to risināšanai, piedāvāt vērtēšanas kritērijus un snieguma līmeņa aprakstus.

Sasniedzamais rezultāts: 7.,10.,12.

Sagatavošanas eksāmenam. Studiju kursa materiālu portfolio izveide un prezentācija. (2 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Veikt pašanalīzi, objektīvi un kritiski izsverot profesionālās zināšanas, prasmes, attieksmes un kompetences, lai veiktu pedagoģisko darbību, nodrošinot sociālās un pilsoniskās jomas mācību procesu.

Sasniedzamais rezultāts: 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Noslēguma pārbaudījumu studenti drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi praktiskie darbi.

Vērtējums sastāv no trīs komponentiem:

- 1.aktīva līdzdarbošanās lekcijās un semināros – 20%;
2. semināru programmā iekļauto individuālo un grupu darba uzdevumu izpilde – 50%;
3. noslēguma pārbaudījums – eksāmens - darba mapes (portfolio) prezentācija – 30%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti											
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
1. starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2. starppārbaudījums						+	+					
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. temats. Vēstures vieta sociālās un pilsoniskās mācību jomas saturā sākumizglītībā (L1, Pd12).

LEKCIJA: Mācību saturs sociālajā un pilsoniskajā mācību jomā kontekstā ar vēstures mācību saturu. Sasniedzamie rezultāti, beidzot 6. klasi. Mācību satura būtība – specifika, apguves secība un sasniegtais rezultāts un pēctecība.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Vēstures saturs 4. -6.kl.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Sasniedzamie rezultāti sociālajā un pilsoniskajā jomā mācību procesā. Pārbaudes darbi, uzdevumi un to veidi.

2. temats. Vēstures jēdziena un zinātnes izpratne. (L1, S1, Pd14).

LEKCIJA: Vēstures jēdziens, vēstures kā zinātnes izpratne .

Vēstures palīgnozāres, to nozīme vēstures pētīšanā. Informācijas līdzekļi, kas atspoguļo norises sabiedrībā pagātnē un mūsdienās. Vēstures avoti.

SEMINĀRS: Vēstures jēdziens, vēstures kā zinātnes izpratne .

Vēstures palīgnozāres, to nozīme vēstures pētīšanā. Informācijas līdzekļi, kas atspoguļo norises sabiedrībā pagātnē un mūsdienās. Vēstures avoti.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Vēstures un sociālo zinību satura integrācijas iespējas sociālās un pilsoniskās mācību jomas kontekstā.

3. temats. Vēsture izziņāšana caur personiskās pieredzes prizmu – skolēncentrēta pieeja vēstures apguve |(L3, S3, Pd28).

LEKCIJAS:

Lielā ideja: Katrs cilvēks ir unikāls. Apguves tematika un metodika.

Lielā ideja: Cilvēki veido attiecības ar citiem cilvēkiem. Apguves tematika un metodika.

Lielā ideja: Demokrātiska valsts. Latvija un Eiropas valstis. Apguves tematika un metodika.

SEMINĀRI:

Lielā ideja: Katrs cilvēks ir unikāls. Sēta, dzimta, dzimtais novads/pilsēta – *sociālo zinību un dabas zinību integrācija – kartēšana (sēta, novads/pilsēta, ģimenes koka izveide. Interneta resursu izmantošana (Google Maps) un viedtālruna funkciju izmantošana (atrašanās vietas noteikšanai).*

Lielā ideja: Cilvēki veido attiecības ar citiem cilvēkiem. Apguves tematika un metodika.

Kultūrvēsturiskais novads – *kultūras jēdziena izpratne, mans novada lepnums – nozīmīgāko vietu ekskursijas plāns pa dzimto novadu. Tradīciju veidošanās, to kopšana – svētki, personas, tradīciju atbilstība personībai (multikulturālisms).*

Lielā ideja: Demokrātiska valsts. Latvija un Eiropas valstis. Valsts būtība, attiecības ar citām kaimiņvalstīm un Eiropas valstīm. Eiropas Savienība. NATO. ANO. Pilsoņu līdzdarbības nozīme valsts darbībā. Patriotisms.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Lielās idejas realizācija vēstures apguvē: teorijas un metodikas jautājumi

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Vēstures teorētiskā satura apguvei nepieciešamo mācību paņēmieni un metožu pielietošana Lielo ideju tematikai vēsturē stundu izstrādē.

4. temats. Es un laiks. Laika retrospekcija. Vēstures ietekme uz mūsdienām. (L3, S4, Pd10).

LEKCIJAS:

Laika izpratne, tās veidošanās – cikliskais un hronoloģiskais laiks, tā izpausmes (starpīkšmetu saikne – sociālās zinības, dabas zinības, latviešu valoda un literatūra).

Lielā ideja: Pārmaiņas sabiedrībā laika gaitā. Latvijas vēstures notikumi. Apguves tematika un metodika.

Lielā ideja: Latvijas kultūra, tās saikne ar Eiropas un pasaules kultūru. Apguves tematika un metodika.

SEMINĀRI:

Lielā ideja: Pārmaiņas sabiedrībā laika gaitā. Latvijas vēstures notikumi. Latvijas vēstures svarīgākie notikumi. Latvijas valsts izveides procesu sekas mūsdienās.

Lielā ideja: Pārmaiņas sabiedrībā laika gaitā. Latvijas vēstures notikumi. Personības nozīme vēsturē (dzimta—skola -novads/pašvaldība – valsts – latvieši pasaulē).

Lielā ideja: Latvijas kultūra, tās saikne ar Eiropas un pasaules kultūru. Kultūrvēsturiskais mantojums.

Lielā ideja: Latvijas kultūra, tās saikne ar Eiropas un pasaules kultūru. Kultūras kanons kā kultūrvēstures mantojuma mērs – *Latvijas kultūras kanona iepazīšana*

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Latvijas vēstures svarīgākie periodi un notikumi.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Studiju kursa materiālu portfolio izveide un prezentācija.

L – lekcija

S – seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Catlaks, G. (2018). *Mācību satura un pieejas uzsvāri jaunajā pamatizglītības standartā*. http://izm.gov.lv/images/aktualitates/2018/IZM-preses-konference-Guntars-Catlaks_Bajaruns_11102018_.pdf
2. Cipulis, D. (2006). *Latvijas vēsture. Notikumi, hronoloģija, vēsturiskās personas*. Rīga: Zvaigzne ABC.
3. Freimane, I. (2006). *Uzskates un uzdevumu krājums Latvijas vēsturē pamatskolai*. Rīga: Pētergailis.
4. Kakse, V. (2017). *Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un pieejas apraksts*. Sk. I. 04.11.2018. <http://www.izm.gov.lv/images/aktualitates/2017/Skola2030Dokuments.pdf> Ministru kabineta noteikumi, MK Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem Nr. 747: <https://likumi.lv/ta/id/303768>
5. Ministru kabineta noteikumi Nr. 747, “Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem” (skatīt 3. pielikumu) - <https://likumi.lv/ta/id/303768>
6. Purēns, V. (2006). *Kā mācīt vēsturi*. Rīga: RaKa.

Papildus informācijas avoti

1. Burima, M., Kupšāne, I., Rinkeviča, R., Ozoliņš, G., & Lukaševičs, V. (2017). Rudolfs Blaumanis – Latvia's Socio- Cultural Discourse. Science and Arts. Conference Proceedings. Volume II. 4th International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences and Arts SGEM2017. Sofia: SGEM2017, P. 613–620. DOI:10.5593/sgemsocial2017/62, ISBN 978-619-7408-24-9, ISSN 2367-5659.
2. Dirbe, M. (2006). *Mijkultūras izglītības daudzveidība*. Rīga: RaKa
3. Goldmanis, J. (2007). *Latvijas un pasaules vēsture. Notikumi, jēdzieni, personības*. Rīga: Zvaigzne ABC.
4. Hahele, R. (2006). *Pašnovērtējums mācību procesā*. Rīga: RaKa.
5. Krastiņa, E., & Pipere, A. (2004). *Mācību sasniegumu pašizvērtēšana*. Rīga: RaKa.
6. Kupšāns, A. (2016). *Diskusija Latvijas PSR historiogrāfijā 20. gs. 60. gados par feodālisma krīzes un kapitālistisko „ražošanas attiecību” uzvaras hronoloģiskajiem ietvariem* (Debate in the Historiography of Latvian SSR on the Chronological Boundaries of the Crisis of Feudalism and the Victory of Capitalist Production Relations). Grām.: Vēsture: Avoti un cilvēki: Humanitārās fakultātes XXV starptautisko zinātnisko lasījumu materiāli. Vēsture XIX= Proceedings of the 25th International Scientific Readings of the Faculty of Humanities. History XIX / Daugavpils Universitāte; atb. red. I. Saleniece. Daugavpils: Saule, 149.-155. lpp. ISSN 1691-9297. Laure, M., & Purēns, V. (2016). *Latvijas vēstures palīggrāmatiņa* (1. sējums). Rīga: RaKa.
7. Kupšāns, A. (2015). *Zemnieku brīvlatīšanas problemātika Latvijas 20. gs. 20.–30. gadu vēsturnieku darbos* (Problematic of Peasant Manumission in Works by Latvian Historians in the 1920-30s) Grām.: Vēsture: Avoti un cilvēki: Humanitārās fakultātes XXIV starptautisko zinātnisko lasījumu materiāli. Vēsture XVIII = Proceedings of the 24th International Scientific Readings of the Faculty of Humanities. History XVIII/ Daugavpils Universitāte; atb. red. I. Saleniece. Daugavpils: Saule, 135.-142. lpp. ISSN 1691-9297. Laure, M., & Purēns, V. (2016). *Latvijas vēstures palīggrāmatiņa* (2. sējums). Rīga: RaKa.
8. Ozoliņš, G. (2019). Pirmā pasaules kara folklorā 1964. un 1965. gada LPSR folkloristu zinātnisko ekspedīciju kolekcijās. Letonica. Humanitāro zinātņu žurnāls. Folklorā: vērtības un intereses. Nr. 39. Rīga: LFMI. 9.–21. lpp.
9. Ozoliņš, G. (2018). Pirmā pasaules kara folklorā: lietojuma vērtība. Letonica. Humanitāro zinātņu žurnāls. Folklorā: vērtības un intereses. Nr. 38. Rīga: LFMI. 77.–92. lpp.
10. Ozoliņš, G. (2018). *Liezēres pagasta folkloras vākumi. Liezēre: Daba. Valoda. Folklorā. Vēsture*. Liezēre: Liezēres pagasta pārvalde. 19.–81. lpp.

11. Ozoliņš G. (2015). *Vēsturiskā atmiņa, politiskais process un jauniešu dzīvesveids. Kultūras studijas. VII. Vēsturiskā atmiņa*. Daugavpils: Daugavpils Universitātes akadēmiskais apgāds "Saule". 106.-123. lpp.
12. Skangale, L. (2000). *Latvijas valsts svētku, atceres un atzīmējamās dienas*. Rīga: Zvaigzne ABC.
13. Stasulane, A., & Ozoliņš, G. (2017). Transformations of Neopaganism in Latvia: From Survival to Revival. *Open Theology*. No. 3. pp. 235–248. (Skatīt tiešsaistē: <https://www.degruyter.com/downloadpdf/j/opth.2017.3.issue-1/opth-2017-0019/opth-2017-0019.pdf>).
14. Tankersley, D. (2016). *Kvalitatīva pedagogija: zināšanas praksē kvalitatīvais pedagogijas principi un to īstenošanas vadlīnijas*. Rīga: Izglītības iniciatīvu centrs.
15. VISC (2017). *Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un pieejas apraksts*. Valsts izglītības satura centra īstenotā projekta Nr. 8.3.1.1./16/I/002
16. <http://www.izm.gov.lv/images/aktualitates/2017/Skola2030Dokuments.pdf>

Periodika un citi informācijas avoti

1. 100 grāmatas par Latvijas vēsturi - <https://www.dbt.lv/upload/100grLatVest.pdf>
2. Gagne's Nine Levels of Learning - http://szmc.edu.pk/Files_pdf/material%20final%20DME.pdf
3. Kīvijs, Dž., Čekrūns, B. (2015). *Līmeņu noteikšana un mācīšanās rezultātu noteikšana (Līmeņu aprakstu izmantošana 21. gadsimtā)*. Pieejams: <http://www.nki-latvija.lv/content/files/Level%20Setting.pdf>
4. Klišāns, V., & Nudiens, A. (2019). Aktualitātes mācību saturā: sociālā un pilsoniskā mācību joma. Pieejams: <https://www.youtube.com/watch?v=6YUmbDCxSI0> Projekta „Latvijas valsts pamati, vēsture un mūsdienas” ietvaros izveidota metodika. Pieejams: <http://okupacijasmuzejs.lv/lv/skolam/macibu-materiali/latvijas-vestures-pamati-vesture-un-musdienas-74/>
5. Projekta “Latvijas valsts pamati, vēsture un mūsdienas” ietvaros izveidota metodika. Pieejams: <http://okupacijasmuzejs.lv/lv/skolam/macibu-materiali/latvijas-vestures-pamati-vesture-un-musdienas-74/>
6. Saleniece, D. (2011). *Mācību stundu piemēri Latvijas vēsturē 6. klasē*. Pieejams: https://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/macstpiem_vesture.pdf

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” B. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Tehnoloģiju joma: Datorika
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP035
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
Lekciju stundu skaits	8
Semināru stundu skaits	1
Praktisko darbu stundu skaits	7
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	64
Kursa autors(-i)	
Mg.paed., lektore Sandra Anohina (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Mg. sc. comp., lektors Andris Vagalis Mg. sc. comp., lektore Olga Perevalova	
Priekšzināšanas	
Skolotāju profesionālās darbības pamati. Mācīšana un mācīšanās. Izglītības procesa organizācija sākumskolā. Informācijas tehnoloģija izglītībā	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursā studenti tiek iepazīstināti ar datorikas priekšmeta reglamentējošiem dokumentiem un tās pasniegšanu integrējot caurviju prasmes. Studenti tiek iepazīstināti ar algoritmu un programmēšanas valodu pamatu konstrukcijām. Iegūtās teorētiskās zināšanas tiek nostiprinātas pildot daudzveidīgus uzdevumus 2D programmēšanas vidēs.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Veicināt studentu radošās un pētnieciskās prasmes datorikas stundu vadīšanai, sekmējot algoritmiskās domāšanas attīstību un nodrošinot studentu izpratni par programmēšanu.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Veidot kritisko domāšanu par mācību tehnoloģijām datorikas stundu plānošanā, organizēšanā un vērtēšanā. 2. Apgūt algoritmu un programmēšanas valodu pamatu konstrukcijas, aplūkojot to realizāciju 2D programmēšanas vides; prast tās pielietot uzdevumu risināšanai. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Datorikas mācību priekšmeta standarts un programma pamatskolā, mācību procesa reglamentējošie dokumenti. (L1) 2. Loģiskās spēles. (L1) 3. Algoritma jēdziens, pieraksta veidi. (L1) 4. Algoritmu mācīšanas metodika. Tēmas integrācija citos mācību priekšmetos. (L1, Pd6) 5. 2D programmēšanas vides. (P1,Pd8) 6. Lineāro algoritmu programmēšana. (P1) 	

7. Animācijas veidošana izmantojot 2D programmēšanas vides. (P1, Pd8)
8. Sazarojumu konstrukcijas. (P1, Pd12)
9. Nosacījumi 2D programmēšanas vidēs. (L1)
10. Ciklu konstrukcijas 2D programmēšanas vidēs. (L1)
11. Ciklu realizācija 2D programmēšanas vidēs. (P1, Pd8)
12. Attēlu apstrāde, animācija. Tēmas integrācija citos mācību priekšmetos. (L1, Pd5)
13. Tekstapstrāde. Tēmas integrācija citos mācību priekšmetos. (L1, Pd5)
14. Prezentācijas. Tēmas integrācija citos mācību priekšmetos. (P1, Pd4)
15. Izklājlapas (rēķintabulas), aprēķini tajās. Tēmas integrācija citos mācību priekšmetos. (P1, Pd8)
16. Patstāvīgo darbu prezentācija. (S1)

L – lekcija

S – seminārs

P – praktiskais darbs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Pārzina valsts izglītības standartus un paraugprogrammas Tehnoloģiju jomas mācību priekšmetos.
2. Zina Tehnoloģiju jomas mācību priekšmetu tēmām piemērotākos apguves organizēšanas paņēmienus, mācību metodes un līdzekļus, atbilstoši skolēnu vecumposma īpatnībām.
3. Zina 2D programmēšanas vides pamatu konstrukcijas un to izmantošanas iespējas sastādot programmas daudzveidīgām dzīves situācijām un citu mācību priekšmetu apguvei.

PRASMES:

4. Prot pielāgot mācību metodiku un pieejas atbilstoši izglītojamā individuālās attīstības vajadzībām un sasniedzamajiem mācīšanās rezultātiem, individualizējot, diferencējot un personalizējot mācību procesu.
5. Prot plānot un realizēt mācību stundas, integrējot caurviju prasmes un ievērojot dažādu mācību priekšmetu saturu, vajadzības un starppriekšmetu saikni.
6. Prot izstrādāt mācību metodisko nodrošinājumu, ievērojot mācību tematikas un mērķauditorijas specifiku, tai skaitā veido jēgpilnus mācību uzdevumus.
7. Prot izvērtēt mācību procesa norisi, izvēloties piemērotākās mācību snieguma pārbaudes formas un vērtēšanas kritējus un, saņemot atgriezenisko saiti, plāno turpmāko mācību procesu skolēniem, kā arī sniedz skolēniem atgriezenisko saiti.

KOMPETENCE:

8. Spēj patstāvīgi plānot un organizēt datorikas mācību procesu atbilstoši skolēnu attīstības tendencēm, interesēm un vajadzībām.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

1. Algoritmi. (6 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Izstrādāt 5. uzdevumu komplektu ar risinājumiem, kurus varētu izmantot darbā ar skolēniem skaidrojot jēdzienu algoritms.

Sasniedzamais rezultāts: 1, 2, 4, 5, 6, 8

2. 2D programmēšanas vides. (6 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Izpētīt dažādas 2D programmēšanas vides un izstrādāt 3. uzdevumu komplektu ar risinājumiem, kurus varētu izmantot darbā ar skolēniem.

Sasniedzamais rezultāts: 1, 3, 8

3. Animācijas veidošana izmantojot 2D programmēšanas vides. (6 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Izstrādāt 3. uzdevumu komplektu ar risinājumiem, kurus varētu izmantot darbā ar skolēniem veidojot animācijas 2D programmēšanas vidēs.

Sasniedzamais rezultāts: 2, 3, 4, 5, 6, 8

4. Sazarojumu konstrukcijas, nosacījumi 2D programmēšanas vidēs. (8 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Izstrādāt 5. uzdevumu komplektu ar risinājumiem, kurus varētu izmantot darbā ar skolēniem skaidrojot sazarojumu konstrukcijas.

Sasniedzamais rezultāts: 2, 3, 4, 5, 6, 8

5. Ciklu konstrukcijas 2D programmēšanas vidēs. (6 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Izstrādāt 5. uzdevumu komplektu ar risinājumiem un vērtēšanas kritērijiem, kurus varētu izmantot darbā ar skolēniem skaidrojot cikliskās konstrukcijas.

Sasniedzamais rezultāts: 2, 3, 4, 5, 6, 8

6. Attēlu apstrāde, animācija. Tēmas integrācija citos mācību priekšmetos. (4 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Izstrādāt 5. uzdevumu komplektu ar risinājumiem un vērtēšanas kritērijiem, kurus varētu izmantot darbā ar skolēniem skaidrojot attēlu apstrādes tēmu.

Sasniedzamais rezultāts: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8

7. Tekstapstrāde. Tēmas integrācija citos mācību priekšmetos. (4 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Izstrādāt 5. uzdevumu komplektu ar risinājumiem un vērtēšanas kritērijiem, kurus varētu izmantot darbā ar skolēniem skaidrojot teksta apstrādes tēmu.

Sasniedzamais rezultāts: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8

8. Prezentācijas. Tēmas integrācija citos mācību priekšmetos. (4 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Izstrādāt 5. uzdevumu komplektu ar risinājumiem un vērtēšanas kritērijiem, kurus varētu izmantot darbā ar skolēniem skaidrojot prezentācijas lietošanas tēmu.

Sasniedzamais rezultāts: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8

9. Izklājlapas (rēķintabulas), aprēķini tajās. Tēmas integrācija citos mācību priekšmetos. (4 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Izstrādāt 5. uzdevumu komplektu ar risinājumiem un vērtēšanas kritērijiem, kurus varētu izmantot darbā ar skolēniem skaidrojot izklājlapas lietošanas tēmu.

Sasniedzamais rezultāts: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Visu 9 patstāvīgo darbu izpilde un to prezentēšana.

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot studējošo darbu starppārbaudījumus visa kursa norises laikā, kā arī noslēguma pārbaudījumu. Noslēguma pārbaudījumu studenti drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1. Starppārbaudījumi:

- Algoritmi. Izstrādātais 5. uzdevumu komplekts ar risinājumiem (10%).
- Uzdevumu piemēri dažādās 2D programmēšanas vides. Izstrādātais 3. uzdevumu komplekts ar risinājumiem (10%).
- Animācija 2D programmēšanas vides. Izstrādātais 3. uzdevumu komplekts ar risinājumiem (10%).
- Sazarojumu konstrukcijas. Izstrādātais 5. uzdevumu komplekts ar risinājumiem (10%).
- Cikliskās konstrukcijas. Izstrādātais 5. uzdevumu komplekts ar risinājumiem (10%).
- Attēlu apstrāde, animācija. Izstrādātais 5. uzdevumu komplekts ar risinājumiem (5%).
- Tekstapstrāde. Izstrādātais 5. uzdevumu komplekts ar risinājumiem un vērtēšanas kritērijiem (5%).

- Prezentācijas lietošana. Izstrādātais 5. uzdevumu komplekts ar risinājumiem un vērtēšanas kritērijiem (5%).
- Izklājlapas lietošanas. Izstrādātais 5. uzdevumu komplekts ar risinājumiem un vērtēšanas kritērijiem (5%).

2. Noslēguma pārbaudījums - eksāmens: darba mapes (*Portfolio*) prezentācija - 30%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.starppārbaudījums	+	+		+	+	+		+
2.starppārbaudījums	+		+					+
3.starppārbaudījums		+	+	+	+	+		+
4.starppārbaudījums		+	+	+	+	+		+
5.starppārbaudījums		+	+	+	+	+		+
6.starppārbaudījums	+	+		+	+	+	+	+
7.starppārbaudījums	+	+		+	+	+	+	+
8.starppārbaudījums	+	+		+	+	+	+	+
9.starppārbaudījums	+	+		+	+	+	+	+
10.eksāmens								

Kursa saturs

1. temats. Datorikas mācību priekšmeta standarts un programma pamatskolā, mācību procesa reglamentējošie dokumenti. (L1)

LEKCIJA: Datorikas mācību priekšmeta standarts un programma pamatskolā, mācību procesa reglamentējošie dokumenti. Mācību literatūra, elektroniskie resursi.

2. temats. Loģiskās spēles. (L1)

LEKCIJA: Loģisko spēļu realizācijas algoritmi. Vienkāršu loģisko spēļu programmēšana.

3. temats. Algoritma jēdziens, pieraksta veidi. (L1)

LEKCIJA: Algoritma jēdziens un to pieraksta veidi. Lineāra un sazarota algoritma blokshēmas izveide.

4. temats. Algoritmu mācīšanas metodika. Tēmas integrācija citos mācību priekšmetos. (L1, Pd6)

LEKCIJA: Algoritmu mācīšanas metodikas īpatnības un īstenošanas piemēri. Uzdevumu izstrāde algoritmu tēmas mācīšanai.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izstrādāt 5 uzdevumu komplektu ar atbildēm, kurus varētu izmantot darbā ar skolēniem skaidrojot jēdzienu algoritms. Sagatavot stundas plānu un uzdevumus datorikas stundas norisei par noteiktu tematu.

1. STARPPĀRBAUDĪJUMS.

5. temats. 2D programmēšanas vides. (P1,Pd8)

PRAKTISKAIS DARBS: Datorgrafikas programmēšanas pieejas un tehnoloģijas (2D, 3D, ...).
2D datorgrafikas programmēšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izpētīt dažādas 2D programmēšanas vides un izstrādāt 3 uzdevumu komplektu ar atbildēm, kurus varētu izmantot darbā ar skolēniem.

2. STARPPĀRBAUDĪJUMS.

6. temats. Lineāro algoritmu programmēšana. (P1)

PRAKTISKAIS DARBS: Lineāro algoritmu lietojums un realizācijas īpatnības.

Programmu izveide ar lineāru struktūru.

7. temats. Animācijas veidošana izmantojot 2D programmēšanas vides. (P1, Pd8)

PRAKTISKAIS DARBS: 2D animācijas izveides mehānismi un algoritmi.

Vienkāršas programmas izveide izmantojot 2D animāciju.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izstrādāt 3 uzdevumu komplektu ar risinājumiem, kurus varētu izmantot darbā ar skolēniem.

3. STARPPĀRBAUDĪJUMS.

8. temats. Sazarojumu konstrukcijas. (P1, Pd12)

PRAKTISKAIS DARBS: Sazarojumu konstrukciju izmantošanas īpatnības.

Programmu izstrāde ar sazarotu struktūru.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izstrādāt 5 uzdevumu komplektu ar risinājumiem, kurus varētu izmantot darbā ar skolēniem skaidrojot sazarojumu konstrukcijas.

4. STARPPĀRBAUDĪJUMS.

9. temats. Nosacījumi 2D programmēšanas vidēs. (L1)

LEKCIJA: Nosacījumu pārbaudes konstrukciju izveides un realizācijas īpatnības. Loģiskās operācijas AND, OR, NOT. Programmu izstrāde ar nosacījumu pārbaudi un izmantojot loģiskās operācijas AND, OR, NOT.

10. temats. Ciklu konstrukcijas 2D programmēšanas vidēs. (L1)

LEKCIJA: Ciklu pielietojums programmas algoritma vienkāršošanai. Cikli ar “priekš” un “pēc” nosacījumiem. Cikli ar zināmu iterāciju skaitu.

11. temats. Ciklu realizācija 2D programmēšanas vidēs. (P1, Pd8)

PRAKTISKAIS DARBS: 2D grafikas programmēšana izmantojot ciklus.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izstrādāt 5 uzdevumu komplektu ar risinājumiem, kurus varētu izmantot darbā ar skolēniem skaidrojot cikliskās konstrukcijas.

5. STARPPĀRBAUDĪJUMS.

12. temats. Attēlu apstrāde, animācija. Tēmas integrācija citos mācību priekšmetos. (L1, Pd5)

LEKCIJA: Datorgrafikas veidi. Attēlu apstrādes un animācijas rīki. Darba īpatnības un galvenie darba paņēmieni strādājot ar rastra grafikas un vektorgrafikas rīkiem.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izstrādāt 5 uzdevumu komplektu ar risinājumiem, kurus varētu izmantot darbā ar skolēniem skaidrojot attēlu apstrādes tēmu. Sagatavot 2 piemērus par attēlu apstrādes lietojumu citos priekšmetos.

6. STARPPĀRBAUDĪJUMS.

13. temats. Tekstapstrāde. Tēmas integrācija citos mācību priekšmetos. (L1, Pd5)

LEKCIJA: Vienkāršu teksta dokumentu sagatavošanas pamatprincipi un likumsakarības. Vienkārša teksta dokumenta sagatavošana un noformēšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izstrādāt 5 uzdevumu komplektu ar risinājumiem un vērtēšanas kritērijiem, kurus varētu izmantot darbā ar skolēniem skaidrojot teksta apstrādes tēmu.

7. STARPPĀRBAUDĪJUMS.

14. temats. Prezentācijas. Tēmas integrācija citos mācību priekšmetos. (P1, Pd4)

PRAKTISKAIS DARBS: Efektīvu prezentāciju sagatavošanas principi.

Prezentāciju sagatavošana citam mācību priekšmetam.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izstrādāt 5. uzdevumu komplektu ar risinājumiem un vērtēšanas kritērijiem, kurus varētu izmantot darbā ar skolēniem skaidrojot prezentācijas lietošanas tēmu.

8. STARPPĀRBAUDĪJUMS.

15. temats. Izklājlapas (rēķintabulas), aprēķini tajās. Tēmas integrācija citos mācību priekšmetos. (P1,Pd8)

PRAKTISKAIS DARBS: Izklājlapu lietojums aprēķiniem. Formulu un funkciju izmantošana izklājlapās.

Izklājlapu sagatavošana matemātisko funkciju grafiku attēlošanai.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izstrādāt 5 uzdevumu komplektu ar risinājumiem un vērtēšanas kritērijiem, kurus varētu izmantot darbā ar skolēniem skaidrojot izklājlapas lietošanas tēmu. Sagatavot uzdevumu piemērus datorikas prasmju un zināšanu izmantošanai citos mācību priekšmetos.

9. STARPPĀRBAUDĪJUMS.

16. temats. Patstāvīgo darbu prezentācija. (S1)

SEMINĀRS: Prezentēt auditorijā izstrādāto uzdevumu komplektu ar risinājumiem un vērtēšanas kritērijiem un paskaidrot tā metodiskos izmantošanas aspektus.

L – lekcija

S – seminārs

P – praktiskais darbs

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Dikinsa, R., Melmots, D., & Stovela, L. (2016). *Mācāmieš programmēt ar Scratch*. Rīga: Zvaigzne.
2. Veiss, K. (2011). *Informātika pamatskolai. 5. klase*. Rīga: Zvaigzne.
3. Veiss, K. (2011). *Informātika pamatskolai. 6. klase*. Rīga: Zvaigzne.
4. Veiss, K. (2011). *Informātika pamatskolai. 7. klase*. Rīga: Zvaigzne.
5. Vordermane, K. (2016). *Programmēšana skolēniem. Tas ir tik vienkārši!* Rīga: Zvaigzne.

Papildus informācijas avoti

1. Veiss, K. (2011). *Informātika pamatskolai. 5.-7. klase. Skolotāja grāmata*. Rīga: Zvaigzne.

Periodika un citi informācijas avoti

1. Code Studio with these 20 hour courses for all ages. [tiešsaiste] Pieejams: code.org
2. Mana klase. Tiešsaistes rīki un resursi efektīvas izglītības darbam. [tiešsaiste] Pieejams: [https://manaklase.weebly.com/Start\(it\)](https://manaklase.weebly.com/Start(it)) Datorikas nodarbības 1.-9.klašu skolotājiem un skolēniem. [tiešsaiste] Pieejams: <https://www.startit.lv/>
3. Scratch. Learn how to program your own interactive stories, games and animations. [tiešsaiste] Pieejams: <https://codeclubprojects.org/en-GB/scratch/>
4. Scratch. Activity Guides. [tiešsaiste] Pieejams: <https://scratch.mit.edu/ideas>
5. Start(it) Datorikas nodarbības 1.-9.klašu skolotājiem un skolēniem. [tiešsaiste] Pieejams: <https://www.startit.lv/>

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” B. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Tehnoloģiju joma: Dizains un tehnoloģijas II
Studiju kursa kods (DUIS)	PedaP522
Zinātnes nozare	Pedagoģija/Didaktika
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
Lekciju stundu skaits	4
Semināru stundu skaits	-
Praktisko darbu stundu skaits	12
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	64
Kursa autors(-i)	
Mg. paed., lektore Lauma Veita (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Mg. paed., vieslektore Sandra Dimante	
Priekšzināšanas	
Tehnoloģiju joma: Dizains un tehnoloģijas I	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa ietvaros topošie skolotāji apgūs zināšanas, prasmes un attieksmes, kas nepieciešamas tehnoloģiju jomas mācību satura apguves nodrošināšanai skolas pedagoģiskajā procesā. Kursa noslēgumā skolotāji būs attīstījuši kompetenci tehnoloģiju mācību vides veidošanai, lai sekmētu dizaina un tehnoloģiju veidošanos.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Veicināt studentu dizaina domāšanu un izpratni par procesa organizēšanu problēmjauditājumā risināšanā, apgūstot materiālu īpašības izpētes prasmes, apstrādes tehnikas, mācību tehnoloģiju pedagoģiskajā darbā pamatskolā atbilstoši skolēnu vecuma grupai.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Veido kritisko domāšanu mācību tehnoloģiju pielietošanā dizaina un tehnoloģiju stundu plānošanai, organizēšanai un vērtēšanai atbilstoši vecuma grupai. 2.Apgūst dabas, papīru, tekstil un kokmateriālu apstrādes tehnikas un to lietojumu, produkta dizaina un vides dizaina domāšanas un organizēšanas procesu, daudzveidīgai mācību uzdevumu izveidei. 3.Raksturo dabas, sociālos un ilgtspējīgas attīstības procesus, ētikas un amatniecības estētiskās vērtības. 4.Izvērtē teorētiskās un profesionālās atziņas un tās pielieto mācību modelēšanā. 5.Nodrošināt iedvesmojošu studiju vidi eksperimentēšanai ar materiāliem, tehnoloģijām. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<p>1. Dizaina un tehnoloģiju mācību saturs un mācību procesa plānošana 4.-6.klasēs. (L2, P2, Pd20)</p> <p>1.1.Tehnoloģiju un dizaina mācību saturs, caurviju kompetences, sasniedzamie rezultāti un vērtēšana.</p> <p>1.2.Dizaina domāšana un dizaina procesa mācību metodika.</p>	

1.3. Mācību tehnoloģijas dizainā un inženiertehnisku mācību uzdevumu risināšanā. Darba drošība un ētika.

1.4. Grafiskā valoda dizaina risinājumu dokumentācijas izstrādē (tehniskie zīmējumi, rasējumi, shēmas)

2. Materiālu apstrādes tehnoloģijas un dizaina risināšanas mācību metodika 4.- 6.klasēs. (L2, P10, Pd44)

2.1. Kokmateriālu apstrādes tehnoloģiju un dizaina mācību uzdevumi un metodika.

2.2. Interjera un vides projektēšana. Dizaina mācību uzdevumi un metodika.

2.3. Tekstilšķiedru tehnoloģijas (trikotāža, aušana, filcēšana) klājošu laukumu gatavošanā. Dizaina mācību uzdevumi un metodika.

2.4. Tekstilmateriālu apdares tehnoloģijas (batika, izšūšana, šūšana) tehnoloģijas. Dizaina mācību uzdevumi un metodika. 2.5. Ēdienu (silto) gatavošanas tehnoloģijas un galda kultūra. Dizaina mācību uzdevumi un metodika.

2.6. Kompozītmateriālu apstrādes tehnoloģijas, formas veidošana. Dizaina mācību uzdevumi un metodika.

L – lekcija

P – praktiskais darbs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Izpratne par Tehnoloģiju jomas mācību saturu un tā saikni ar sākumizglītībā apgūstamo saturu.

2. Pārzina valsts izglītības standartus un paraugprogrammas Tehnoloģiju jomas mācību priekšmetos un citus ar mācību procesa nodrošināšanu saistītus reglamentējošos dokumentus un normatīvos aktus, kā arī to vēsturisko attīstību.

3. Raksturo materiālus, materiālu apstrādes tehnikas un produktu gatavošanu drošā darba vidē; zina darba drošības noteikumus un ētiku.

4. Zina dizaina un tehnoloģiju nozares mantojuma tradīcijas, attīstības tendences un aktualitātes, prezentē atšķirīgus domāšanas veidus un radošo procesu.

5. Izprot izglītojamā mācīšanās pieejas un dizaina un tehnoloģiju uzdevumiem piemērotākos apguves organizēšanas paņēmienus, mācību metodes un līdzekļus.

PRASMES:

6. Modelē mācību norisi, pielietojot mācību tehnoloģijas dažādos pedagogiskā procesa posmos.

7. Spēj adaptēt un patstāvīgi praktiskā darbā izstrādāt metodiskos materiālus, ievērojot izglītojamo intereses, vajadzības, spējas un pieredzi.

8. Prot izvērtēt mācību satura apguvi mācību procesā, izvēloties piemērotākās mācību snieguma pārbaudes formas un kritērijus.

KOMPETENCE:

9. Spēj veidot profesionālu mācību vidi tehnoloģiju jomas mācību satura apguvei.

10. Spēj plānot turpmāko izglītojamo attīstību, balstoties uz veikto pētniecisko darbību un izdarītajiem secinājumiem, reflektēt par sasniegtajiem rezultātiem. Pilnveido profesionālo kompetenci sociālai un ilgtspējīgas sabiedrības attīstības veidošanai

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

1. Tehnoloģiju un dizaina mācību saturs, caurviju kompetences, sasniedzamie rezultāti un vērtēšana.

a) *Patstāvīgā darba uzdevumi:*

Prezentācija par produktu, vides dizaina un materiālu apstrādes tehnoloģijām: ilgtspējīgas sabiedrības mācību procesa caurviju kompetencēm, starppriekšmetu saikni, mācību tehnoloģijām drošā un radošā mācību darba vidē, balstoties uz reglamentējošo dokumentu un normatīvo aktu bāzi.

Sagaidāmais rezultāts: Z1.; Z2.; Z5.; P8.; K10.

b) *Patstāvīgā darba uzdevumi:*

Dizaina ideju ģenerēšanas metodes, ierosmes avoti, problējautājumu risināšanu. Dizaina vērtēšanas kritēriji. Darba vide, darba drošība un ētika dizaina risinājumu izstrādē. Dizaina domāšanas cikla posmi un uzdevumu izstrāde atbilstošā mācību noteiktas tēmas apguvē (grupu darbs).

Sagaidāmais rezultāts: Z4.; K10.

2. Materiālu apstrādes tehnoloģijas un dizaina risināšanas mācību metodika 4.- 6.klasēs.

2.1. Kokmateriālu apstrādes tehnoloģiju un dizaina mācību uzdevumi un metodika.

Patstāvīgā darba uzdevumi: mācību stundas plānu un tiem atbilstošā mācību metodiskā nodrošinājuma izstrāde kokmateriālu tehnoloģiju izmantošanai dizainā. Dizaina produktu idejas skices, realizācija materiālā.

Sagaidāmais rezultāts: Z3.; Z4.; Z5.; P6.; P7.; P8.; K9.

2.2. Interjera un vides projektēšana. Dizaina mācību uzdevumi un metodika.

Patstāvīgā darba uzdevumi: mācību plānu un mācību uzdevumu kopu tēmas ar inženiertehnisku risinājumu apguve un izstrāde (grupu darbs).

Sagaidāmais rezultāts: Z1.; Z3.; Z5.; P6.; P7.; P8.; K9.; K10.

2.3. Tekstilšķiedru tehnoloģijas (trikotāža, aušana, filcēšana) klājošu laukumu gatavošanā. Dizaina mācību uzdevumi un metodika.

Patstāvīgā darba uzdevumi: izstrādāt mācību stundas plānu un tās mācību metodiskā nodrošinājuma izstrādi tekstila izmantošanas tehnoloģiju apguvei un izmantošanai dizainā. Izstrādā dizaina produkta idejas skici, realizē materiālā.

Sagaidāmais rezultāts: Z3.; Z4.; Z5.; P6.; P7.; P8.; K9.; K10.

2.4. Tekstilmateriālu apdares tehnoloģijas (batika, izšūšana, šūšana) tehnoloģijas. Dizaina mācību uzdevumi un metodika.

Patstāvīgā darba uzdevumi: tekstilmateriālu apdares tehnoloģijas (batika, izšūšana, šūšana) tehnoloģijas. Dizaina mācību uzdevumi un metodika.

Sagaidāmais rezultāts: Z3.; Z4.; Z5.; P6.; P7.; P8.; K9.; K10.

2.5. Pārtikas tehnoloģijas un galda kultūra un to mācību metodika.

Patstāvīgā darba uzdevumi: mācību uzdevumu kopu uztura tēmas, gatavošanas tehnoloģiju un galda kultūras satura izstrāde (grupu darbs).

Sagaidāmais rezultāts: Z3.; Z4.; Z5.; P6.; P7.; P8.; K9.; K10.

2.6. Kompozītmateriālu apstrādes tehnoloģijas un formas veidošana. Dizaina mācību uzdevumi un metodika.

Patstāvīgā darba uzdevumi: izstrādāt mācību stundas plānu un tās mācību metodiskā nodrošinājuma izstrādi kompleksi materiāli izmantošanas tehnoloģiju apguvei un izmantošanai dizainā. Izstrādāt dizaina produkta idejas skici, realizēt materiālā

Sagaidāmais rezultāts: Z3.; Z4.; Z5.; P6.; P7.; P8.; K9.; K10.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot studējošo darbu praktiskajās nodarbībās, starppārbaudījumus visa kursa norises laikā, kā arī noslēguma pārbaudījumu.

Noslēguma pārbaudījumu studenti kārtoti tikai tad, ja ir kārtoti visi starppārbaudījumi.

Starppārbaudījumi:

4. Tehnoloģiju un dizaina mācību saturs, caurviju kompetences, sasniedzamie rezultāti un vērtēšana - 20% ;
5. Materiālu apstrādes tehnoloģijas un dizaina risināšanas mācību metodika 4.- 6.klasēs - 40%:
  - 1) mācību metodiskā izstrādne kokmateriālu apstrādē;
  - 2) mācību metodiskā izstrādne interjera un vides projektēšanā;
  - 3) mācību metodiskā izstrādne tekstilšķiedru tehnoloģijās;
  - 4) mācību metodiskā izstrādne tekstilmateriālu apstrādē;
  - 5) mācību metodiskā izstrādne pārtikas tehnoloģijā un galdu kultūrā;
  - 6) mācību metodiskā izstrādne kompozītmateriālu apstrādes tehnoloģijās.

Noslēguma pārbaudījums: eksāmens – kombinēts pārbaudījums, kurā students demonstrē kompetenci plānot, organizēt, vadīt un izvērtēt mācību stundu, izmantojot kultūras mantojumu kā iedvesmas avotu jaunu un inovatīvu dizaina risinājumu radīšanai, izstrādājot stundas pilnu mācību metodisko nodrošinājumu – 40 %

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti									
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1.starppārbaudījums	+	+		+	+			+		+
2.starppārbaudījums	+		+	+	+	+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Dizaina un tehnoloģiju mācību saturs un mācību procesa plānošana 4.-6.klasēs. (L2, P2, Pd20)

1.1.Tehnoloģiju un dizaina mācību saturs, caurviju kompetences, sasniedzamie rezultāti un vērtēšana. (L1, Pd20)

1., 2. STARPPĀRBAUDĪJUMI

1.2.Dizaina domāšana un dizaina procesa mācību metodika. (P1)

1.3. Mācību tehnoloģijas dizainā un inženiertehnisku mācību uzdevumu risināšanā. Darba drošība un ētika. (P1)

1.4. Grafiskā valoda dizaina risinājumu dokumentācijas izstrādē (tehniskie zīmējumi, rasējumi, shēmas) (L1)

2. Materiālu apstrādes tehnoloģijas un dizaina risināšanas mācību metodika 4.- 6.klasēs. (L2, P10, Pd44)

2.1. Kokmateriālu apstrādes tehnoloģiju un dizaina mācību uzdevumi un metodika. (L1, P2, Pd8)

2. STARPPĀRBAUDĪJUMS

2.2. Interjera un vides projektēšana. Dizaina mācību uzdevumi un metodika. (L1, P2, Pd8)

2. STARPPĀRBAUDĪJUMS

2.3. Tekstilšķiedru tehnoloģijas (trikotāža, aušana, filcēšana) klājošu laukumu gatavošanā. Dizaina mācību uzdevumi un metodika. (P2, Pd8)

2. STARPPĀRBAUDĪJUMS

2.4. Tekstilmateriālu apdares tehnoloģijas (batika, izšūšana, šūšana) tehnoloģijas. Dizaina mācību uzdevumi un metodika. (P2, Pd8)

2. STARPPĀRBAUDĪJUMS

2.5. Ēdienu (silto) gatavošanas tehnoloģijas un galda kultūra. Dizaina mācību uzdevumi un metodika. (P1, Pd6)

2. STARPPĀRBAUDĪJUMS

2.6. Kompozītmateriālu apstrādes tehnoloģijas, formas veidošana. Dizaina mācību uzdevumi un metodika. (P1, Pd6)

2. STARPPĀRBAUDĪJUMS

L – lekcija

P – praktiskais darbs

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Bradley, Q. (2013). *Textile visionaries. Innovation and sustainability in textile Design*. Laurence King Publishing.
2. Brown, C. (2013). *Knitwear design*. London: Laurence King Publishing.
3. Bušmanis, C. Bušmane, E., & Adamoviča, S. (2018). *Dizaina domāšanas instrumentu komplekts. 56 nenumurētas kartītes metāla kārbā : ilustrācijas*. Pieejams: <https://www.fold.lv/2018/12/dizaina-domasanas-instrumentu-komplekts-design-elevator/>
4. Eaton, J. (2013). *Tamborēšana: 300 padomi, tehniskie paņēmieni un amata noslēpumi*. Rīga: Zvaigzne ABC.
5. Grasmann, M. (2015) *Latvieša cimdi*. Rīga: Tautas tērpu centrs "Senā klēts".
6. Jackson P. (2018). *Cut and fold techniques for promotional materials*. UK: Laurence King Publishing.
7. Kupča I., & Vītola I. (2018). *Dizaina stāsti. Mācību līdzeklis dizaina pamatu apguvei*. Rīga: Mākslas izglītības centrs.
8. Patmore, F. (2012). *Lielā adīšanas grāmata*. Rīga: Zvaigzne ABC.
9. Patrick, H. (2016). *Making woodland crafts: Using green sticks, rods, poles, beads and string. crafts and family activities*. UK: Hawthorn Press
10. Robert, J.L., You, Z., Bolitho, M. (2018). *The proceedings from the seventh meeting of origami, science, mathematics and education*. UK: Tarquin Publications.
11. Sorger, R. & Udale, J. (2012). *The fundamentals of fashion design*. Ava Publishing.

Papildus informācijas avoti

1. Dier, M. (2018). *Theared painting and silk shading embroidery – Techniques and Projects*. The UK: Crowood Press.
2. Monsa. (2014). *Pop papercraft cut, fold, glue!* USA: Instituto Monsa de Ediciones
3. Jansone, A. (2004). *Rotātās telpas tekstilijas Latvijā 19.gs.b. – 20.gs.* Rīga: Zinātne.
4. Jansone A. (2011). *Rucavas rakstaino adījumu mantojums. 19.gs. beigas – 21.gs. sākums*. Rīga: Zinātne.
5. Josh, N. (2018). *How to whittle: 25 beautiful projects to hand carve*. Search Press Ltd. Retrieved from <https://www.kriso.lv/how-whittle-25-beautiful-projects-hand-db-9781782215875.html>
6. Majevska, D. (2018). *Filcēšana*. Rīga: Zvaigzne ABC.
7. Wang-Iverson, P., Yimo, M., Robert, J. (2011). (Ed.). *Origami 5: Fifth International Meeting of Origami Science, Mathematics, and Education*. GRASP Lab: A. K. Peters.

8. Seivewright, S. (2012). *Basics fashion design 01: Research and design* Publisher: Ava Publishing.
9. Smita, G. (2017). *Healthy children: How parents, teachers and community can help to prevent obesity in children*. Rowman & Littlefield Publishers.
10. Sorger, R., & Udale, J. (2012). *The fundamentals of fashion design*. Ava Publishing.
11. Vaivare, B., Urdziņa, M., Kokina, M., Pudāne, D. (2016). *Tekstils. Kompozīcija*. Rīga: Zvaigzne ABC.

Periodika un citi informācijas avoti

1. *Ars Technica*. Pieejams: <https://arstechnica.com/science/>
2. *Encyclopedia of Needlework*. Pieejams: <http://www.gutenberg.org/files/20776/20776-h/needlework-h.html>
3. *Es. Telpa. Vide*. Metodisko materiālu krājums. Pieejams http://www.lnkc.gov.lv/Uploads/2015/01/09/1420814340_7197.pdf
4. Izšūšana. Pieejams: <https://www.needlenthread.com>
5. Ministru kabineta noteikumi Nr.468 (2014). (prot. Nr.43 30.§) Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu, pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatizglītības programmu paraugiem. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=268342>
6. *No tēla līdz dizainam. Putni*. Metodisko materiālu krājums. Pieejams: http://www.lnkc.gov.lv/Uploads/2016/09/12/1473663085_9433.pdf 2016.
7. *Paper craft for children, caregivers, teachers and beginners of any age*. Pieejams: <http://www.papercraftsforchildren.com>;
8. Punomo. Pieejams: <http://www.kaspaikka.fi>
9. *Rokdarbi*. Pieejams: www.bastelfrau.de;
10. *Tehnoloģijas joma*. Pieejams: www.skola20130.lv (skatīts 2019.)
11. *Tekstilmākslas asociācija*. Pieejams: <http://www.gallery.lv/textileart>;
12. *Triaxial aušana*. <https://www.boisbuchet.org/2018workshops/>
13. Verena, S. (2002). Suderburg: Vikant Grafts Publishing.
14. Pirkstīņdarbi. Pieejams: <https://www.pinterest.com/pin/159877855502194544/>
15. Aušana. Pieejams: www.audejiem.lv
16. Žurnāli „Sākumskola” „Deko”, „Dizaina studija”, „Bastel-spasp”, „Ручная работа” u.c.

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” B. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Valodu mācību joma: Angļu valoda, tās metodika II
Studiju kursa kods (DUIS)	PedaP551
Zinātnes nozare	Pedagoģija/mācību metodika
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
<i>Lekciju stundu skaits</i>	-
<i>Semināru stundu skaits</i>	16
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	-
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	64
Kursa autors(-i)	
Mg. izgl. zin., lektore Anita Auziņa (<i>Latvijas Universitāte</i>) Mg. paed., lektore Maija Ročāne (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Mg. philol., lektore Solveiga Liepa Dr. philol., docente Evita Badina	
Priekšzināšanas	
Valodu mācību joma: Angļu valoda, tās metodika I	
Studiju kursa anotācija	
<p>KURSA MĒRĶIS: Kursa mērķis ir dot studentiem iespēju turpināt pilnveidot savu profesionālās angļu valodas un starpkultūru kompetenci, apgūt zināšanas par angļu valodas mācīšanas metodēm, mācīšanās stratēģijām un paņēmieniem, mācot angļu valodu 4. - 6. klasēs, un rosināt studentus pilnveidot savu personīgo angļu valodas mācību metodikas filozofiju. Studiju kursā studenti praktiski pielieto apgūtās zināšanas un prasmes, kuras ir nepieciešamas sākumskolas skolotāja ikdienas darbā angļu valodas stundās 4. - 6. klasēs.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dot studentiem iespēju pilnveidot angļu valodas, sociolingvistisko, komunikatīvo un starpkultūru kompetenci; 2. Veidot prasmes vadīt mācīšanās procesu, analizēt un reflektēt, sadarboties, kas nepieciešamas efektīvai mācību procesa norisei angļu valodas stundās 4. - 6. klasēs; 3. Pilnveidot profesionālās zināšanas par angļu valodas mācīšanas metodēm un mācīšanās stratēģijām un paņēmieniem, attīstot savu profesionālās angļu valodas kompetenci. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Studentu priekšzināšanu un pieredzes angļu valodas mācību metodikā aktivizēšana. (S1, Pd10) 2. Angļu valodas apguves īpatnības 4. - 6. klasēs, pāreja no jaunākā uz vidējo skolas (pusaudžu) vecumposmu. (S1) 3. Saziņas konteksti angļu valodas apgūvē 4. - 6. klasēs. (S4) 4. Teksts un tekstveide 4. - 6. klasēs. (S4, Pd16) 	

<p>5. Valodas struktūra. Angļu valodas gramatiskās struktūras. Vārdšķiras. Vārdu krājuma attīstība. Darbs ar vārdnīcām. Sasniedzamie rezultāti valodu mācību jomā, caurviju prasmēs beidzot 6. klasi. (S1)</p> <p>6. Mācību satura un valodas integrēta apguve (CLIL) 4. - 6. klasēs. (S1)</p> <p>7. Projektu metode angļu valodas stundās. (S1)</p> <p>8. <i>Debašu metodes īstenošanas iespējas angļu valodas stundās 4. - 6. klasēs.</i> (S1)</p> <p>9. Jēgpilna IKT rīku izmantošana angļu valodas apguvei 4. - 6. klasēs. Darbs ar digitāliem mācību līdzekļiem un interaktīvo tāfeli. (S1, Pd20)</p> <p>10. Eiropas Valodu portfelis. Angļu valodas pašvērtējums. Stiprās un vājās puses. Savu angļu valodu prasmju pilnveides plānošana. (S1, Pd18)</p> <p><i>S – seminārs</i> <i>Pd – patstāvīgais darbs</i></p>
<p>Studiju rezultāti</p> <p>ZINĀŠANAS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Raksturo izvēlēto specialitāti, izmantojot angļu valodu kā darba valodu. 2. Skaidro angļu valodas mācīšanas vadības procesu 4. - 6. klasēs, izprotot gan jaunākā, gan vidējā (pusaudžu) skolas vecumposmu skolēnu attīstības īpatnības. 3. Pārzina mācīšanās procesa vadīšanu, pedagoģisko procesu analīzi un refleksiju, sadarbības iespējas, kas nepieciešamas efektīvai mācību procesa norisei angļu valodas stundās 4. - 6. klasēs; zina, pārvalda un pilnveido pielietojamo metožu kopumu un to daudzveidību angļu valodas mācību satura saziņas kontekstu, teksta radīšanas un valodas struktūru apguves procesā 4. - 6. klasēs. <p>PRASMES:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Pielieto profesionālās angļu valodas zināšanas dažādos mutvārdu un rakstveida saziņas kontekstos, sekmīgai mācību procesa vadīšanai angļu valodas stundās 4. - 6. klasēs. 5. Diskutē angļu valodā par mūsdienu problēmām sākumskolā un meklē efektīvākos mācību paņēmienus angļu valodas apguvei 4. - 6. klasēs. 6. Spēj organizēt sākumskolas skolēnu angļu valodas mācību darbību. <p>KOMPETENCE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Pielāgojas dažādām angļu valodas saziņas situācijām akadēmiskā un ikdienas vidē. 8. Objektīvi novērtē savu pedagoģisko un profesionālās angļu valodas kompetenci mācību darba vadīšanai 4. - 6. klasēs. 9. Korelē mērķus, līdzekļus un rezultātus, lai skolēni sekmīgi apgūtu angļu valodu 4. - 6. klasēs; pielieto efektīvas mācību metodes, īsteno pašizziņu un izziņas vadību angļu valodas stundās 4. - 6. klasēs.
<p><i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i></p> <p>Patstāvīgā darba tēmas (64 stundas):</p> <p><i>1. Argumentētā esēja par angļu valodas apguves aktualitātēm, inovācijām, izaicinājumiem 4. - 6. klasēs. (10 stundas)</i></p> <p><i>Patstāvīgā darba uzdevumi:</i></p> <p>Demonstrēt savas zināšanas par angļu valodas apguves aktualitātēm, inovācijām, izaicinājumiem 4. - 6. klasēs rakstu darbā – esejā. Plānot, loģiski aprakstīt pamatotos spriedumus un izdarīt secinājumus.</p> <p><i>Sagaidāmais rezultāts:</i> 1., 2., 3.</p> <p><i>2. Metodiskā izstrādne “Tekstu apkopojums un to izvēles principi (piemēram akcentēta starppriekšmetu saite) kāda mācīšanās konteksta (pēc studenta izvēles) apguvē 4. - 6. klasēs”. (16 stundas)</i></p>

Patstāvīgā darba uzdevumi:

Apkopot (arī patstāvīgi pilnveidojot vai radot) dažādus teksta veidu piemērus kāda konkrēta mācīšanās konteksta apguvei 4. - 6. klasēs. Izstrādāt mācīšanās stratēģijas apkopoto tekstu pielietošanai angļu valodas stundās kāda konkrēta mācīšanās konteksta apguvei (piemēram, hobiji, sports, profesijas) 4. - 6. klasēs un aprakstīt tekstu izvēles principus.

Sagaidāmais rezultāts: 4., 5., 6., 7., 8.

3. Metodiskā izstrādne projekta darbam angļu valodas stundā. Tēma “Starpkultūru dialogs”.

Mācību metožu un uzdevumu kopums projekta īstenošanai 4. -6. klasēs, akcentējot jēgpilnu IKT izmantošanu projekta darbā angļu valodas apguvei 4. – 6. klasēs. (20 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

Izstrādāt mācību stundas plānu projekta darbam par tēmu “Starpkultūru dialogs” īstenošanai angļu valodas stundā 4. – 6. klasēs. Prezentēt izstrādāto stundas plānu, akcentējot izvirzītos mērķus, īstenojamo metožu kopumu un sasniedzamos rezultātus.

Sagaidāmais rezultāts: 4., 5, 6., 7, 8

4. Detalizēta mācību stundas (klātienē un/vai attālinātas) plāna izstrāde un vadīšana izmantojot mācību saturu un valodas integrētas apguves pieeju. (18 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

Plānot un novadīt mikrostundu. Izvērtēt un analizēt paveikto mikrostundas laikā, veikt pašnovērtējumu, gūt atgriezenisko saiti no kolēģiem.

Sagaidāmais rezultāts: 2, 4., 6., 7, 8

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot dažādus starppārbaudījumus visa kursa norises laikā. Noslēguma pārbaudījumu studenti drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

Starppārbaudījumi:

1. Patstāvīgais darbs: argumentētā esēja par angļu valodas apguves īpatnībām 4. - 6. klasēs – 20%.
2. Patstāvīgais darbs: metodiskā izstrādne "Tekstu apkopojums un to izvēles principi kāda mācīšanās konteksta (pēc studenta izvēles) apguvei 4. - 6. klasēs" – 20%.
3. Patstāvīgais darbs: metodiskā izstrādne projekta darbam "Starpkultūru dialogs" angļu valodas stundā – 20%.
4. Patstāvīgais darbs: mikrostundas plānošana un vadīšana, izmantojot mācību satura un valodas integrētas apguves pieeju – 20%.

Noslēguma pārbaudījums:

Integrētais eksāmens – 20%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+	+	+						
2.starppārbaudījums				+	+	+	+	+	
3.starppārbaudījums				+	+	+	+	+	
4.starppārbaudījums		+		+		+	+	+	
5.eksāmens	+	+	+			+		+	+

Kursa saturs

1. Studentu priekšzināšanu un pieredzes angļu valodas mācību metodikā aktivizēšana. (S1, Pd10)

SEMINĀRS: Studentu priekšzināšanu un pieredzes angļu valodas mācību metodikā aktivizēšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Argumentētā esēja par angļu valodas apguves aktualitātēm, inovācijām, izaicinājumiem 4. - 6. klasēs.

2. Angļu valodas apguves īpatnības 4. - 6. klasēs, pāreja no jaunākā uz vidējo skolas (pusaudžu) vecumposmu. (S1)

SEMINĀRS: Angļu valodas apguves īpatnības 4. - 6. klasēs, pāreja no jaunākā uz vidējo skolas (pusaudžu) vecumposmu.

3. Saziņas konteksti angļu valodas apguvē 4. - 6. klasēs. (S4)

SEMINĀRI:

3.1.: Saziņas mērķi, saziņas situācijas un saziņas stratēģijas angļu valodas apguvē. Attieksmes paušana, uzvedības un saskarsmes normas saziņas kontekstā angļu valodas apguvē. (S1)

3.2.: Stāstītprasmes attīstīšana un secinājumu formulēšana (skolēnus interesējošas tēmas, sabiedrībā un zinātnē aktuālas tēmas, stāstījumi par zināmām darbībām (reālām un izdomātām), tuvāko apkārtni, kultūras atšķirībām; radošā stāstītmācīšana. Stāstījumu veidi (atstāstījums; apraksts; stāstījums ar radošās darbības elementiem), notikumu secīgums, galvenā doma, tēlainība, izteiksmīgums un patstāvība stāstījumā. (S1)

<p>3.3.: Informācijas meklēšana, uzkrāšana un saziņa virtuālajā vidē. (S1)</p> <p>3.4.: Saziņas situāciju daudzveidība ikdienā un svētkos (citu viedokļu uzklauššana, saskatot līdzīgo un atšķirīgo, piekrišanas vai nepiekrišanas izteikšana saziņas situācijai atbilstošā formā, emociju paušana atbilstoši saziņas situācijai, neverbālie saziņas līdzekļi). (S1)</p> <p>4. Teksts un tekstveide 4. - 6. klasēs. (S4, Pd16)</p> <p>SEMINĀRI:</p> <p>4.1.: Tekstu veidi un tekstu izvēles principi 4. - 6. klasēs. (S1)</p> <p>4.2.: Mācīšanās stratēģijas un rīki tekstveides apguvei angļu valodas stundās. (S1)</p> <p>4.3.: Dialogi, īsi teksti un dramatizējumi par starpkultūru jautājumiem. (S2)</p> <p>PATSTĀVĪGAIS DARBS: Metodiskā izstrādne "Tekstu apkopojums un to izvēles principi (piemēram akcentēta starppriekšmetu saite) kāda mācīšanās konteksta (pēc studenta izvēles) apguvē 4. - 6. klasēs".</p> <p>5. Valodas struktūra. Angļu valodas gramatiskās struktūras. Vārdšķiras. Vārdu krājuma attīstība. Darbs ar vārdnīcām. Sasniedzamie rezultāti valodu mācību jomā, caurviju prasmēs beidzot 6. klasi. (S1)</p> <p>SEMINĀRS: Darbs ar vārdnīcām. Sasniedzamie rezultāti valodu mācību jomā, caurviju prasmēs beidzot 6. klasi.</p> <p>6. Mācību satura un valodas integrēta apguve (CLIL) 4. - 6. klasēs. (S1)</p> <p>SEMINĀRS: Mācību satura un valodas integrēta apguve (CLIL) 4. - 6. klasēs.</p> <p>7. Projektu metode angļu valodas stundās. (S1)</p> <p>SEMINĀRS: Projektu metode angļu valodas stundās.</p> <p>8. Debašu metodes īstenošanas iespējas angļu valodas stundās 4. - 6. klasēs. (S1)</p> <p>SEMINĀRS: Debašu metodes īstenošanas iespējas angļu valodas stundās 4. - 6. klasēs.</p> <p>9. Jēgpilna IKT rīku izmantošana angļu valodas apguvei 4. - 6. klasēs. Darbs ar digitāliem mācību līdzekļiem un interaktīvo tāfeli. (S1, Pd20)</p> <p>SEMINĀRS: Darbs ar digitāliem mācību līdzekļiem un interaktīvo tāfeli.</p> <p>PATSTĀVĪGAIS DARBS: Metodiskā izstrādne projekta darbam angļu valodas stundā. Tēma "Starpkultūru dialogs". Mācību metožu un uzdevumu kopums projekta īstenošanai 4. -6. klasēs, akcentējot jēgpilnu IKT izmantošanu projekta darbā angļu valodas apguvei 4. – 6. klasēs.</p> <p>10. Eiropas Valodu portfelis. Angļu valodas pašvērtējums. Stiprās un vājās puses. Savu angļu valodu prasmju pilnveides plānošana. (S1, Pd18)</p> <p>SEMINĀRS: Savu angļu valodu prasmju pilnveides plānošana.</p> <p>PATSTĀVĪGAIS DARBS: Detalizēta mācību stundas (klātienē un/vai attālinātas) plāna izstrāde un vadīšana izmantojot mācību satura un valodas integrētas apguves pieeju.</p> <p><i>S – seminārs</i> <i>Pd – patstāvīgais darbs</i></p>
<p><i>Obligāti izmantojamie informācijas avoti</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Broadhead, A. (2011). <i>Advance Your English: A Short Course for Advanced Learners</i>. Cambridge: Cambridge University Press. 2. Harmer, J. (2019). <i>The Practice of English Language Teaching</i>. 5th ed., 8th. imp. Harlow: Pearson Education Limited. 3. McCarthy, M., & O'Dell, F. (2008). <i>Academic Vocabulary in Use</i>. Cambridge: Cambridge University Press. 4. Pinter, A. (2006). <i>Teaching Young Language Learners</i>. Oxford: Oxford University Press. 5. Scrivener, J. (2011). <i>Learning Teaching: A Guidebook for English Language Teachers</i>. 3rd ed. Oxford: Macmillan.
<p><i>Papildus informācijas avoti</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Deller, S., & Price, C. (2015). <i>Teaching Other Subjects Through English</i>. Oxford: Oxford University Press.

<ol style="list-style-type: none"> 2. Ikere, Z., & Liepa S. (2016). <i>Multimodal Metaphor in Printed Advertisements: A Case Study</i>. 176-185.lpp. Valoda 2016. Valoda dažādu kultūru kontekstā. XXVI zinātnisko rakstu krājums = Language 2016. Language in Various Cultural Contexts. Collection of Scientific Articles XXVII. Daugavpils: DU Akadēmiskais apgāds „Saule”, 176.-185.lpp. ISSN 1691-6042, ISBN 978-9984-14-788-8. EBSCO datubāzē. 3. Liepa, S., Semeņeca, J., Oļehnoviča, I. (2021). Gamification in education: a case study of using gamification in the acquisition of English verb tenses. EDULEARN21 Proceedings. 13th International Conference on Education and New Learning Technologies (5-6 July, 2021). Online Conference. 4. Liepa, S. (2019). CLIL pamati: Kāpēc un kā CLIL darbojas. Metodisko rakstu krājums. Mācību satura un valodas integrēta apguve – CLIL: ietvari, pieredze, izaicinājumi. Nr. 5. Atb. red. M. Burima. Rīga: Latviešu valodas aģentūra, 2019. 184 lpp. 5. Liepa, S. (2014). <i>Word-Formation Processes in English: Compounding</i>. 96.-100.lpp., Elektronisks izdevums: DU56.starptautiskās zinātniskās konferences rakstu krājums. C daļa, Humanitārās zinātnes. ISBN 978-9984-14-703-1, DU DUJZA, 2014: 262.lpp. 6. Oļehnoviča, I., Liepa, S., Dilba, V. (2021). Tertiary education students' attitude to distance learning and E-platforms and tools for its implementation. EDULEARN21 Proceedings. 13th International Conference on Education and New Learning Technologies (5-6 July, 2021). Online Conference. 7. Lightbrown, P. M., & Spada, N. (2017). <i>How Languages are Learned</i>. Oxford: Oxford University Press. 8. Vince, M. (2009). <i>Advanced Language Practice: English Grammar and Vocabulary</i>. Oxford: Macmillan. 9. Wyse, D. (2012). <i>The Good Writing Guide for Education Students</i>. Thousand Oaks, CA: SAGE Publications. 	
Periodika un citi informācijas avoti	
<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assessment companion volume with new descriptors</i> (2020). Pieejams tiešsaistē PDF formātā https://rm.coe.int/common-european-framework-of-reference-for-languages-learning-teaching/16809ea0d4 2. Ministru Kabinets. (2018). Ministru kabineta noteikumi Nr. 747 par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem (2. pielikums). Rīga. Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/303768-noteikumi-par-valsts-pamatizglitiba-standartu-un-pamatizglitiba-programmu-paraugiem 3. Valsts Izglītības satura centrs. (2017). <i>Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un pieejas apraksts</i>. Rīga. Pieejams: https://domaundari.lv/cepure/Macibu%20satura%20un%20pieejas%20apraksts.pdf 4. VISC Mācību priekšmetu programmu paraugi pamatizglītībā: https://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/programmas_pam_izgl.shtml 	
Piezīmes	
Profesionālā bakalaura studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” B. daļas studiju kurss. Kurss tiek docēts latviešu un angļu valodā.	

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Valodu mācību joma: Latviešu valoda, tās metodika II
Studiju kursa kods (DUIS)	PedaP552
Zinātnes nozare	Pedagoģija/valodniecība/mācību metodika
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	32
Lekciju stundu skaits	8
Semināru stundu skaits	-
Praktisko darbu stundu skaits	24
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	128
Kursa autors(-i)	
Dr. paed., docente Sandra Zariņa (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. paed., docente Sandra Zariņa Ph.D., docente, Liene Valdmāne	
Priekšzināšanas	
Valodu mācību joma: Latviešu valoda, tās metodika I	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa ietvaros topošie pedagogi apgūst zināšanas par latviešu valodas mācību saturu un mācību procesa organizēšanu 1.-6. klasē lietpratībā balstītās pieejas kontekstā, attīsta prasmes mācību stundas plānošanā, mācību metožu, metodisko paņēmieni / stratēģiju un materiālu izvēlē, adaptācijā un izstrādē, izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanā, atgriezeniskās saites sniegšanā un saņemšanā, veido kompetenci personalizēta mācību procesa īstenošanā. Kursā topošajiem pedagogiem ir daudz iespēju pilnveidot prasmi sadarboties ar kolēģiem, mācīties reflektēt par savu sniegumu, attīstīt digitālo kompetenci un pašvadītas mācīšanās prasmes.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Attīstīt topošo sākumizglītības pedagogu izpratni par latviešu valodas saturu un metodikas teorētiskajiem un praktiskajiem aspektiem 1.-6. klasē, nodrošinot jēgpilnu un personalizēta mācību procesa īstenošanai nepieciešamo prasmju apguvi, kā arī veicinot kompetenci īstenot latviešu valodas mācību procesu atbilstoši lietpratībā balstītās pieejas pamatprincipiem.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Veidot izpratni par latviešu valodas mācību saturu un tā struktūru 1.-6. klasē, par pēctecības nodrošināšanu latviešu valodas saturā apguvē ar pirmsskolas un pamatskolas 2. posmu. 2. Attīstīt izpratni par lietpratībā balstītās pieejas nodrošināšanu latviešu valodas mācību procesā, pilnveidot kritiskās domāšanas prasmes darbā ar zinātnisko un metodisko literatūru. 3. Attīstīt prasmes plānot latviešu valodas apguvi 1.–6. klasē, balstoties uz latviešu valodas sasniedzamajiem rezultātiem (noteiktajiem pamatzglītības standartā un latviešu valodas mācību paraugprogrammā). 	

4. Nostiprināt izpratni par latviešu valodas mācību stundas plānošanas un organizēšanas pamatprincipiem 1.–6. klasē, attīstīt prasmes latviešu valodas mācību stundās mācību satura apguvei un vērtēšanai izmantot daudzveidīgus metodiskos paņēmienus, stratēģijas, resursus, tostarp digitālos.
5. Pilnveidot izpratni par sadaļās *Valodas struktūra, Saziņa kontekstā, Teksts un tekstveide* 1.–6. klasē iekļauto mācību saturu, attīstīt prasmi to individualizēt un diferencēt atbilstoši izglītojamo spējām, interesēm un vajadzībām, nodrošinot sekmīgai satura apguvei nepieciešamo atbalstu.
6. Attīstīt kompetenci sasniedzamo rezultātu formulēšanā, izglītojamo pašvadītas mācīšanās prasmju veicināšanā, atgriezeniskās saites sniegšanā un saņemšanā, refleksijas veikšanā par īstenoto mācību un audzināšanas procesu latviešu valodas stundās.
7. Attīstīt kompetenci formatīvās un summatīvās vērtēšanas izmantošanā, caurviju prasmju, vērtību un ieradumu integrēšanā latviešu valodas mācību saturā, izglītojamo izaugsmi veicinošas sadarbības veidošanā ar kolēģiem un izglītojamo vecākiem.
8. Attīstīt kompetenci veidot latviešu valodas stundās skolēncentrētu mācību vidi, kritiski izvērtēt, adaptēt un patstāvīgi veidot izglītojamo interesēm, vajadzībām un spējām atbilstošus mācību materiālus.

Studiju kursa kalendārais plāns

1. tēma. Studiju kursā sasniedzamo rezultātu izvirzīšana, to sasniegšanai veicamo uzdevumu plānošana. Latviešu valoda mācību satura daļas *Saziņa kontekstā* saturs: runāšanas prasme, tās attīstības plānošanas teorētiskie un praktiskie aspekti 1.–6. klasē, izmantojamie resursi. (L2, P4, Pd24).
2. tēma. Latviešu valoda mācību satura daļas *Saziņa kontekstā* saturs: klausīšanās prasme, tās attīstības plānošanas teorētiskie un praktiskie aspekti 1.–6. klasē, izmantojamie resursi. (L2, P4, Pd24).
3. tēma. Latviešu valoda mācību satura daļas *Saziņa kontekstā* saturs: lasīšanas prasme, tās attīstības plānošanas teorētiskie un praktiskie aspekti 1.–6. klasē, izmantojamie resursi. (L2, P6, Pd26).
4. tēma. Latviešu valoda mācību satura daļas *Saziņa kontekstā* saturs: rakstīšanas prasme, tās attīstības plānošanas teorētiskie un praktiskie aspekti 1.–6. klasē, izmantojamie resursi. (L2, P6, Pd28).
5. tēma. Latviešu valoda mācību satura daļas *Teksts un tekstveide* saturs: daudzveidīgi teksti, to plānošanas, rakstīšanas, pilnveidošanas un izvērtēšanas (tekstveides) teorētiskie un praktiskie aspekti 1.–6. klasē, izmantojamie resursi. Atgriezeniskā saite par kursā sasniegtajiem studiju rezultātiem. (P4, Pd26).

L – lekcija

P – praktiskais darbs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Zina latviešu valodas mācību saturu 1.–6. klasē; izprot saziņas kontekstā, valodas struktūras un teksta un tekstveides saturā iekļautos tematus.
2. Izprot lietpratībās balstītās pieejas izmantošanas iespējas latviešu valodas stundās, zina latviešu valodas mācību stundas organizēšanas pamatprincipus, mācību satura apgūvē un izvērtēšanā izmantojamās metodes, metodiskos paņēmienus / stratēģijas.
3. Zina daudzveidīgus resursus, tostarp digitālos rīkus, interaktīvai mācību uzdevumu veidošanai, mācību procesa organizēšanai un apgūto sasniedzamo rezultātu izvērtēšanai.

PRASMES:

4. Prot atlasīt, analizēt un kritiski izvērtēt ar latviešu valodas mācību satura apguvi saistīto zinātnisko un metodisko literatūru.

5. Prot plānot latviešu valodas prasmju attīstību 1.–6. klases skolēniem, ņemot vērā izglītojamo intereses, vajadzības, spējas un pieredzi.

6. Prot adaptēt un patstāvīgi izstrādāt metodiskos materiālus, izvēlēties atbilstošās mācību metodes un metodiskos paņēmienus 1.–6. klasei plānoto mācību rezultātu sasniegšanai pašvadītā mācību procesā latviešu valodā.

KOMPETENCE:

7. Spēj organizēt latviešu valodas mācību satura apguvi atbilstoši lietpratībā balstītās pieejas pamatprincipiem, iesaistot 1.–6. klases izglītojamos mācību stundas sasniedzamo rezultātu plānošanā un izvērtēšanā, uz pašvadītu mācīšanos virzītā mācību procesā, kā arī nodrošinot iespēju izmantot apgūtās zināšanas praktiskā darbībā dažādos kontekstos.

8. Spēj veidot uz savstarpēju cieņu pamatotu sadarbību ar kolēģiem, plānot savu profesionālo pilnveidi un reflektēt par savu sniegumu.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

1. tēma. Latviešu valoda mācību satura daļas Saziņa kontekstā saturs: runāšanas prasme, tās attīstības plānošanas teorētiskie un praktiskie aspekti 1.–6. klasē, izmantojamie resursi. (24 stundas).

Patstāvīgā darba uzdevumi: Zinātniskās un metodiskās literatūras analīze un kritiska izvērtēšana, atziņu apkopošana. Konspekta veidošana, noskatoties videolekciju. Runāšanas uzdevumu veidu izpēte mācību grāmatās. Vingrinājumu kopas (apkopošana un / vai adaptēšana, un / vai veidošana) sagatavošana izglītojamo monologa un dialoga prasmju pilnveidei. Vērtēšanas kritēriju izstrāde runas prasmes vērtēšanai, piemēram, stāstījuma par attēlu vērtēšanai u.t.t.

2. tēma. Latviešu valoda mācību satura daļas Saziņa kontekstā saturs: klausīšanās prasme, tās attīstības plānošanas teorētiskie un praktiskie aspekti 1.–6. klasē, izmantojamie resursi. (24 stundas).

Patstāvīgā darba uzdevumi: Diagnosticējošajos darbos iekļauto klausīšanās uzdevumu analīze un izvērtēšana atbilstoši Solo taksonomijas līmeņiem. Klausīšanās uzdevumu kopas sagatavošana izmantošanai 1.-3. klašu un 4.-6. klašu posmā (iekļaujot dažādu veidu tekstus). Atgādņu sagatavošana par to, kā sagatavoties klausīties.

3. tēma. Latviešu valoda mācību satura daļas Saziņa kontekstā saturs: lasīšanas prasme, tās attīstības plānošanas teorētiskie un praktiskie aspekti 1.–6. klasē, izmantojamie resursi. (26 stundas).

Patstāvīgā darba uzdevumi: Zinātniskās un metodiskās literatūras analīze un kritiska izvērtēšana, atziņu apkopošana. Lasīšanas uzdevumu veidu izpēte mācību grāmatās. Uzdevumu kopas apkopošana un / vai izstrāde izvēlētajam sasniedzamajam rezultātam atbilstoši dažādiem izglītojamo lasīšanas prasmju līmeņiem. Ieteikumu izstrāde lasītrosinošas mācību vides veidošanai 1. – 3. klasē. Ieteikumu sagatavošana 4.-6. klases skolēnu intereses par lasīšanu veidošanai.

4. tēma. Latviešu valoda mācību satura daļas Saziņa kontekstā saturs: rakstīšanas prasme, tās attīstības plānošanas teorētiskie un praktiskie aspekti 1.–6. klasē, izmantojamie resursi. (28 stundas).

Patstāvīgā darba uzdevumi: Zinātniskās un metodiskās literatūras analīze un kritiska izvērtēšana, atziņu apkopošana. Norakstu un diktātu kopas sagatavošana (pēc izvēles 1.-3.klasē vai 4-6. klasē). Stratēģiju izstrāde rakstītā teksta pārbaudei. Ieteikumu sagatavošana glītrakstīšanas veicināšanai 1.-3. klasē un 4.-6.klasē.

5. tēma. Latviešu valoda mācību satura daļas Teksts un tekstveide saturs: daudzveidīgi teksti, to plānošanas, rakstīšanas, pilnveidošanas un izvērtēšanas (tekstveides) teorētiskie un praktiskie aspekti 1.–6. klasē, izmantojamie resursi. Atgriezeniskā saite par kursā sasniegtajiem studiju rezultātiem. (26 stundas).

Patstāvīgā darba uzdevumi: Zinātniskās un metodiskās literatūras analīze un kritiska izvērtēšana, atziņu apkopošana. Pašvadītas mācīšanās soļu sagatavošana izvēlēta teksta veida rakstīšanai.

Kritēriju izstrāde izvēlēta teksta veida izvērtēšanai. Radošas rakstīšanas plānošana, izstrādātā plāna prezentēšana.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot studējošo darbu praktiskajās nodarbībās, starppārbaudījumus visa kursa norises laikā, kā arī noslēguma pārbaudījumu. Noslēguma pārbaudījumu studenti drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

Studiju kursa vērtēšanas kritēriji:

1. Studējošo piedalīšanās praktiskajās nodarbībās un patstāvīgā darba prezentēšana – 20%

2. Starppārbaudījumi – 30%:

1. Autentisku klausīšanās uzdevumu kopas sagatavošana 1.–3. klasei un 4. –6. klasei (katrai klašu grupai uzdevumi trim atšķirīgiem tekstiem), izmantojot daiļliteratūras un lietišķo tekstus. (10%)

2. Autentisku lasīšanas uzdevumu sagatavošana pēc izvēles vienam daiļliteratūras teksta fragmentam 1. – 3. klasei. Autentisku lasīšanas uzdevumu sagatavošana pēc izvēles vienam publicistiska vai populārzinātniska teksta fragmentam 4. – 6. klasei. (10%)

3. Pašvadītas mācīšanās soli pēc izvēles vienam teksta veidam, kritēriji teksta izvērtēšanai (pēc izvēles 1., 2. un 3. klasei vai 4., 5. un 6. klasei, atklājot, kā ar katru klasi mainās tekstu rakstīšanas “dziļums”). (10%)

3. Eksāmens (mācību stundu plānu izstrāde (3-6 mācību stundas) vienam no izvēlētajiem kursa saturam atbilstošajiem sasniedzamajiem rezultātiem (ja studiju kursa 1. daļā tika izstrādāts materiāls 1.-3. klasei, tad šajā kursā 4.–6.klasei un otrādi); izstrādātā materiāla prezentēšana) – 50 %

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Piedalīšanās nodarbībās un patstāvīgā darba prezentēšana	+	+	+	+	+	+	+	+
1.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+	+
2.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+	+
3.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. tēma. Studiju kursā sasniedzamo rezultātu izvirzīšana, to sasniegšanai veicamo uzdevumu plānošana. Latviešu valoda mācību satura daļas *Saziņa kontekstā* saturs: runāšanas prasme, tās attīstības plānošanas teorētiskie un praktiskie aspekti 1.–6. klasē, izmantojamie resursi. (L2, P4, Pd24).

LEKCIJAS: Runas veidi: ārējā runa, iekšējā runa. Runas veidi no izteikuma plānošanas viedokļa: reproduktīvā runa, reaktīvā runa, iniciatīvā runa. Runas formas: monologs, dialogs. Runas kultūra. PRAKTISKAIS DARBS: Vārdu krājuma paplašināšana: metodes un metodiskie paņēmieni. Runas situācija: dalībnieki, mērķis, temats. Dialoga struktūra formālā un neformālā situācijā. Komunikatīvās funkcijas. Jautājumu veidošana atbilstoši Solo taksonomijas līmeņiem. Dialoga modelēšana atbilstoši komunikatīvajam mērķim un saziņas situācijai. Kritēriji dialoga vērtēšanai. Mutvārdu monologa struktūra. Atstāstījums, tā veidi. Stratēģijas: kā mācīties atstāstīt tekstu. Monologa plānošana. Kritēriji dialoga vērtēšanai.

Resursi runāšanas prasmes attīstībai: resursu krātuves veidošana.

2. tēma. Latviešu valoda mācību satura daļas *Saziņa kontekstā* saturs: klausīšanās prasme, tās attīstības plānošanas teorētiskie un praktiskie aspekti 1.–6. klasē, izmantojamie resursi. (L2, P4, Pd24).

LEKCIJA: Klausīšanās kā viens no valoddarbības prasmēm. Klausīšanās process.

PRAKTISKAIS DARBS: Klausīšanās veidi (vispārējā, izlases, kritiskā u.c.), to raksturojums. Stratēģijas, kā sagatavoties klausīties. Metodiskie paņēmieni klausīšanās prasmes attīstībai. Uzdevumi pirms klausīšanās, uzdevumi klausīšanās laikā vai pēc klausīšanās. Klausīšanās uzdevumu izvērtēšana diagnosticējošajos darbos. Klausītāja kultūra. Klausīšanās prasmes vērtēšana.

Resursi klausīšanās prasmju attīstībai: resursu krātuves veidošana.

3. tēma. Latviešu valoda mācību satura daļas *Saziņa kontekstā* saturs: lasīšanas prasme, tās attīstības plānošanas teorētiskie un praktiskie aspekti 1.–6. klasē, izmantojamie resursi. (L2, P6, Pd26).

LEKCIJA: Lasīšanas prasmes jēdziens. Pēctecība lasītprasmes apgūvē starp pirmsskolu un skolu. Starptautisko pētījumu rezultāti par skolēnu lasītprasmi. Tekstpratības jēdziens lasītprasmes kontekstā.

PRAKTISKAIS DARBS: Lasītprasmes kvalitātes rādītāji. Metodiskie paņēmieni lasīšanas pareizības, ātruma, izpratnes un izteiksmīguma veicināšanai. Lasīšanas stratēģijas: caurskatīšana, pārskatīšana, detalizēta lasīšana. Lasīšanas uzdevumu diferencēšana atbilstoši skolēnu lasītprasmes līmenim. Metodiskie paņēmieni daudzveidīgu tekstu lasīšanai dažādos sākumskolas vecumposmos. Darbs ar daiļliteratūras tekstu 1.-3. klasē. Lasītrosinošas mācību vides veidošana skolā. Skolēnu intereses par lasīšanu veicināšana.

Resursi lasītprasmes attīstībai: resursu krātuves veidošana.

4. tēma. Latviešu valoda mācību satura daļas *Saziņa kontekstā* saturs: rakstīšanas prasme, tās attīstības plānošanas teorētiskie un praktiskie aspekti 1.–6. klasē, izmantojamie resursi. (L2, P6, Pd28).

LEKCIJA: Rakstītprasmes jēdziens. Pēctecība lasītprasmes apgūvē starp pirmsskolu un skolu. Tekstpratības jēdziens rakstītprasmes kontekstā.

PRAKTISKAIS DARBS. Rakstīšanas tehnikas apguve: rakstīto burtu un burtu savienojumu apguve. Trīs pozīcijas rakstīšanas laikā: rakstāmpiederuma satvēriens, ķermeņa pozīcija, burtnīcas novietojums. Fonemātiskās dzirdes attīstība. Metodiskie paņēmieni pareizrakstības prasmju attīstībai dažādos sākumskolas posmos (1.-3.klase, 4.-6. klase). Atgādņu veidošana pareizrakstības prasmju nostiprināšanai. Noraksti, to veidi. Diktāti, to veidi. Metodiskie paņēmieni glītrakstīšanas prasmju nostiprināšanai.

Resursi rakstītprasmes attīstībai: resursu krātuves veidošana.

5. tēma. Latviešu valoda mācību satura daļas *Teksts un tekstveide* saturs: daudzveidīgi teksti, to plānošanas, rakstīšanas, pilnveidošanas un izvērtēšanas (tekstveides) teorētiskie un praktiskie aspekti 1.–6. klasē, izmantojamie resursi. Atgriezeniskā saite par kursā sasniegtajiem studiju rezultātiem. (P4, Pd26).

PRAKTISKAIS DARBS: Tekstpratības jēdziens. Medijpratības aspekti tekstu analīzē un izvērtēšanā.

Jēdzieni: teksts, teksta virsraksts, teksta temats, galvenā doma. Teksta veidi: apraksts, vēstījums, pārspriedums. Teksta plānošana, veidošana, rediģēšana, publicēšana. Tekstveides pamatprasmju apguves plānošana. Vērtēšanas kritēriju izstrāde izglītojamo radošajiem darbiem. Tekstpratība – informācijas meklēšana, interpretēšana, izvērtēšana, teksta veidošana. Dažādas rakstīšanas stratēģijas.

L – lekcija

P – praktiskais darbs

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

Anspoka, Z. (2008). *Latviešu valodas didaktika*: 1.–4. klase. Rīga: RaKa.

Anspoka, Z., Tūbele, S. (2015). *Lingvodidaktika. Latviešu valoda 1.–6. klasei*. Rīga: Latviešu valodas aģentūra.

Mickeviča, S., Andrejeva, A., Zariņa, S., Valtere, I. (2021). *Mācības bilingvāli un latviešu valodā. Rokasgrāmata sākumskolas skolotājiem*. Pieejams: https://maciunmacies.valoda.lv/wp-content/uploads/2021/01/LVA_A4_rokasgrāmata_WEB.pdf

Zariņa, S. (2023). Rakstītprasmes attīstīšana. Metodiskie ieteikumi pirmsskolas un sākumskolas pedagogiem. Pieejams: <https://mape.gov.lv/api/files/9096D87D-8A45-44EC-ACA8-3EB3AEE30724/download>

Lasīt mācīšana viegli un ar prieku. (2015). Pieejams: <https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/project-result-content/9a304671-a3d9-40f8-9e44-f8d5f659663e/REF-Handbook-LV.pdf>

Papildus informācijas avoti

MK. (2018). Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/303768-noteikumi-par-valsts-pamatizglitibas-standartu-un-pamatizglitibas-programmu-paraugiem>

Kriekšis, A. (2022). *Sākumskolēna lasītprasmes attīstības pedagoģiskie nosacījumi*. Promocijas darbs. Pieejams: <https://saite.lv/ljHi>

Ptičkina, Ā. (1999). *Lasīšanas mācības sākumskolā*. Rīga: Pētergailis.

VISC. (2020). Latviešu valoda 1. – 9.klasei. Mācību priekšmeta programmas paraugs. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/318>

Valodu mācības pirmsskolā un sākumskolā: pirmsskolas un sākumskolas skolotājam. (2013). Rīga: Latviešu valodas aģentūra.

Zariņa, S. (2018). Ceļā uz prasmīgu lasītāju un rakstītāju. *Tagad* : zinātniski metodisks izdevums, 1. sēj., Rīga: LVA, 115.–125. lpp.

Periodika un citi informācijas avoti

Baltkalne, M., Kropa, S., Kolāte, S. Ar roku rakstām maz. Kā šādas pārmaiņas ietekmē cilvēka domāšanas procesus: saruna ar Jurgi Šķilteru. [14:45] LR1. LSM.lv: Zināmais nezināmajā, 8. jūl., 2019. Pieejams: <https://lr1.lsm.lv/lv/raksts/zinamais-nezinamaja/ar-roku-rakstam-maz.-ka-sadas-parmainas-ietekmecilveka-do>

Berra, S. (2020). Ceļvedis pilsētas tekstu izpētē : populārzinātnisks izdevums valodniecībā. Rīga : LU Latviešu valodas institūts. Pieejams: <https://dSPACE.lu.lv/dSPACE/handle/7/53310>

Cox, J. (2019). 6 Traits of Writing. ThoughtCo 23.10.19. Pieejams: <https://www.thoughtco.com/sixtraits-of-writing-2081681>

Hedge, T. (2011). Teaching and Learning in the Language Classroom. Oxford University Press.

Southeastern University. (2015). *The Key to Comprehension: Teaching Reading Strategies*. Retrieved from <https://online.seu.edu/articles/teaching-reading-strategies/>

Kaļva-Miņina, I., Murinska, S. (2019). Medijpratības nozīme un veicināšanas metodes Latgales vidusskolās. Education Reform: Education Content Research and Implementation Problems, Vol 2. Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija. Pieejams: <http://journals.ru.lv/index.php/ER/article/view/4375/4375>

Kristals, D. (2019). Mazā valodas grāmata. Tulk. I. Druviete. Rīga : Latviešu valodas aģentūra.

Laiveniece, D. (2010). Avoti skolēnu motivācijai latviešu valodas mācībām. Tagad: zinātniski metodisks izdevums, 1 (5), 37.–42. lpp.

Laiveniece, D. (2011). Darbs ar tekstu un tekstveide latviešu valodas mācībās. Grāmatā: Ar mūsdienu acīm uz klasiskām lietām: saturs un metodika. Rīga : Latviešu valodas aģentūra, 30.–55. lpp.

LTSV 2011 – Lingvodidaktikas terminu skaidrojošā vārdnīca. (2011). V. Skujiņa, Z. Anspoka, V. Kalnbērziņa, A. Šalme. Rīga : Latviešu valodas aģentūra. Latviešu valodas institūts. Pieejams: <https://valoda.lv/wpcontent/uploads/docs/E-Gramatas/08-Vardnica.pdf>

valoda.lv
skolasvards.lv
skolo.lv
atbalstsizcilibai.lv

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” B. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Veselības un fiziskās aktivitātes joma II
Studiju kursa kods (DUIS)	SpoZP008
Zinātnes nozare	Sporta pedagogija
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
<i>Lekciju stundu skaits</i>	4
<i>Semināru stundu skaits</i>	4
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	8
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	64
Kursa autors(-i)	
Dr.paed., docents Aivars Kaupužs (<i>Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Mg. paed., lektore Larisa Silova Mg. paed., lektore Irina Kazakeviča	
Priekšzināšanas	
Veselības un fiziskās aktivitātes joma I	
Studiju kursa anotācija	
<p>Kursa ietvaros, balstoties uz zinātniskajām atziņām tiek apgūtas zināšanas, prasmes un attieksmes, kas ir nepieciešamas studentu pedagogiskās kompetences veidošanai veselības un fiziskās aktivitātes jomā. Integrē veselības un fiziskās aktivitātes jomas saturu mācību procesā, veidojot starppriekšmetu saikni, realizējot izglītojošus, audzinošus, gan veselību veicinošus uzdevumus, attīstot caurviju prasmes (kritiskā domāšana un problēmrisināšana, sadarbība, pašvadīta mācīšanās u.c.). un atbalstot skolēna veselīga dzīvesveida paradumus. Studiju kurss ir pakārtots sākumizglītības Veselības un fiziskās aktivitātes mācību jomas un skolotāja profesijas standarta prasībām.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: nodrošināt iespēju studējošajiem attīstīt kompetenci kvalitatīvai izglītības jomas "Veselība un fiziskā aktivitāte" īstenošanai sākuma izglītības pedagogiskajā procesā.</p> <p>Izglītot studentu atbilstoši Skolotāja standartā paredzētajām kompetencēm fiziskās un garīgās veselības uzturēšanā, atpazīt Veselības un fiziskās aktivitātes pamatzglītības standarta saturu un veidot starppriekšmetu saikni mācību procesā, motivējot skolēnus lietot iegūtās zināšanas un prasmes mācību procesā, atblastīt veselīga dzīvesveida paradumus.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nodrošināt iespēju veselības un fiziskas aktivitātes jomas mācību didaktikas zināšanu un prasmju apguvi. 2. Atbalstīt mācību procesa plānošanas un īstenošanas pedagogisko iemaņu veidošanos. 3. Nodrošināt iespēju apgūt izglītojamo mācīšanās snieguma un izaugsmes analītisko vērtēšanu. 4. Attīstīt kritiskās domāšanas, pašanalīzes un profesionālās kompetences pilnveidošanas prasmes. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Fizisko vingrinājumu (kustību) neirofizioloģiskā iedarbība, fizisko vingrinājumu klasifikācija. (L2, Pd4) 2. Fizisko spēju attīstīšanas līdzekļi sākumizglītībā skolēna veselībai un fiziskai gatavībai. (P4, Pd16) 	

<p>3. Fizisko spēju attīstīšanas līdzekļi sākumizglītībā, to praktiskais pielietojums mācīšanās procesā un dažādās mācību situācijās skolēna veselībai un labsajūtai. (S2, Pd8)</p> <p>4. Fiziskie vingrinājumi skolēna pareizas stājas stiprināšanai un veselības veicināšanai. (P2, Pd12)</p> <p>5. Skolēna stājas veidošanās ietekmējošie faktori un pareizas stājas veidošanas iespējas. Veselību ietekmējošie faktori, profilakse un risku mazināšanas iespējas. (S1)</p> <p>6. Sporta un veselības mācību stundas plānošana, organizēšana, vadīšana un vērtēšanas kritēriji. (L2, Pd12)</p> <p>7. Sporta un veselības mācību stundas pedagoģiskā analīze. (P1)</p> <p>8. Fiziskās aktivitātes brīvā dabā (pārgājieni, orientēšanas, kustību rotaļas un spēles ar atvieglotiem noteikumiem). (S1, P1, Pd12)</p> <p><i>L – lekcija</i> <i>S – seminārs</i> <i>P – praktiskais darbs</i> <i>Pd – patstāvīgais darbs</i></p>
<p>Studiju rezultāti</p> <p>ZINĀŠANAS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zina, formulē un prot izskaidrot fizisko vingrinājumu (kustību) neirofizioloģisko iedarbību un fizisko vingrinājumu klasifikāciju. 2. Zina, formulē un prot izskaidrot skolēnu fizisko spēju attīstību. <p>PRASMES:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Prot plānot un vadīt mācību procesu, izvēloties mācību metodes atbilstoši sasniedzamajiem rezultātiem, izglītojamo vecumposmam, sagatavotībai un drošības noteikumiem. 4. Prot pielāgot fiziskos vingrinājumus un aktivitāšu veidu bērniem ar dažādu funkcionālo stāvokli un motorās attīstības pakāpi, prot izskaidrot tās veselību veicinošos aspektus. 5. Prot atbilstoši noteiktajam mērķim, plānot, organizēt un īstenot veselības un fiziskas aktivitātes jomai atbilstošu starppriekšmetu saikni, veidojot jēgpilnu mācīšanās procesu. 6. Prot daudzpusīgi izmantot un radoši pielāgot dažādu inventāru, t.sk. sporta inventāru fizisko aktivitāšu organizēšanā, ievērojot drošības noteikumus. 7. Prot radīt skolēniem motivējošu mācību vidi ar mūsdienīgiem veselību veicinošiem fiziskās aktivitātes līdzekļiem, veicinot caurviju prasmju attīstību. <p>KOMPETENCE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Spēj analizēt un izvērtēt skolēnu sniegumu izmaiņu dinamiku un veikt atgriezenisko saiti. 9. Spēj atbilstoši skolēnu sniegumam, pielāgot mācību saturu, izvirzīto mērķu sasniegšanai.
<p>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</p> <p>Informācijas avotu izpēte (16 stundas) Patstāvīgā darba tēmas (starppārbaudījumi): 1. Fizisko vingrinājumu (kustību) neirofizioloģiskā iedarbība, fizisko vingrinājumu klasifikācija. (Pd4) <i>Patstāvīgā darba uzdevumi:</i> 1. Patstāvīgi studē tematikai atbilstošu literatūru. <i>Sasniedzamais rezultāts:</i> Zina, formulē un prot izskaidrot fizisko vingrinājumu (kustību) neirofizioloģisko iedarbību un fizisko vingrinājumu klasifikāciju. 2. Fizisko spēju attīstīšanas līdzekļi sākumizglītībā skolēna veselībai un fiziskai gatavībai 2.1. Vispārattīstošie vingrojumi (VAV) 2.2. Vingrinājumi sīkās muskulatūras attīstībai 2.3. Vingrinājumi koordinācijas un līdzsvara attīstībai 2.4. Kustību rotaļas; 2.5. Dinamiskās (kustību) pauzes</p>

2.6. Rotaļdejas un ritmu attīstošie vingrinājumi. (Pd16)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

Patstāvīgi studē literatūru atbilstoši tematikai un vingrinās dažādu fizisko vingrinājumu izpildē.

2. 1. Patstāvīgi sastāda un prezentē VAV kopumus vismaz 3 kopumus (10-12 vingrojumi)
- 2.2. Patstāvīgi sastāda un prezentē vingrinājumu kopumus koordinācijas (3 vingrojumu kopumi) un
- 2.3. līdzsvara (3 vingrojumu kopumi)
- 2.4. Patstāvīgi atlasa un apkopo 15 kustību rotaļas
- 2.5. Patstāvīgi sastāda un prezentē vingrinājumu kopumus dinamiskajām pauzēm (3 vingrojumu kopumi)
- 2.6. Patstāvīgi atlasa un apkopo 5 kustību rotaļas rotaļdejas un 5 ritma izjūtas attīstošos vingrinājumus.

Sasniedzamais rezultāts:

1. Prot plānot un vadīt mācību procesu, izvēloties mācību metodes atbilstoši sniedzamajiem rezultātiem, izglītojamo vecumposmam, sagatavotībai un drošības noteikumiem.
2. Prot pielāgot fiziskos vingrinājumus un aktivitāšu veidu bērniem ar dažādu funkcionālo stāvokli un motorās attīstības pakāpi, prot izskaidrot tās veselību veicinošos aspektus.
3. Prot atbilstoši noteiktajam mērķim, plānot, organizēt un īstenot veselības un fiziskas aktivitātes.
- 3. Fizisko spēju attīstīšanas līdzekļi sākumizglītībā, to praktiskais pielietojums mācīšanās procesā un dažādās mācību situācijās skolēna veselībai un labsajūtai (Pd4)**

Patstāvīgā darba uzdevumi:

Sagatavo prezentācijas demonstrēšanai.

Sasniedzamais rezultāts:

1. Zina, formulē un prot izskaidrot skolēnu fizisko spēju attīstību.
2. Prot radīt skolēniem motivējošu mācību vidi ar mūsdienīgiem veselību veicinošiem fiziskās aktivitātes līdzekļiem, veicinot caurviju prasmju attīstību.

4. Fiziskie vingrinājumi skolēna pareizas stājas stiprināšanai un veselības veicināšanai (Pd10)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

1. Patstāvīgi studēt literatūru atbilstoši tematikai: "Skolēna stājas veidošanās ietekmējošie faktori un pareizas stājas veidošanas iespējas. Veselību ietekmējošie faktori, profilakse un risku mazināšanas iespējas".
2. Patstāvīgi sastāda un prezentē VAV kopumus skolēna pareizas stājas profilaksei, vismaz 3 kopumus (10-12 vingrojumi)

Sasniedzamais rezultāts:

Spēj atbilstoši skolēnu sniegumam, pielāgot mācību saturu, izvirzīto mērķu sasniegšanai.

5. Sporta un veselības mācību stundas plānošana, organizēšana, vadīšana un vērtēšanas kritēriji. (Pd8)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

1. Patstāvīgi vērot un dokumentēt Sporta un veselības mācību stundas (vismaz piecas)
2. Sporta un veselības mācību stundas pedagoģiskā analīze.
3. Sagatavot veiktā patstāvīgā darba prezentāciju.

Sasniedzamais rezultāts:

Spēj analizēt un izvērtēt skolēnu sniegumu izmaiņu dinamiku un veikt atgriezenisko saiti.

6. Fiziskās aktivitātes brīvā dabā (pārgājieni, orientēšanas, kustību rotaļas un spēles ar atvieglotiem noteikumiem). (Pd6)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

1. Patstāvīgi sastādīt pārgājiena, orientēšanās vai kustību rotaļu, spēļu ar atvieglotiem noteikumiem plānu
2. Patstāvīgā darba prezentācija semināra ietvaros.

Sasniedzamais rezultāts:

Prot radīt skolēniem motivējošu mācību vidi ar mūsdienīgiem veselību veicinošiem fiziskās aktivitātes līdzekļiem, veicinot caurviju prasmju attīstību.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi: patstāvīgā darba prezentēšana, refleksija, pašrefleksija un atgriezeniskā saite piecu semināru ietvaros (tematiku skat.3., 5.,8.)

Noslēguma pārbaudījums:

Pārbaudes forma: eksāmens

1. Teorētiskās zināšanas – izskaidro fizisko vingrinājumu (kustību) neirofizioloģisko iedarbību, atpazīst fizisko vingrinājumu klasifikāciju, zina, formulē un prot izskaidrot skolēnu fizisko spēju attīstību, pārzin vingrošanas terminoloģiju (30%),
2. Praktiskās zināšanas – prot novadīt dažāda veida fiziskās aktivitātes atbilstoši mācību situācijai un pedagoģiskajam procesam sākumizglītībā (70 %).

Noslēguma pārbaudījumu studenti kārtot tikai tad, ja ir kārtoti visi starppārbaudījumi.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums		+	+	+	+				
2.starppārbaudījums	+			+					+
3.starppārbaudījums							+	+	
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Fizisko vingrinājumu (kustību) neirofizioloģiskā iedarbība, fizisko vingrinājumu klasifikācija. (L2, Pd4)

Lekcija. Izmaiņas bērna organisma fizioloģiskajās sistēmās fizisko aktivitāšu ietekmē. Fizisko vingrinājumu klasifikācija.

Patstāvīgais darbs. Patstāvīgi studē tematikai atbilstošu literatūru.

2. Fizisko spēju attīstīšanas līdzekļi sākumizglītībā skolēna veselībai un fiziskai gatavībai (P4, Pd16)

Praktiskais darbs. Vispārattīstošie vingrojumi (VAV). Vingrinājumi sīkās muskulatūras attīstībai. Vingrinājumi koordinācijas un līdzsvara attīstībai. Kustību rotaļas. Dinamiskās (kustību) pauzes. Rotaļdejas un ritmu attīstošie vingrinājumi.

Patstāvīgais darbs. Patstāvīgi studē literatūru atbilstoši tematikai un vingrinās dažādu fizisko vingrinājumu izpildē.

- 2.1. Patstāvīgi sastāda un prezentē VAV kopumus vismaz 3 kopumus (10-12 vingrojumus)
- 2.2. Patstāvīgi sastāda un prezentē vingrinājumu kopumus koordinācijas (3 vingrojumus kopumi) un
- 2.3. līdzsvara (3 vingrojumus kopumi)
- 2.4. Patstāvīgi atlasa un apkopo 15 kustību rotaļas
- 2.5. Patstāvīgi sastāda un prezentē vingrinājumu kopumus dinamiskajām pauzēm (3 vingrojumus kopumi)

2.6. Patstāvīgi atlasa un apkopo 5 kustību rotaļas rotaļdejas un 5 ritma izjūtas attīstošos vingrinājumus.

3. Fizisko spēju attīstīšanas līdzekļi sākumizglītībā, to praktiskais pielietojums mācīšanās procesā un dažādās mācību situācijās skolēna veselībai un labsajūtai (S2, Pd8)

Seminārs. Fiziskie vingrinājumi izturības, ātruma attīstībai mācīšanās procesā un dažādās mācību situācijās skolēna veselībai un labsajūtai. Fiziskie vingrinājumi lokanības, spēka attīstība mācīšanās procesā un dažādās mācību situācijās skolēna veselībai un labsajūtai.

Patstāvīgais darbs. Sagatavo prezentācijas demonstrēšanai.

1. Starpparbaudījums. Patstāvīgā darba prezentēšana par fizisko spēju attīstīšanas līdzekļiem sākumizglītībā.

4. Fiziskie vingrinājumi skolēna pareizas stājas stiprināšanai un veselības veicināšanai. (P2, Pd12)

Praktiskais darbs. Fiziskie vingrinājumu muskuļu korseta stiprināšanai. Vingrinājumi muskuļu sajūtu attīstībai.

Patstāvīgais darbs. 1. Patstāvīgi studēt literatūru atbilstoši tematikai: “Skolēna stājas veidošanās ietekmējošie faktori un pareizas stājas veidošanas iespējas. Veselību ietekmējošie faktori, profilakse un risku mazināšanas iespējas”.

2. Patstāvīgi sastāda VAV kopumus skolēna pareizas stājas profilaksei, vismaz 3 kopumus (10-12 vingrojumi)

5. Skolēna stājas veidošanās ietekmējošie faktori un pareizas stājas veidošanas iespējas. Veselību ietekmējošie faktori, profilakse un risku mazināšanas iespējas. (S1)

Seminārs. Skolēnu veselību, tai skaitā stāju, ietekmējošie faktori.

2. Starpparbaudījums. Prezentē VAV kopumus skolēna pareizas stājas profilaksei, vismaz 3 kopumus (10-12 vingrojumi)

6. Sporta un veselības mācību stundas plānošana, organizēšana, vadīšana un vērtēšanas kritēriji. (L2, Pd12)

Lekcija. Sporta un veselības mācību stundas saturs un struktūra. Slodzes regulēšana sporta un veselības mācību stundā.

Patstāvīgais darbs. 1. Patstāvīgi vērot un dokumentēt Sporta un veselības mācību stundas (vismaz piecas)

2. Sporta un veselības mācību stundas pedagoģiskā analīze.

3. Sagatavot veiktā patstāvīgā darba prezentāciju.

7. Sporta un veselības mācību stundas pedagoģiskā analīze. (P1)

Praktiskais darbs. Sporta un veselības mācību stundas fragmentu oraganizēšana un vadīšana.

8. Fiziskās aktivitātes brīvā dabā (pārgājieni, orientēšanas, kustību rotaļas un spēles ar atvieglotiem noteikumiem). (S1, P1, Pd12)

Seminārs. Pārgājiena plānošanas pamati.

Praktiskais darbs. Orientēšanas, kustību rotaļas un spēles ar atvieglotiem noteikumiem brīvā dabā.

Patstāvīgais darbs. Patstāvīgi sastādīt pārgājiena, orientēšanās vai kustību rotaļu, spēļu ar atvieglotiem noteikumiem plānu.

3. Starpparbaudījums. Pārgājiena, orientēšanās vai kustību rotaļu, spēļu ar atvieglotiem noteikumiem plāna prezentācija.

<p><i>L – lekcija</i> <i>P – praktiskais darbs</i> <i>Pd – patstāvīgais darbs</i></p>
<p>Obligāti izmantojamie informācijas avoti</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jansone, R., Fernāte, A., & Bula-Biteniece, I. (2016). <i>Sporta pedagogija vakar, šodien, rīt</i>. Rīga: RaKA, 526 lpp. 2. Jansone R., Fernāte A. (2009). <i>Kustību apguves un fizisko spēju attīstīšanās sporta stundās</i>. Metodiskais līdzeklis. Izglītības satura un eksaminācijas centrs. 59 lpp 3. <i>Sports un veselība 1.–9. klasei</i>. Rīga. Valsts izglītības satura centra (VISC) īstenotā projekta “Kompetenču pieeja mācību saturā” datu bāze "mape.skola2030.lv" Pieejams: https://mape.skola2030.lv/resources/162 4. Švinks, U. (2007). <i>Vingrošana</i>. Monogrāfija. Mācību līdzeklis LSPA studentiem un docētājiem. Latvijas Sporta pedagogijas akadēmija. Pieejams: https://www.lspa.lv/files/study/lection_materials/U.Svinks/Monografija_vingrosana.pdf
<p>Papildus informācijas avoti</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Beighle, A. & Pangrazi, R. P. (2020). <i>Dynamic Physical Education for Elementary School Children-19th Edition</i>. Human Kinetics, ISBN: 9781492590262. 2. Dombrovskis, V., Guseva, S., & Capulis, S. (2014). <i>Cooperation and Learning Effectiveness of First Graders During Sports Lessons</i>. Procedia Social and Behavioral Sciences, 112, 7 February 2014, 124-132. International Conference on Education & Educational Psychology 2013, (ICEEPSY 2013). http://dx.doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.01.1146 3. Dravniece, I. (2018.). <i>Latviešu tautas tradicionālās rotaļas</i>. Pieejams: https://www.lspa.lv/files/research/2018/LATVIESU_TAUTAS_TRADICIONALAS_ROTALAS_ML_2018.pdf 4. <i>Health behavior models</i>. (2014). Pieejams: https://www.researchgate.net/publication/261773590_Health_Behavior_Models 5. <i>Līdzdalības piedzīvojums</i>. (2017). Rokasgrāmata skolotājiem. Pieejams: http://www.dagda.lv/uploads/media/ROKASGRAMATA_SKOLOTAJIEM_2017.pdf Pieejams: http://www.bernulabklajiba.lv/ 6. Orehovs, V. (2006). <i>Ar gudru ziņu 1.-4. klase</i>. RaKa, 2006. 444 lpp. 7. <i>Positive Youth Development Through Sport</i>. (2016). Routledge, xviii, 244 p. 8. Purmale, I. (2006). <i>Ārstnieciskā vingrošana skolā</i>. Rīga, RaKa, 138.lpp. 9. <i>Pusaudžu fiziskā, emocionālā un sociālā līdzsvara attīstība iekļaujošajā izglītībā</i>. (2016). Monogrāfija. Rēzekne: Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija, 144 lpp. 10. VISC izstrādātie metodiskie materiāli. Pieejams: https://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/metmat_visc.shtml 11. Volmeše, S. (2009). <i>Kustībās slēptā gudrība</i>. ISBN 9984310027 izd.Madris 12. <i>Teaching Strategies for Health Educators</i>. Pieejams: https://study.com/academy/topic/teaching-strategies-for-health-educators.html
<p>Periodika un citi informācijas avoti</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jansone, R., Bula-Biteniece, I., Kalniņa, L., Tripāne, T. (2011). <i>Vingro kopā ar mani! Stājas vingrinājumi pirmsskolā un sākumskolā</i>. Valsts izglītības satura centrs. http://ej.uz/rac5 2. Metodiskais līdzeklis. http://www.telerehabilitation.lv/ 3. Slimību kontroles un profilakses centra mājas lapa. Pieejams: https://spkc.gov.lv/lv/

4. *Veselības un drošības jautājumu aktualizēšana sākumskolā.*(2012). Metodisks līdzeklis.
Pieejams:
https://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/veselibas_dros_jaut_sakumskola.pdf

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas “**Sākumizglītības skolotājs**” B. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

Nozares profesionālās specializācijas izvēles moduļi

Modulis: Profesionālā lietpratība pirmsskolas metodiskajā darbā

Studiju moduļa apguves rezultātā sasniedzamie studiju rezultāti

Zināšanas:

- izprot izglītojamā individuālās attīstības, mācīšanās un personīgās izaugsmes vajadzības;
- izprot diferencētas mācīšanās stratēģijas, konfliktsituāciju novēršanas risinājumus;

Prasmes:

- spēj veidot izglītojamā individuālo mācību un attīstības plānu;
- spēj veidot izglītojamā individuālās attīstības vajadzībām atbilstošus mācību līdzekļus, mācību metodiku un programmas;
- spēj definēt individualizētus mācību procesa mērķus un plāno mācību aktivitātes atbilstoši sasniedzamajiem mācību rezultātiem; sadarībā ar skolotājiem un pedagoģiskā atbalsta personālu spēj izvirzīt konkrētus sasniedzamos mācīšanās mērķus un definē sasniedzamos rezultātus izglītojamajam;
- spēj pielāgot mācību saturu un līdzekļus, tai skaitā digitālos mācību līdzekļus, izglītojamā individuālajām mācīšanās vajadzībām un mācību mērķiem;

Kompetence:

- sistemātiski izvērtē izglītības procesa norisi, un plāno mācību saturu, metodes, līdzekļus un resursus izglītojamā individuālās attīstības vajadzībām atbilstoša izglītības procesa īstenošanai;
- veic pētījumus mācību plāna, mācīšanas metodikas pilnveidošanas un citos izglītības procesa aspektos, gatavot dokumentus un pārskatus, gatavot mācību līdzekļus un konsultēt to lietošanā; apkopot metodiskos materiālus pirmsskolas izglītības procesa kvalitātes pilnveidei un koordinēt metodisko darbu;
- piedalās izglītības iestādes attīstības plānošanā un mērķu sasniegšanā, sadarbojoties ar citiem pedagogiem, ar izglītojamiem un viņu vecākiem ar mērķi izvērtēt savu pedagoģisko kompetenci un pilnveidot pedagoģisko praksi izglītības iestādē.

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Atbalsta sistēma pirmsskolas pedagoga profesionālai pilnveidei
Studiju kursa kods (DUIS)	PedaP529
Zinātnes nozare	Pedagoģija/ Skolas pedagoģija
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
Lekciju stundu skaits	8
Semināru stundu skaits	4
Praktisko darbu stundu skaits	4
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	64
Kursa autors(-i)	
Dr. paed., prof. Ilze Mikelšone (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. psych., docente Aļona Korniševa Mg. paed., lektore Larisa Silova	
Priekšzināšanas	
Skolotāja profesionālās darbības pamati, Psiholoģija skolotājiem, Pedagoģiskā procesa tiesiskie aspekti, Sociāli emocionālā mācīšanās, Mācīšana un mācīšanās, Sadarbības formas pirmsskolas izglītības iestādē un starpinstitucionālā sadarbība.	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursā tiek aktualizētas studējošo zināšanas un prasmes, mērķtiecīgi attīstot viņu organizatorisko kompetenci atbalsta sistēmas pirmsskolas pedagogu profesionālās pilnveides izveidei pedagoģiskajā realitātē, nodrošinot mērķtiecīgu profesionālo pilnveidošanos un pašrefleksiju darba vidē.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Attīstīt studējošo organizatorisko kompetenci izveidot atbalsta sistēmu pirmsskolas pedagogu profesionālās pilnveides nodrošināšanai pedagoģiskajā praksē.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Papildināt un sistematizēt zināšanas par pedagogu profesionālās pilnveides iespējām darba vidē. 2. Iepazīt un raksturot pedagogu profesionālās darbības kvalitātes un profesionālās pilnveides mījsakarības. 3. Attīstīt profesionālās prasmes pedagogu savstarpējās koleģiālās pilnveides īstenošanā, izveidojot profesionālā atbalsta sistēmu pirmsskolas izglītības institūcijā. 4. Izveidot optimālu un individualizētu pedagogu profesionālās pilnveides modeļa darbības konceptu pirmsskolas pedagogu profesionālai refleksijai. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pedagoģiskais profesionālisms un tā novērtēšanas iespējas Latvijas izglītības sistēmas darbības un mūžizglītības kontekstā. (L1, Pd8) 2. Pirmsskolas pedagoga profesijas standarta un pedagoģiskās darbības salīdzinoši konstatējošā analīze. (L1, S1, P1, Pd8) 3. Izglītības institūcijas vides ietekme uz profesionālās darbības pilnveidošanu. (L1, S1, Pd8) 	

4. Pedagogu tālākizglītības vajadzību izpēte. (L1, S1, Pd8)
5. Institūcija, kas mācās: profesionālās pilnveides iespējas darba vidē. (L1, S1, Pd8)
6. Pedagogu izglītošanās novērtēšanas modelis. (L1, P1, Pd8)
7. Atbalsta sistēmas izveide profesionālās pilnveides un pedagoģiskās refleksijas īstenošanai. (L1, P1, Pd8)
8. Profesionālās pilnveides atbalsta sistēmas darbība. (L1, P1, Pd8)

L – lekcija

S – seminārs

P – praktiskais darbs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS

1. Izprot atbalsta sistēmas nodrošināšanu.
2. Pārzina atbalsta sniegšanu profesionālās kompetences pilnveidei.
3. Izprot prasības pedagoģiskā darba kvalitātei un tās nodrošināšanu.
4. Izprot profesionālās refleksijas sniegšanas nepieciešamību.

PRASMES

5. Prot plānot pedagogu profesionālo pilnveidi.
6. Prot analizēt profesionālās pilnveides rezultātus.
7. Prot novērtēt profesionālo izaugsmi.

KOMPETENCE

8. Spēj īstenot koleģiālās hospitācijas un atbalsta sniegšanas kompetenci.
9. Spēj organizēt un īstenot pedagoģisko sadarbību.
10. Spēj īstenot atbalsta īstenošanas kompetenci profesionālajai pilnveidei.
11. Spēj veikt profesionālu pašrefleksiju.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgais darbs paredzēts katras lekcijas noslēgumā un ir saistīts ar lekcijā analizēto tematu, kā arī ar darba vidē, t.i. izglītības iestādē novēroto. Patstāvīgais darbs ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu. Studējošie patstāvīgā darba ietvaros veic 1. un 2. starppārbaudījumus, kuru rezultāti tiek prezentēti un pārrunāti seminārnodarībās.

1. STARPPĀRBAUDĪJUMA ietvaros studējošie izveido personīgās profesionālās darbības pilnveides plānu un veic tā konstruktīvu analīzi un pašnovērtējumu.
2. STARPPĀRBAUDĪJUMA ietvaros studējošie piedalās kolēģa vadītajā nodarbībā/ aktivitātē; organizē pēcnodarības aktivitātes diskusiju, izvēloties konkrētu atbalsta sniegšanas veidu: tiešo, netiešo, alternatīvo; veic pēcnodarības diskusijas analīzi un sniedz refleksiju par savu sniegto atbalstu.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot studējošo darbu semināros un praktiskajās nodarbībās, starppārbaudījumus visa kursa norises laikā, kuru rezultāti ir prezentēti un pārrunāti seminārnodarībās, kā arī noslēguma pārbaudījumu. Noslēguma pārbaudījumu studējošie drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1. Lekciju un semināru apmeklējums – 30%.

2. STARPPĀRBAUDĪJUMI:

1. *starppārbaudījums*. Personīgās profesionālās pilnveides plāna izveide, tā analīze un pašnovērtēšana – 20%.

2. *starppārbaudījums*. Piedalīšanās kolēģa vadītajā nodarbībā/ aktivitātē, pēcnodarbības diskusijas organizēšana, analīze un refleksija – 20%.

3. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: eksāmens – 30%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetences atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti										
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
1.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
2.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3.eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. temats. Pedagoģiskais profesionālisms un tā novērtēšanas iespējas Latvijas izglītības sistēmas darbības un mūžizglītības kontekstā. (L1, Pd8)

LEKCIJA: Pedagoģiskais profesionālisms un tā novērtēšanas iespējas Latvijas izglītības sistēmas darbības un mūžizglītības kontekstā, tā normatīvais regulējums un organizācija.

Pedagoģiskā profesionālisma novērtēšanas kvalitātes pakāpju sistēmas darbība, pedagoģiskās vajadzības un profesionālā izaugsme pirmsskolas izglītības institūcijā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Profesionālās pašpilnveides iespējas darba vidē.

2. temats. Pirmsskolas pedagoga profesijas standarta un pedagoģiskās darbības salīdzinoši konstatējošā analīze. (L1, S1, P1, Pd8)

LEKCIJA: Pirmsskolas pedagoga profesijas standarta un pedagoģiskās darbības salīdzinoši konstatējošā analīze ilgtspējas attīstības kontekstā.

SEMINĀRS: Institūcijas efektivitātes novērtēšana.

PRAKTISKAIS DARBS: Institūcijas efektivitātes novērtēšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Profesionālās pašpilnveides iespējas darba vidē.

3. temats. Izglītības institūcijas vides ietekme uz profesionālās darbības pilnveidošanu. (L1, S1, Pd8)

LEKCIJA: Izglītības institūcijas vides ietekme uz profesionālās darbības pilnveidošanu.

SEMINĀRS: Profesionālās darbības pilnveidošana: kvalitātes rādītāji, iekšējie treneri, koleģiālā hospitācija un izvērtējums.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Profesionālās pašpilnveides iespēju koleģiāla plānošana un īstenošana.

4. temats. Pedagogu tālākizglītības vajadzību izpēte. (L1, S1, Pd8)

LEKCIJA: Pedagogu tālākizglītības vajadzību izpēte.

SEMINĀRS: Pedagoģiskās darbības pilnveides kritēriji un rādītāji.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Profesionālās pašpilnveides iespēju koleģiāla plānošana un īstenošana.

1. STARPPĀRBAUDĪJUMS: Personīgās profesionālās darbības pilnveides plāna izveidošana, analīze un pašnovērtējums.

5. temats. Institūcija, kas mācās: profesionālās pilnveides iespējas darba vidē. (L1, S1, Pd8)

LEKCIJA: Institūcija, kas mācās: profesionālās pilnveides iespējas darba vidē. Mācības kā projekts pašizglītībā.

SEMINĀRS: Profesionālās pilnveides iespēju iekšējā efektivitāte, veicinošie un traucējošie faktori.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Stājas attīstības īpatnības un noteikšanas metodes. Biežāk sastopamu stājas traucējumu bērniem un vingrojumu to novēršanai apkopošana.

6. temats. Pedagogu izglītošanās novērtēšanas modelis. (L1, P1, Pd8)

LEKCIJA: Pedagogu izglītošanās novērtēšanas modelis.

PRAKTISKAIS DARBS: Izglītošanās novērtēšanas modeļi: reakcija, mācīšanās, uzvedība, rezultāti u.c. teorētiskās pieejas.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Kolēģa vadītās nodarbības/ aktivitātes analīze.

7. temats. Atbalsta sistēmas izveide profesionālās pilnveides un pedagogiskās refleksijas īstenošanai. (L1, P1, Pd8)

LEKCIJA: Atbalsta sistēmas izveide profesionālās pilnveides un pedagogiskās refleksijas īstenošanai.

PRAKTISKAIS DARBS: Atbalsta modeļu struktūra, darbības uzsākšana un plānošana, darba formas un metodes, realizēšana un novērtēšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Kolēģa profesionālā atbalsta sniegšanas veids: tiešais, netiešais, alternatīvais.

8. temats. Profesionālās pilnveides atbalsta sistēmas darbība. (L1, P1, Pd8)

LEKCIJA: Profesionālās pilnveides atbalsta sistēmas darbība.

PRAKTISKAIS DARBS: Atbalsta sistēmas darbība: pedagogu motivācija, vadītāja atbalsts, mentorings, iespēju perspektīvas, instrumentu arsenāls, refleksija.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Refleksija par kolēģim sniegto atbalstu.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Blūma, D. (2016). *Skolotāju izglītība Latvijā paradigmu maiņas kontekstā (1991-2000)*. Rīga: LU PPMF Izglītības pētniecības institūts.
2. Bolton, G. (2010). *Reflective practice*. Writing and professional development. (3rd ed.) London: SAGE Publications Ltd. <https://doi.org/10.1093/innovait/inp105>
3. Brockbank, A. & McGill, I. (2012). *Facilitating Reflective Learning: Coaching, Mentoring and Supervision*. London: Kogan Page.
4. Carroll, M. (2014). *Effective Supervision for the Helping Professions*. London: Sage.
5. Lange, J. & Burroughs- Lange, S. (2017). *Learning to be a teacher*. SAGE Publications Ltd.
6. Mikelsons, I. & Odiņa, I. (2017). *How Novice Teachers' of Different Education Backgrounds Perceive Their Professional Identity*. (pp. 523-537). 3rd International conference on lifelong education and leadership for all. ICLEL 2017, Polytechnic Institute of Porto, Porto – PORTUGAL. ISBN 978-605-66495-2-3. <http://www.ijlel.com/conference17/65.pdf>
7. Mikelsons, I. & Odiņa, I. (2016). *Future teachers' reflection to understand their professional identity*. (pp.239 -244). 1st International Conference on lifelong learning and leadership for all. ICLEL 2015, Palacky University, Olomouck – Czech Republic. ISBN: 978-605-66495-0-9; WOS:000382504900032.http://media.wix.com/ugd/d546b1_a7b3edd54a2e41718bb5a79c754b7dc0.pdf

Papildus informācijas avoti

1. British Council, ISEC. (2006). *Metodisks palīgglīdzeklis pedagogu profesionālās meistarības pilnveides kvalitātes izvērtēšanai*. Rīga.
2. Cottrell, S. (2013). *The Study Skills Handbook*. 4th ed. Palgrave Macmillan.
3. Golubeva, M. (2008). *Pedagoga profesionālā pilnveide*. Eksperta komentārs. Rīga: ESF, VIKNA.

4. Guseva, S., Dombrovskis, V. & Capulis, S. (2014). *Personality Type and Peculiarities of Teacher's Professional Motivation in the Context of Sustainable Education*. Procedia Social and Behavioral Sciences, 112, 7 February 2014, 133-140. International Conference on Education & Educational Psychology 2013 (ICEEPSY 2013). <http://dx.doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.01.1147>

5. Korniseva, A., Guseva, S., Dombrovskis, V., & Capulis, S. (2019). *Professional burnout level and mental health of teachers in Latvia*. The European Proceedings of Social & Behavioural Sciences, 40, 337-345. eISSN: 2357-1330. <https://doi.org/10.15405/epsbs.2019.12.02.40>.

Periodika un citi informācijas avoti

DU bibliotēkas abonētās datu bāzes:

<https://du.lv/zinatne-un-petnieciba/biblioteka/datubazes/abonetas-datubazes/>

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” B. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Bērnības filosofija
Studiju kursa kods (DUI)	PedaP527
Zinātnes nozare	Pirmsskolas pedagogija
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
Lekciju stundu skaits	4
Semināru stundu skaits	4
Praktisko darbu stundu skaits	8
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	64
Kursa autors(-i)	
Dr.paed., asoc. profesore Jana Grava (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.paed., docente Jeļena Badjanova (<i>Daugavpils Universitāte</i>) PhD, vadošā pētniece, Ilona Fjodorova (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Priekšzināšanas	
Psiholoģija skolotājiem	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kurss sniedz iespēju topošajiem pirmsskolas skolotājiem apgūt teorētiskās zināšanas par bērnu filosofēšanas būtību, tai raksturīgo un filosofēšanas nozīmi personības attīstībā. Studiju kursa saturā tiek atklātas bērnam raksturīgās iezīmes pasaules modeļa veidošanā, sava “es” apzināšanā un attiecību veidošanā ar pasauli. Uzmanība tiek pievērsta kultūrvides ietekmei uz pasaules modeļa veidošanos, akcentējot bērnu literatūras nozīmi personības attīstībā un topošo skolotāju izpratnē par bērna pasaules skatījumam raksturīgo. Kursa ietvaros tiek veicinātas topošo skolotāju praktiskās prasmes izmantot valodu, bērnu literatūru, māksliniecisko darbību, interaktīvas diskusijas un interaktīvo lasīšanu, kā arī digitālos līdzekļus bērnu filozofēšanas īstenošanai emocionāli drošā un rosinošā pedagogiskā vidē.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Sekmēt topošo pirmsskolas skolotāju izpratni par bērnu filosofiju, filosofēšanas iezīmēm un nozīmi personības attīstībā, apgūt profesionālās prasmes jēgpilnas bērnu filosofēšanas īstenošanai pedagogiskajā procesā.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pilnveidot zināšanas par pirmsskolas vecuma bērnu pasaules uztveres iezīmēm un kultūrvides ietekmi uz pasaules skatījuma veidošanos, bērnu filosofēšanas būtību un bērnu subkultūru kā kultūras daļu. 2. Sekmēt topošo skolotāju izpratni par filosofēšanas nozīmi pirmsskolas vecuma bērnu domāšanas attīstībā, pašizziņā, vērtību izpratnē un pasaules izzināšanā. 3. Pilnveidot prasmi radoši, kritiski un patstāvīgi domāt, lai izmantotu dažādus pedagogiskos līdzekļus bērnu filosofēšanas īstenošanai, prasmi pētīt un reflektēt par savu pedagogisko darbību tās pilnveidi. 	

4. Veidot attieksmi pret filosofēšanas aktualitāti pedagoģiskajā procesā kā bērna personības attīstītāju veselumā, kopsakarību veidotāju par apkārtējo pasauli un mācību satura integrēšanas līdzekli
<i>Studiju kursa kalendārais plāns</i>
1. Bērības filosofijas, kultūras un bērnu subkultūras attiecības (L1, S1) 2. Bērna apziņai raksturīgais pasaules modeļa un “es – citi” attiecību veidošanā (L1, S1, P1) 3. Pedagoģiskā vide un pedagoģiskie līdzekļi bērnu filosofēšanas īstenošanai (L1, S1, P1) 4. “ES” tēla apzināšanās un socializācija (L1, P2) 5. Pasaules telpa un norises tajā (S1, P4) <i>L - lekcija</i> <i>S - seminārs</i> <i>P – praktiskie darbi</i> <i>Pd – patstāvīgais darbs</i>
<i>Studiju rezultāti</i>
ZINĀŠANAS 1. Izprot bērna pasaules uztveri raksturīgo un kultūrvides ietekmi uz pasaules skatījuma veidošanos. 2. Izprot bērnu filosofēšanas būtību un nozīmi bērnu domāšanas attīstībā, pašizziņā, vērtību izpratnē un pasaules izzināšanā. 3. Zina paņēmienus un pedagoģiskos līdzekļus bērnu filosofēšanas īstenošanai pedagoģiskajā procesā. PRASMES 4. Spēj izzināt bērnu pieredzi, saskatīt viņu vajadzības un intereses, tām atbilstoši izvēlēties filosofēšanai aktuālos jautājumus, tēmas un mācīšanās stratēģijas. 5. Prot analizēt un kritiski izvērtēt ar bērnu filosofiju saistīto zinātnisko un metodisko literatūru. 6. Prot analizēt bērna pasaules uztveri raksturīgo bērnu literatūrā. 7. Prot veidot emocionāli drošu un rosinošu mācību vidi, aizmantot dažāds metodes un pedagoģiskos līdzekļus bērnu filosofēšanas īstenošanai. 8. Veic pedagoģisko novērošanu, analizē un izvērtē iegūtos rezultātus. 9. Prot veikt pētniecisko darbību, patstāvīgi izstrādāt mācību materiālus un līdzekļus bērnu filosofēšanas īstenošanai. KOMPETENCE 10. Attiecas pret bērnu kā aktīvu jēgas meklētāju un konstruētāju par sevi, pasauli un attiecībām ar to. 11. Atbildīgi, ieinteresēti un profesionāli īsteno bērna filosofēšanu pedagoģiskajā procesā, izturas ar cieņu pret bērna viedokli, sekmē viņa kompetences izjūtu un caurviju prasmju attīstību reflektē par savu pedagoģisko darbību un pilnveido to.
<i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i>
Informāciju avotu izpēte (16 stundas) 1.patstāvīgais darbs (2.tēma). Pasaules uztveres bērībā atspoguļojums bērnu literatūrā. (Pd10) <i>Patstāvīgā darba uzdevumi:</i> Analizēt dažādu žanru bērnu literatūras darbus, atklājot tajos bērna apziņai raksturīgo pasaules uztverē <i>Sasniedzamais rezultāts:</i> 1., 2., 4., 5., 8., 9., 10.

2.patstāvīgais darbs (4.tēma). Folklorā un daiļliteratūrā bērna fiziskā “Es” tēla iepazīšanai. (Pd10)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Izveidot šūpuļdziesmu, ucināmo un jādināmo dziesmu, pirkstiņrotaļu un skaitāmpantu krājumu, to izmantošanas variantus bērna fiziskā “Es” tēla iepazīšanai.

Sasniedzamais rezultāts: 2., 3., 4., 5., 6., 8., 9., 11.

3.patstāvīgais darbs (5.tēma). Pasaules telpa, laika ritējums, cēloņi un sekas, ceļojumi laikā un telpā bērnu literatūrā. (Pd12)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Pēc izvēles analizēt pasaules telpas, laika ritējuma, cēloņu un seku, u.c. tēmas satura atspoguļojumu bērnu literatūrā, izstrādāt to izmantošanas variantus pedagoģiskajā praksē

Sasniedzamais rezultāts: 5., 6., 9.

4.patstāvīgais darbs (Pd16):

Interaktīvā lasīšana radošās un kritiskās domāšanas, problēmrisināšanas īstenošanai (3.tēma).

Interaktīvas diskusija vērtību izpratnei un dažādu uzvedības modeļu iepazīšanai (4.tēma).

Integrēta rotaļnodarbība bērnu filosofēšanai (5.tēma). *Patstāvīgā darba uzdevumi:* Literārā darba interaktīvas lasīšanas īstenošana pedagoģiskajā praksē, secinājumu izstrāde.

Interaktīvas diskusijas īstenošana pedagoģiskajā praksē, secinājumu izstrāde.

Izstrādāt un īstenot integrētu rotaļnodarbību, kas veicina bērnu filosofēšanu par pasauli/telpu/laiku, cēloņiem un sekām, pēc izvēles integrējot dažādas mācību jomas, savas darbības pašanalīze.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot studējošo darbu praktiskajās nodarbībās, starppārbaudījumus visa kursa norises laikā, kā arī noslēguma pārbaudījumu. Noslēguma pārbaudījumu studenti drīkst kārtot tikai tad, ja sekmīgi novērtēti visi patstāvīgie darbi.

1. Studējošo darbs seminārnodarbībās – 20%

2. Starppārbaudījumi:

1. patstāvīgais darbs par pasaules uztveres bērnībā atspoguļojumu bērnu literatūrā – 10 %

2. patstāvīgais darbs par folklorā un daiļliteratūras izmantošanu bērna fiziskā “Es” tēla iepazīšanai – 10 %

3. patstāvīgais darbs par pasaules telpas, laika ritējuma, cēloņiem un sekām, ceļojumiem laikā un telpā bērnu literatūrā – 10 %

3. Noslēguma pārbaudījums - eksāmens (bērnu filosofēšanas īstenošana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā – praktiska izstrāde un tās teorētisks pamatojums) – 50 %

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji – studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem.

Noslēguma pārbaudījumu studenti kārtot tikai tad, ja ir kārtoti visi starppārbaudījumi.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti										
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.

1.starppārbaudījums	+	+		+	+			+	+	+	
2.starppārbaudījums		+	+	+	+	+		+	+		+
3.starppārbaudījums					+	+			+		
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Bērības filosofijas, kultūras un bērnu subkultūras attiecības. (L1, S1)

LEKCIJA: Jēdzienu “filosofija”, “filosofēšana”, “kultūra”, “masu kultūra”, “kultūrvide” un “subkultūra” izpratne. Kultūrvides ietekme uz personības attīstību bērībā.

SEMINĀRS: Bērnu subkultūra kā kultūras daļa, tās raksturīgākās iezīmes un saturs. Filosofēšana – bērnu subkultūras sastāvdaļa un veidotāja, filosofēšana kā bērna prātošana par sevi, pasauli un norisēm tajā.

2. Bērna apziņai raksturīgais pasaules modeļa un “es – citi” attiecību veidošanā. (L1, S1, P1)

LEKCIJA, SEMINĀRS: Apziņas attīstības pakāpes filosofijā un psiholoģijā, maģiskā un mītiskā apziņa, tām raksturīgais pasaules uztverē; egocentrisms un morāles uztvere; sociālās attīstības stadijas pirmsskolas vecumā, tām raksturīgās vajadzības.

PRAKTISKAIS DARBS: Abstrakti un konkrēti jēdzieni bērnu izpratnē un valodā. Pasaules uztveres atspoguļojums bērnu literatūrā.

3. Pedagoģiskā vide un pedagoģiskie līdzekļi bērnu filosofēšanas īstenošanai. (L1, S1, P1)

LEKCIJA: Humāna un konstruktīva pedagoģiskā vide un pedagoģiskā mijiedarbība filosofēšanas īstenošanai. Radošā domāšana, kritiskā domāšana un problēmu risināšana filosofēšanas kontekstā. Bērnu literatūra filosofēšanai: daiļliteratūras tekstu jēgas līmeņi bērna apziņā, interaktīva lasīšana, interaktīva diskusija.

SEMINĀRS: Digitālie līdzekļi un filosofēšana.

PRAKTISKAIS DARBS: Bērna valodnieciskā darbība un zīmēšana kā filosofēšanas process un rezultāts.

4. “ES” tēla apzināšanās un socializācija. (L1, P2)

LEKCIJA: Fiziskā “ES” tēla iepazīšana šūpuļdziesmās, ucināmās un jādināmās dziesmās, pirkstiņrotaļās un skaitāmpantos. “Es” autonomijas apzināšanās, es varu, protu, spēju. Identifikācijas tēlu meklēšana.

PRAKTISKAIS DARBS: Pozitīvas saskarsmes pieredzes veidošanās, ģimene, es un citi, priekšstati par universālu morāli un vērtībām, binārie pretstati, dažādi uzvedības modeļi.

5. Pasaules telpa un norises tajā. (S1, P4)

SEMINĀRS: Telpa, tās rašanās un robežas, telpu daudzveidība. Pasaules telpas koordinātu sistēma, “savējais – svešais”, “drošais – bīstamais” pasākās un reālajā pasaulē. Dažādas dzīves telpas un to iemītnieki, to redzamās un neredzamās robežas. Laiks un tā uztvere, laika dažādašs ritums; laika mērīšana; gadskārtu ritmi un to tradīcijas cilvēka dzīvē.

Cilvēka dzīves posmi. Mūžība un mūžs. Pagātne, tagadne, nākotne.

PRAKTISKAIS DARBS: Daļa un veselums; cēloņi un sekas; esošais un neesošais, parastais un neparastais.

L - lekcija

S - seminārs

P – praktiskie darbi

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Fišers, R. (2005). *Mācīsim bērniem domāt*. Rīga: Raka.
2. Fišers, R. (2005). *Mācīsim bērniem mācīties*. Rīga: Raka.

3. Freiberga, I. (1997). *Literārie darbi kā bērnu radošās aktivitātes veicinātāji pirmsskolas vecumā: Zinātniski metodiskais līdzeklis*. /Inese Freiberga; Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības augstskola. Rīga: Vārti.
4. Markus, D. (2007). *Bērns runā kultūras pasaulē*. Rīga: Apgāds "Rasa ABC".
5. Markus, D. (2003). *Bērna valoda: no pirmā kliešana līdz pasakai*. Rīga: Apgāds "Rasa ABC".
6. Milts, A. (2004). *Ētika. Saskarsmes ētika*. Rīga: Zvaigzne ABC.
7. Siliņa-Jasjukeviča, G. (2008). *Tradicionālā kultūra bērniem*. Rīga: Raka.
8. Simons-Šēfers, R. (1997). *Mazā filosofija Berenīkei*. Rīga: Krauklītis.
9. Stikāne, I. (2005). *Vērtību pasaule latviešu bērnu literatūrā*. Rīga: Raka.

Papildus informācijas avoti

1. Bono, E. (2009). *Sešas domāšanas cepures*. Rīga: Zvaigzne ABC.
2. Doyle, B. G., Bramwell, W. (2006). Promoting emergent literacy and social-emotional learning through dialogic reading. *International Reading Association. The Reading Teacher*. 59, No.6, 554–564
3. Echeverria, E. (2007). Children and philosophy: is this possible? *Gifted Education International*, 22, 128-134
4. Eriksons, E. H. (1998). *Identitāte: jaunība un krīze*. Rīga: Jumava.
5. Fjodorova, I., Iliško, D., Felce, B., Antoņeviča, L., & Jonāne, L. (sast.). (2019). Eseju krājums "Izjūtam un izkopjam ilgtspējīgu Latviju un Eiropu". Collection of Essays "Sensing and Caring for Sustainable Latvia and Europe". Daugavpils: Daugavpils Universitātes Akadēmiskais apgāds "Saulē", 120 lpp.
6. Freiberga, I. (2007). Literārās jaunrades iezīmes vecākajā pirmsskolas vecumā. D.Dzintares (Red.) grāmatā *Vecuma grupu valodas īpatnības Latvijā: lingvistiskais, sociālais un kultūras aspekts. Bērība*. (17.-36.lpp.) Rīga: SIA Izglītības solī.
7. Freiberga, I. (2015). Literārā darba jēgas līmeņi pirmsskolas vecumā un to izpaušmes bērnu valodā. A.Vulānes, D.Markus (Red.) grāmatā *Bērnu valoda Latvijā 21.gadsimtā*. (49.-70.lpp.). Rīga: Zinātne.
8. Gebbers, Ž. (1998). *Laika ielaušanās*. Rīga: Latvijas Universitāte.
9. Jungs, K.G. (1994). *Dvēseles pasaule*. Rīga: Spektrs.
10. Jungs, K.G. (2009). *Psiholoģiskā tipoloģija un māksla*. Rīga: Zvaigzne ABC.
11. Maxwell, N. (2007). Philosophy seminars for five-year-olds. *Gifted Education International* 22, 122-127
12. Milts, A. (2004). *Ētika. Saskarsmes ētika*. Rīga: Zvaigzne ABC.
13. Ozola, I. (2013). *Edvarda de Bono sešas domāšanas cepures literatūras stundās*. Rīga: Raka.
14. Piaget, J. (2008). *The Language and Thought of the Child*. 3rd ed. London and New York.
15. Rocēna, I., Burāne, K., Poikāns, A., Dūra, D., Karlsberga, I., Rubene, Z., ... Felce, B. (2001). *Cēloņi un sekas. Skolēna grāmata*. Rīga: Filosofiskās izglītības centrs.
16. Rocēna, I., Burāne, K., Poikāns, A., Dūra, D., Karlsberga, I., Rubene, Z., ... Felce, B. (2001). *Daļa un veselums. Skolēna grāmata*. Rīga: Filosofiskās izglītības centrs.
17. Rocēna, I., Burāne, K., Poikāns, A., Dūra, D., Karlsberga, I., Rubene, Z., ... Felce, B. (2001). *Domātprieks. Skolotāju rokasgrāmata*. Rīga: Filosofiskās izglītības centrs.
18. Rocēna, I., Burāne, K., Poikāns, A., Dūra, D., Karlsberga, I., Rubene, Z., ... Felce, B. (2001). *Esošais un neesošais. Skolēna grāmata*. Rīga: Filosofiskās izglītības centrs.
19. Rocēna, I., Burāne, K., Poikāns, A., Dūra, D., Karlsberga, I., Rubene, Z., ... Felce, B. (2001). *Laiks un telpa. Skolēna grāmata*. Rīga: Filosofiskās izglītības centrs.

20. Rocēna, I., Burāne, K., Poikāns, A., Dūra, D., Karlsberga, I., Rubene, Z., ... Felce, B. (2001). <i>Vērtības. Skolēna grāmata</i> . Rīga: Filosofiskās izglītības centrs.
<i>Periodika un citi informācijas avoti</i>
1. VISC. (2012). <i>Bērns sešu gadu vecumā: no rotaļām līdz mācībām</i> . Pieejams PDF formātā http: visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/berns_6gad_vecuma_informat.pdf
2. Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem https://likumi.lv/ta/id/303371
<i>Piezīmes</i>
Profesionālā bakalaura studiju programmas “ Sākumizglītības skolotājs ” B. daļas studiju kurss.
Kurss tiek docēts latviešu valodā.

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

<i>Studiju kursa nosaukums</i>	Iekļaujošā atbalsta sistēma un multikulturālisms pirmsskolas izglītībā
<i>Studiju kursa kods (DUIS)</i>	IzglP042
<i>Zinātnes nozare</i>	Pirmsskolas pedagogija
<i>Kursa līmenis</i>	P
<i>Kredītpunkti</i>	4
<i>ECTS kredītpunkti</i>	6
<i>Kopējais kontaktstundu skaits</i>	32
<i>Lekciju stundu skaits</i>	16
<i>Semināru stundu skaits</i>	8
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	8
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	128
Kursa autors(-i)	
Dr. paed., asoc.prof. Helēna Vecenāne (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr. paed., asoc.prof. Baiba Trinīte (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr. paed., docente Lāsma Latsone (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. psych., docente Aļona Korniševa Mg. paed., lektore Larisa Silova Mg. paed., vieslektore Jekaterīna Jankovska	
Priekšzināšanas	
Psiholoģija skolotājiem	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kurss pilnveido studentu izpratni par atbalsta sistēmas organizācijas un darbības principiem pirmsskolas izglītības iestādēs, tās nozīmi bērnu valodas traucējumu gadījumos. Studentiem dota iespēja izprast bērna stājas attīstības īpatnības, stājas noteikšanas metodes un pareizas stājas attīstībai nepieciešamo fizisko vingrinājumu kopumu pielietojumu ikdienā; iespējamiem profilaktiskiem pasākumiem un to plānošanu bērna stājas attīstības traucējumu novēršanai pirmsskolas pedagogiskajā procesā.</p> <p>Dažādības un multikulturālisma konceptuālais pamats - kultūra, nācija, etniskums un sabiedrība; identitāte; integrācija, globalizācija. Kultūru dažādība un sociālā dinamika - aizspriedumi, stereotipi, attieksmes. Etniskās grupas Latvijā. Starpkultūru izglītības mērķis, multikulturāls mācību process skolēnu ilgtspējīgai attīstībai, Starpkultūru competence. Iekļaujošas izglītības definīcija. Iekļaujoša izglītība globalizācijas procesu kontekstā. Kvalitātes un resursu izlietojuma efektivitātes nodrošinājums iekļaujošas izglītības vidē.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Nodrošināt studējošo profesionālo kompetenci pirmsskolas vecuma bērnu pedagogiskās integrācijas jomā, iekļaujošās atbalsta sistēmas nozīmi bērnu valodas traucējumu gadījumos; apgūt teorētiskās zināšanas par bērna stājas attīstības likumsakarībām; iepazīstināt ar profilaktisko pasākumu kopumu bērna stājas attīstības veicināšanai; attīstīt izpratni par dažādības aspektiem izglītībā; nodrošināt iespēju apgūt starpkultūru kompetenci, izprast pedagogisko darbību multikulturālā izglītības vidē globalizācijas</p>	

procesu kontekstā, apgūt zināšanas par iekļaujošās izglītības stratēģiju un tās īstenošanas tendencēm Latvijas un starptautiskajā pirmsskolas izglītības sistēmā.

KURSA UZDEVUMI:

1. Izzināt runas, valodas un komunikācijas attīstību un pirmsskolas vecuma bērnu runas un valodas traucējumu patoģenēzi, kā arī iekļaujošās atbalsta sistēmas organizāciju un darbību.
2. Veidot izpratni par bērna stājas attīstību un bērna stājas izvērtēšanas iespējām.
3. Prast atlasīt un pielietot atbilstošus fiziskās aktivitātes līdzekļus bērna pareizai stājas attīstības veicināšanai un veikt iespējamus profilaktiskos pasākumus bērna pareizas stājas attīstībai pirmsskolas pedagoģiskajā procesā.
4. Pilnveidot izpratni par globalizāciju, dažādības izglītības jēdzienu kategorijām, dimensijām, darbības un pārmaiņu nepieciešamību, līdztiesīgu izglītības iespēju nodrošināšanu multikulturālā vidē.
5. Sekmēt topošo skolotāju profesionālo kompetenci iekļaujošās izglītības realizācijā daudz kultūru mācību vidē.
6. Attīstīt prasmes plānot, organizēt un īstenot mācību un audzināšanas darbu multikulturālā un iekļaujošās izglītības vidē.

Studiju kursa kalendārais plāns

Atbalsta sistēmas principi bērnu valodas attīstībai pirmsskolas izglītības iestādē. (L8, S2, P2, Pd56)

1. Bērnu valodas attīstība. Bērnu runas un valodas traucējumi, to etioloģija un patoģenēze. (L2, S1, P1)
2. Runas un valodas attīstības veicināšana un traucējumu korekcija pirmsskolas izglītības iestādēs. (L3, S1, Pd28)
3. Iekļaujošās atbalsta sistēmas bērniem ar valodas traucējumiem organizācijas un darbības pamatprincipi. (L3, P1, Pd28)

Atbalsta sistēmas principi bērnu pareizas stājas attīstībai pirmsskolas izglītības iestādē. (S4, P3, Pd32)

4. Profilaktiskā vingrošana pareizas stājas attīstības veicināšanai un nostiprināšanai. (S2, P2, Pd8)
5. Pēdas anatomija, funkcijas, attīstība, profilaktiskie pasākumi. Stāja. Mugurkaulāja attīstība; stājas veidi. (S1, Pd8)
6. Kustību stereotipi. Stājas novērtēšanas metodes. Līdzsvars, vingrojumi līdzsvara attīstībai un pēdas muskulatūras nostiprināšanai. (S1, P1, Pd16)

Multikulturālisms pirmsskolas izglītībā. (L8, S2, P3, Pd40)

7. Dažādība, multikulturālisms, globalizācija: izpratne par jēdzieniem un procesu būtību; kultūru dažādības, ietekmētājfaktori un izpausmes, ieguvumi, iespējas, riski, draudi, risinājumi multikulturālā sabiedrībā un izglītības vidē. (L2, S1, Pd10)
8. Aizspriedumi, stereotipi, attieksmes. Starpkultūru komunikācija. Situācija Latvijā - etniskās grupas un minoritāšu kultūras, to simboli, tradīcijas, vērtības, līdzīgā un atšķirīgā apzināšanās; tolerantas attieksmes, empātijas, cieņas un sociālo pārmaiņu veicināšana. (L2, S1, Pd10)
9. Dažādība pirmsskolas pedagoģiskajā procesā: mācību un audzināšanas darbs, tā adaptācija konkrētajai multikulturālajai izglītības videi un situācijai, bilingvālā izglītība daudz kultūru mācību vidē, komandas darbs multikulturālā izglītības vidē. Sadarbība

<p>starp dažādiem partneriem: pedagogiem, bērniem, pirmsskolas izglītības iestādes administrāciju, vecākiem. (L2, P1, Pd10)</p> <p>10. Pedagoga daudz kultūru kompetence profesionālajā darbībā: multikulturālās kompetences struktūra, veidošanās, perspektīvas, nepieciešamība izprast sociāli ekonomiskos procesus sabiedrībā, inovācijas pirmsskolas izglītībā, kā arī zināšanu un dzīvesdarbības savstarpējo saikni. (L2, P2, Pd10).</p> <p><i>L – lekcija</i> <i>S – seminārs</i> <i>P – praktiskais darbs</i> <i>Pd – patstāvīgais darbs</i></p>
<p>Studiju rezultāti</p> <p>ZINĀŠANAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izprot logopēdijas pamatjautājumus un iekļaujošo atbalsta sistēmu pirmsskolas izglītībā. 2. Izprot stājas attīstības specifiku pirmsskolas vecuma bērniem; pārzina bērna stājas veidošanās ietekmējošos faktorus. 3. Izprot iekļaujošas izglītības īstenošanas modeļu sociāli normatīvos nosacījumus un to īstenošanas iespējām pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. <p>PRASMES</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Prot raksturot bērna runas un valodas attīstību ontogēnēzē; atpazīst un prot analizēt runas un valodas traucējumu izpausmes. 5. Prot izvēlēties rotaļvingrinājumu kopumu bērna stājas attīstības veicināšanai. 6. Prot izvēlēties un pielietot dažādas mācīšanas un mācīšanās stratēģijas, kas atbalsta dažādību un izglītojamo individuālās vajadzības un intereses. 7. Prognozē un identificē pedagoģiskās situācijas multikulturālā pirmsskolas izglītības vidē un sadarbībā ar ģimeni. <p>KOMPETENCE</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Spēj analizēt runas un valodas attīstības nozīmi dzīves kvalitātes kontekstā. 9. Spēj pamatot rotaļvingrinājumu izvēli bērna stājas attīstībai, atbilstoši eksogēno un endogēno faktoru ietekmei un bērna stājas veidošanās specifikai; izprot iekļaujošās atbalsta sistēmas organizācijas un darbības principus bērna pareizas stājas un valodas attīstībai. 10. Spēj organizēt mācību procesu, ievērojot starpkultūru un iekļaujošās izglītības aspektus saistībā ar sociālās vides daudzveidību.
<p>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</p> <p>Patstāvīgais darbs paredzēts katras lekcijas noslēgumā un ir saistīts ar lekcijā analizēto tematu, kā arī ar darba vidē, t.i. izglītības iestādē novēroto. Patstāvīgais darbs ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu. Studējošie patstāvīgā darba ietvaros veic 2 starppārbaudījumus, kuru rezultāti tiek prezentēti un pārrunāti seminārnodarbībās.</p> <p>Trīs patstāvīgi veiktie praktiskie uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) multikulturālās izglītības īstenošana un savas pedagoģiskās pieejas apraksts multikulturālās kompetences veidošanā bērniem; 2) vienas līdzās dzīvojošas kultūras (pamatiezīmes, tradīcijas, temperaments) izzināšana un prezentēšana; 3) multikulturālās izglītības 5 jēdzienu aplūkošana masu medijos (avīžu rakstos vai interneta ziņās), kur skarti jautājumi pirmsskolas izglītībā saistībā ar dažādības aspektiem/starpkultūru izglītību/ multikulturālu sabiedrību.

1. STARPPARBAUDĪJUMA ietvaros studējošie patstāvīgi izzina zinātniskās literatūras avotus un izpilda 2 uzdevumus par bērnu valodas traucējumiem un iekļaujošā atbalsta sistēmas organizāciju un darbību pirmsskolas izglītībā.
2. STARPPĀRBAUDĪJUMA ietvaros studējošie patstāvīgi sagatavo un izpilda 3 uzdevumus par bērnu stājas veidošanas un attīstības īpatnībām, kā arī profilaktiskās vingrošanas nodarbībām bērna stājas un pēdas attīstības veicināšanai.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot studējošo darbu seminārnodarībās, starppārbaudījumus visa kursa norises laikā (8 patstāvīgie uzdevumi), kuru rezultāti ir prezentēti un pārrunāti seminārnodarībās, kā arī noslējuma pārbaudījumu. Noslējuma pārbaudījumu studējošie drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1. Studējošo darbs seminārnodarībās – 30%.
2. Divi starppārbaudījumi:
  - 1) Divi praktiskie uzdevumi par kursā aplūkoto galveno tematu teorētiskajiem un praktiskajiem aspektiem – 20% (katrs 10% apmērā):
    - prezentācija par bērnu valodas traucējumiem un to ietekmi uz dzīves kvalitāti;
    - referāts par atbalsta sistēmas organizāciju, darbību un nozīmi valodas traucējumu gadījumos.
  - 2) Trīs individuāli patstāvīgi veikti un iesniegti uzdevumi – 30% (katrs 10% apmērā):
    - prezentācija par bērnu stājas veidošanas un attīstības likumsakarībām;
    - 5 biežāk sastopami stājas traucējumi bērniem un vingrojumi to novēršanai;
    - 5 vingrošanas nodarbības bērna stājas attīstības veicināšanai un 5 kustību rotaļas pareizas stājas attīstības profilaksei katram iespējamam stājas tipam (sakumpuškai stājai, kifotiskai stājai, iztaisnotai stājai un lordotiskai stājai).
4. Noslējuma pārbaudījums: eksāmens – 20%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti									
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1.starppārbaudījums	+	+	+	+	+			+	+	
2.starppārbaudījums		+	+	+	+	+			+	
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Atbalsta sistēmas principi bērnu valodas attīstībai pirmsskolas izglītības iestādē. (L8, S2, P2, Pd56)

1. temats. Bērnu valodas attīstība. Bērnu runas un valodas traucējumi, to etioloģija un patoģenēze. (L2, S1, P1)

LEKCIJA: Bērnu valodas attīstība. Bērnu runas un valodas attīstība ontogēnēzē.

SEMINĀRS: Bērnu runas un valodas traucējumi, to etioloģija un patoģenēze.

PRAKTISKAIS DARBS: Bērnu runas un valodas traucējumu izpausmes.

2. temats. Runas un valodas attīstības veicināšana un traucējumu korekcija pirmsskolas izglītības iestādēs. (L3, S1, Pd28)

LEKCIJAS: Runas un valodas attīstības veicināšana un traucējumu korekcija pirmsskolas izglītības iestādēs.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Prezentācijas par bērnu valodas traucējumiem un to ietekmi uz dzīves kvalitāti sagatavošana.

SEMINĀRS: Bērnu runas un valodas traucējumu diagnostikas un korekcijas iespējas.

3. temats. Iekļaujošās atbalsta sistēmas bērniem ar valodas traucējumiem organizācijas un darbības pamatprincipi. (L3, P1, Pd28)

LEKCIJAS: Iekļaujošā atbalsta sistēma bērniem ar valodas traucējumiem – organizācijas un darbības pamatprincipi.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Iekļaujošā atbalsta sistēma bērniem ar valodas traucējumiem pirmsskolas izglītībā. Referāta par atbalsta sistēmas organizāciju, darbību un nozīmi valodas traucējumu gadījumos sagatavošana.

PRAKTISKAIS DARBS: Iekļaujošās atbalsta sistēmas organizācija un darbība valodas traucējumu gadījumos.

2. Atbalsta sistēmas principi bērnu pareizas stājas attīstībai pirmsskolas izglītības iestādē. (S4, P4, Pd32)

4. temats. Profilaktiskā vingrošana pareizas stājas attīstības veicināšanai un nostiprināšanai. (S2, P2, Pd8)

SEMINĀRS: Profilaktiskā vingrošana pareizas stājas attīstības veicināšanai un nostiprināšanai – teorētiskie aspekti. (S1)

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Prezentācijas sagatavošana par bērnu stājas veidošanas un attīstības likumsakarībām.

SEMINĀRS: Stājas attīstību sekmējošie fiziskie vingrojumi. (S1)

PRAKTISKAIS DARBS: Vingrošana pareizas stājas veidošanai un nostiprināšanai, tās nodarbības organizācija un vadības metodika. Kustību rotaļa – līdzeklis stājas veidošanā.

5. temats. Pēdas anatomija, funkcijas, attīstība, profilaktiskie pasākumi. Stāja. Mugurkaulāja attīstība; stājas veidi. (S1, Pd8)

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Stājas attīstības īpatnības un noteikšanas metodes. Biežāk sastopamu stājas traucējumu bērniem un vingrojumu to novēršanai apkopošana.

SEMINĀRS: Pēdas anatomija, funkcijas, attīstība, profilaktiskie pasākumi. Plakanās, dobtās, greizās pēdas attīstības iemesli un novēršanas pamatprincipi. Stāja. Mugurkaulāja attīstība; stājas veidi.

6. temats. Kustību stereotipi. Stājas novērtēšanas metodes. Līdzsvars, vingrojumi līdzsvara attīstībai un pēdas muskulatūras nostiprināšanai. (S1, P1, Pd16)

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Profilaktiskās vingrošanas nodarbības pareizas stājas attīstības veicināšanai sastādīšanas pamatprincipi. Vingrošanas nodarbību bērnu stājas attīstības veicināšanai sastādīšana. Kustību rotaļu pareizas stājas attīstības profilaksei atlase katram iespējamam stājas tipam (sakumpušai stājai, kifotiskai stājai, iztaisnotai stājai un lordotiskai stājai).

SEMINĀRS: Kustību stereotipi. Stājas novērtēšanas metodes.

PRAKTISKAIS DARBS: Līdzsvars, vingrojumi līdzsvara attīstībai. Vingrojumi pēdas muskulatūras nostiprināšanai.

3. Multikulturālisms pirmsskolas izglītībā. (L8, S2, P2, Pd40)

7. temats. Dažādība, multikulturālisms, globalizācija: izpratne par jēdzieniem un procesu būtību. (L2, S1, Pd10)

LEKCIJA: Dažādība, multikulturālisms, globalizācija: izpratne par jēdzieniem un procesu būtību.

SEMINĀRS: Kultūru dažādības, ietekmētājfaktori un izpausmes, ieguvumi, iespējas, riski, draudi, risinājumi multikulturālā sabiedrībā un izglītības vidē.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Globalizācijas procesi šodienas un perspektīvā skatījumā.

8. temats. Aizspriedumi, stereotipi, attieksmes. Starpkultūru komunikācija. (L2, S1, Pd10)

LEKCIJA: Aizspriedumi, stereotipi, attieksmes. Starpkultūru komunikācija.

SEMINĀRS: Situācija Latvijā - etniskās grupas un minoritāšu kultūras, to simboli, tradīcijas, vērtības, līdzīgā un atšķirīgā apzināšanās; tolerantas attieksmes, empātijas, cieņas un sociālo pārmaiņu veicināšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Kultūru daudzveidība un dažādība.

9. temats. Dažādība pirmsskolas pedagoģiskajā procesā: mācību un audzināšanas darbs, tā adaptācija konkrētajai multikulturālajai izglītības videi un situācijai. (L2, P1, Pd10)

LEKCIJA: Dažādība pirmsskolas pedagoģiskajā procesā: mācību un audzināšanas darbs, tā adaptācija konkrētajai multikulturālajai izglītības videi un situācijai, bilingvālā izglītība daudz kultūru mācību vidē, komandas darbs multikulturālā izglītības vidē.

PRAKTISKAIS DARBS: Sadarbība starp dažādiem partneriem: pedagogiem, bērniem, pirmsskolas izglītības iestādes administrāciju, vecākiem.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Aktualitātes attiecībā uz dažādības aspektiem pirmsskolas izglītības jomā Latvijā.

10. temats. Pedagoģa daudz kultūru kompetence profesionālajā darbībā: multikulturālās kompetences struktūra un veidošanās. (L2, P2, Pd10)

LEKCIJA: Pedagoģa daudz kultūru kompetence profesionālajā darbībā: multikulturālās kompetences struktūra, veidošanās, perspektīvas.

PRAKTISKAIS DARBS: Sociāli ekonomiskie procesi sabiedrībā, inovācijas pirmsskolas izglītībā, zināšanu un dzīvesdarbības savstarpējā saikne.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Aktualitātes attiecībā uz dažādības aspektiem pirmsskolas izglītības jomā pasaulē.

L – lekcija

S – seminārs

P – praktiskais darbs

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Zaķe, I. (2000). *Logopēdiskās spēles un vingrinājumi*. SIA "Izglītības soļi".
2. Irbe, A. & Lindenberga, S. (2015). *Bērns runāt mācās ģimenē*. Rīga: RaKa.
3. Lūse, J., Miltiņa, I., & Tūbele, S. (2012). *Logopēdijas terminu skaidrojošā vārdnīca*. Rīga: RaKa.
4. Miltiņa, I. (2008). *Skolotāja logopēda darba mape*. Rīga: RaKa.
5. Valsts izglītības satura centrs (2011). *Vingro kopā ar mani! Stājas vingrinājumi pirmsskolā un sākumskolā*. Elektronisks izdevums. http://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/vingro_kopa_ar_manipdf
6. Dirba M. (2006) *Mijkultūras izglītības daudzveidība*. Rīga: RaKa.
7. Diversity and Inclusion (2009). *Challenges for teacher education*. Final conference of the Council of Europe Project "Policies and Practices for Teaching Sociocultural Diversity". 26-28 October 2009, Oslo, Norway.

8. Inglis C. (2008). *Planning for cultural diversity*. UNESCO: International Institute for Education Planning.

Papildus informācijas avoti

1. Banks, J. (2004). Multicultural education: Characteristics and goals. In J. Banks, & C. Banks (Eds.), *Multicultural education: Issues and perspectives*. San Francisco: Jossey Bass.
docshare01.docshare.tips/files/20751/207517255.pdf
2. Beikers, K. (2002). *Bilingvisma un bilingvālās izglītības pamati*. Rīga: Nordik.
<file:///C:/Users/Owner/Desktop/Bilingvisma%20un%20bilingvālās%20izglītības%20pamati.pdf>
3. Celitāne, Č. (2007). *Otrās valodas apguve*. Rīga: Pētergailis.
4. Deardorff, D. K. (Ed.). (2010). *The SAGE Handbook of Intercultural Competence*. Thousand Oaks, CA: SAGE.
https://www.xavier.edu/mfi/documents/1AssessingIntercultCompDeardorff_Darla_K.pdf
5. Druviete, I. & Gavriļina, M. (2003). *Minoritātes bērni latviešu mācībvalodas skolās*. Rīga: IZM.
6. *Eiropas Komisija pret rasismu un neiecietību* (2007). Trešais ziņojums par Latviju. Strasbūra: Council of Europe, 39 lpp.
<https://rm.coe.int/second-report-on-latvia-latvian-translation-/16808b58b2>
7. Dombrovskis, V., Guseva, S. & Capulis, S. (2015). *Inclusive Education in Latvia for Children with Functional Motor Disorders in the Context of Sustainable Development*. Izvestiya of Saratov University. New Ser. Ser. Educational Acmeology. Developmental Psychology. 2015. Vol. 4, iss. 4 (16). 300-306. DOI: 10.18500/2304-9790-2015-4-4-300-306
8. Iliško, Dz., Badjanova, J., Ignatjeva, S., & Zariņa, S. (2019). *The process of integration of the returnee immigrants' children in the home country: Expectations and reality*. Proceedings of ICERI 2018 Conference (pp. 1103–1108) 12th-14th November 2018, Seville, Spain, ISBN: 978-84-09-05948-5.
9. Krastiņa, E., Bērziņa, Ž., Lūciņa, Z., & Zaķe, D. (2005). *Čigānu identitāte multikulturālā skolā*. Rīga: Izglītības iniciatīvu centrs.
cilvektiesibas.org.lv/media/record/docs/2012/02/06/petijums.pdf
10. Prudņikova, I. & Jankovska, J. (2017). *Informācijas tehnoloģiju izmantošanas iespējas bērnu ar speciālām vajadzībām sagatavošanā skolai*. Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija, starptautiskās zinātniskās konferences „Sabiedrība. Integrācija. Izglītība” materiāli, III. daļa, ISSN 1691-5887. *Valoda, vide, sadarbība, tradīcijas, vērtības, līdzdalība, kultūra* (2011). Mācību metodiskais materiāls starpkultūru saskarsmē. IAC, Rīga.
11. Prudņikova, I. & Jankovska, J. (2016). *Agrīnās iekļaušanās iespējas iekļaujošas izglītības aspektā*. Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija, starptautiskās zinātniskās konferences „Sabiedrība. Integrācija. Izglītība” materiāli, III. daļa, ISSN 1691-5887.
12. Prudņikova, I. & Jankovska, J. (2014). *Bērni ar redzes traucējumiem pārejas posmā no pirmsskolas uz pamatskolu*. Rēzeknes Augstskola. Sabiedrība. Integrācija. Izglītība. Starptautiskās zinātniskās konferences materiālu krājums. ISSN 1691-5887, ISBN 978-9984-44-142-9.
13. Rozenfelde, M. (2017). *Educational Institution Activity in the Inclusive Education Process*. Proceedings of the Internacional Conference Society,

Integration. Education / Rēzekne (ISSN 1691-5887), http://www.webofknowledge.com/ 90.-104.lpp. DOI: http://dx.doi.org/10.17770/sie2017vol3.2317 .
14. Rozenfelde, M., & Čapkeviča, O. (2016). <i>Vecāku un logopēda sadarbība pirmsskolas izglītības iestādēs bērnu runas traucējumu korekcijā</i> . Proceedings of the International Conference Society, Integration. Education / Rēzekne (ISSN 1691-5887), http://www.webofknowledge.com/ , 138.-149.lpp., DOI: http://dx.doi.org/10.17770/sie2016vol3.1444 .
15. Rozenfelde, M. (2016). <i>Inclusive Learning Environment for Pupils with Special Needs in General Educational Institution</i> . Journal SOCIAL WELFARE: INTERDISCIPLINARY APPROACH. Siauliai university http://socialwelfare.eu/index.php/sw/article/view/257 , DOI: http://dx.doi.org/10.21277/sw.v2i6.257 .
16. Vanaga, A., Iliško, Dz., Badjanova, J., & Zariņa, S. (2019). <i>Quality education in Latvia as Viewed by multiple stakeholders. 19th International Multidisciplinary Scientific Geoconference SGEM2019 Proceedings, Vol.19, (pp.267-272), Ecology, Economics, Education and Legislation, Issue: 5.4. ISBN 978-619-7408-87-4, ISSN 1314-2704, DOI: 105593/SGEM2019/5.4</i> .
17. Wawra, D. (2009). Social intelligence: the key to intercultural communication. <i>European Journal of English Studies</i> , 13(2), 163-177.
Periodika un citi informācijas avoti
1. <i>Galvenie principi kvalitātes veicināšanai iekļaujošā izglītībā</i> . (2009). Rekomendācijas politikas veidotājiem. http://www.european-agency.org/publications/ereports/key-principles-for-promoting-quality-in-inclusive-education/key-principles-LV.pdf
2. <i>Bērnu - imigrantu integrācija Eiropas skolās</i> . Paziņojums medijiem. Eurydice. file:///C:/Users/Owner/AppData/Local/Packages/Microsoft.MicrosoftEdge_8wekyb3d8bbwe/TempState/Downloads/doc1_1477_663795041%20(1).pdf
3. Golubeva, M. (2003). <i>Dzīvētības integrācija valsts vispārējās izglītības sistēmā</i> . providus.lv/article_files/984/original/dazadint_lv.pdf?1326718032
4. <i>Kultūru daudzveidība un iecietība Latvijā – dati, fakti, viedokļi</i> (2003). Rīga. providus.lv/article_files/1662/original/KulturuDaudzveidiba-brosh.pdf?1332414512
5. Starptautiskās rekomendācijas Latvijai par atšķirību pilsoņu un nepilsoņu tiesībās samazināšanu (līdz 2010). www.lhrc.lv/?lang=lv&mendes=men2_men2c&tid=59
6. <i>White Paper on Intercultural Dialogue “Living Together As Equals in Dignity”</i> Launched by the Council of Europe Ministers. https://www.coe.int/t/dg4/intercultural/Source/White%20Paper%20final%20EN%20020508.pdf
Piezīmes
Profesionālā bakalaura studiju programmas „Sākumizglītības skolotājs” B daļas studiju kurss. Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Interesu izglītība un darbs ar talantīgiem bērniem
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP043
Zinātnes nozare	Pirmsskolas pedagogija
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
<i>Lekciju stundu skaits</i>	8
<i>Semināru stundu skaits</i>	8
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	-
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	64
Kursa autors(-i)	
Dr. paed., profesore Linda Pavītola (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. paed., profesore Jeļena Davidova Dr. psych., profesore Irēna Kokina	
Priekšzināšanas	
Skolotāja profesionālās darbības pamati Psiholoģija skolotājiem Mācīšana un mācīšanās	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kurss pilnveido izpratni un zināšanas par apdāvinātības un talanta attīstības teorētiskajām nostādņām, kā arī apdāvināto un talantīgo izglītojamo identificēšanas un attīstības iespējām, integrējot pirmsskolas izglītības praksē teorētiskās un praktiskās zināšanas par padziļinātu individuālo un diferencēto pieeju. Studiju kurss piedāvā iespēju salīdzinošā aspektā konstruktīvi izvērtēt esošo pieredzi un apgūt talantīgo bērnu spēju attīstības risinājumus, kā arī konceptuālus pedagoģiskā darba modeļus pirmsskolas izglītības praksē un interešu izglītībā.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Attīstīt un pilnveidot studējošo pedagoģiski profesionālo kompetenci teorētisko nostādņu izpratnei un apdāvināto bērnu identificēšanai pirmsskolas pedagoģiskajā procesā, izzinot gan bērnu attīstības īpatnības un vajadzības, gan pedagoģiskās stratēģijas, kas var tikt pielietotas spēju potenciāla attīstībai pirmsskolas izglītības vidē un interešu izglītības kontekstā.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Teorētisko pētījumu atziņu izpēte un analīze, un iespējas pielietojumam pirmsskolas pedagoģiskajā praksē. 2. Talantīgo un apdāvināto bērnu personības attīstības iezīmju un socializācijas procesa īpatnību izzināšana. 3. Apdāvināto un talantīgo izglītojamo izglītības stratēģiju izzināšana un iespējamais pielietojums pirmsskolas pedagoģiskajā procesā un interešu izglītībā. 	

4. Sekmēt studentu izpratni par interešu izglītības un pedagoģiskā procesa mīļsakarībām pirmsskolas pedagoģiskajā procesā.
5. Nodrošināt studentiem daudzveidīgu komunikācijas, pētnieciskās darbības un diskusiju pieredzi, reflektējot personiskās pedagoģiskās darbības rezultātus.

Studiju kursa kalendārais plāns

1. Talants un apdāvinātība kā dažādības aspekts. Talantīgo un apdāvināto izglītojamo sociālā un emocionālā attīstība un iekļaušanās socializācijas procesā. (L2, S2, Pd16)
2. Talanta attīstību sekmējošie faktori. Talantīgo izglītojamo tipu raksturojums un identifikācijas mehānismi. (L2, S1)
3. Interesu izglītības piedāvājums un iespējas. Sadarbība talantīgo bērnu izglītības vajadzību noteikšanā un nodrošināšanā. Metodes un paņēmieni darbā ar talantīgiem un apdāvinātiem bērniem. (L2, S3, Pd16)
4. Apdāvinātības un talanta attīstības modeļi un to izvērtējums. Talantus atbalstoša izglītības iestādes kultūra. (L2, S2, Pd32)

L – lekcija

S – seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS

1. Zina teorētiskās pamatnostādnes apdāvinātības un talanta jēdziena izpratnē.
2. Izprot talantīgo un apdāvināto bērnu emocionālās, sociālās, fiziskās un intelektuālās attīstības īpatnības un vajadzības.
3. Izprot interešu izglītības pamatprincipus, darba organizēšanas likumsakarības pirmsskolā un pedagoģisko līdzekļu izvēli atbilstoši plānotajam mērķim.

PRASMES

4. Prasme izvērtēt esošo pieredzi apdāvināto un talantīgo bērnu izglītošanā pirmsskolā.
5. Prasme mērķtiecīgi plānot bērnu individuālās attīstības, mācīšanās, personības un sociālās izaugsmes vajadzību izzināšanu.
6. Prasme organizēt un vadīt pedagoģisko darbību atbilstoši izglītojamo izaugsmes potenciāla īstenošanai pedagoģiskajā procesā un interešu izglītībā, balstoties uz diferencēto un individuālo pieeju.

KOMPETENCE

7. Spēj īstenot inovatīvu un uz savstarpēju sapratni orientētu pirmsskolas pedagoģisko procesu atbilstoši izglītojamā individuālās attīstības vajadzībām un sasniedzamajiem mācīšanās rezultātiem.
8. Spēj mērķtiecīgi un kritiski izvēlēties un integrēt dažādas mācību metodes un tehnoloģijas darbā ar daudzveidīgu iespēju bērniem.
9. Spēj atpazīt talantīgos un apdāvinātos bērnus.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgā darba tēmas:

1.starppārbaudījums. Talantīgu personību biogrāfisko aspektu analīze.

Patstāvīgā darba uzdevumi:

- Izvēlēties cilvēku, kas atklājis un pierādījis savu talantu;
- Analizēt viņa talanta attīstības procesa aspektus, pamatojoties uz teorētiskajām atziņām un modeļiem;
- Raksturot kritērijus/apstākļus, pēc kuriem tika pamanīts un atpazīts talants, īpaši akcentējot pirmsskolas vecumposmu;
- Atklāt interešu izglītības iespējas 3.punktā raksturoto kritēriju pamanīšanā un izkopšanā. Esejas apjoms - 3 lpp.

Sasniedzamais rezultāts:

- Zina teorētiskās pamatnostādnes apdāvinātības un talanta jēdziena izpratnē;
- Izprot talantīgo un apdāvināto bērnu emocionālās, sociālās, fiziskās un intelektuālās attīstības īpatnības un vajadzības;
- Prasme mērķtiecīgi plānot bērnu individuālās attīstības, mācīšanās, personības un sociālās izaugsmes vajadzību izzināšanu;
- Spēj atpazīt talantīgos un apdāvinātos bērnus.

2.starppārbaudījums. Metodes un paņēmieni darbā ar talantīgiem un apdāvinātiem bērniem.

Patstāvīgā darba uzdevumi:

- Metožu vārdnīcas veidošana;
- Ilustrēt metodes ar labās prakses piemēriem, kas raksturo pedagoģiskās pieejas darbā ar apdāvinātiem un talantīgiem bērniem gan pedagoģiskajā procesā pirmsskolā, gan interešu izglītībā.

Sasniedzamais rezultāts:

- Izprot interešu izglītības pamatprincipus, darba organizēšanas likumsakarības pirmsskolā un pedagoģisko līdzekļu izvēli atbilstoši plānotajam mērķim;
- Spēj mērķtiecīgi un kritiski izvēlēties un integrēt dažādas mācību metodes un tehnoloģijas darbā ar daudzveidīgo intelektuālo iespēju bērniem.

3.starppārbaudījums. Talanta teorētisko atziņu izpēti un zinātnisko pētījumu rezultāti – izvēlēta temata sagatavošana un prezentācija.

Patstāvīgā darba uzdevumi:

- Izvēlēties savā profesionālajā praksē aktuālu tematu, kam nepieciešama padziļināta izpēti un ko varētu piedāvāt pirmsskolas pedagogu profesionālajai pilnveidei;
- Pamatojoties uz zinātnisko literatūru un avotiem, atklāt tematu, izveidojot prezentāciju 10-15 minūšu garumā;
- Prezentācijā atklāt gan teorētiskos, gan praktiskos aspektus izvēlētajam tematam un ietvert jautājumus kolēģiem.

Sasniedzamais rezultāts:

- Prasme izvērtēt esošo pieredzi apdāvināto un talantīgo bērnu izglītošanā pirmsskolā;
- Prasme individualizēt un vadīt pedagoģisko darbību atbilstoši izglītojamo izaugsmes potenciāla īstenošanai pirmsskolas pedagoģiskajā procesā un interešu izglītībā;
- Spēj īstenot inovatīvu un uz savstarpēju sapratni orientētu pirmsskolas pedagoģisko procesu, atbilstoši izglītojamā individuālās attīstības vajadzībām un sasniegtajiem mācīšanās rezultātiem.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

1. Darbs lekcijās un semināros – 20%.
2. Starppārbaudījumi:

- starppārbaudījums nr. 1. Talantīgu personību biogrāfisko aspektu analīze – 20%;
- starppārbaudījums nr. 2. Metodes un paņēmieni darbā ar talantīgiem un apdāvinātiem bērniem – 20%;
- starppārbaudījums nr. 3. Talanta teorētisko atziņu izpēte un zinātnisko pētījumu rezultāti – 20%.

3. Noslēguma pārbaudījums - eksāmens: izvēlēta temata sagatavošana un prezentācija – 20%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+	+			+				+
2.starppārbaudījums			+					+	
3.starppārbaudījums				+		+	+		
Eksāmens	+	+	+			+		+	+

Kursa saturs

1. Talants un apdāvinātība kā dažādības aspekts.

Talantīgo un apdāvināto izglītojamo sociālā un emocionālā attīstība un iekļaušanās socializācijas procesā. (L2, S2, Pd16)

LEKCIJA: Talants un apdāvinātība kā dažādības aspekts. Jēdzienu *apdāvinātība*, *talants* būtība un savstarpējā saikne. (L1)

SEMINĀRS: Zinātniskie pētījumi Latvijā un pasaulē, to rezultāti. (S1)

LEKCIJA: Talantīgo un apdāvināto izglītojamo sociālā un emocionālā attīstība un iekļaušanās socializācijas procesā. (L1)

SEMINĀRS: Interesu izglītības un pedagoģiskā procesa mijsakarības pirmsskolā. (S1)

PATSTĀVĪGAIS DARBS (1.starppārbaudījums): Talantīgu personību biogrāfisko aspektu analīze.

2. Talanta attīstību sekmējošie faktori. Talantīgo izglītojamo tipu raksturojums un identifikācijas mehānismi. (L2, S1)

LEKCIJA: Talanta attīstību sekmējošie faktori – spējas, kreativitāte, motivācija, interese, personība, iespējas, u.c.

SEMINĀRS: Talantīgo izglītojamo tipu raksturojums un identifikācijas mehānismi.

3. Interesu izglītības piedāvājums un iespējas. Sadarbība talantīgo bērnu izglītības vajadzību noteikšanā un nodrošināšanā. Metodes un paņēmieni darbā ar talantīgiem un apdāvinātiem bērniem. (L2, S3, Pd16)

LEKCIJA: Interesu izglītības piedāvājums un iespējas. Apdāvināto un talantīgo bērnu izglītības vajadzības un to nodrošinājuma iespējas. (L1)

SEMINĀRI: Sadarbība talantīgo bērnu izglītības vajadzību noteikšanā un nodrošināšanā. Skolotāji un vecāki kā partneri; sabiedrības iesaiste.

LEKCIJA: Metodes un paņēmieni darbā ar talantīgiem un apdāvinātiem bērniem. Individualizācija un diferenciacija. Stereotipi. (L1)

PATSTAVĪGAIS DARBS (2.starppārbaudījums): Metodes un paņēmieni darbā ar talantīgiem un apdāvinātiem bērniem.

4. Apdāvinātības un talanta attīstības modeļi un to izvērtējums. Talantus atbalstoša izglītības iestādes kultūra. (L2, S2, Pd32)

Apdāvinātības un talanta attīstības modeļi un to izvērtējums. Talantus atbalstoša izglītības iestādes kultūra.

LEKCIJA: Profesionālās kompetences pilnveides aspekti darbā ar talantīgiem izglītojamajiem.

SEMINĀRS: Individuālo programmu veidošanas iespējas.

PATSTAVĪGAIS DARBS (3.starppārbaudījums): Talanta teorētisko atziņu izpēte un zinātnisko pētījumu rezultāti – izvēlēta temata sagatavošana un prezentācija eksāmenam.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Balogh, L. & Toth, L. (2001). *Gifted Development at Schools: Research and practice*. University of Debrecen.
2. Černova, Ļ. (2004). Talanta nasta. Apdāvinātības problēma mūsdienu psiholoģijas kontekstā. *Psiholoģijas pasaule*, 05.
3. *Īpaši pasākumi apdāvinātības veicināšanai Eiropas skolās: Darba dokuments* (2006). Eiropas komisija: Eurydice.
4. Subotnik, R. F., Olszewski-Kubilius, P. & Worrell, F. C. (2011). Rethinking giftedness and gifted education: A proposed direction forward based on psychological science. *Psychological Science in the Public Interest*, 12(1), 3-54. doi:10.1177/1529100611418056

Papildus informācijas avoti

1. Davidova, J. & Kokina, I. (2005). European teachers' conceptual understanding of the intellectual giftedness. *Cilvēks. Krāsa. Daba. Mūzika: 4. Starptautiskās konferences zinātnisko rakstu krājums*. Daugavpils: Saule, 7– 19.
2. Gardner, H. (1999). *Intelligence reframed*. New York: Basic Books.
3. Heller, K.H. Monks, F.J. & Passow, A.H. (Eds). (1993). *International Handbook of Research and Development of Giftedness and Talent*. Oxford: Pergamon Press.
4. Kokina I., Davidova J. (2007). Intelektuālā apdāvinātība: zinātnieku un skolotāju praktiķu skatījums. *Skolotājs*, 1, 21-30.
5. Kokina, I., Drelinga, Zariņa, S., & Iliško, Dz. (2017). *Happy Child in A Secure Environment: Psychologically Pedagogical View*. The European Proceedings of Social & Behavioral Sciences Ep SBS, pp.276 – 283.
6. Meidl, Ch. & Ammentor, L. (2019). *Impactful Practices for Early Childhood Teacher Educators*. Rowman & Littlefield.
7. Millere, A. (2000). *Apdāvinātā bērna drāma*. Rīga: Atēna.
8. Plucker, J. A. & Callahan, C. M. (2014). Research on giftedness and gifted education: Status of the field and considerations for the future. *Exceptional Children*, 80(4), 390-406. doi:10.1177/0014402914527244
9. Renzulli, J. (1986). The three-ring conception of giftedness: A developmental model for creative productivity. In: R. J. Sternberg, & J. E. Davidson (Eds.), *Conceptions of Giftedness*. New York: Cambridge University Press pp. 53-92.
10. Svirževska, L. & Vjatore-Meinart, I. (2019). *Attīstošās un izzinošās rotaļlietas. Pirmsskolas vecuma bērniem*. Rīga: Avots.
11. Tan, A.-G. (Ed.). (2013). *Creativity, Talent & Excellence*. London: Springer.
12. Watters, J.J. & Diezmann, C.M. (2013). Starting small: A staged approach to professional development in gifted education. *Australasian Journal of Gifted Education*, 22(2), 5-17. Available at: <http://eprints.qut.edu.au/67912/>
13. Quattrucci, J. L. (2019). *Educate the Heart: Screen-Free Activities for Grades PreK-6 to Inspire Authentic Learning*. Rowman & Littlefield.

14. Хуторской, А.В. (2000). Развитие одаренности школьников: Методика продуктивного обучения. Москва: ВЛАДОС.

Periodika un citi informācijas avoti

1. Providing Curriculum Alternatives To Motivate Gifted Students

<http://www.kidsource.com/education/motivate.gifted.html>

2. Effective provision for gifted and talented in primary education

<http://www.education.gov.uk/publications//eOrderingDownload/GTPPrimary.pdf>

3. Journal for the Education of the Gifted

4. Gifted and Talented International

<http://www.talented.org.au>

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas „Sākumizglītības skolotājs” B daļas studiju kurss.
Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Mācīšanās modeļi pirmsskolā un bērna attīstības izpēte
Studiju kursa kods (DUIS)	PedaP526
Zinātnes nozare	Pedagoģija/ pirmsskolas pedagoģija
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
<i>Lekciju stundu skaits</i>	8
<i>Semināru stundu skaits</i>	8
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	-
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	64
Kursa autors(-i)	
Dr.paed., profesore Ilze Miķelsone(<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. psych., Mg.edu., asociētais profesors Valērijs Dombrovskis Dr. psych., docente Svetlana Guseva	
Priekšzināšanas	
Nav nepieciešamas	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursā tiek pilnveidotas studentu prasmes veikt bērna attīstības un darbības izpēti dažādu mācīšanās modeļu kontekstā. Studenti apgūst izpētes pieejas, formas un metodes, kā arī izstrādāta bērna attīstības izpētes Portfolio.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Sekmēt studentu izpratni par mācīšanās modeļiem un vecināt pedagoģisko kompetenci bērna attīstības un darbības izpētei un izvērtējuma veikšanai</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sniegt zināšanas par pirmsskolas vecuma bērna mācīšanās būtību un radīt priekšstatu par tās organizāciju konkrētu mācīšanās modeļu formā. 2. Radīt izpratni par bērna attīstības un darbības izpētes mērķiem, uzdevumiem un tā būtību. 3. Sekmēt izpratni par bērna attīstības un darbības izpētes pieejām, formām un metodēm. 4. Apgūt prasmes bērna attīstības izpētes Portfolio izveidē un attīstīt pētnieciskā darba iemaņas. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pirmsskolas izglītība pārmaiņu procesā. Bērna attīstības un mācīšanās nosacījumi. Vajadzību iedalījums (Eiropas izglītības komisija), Demokrātiskās pedagoģijas principi. (L2, Pd4). 2. Bērncetrēta un pedagogcetrēta pieeja. H. Gardnera spēju pamatojums. Rotaļu centri, to darbības principi. (L1, S2, Pd4). 3. Mācīšanās un grupu vadīšanas modeļi: (1) humānistiskais modelis (Rodžers, Maslovs, Marlends); (2) demokrātiskais modelis (Adlers, Kunins, Dreikers); (3) biheavioristiskais modelis (Skinner, Kanters). (L2, S2, Pd8). 4. Izpētes būtība un mērķi dažādos bērna vecumos pirmsskolā. (L1, Pd8). 5. Vērtējums kā izpētes kategorija. Vērtējuma veidi. High Hope Assessment. (S1, Pd8). 	

<p>6. Bērnu darbības izpēte: autentiskā novērošana, sarunas, bērnu darbu analīze. Novērošanas soļi. (L1, S1, Pd16).</p> <p>7. Izpētes un sasniegumu Portfolio. (L1, S2, Pd16).</p> <p><i>L – lekcija</i> <i>S – seminārs</i> <i>Pd – patstāvīgais darbs</i></p>
<p>Studiju rezultāti</p> <p>ZINĀŠANAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zina pirmsskolas vecuma bērnu mācīšanās pedagoģisko un psiholoģisko pamatojumu. 2. Zina mācīšanās modeļus, to organizāciju pirmsskolā. <p>PRASMES</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Prot plānot un vadīt bērnu darbības izpēti. 4. Prot organizēt bērnu mācīšanos un attīstību izvēloties atbilstošu mācīšanās modeli. <p>KOMPETENCE</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Spēj izstrādāt kritērijus un saturu izpētes Portfolio. 6. Spēj risināt problēmjautājumus saistībā ar bērnu mācīšanos (bērnu pētniecisko darbību).
<p>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</p> <p>1. Patstāvīgā darba tēma: “Bērnu izpētes Portfolio”.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izstrādāt Portfolio materiālu vākšanas procesa shēmu un saturu. 2. Noteikt mācīšanās Portfolio kritērijus bērna individuālās izaugsmes izvērtēšanai 3. Veikt (1 bērna) izaugsmes izpēti un izvērtējumu. Veikt aprakstu. <p>Uzdevumu izpildot studējošais parāda, ka ir sasniedzis visus sešus studiju kursā paredzētus rezultātus zināšanu, prasmju un kompetenču līmenī.</p> <p>2. Patstāvīgā darba tēma: Bērncentrēta pedagoģiskā darbība. Bērncentrētas darbības organizācijas un vadības nosacījumi. Rakstu analītisks izvērtējums un diskusija seminārā (skat. papildliteratūras sarakstā: 5;6;12;13;14 literatūras avotus).</p> <p>Uzdevums:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Analītiski izvērtēt norādītos rakstus pēc konkrētiem kritērijiem (noteikti semināra laikā), pamatojot savu viedokli un nosakot jautājumus diskusijai. <p>Uzdevumu izpildot studējošais parāda, ka ir sasniedzis šādus studiju kursā paredzētus rezultātus:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. un 2. zināšanu līmenī, un 6. - kompetenču līmenī.
<p>Prasības kredītpunktu iegūšanai</p> <p>Vērtējumu veido:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lekciju un semināru apmeklējums – 50% (proporcionāli apmeklējumam tiek izlikts starpvērtējums par darbu lekcijās un semināros). 1.starppārbaudījums. 2. Patstāvīgā darba izpilde – 50%. (tiek vērtēta patstāvīgā darba izpilde studiju kursa noslēgumā). 2.starppārbaudījums. 3. Noslēguma pārbaudījums - eksāmens: summatīvs vērtējums + pārrunas par izdarīto.
<p>STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI</p> <p>Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.</p> <p>STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA</p>

	Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti					
		1	2	3	4	5	6
	1. starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+
	2. starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+
	Eksāmens	+	+	+	+	+	+
Kursa saturs							
<p>1. temats. Pirmsskolas izglītība pārmaiņu procesā. Bērnu attīstības un mācīšanās nosacījumi. Vajadzību iedalījums (Eiropas izglītības komisija), Demokrātiskās pedagogijas principi. (L2, Pd4)</p> <p>LEKCIJA: Pirmsskolas izglītība pārmaiņu procesā. Bērnu attīstības un mācīšanās nosacījumi. Vajadzību iedalījums (Eiropas izglītības komisija), Demokrātiskās pedagogijas principi.</p> <p>PATSTĀVĪGAIS DARBS: Apkopot informāciju par vajadzību iedalījumu demokrātiskās pedagogijas skatījumā.</p>							
<p>2. temats. Bērncetrēta un pedagogcetrēta pieeja. H. Gardnera spēju pamatojums. Rotaļu centri, to darbības principi. (L1, S2, Pd4)</p> <p>LEKCIJA: Bērncetrēta un pedagogcetrēta pieeja.</p> <p>SEMINĀRS: H. Gardnera spēju pamatojums. Rotaļu centri, to darbības principi.</p> <p>PATSTĀVĪGAIS DARBS: H. Gardnera modeļa analīze, aprakstot izmantošanas iespējas PI. (1.starppārbaudījums).</p>							
<p>3. temats. Mācīšanās un grupu vadīšanas modeļi: (1) humānistiskais modelis (Rodžers, Maslovs, Marlends); (2)demokrātiskais modelis (Adlers, Kunins, Dreikers); (3) biheivioristiskais modelis (Skinner, Kanters). (L2, S2, Pd8)</p> <p>LEKCIJA: Mācīšanās un grupu vadīšanas modeļi: (1) humānistiskais modelis (Rodžers, Maslovs, Marlends); (2) demokrātiskais modelis (Adlers, Kunins, Dreikers); (3) biheivioristiskais modelis (Skinner, Kanters).</p> <p>SEMINĀRS: (1) humānistiskais modelis (Rodžers, Maslovs, Marlends); (2) demokrātiskais modelis (Adlers, Kunins, Dreikers); (3) biheivioristiskais modelis (Skinner, Kanters).</p> <p>PATSTĀVĪGAIS DARBS: Modeļu kritiskā analīze izglītības procesa vadīšanas un organizācijas skatījumā. (1.starppārbaudījums)</p>							
<p>4. temats. Izpētes būtība un mērķi dažādos bērna vecumos pirmsskolā. (L1, Pd8)</p> <p>LEKCIJA: Izpētes būtība un mērķi dažādos bērna vecumos pirmsskolā.</p> <p>PATSTĀVĪGAIS DARBS: Analītisks apcerējums par apgūto studiju kursā.</p>							
<p>5. temats. Vērtējums kā izpētes kategorija. Vērtējuma veidi. High Hope Assessment (S1, Pd8).</p> <p>SEMINĀRS: Vērtējums kā izpētes kategorija. Vērtējuma veidi. High Hope Assessment.</p> <p>PATSTĀVĪGAIS DARBS: darbs pie Portfolio veidošanas. (1.starppārbaudījums)</p>							
<p>6.temats. Bērnu darbības izpēte: autentiskā novērošana, sarunas, bērnu darbu analīze. Novērošanas soļi. (L1, S1, Pd16).</p> <p>LEKCIJA: Bērnu darbības izpēte: autentiskā novērošana, sarunas, bērnu darbu analīze.</p> <p>SEMINĀRS: Novērošanas soļi.</p> <p>PATSTĀVĪGAIS DARBS: darbs pie Portfolio veidošanas.</p>							

(1.starppārbaudījums)

7. temats. Izpētes un sasniegumu Portfolio. (L1, S2, Pd16).

LEKCIJA: Izpētes un sasniegumu Portfolio.

SEMINĀRS: Izpētes instrumentārija veidi un to izmantošanas iespējas.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: darbs pie Portfolio veidošanas.

(2.starppārbaudījums) un galā eksāmens (summatīvs vērtējums).

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Boulbijs, Dž. (1998). *Drošais pamats*. Rīga: Apgāds Rasa ABC.
2. Daļeckā, M. (2016). *Mācīšanās portfolio pirmsskolas vecuma bērnu individuālas izaugsmes izvērtēšanai*. Maģistra darbs, Liepāja.
3. Geidžs, N., L. & Berliners, D., C. (1999). *Pedagoģiskā psiholoģija*. Rīga: Zvaigzne ABC.
4. *Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un pieejas apraksts*. Skola 2030. Projekts Nr.8.3.1.1/16/I/002 Kompetenču pieeja mācību saturā.
5. *Par bērnu sasniegumu vērtēšanu pirmsskolā. Metodiskie ieteikumi*. (2011). VISC, SIA Apgāds Mansards.

Papildus informācijas avoti

1. Miesniece, A., Ābolta, L., Bula Biteniece, I., Gorjačkina, S., Jurisone, B., Silova, M., Strazdiņa, M., & Tempelfelde, I. (2012). *Pirmsskolas izglītības mācību satura programma. Pieejams:*
http://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/programmas/pirmsskolai/pirmssk_izgl_mac_programma.pdf.
2. Batzle, J. (1992). Portfolio assessment and evaluation. *Creative Teaching Press*.
3. Dombrovskis, V., Guseva, S. & Kokina, I. (2013). *Pirmsskolas vecuma bērna sagatavošana skolai: konsultācijas, rekomendācijas, attīstošais darbs*. Rīga: Zvaigzne ABC. ISBN: 978-9934-0-1774-2.
4. Geidžs, N., & Berliners, D. (1999). *Pedagoģiskā psiholoģija*. Rīga: Zvaigzne ABC.
5. Goulmens, D. (2001). *Tava emocionāla inteliģence. Kāpēc tai mēdz būt lielāka nozīme nekā IQ*. Rīga: Jumava.
6. Grava, J., Pole, V., & Mikelsone, I. (2016). Meaningful interaction between children's and teacher in pre-school education practice. *ICLEL 2016: 2nd International conference on lifelong learning and leadership for all*. ICLEL conferences. Sakarya University, Faculty of Education, Sakarya, 54300, Turkey. pp. 506-515. ISBN: 978-605-66495-1-6. WOS:000392658100061. Pieejams:
https://www.academia.edu/320409662/ICLEL_2016_CONFERENCE_PROCEEDING_BOOK_d%C3%BC%C5%9F%C3%BCk_megabaytl%C4%B1.pdf?auto=download
7. Grava, J., Mikelsone, I., Vigule, D., & Priede, L. (2017). Challenges and solutions for preschool teachers in their educational practice. (pp 901 -909). *3rd International conference on lifelong education and leadership for all. ICLEL 2017*, Polytechnic Institute of Porto, Porto (Portugal). ISBN 978-605-66495-2-3. WOS: 000464901900106. Pieejams:
<http://www.ijlel.com/conference17/107.pdf>
8. Gallegos Nava, R. (2001). *Holistic Education: Pedagogy of Universal Love*. Guadalajara: Foundation for Educational Renewal.
9. Meisels, Xue, Bickel, Nicholson & Atkins-Burnett. (2001). Parental reactions to authentic performance assessment. *Educational Assessment*, 7 (1), 61-85.
10. Mikelsone, I. (2002). Bērnu sasniegumu motivācijas un pašcieņas veidošanās savstarpējā mijiedarbība. *Bērna identitātes veidošanās pirmsskolas vecumā*. Zinātnisko rakstu krājums. Liepāja: LiePA, 84.-93.lpp.

11. Miķelsone, I. (2003). Sasniegumu motivācijas un pašcieņas veidošanās savstarpējā ietekme. *Skolotājs*, 1, 4-9.
12. Miķelsone, I., Grava, J. & Pavītola, L. (2017). Diversification of teacher's activity for holistic development of children in pre-school education practice. // In: *IDE-Online Journal (International Dialogues on Education: Past and Present)*, Volume 4, Number 1, ISSN 2198-5944. Iekļauts DOAJ, ROAD, SSOAR katalogos. Pieejams: <http://www.ide-journal.org/article/2017-volume-4-number-1-diversification-of-teachers-activity-for-holistic-development-of-children-in-pre-school-education-practice/>.
13. Miķelsone, I., & Grava, J. (2018). Perspectives for Perfecting the Pedagogical Activity of Preschool Teachers for Implementation of A Child-Centered Learning Approach. (pp.615 – 627). *4th International conference on lifelong education and leadership for all. ICLEL 2018*, Lower Silesia University Wroclaw - POLAND. ISBN: 978-605-66495-3-0. WOS: 000464906100068. Pieejams: https://docs.wixstatic.com/ugd/d546b1_4ba423b615f343bc9e0465f4f4ea8271.pdf
14. Patel, N.V. (2003). A Holistic Approach to Learning and Teaching Interaction: Factors in the Development of Critical Learners. In: *The International Journal of Educational Management* 17 (6/7), pp. 272-284.
15. Santroc, J.W. (2011) *Life- Span Development*. 12th ed.
16. Seitz, H., & Bartholomew, C. (2008). Powerful portfolios for young children. *Early Childhood Education Journal*, 36 (1), 63-68.
17. Skujiņa, V., Beļickis, I., Blūma, D., Koķe, T., Markus, D., Šalme, A., & Blinkena A. (2000). *Pedagoģijas terminu skaidrojošā vārdnīca*. Rīga: Zvaigzne ABC.
18. Shores, E. (1998). *The Portfolio book: A sep-by-step guide for teachers*. Beltsville: Gryphon House.
19. Sigels, D. (2016). *Apzinātība. Kā ieraudzīt sevi no malas un mainīt dzīvi*. Rīga: Jumava.
20. Smith, A. (2000). Reflective Portfolios Preschool Possibilities. *Childhood Education*, 76 (4), 204-208.
21. Tenne, D. (1998). *Valoda, empātija un aleksetīmiskas ievirzes veidošanās process bērnībā*. Liepāja: LPA.
22. Tenne, D. (1998). *Pieķeršanās fenomena ietekme bērna pašizjūtas veidošanā*. Liepāja: LPA
23. Willis, J. (2008). *Qualitative Research Methods in Education and Educational Technology*. Charlotte, NC: Information Age Publishing Inc.
24. Vilbers, K. (2011). *Īsa visaptverošā vēsture*. Rīga: Jumava.
25. Vilbers, K. (2013). *Aci pret aci. Jaunas paradigmas meklējumi*. Rīga: Jumava.

Periodika un citi informācijas avoti

Early Childhood Education Journal, ISSN: 1082-3301 (Print), 1573-1707 (Online)

pieejams <https://link.springer.com/journal/10643>

Journal of Early Childhood Teacher Education, Print ISSN: 1090-1027, Online ISSN: 1745-5642 pieejams <https://www.tandfonline.com/toc/ujec20/current>

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” B. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Pirmsskolas izglītības metodiskā darba vadība. 3. Studiju darbs (DP kurss)
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP082
Zinātnes nozare	Pirmsskolas pedagoģija
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	6
ECTS kredītpunkti	9
Kopējais kontaktstundu skaits	32
<i>Lekciju stundu skaits</i>	4
<i>Semināru stundu skaits</i>	4
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	24
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	208
Kursa autors(-i)	
Mg.paed., lektore, Vineta Pole (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr. paed., docente Jeļena Badjanova (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. paed., docente Jeļena Badjanova Izglītības zinātņu maģistra grāds pedagoģijā, vieslektore Kristīna Ivancova	
Priekšzināšanas	
Pedagoģiskā procesa tiesiskie aspekti	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa ietvaros tiek veidota izpratne par pirmsskolas izglītības iestādes administratīvā darba struktūru, administratīvo darbu un darba plānošanu. Pilnveido vadības kompetenci, padziļina izpratni par pirmsskolas izglītības iestādes darbības tiesisko pamatu, pilnveido praktiskās iemaņas darbā ar normatīvajiem dokumentiem iestādes pedagoģiskās un saimnieciskās darbības plānošanā un nodrošināšanā.</p> <p>Studiju kursa ietvaros tiek izzināti pirmsskolas metodiķa darba pienākumi, darbības jomas un kompetences. Kursa laikā tiek apskatīta metodiskā darba organizācijas struktūra, darba organizācijas metodes un formas. Studiju laikā studenti apgūst metodiskā darba plānošanas prasmes un prasmi metodiskā darba izvērtēšanai.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Pilnveidot studentu prasmes patstāvīgi plānot, vadīt un izvērtēt pirmsskolas izglītības metodisko darbu. Nodrošināt teorētisko un praktisko pamatzināšanu apguvi pirmsskolas administratīvajā darbā, attīstot prasmes pirmsskolas izglītības iestādes administratīvā darba plānošanā.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <p>1.Radīt izpratni par pirmsskolas izglītības iestādes administratīvo darbu.</p> <p>2.Pārzināt un izprast pirmsskolas izglītības iestādes darbības reglamentējošos iekšējos normatīvos aktus, to izstrādes kārtību un savstarpējo saistību.</p>	
Studiju kursa kalendārais plāns	

I. Pirmsskolas izglītības metodiskā darba vadība

1. Pirmsskolas izglītības iestādes administratīvā struktūra. (L1, S1, P4, Pd32)
2. Pirmsskolas izglītības iestādes darba plānošana. (L1, S1, P8, Pd32)
3. Metodiskā darba vadības process pirmsskolas izglītības iestādē. (L1, S1, P8, Pd32)
4. Metodiskā darba plānošana. (L1, S1, P4, Pd32)

II. 3. Studiju darbs

1. Iepazīšanās ar metodiskajiem ieteikumiem Studiju darba izstrādei. Izvēlētajā temata precizēšana atbilstoši mācību priekšmeta/-u saturam (tostarp aktuālajiem audzināšanas satura jautājumiem) un konkrētam izglītojamo vecumposmam. (Pd8)
2. Studiju darba mērķa, uzdevumu un atslēgas vārdu precizēšana, satura plānošana. (Pd12)
3. Zinātniskās literatūras aktualizēšana un salāgošana ar mācību priekšmeta (tostarp audzināšanas) saturu un izglītojamo vecumposmu, metodiskās literatūras atlase, apkopošana un kritiska izvērtēšana. (Pd24)
4. Studiju darba teorētiskās daļas pilnveidošana. (Pd8)
5. Studiju darba metodiskās daļas izstrāde. Literatūras saraksta noformēšana un atsauču saskaņošana. (Pd16)
6. Diskusija par izstrādātā darba saturu. Teksta satura rediģēšana atbilstoši saņemtajiem ieteikumiem. (Pd8)
7. Studiju darba noformēšana un pētījuma rezultātu prezentācija. (Pd4)

L – lekcija

S – seminārs

P – praktiskais darbs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Zina izglītības iestādes pašnovērtējuma ziņojuma un attīstības plāna, gada darba plāna izstrādes pamatprincipus.
2. Pārzina metodiskā darba organizācijas struktūru un darba organizācijas metodes un formas.
3. Pārzina pirmsskolas izglītības pedagoģiskā procesa reglamentējošos normatīvos dokumentus.

PRASMES:

4. Prot plānot un izvērtēt pirmsskolas izglītības iestādes administratīvo darbu.
5. Prot strādāt ar pirmsskolas izglītības iestādes darbības reglamentējošiem normatīviem aktiem.
6. Prot plānot un izvērtēt metodisko darbu.

KOMPETENCE:

7. Spēj patstāvīgi veidot izglītības iestādes pašnovērtējuma ziņojumu un attīstības plānu, gada darba plānu.
8. Spēj patstāvīgi izstrādāt izglītības iestādes pedagoģisko, metodisko darba plānu un vadīt metodisko darbu.
9. Spēj izvērtēt savu un pedagogu pedagoģisko kompetenci.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

I. Pirmsskolas izglītības metodiskā darba vadība (128 stundas)

Patstāvīgo darbu ietvaros studējošie veic 4 starppārbaudījumus:

1. Pirmsskolas izglītības iestādes darbības analīze. Attīstības plāna pamatjomas.

Patstāvīgā darba uzdevumi:

- 1) Veikt pirmsskolas izglītības iestādes SVID (SWOT) analīzi.
- 2) Izstrādāt attīstības plānu pedagoģiski metodiskā darba jomās. Veikt tā izstrādes pamatojumu un analīzi.

Sasniedzamais rezultāts: 1.,4.,7.

2. Pedagoģa profesionālā kompetence.

Patstāvīgā darba uzdevumi:

- 1) Videomateriāla “Skolotāja loma pirmsskolā un Kā mainīsies mācību pieeja pirmsskolās? Skolotāja lomas maiņa” (www.Skola2030) patstāvīga noskatīšanās, refleksijas izstrāde.
- 2) Patstāvīgi izstrādāt un prezentēt konsultāciju/ praktikumu pēc pašu izvēlētas tēmas.

Sasniedzamais rezultāts: 2., 6.,8.

3. Pedagoģiskā procesa organizācijas normatīvie dokumenti.

Patstāvīgā darba uzdevumi:

- 1) Patstāvīgi iepazīties ar pirmsskolas izglītība vadlīnijām un izglītības programmām.
- 2) Izstrādāt audzināšanas 3 gadu darba plānu un plānu vienam mācību gadam.
- 3) Izstrādāt izglītojamo sasniegumu vērtēšanas kārtību.

Sasniedzamais rezultāts: 3.,5.,8.

4. Mācību procesa plānošana.

Patstāvīgā darba uzdevumi:

- 1) Izstrādāt mēneša tematisko plānu.
- 2) Izstrādāt nedēļas tematisko plānu.

Sasniedzamais rezultāts: 2.,6.,8.

II. 3.Studiju darbs (80 stundas)

Patstāvīgie uzdevumi:

- 1) Iepazīšanās ar metodiskajiem ieteikumiem studiju darba izstrādei.
- 2) Izvēlēta studiju darba temata, mērķa, uzdevumu un atslēgas vārdu precizēšana, satura plānošana.
- 3) Zinātniskās literatūras aktualizēšana un salāgošana ar mācību priekšmeta saturu un izglītojamo vecumposmu, metodiskās literatūras atlase, apkopošana un kritiska izvērtēšana.
- 4) Studiju darba teorētiskās daļas pilnveidošana.
- 5) Studiju darba metodiskās daļas izstrāde.
- 6) Literatūras saraksta noformēšana un atsauču saskaņošana.
- 7) Studiju darba pilnveide atbilstoši studiju darba vadītāja ieteikumiem.

Studiju darba noformēšana, prezentācijas sagatavošana un rezultātu prezentācija.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot visu noslēguma pārbaudījumu vērtējumus.

NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS – 100%:

- 1) Studējošo darbs seminārnodarbībās un praktiskajās nodarbībās; starppārbaudījumi; eksāmens – 50%.
- 2) Izstrādāts 3.studiju darbs – 50%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1. starppārbaudījums	+			+			+		
2. starppārbaudījums		+				+		+	
3. starppārbaudījums			+		+			+	
4. starppārbaudījums		+				+		+	
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

I. Pirmsskolas izglītības metodiskā darba vadība

1. Pirmsskolas izglītības iestādes administratīvā struktūra. (L1, S1, P4, Pd32)

1.LEKCIJA: Pirmsskolas izglītības iestādes darbības tiesiskais pamats un reglamentējošie iekšējie normatīvie akti.

1.SEMINĀRS: Pirmsskolas izglītības iestādes administratīvās struktūras izpēte interneta resursos un normatīvajos dokumentos. Diskusija

PRAKTISKAIS DARBS: Administrācijas darba mērķi un uzdevumi. Ko nozīmē “mūsdienīga” administrācija.

PATSTĀVĪGAIS DARBS, 1. STARPPĀRBAUDĪJUMS.

2. Pirmsskolas izglītības iestādes darba plānošana. (L1, S1, P8, Pd32)

2.LEKCIJA: Vadības komandas pamatnoteikumi.

2.SEMINĀRS: Izglītības iestādes pašnovērtējums.

PRAKTISKAIS DARBS: Attīstības plāns. Attīstības plāna izstrādes prasības. Plānošanas posmi. Attīstības plāna pamatjomas. Izglītības iestādes gada plāns. Pedagoģiskā darba plāns. Struktūra un saturs.

PATSTĀVĪGAIS DARBS, 2. STARPPĀRBAUDĪJUMS.

3. Metodiskā darba vadības process pirmsskolas izglītības iestādē. (L1, S1, P8, Pd32)

3.LEKCIJA: Pirmsskolas metodiķa darba pienākumi/amata apraksts. Metodiķa darbības jomas un kompetences.

3.SEMINĀRS: Pedagoģiskā procesa organizācijas normatīvie dokumenti.

PRAKTISKAIS DARBS: Metodiskā darba saturs. Metodiskā darba organizācijas struktūra, metodes un formas. Pedagoģiskās padomes nolikums, pedagoģiskās padomes sēde, tās vadīšana, protokols. Pedagogu profesionālās kompetences pilnveide. Metodiskā darba analīze.
PATSTĀVĪGAIS DARBS, 3 STARPPĀRBAUDĪJUMS.

4. Metodiskā darba plānošana. (L1, S1, P4, Pd32)

4.LEKCIJA: Metodiskā darba virzieni iestādes attīstības un gada darba plānā. Mācību gada galveno virzienu izvirzīšana un izvērtēšana.

4.SEMINĀRS: Kompetenču izglītības mācību procesa plānošanas veidi.

PRAKTISKAIS DARBS: Mācību vides plānošana un veidošana. Rotaļnodarbību saraksta veidošana. Metodiķa dienasgrāmata. Pedagoģiskā procesa pārraudzība.

PATSTĀVĪGAIS DARBS, 4. STARPPĀRBAUDĪJUMS.

II. 3.Studiju darbs

1. Iepazīšanās ar metodiskajiem ieteikumiem studiju darba izstrādei. Izvēlēta temata precizēšana atbilstoši mācību priekšmeta/-u saturam (tostarp aktuālajiem audzināšanas satura jautājumiem) un konkrētam izglītojamo vecumposmam. (Pd8)

2. Studiju darba mērķa, uzdevumu un atslēgas vārdu precizēšana, satura plānošana (sadarbībā ar studiju darba vadītāju). (Pd12)

3. Zinātniskās literatūras aktualizēšana un salāgošana ar mācību priekšmeta (tostarp audzināšanas) saturu un izglītojamo vecumposmu. Darbs ar zinātniskajiem rakstiem starptautiskajās datu bāzēs. Metodiskās literatūras atlase, apkopošana un kritiska izvērtēšana. (Pd24)

4. Studiju darba teorētiskās daļas pilnveidošana: zinātniskās literatūras kritiska analīze un interpretēšana, patstāvīgu spriedumu veidošana. Diskusija ar studiju darba vadītāju/-iem. (Pd8)

5. Studiju darba metodiskās daļas izstrāde. Literatūras saraksta noformēšana un atsauču saskaņošana. (Pd16)

6. Diskusija par izstrādātā darba saturu ar studiju darba vadītāju. Teksta satura rediģēšana atbilstoši saņemtajiem ieteikumiem. (Pd8)

7. Studiju darba noformēšana un pētījuma rezultātu prezentācija: prezentācijas sagatavošana studiju darba aizstāvēšanai, piedalīšanās studiju darba aizstāvēšanā, prezentācijas demonstrēšana par savu izstrādāto darbu, iesaistīšanās diskusijā par studiju darbā aplūkoto izglītības problēmu. (Pd4)

L – lekcija

S – seminārs

P – praktiskais darbs

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Celma, D. (2006). *Vadītājs un vadīšana izglītībā*. Rīga: RaKa
2. Hansena, K.A. (2002). *Bērncentrētu grupu veidošana*. /Kirstena A. Hansena, Roksana K.Kaufmane, Keita Bērka Volša; Izglītības iniciatīvu centrs.
3. MK. (2018). *Noteikumi par valsts pamatzglītības standartu un pamatzglītības programmu paraugiem Nr. 747*. <https://likumi.lv/ta/id/303768>
4. MK. (2019). *Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem Nr.416*. <https://likumi.lv/ta/id/309597>
5. Namsone, D., Čakāne, L., Butkāviča, A. (2018). *Kompetenci attīstoša mācīšanās*. <https://www.siic.lv/petnieciba/ieteikumi-kompetenci-attistos-macisanas/>
6. Oliņa Z., Namsone D., France I., (2018). Mācīšanās lietpratībai./ LU Starpnozaru izglītības inovāciju centrs. www.siic.lv
7. Skola2030. (2017). *Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un pieejas apraksts*. <https://www.izm.gov.lv/images/aktualitates/2017/Skola2030Dokuments.pdf>

8. Šmite, A. (2004). Izglītības iestādes vadība. III daļa. /Pedagoģiskā padome. Metodiskais darbs. Pieredze. Rīga: RaKa
Papildus informācijas avoti
1. Bethere, D. (2013). <i>Pārejas posms pirmsskola-pamatskola</i> . Rīga: RaKa. 2. Dodge, D.T., Colker, L.J., & Heroma, C.(2002). <i>The Creative Curriculum for preschool</i> . Teaching Strategies, Washington, DC. 3. Geske, A., & Grīnfelds, A. (2006). <i>Izglītības pētniecība</i> . Rīga: LU Akadēmiskais apgāds 4. Hansena, K.A., Kaufmane, R.K., & Saifers, S. (2018). <i>Bērncentrētu grupu veidošana</i> . Rīga Pieejams: Izglītības Iniciatīvu Centrs. 5. Ivancova, K. (2019). <i>Dambretes spēle ir efektīvs līdzeklis bērnu prāta spēju attīstībai</i> . DPIP mājas lapā, 20.05.2019. 6. Ivancova, K. (2019). <i>Runājošās sienas rosina bērnu zinātkāri</i> . Publikācija elektroniskā žurnālā „Pirmsskolas izglītība” 2019. gada 31.janvārī, 10 lpp 7. Kukele, D.(2003). <i>Skolvadība. Pedagoģiskā procesa tiesiskie pamati</i> . Rīga: RaKa. 8. Mārtinsone, K. (sast.) (2011). <i>Ievads pētniecībā: stratēģijas, dizaini, metodes</i> . Rīga: RaKa. 9. Mārtinsone, K., Pipere, A., & Kamerāde, D. (2017). <i>Pētniecība: teorija un prakse</i> . Rīga: RaKa 10. Tankersley, D., (2016). <i>Kvalitatīva pedagoģija: zināšanas praksē. Kvalitatīvas pedagoģijas principi un to īstenošanas vadlīnijas</i> . Rīga: IIC Vilkaste, A. (2003). <i>Skolas ilgtspējīgas attīstības plānošana</i> , Rīga: RaKa. 11. Wengraf, T. (2001). <i>Qualitative Research Interviewing: Biographic Narrative and SemiStructured Methods</i> . London: SAGE Publications. 12. Wiersma, W., & Jurs, S. (2008). <i>Research Methods in Education: An Introduction</i> . Boston: Pearson.
Periodika un citi informācijas avoti
1. Birzleja, I. (2008). Metodiskā darba organizācija pirmsskolā. //Skolotājs, Nr.2. 2. <i>Educational Research</i> . Taylor & Francis. https://www.tandfonline.com/loi/rere20 3. <i>Domāt. Darīt. Zināt.</i> (2018, 2019). VISC. Pieejams: www.skola.2030 4. Informatīvajos un izglītojošos materiālos Skola2030 vietnē: http://www.skola2030.lv/lv/jaunumi/tag/musdieniga-izglitiba , http://www.skola2030.lv/lv/jaunumi/zinu-izdevums 5. <i>Metodiskie ieteikumi pirmsskolas mācību programmu īstenošanai</i> . (2016). Rīga: VISC. Pieejams: https://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/met_iet_pirmsk_prog_ist.pdf 6. <i>Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām</i> . (2018). Pieejams: https://likumi.lv 7. <i>Pirmsskolas mācību programma</i> . (2019). Pieejams: www.skola.2030 8. Vasiļevska, S. (2007). Metodiskā darba vadības procesa īpatnības pirmsskolas izglītības iestādē. //Pirmsskolas izglītība, Nr.4. 9. Darba izpildes plānošanas un vērtēšanas rokasgrāmata. (2011). Pieejams: https://nevis.mk.gov.lv/Uploads/EvaluationManual.e2754c1ba99d4480a522f515f9e07ba2.pdf ; https://ikvd.gov.lv/normativie-akti-un-attistibas-planosanas-dokumenti/ 10. Metodiskie ieteikumi profesionālās izglītības un vispārējās izglītības iestāžu pašvērtēšanai. (2015) Pieejams: viaa.gov.lv > library > files > original > 06_IKVD_Metod_iet_pasvertesana 11. Pirmsskolas izglītības iestādes attīstības iespējas. (2008). //Pirmsskolas izglītība, Nr.1. 12. <i>Laikraksts “Izglītība un kultūra”</i> 13. <i>e-Žurnāls „Skolas vārds”</i> 14. <i>e-Žurnāls „Pirmsskolas izglītība”</i> 15. <i>e-Žurnāls „Skolas psiholoģija” Žurnāls “Vecākiem”</i>

<i>Piezīmes</i>
Profesionālā bakalaura studiju programmas “ Sākumizglītības skolotājs ” B. daļas studiju kurss.
Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Pirmsskolas izglītības metodiskā darba vadība (Pirmsskolas izglītības metodiskā darba vadība. 3. studiju darbs)
Studiju kursa kods (DUIS)	
Zinātnes nozare	Pirmsskolas pedagoģija
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	32
<i>Lekciju stundu skaits</i>	4
<i>Semināru stundu skaits</i>	4
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	24
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	128
Kursa autors(-i)	
Mg.paed., lektore, Vineta Pole (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Dr. paed., docente Jeļena Badjanova (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. paed., docente Jeļena Badjanova	
Izglītības zinātņu maģistra grāds pedagoģijā, vieslektore Kristīna Ivancova	
Priekšzināšanas	
Pedagoģiskā procesa tiesiskie aspekti	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa ietvaros tiek veidota izpratne par pirmsskolas izglītības iestādes administratīvā darba struktūru, administratīvo darbu un darba plānošanu. Pilnveido vadības kompetenci, padziļina izpratni par pirmsskolas izglītības iestādes darbības tiesisko pamatu, pilnveido praktiskās iemaņas darbā ar normatīvajiem dokumentiem iestādes pedagoģiskās un saimnieciskās darbības plānošanā un nodrošināšanā.</p> <p>Studiju kursa ietvaros tiek izzināti pirmsskolas metodiķa darba pienākumi, darbības jomas un kompetences. Kursa laikā tiek apskatīta metodiskā darba organizācijas struktūra, darba organizācijas metodes un formas. Studiju laikā studenti apgūst metodiskā darba plānošanas prasmes un prasmi metodiskā darba izvērtēšanai.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Pilnveidot studentu prasmes patstāvīgi plānot, vadīt un izvērtēt pirmsskolas izglītības metodisko darbu. Nodrošināt teorētisko un praktisko pamatzināšanu apguvi pirmsskolas administratīvajā darbā, attīstot prasmes pirmsskolas izglītības iestādes administratīvā darba plānošanā.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Radīt izpratni par pirmsskolas izglītības iestādes administratīvo darbu. 2. Pārzināt un izprast pirmsskolas izglītības iestādes darbības reglamentējošos iekšējos normatīvos aktus, to izstrādes kārtību un savstarpējo saistību. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	

STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 4 st., semināri (S) – 4 st, praktiskie darbi (P) – 24 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 128 st.

1. Pirmsskolas izglītības iestādes administratīvā struktūra. (L1, S1, P4, Pd32)
2. Pirmsskolas izglītības iestādes darba plānošana. (L1, S1, P8, Pd32)
3. Metodiskā darba vadības process pirmsskolas izglītības iestādē. (L1, S1, P8, Pd32)
4. Metodiskā darba plānošana. (L1, S1, P4, Pd32)

L – lekcija

S – seminārs

P – praktiskais darbs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Zina izglītības iestādes pašnovērtējuma ziņojuma un attīstības plāna, gada darba plāna izstrādes pamatprincipus.
2. Pārzina metodiskā darba organizācijas struktūru un darba organizācijas metodes un formas.
3. Pārzina pirmsskolas izglītības pedagoģiskā procesa reglamentējošos normatīvos dokumentus.

PRASMES:

4. Prot plānot un izvērtēt pirmsskolas izglītības iestādes administratīvo darbu.
5. Prot strādāt ar pirmsskolas izglītības iestādes darbības reglamentējošiem normatīviem aktiem.
6. Prot plānot un izvērtēt metodisko darbu.

KOMPETENCE:

7. Spēj patstāvīgi veidot izglītības iestādes pašnovērtējuma ziņojumu un attīstības plānu, gada darba plānu.
8. Spēj patstāvīgi izstrādāt izglītības iestādes pedagoģisko, metodisko darba plānu un vadīt metodisko darbu.
9. Spēj izvērtēt savu un pedagogu pedagoģisko kompetenci.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgā darba tēmas (starppārbaudījumi):

1. Pirmsskolas izglītības iestādes darbības analīze. Attīstības plāna pamatjomas

Patstāvīgā darba uzdevumi:

- Veikt pirmsskolas izglītības iestādes SVID (SWOT) analīzi.
- Izstrādāt attīstības plānu pedagoģiski metodiskā darba jomās. Veikt tā izstrādes pamatojumu un analīzi.

Sasniedzamais rezultāts: 1., 4., 7.

2. Pedagoģiskā profesionālā kompetence.

Patstāvīgā darba uzdevumi:

- Videomateriāla “Skolotāja loma pirmsskolā un Kā mainīsies mācību pieeja pirmsskolās? Skolotāja lomas maiņa” (www.Skola2030) patstāvīga noskatīšanās, refleksijas izstrāde.
- Patstāvīgi izstrādāt un prezentēt konsultāciju/ praktikumu pēc pašu izvēlētas tēmas.

Sasniedzamais rezultāts: 2., 6., 8.

3. Pedagoģiskā procesa organizācijas normatīvie dokumenti.

Patstāvīgā darba uzdevumi:

- Patstāvīgi iepazīties ar pirmsskolas izglītība vadlīnijām un izglītības programmām.
- Izstrādāt audzināšanas 3 gadu darba plānu un plānu vienam mācību gadam.
- Izstrādāt izglītojamo sasniegumu vērtēšanas kārtību.

Sasniedzamais rezultāts: 3.,5.,8.

4. Mācību procesa plānošana.

Patstāvīgā darba uzdevumi:

- Izstrādāt mēneša tematisko plānu.
- Izstrādāt nedēļas tematisko plānu.

Sasniedzamais rezultāts: 2.,6.,8.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot studējošo darbu seminārnodarbībās, praktiskajās nodarbībās un starppārbaudījumus visa studiju kursa norises laikā:

- 1) Studējošo darbs seminārnodarbībās un praktiskajās nodarbībās – 30%.
- 2) Starppārbaudījumi – 50%.

Noslēguma pārbaudījuma veids: eksāmens – 20%.

Noslēguma pārbaudījumu studenti kārto tikai tad, ja ir kārtoti visi starppārbaudījumi.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1. starppārbaudījums	+			+			+		
2. starppārbaudījums		+				+		+	
3. starppārbaudījums			+		+			+	
4. starppārbaudījums		+				+		+	
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Pirmsskolas izglītības iestādes administratīvā struktūra. (L1, S1, P4, Pd32)

1.LEKCIJA: Pirmsskolas izglītības iestādes darbības tiesiskais pamats un reglamentējošie iekšējie normatīvie akti.

1.SEMINĀRS: Pirmsskolas izglītības iestādes administratīvās struktūras izpēte interneta resursos un normatīvajos dokumentos. Diskusija

PRAKTISKAIS DARBS: Administrācijas darba mērķi un uzdevumi. Ko nozīmē “mūsdienīga” administrācija.

PATSTĀVĪGAIS DARBS, 1. STARPPĀRBAUDĪJUMS.

2. Pirmsskolas izglītības iestādes darba plānošana. (L1, S1, P8, Pd32)

2.LEKCIJA: Vadības komandas pamatnoteikumi.

2.SEMINĀRS: Izglītības iestādes pašnovērtējums.

PRAKTISKAIS DARBS: Attīstības plāns. Attīstības plāna izstrādes prasības. Plānošanas posmi. Attīstības plāna pamatjomas. Izglītības iestādes gada plāns. Pedagoģiskā darba plāns. Struktūra un saturs.

PATSTĀVĪGAIS DARBS, 2. STARPPĀRBAUDĪJUMS.

3. Metodiskā darba vadības process pirmsskolas izglītības iestādē. (L1, S1, P8, Pd32)

3.LEKCIJA: Pirmsskolas metodiķa darba pienākumi/amata apraksts. Metodiķa darbības jomas un kompetences.

3.SEMINĀRS: Pedagoģiskā procesa organizācijas normatīvie dokumenti.

PRAKTISKAIS DARBS: Metodiskā darba saturs. Metodiskā darba organizācijas struktūra, metodes un formas. Pedagoģiskās padomes nolikums, pedagoģiskās padomes sēde, tās vadīšana, protokols. Pedagogu profesionālās kompetences pilnveide. Metodiskā darba analīze.

PATSTĀVĪGAIS DARBS, 3 STARPPĀRBAUDĪJUMS.

4. Metodiskā darba plānošana. (L1, S1, P4, Pd32)

4.LEKCIJA: Metodiskā darba virzieni iestādes attīstības un gada darba plānā. Mācību gada galveno virzienu izvirzīšana un izvērtēšana.

4.SEMINĀRS: Kompetenču izglītības mācību procesa plānošanas veidi.

PRAKTISKAIS DARBS: Mācību vides plānošana un veidošana. Rotaļnodarbību saraksta veidošana. Metodiķa dienasgrāmata. Pedagoģiskā procesa pārraudzība.

PATSTĀVĪGAIS DARBS, 4. STARPPĀRBAUDĪJUMS.

L – lekcija

S – seminārs

P – praktiskais darbs

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Celma, D. (2006). *Vadītājs un vadīšana izglītībā*. Rīga: RaKa
2. Šmite, A. (2004). Izglītības iestādes vadība. III daļa. */Pedagoģiskā padome. Metodiskais darbs. Pieredze*. Rīga: RaKa
3. Hansena, K.A. (2002). *Bērncentrētu grupu veidošana*. /Kirstena A. Hansena, Roksana K.Kaufmane, Keita Bērka Volša; Izglītības iniciatīvu centrs.

Papildus informācijas avoti

1. Bethere, D. (2013). *Pārejas posms pirmsskola-pamatskola*. Rīga: RaKa.
2. Dodge, D.T., Colker, L.J., & Heroma, C.(2002). *The Creative Curriculum for preschool*. Teaching Strategies, Washington, DC.
3. Hansena, K.A., Kaufmane, R.K., & Saifers, S. (2018). *Bērncentrētu grupu veidošana*. Rīga Pieejams: Izglītības Iniciatīvu Centrs.
4. Ivancova, K. (2019). *Dambretes spēle ir efektīvs līdzeklis bērnu prāta spēju attīstībai*. DPIP mājas lapā, 20.05.2019.
5. Ivancova, K. (2019). *Runājošās sienas rosina bērnu zinātkāri*. Publikācija elektroniskā žurnālā „Pirmsskolas izglītība” 2019. gada 31.janvārī, 10 lpp
6. Kukele, D.(2003). *Skolvadība. Pedagoģiskā procesa tiesiskie pamati*. Rīga: RaKa.
7. Tankersley, D., (2016). *Kvalitatīva pedagoģija: zināšanas praksē. Kvalitatīvas pedagoģijas principi un to īstenošanas vadlīnijas*. Rīga: IIC Vilkaste, A. (2003). *Skolas ilgtspējīgas attīstības plānošana*, Rīga: RaKa.

Periodika un citi informācijas avoti

1. Birzleja, I. (2008). Metodiskā darba organizācija pirmsskolā. // *Skolotājs*, Nr.2.
2. *Domāt. Darīt. Zināt.* (2018, 2019). VISC. Pieejams: www.skola.2030

3. *Metodiskie ieteikumi pirmsskolas mācību programmu īstenošanai.* (2016). Rīga: VISC.
Pieejams:
https://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/met_iet_pirmsk_prog_ist.pdf
4. *Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām.* (2018). Pieejams: <https://likumi.lv>
5. *Pirmsskolas mācību programma.* (2019). Pieejams: www.skola.2030
6. Vasiļevska, S. (2007). Metodiskā darba vadības procesa īpatnības pirmsskolas izglītības iestādē. // *Pirmsskolas izglītība*, Nr.4.
7. Darba izpildes plānošanas un vērtēšanas rokasgrāmata. (2011). Pieejams:
<https://nevis.mk.gov.lv/Uploads/EvaluationManual.e2754c1ba99d4480a522f515f9e07ba2.pdf>; <https://ikvd.gov.lv/normativie-akti-un-attistibas-planosanas-dokumenti/>
8. Metodiskie ieteikumi profesionālās izglītības un vispārējās izglītības iestāžu pašvērtēšanai. (2015) Pieejams: viaa.gov.lv › library › files › original › 06 IKVD Metod_iet_pasvertesana
9. Pirmsskolas izglītības iestādes attīstības iespējas. (2008). // *Pirmsskolas izglītība*, Nr.1.
10. *Laikraksts "Izglītība un kultūra"*
11. *e-Žurnāls „Skolas vārds”*
12. *e-Žurnāls „Pirmsskolas izglītība”*
13. *e-Žurnāls „Skolas psiholoģija”*

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas “**Sākumizglītības skolotājs**” B. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

<i>Studiju kursa nosaukums</i>	3. studiju darbs (Pirmsskolas izglītības metodiskā darba vadība. 3. studiju darbs)
<i>Studiju kursa kods (DUIS)</i>	
<i>Zinātnes nozare</i>	Izglītības zinātnes
<i>Kursa līmenis</i>	2
<i>Kredītpunkti</i>	2
<i>ECTS kredītpunkti</i>	3
<i>Kopējais kontaktstundu skaits</i>	-
<i>Lekciju stundu skaits</i>	-
<i>Semināru stundu skaits</i>	-
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	-
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studenta patstāvīgā darba stundu skaits</i>	80
<i>Kursa izstrādātājs (-i)</i>	
Dr. paed. docente Sandra Zariņa (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Dr.paed. docente Jeļena Badjanova (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
<i>Kursa docētājs(-i)</i>	
Visi programmas īstenošanā iesaistītie docētāji	
<i>Priekšzināšanas</i>	
Pētniecība izglītībā. 1.studiju darbs	
<i>Studiju kursa anotācija</i>	
<p>KURSA MĒRĶIS: Attīstīt topošo skolotāju profesionālo kompetenci pētniecībā balstītas pedagoģiskās darbības veikšanai atbilstoši <i>Skolotāja profesijas standarta</i> prasībām un saskaņā ar lietpratības pieeju un izglītības saturu, izstrādājot atbalsta materiālus mācību priekšmetā un/vai audzināšanas darbā nozīmīgu jautājumu risināšanai atbilstoši izvēlēta moduļa saturam.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Attīstīt topošo pedagogu pašvadītas mācīšanās prasmi, plānojot studiju darba izstrādes procesu un struktūru, pastāvīgi reflektējot par to un veicot nepieciešamās izmaiņas sākotnējā darba plānā un saturā. 2) Pilnveidot studējošo prasmi apkopot, analizēt, kritiski izvērtēt, adaptēt un patstāvīgi izstrādāt izglītības pētījumos pamatotu, lietpratībā balstītu un izglītojamo vecumposma īpatnībām un vajadzībām atbilstošu mācību saturu un/vai metodiskos materiālus mācību priekšmetā un/vai audzināšanas darbā. 3) Pilnveidot studējošo prasmi prezentēt izstrādāto darbu, pašvērtēt un savstarpēji vērtēt pēc noteiktiem kritērijiem, formulējot tā stiprās puses, trūkumus un savas kompetences pilnveides iespējas. 	
<i>Studiju kursa kalendārais plāns</i>	

Individuāls darbs, konsultācijas un sadarbība ar darba zinātnisko vadītāju. Studējošā virzītās, izglītībā aktuālas un mācību jomas saturam atbilstošās tēmas patstāvīga padziļināta izpēte, zinātniskā vadītāja/-u pārraudzībā sagatavojot studiju darba teorētisko un metodisko daļu, prezentāciju un to aizstāvēt.

Studiju darba izstrāde notiek vienlaicīgi ar izvēles moduļa satura apguvi: mācību priekšmetu metodikas studiju kursu ietvaros studējošajiem tiek nodrošināts papildus atbalsts darba izstrādē.

8. Iepazīšanās ar metodiskajiem ieteikumiem Studiju darba izstrādei. Izvēlēta temata precizēšana atbilstoši mācību priekšmeta/-u saturam (tostarp aktuālajiem audzināšanas satura jautājumiem) un konkrētam izglītojamo vecumposmam. Pd8
9. Studiju darba mērķa, uzdevumu un atslēgas vārdu precizēšana, satura plānošana. Pd12
10. Zinātniskās literatūras aktualizēšana un salāgošana ar mācību priekšmeta (tostarp audzināšanas) saturu un izglītojamo vecumposmu, metodiskās literatūras atlase, apkopošana un kritiska izvērtēšana. Pd24
11. Studiju darba teorētiskās daļas pilnveidošana. Pd8
12. Studiju darba metodiskās daļas izstrāde. Literatūras saraksta noformēšana un atsauču saskaņošana. Pd16
13. Diskusija par izstrādātā darba saturu. Teksta satura rediģēšana atbilstoši saņemtajiem ieteikumiem. Pd8
14. Studiju darba noformēšana un pētījuma rezultātu prezentācija. Pd4

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS

1. Izprot zinātniskā darba struktūras un uzbūves, metodoloģijas izstrādes pamatprincipus.

PRASMES

2. Prot plānot padziļinātu izvēlēta temata teorētisko aspektu izpēti, balstoties uz izglītības zinātnē un tai radnieciskajās jomās veiktajiem pētījumiem.
3. Prot atlasīt, izvērtēt, adaptēt un veidot teorētiskajās atziņās balstītu, mācību priekšmeta (tostarp audzināšanas) saturam un izglītojamo vecumposma un individuālajām īpatnībām atbilstošu mācību un metodiskos materiālus.
4. Pilnveido prasmes noformēt izstrādāto darbu atbilstoši ieteikumiem, prezentēt metodiskos materiālus un diskutēt par tiem.

KOMPETENCE

5. Prot plānot, veikt un apkopot izglītības teorētisko pētījumu procesā iegūto informāciju, izmantot to, lai veidotu metodisko materiālu izmantošanai pedagoģiskā procesa īstenošanai mācību priekšmetā (tostarp audzināšanas darbā).
6. Demonstrē darba izstrādes procesā pašvadītas mācīšanās, sadarbības, publiskas uzstāšanās, diskutēšanas un informācijas tehnoloģiju lietošanas prasmes.

<p>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</p> <p>Patstāvīgais darbs sadarbībā ar studiju darba vadītā. (80 stundas)</p> <p>Patstāvīgie uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Iepazīšanās ar metodiskajiem ieteikumiem studiju darba izstrādei. 2) Izvēlēta studiju darba temata, mērķa, uzdevumu un atslēgas vārdu precizēšana, satura plānošana. 3) Zinātniskās literatūras aktualizēšana un salāgošana ar mācību priekšmeta saturu un izglītojamo vecumposmu, metodiskās literatūras atlase, apkopošana un kritiska izvērtēšana. 4) Studiju darba teorētiskās daļas pilnveidošana. 5) Studiju darba metodiskās daļas izstrāde. 6) Literatūras saraksta noformēšana un atsauču saskaņošana. 7) Studiju darba pilnveide atbilstoši studiju darba vadītāja ieteikumiem. 8) Studiju darba noformēšana, prezentācijas sagatavošana un rezultātu prezentācija.
<p>Prasības kredītpunktu iegūšanai</p> <p>Noslēguma pārbaudījums - eksāmens: Studiju darba iesniegšana noteiktajā termiņā un atbilstošajā kvalitātē, tā sekmīga aizstāvēšana.</p> <p>Studiju darba vērtēšanas kritēriji:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Studiju darba temata aktualitātes pamatojums, zinātnisko kategoriju (mērķis, uzdevumi, atslēgas vārdi) definējums. 10% 2. Zinātniskās literatūras analīze, kritiska izvērtēšana, iegūtās informācijas apkopošana un interpretēšana. 20% 3. Metodisko izstrādņu nozīmība darbā izvirzītās problēmas risināšanai, saskaņotība ar lietpratībā balstītās pieejas un satura pamatprincipiem mācību priekšmetā, atbilstība izglītojamo vecumposmam un vajadzībām. 30% 4. Secinājumu kvalitāte, to praktiskas izmantošanas iespējas mācību priekšmetā aktuālo problēmu risināšanai. 10% 5. Bibliogrāfisko avotu kvalitāte (aktualitāte, atbilstība pētāmajai problēmai, zinātniskais nozīmīgums). 10% 6. Darba valoda: zinātniskā stila izmantošana, ortogrāfijas un interpunkcijas normu ievērošana. 10% 7. Darba tehniskais noformējums. 10% 8. Studiju darba prezentēšana, iesaistīšanās diskusijā par darba saturu. 10% <p>STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI</p> <p>Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.</p>
<p>Kursa saturs</p> <p>Studiju darbs ir pētniecisks darbs, kas tiek izstrādāts atbilstoši HSZF Izglītības un psiholoģijas katedras metodiskajiem ieteikumiem.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Iepazīšanās ar metodiskajiem ieteikumiem studiju darba izstrādei. Izvēlēta temata precizēšana atbilstoši mācību priekšmeta/-u saturam (tostarp aktuālajiem audzināšanas satura jautājumiem) un konkrētam izglītojamo vecumposmam. Pd8 2. Studiju darba mērķa, uzdevumu un atslēgas vārdu precizēšana, satura plānošana (sadarbībā ar studiju darba vadītāju). Pd12

<p>3. Zinātniskās literatūras aktualizēšana un salāgošana ar mācību priekšmeta (tostarp audzināšanas) saturu un izglītojamo vecumposmu. Darbs ar zinātniskajiem rakstiem starptautiskajās datu bāzēs. Metodiskās literatūras atlase, apkopošana un kritiska izvērtēšana. Pd24</p> <p>4. Studiju darba teorētiskās daļas pilnveidošana: zinātniskās literatūras kritiska analīze un interpretēšana, patstāvīgu spriedumu veidošana. Diskusija ar studiju darba vadītāju/-iem. Pd8</p> <p>5. Studiju darba metodiskās daļas izstrāde. Literatūras saraksta noformēšana un atsauču saskaņošana. Pd16</p> <p>6. Diskusija par izstrādātā darba saturu ar studiju darba vadītāju. Teksta satura rediģēšana atbilstoši saņemtajiem ieteikumiem. Pd8</p> <p>7. Studiju darba noformēšana un pētījuma rezultātu prezentācija: prezentācijas sagatavošana studiju darba aizstāvēšanai, piedalīšanās studiju darba aizstāvēšanā, prezentācijas demonstrēšana par savu izstrādāto darbu, iesaistīšanās diskusijā par studiju darbā aplūkoto izglītības problēmu. Pd4</p> <p><i>Pd – patstāvīgais darbs</i></p>
<p><i>Obligāti izmantojamie informācijas avoti</i></p> <p>1. MK. (2018). <i>Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem Nr. 747</i>. https://likumi.lv/ta/id/303768</p> <p>2. MK. (2019). <i>Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem Nr.416</i>. https://likumi.lv/ta/id/309597</p> <p>3. Namsone, D., Čakāne, L., Butkēviča, A. (2018). <i>Kompetenci attīstoša mācīšanās</i>. https://www.siic.lu.lv/petnieciba/ieteikumi-kompetenci-attistosa-macisanas/</p> <p>3. Oliņa Z., Namsone D., France I., (2018). Mācīšanās lietpratībai./ LU Starpnozaru izglītības inovāciju centrs. www.siic.lu.lv</p> <p>4. Skola2030. (2017). <i>Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un pieejas apraksts</i>. https://www.izm.gov.lv/images/aktualitates/2017/Skola2030Dokuments.pdf</p>
<p><i>Papildus informācijas avoti</i></p> <p>1. Geske, A., & Grīnfelds, A. (2006). <i>Izglītības pētniecība</i>. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.</p> <p>2. Mārtinsone, K. (sast.) (2011). <i>Ievads pētniecībā: stratēģijas, dizaini, metodes</i>. Rīga: RaKa.</p> <p>3. Mārtinsone, K., Pipere, A., & Kamerāde, D. (2017). <i>Pētniecība: teorija un prakse</i>. Rīga: RaKa</p> <p>4. Wengraf, T. (2001). <i>Qualitative Research Interviewing: Biographic Narrative and SemiStructured Methods</i>. London: SAGE Publications.</p> <p>5. Wiersma, W., & Jurs, S. (2008). <i>Research Methods in Education: An Introduction</i>. Boston: Pearson.</p>
<p><i>Periodika un citi informācijas avoti</i></p> <p>1. <i>Educational Research</i>. Taylor & Francis. https://www.tandfonline.com/loi/rere20</p> <p>2. Informatīvajos un izglītojošos materiālos Skola2030 vietnē: http://www.skola2030.lv/lv/jaunumi/tag/musdieniga-izglitiba, http://www.skola2030.lv/lv/jaunumi/zinu-izdevums</p> <p>3. <i>Laikraksts "Izglītība un kultūra"</i></p> <p>4. <i>Žurnāls "Skolas Vārds"</i></p> <p>5. <i>Žurnāls "Pirmsskolā", "Pirmsskolas izglītība"</i></p> <p>6. <i>Žurnāls "Skolas Psiholoģija"</i></p> <p>7. <i>Žurnāls "Vecākiem"</i></p>
<p><i>Piezīmes</i></p> <p>Profesionālā bakalaura studiju programmas „Sākumizglītības skolotājs” B daļas studiju kurss.</p> <p>Kurss tiek docēts latviešu valodā.</p>

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Sadarbības formas pirmsskolas izglītības iestādē un starpinstitucionālā sadarbība
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP040
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
<i>Lekciju stundu skaits</i>	4
<i>Semināru stundu skaits</i>	8
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	4
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	64
Kursa autors(-i)	
Dr. paed, profesore Alīda Samuseviča (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.philol., profesore Dzintra Iliško Dr. psych., docente Aļona Korniševa	
Priekšzināšanas	
Izglītības vadība	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kurss piedāvā izprast sadarbības pedagoģijas principus un sadarbības formas pirmsskolas izglītības iestādē, akcentējot sadarbību un mijietekmi vairākos līmeņos – pedagogs – bērns; pedagogs – pedagogs; pedagogs – vecāks; pedagogs – sabiedrība. Izzinātas sadarbības formas un to realizācija pirmsskolas izglītības praksē. Studiju kursa ietvaros studējošie attīstītīs savu profesionālo kompetenci starpinstitucionālās sadarbības organizācijas praksē, pilnveidojot pirmsskolas izglītības iestādes darbības un sabiedrībai sniegto pakalpojumu kvalitāti.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Pilnveidot studējošo izpratni par sadarbības formām, risinot pedagoģiskus, metodiskus un sociālus jautājumus, un attīstīt profesionālo kompetenci starpinstitucionālās sadarbības efektīvai organizācijai pedagoģiskajā praksē.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izzināt sadarbības būtības filozofiskos, pedagoģiskos, sociālos aspektus un realizācijas principus pirmsskolas izglītības praksē. 2. Apgūt grupas dalībnieku sadarbības dinamikas virzību un to izpēti dažādos mijiedarbības līmeņos. 3. Pilnveidot zināšanas par starpinstitucionālo sadarbību organizācijas kultūras kontekstā. 4. Attīstīt profesionālās darbības prasmes starpinstitucionālās sadarbības plānošanā un organizēšanā. 5. Pilnveidot prasmes organizatorisko šķēršļu mazināšanā, orientējoties uz klientu vajadzībām pirmsskolas izglītības iestādes darbībā. 6. Apgūt starpinstitucionālās sadarbības dalībnieku motivācijas stratēģijas un to īstenošanu praksē. 	

Studiju kursa kalendārais plāns

1. Sadarbības raksturojums, filozofiskais, pedagoģiskais un sociālais pamatojums. (L1, Pd16)
2. Sadarbības pamatprincipi. Sadarbības pamatprincipu izpēte. (S2, P1)
3. Grupu attīstības dinamika. (S2)
4. Sadarbības formas, to izvēles nosacījumi. (S2)
5. Starpinstitucionālā sadarbība pirmsskolas izglītības iestādes darbā. (L1, Pd16)
6. Pirmsskolas izglītības iestādes vajadzību diagnosticēšana starpinstitucionālās sadarbības plānošanai. (S1, P1, Pd8)
7. Starpinstitucionālās sadarbības instrumenti praksē. (L1, S1, Pd8)
8. Sadarbības kultūras veicināšana: uz sadarbību vērsta uzvedības modelēšana un koordinēšana. (P1, Pd8)
9. Starpinstitucionālās sadarbības stratēģijas izstrāde un realizācija praksē. (L1)
10. Starpinstitucionālās sadarbības modeļa izstrāde. (P1, Pd8)

L – lekcija

S – seminārs

P – praktiskais darbs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti**ZINĀŠANAS:**

1. Izprot sadarbības pedagoģijas principus un sadarbības formas.
2. Pārzina starpdisciplinārās sadarbības plānošanas un organizēšanas specifiku.

PRASMES:

3. Nosaka un pamato pirmsskolas izglītības darbības jomas, kur nepieciešama starpinstitucionālā sadarbība.
4. Izstrādā pirmsskolas izglītības iestādes vajadzību shēmu.
5. Piesaista nepieciešamos potenciālos sadarbības partnerus.

KOMPETENCE:

6. Spēj uztvert un analizēt sadarbības grupu/ dalībnieku attīstības dinamiku.
7. Spēj vadīt sociālo prasmju apguves un pilnveides procesu grupu darbā.
8. Spēj modelēt un novērtēt starpinstitucionālo sadarbību.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgais darbs paredzēts lekciju, semināru un praktisko darbu noslēgumā un ir saistīts ar analizēto tematu, kā arī ar darba vidē, t.i. izglītības iestādē novēroto. Patstāvīgais darbs ietver literatūras avotu analīzi, pētnieciskās darbības plānošanu un īstenošanu, datu analīzi un interpretāciju.

Studējošie patstāvīgā darba ietvaros veic 1. un 2. starppārbaudījumu.

1. STARPPARBAUDĪJUMA ietvaros studējošie veic X pirmsskolas izglītības darbības izpēti, nosakot pirmsskolas izglītības darbības jomas, kur nepieciešama starpinstitucionālā sadarbība.

Prasības starppārbaudījuma nokārtošanai:

- 1) Izvēlēties konkrētu X pirmsskolas izglītības darbības jomu. Argumentēt savu izvēli.
- 2) Sagatavot X pirmsskolas izglītības darbības izpēti plānojumu, izvirzot sasniedzamos mērķus, uzdevumus, definējot vērtēšanas veidus un izstrādājot vērtēšanas kritērijus.
- 3) Prezentēt sava izvēlēta temata plānojumu grupā.

2. STARPPĀRBAUDĪJUMA ietvaros studējošie veic X pirmsskolas izglītības darbības analīzi, intervējot pirmsskolas izglītības iestādes vadītāju par starpinstitucionālās sadarbību.

Prasības starppārbaudījuma nokārtošanai:

- 1) Analizēt X pirmsskolas izglītības darbības izpēti.
- 2) Identificēt starpinstitucionālo sadarbību.
- 3) Prezentēt savus secinājumus grupā.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot studējošo darbu seminārnodarbībās, starppārbaudījumus visa kursa norises laikā, kā arī noslēguma pārbaudījumu. Noslēguma pārbaudījumu studenti drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1. Studējošo darbs seminārnodarbībās – 30%

2. STARPPĀRBAUDĪJUMI:

1. *starppārbaudījums*. X pirmsskolas izglītības darbības izpēte – 20%:

- 1) pirmsskolas izglītības darbības jomas, kur nepieciešama starpinstitucionālā sadarbība, diagnosticēšana;
- 2) aktuālo pirmsskolas izglītības iestādes vajadzību shēmas izveidošana;
- 3) nepieciešamo potenciālo sadarbības partneru noskaidrošana.

2. *starppārbaudījums*. X pirmsskolas izglītības darbības analīze – 20%:

- 1) intervijas par starpinstitucionālās sadarbību izstrādi;
- 2) pirmsskolas izglītības iestādes vadītāja intervēšana par starpinstitucionālās sadarbību un tās iespējām;
- 3) datu analīze un interpretācija.

3. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: eksāmens – 30%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1. starppārbaudījums	+	+	+	+	+				
2. starppārbaudījums						+	+	+	+
3. eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Sadarbības raksturojums, filozofiskais, pedagoģiskais un sociālais pamatojums. (L1, Pd16)

LEKCIJA: Sadarbības raksturojums, filozofiskais, pedagoģiskais un sociālais pamatojums.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Pirmsskolas izglītības sadarbība ar dažādām institūcijām. Sadarbības formu, veidu, satura, sadarbības dinamikas un rezultātu ar pašvaldības institūcijām, NVO, vecākiem, sabiedriskajām organizācijām izpēte.

2. Sadarbības pamatprincipi. Sadarbības pamatprincipu izpēte. (S2, P1)

SEMINĀRS: Sadarbības pamatprincipi. Sadarbības pamatprincipu izpēte: pozitīvi savstarpējā atkarība, individuālā atbildība, tiešā saskarsme, sociālās prasmes, vērtēšana.

PRAKTISKAIS DARBS: Pamatprincipu realizācija, organizējot darbu grupās.

3. Grupu attīstības dinamika. (S2)

SEMINĀRS: Grupu attīstības dinamika: kooperatīvā grupa, sadarbīgā grupa, pārveidojošā grupa.

4. Sadarbības formas, to izvēles nosacījumi. (S2)

SEMINĀRS: Sadarbības formas un to izvēles nosacījumi. Sociālo prasmju aspekts sadarbībā.

5. Starpinstitucionālā sadarbība pirmsskolas izglītības iestādes darbā. (L1, Pd16)

LEKCIJA: Starpinstitucionālā sadarbība pirmsskolas izglītības iestādes darbā: aktualitāte un nepieciešamība, vērtīborientētas organizācijas darbība, sadarbības kultūra (saskarsmes līmeņi, veidošana un struktūra).

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Pirmsskolas izglītības sadarbība ar dažādām institūcijām. Rekomendāciju izstrāde sadarbības un sadarbībā izmantojamo formu dažādošanai un pilnveidei.

6. Pirmsskolas izglītības iestādes vajadzību diagnosticēšana starpinstitucionālās sadarbības plānošanai. (S1, P1, Pd8)

SEMINĀRS: Pirmsskolas izglītības iestādes vajadzību diagnosticēšana starpinstitucionālās sadarbības plānošanai: fokusēšanās uz klientu vajadzībām, saistība ar ārējiem partneriem, labās prakses piemēru analīze.

PRAKTISKAIS DARBS: Starpinstitucionālās sadarbības labās prakses piemēru analīze.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: X pirmsskolas izglītības darbības izpēte. Pirmsskolas izglītības darbības jomu, kur nepieciešama starpinstitucionālā sadarbība, diagnosticēšana.

7. Starpinstitucionālās sadarbības instrumenti praksē. (L1, S1, Pd8)

LEKCIJA: Starpinstitucionālās sadarbības instrumenti praksē: komandas efektivitātes nodrošināšana, sociālās līdzdalības un atbildības veicināšana, elastīguma attīstīšana, konkurētspējas veicināšana, profesionālās dažādības akceptēšana un iesaistīšana, uz uzticību balstītu kopienu aktualizēšana, darbinieku iesaiste un motivēšana virtuālās līdzdalības izmantošana.

SEMINĀRS: Starpinstitucionālās sadarbības instrumentu analīze.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: X pirmsskolas izglītības darbības izpēte. Aktuālo pirmsskolas izglītības iestādes vajadzību shēmas izveide un nepieciešamo potenciālo sadarbības partneru noskaidrošana.

8. Sadarbības kultūras veicināšana: uz sadarbību vērstas uzvedības modelēšana un koordinēšana. (P1, Pd8)

PRAKTISKAIS DARBS: Sadarbības kultūras veicināšana: uz sadarbību vērstas uzvedības modelēšana, koordinēšana, darba spēju veicināšana, socializācija un tīkla veidošanas metodes pāreja no vienošanās un sadarbību.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: X pirmsskolas izglītības darbības analīze. Intervijas par starpinstitucionālās sadarbības izpēti praksē izstrāde.

9. Starpinstitucionālās sadarbības stratēģijas izstrāde un realizācija praksē. (L1)

LEKCIJA: Starpinstitucionālās sadarbības stratēģijas izstrāde un realizācija praksē.

10. Starpinstitucionālās sadarbības modeļa izstrāde. (P1, Pd8)

PRAKTISKAIS DARBS: Starpinstitucionālās sadarbības modeļa izstrāde.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: X pirmsskolas izglītības darbības analīze. Pirmsskolas izglītības iestādes vadītāja intervēšana par starpinstitucionālās sadarbību un tās iespējām.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Barets, R. (2008). *Vērtīborientētas organizācijas izveide*. Rīga: Biedrība "Domas spēks".
2. *Efektīva komunikācija* (2006). Rīga: Lietišķās informācijas dienests.
3. Javier Calvo de Mora, & Kerry J. Kennedy (2019). *Schools and Informal Learning in a Knowledge-Based World*. London: Routledge
4. Heske, U.(2007). *Darbs komandā*. Rīga: Zvaigzne ABC.
5. *Lēmumu pieņemšana*. (2007). Rīga: Lietišķās informācijas dienests.
6. *Sadarbība uzņēmumā* (2011). Rīga: Lietišķās informācijas dienests.
7. Siegel, D. (2010). *Organizing for social partnership. Higher education in cross sectoral collaboration*. London: Routledge
8. Scully, P. Michele, L. Stites, Roberts-King H., Chandler H. B. (2018). *Families, schools, and communities: Building partnerships for educating children (7th Ed.)*. Wadsworth.

Papildus informācijas avoti

1. Cohen, E. (1994). *Designing group work. Strategies for the heterogeneous classroom*. Columbia University, NY & London: Teachers College.
<https://static1.squarespace.com/static/5ca62b199b8fe82b4ab0155f/t/5ca7b86a8a26cd0001a20b7e/1554495599678/elizabeth-cohen-rachel-lotan-designing-groupwork-2014.pdf>
2. Fulans M. (1999). *Pārmaiņu spēki*. Rīga: Zvaigzne ABC.
3. Hodžsone, Dž. (2001). *Līdzvērtīgs sarunu partneris*. Rīga: Turība.
4. Iliško, Dz., Kacane, I., & Badjanova, J. (2021). Emotional and social challenges of the Covid-19 pandemic: Teacher's perspectives on pupils' needs. *Proceedings of EDULEARN21 Conference 5th-6th July 2021*, (pp. 3316-3321). ISBN: 978-84-09-31267-2, ISSN: 2340-1117, doi: 10.21125/edulearn.2021.0706
5. *Mācīsimies sadarbojoties*. (1998). L.Grīgules un I.Silovas red. Rīga: Mācību grāmata.
6. Myers, D.G. (2013). *Psychology*. 10 th edition. New York: Worth Publishers.
<http://www.doralacademyprep.org/ourpages/auto/2016/4/2/44580505/Myers%2010th%20editio n.pdf>
7. Miķelsons, I. & Odiņa, I. (2011). Inservice courses as a means for regenerating teachers' community. In: *Pedagoģija: teorija un prakse VI: Izglītība un pilsoniskā sabiedrība*. Zinātnisko rakstu krājums. Liepāja: LiePA. 488.-498.lpp. <https://dom.lndb.lv/data/obj/765920.html>
8. Pipere, A., Iliško, Dz., & Mičule, I. (2015). Ilgtspējīga attīstība – no zināšanām uz darbību. Palīgs skolām un skolotājiem. Daugavpils: DU Akadēmiskais apgāds "Saule".
9. Salīte, I., & Iliško, D., Kravale-Pauliņa, M., Fjodorova, I., Oļehnoviča, E., Akmene, V., & Ostrovska, I. (2018). Curriculum handbook. Education for sustainable development in educational processes: approaches and methods. Available: <http://metesd.eu/Handbook%20final%20version.pdf>
10. Sundth, S., Kravale Pauliņa, M., Oļehnoviča, E., Fjodorova, I., & Iliško, Dz. (2021). Organizing Sustainable Professional Teacher Training at the regional level: Examples from Sweden and Latvia. *EDULEARN21 Proceedings of the 13th International Conference on Education and New Learning Technologies. 5th - 6th of July*, (pp.3043-3049), ISBN: 978-84-09-31267-2
11. Ušča S., Vanaga, A., Iliško, Dz., Badjanova, J., & Zariņa, S. (2020). Socio-emotional well-being of pupils in the comprehensive school setting. *EDULEARN20 Proceedings*, (pp. 5876-5881). ISBN: 978-84-09-17979-4, ISSN: 2340-1117. doi: 10.21125/edulearn.2020.1530. *12th International Conference on Education and New Learning Technologies, 6-7 July, 2020*. URL: <http://dx.doi.org/10.21125/edulearn.2020.1087>.

Periodika un citi informācijas avoti

1. www.cooperatvelearning.com
2. E-žurnālu datu bāzes, EBSCO, SAGE Journals, Science Direct, Letonica.lv, Rubricon

<p>3. Discourse and Communication for Sustainable Education: https://content.sciendo.com/view/journals/dcse/dcse-overview.xml</p> <p>4. Journal of Teacher Education for Sustainability: http://www.degruyter.com/view/j/jtes</p>
<i>Piezīmes</i>
<p>Profesionālā bakalaura studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” B. daļas studiju kurss. Kurss tiek docēts latviešu valodā.</p>

Modulis: Dažādības kompetence iekļaujošā izglītībā

Studiju moduļa apguves rezultātā sasniedzamie studiju rezultāti

Zināšanas:

- izprot izglītojamo individuālās atšķirības, kas saistītas ar viņu kultūrvidi, lingvistisko vidi, reliģisko vidi un sociālekonomiskajiem apstākļiem;
- izprot diferencētas mācīšanās stratēģijas, konfliktsituāciju novēršanas risinājumus;

Prasmes:

- spēj veikt izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanu un atspoguļošanu, attīstības dinamikas izpēti un analīzi, plānojot pedagoģisko darbību atbilstoši bērna attīstības un izaugsmes vajadzībām;
- spēj analizēt un interpretēt izglītības jomas politikas dokumentus un mācību satura standartus, sasaistot to saturu ar darbību mācību procesā;
- prot izvērtēt mācību procesā un vērtēšanā iegūto informāciju, lai reaģētu uz izglītojamā mācīšanās vajadzībām, ievērojot darba tiesisko attiecību, darba aizsardzības un vides aizsardzības prasības, kā arī ētikas normas;

Kompetence:

- novērtē individuālās attīstības, mācīšanās, personības un sociālās izaugsmes vajadzības atbilstoši izglītojama attīstībai, sadarbojoties iekļaujošas izglītības pieejas nodrošināšanā;
- spēj mērķtiecīgi izvēlēties skaidrus un izglītojamā attīstības, socializācijas un izaugsmes mērķiem atbilstošus vērtēšanas kritērijus pedagoģiskajā procesā, plānojot un veidojot iekļaujošu, intelektuāli rosinošu un emocionāli drošu izglītojamā mācīšanās un attīstības vajadzībām atbilstošu, uz sadarbību vērstu mācību vidi;
- atbilstoši izglītojamā individuālās attīstības vajadzībām un sasniedzamajiem mācīšanās rezultātiem, sintezē un izmanto metodes, paņēmienus, mācību līdzekļus, resursus, informācijas tehnoloģijas, pašizglītojoties un pilnveidojot profesionālās prasmes un iemaņas;
- identificē savas profesionālās pilnveides vajadzības, sekojot līdzi specializācijas jomas aktualitātēm un inovācijām.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Dažādības pedagogijas dimensijas (DP kurss)
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP059
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	6
ECTS kredītpunkti	9
Kopējais kontaktstundu skaits	48
Lekciju stundu skaits	24
Semināru stundu skaits	24
Praktisko darbu stundu skaits	-
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	192
Kursa autors(-i)	
Prof., Dr.paed. Linda Pavītola (<i>Liepājas Universitāte</i>) Doc., Ph.D. Lasma Latsone (<i>Liepājas Universitāte</i>) Prof., Dr.paed. Dina Bethere (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr. psych., profesore Anita Pipere (<i>Daugavpils Universitāte</i>) PhD, profesore Dzintra Iliško (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. psych., profesore Anita Pipere PhD, profesore Dzintra Iliško	
Priekšzināšanas	
Skolotāja profesionālās darbības pamati Psiholoģija skolotājiem Mācīšana un mācīšanās Izglītības procesa organizācija sākumskolā	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa ietvaros topošie skolotāji apgūs zināšanas par dažādības un multikulturālisma konceptuālajiem pamatjēdzieniem, kultūru dažādību un sociālo dinamiku - aizspriedumiem, stereotipiem, attieksmēs. Tiks apgūtas dažādas pedagogiskās pieejas dažādības izglītības un multikulturāla mācību procesa īstenošanai skolēnu ilgtspējīgai attīstībai. Patstāvīgi reflektējot savu pedagogisko darbību un profesionālās izaugsmes dinamiku, tiks izzināti dažādības kompetence kultūrkompetenta skolotāja darbībā un komunikācijā, kā arī iekļaujošās izglītības aspekti globalizācijas procesu kontekstā un kvalitātes un resursu izlietojuma efektivitātes nodrošinājums iekļaujošās izglītības vidē.</p> <p>KURSA MĒRĶIS ir veidot izpratni par dažādības dimensijām izglītībā, izzinot iekļaujošās izglītības stratēģiju un tās īstenošanas tendences Latvijas un starptautiskajā izglītības sistēmā, izprotot pedagogisko darbību multikulturālā izglītības vidē globalizācijas procesu kontekstā, tādējādi veidojot topošo pedagogu kompetenci īstenot dažādību respektējošu mācību procesu.</p> <p>KURSA UZDEVUMI</p>	

<ol style="list-style-type: none"> 1. Veidot topošo pedagogu padziļinātu izpratni par globalizāciju, dažādības izglītības jēdzienu kategorijām, dimensijām, darbības un pārmaiņu nepieciešamību, līdztiesīgu izglītības iespēju nodrošināšanu multikulturālā vidē. 2. Sekmēt topošo skolotāju profesionālo kompetenci iekļaujošās izglītības realizācijā daudz kultūru mācību vidē. 3. Veidot topošo skolotāju prasmes plānot, organizēt un īstenot mācību un audzināšanas darbu multikulturālā un iekļaujošās izglītības vidē.
<i>Studiju kursa kalendārais plāns</i>
Dažādības pedagoģijas dimensijas I. (L8, S8, Pd64) <ol style="list-style-type: none"> 1. Dažādība, multikulturālisms, globalizācija: izpratne par jēdzieniem un procesu būtību Latvijas un pasaules kontekstā. (L8, S8, Pd64) Dažādības pedagoģijas dimensijas II. (L16, S16, Pd128) <ol style="list-style-type: none"> 1. Komunikācija un sociālā mijiedarbība multikulturālā/dažādības vidē. (L4, S4, Pd32) 2. Dažādība izglītības procesā. (L8, S8, Pd48) 3. Dažādības kompetence. Kultūras kompetence. (L4, S4, Pd48) <p> <i>L – lekcija</i> <i>S – seminārs</i> <i>Pd – patstāvīgais darbs</i> </p>
<i>Studiju rezultāti</i>
ZINĀŠANAS: <ol style="list-style-type: none"> 1. Zina par vietējām, valsts un globālām problēmām, pārvaldības sistēmām un struktūrām, akcentējot to dažādību un savstarpējo saistību. 2. Izprot dažādības izglītības jēdzienu dažādos aspektus multikulturālā un iekļaujošā izglītības vidē. 3. Zina par iekļaujošās izglītības īstenošanas modeļu sociāli normatīvajiem nosacījumiem un to īstenošanas iespējām. PRASMES: <ol style="list-style-type: none"> 4. Prasmes pilnveidot izglītojamo personības kompetenci saistībā ar sociālās vides daudzveidību, attīstot skolēnu toleranci, socializācijas prasmes, gatavību dzīvesdarbībai daudzveidīgā, multikulturālā sabiedrībā. 5. Prasmes izvēlēties dažādas mācīšanas un mācīšanās stratēģijas, kas atbalsta dažādību un izglītojamo individuālās vajadzības un intereses. 6. Prasmes lietot atbilstošas stratēģijas starpkultūru komunikācijā dažādības vidē. KOMPETENCE: <ol style="list-style-type: none"> 7. Spēj patstāvīgi plānot un veidot iekļaujošu, intelektuāli rosinošu un emocionāli drošu izglītojamā mācīšanās un attīstības vajadzībām atbilstošu, uz sadarbību vērstu mācību vidi. 8. Spēj kritiski vērtēt un interpretēt daudzveidības izpausmes izglītības vidē, kā arī argumentēti diskutēt par dažādības procesu būtību. 9. Spēj demonstrēt personīgo un sociālo atbildību, respektējot izglītojamo individualitāti un kultūras kontekstu, spēj kritiski reflektēt savu mācīšanās pieredzi un analizēt profesionālās kompetences izaugsmi.
<i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i>
Patstāvīgā darba tēmas (16 stundas).

Starppārbaudījums nr.1. Dažādības situācijas apzināšanās un kritisks izvērtējums. (32 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: 1) Mana kultūru un valodu biogrāfija. 2) Teorētiski izpētīt vienu līdzās dzīvojošu kultūru, kā arī sarunājoties ar vienu tās pārstāvi, atklāt pamatiezīmes, tradīcijas, kultūru atšķirības.

Sasniedzamais rezultāts: 1., 2., 3., 6., 7.

Starppārbaudījums nr.2. Reliģiju dažādība un izaicinājumi sabiedrībā. (16 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Reliģiskā kompetence kā starpkultūru komunikācijas līdzeklis: balstoties uz atziņu: “Iepazīstot noteiktās kultūras dominējošo reliģiju, iespējams paredzēt konkrētajā kultūrā aprobētus uzvedības modeļus”, izstrādāt prezentāciju (darbs grupās), atklājot vienas konkrētas reliģijas ietekmi kādas valsts (valstu grupas) kultūrā un komunikācijā.

Sasniedzamais rezultāts: 2., 3., 4., 5., 6., 8.

Starppārbaudījums nr.3. Kultūras un izglītības mījsakarības. (32 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Iekļaujošas prakses modelēšana izglītības nodrošinājumam marginālām grupām un socializācijas tendences. Skolotāja kultūrkompetence mācību procesā. Didaktiskās aktivitātes izstrāde un tēmas izstrādes prezentācija.

Sasniedzamais rezultāts: 3., 4., 5., 9.

Starppārbaudījums nr.4. Diskriminācijas formu apzināšanās un iespējamo diskriminācijas risku identificēšana un atpazīšana. (48 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Sadarbojoties grupā, izstrādāt stratēģiju un novadīt pārējiem grupas studentiem kādu diskriminācijas jēdziena izpratni veicinošu spēli, iesaistot spēlē pārējos studentus. Pēc spēles – argumentēta diskusija.

Sasniedzamais rezultāts: 5., 7.

Starppārbaudījums nr.5. Globalizācijas procesi šodienas un perspektīvā skatījumā. Aktualitātes attiecībā uz dažādības aspektiem izglītības jomā Latvijā un pasaulē. (48 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Iepazīties ar ziņu/avīžu/žurnālu rakstiem, kur skarti jautājumi saistīti ar dažādības aspektiem/starpkultūru izglītību/ multikulturālu sabiedrību. Kādi argumenti tiek izmantoti par un pret multikulturālismu? Kā tas apstiprina vai izmaina manu domāšanas veidu? Uzrakstīt eseju, sasaistot kursa gaitā apgūtās tēmas un attiecinot gūtās atziņas uz profesionālo darbību pamatizglītības 1.posmā.

Sasniedzamais rezultāts: 6., 8., 9.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot studējošo darbu seminārnodarbībās studijuursos “Dažādības pedagoģijas dimensijas I” un “Dažādības pedagoģijas dimensijas II”. Kā arī starppārbaudījumos un noslēguma pārbaudījumos.

Studiju kursa gala vērtējums veido:

- 1). Praktisko darbu rezultāti - 15%.
- 2). Starppārbaudījumu vērtējumi - 35%.
- 3). Noslēguma pārbaudījums – eksāmens: darba mapes (portfolio) prezentācija – 50%.

Noslēguma pārbaudījumu studenti drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi studijuursos “Dažādības pedagoģijas dimensijas I” un “Dažādības pedagoģijas dimensijas II”. Kursa noslēgumā studenti iegūst vērtējumu 10 ballu skalā.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc

šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+	+	+			+	+		
2.starppārbaudījums		+	+	+	+	+		+	
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3.starppārbaudījums			+	+	+				+
4.starppārbaudījums					+		+		
5.starppārbaudījums						+		+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

Dažādības pedagoģijas dimensijas I. (L8, S8, Pd64)

1. Dažādība, multikulturālisms, globalizācija: izpratne par jēdzieniem un procesu būtību Latvijas un pasaules kontekstā. (L8, S8, Pd64)

LEKCIJAS: Globalizācija vēsturiskā un perspektīvā skatījumā. Vietējās, valsts un globālās sistēmas un struktūras. Dažādība transnacionālā kontekstā, kultūru dažādība, ietekmētājfaktori un izpausmes, ieguvumi, iespējas, riski, draudi.

PATSTĀVĪGS DARBS: Teorētiskas literatūras izpēte. Sagatavošanās diskusijai par dažādības aspektiem transnacionālā kontekstā, ietekmētājfaktoriem, ieguvumiem, iespējām, riskiem, draudiem. Raksturot iespējamus risinājumus multikulturālā sabiedrībā un izglītības vidē.

1., 2. SEMINĀRI: Reliģiju dažādība un izaicinājumi sabiedrībā. Reliģija un kultūra, māksla un izglītība. Ar reliģijas jautājumiem saistītās mūsdienu tendences un problemātika.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Zinātniskās literatūras un periodikas izpēte par ar reliģijas jautājumiem saistītās mūsdienu tendences un problemātiku.

3. SEMINĀRS: Identitātes jēdziens un tās dažādie līmeņi. Pasaules uzskats un kultūras identitāte. Risinājumi multikulturālā sabiedrībā un izglītības vidē.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Iepazīties ar ziņu/avīžu/žurnālu rakstiem, kur skarti jautājumi saistīti ar dažādības aspektiem/starpkultūru izglītību/ multikulturālu sabiedrību. Kādi argumenti tiek izmantoti par un pret multikulturālismu? Kā tas apstiprina vai izmaina manu domāšanas veidu?

4. SEMINĀRS: Risinājumi multikulturālā sabiedrībā un izglītības vidē. Diskusija par atrastajām atziņām un pieejām zinātniskajā literatūrā.

Dažādības pedagoģijas dimensijas II. (L16, S16, Pd128)

2. Komunikācija un sociālā mijiedarbība multikulturālā/dažādības vidē. (L4, S4, Pd32)

LEKCIJAS: Starpkultūru komunikācija un pilsoniska, demokrātiska sabiedrība.

1. SEMINĀRS: Situācija Latvijā - etniskās grupas un minoritāšu kultūras, to simboli, tradīcijas, vērtības, līdzīgā un atšķirīgā apzināšanās.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Teorētiski izpētīt vienu līdzās dzīvojošu kultūru, kā arī sarunājoties ar vienu tās pārstāvi, atklāt pamatiezīmes, tradīcijas, kultūru atšķirības.

2. SEMINĀRS: Pieņēmumi, aizspriedumi, stereotipi, attieksmes un to ietekmes dinamika. Diskriminācijas formu apzināšanās un iespējamo diskriminācijas risku identificēšana un atpazīšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Sadarbojoties grupā, izstrādāt stratēģiju un novadīt pārējiem grupas studentiem kādu diskriminācijas jēdziena izpratni veicinošu spēli, iesaistot spēlē pārējos studentus. Pēc spēles – argumentēta diskusija.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Mana kultūru un valodu biogrāfija.

3. Dažādība izglītības procesā. (L8, S8, Pd48)

LEKCIJAS: Kultūras un izglītības mījsakarības. Sociokultūras dažādība – izaicinājums skolotājiem. Mācību un audzināšanas darbs, tā adaptācija konkrētajai multikulturālajai un dažādības izglītības videi un situācijai. Procesuālā pieeja. Dažādības pedagogijas 8 dimensijas. Kultūrai atbilstoša mācīšana un mācīšanās (culturally relevant teaching and learning) Dažādības pedagogija, tās strukturālie aspekti. Globālā pilsoniskuma izglītība.

SEMINĀRI: Izglītības nodrošinājums marginālām grupām. Talants un apdāvinātība kā dažādības aspekts. Didaktiskās aktivitātes izstrāde un tēmas prezentācija. Didaktiskās aktivitātes izstrāde un tēmas prezentācija.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Iekļaujošas prakses modelēšana izglītības nodrošinājumam marginālām grupām un socializācijas tendences. Skolotāja kultūrkompetence mācību procesā. Didaktiskās aktivitātes izstrāde un tēmas izstrāde.

4. Dažādības kompetence. Kultūras kompetence. (L4, S4, Pd48)

LEKCIJAS: Kultūrkompetents skolotājs. Pedagoģa dažādības kompetences nozīme profesionālajā darbībā: dažādības kompetences struktūra, veidošanās, nepārtrauktas pilnveides nepieciešamība.

SEMINĀRI: Skolotāja personības un multikulturālisma mījietekme, perspektīvas. Skolotāja nepieciešamība izprast sociāli ekonomiskos procesus sabiedrībā, inovācijas izglītībā, zināšanu un dzīvesdarbības savstarpējo saikni. Skolotāja gatavība formālai, neformālai un informālai tālākizglītībai.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izvērtēt savu kā pedagoģa gatavību formālai, neformālai un informālai tālākizglītībai un plānu profesionālai pilnveidei.

L – lekcija

S – seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. *Darbs iekļaujošā klasē. Metodiskie materiāli.* Rīga, 2008.
2. Deardorff, D. K. (2015). *The BIG Picture: Reflections on the Role of International Educational Exchange in Peace and Understanding.* All Azimuth 4, (2), 45-51. Pieejams
3. Dirba M.(2006). *Mijkultūras izglītības daudzveidība.* Rīga: RaKa, 139 lpp.
4. *Effective provision for gifted and talented children in primary education* (2008). Department for Children, Schools and Families Publications.
5. Forghani-Arani, N., Cerna L., Bannon, M. (2019). *The Lives of Teachers in Diverse Classrooms.* EDU/WKP, 6. OECD
6. Gay, G. (2018). *Culturally Responsive Teaching. Theory, Research, Practice.*
7. Kenneth Cushner, Averil McClelland, Philip Safford (2019). *Human Diversity in Education.*
8. King, K., Artiles, A., & Kozleski, E. (2009). *Professional Learning for Culturally Responsive Teaching. National Center for Culturally Responsive Educational Systems.* Equity Alliance at ASU.

<p>9. Latsone, L. (2014). <i>Sociālās inteliģences koncepta pielietojums starpkultūru izglītībā. Sabiedrība un kultūra: Dilemmas un risinājumi</i>, Xvi.</p> <p>10. Mary Frances Winters (2020). <i>Inclusive Conversations: Fostering Equity, Empathy, and Belonging across Differences</i>. Springer</p> <p>11. Acquah, E., Tandon, M., & Lempinen, S. (2016). Teacher diversity awareness in the context of changing demographics. <i>European Educational Research Journal</i>, 15(2) 218–235. DOI: 10.1177/1474904115611676</p> <p>12. Samoval, L., Porter, R., & McDaniel, E. <i>Communication between Cultures</i> (2010). Grāmata pieejama LiepU bibliotēkas lasītavā.</p> <p>13. <i>Strategies for Building Cultural Competency</i> (2014). Hanover Research. District Administration Practice.</p> <p>14. Subotnik, R.F., Olszewski-Kubilius, P. & Worrell, F.C. (2011). Rethinking giftedness and gifted education: a proposed direction forward based on psychological science,” <i>Psychological Science in the Public Interest</i>, 12, 1,3-54.</p> <p>15. <i>Valoda, vide, sadarbība, tradīcijas, vērtības, līdzdalība, kultūra</i>. (2011). Mācību metodiskais materiāls starpkultūru saskarsmē. Rīga: IAC</p>
<p>Papildus informācijas avoti</p> <p>1. Badjanova, J., Iliško, Dz., & Ignatjeva, S. (2019). <i>Critical Evaluation of Personality Traits and Behavioural Gender Peculiarities of Latvian Males and Females</i>. In V. Dišlere (Ed.), <i>Proceeding of the 12th International Scientific Conference „Rural Environment, Education, Personality (REEP)”</i>, Volume 12, (pp.28-33), ISSN 2661-5207 (online), ISSN 2255-8071 (print), ISSN 2255-808X (CD-ROM), ISBN 978-9984-48-319-1 (online), ISBN 978-9984-48-318-4 (print).</p> <p>2. Badjanova, J., Pipere, A., & Iliško, Dz. (2017). <i>Gender identity of Students and Teachers: Implications for a Sustainable Future</i>. <i>Journal of Teacher Education for Sustainability</i>, Volume 19 (2), 138-153. [ISSN (Online) 1691-5534], DOI: https://doi.org/10.1515/jtes-2017-0019.</p> <p>3. Banks, J. (2004). Multicultural education: Characteristics and goals. In J. Banks, & C. Banks (Eds.). <i>Multicultural education: Issues and perspectives</i>. San Francisco: Jossey Bass. San Francisco: Jossey Bass.</p> <p>4. Bethere D. (2006). <i>Izglītības programmu individualizācija bērniem ar speciālajām vajadzībām</i>. Liepāja.</p> <p>5. Bethere, D., Vecenane, H., & Usca, S. (2018). Exploring Teachers' Attitude in the Context of Inclusive Education. In ICLEL2018 Conference proceeding book. ICLEL Publication, 342 – 353.</p> <p>6. Bubers, M. <i>Es un Tu</i>. (2011). R.: Zvaigznes ABC</p> <p>7. Diversity and Inclusion (2009). <i>Challenges for teacher education. Final conference of the Council of Europe Project “Policies and Practices for Teaching Sociocultural Diversity”</i>. 26 – 28 October 2009, Oslo, Norway.</p> <p>8. Geikina, L. (2013). <i>Mācīties būt... un dzīvot kopā! Reliģiskā izglītība valsts skolās: Latvijas un Eiropas pieredze</i>. Rīga: SIA Drukātava</p> <p>9. Tretjakova, I., & Pipere, A. (2016). <i>The impact of childhood family experience on partnership problems and birth-rate in adulthood</i>. SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION. <i>Proceedings of the International Scientific Conference</i>. Volume I, May 27–28, pp. 531-539, Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija. DOI: http://dx.doi.org/10.17770/sie2016vol1.1533</p>
<p>Periodika un citi informācijas avoti</p> <p>1. Intercultural Education</p> <p>2. International Journal of Inclusive Education</p> <p>3. International Journal of Multicultural Education</p>

4. Journal of Research in Special Educational Needs
<i>Piezīmes</i>
Profesionālā bakalaura studiju programmas „ Sākumizglītības skolotājs ” B daļas studiju kurss.
Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Dažādības pedagogijas dimensijas I
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP057
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
Lekciju stundu skaits	8
Semināru stundu skaits	8
Praktisko darbu stundu skaits	-
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	64
Kursa autors(-i)	
Prof., Dr.paed. Linda Pavītola (<i>Liepājas Universitāte</i>) Doc., Ph.D. Lasma Latsone (<i>Liepājas Universitāte</i>) Prof., Dr.paed. Dina Bethere (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr. psych., profesore Anita Pipere (<i>Daugavpils Universitāte</i>) PhD, profesore Dzintra Iliško (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. psych., profesore Anita Pipere PhD, profesore Dzintra Iliško	
Priekšzināšanas	
Skolotāja profesionālās darbības pamati Psiholoģija skolotājiem Mācīšana un mācīšanās Izglītības procesa organizācija sākumskolā	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa ietvaros topošie skolotāji apgūs zināšanas par dažādības un multikulturālisma konceptuālajiem pamatjēdzieniem, kultūru dažādību un sociālo dinamiku - aizspriedumiem, stereotipiem, attieksmēs. Tiks apgūtas dažādas pedagogiskās pieejas dažādības izglītības un multikulturāla mācību procesa īstenošanai skolēnu ilgtspējīgai attīstībai. Patstāvīgi reflektējot savu pedagogisko darbību un profesionālās izaugsmes dinamiku, tiks izzināti dažādības kompetence kultūrkompetenta skolotāja darbībā un komunikācijā, kā arī iekļaujošās izglītības aspekti globalizācijas procesu kontekstā un kvalitātes un resursu izlietojuma efektivitātes nodrošinājums iekļaujošās izglītības vidē.</p> <p>KURSA MĒRĶIS ir veidot izpratni par dažādības dimensijām izglītībā, izzinot iekļaujošās izglītības stratēģiju un tās īstenošanas tendences Latvijas un starptautiskajā izglītības sistēmā, izprotot pedagogisko darbību multikulturālā izglītības vidē globalizācijas procesu kontekstā, tādējādi veidojot topošo pedagogu kompetenci īstenot dažādību respektējošu mācību procesu.</p> <p>KURSA UZDEVUMI</p>	

1. Veidot topošo pedagogu padziļinātu izpratni par globalizāciju, dažādības izglītības jēdzienu kategorijām, dimensijām, darbības un pārmaiņu nepieciešamību, līdztiesīgu izglītības iespēju nodrošināšanu multikulturālā vidē.
2. Sekmēt topošo skolotāju profesionālo kompetenci iekļaujošās izglītības realizācijā daudz kultūru mācību vidē.
3. Veidot topošo skolotāju prasmes plānot, organizēt un īstenot mācību un audzināšanas darbu multikulturālā un iekļaujošās izglītības vidē.

Studiju kursa kalendārais plāns

Dažādības pedagoģijas dimensijas I. (L8, S8, Pd64)

1. Dažādība, multikulturālisms, globalizācija: izpratne par jēdzieniem un procesu būtību Latvijas un pasaules kontekstā. (L8, S8, Pd64)

L – lekcija

S – seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Zina par vietējām, valsts un globālām problēmām, pārvaldības sistēmām un struktūrām, akcentējot to dažādību un savstarpējo saistību.
2. Izprot dažādības izglītības jēdzienu dažādos aspektus multikulturālā un iekļaujošā izglītības vidē.
3. Zina par iekļaujošās izglītības īstenošanas modeļu sociāli normatīvajiem nosacījumiem un to īstenošanas iespējām.

PRASMES:

4. Prasmes pilnveidot izglītojamo personības kompetenci saistībā ar sociālās vides daudzveidību, attīstot skolēnu toleranci, socializācijas prasmes, gatavību dzīvesdarbībai daudzveidīgā, multikulturālā sabiedrībā.
5. Prasmes izvēlēties dažādas mācīšanas un mācīšanās stratēģijas, kas atbalsta dažādību un izglītojamo individuālās vajadzības un intereses.
6. Prasmes lietot atbilstošas stratēģijas starpkultūru komunikācijā dažādības vidē.

KOMPETENCE:

7. Spēj patstāvīgi plānot un veidot iekļaujošu, intelektuāli rosinošu un emocionāli drošu izglītojamā mācīšanās un attīstības vajadzībām atbilstošu, uz sadarbību vērstu mācību vidi.
8. Spēj kritiski vērtēt un interpretēt daudzveidības izpausmes izglītības vidē, kā arī argumentēti diskutēt par dažādības procesu būtību.
9. Spēj demonstrēt personīgo un sociālo atbildību, respektējot izglītojamo individualitāti un kultūras kontekstu, spēj kritiski reflektēt savu mācīšanās pieredzi un analizēt profesionālās kompetences izaugsmi.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgā darba tēmas (16 stundas).

Kultūru daudzveidība un dažādības procesu būtība Latvijas un pasaules kontekstā. Prasmes attīstīt attieksmi, kas rosina cieņu pret atšķirīgo un daudzveidīgo.

Patstāvīgā darba uzdevumi: Teorētiska literatūras izpēte. Sagatavošanās diskusijai par dažādības aspektiem transnacionālā kontekstā, ietekmētājfaktoriem, ieguvumiem, iespējām, riskiem, draudiem. Raksturot iespējamus risinājumus multikulturālā sabiedrībā un izglītības vidē.

Starppārbaudījums nr.1. Dažādības situācijas apzināšanās un kritisks izvērtējums. (32 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: 1) Mana kultūru un valodu biogrāfija.2) Teorētiski izpētīt vienu līdzās dzīvojošu kultūru, kā arī sarunājoties ar vienu tās pārstāvi, atklāt pamatiezīmes, tradīcijas, kultūru atšķirības.

Sasniedzamais rezultāts: 1., 2., 3., 6., 7.

Starppārbaudījums nr.2. Reliģiju dažādība un izaicinājumi sabiedrībā. (16 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Reliģiskā kompetence kā starpkultūru komunikācijas līdzeklis: balstoties uz atziņu: "Iepazīstot noteiktās kultūras dominējošo reliģiju, iespējams paredzēt konkrētajā kultūrā aprobētus uzvedības modeļus", izstrādāt prezentāciju (darbs grupās), atklājot vienas konkrētas reliģijas ietekmi kādas valsts (valstu grupas) kultūrā un komunikācijā.

Sasniedzamais rezultāts: 2., 3., 4., 5., 6., 8.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa gala vērtējums veido **praktisko darbu rezultāti semestra laikā** (20%) un starppārbaudījumu vērtējums.

Starppārbaudījumi:

1. starppārbaudījums - 20 %.

2. starppārbaudījums - 20 %.

Noslēguma pārbaudījums – eksāmens:

- vienas līdzās dzīvojošas kultūras teorētiskā izpēte un prezentācija;
- vismaz 5 jautājumu sagatavošana diskusijai grupā par dažādības aspektiem transnacionālā kontekstā, ietekmētājfaktoriem, ieguvumiem, iespējām, riskiem un draudiem, respektējot izglītojamo individualitāti un kultūras kontekstu – 40%.

Noslēguma pārbaudījumu studenti kārto tikai tad, ja ir kārtoti visi starppārbaudījumi. Kursa noslēgumā studenti iegūst vērtējumu 10 ballu skalā.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+	+	+			+	+		
2.starppārbaudījums		+	+	+	+	+		+	
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

Dažādības pedagogijas dimensijas I. (L8, S8, Pd64)

1. Dažādība, multikulturālisms, globalizācija: izpratne par jēdzieniem un procesu būtību Latvijas un pasaules kontekstā. (L8, S8, Pd 64)

LEKCIJAS: Globalizācija vēsturiskā un perspektīvā skatījumā. Vietējās, valsts un globālās sistēmas un struktūras. Dažādība transnacionālā kontekstā, kultūru dažādība, ietekmētājfaktori un izpausmes, ieguvumi, iespējas, riski, draudi.

PATSTĀVĪGS DARBS: Teorētiska literatūras izpēte. Sagatavošanās diskusijai par dažādības aspektiem transnacionālā kontekstā, ietekmētājfaktoriem, ieguvumiem, iespējām, riskiem, draudiem. Raksturot iespējamus risinājumus multikulturālā sabiedrībā un izglītības vidē.

SEMINĀRI: Reliģiju dažādība un izaicinājumi sabiedrībā. Reliģija un kultūra, māksla un izglītība. Ar reliģijas jautājumiem saistītās mūsdienu tendences un problemātika.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Zinātniskās literatūras un periodikas izpēte par ar reliģijas jautājumiem saistītās mūsdienu tendences un problemātikas.

SEMINĀRI: Identitātes jēdziens un tās dažādie līmeņi. Pasaules uzskats un kultūras identitāte. Risinājumi multikulturālā sabiedrībā un izglītības vidē.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Iepazīties ar ziņu/avīžu/žurnālu rakstiem, kur skarti jautājumi saistīti ar dažādības aspektiem/starpkultūru izglītību/ multikulturālu sabiedrību. Kādi argumenti tiek izmantoti par un pret multikulturalismu? Kā tas apstiprina vai izmaina manu domāšanas veidu?

SEMINĀRS: Risinājumi multikulturālā sabiedrībā un izglītības vidē. Diskusija par atrastajām atziņām un pieejām zinātniskajā literatūrā.

L – lekcija

S – seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. *Darbs iekļaujošā klasē. Metodiskie materiāli.* Rīga, 2008.
2. Deardorff, D. K. (2015). *The BIG Picture: Reflections on the Role of International Educational Exchange in Peace and Understanding.* All Azimuth 4, (2), 45-51. Pieejams
3. Dirba M.(2006). *Mijkultūras izglītības daudzveidība.* Rīga: RaKa, 139 lpp.
4. *Effective provision for gifted and talented children in primary education* (2008). Department for Children, Schools and Families Publications.
5. Forghani-Arani, N., Cerna L., Bannon, M. (2019). *The Lives of Teachers in Diverse Classrooms.* EDU/WKP, 6. OECD
6. Gay, G. (2018). *Culturally Responsive Teaching. Theory, Research, Practice.*
7. Kenneth Cushner, Averil McClelland, Philip Safford (2019). *Human Diversity in Education.*
8. King, K., Artiles, A., & Kozleski, E. (2009). *Professional Learning for Culturally Responsive Teaching. National Center for Culturally Responsive Educational Systems.* Equity Alliance at ASU.
9. Latsons, L. (2014). *Sociālās inteliģences koncepta pielietojums starpkultūru izglītībā. Sabiedrība un kultūra: Dilemmas un risinājumi,* Xvi.
10. Mary Frances Winters (2020). *Inclusive Conversations: Fostering Equity, Empathy, and Belonging across Differences.* Springer
11. Acquah, E., Tandon, M., & Lempinen, S. (2016). Teacher diversity awareness in the context of changing demographics. *European Educational Research Journal*, 15(2) 218–235. DOI: 10.1177/1474904115611676
12. Samoval, L., Porter, R., & McDaniel, E. *Communication between Cultures* (2010). Grāmata pieejama LiepU bibliotēkas lasītavā.
13. *Strategies for Building Cultural Competency* (2014). Hanover Research. District Administration Practice.
14. Subotnik, R.F., Olszewski-Kubilius, P. & Worrell, F.C. (2011). Rethinking giftedness and gifted education: a proposed direction forward based on psychological science,” *Psychological Science in the Public Interest*, 12, 1,3-54.

15. <i>Valoda, vide, sadarbība, tradīcijas, vērtības, līdzdalība, kultūra</i> . (2011). Mācību metodiskais materiāls starpkultūru saskarsmē. Rīga: IAC
Papildus informācijas avoti
<ol style="list-style-type: none"> 1. Badjanova, J., Iliško, Dz., & Ignatjeva, S. (2019). <i>Critical Evaluation of Personality Traits and Behavioural Gender Peculiarities of Latvian Males and Females</i>. In V. Dišlere (Ed.), <i>Proceeding of the 12th International Scientific Conference „Rural Environment, Education, Personality (REEP)”</i>, Volume 12, (pp.28-33), ISSN 2661-5207 (online), ISSN 2255-8071 (print), ISSN 2255-808X (CD-ROM), ISBN 978-9984-48-319-1 (online), ISBN 978-9984-48-318-4 (print). 2. Badjanova, J., Pipere, A., & Iliško, Dz. (2017). <i>Gender identity of Students and Teachers: Implications for a Sustainable Future</i>. <i>Journal of Teacher Education for Sustainability</i>, Volume 19 (2), 138-153. [ISSN (Online) 1691-5534], DOI: https://doi.org/10.1515/jtes-2017-0019. 3. Banks, J. (2004). <i>Multicultural education: Characteristics and goals</i>. In J. Banks, & C. Banks (Eds.). <i>Multicultural education: Issues and perspectives</i>. San Francisco: Jossey Bass. San Francisco: Jossey Bass. 4. Bethere D. (2006). <i>Izglītības programmu individualizācija bērniem ar speciālajām vajadzībām</i>. Liepāja. 5. Bethere, D., Vecenane, H., & Usca, S. (2018). <i>Exploring Teachers' Attitude in the Context of Inclusive Education</i>. In ICLEL2018 Conference proceeding book. ICLEL Publication, 342 – 353. 6. Bubers, M. <i>Es un Tu</i>. (2011). R.: Zvaigznes ABC 7. Diversity and Inclusion (2009). <i>Challenges for teacher education. Final conference of the Council of Europe Project “Policies and Practices for Teaching Sociocultural Diversity”</i>. 26 – 28 October 2009, Oslo, Norway. 8. Geikina, L. (2013). <i>Mācīties būt... un dzīvot kopā! Reliģiskā izglītība valsts skolās: Latvijas un Eiropas pieredze</i>. Rīga: SIA Drukātava 9. Tretjakova, I., & Pipere, A. (2016). <i>The impact of childhood family experience on partnership problems and birth-rate in adulthood</i>. SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION. <i>Proceedings of the International Scientific Conference</i>. Volume I, May 27–28, pp. 531-539, Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija. DOI: http://dx.doi.org/10.17770/sie2016vol1.1533
Periodika un citi informācijas avoti
<ol style="list-style-type: none"> 1. Intercultural Education 2. International Journal of Inclusive Education 3. International Journal of Multicultural Education 4. Journal of Research in Special Educational Needs
Piezīmes
Profesionālā bakalaura studiju programmas „ Sākumizglītības skolotājs ” B daļas studiju kurss.
Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Dažādības pedagogijas dimensijas II
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP058
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	32
Lekciju stundu skaits	16
Semināru stundu skaits	16
Praktisko darbu stundu skaits	-
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	128
Kursa autors(-i)	
Prof., Dr.paed. Linda Pavītola (<i>Liepājas Universitāte</i>) Doc., Ph.D. Lasma Latsone (<i>Liepājas Universitāte</i>) Prof., Dr.paed. Dina Bethere (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr. psych., profesore Anita Pipere (<i>Daugavpils Universitāte</i>) PhD, profesore Dzintra Iliško (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. psych., profesore Anita Pipere PhD, profesore Dzintra Iliško	
Priekšzināšanas	
Skolotāja profesionālās darbības pamati Psiholoģija skolotājiem Mācīšana un mācīšanās Izglītības procesa organizācija sākumskolā	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa ietvaros topošie skolotāji apgūs zināšanas par dažādības un multikulturālisma konceptuālajiem pamatjēdzieniem, kultūru dažādību un sociālo dinamiku - aizspriedumiem, stereotipiem, attieksmēs. Tiks apgūtas dažādas pedagogiskās pieejas dažādības izglītības un multikulturāla mācību procesa īstenošanai skolēnu ilgtspējīgai attīstībai. Patstāvīgi reflektējot savu pedagogisko darbību un profesionālās izaugsmes dinamiku, tiks izzināti dažādības kompetence kultūrkompetenta skolotāja darbībā un komunikācijā, kā arī iekļaujošās izglītības aspekti globalizācijas procesu kontekstā un kvalitātes un resursu izlietojuma efektivitātes nodrošinājums iekļaujošās izglītības vidē.</p> <p>KURSA MĒRĶIS ir veidot izpratni par dažādības dimensijām izglītībā, izzinot iekļaujošās izglītības stratēģiju un tās īstenošanas tendences Latvijas un starptautiskajā izglītības sistēmā, izprotot pedagogisko darbību multikulturālā izglītības vidē globalizācijas procesu kontekstā, tādējādi veidojot topošo pedagogu kompetenci īstenot dažādību respektējošu mācību procesu.</p> <p>KURSA UZDEVUMI</p>	

1. Veidot topošo pedagogu padziļinātu izpratni par globalizāciju, dažādības izglītības jēdzienu kategorijām, dimensijām, darbības un pārmaiņu nepieciešamību, līdztiesīgu izglītības iespēju nodrošināšanu multikulturālā vidē.
2. Sekmēt topošo skolotāju profesionālo kompetenci iekļaujošās izglītības realizācijā daudz kultūru mācību vidē.
3. Veidot topošo skolotāju prasmes plānot, organizēt un īstenot mācību un audzināšanas darbu multikulturālā un iekļaujošās izglītības vidē.

Studiju kursa kalendārais plāns

Dažādības pedagoģijas dimensijas II. (L16, S16, Pd128)

1. Komunikācija un sociālā mijiedarbība multikulturālā/dažādības vidē. (L4, S4, Pd32)
2. Dažādība izglītības procesā. (L8, S8, Pd48)
3. Dažādības kompetence. Kultūras kompetence. (L4, S4, Pd48)

L – lekcija

S – seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Zina par vietējām, valsts un globālām problēmām, pārvaldības sistēmām un struktūrām, akcentējot to dažādību un savstarpējo saistību.
2. Izprot dažādības izglītības jēdzienu dažādos aspektus multikulturālā un iekļaujošā izglītības vidē.
3. Zina par iekļaujošās izglītības īstenošanas modeļu sociāli normatīvajiem nosacījumiem un to īstenošanas iespējām.

PRASMES:

4. Prasmes pilnveidot izglītojamo personības kompetenci saistībā ar sociālās vides daudzveidību, attīstot skolēnu toleranci, socializācijas prasmes, gatavību dzīvesdarbībai daudzveidīgā, multikulturālā sabiedrībā.
5. Prasmes izvēlēties dažādas mācīšanas un mācīšanās stratēģijas, kas atbalsta dažādību un izglītojamo individuālās vajadzības un intereses.
6. Prasmes lietot atbilstošas stratēģijas starpkultūru komunikācijā dažādības vidē.

KOMPETENCE:

7. Spēj patstāvīgi plānot un veidot iekļaujošu, intelektuāli rosinošu un emocionāli drošu izglītojamā mācīšanās un attīstības vajadzībām atbilstošu, uz sadarbību vērstu mācību vidi.
8. Spēj kritiski vērtēt un interpretēt daudzveidības izpausmes izglītības vidē, kā arī argumentēti diskutēt par dažādības procesu būtību.
9. Spēj demonstrēt personīgo un sociālo atbildību, respektējot izglītojamo individualitāti un kultūras kontekstu, spēj kritiski reflektēt savu mācīšanās pieredzi un analizēt profesionālās kompetences izaugsmi.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Starppārbaudījums nr.3. Kultūras un izglītības mījsakarības. (32 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Iekļaujošās prakses modelēšana izglītības nodrošinājumam marginālām grupām un socializācijas tendences. Skolotāja kultūrkompetence mācību procesā. Didaktiskās aktivitātes izstrāde un tēmas izstrādes prezentācija.

Sasniedzamais rezultāts: 3., 4., 5., 9.

Starppārbaudījums nr.4. Diskriminācijas formu apzināšanās un iespējamo diskriminācijas risku identificēšana un atpazīšana. (48 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Sadarbojoties grupā, izstrādāt stratēģiju un novadīt pārējiem grupas studentiem kādu diskriminācijas jēdziena izpratni veicinošu spēli, iesaistot spēlē pārējos studentus. Pēc spēles – argumentēta diskusija.

Sasniedzamais rezultāts: 5., 7.

Starppārbaudījums nr.5. Globalizācijas procesi šodienas un perspektīvā skatījumā. Aktualitātes attiecībā uz dažādības aspektiem izglītības jomā Latvijā un pasaulē. (48 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Iepazīties ar ziņu/avīžu/žurnālu rakstiem, kur skarti jautājumi saistīti ar dažādības aspektiem/starpkultūru izglītību/ multikulturālu sabiedrību. Kādi argumenti tiek izmantoti par un pret multikulturālismu? Kā tas apstiprina vai izmaina manu domāšanas veidu? Uzrakstīt eseju, sasaistot kursa gaitā apgūtās tēmas un attiecinot gūtās atziņas uz profesionālo darbību pamatizglītības 1.posmā.

Sasniedzamais rezultāts: 6., 8., 9.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa gala vērtējums veido **praktisko darbu rezultāti semestra laikā** (15%) un starppārbaudījumu vērtējums.

Starppārbaudījumi:

1. *Starppārbaudījums* - 20 %.
2. *Starppārbaudījums* - 10%.
3. *Starppārbaudījums* – 20%.

Noslēguma pārbaudījums – eksāmens:

Uzrakstīt eseju, sasaistot kursa gaitā apgūtās tēmas un attiecinot gūtās atziņas uz profesionālo darbību pamatizglītības 1.posmā – 35%.

Noslēguma pārbaudījumu studenti kārtot tikai tad, ja ir kārtoti visi starppārbaudījumi. Kursa noslēgumā studenti iegūst vērtējumu 10 baļļu skalā.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
3.starppārbaudījums			+	+	+				+
4.starppārbaudījums					+		+		
5.starppārbaudījums						+		+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

Dažādības pedagoģijas dimensijas II. (L16, S16, Pd128)

1. Komunikācija un sociālā mijiedarbība multikulturālā/dažādības vidē. (L4, S4, Pd32)

LEKCIJAS: Starpkultūru komunikācija un pilsoniska, demokrātiska sabiedrība.

SEMINĀRI: Situācija Latvijā - etniskās grupas un minoritāšu kultūras, to simboli, tradīcijas, vērtības, līdzīgā un atšķirīgā apzināšanās.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Teorētiski izpētīt vienu līdzās dzīvojošu kultūru, kā arī sarunājoties ar vienu tās pārstāvi, atklāt pamatiezīmes, tradīcijas, kultūru atšķirības.

SEMINĀRI: Pieņemumi, aizspriedumi, stereotipi, attieksmes un to ietekmes dinamika. Diskriminācijas formu apzināšanās un iespējamo diskriminācijas risku identificēšana un atpazīšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Sadarbojoties grupā, izstrādāt stratēģiju un novadīt pārējiem grupas studentiem kādu diskriminācijas jēdziena izpratni veicinošu spēli, iesaistot spēlē pārējos studentus. Pēc spēles – argumentēta diskusija.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Mana kultūru un valodu biogrāfija.

2. Dažādība izglītības procesā. (L8, S8, Pd48)

LEKCIJAS: Kultūras un izglītības mīļsakarības. Sociokultūras dažādība – izaicinājums skolotājiem. Mācību un audzināšanas darbs, tā adaptācija konkrētajai multikulturālajai un dažādības izglītības videi un situācijai. Procesuālā pieeja. Dažādības pedagoģijas 8 dimensijas. Kultūrai atbilstoša mācīšana un mācīšanās (culturally relevant teaching and learning) Dažādības pedagoģija, tās strukturālie aspekti. Globālā pilsoniskuma izglītība.

SEMINĀRI: Izglītības nodrošinājums marginālām grupām. Talants un apdāvinātība kā dažādības aspekts. Didaktiskās aktivitātes izstrāde un tēmas prezentācija. Didaktiskās aktivitātes izstrāde un tēmas prezentācija.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Iekļaujošas prakses modelēšana izglītības nodrošinājumam marginālām grupām un socializācijas tendences. Skolotāja kultūrkompetence mācību procesā. Didaktiskās aktivitātes izstrāde un tēmas izstrāde.

3. Dažādības kompetence. Kultūras kompetence. (L4, S4, Pd48)

LEKCIJAS: Kultūrkompetents skolotājs. Pedagoģa dažādības kompetences nozīme profesionālajā darbībā: dažādības kompetences struktūra, veidošanās, nepārtrauktas pilnveides nepieciešamība.

SEMINĀRI: Skolotāja personības un multikulturālisma mijietekme, perspektīvas. Skolotāja nepieciešamība izprast sociāli ekonomiskos procesus sabiedrībā, inovācijas izglītībā, zināšanu un dzīvesdarbības savstarpējo saikni. Skolotāja gatavība formālai, neformālai un informālai tālākizglītībai.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izvērtēt savu kā pedagoģa gatavību formālai, neformālai un informālai tālākizglītībai un plānu profesionālai pilnveidei.

L – lekcija

S – seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Darbs iekļaujošā klasē. Metodiskie materiāli. Rīga, 2008.
2. Deardorff, D. K. (2015). *The BIG Picture: Reflections on the Role of International Educational Exchange in Peace and Understanding*. All Azimuth 4, (2), 45-51. Pieejams
3. Dirba M.(2006). *Mijkultūras izglītības daudzveidība*. Rīga: RaKa, 139 lpp.
4. *Effective provision for gifted and talented children in primary education* (2008). Department for Children, Schools and Families Publications.
5. Forghani-Arani, N., Cerna L., Bannon, M. (2019). *The Lives of Teachers in Diverse Classrooms*. EDU/WKP, 6. OECD
6. Gay, G. (2018). *Culturally Responsive Teaching. Theory, Research, Practice*.
7. Kenneth Cushner, Averil McClelland, Philip Safford (2019). *Human Diversity in Education*.

8. King, K., Artiles, A., & Kozleski, E. (2009). *Professional Learning for Culturally Responsive Teaching. National Center for Culturally Responsive Educational Systems*. Equity Alliance at ASU.
9. Latsons, L. (2014). *Sociālās inteliģences koncepta pielietojums starpkultūru izglītībā. Sabiedrība un kultūra: Dilemmas un risinājumi*, Xvi.
10. Mary Frances Winters (2020). *Inclusive Conversations: Fostering Equity, Empathy, and Belonging across Differences*. Springer
11. Acquah, E., Tandon, M., & Lempinen, S. (2016). Teacher diversity awareness in the context of changing demographics. *European Educational Research Journal*, 15(2) 218–235. DOI: 10.1177/1474904115611676
12. Samoval, L., Porter, R., & McDaniel, E. *Communication between Cultures* (2010). Grāmata pieejama LiepU bibliotēkas lasītavā.
13. *Strategies for Building Cultural Competency* (2014). Hanover Research. District Administration Practice.
14. Subotnik, R.F., Olszewski-Kubilius, P. & Worrell, F.C. (2011). Rethinking giftedness and gifted education: a proposed direction forward based on psychological science,” *Psychological Science in the Public Interest*, 12, 1,3-54.
15. *Valoda, vide, sadarbība, tradīcijas, vērtības, līdzdalība, kultūra*. (2011). Mācību metodiskais materiāls starpkultūru saskarsmē. Rīga: IAC

Papildus informācijas avoti

1. *Badjanova, J., Iliško, Dz., & Ignatjeva, S. (2019). Critical Evaluation of Personality Traits and Behavioural Gender Peculiarities of Latvian Males and Females*. In V. Dišlere (Ed.), *Proceeding of the 12th International Scientific Conference „Rural Environment, Education, Personality (REEP)”*, Volume 12, (pp.28-33), ISSN 2661-5207 (online), ISSN 2255-8071 (print), ISSN 2255-808X (CD-ROM), ISBN 978-9984-48-319-1 (online), ISBN 978-9984-48-318-4 (print).
2. Badjanova, J., Pipere, A., & Iliško, Dz. (2017). *Gender identity of Students and Teachers: Implications for a Sustainable Future*. *Journal of Teacher Education for Sustainability*, Volume 19 (2), 138-153. [ISSN (Online) 1691-5534], DOI: <https://doi.org/10.1515/jtes-2017-0019>.
3. Banks, J. (2004). Multicultural education: Characteristics and goals. In J. Banks, & C. Banks (Eds.). *Multicultural education: Issues and perspectives*. San Francisco: Jossey Bass. San Francisco: Jossey Bass.
4. Bethere D. (2006). *Izglītības programmu individualizācija bērniem ar speciālajām vajadzībām*. Liepāja.
5. Bethere, D., Vecenane, H., & Usca, S. (2018). Exploring Teachers' Attitude in the Context of Inclusive Education. In ICLEL2018 Conference proceeding book. ICLEL Publication, 342 – 353.
6. Bubers, M. *Es un Tu*. (2011). R.: Zvaigznes ABC.
7. Diversity and Inclusion (2009). *Challenges for teacher education. Final conference of the Council of Europe Project “Policies and Practices for Teaching Sociocultural Diversity”*. 26 – 28 October 2009, Oslo, Norway.
8. Geikina, L. (2013). *Mācīties būt... un dzīvot kopā! Reliģiskā izglītība valsts skolās: Latvijas un Eiropas pieredze*. Rīga: SIA Drukātava
9. Tretjakova, I., & Pipere, A. (2016). *The impact of childhood family experience on partnership problems and birth-rate in adulthood*. SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION. Proceedings of the International Scientific Conference. Volume I, May 27–28, pp. 531-539, Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija. DOI: <http://dx.doi.org/10.17770/sie2016vol1.1533>

Periodika un citi informācijas avoti

1. Intercultural Education
2. International Journal of Inclusive Education
3. International Journal of Multicultural Education
4. Journal of Research in Special Educational Needs

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas „**Sākumizglītības skolotājs**” B daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Personalizētā pieeja dažādības pedagoģijas kontekstā (Personalizētā pieeja dažādības pedagoģijas kontekstā. 3. studiju darbs) (DP kurss)
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP083
Zinātnes nozare	Pedagoģija/Skolas pedagoģija
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	8
ECTS kredītpunkti	12
Kopējais kontaktstundu skaits	48
<i>Lekciju stundu skaits</i>	24
<i>Semināru stundu skaits</i>	24
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	-
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	272
Kursa autors(-i)	
Dr.paed., profesore Dina Bethere (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr. paed., profesore Linda Pavītola (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.paed., docente Sandra Zariņa Dr. paed., docente Jeļena Badjanova Dr. psych., profesore Anita Pipere PhD, profesore Dzintra Iliško	
Priekšzināšanas	
Skolotāja profesionālās darbības pamati, Psiholoģija skolotājiem, Mācīšana un mācīšanās, Izglītības procesa organizācija sākumskolā	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa ietvaros topošie sākumizglītības skolotāji apgūs zināšanas, prasmes un kompetenci personalizētas mācīšanās un mācīšanas īstenošanai dažādības izglītības procesa kontekstā. Šajā nolūkā studentiem tiek nodrošinātas iespējas apgūt zināšanas par izglītības procesa personalizācijas principa sociāli politisko attīstību un īstenošanas stratēģijām. Analizējot praksē novērotus gadījumus studenti apgūs prasmes respektēt skolēnu izglītības vajadzību kopsakarībā ar izglītības satura standartizācijas nosacījumiem, plānot un izvērtēt stratēģijas efektīva mācību procesa nodrošināšanai un pozitīvi orientētas sociālās mijiedarbības veidošanai.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Pilnveidot topošā skolotāja kompetenci īstenot personalizētu pieeju iekļaujošas izglītības vidē, respektējot bērnu/skolēnu izglītības vajadzību dažādību, sekmējot viņu akadēmisko un sociālo prasmju integrāciju, attīstot prasmi vērtēt un interpretēt mācīšanās, un mācību procesa efektivitātes rādītājus.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nodrošināt zināšanas un izpratni par personalizētās pieejas zinātniski politiskajām nostādnēm un praktiskās īstenošanas iespējām iekļaujošas izglītības vidē. 	

<ol style="list-style-type: none"> Pilnveidot prasmi plānot un modelēt mācību saturu un procesu, vērtēt skolēnu sasniegumus, kā arī izvēlēties metodiskos paņēmienus saskaņā ar personalizētās pieejas un dažādības pedagoģijas kontekstiem. Pilnveidot prasmi atbalsta stratēģiju plānošanai skolēniem ar dažādām izglītības vajadzībām konkrētā izglītības vidē un reflektēt personiskās pedagoģiskās darbības rezultātus. Nodrošināt studentiem daudzveidīgu komunikācijas, pētnieciskās darbības un diskusiju pieredzi.
<i>Studiju kursa kalendārais plāns</i>
I. Personalizētā pieeja dažādības pedagoģijas kontekstā <ol style="list-style-type: none"> Mācīšanās un mācīšanas personalizācijas principi kompetenču pieejas koncepcijā. (L2, S8, Pd32) Mācīšanas un mācīšanās īstenošana izglītības vajadzību dažādības kontekstā. (L6, S8, Pd64) Atbalsta stratēģijas bērnu prasmju pilnveidei. (L8, S4, Pd32) Izglītības programmas individualizācijas stratēģijas. (L8, S4, Pd64)
II. 3.Studiju darbs <p>1.Iepazīšanās ar metodiskajiem ieteikumiem Studiju darba izstrādei. Izvēlēta temata precizēšana atbilstoši mācību priekšmeta/-u saturam (tostarp aktuālajiem audzināšanas satura jautājumiem) un konkrētam izglītojamo vecumposmam. Pd8</p> <p>2.Studiju darba mērķa, uzdevumu un atslēgas vārdu precizēšana, satura plānošana. Pd12</p> <p>3.Zinātniskās literatūras aktualizēšana un salāgošana ar mācību priekšmeta (tostarp audzināšanas) saturu un izglītojamo vecumposmu, metodiskās literatūras atlase, apkopošana un kritiska izvērtēšana. Pd24</p> <p>4.Studiju darba teorētiskās daļas pilnveidošana. Pd8</p> <p>5.Studiju darba metodiskās daļas izstrāde. Literatūras saraksta noformēšana un atsauču saskaņošana. Pd16</p> <p>6.Diskusija par izstrādātā darba saturu. Teksta satura rediģēšana atbilstoši saņemtajiem ieteikumiem. Pd8</p> <p>Studiju darba noformēšana un pētījuma rezultātu prezentācija. Pd4</p> <p><i>L – lekcija</i> <i>S – seminārs</i> <i>Pd – patstāvīgais darbs</i></p>
<i>Studiju rezultāti</i>
ZINĀŠANAS: <ol style="list-style-type: none"> Zināšanas un izpratne par personalizētās pieejas principiem. Zināšanas par izglītības standartu un dažādības pedagoģijas nostādņu mijiedarbības iespējām. Zināšanas un izpratne par mācību metodiku pielāgošanu atbilstoši izglītojamā individuālās attīstības vajadzībām un sasniedzamajiem mācīšanās rezultātiem, individualizējot un personalizējot mācību procesu. <p>PRASMES:</p> <ol style="list-style-type: none"> Prasme mērķtiecīgi plānot izglītojamā individuālās attīstības, mācīšanās, personības un sociālās izaugsmes vajadzību izzināšanu.

5. Prasmes plānot un izvērtēt starpdisciplināru mācību saturu, integrējot skolēnu akadēmiskās un sociālās prasmes.
6. Prasme plānot un izvērtēt uz mācīšanās rezultātiem vērstu pieeju, tās būtību un lietojumu.

KOMPETENCE:

7. Kompetence mācību procesa un mācību rezultātu vērtēšanai un atgriezeniskās saites nodrošināšanai skolēniem.
8. Kompetence mērķtiecīgi un kritiski izvēlēties un mācību procesā integrēt dažādas mācību metodes un tehnoloģijas.
9. Kompetence izmantot informācijas tehnoloģijas personalizētā izglītības procesā.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

I. Personalizētā pieeja dažādības pedagogijas kontekstā (starppārbaudījumi)

1. Piecu personalizētās pieejas elementu izvērtēšana konkrētā izglītības vidē. (32 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

- Prakses piemēru aktualizēšana.
- Izvērtēšanas rādītāju izstrāde.
- Prezentācijas izstrāde.

Sasniedzamais rezultāts: 1., 6.

2. Uz kompetenču apguvi orientēta mācību procesa īstenošanas un izvērtēšanas plānošana. (64 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

- Praksē novērota gadījuma analīze.
- Bērnu/skolēnu izglītības vajadzību formulēšana.
- Mācību metožu plānošana.
- Mācīšanas un mācīšanās rezultātu izvērtēšanas instrumentu aprobācija.
- Praktiskās nodarbības.

Sasniedzamais rezultāts: 2., 3., 4., 5., 7.

3. Atbalsta stratēģiju plānošana dažādām izglītojamo grupām. (32 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi: Atbalsta stratēģiju plānošana izglītojamiem ar speciālajām vajadzībām

Sasniedzamais rezultāts: 4., 7., 8.

4. Individuālās izglītības programmas izstrāde un tās īstenošanas integrācija vispārējās izglītības procesā. (64 stundas)

Patstāvīgā darba uzdevumi:

- Praksē novērota gadījuma analīze.
- Individuālās izglītības programmas izstrāde atbilstoši izvēlētajam modelim.
- Individuālās izglītības programmas un tās izvērtēšanas instrumentu aprobācija.
- Praktiskās nodarbības.

Sasniedzamais rezultāts: 7., 8., 9.

II. 3. Studiju darbs (80 stundas)

Patstāvīgie uzdevumi:

- Iepazīšanās ar metodiskajiem ieteikumiem studiju darba izstrādei.
- Izvēlēta studiju darba temata, mērķa, uzdevumu un atslēgas vārdu precizēšana, satura plānošana.
- Zinātniskās literatūras aktualizēšana un salāgošana ar mācību priekšmeta saturu un izglītojamo vecumposmu, metodiskās literatūras atlase, apkopošana un kritiska izvērtēšana.
- Studiju darba teorētiskās daļas pilnveidošana.
- Studiju darba metodiskās daļas izstrāde.

- Literatūras saraksta noformēšana un atsauču saskaņošana.
  - Studiju darba pilnveide atbilstoši studiju darba vadītāja ieteikumiem.
- Studiju darba noformēšana, prezentācijas sagatavošana un rezultātu prezentācija.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot visu noslēguma pārbaudījumu vērtējumus.
NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS – 100%:

I. Studējošo darbs seminārnodarbībās; starppārbaudījumi; noslēguma pārbaudījumi visa studiju kursa norises laikā – 50 %.

II. Izstrādāts 3.studiju darbs – 50 %.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1. starppārbaudījums	+					+			
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2. starppārbaudījums		+	+	+	+		+		
3. starppārbaudījums				+			+	+	
4. starppārbaudījums							+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

I. Personalizētā pieeja dažādības pedagoģijas kontekstā

1. Mācīšanās un mācīšanas personalizācijas principi kompetenču pieejas koncepcijā. (L2, S8, Pd32)

1.1. Izglītības procesa personalizācijas principa sociāli politiskā attīstība un īstenošanas stratēģijas. Pārmaiņas izglītības politikā un bērnības koncepcijā. Personalizētās mācīšanās komponenti. (L2)

1.2. Personalizācijas īstenošana un izaicinājumi izglītības procesa kontekstā. Kompetenču attīstīšanās un mācīšanās sadarbojoties. Jaunas pieejas mācību sasniegumu izvērtēšanai. Informācijas tehnoloģiju izmantošana. (S8)

1.3. PATSTĀVĪGAIS DARBS, 1. STARPPĀRBAUDĪJUMS.

2. Mācīšanas un mācīšanās īstenošana izglītības vajadzību dažādības kontekstā. (L6, S8, Pd64)

2.1. Programmas, mācīšanās, mācīšanas un izvērtēšanas adaptācija. Izglītības satura standartizācijas un skolēnu izglītības vajadzību respektēšana. Klases vide, kā ekosistēma. Mācīšanās iespēju un progresa nodrošināšana katram skolēnam. (L2, S2)

2.2. Efektīvu mācīšanas stratēģiju plānošana. Mācību principi un metodes. Situatīva un ilgtspējīga mācību procesa plānošana, īstenošana un izvērtēšana. Informācijas tehnoloģiju izmantošana mācību procesā. (L2, S4)

2.3. Stratēģijas pozitīvi orientētas sociālās mijiedarbības veidošanai. Sociālā uzvedība un izglītība. Uzvedības un akadēmisko prasmju integrācija. Uzvedības vadīšana izglītības dažādības vidē. (L2, S2)

PATSTĀVĪGAIS DARBS, 2. STARPPĀRBAUDĪJUMS.

3. Atbalsta stratēģijas bērnu prasmju pilnveidei. (L8, S4, Pd32)

3.1. Komunikatīvās kompetences pilnveides nodrošinājums. Mācīšanās multilingvālisma kontekstā. Stratēģijas specifisku valodas attīstības gadījumu atbalstam. Jēgpilna alternatīvo komunikācijas līdzekļu izmantošana. (L2, S1)

3.2. Atbalsta stratēģiju izmantošana dažādās mācību jomās. Atbalsta pasākumu nodrošināšana un izmantošana dažādās mācību jomās. Vispārīgas mācību pieejas un īpašu mācīšanas stratēģiju integrācija. (L4, S2)

3.3. Izglītības vides organizēšanas aspekti. Universālā dizaina principu ieviešana izglītības vidē. Mācīšanās vides daudzveidības izmantošana. (L2, S1)

PATSTĀVĪGAIS DARBS, 3. STARPPĀRBAUDĪJUMS.

4. Izglītības programmas individualizācijas stratēģijas. (L8, S4, Pd64)

4.1. Izglītības programmas modificēšana, adaptēšana un individualizēšana. Stratēģijas izvēle individuālās programmas izstrādei. Individuālās programmas izstrādes dalībnieki un to pienākumi. Individuālās programmas izstrādes procesa fāzes. (L4, S2)

4.2. Personalizētā pieeja un mācīšanās heterogēnās grupās. Izglītības un sociālo mērķu izvirzīšana klasē. Sociālās mijiedarbības nodrošināšana skolēnu grupās. (L2, S1)

4.3. Mācību rezultātu un sociālās mijiedarbības kvalitātes izvērtēšanas, un pašvērtēšanas metodes. Izvērtēšanas plāna izstrāde. Pēctecīgas izvērtēšanas ieviešana. Grupu darba refleksija. Mācīšanas un mācīšanās refleksija. Sociālās mijiedarbības refleksija. (L2, S1)

PATSTĀVĪGAIS DARBS, 4. STARPPĀRBAUDĪJUMS.

II. 3. Studiju darbs

1. Iepazīšanās ar metodiskajiem ieteikumiem studiju darba izstrādei. Izvēlēta temata precizēšana atbilstoši mācību priekšmeta/-u saturam (tostarp aktuālajiem audzināšanas satura jautājumiem) un konkrētam izglītojamo vecumposmam. (Pd8)

2. Studiju darba mērķa, uzdevumu un atslēgas vārdu precizēšana, satura plānošana (sadarbībā ar studiju darba vadītāju). (Pd12)

3. Zinātniskās literatūras aktualizēšana un salāgošana ar mācību priekšmeta (tostarp audzināšanas) saturu un izglītojamo vecumposmu. Darbs ar zinātniskajiem rakstiem starptautiskajās datu bāzēs. Metodiskās literatūras atlase, apkopošana un kritiska izvērtēšana. (Pd24)

4. Studiju darba teorētiskās daļas pilnveidošana: zinātniskās literatūras kritiska analīze un intepretēšana, patstāvīgu spriedumu veidošana. Diskusija ar studiju darba vadītāju/-iem. (Pd8)

5. Studiju darba metodiskās daļas izstrāde. Literatūras saraksta noformēšana un atsauču saskaņošana. (Pd16)

6. Diskusija par izstrādātā darba saturu ar studiju darba vadītāju. Teksta satura rediģēšana atbilstoši saņemtajiem ieteikumiem. (Pd8)

7. Studiju darba noformēšana un pētījuma rezultātu prezentācija: prezentācijas sagatavošana studiju darba aizstāvēšanai, piedalīšanās studiju darba aizstāvēšanā, prezentācijas demonstrēšana par savu izstrādāto darbu, iesaistīšanās diskusijā par studiju darbā aplūkoto izglītības problēmu. (Pd4)

L – lekcija

S – seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. *Galvenie principi kvalitātes veicināšanai iekļaujošā izglītībā: ieteikumi praksei.* (2011). Odense: Eiropas speciālās izglītības attīstības aģentūra. Pieejams: <https://www.european-agency.org/sites/default/files/key-principles-for-promoting-quality-in-inclusive-education-key-principles-LV.pdf>
2. *Effective provision for gifted and talented children in primary education.* (2008). Department for Children, Schools and Families Publications. Pieejams: <https://giftedphoenix.files.wordpress.com/2012/11/effective-provision-in-primary-schools-dfe-may-2008.pdf>
3. Forghani-Arani, N., Cerna L., & Bannon, M. (2019). The Lives of Teachers in Diverse Classrooms. EDU/WKP (2019). Pieejams: [http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=EDU/WKP\(2019\)6&docLanguage=En](http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=EDU/WKP(2019)6&docLanguage=En)
4. Hamilton, M.J. Examining Teacher Multicultural Competence in The Classroom: Further Validation of The Multicultural Teaching Competency Scale (2016). LSU Master's Theses. 4433. Pieejams: https://digitalcommons.lsu.edu/gradschool_theses/4433
5. *Iekļaujošu skolotāju profils: skolotāju izglītība iekļaušanai.* (2012). Rīga: Eiropas speciālās izglītības attīstības aģentūra. Pieejams: https://www.european-agency.org/sites/default/files/profile_of_inclusive_teachers_lv.pdf
6. *Mācīšanās lietpratībai.* (2018). Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. Pieejams: <https://www.siic.lu.lv/petnieciba/monografija-macisanas-lietpratibai/>
7. MK. (2018). *Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem Nr. 747.* <https://likumi.lv/ta/id/303768>
8. MK. (2019). *Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem Nr.416.* <https://likumi.lv/ta/id/309597>
9. Mooij, T., & Smeets, E. (2006). Design, Development and Implementation of Inclusive Education. *European Educational Research Journal*, 5 (2), 94 – 109.
10. Namsone, D., Čakāne, L., Butkēviča, A. (2018). *Kompetenci attīstoša mācīšanās.* <https://www.siic.lu.lv/petnieciba/ieteikumi-kompetenci-attistosa-macisanas/>
11. OECD. (2006). *Personalising Education.* Pieejams: <http://www.oecd.org/education/school/personalisingeducation.htm>
12. OECD (2006). *Schooling for Tomorrow. Personalising Education.* Pieejams: https://www.researchgate.net/publication/285391134_Personalising_Education.
13. *Office for Education Policy and Innovation.* (2007). *Personalising Education: from research to policy and practice.* Melbourne.
14. Oliņa Z., Namsone D., France I., (2018). Mācīšanās lietpratībai./ LU Starpnozaru izglītības inovāciju centrs. www.siic.lu.lv
15. Saloviita, T. (2018). Attitudes of Teachers Towards Inclusive Education in Finland. *Scandinavian Journal of Educational Research*, DOI: 10.1080/00313831.2018.1541819.
16. Schmidt, M., & Vrhovnik, K. (2015). Attitudes of Teachers Towards the Inclusion of Children with Special Needs in Primary and Secondary Schools, *Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja*, 51(2), 16-30.
17. Skola2030. (2017). *Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un pieejas apraksts.* <https://www.izm.gov.lv/images/aktualitates/2017/Skola2030Dokuments.pdf>
18. *Study on International Practice in Disability Support Systems.* (2017). Retrieved from: http://www.lm.gov.lv/upload/aktuali/lm_inv_gala_nod.pdf
19. *Study on the Cost Model for Support Services for Children with Special Needs.* (2018). Retrieved from: https://www.izm.gov.lv/images/izglitiba_visp/IZMiepirkumamLUPPMFgalaparskats08122017.pdf

Papildus informācijas avoti

1. *Atbalsts iekļaujošai izglītībai*. (2014). D. Nīmanes red. Rīga: Latvijas Universitāte.
2. *Darbs iekļaujošā klasē: rokasgrāmata skolotājiem*. (2007). Rīga: Apeiron.
3. Gasterstädt, J., & Urban, M. (2016). Einstellung zu Inklusion? Implikationen aus Sicht qualitativer Forschung im Kontext der Entwicklung inklusiver Schulen. *Empirische Sonderpädagogik*, 1(3), 54-66.
4. Geske, A., & Grīnfelds, A. (2006). *Izglītības pētniecība*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
5. Globalization and Diversity: geography of a changing world. (2011). Boston: Prentice Hall.
6. Gregory, J. L., & Noto, L. A. (2012). *Technical Manual for Attitudes Towards Teaching All Students (ATTAS-mm) Instrument*. Retrieved from: <https://eric.ed.gov/?id=ED537530>.
7. Hasan, M., Halder U. K., & Debnath, D. (2018). Inclusive Education and Education for All. *International Journal of Research and Analytical Reviews*, 5(3), 605-608.
8. Haug, P. (2017). Understanding inclusive education: ideals and reality. *Scandinavian Journal of Disability Research*, 19(3), 206-217
9. Jankovska, J., & Prudņikova, I. (2015). *Analyze of Early Childhood Education in the Context of Inclusive Education*. Scientific journal Social Welfare Interdisciplinary Approach. Vol.2 (5), pp.74-81. Published by the Faculty of Social Welfare and Disability Studies of Šiauliai University. Lithuania. <http://socialwelfare.eu/index.php/sw/article/view/222/196>.
10. Kinderrechte in padagogischen Beziehungen. (2014). Hrsg.: Annedore Prengel, Ursula Winklhofer. Opladen: Verlag Barbara Budrich.
11. Kravale- Paulina, M., Iliško, D., & Oļehnoviča, E. (2013) *Values orientation approach to the educational process: The temporal dimension*. Procedia Social and Behavioral Sciences, Nr. 106 (2013), p. 3285-3290. <http://authors.elsevier.com/sd/article/S1877042813050027>, ISSN 18770428. Available online at www.sciencedirect.com.
12. Mārtinsone, K. (sast.) (2011). *Ievads pētniecībā: stratēģijas, dizaini, metodes*. Rīga: RaKa.
13. Mārtinsone, K., Pipere, A., & Kamerāde, D. (2017). *Pētniecība: teorija un prakse*. Rīga: RaKa
14. Orgeret Kristin Skare (2012). Intercultural Educational Practices: Opening Paths for Dialogue. *Intercultural Communication Studies XXI: 1*. Pieejams: <https://web.uri.edu/iaics/files/17KristinSkareOrgeret.pdf>
15. O' Acquah, E., Tandon, M., Lempinen, S. (2016). Teacher diversity awareness in the context of changing demographics. *European Educational Research Journal*, Vol. 15(2) 218-235. DOI:10.1177/1474904115611676, <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/1474904115611676>
16. Pestovs, P., Saleniece, I., & Namsone, D. (2019). *Science Large-Scale Assessment Alignment to the Revised Science Curriculum*. Science and technology education: Current Challenges and Possible Solutions. Proceedings of the 3rd International Baltic Symposium on Science and Technology Education (BalticSTE2019),
17. Pestovs, P., Namsone, D., Čakāne, L., & Saleniece, I. (2019). *Makrolīmenā 6. klašu vērtēšanas konstrukta atbilstība pilnveidotā mācību satura ietvaram*. Sabiedrība.Integrācija. Izglītība, 387.
18. Shafaat, H. (2018). *Managing Communication Challenges in Multicultural Organizations*. *International Journal of Media, Journalism and Mass Communications (IJMJMC)*, Volume 4, Issue 2, 2018, PP 44-49. Pieejams: <https://www.arcjournals.org/pdfs/ijmjmc/v4-i2/5.pdf>
19. Valdmāne, L. (2016). *Media Literacy as a Tool in the Agency Empowerment Process*. ISSN 1392-5016. ACTA PAEDAGOGICA VILNENSIA 2016 37 . P. 58 - 70 <https://pdfs.semanticscholar.org/2043/6fc3581ae83b35fd5d97d739a8f13bade8c3.pdf>

19. Valdmāne, L. (2014). *Mācību un mediju vide – izaicinājums mūsdienu pedagogam*. LU rakstu „Pedagoģija un skolotāju izglītība” 795.sējums, ISSN 1407-2157 ISBN 978-9984-45-809-0, 130.-139. lpp., https://www.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/apgads/PDF/LUR-795_Ped-skol-izgl.pdf
20. Valdmāne, L., Alchieri, E., Arbutavičius, G., Coelho, D., Galati, C., D., Nogueira, S., & Volungevičiene, A. (2014). *Designing open educational resources curriculum for virtual mobility. Breaking the wall. Vocational education. Research and reality*, 2014/25, Kaunas, 190.-202.lpp.
21. Vanags E., & Pestovs, P. (2019). *Development of Metacognition Awareness Scale for 10th-12th Grade*. ATEE spring conference proceedings “Innovations, technologies and research in education”. Riga, Latvia. In press.
22. Wengraf, T. (2001). *Qualitative Research Interviewing: Biographic Narrative and SemiStructured Methods*. London: SAGE Publications.
23. Wiersma, W., & Jurs, S. (2008). *Research Methods in Education: An Introduction*. Boston: Pearson.

Periodika un citi informācijas avoti

1. *Educational Research*. Taylor & Francis. <https://www.tandfonline.com/loi/rere20>
2. Informatīvajos un izglītojošos materiālos Skola2030 vietnē: <http://www.skola2030.lv/lv/jaunumi/tag/musdieniga-izglitiba>, <http://www.skola2030.lv/lv/jaunumi/zinu-izdevums>
3. Nieto, S. (2016). *Diversity Education: Lessons For A Just World*. <http://rozenbergquarterly.com/diversity-education-lessons-for-a-just-world-sonia-nieto/>.
4. Reasons why classrooms need diversity education. (2018). <https://www.theedadvocate.org/4-reasons-classrooms-need-diversity-education/>.
5. UNESCO. (2015). *Education 2030: Incheon Declaration and Framework for Action - Towards inclusive and equitable quality education and lifelong learning for all*. Retrieved from: https://www.skillsforemployment.org/KSP/en/Details/?dn=WCMSTEST4_170873
6. International Journal of Inclusive Education.
7. Izglītības iniciatīvu centrs (IIC). www.iic.lv
8. e-Žurnāli: „Skolas vārds”, „Pirmsskolas izglītība”, „Skolas psiholoģija”, “Vecākiem”
9. Laikraksts “Izglītība un kultūra

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas „Sākumizglītības skolotājs” B daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Personalizētā pieeja dažādības pedagogijas kontekstā I (Personalizētā pieeja dažādības pedagogijas kontekstā. 3. studiju darbs)
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP068
Zinātnes nozare	Pedagoģija/Skolas pedagoģija
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
<i>Lekciju stundu skaits</i>	8
<i>Semināru stundu skaits</i>	8
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	-
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	64
Kursa autors(-i)	
Dr.paed., profesore Dina Bethere (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr. paed., profesore Linda Pavītola (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.paed., docente Sandra Zariņa Dr. paed., docente Jeļena Badjanova Dr. psych., profesore Anita Pipere PhD, profesore Dzintra Iliško	
Priekšzināšanas	
Skolotāja profesionālās darbības pamati, Psiholoģija skolotājiem, Mācīšana un mācīšanās, Izglītības procesa organizācija sākumskolā	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa ietvaros topošie sākumizglītības skolotāji apgūs zināšanas, prasmes un kompetenci personalizētas mācīšanās un mācīšanas īstenošanai dažādības izglītības procesa kontekstā. Šajā nolūkā studentiem tiek nodrošinātas iespējas apgūt zināšanas par izglītības procesa personalizācijas principa sociāli politisko attīstību un īstenošanas stratēģijām. Analizējot praksē novērotus gadījumus studenti apgūs prasmes respektēt skolēnu izglītības vajadzību kopsakarībā ar izglītības satura standartizācijas nosacījumiem, plānot un izvērtēt stratēģijas efektīva mācību procesa nodrošināšanai un pozitīvi orientētas sociālās mijiedarbības veidošanai.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Pilnveidot topošā skolotāja kompetenci īstenot personalizētu pieeju iekļaujošas izglītības vidē, respektējot bērnu/skolēnu izglītības vajadzību dažādību, sekmējot viņu akadēmisko un sociālo prasmju integrāciju, attīstot prasmi vērtēt un interpretēt mācīšanās, un mācību procesa efektivitātes rādītājus.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nodrošināt zināšanas un izpratni par personalizētās pieejas zinātniski politiskajām nostādnēm un praktiskās īstenošanas iespējām iekļaujošas izglītības vidē. 	

2. Pilnveidot prasmi plānot un modelēt mācību saturu un procesu, vērtēt skolēnu sasniegumus, kā arī izvēlēties metodiskos paņēmienus saskaņā ar personalizētās pieejas un dažādības pedagoģijas kontekstiem.
3. Pilnveidot prasmi atbalsta stratēģiju plānošanai skolēniem ar dažādām izglītības vajadzībām konkrētā izglītības vidē un reflektēt personiskās pedagoģiskās darbības rezultātus.
4. Nodrošināt studentiem daudzveidīgu komunikācijas, pētnieciskās darbības un diskusiju pieredzi.

Studiju kursa kalendārais plāns

1. Mācīšanās un mācīšanas personalizācijas principi kompetenču pieejas koncepcijā. (L2, S8, Pd32)
2. Mācīšanas un mācīšanās īstenošana izglītības vajadzību dažādības kontekstā. (L6, Pd32)

L – lekcija

S – seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Zināšanas un izpratne par personalizētās pieejas principiem.
2. Zināšanas par izglītības standartu un dažādības pedagoģijas nostādņu mijiedarbības iespējām.
3. Zināšanas un izpratne par mācību metodiku pielāgošanu atbilstoši izglītojamā individuālās attīstības vajadzībām un sasniedzamajiem mācīšanās rezultātiem, individualizējot un personalizējot mācību procesu.

PRASMES:

4. Prasme mērķtiecīgi plānot izglītojamā individuālās attīstības, mācīšanās, personības un sociālās izaugsmes vajadzību izzināšanu.
5. Prasmes plānot un izvērtēt starpdisciplināru mācību saturu, integrējot skolēnu akadēmiskās un sociālās prasmes.
6. Prasme plānot un izvērtēt uz mācīšanās rezultātiem vērstu pieeju, tās būtību un lietojumu.

KOMPETENCE:

7. Kompetence mācību procesa un mācību rezultātu vērtēšanai un atgriezeniskās saites nodrošināšanai skolēniem.
8. Kompetence mērķtiecīgi un kritiski izvēlēties un mācību procesā integrēt dažādas mācību metodes un tehnoloģijas.
9. Kompetence izmantot informācijas tehnoloģijas personalizētā izglītības procesā.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgā darba tēmas (starppārbaudījums):

1. Piecu personalizētās pieejas elementu izvērtēšana konkrētā izglītības vidē.

Patstāvīgā darba uzdevumi:

- Prakses piemēru aktualizēšana.
- Izvērtēšanas rādītāju izstrāde.
- Prezentācijas izstrāde.

Sasniedzamais rezultāts: 1., 6.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot:

1. Studējošo darbs seminārnodarbībās visa studiju kursa norises laikā – 20%.
2. Starppārbaudījums – 50 %.
3. Noslēguma pārbaudījuma veids: eksāmens – 30%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1. starppārbaudījums	+					+			
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. **Mācīšanās un mācīšanas personalizācijas principi kompetenču pieejas koncepcijā.** (L2, S8, Pd32)
  - 1.1. Izglītības procesa personalizācijas principa sociāli politiskā attīstība un īstenošanas stratēģijas. Pārmaiņas izglītības politikā un bērnības koncepcijā. Personalizētās mācīšanās komponenti. (L2)
  - 1.2. Personalizācijas īstenošana un izaicinājumi izglītības procesa kontekstā. Kompetenču attīstīšanās un mācīšanās sadarbojoties. Jaunas pieejas mācību sasniegumu izvērtēšanai. Informācijas tehnoloģiju izmantošana. (S8)
PATSTĀVĪGAIS DARBS, STARPPĀRBAUDĪJUMS.
2. **Mācīšanas un mācīšanās īstenošana izglītības vajadzību dažādības kontekstā.** (L6, Pd32)
  - 2.1. Programmas, mācīšanās, mācīšanas un izvērtēšanas adaptācija. Izglītības satura standartizācijas un skolēnu izglītības vajadzību respektēšana. Klases vide, kā ekosistēma. Mācīšanās iespēju un progresu nodrošināšana katram skolēnam. (L2)
  - 2.2. Efektīvu mācīšanas stratēģiju plānošana. Mācību principi un metodes. Situatīva un ilgtspējīga mācību procesa plānošana, īstenošana un izvērtēšana. Informācijas tehnoloģiju izmantošana mācību procesā. (L2)

2.3. Stratēģijas pozitīvi orientētas sociālās mijiedarbības veidošanai. Sociālā uzvedība un izglītība. Uzvedības un akadēmisko prasmju integrācija. Uzvedības vadīšana izglītības dažādības vidē. (L2)

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. *Galvenie principi kvalitātes veicināšanai iekļaujošā izglītībā: ieteikumi praksei.* (2011). Odense: Eiropas speciālās izglītības attīstības aģentūra. Pieejams: https://www.european-agency.org/sites/default/files/key-principles-for-promoting-quality-in-inclusive-education_key-principles-LV.pdf
2. *Iekļaujošu skolotāju profils: skolotāju izglītība iekļaušanai.* (2012). Rīga: Eiropas speciālās izglītības attīstības aģentūra. Pieejams: https://www.european-agency.org/sites/default/files/profile_of_inclusive_teachers_lv.pdf
3. OECD. (2006). *Personalising Education*. Pieejams: <http://www.oecd.org/education/school/personalisingeducation.htm>
4. OECD (2006). *Schooling for Tomorrow. Personalising Education*. Pieejams: https://www.researchgate.net/publication/285391134_Personalising_Education.
5. *Office for Education Policy and Innovation.* (2007). *Personalising Education: from research to policy and practice*. Melbourne.
6. *Effective provision for gifted and talented children in primary education.* (2008). Department for Children, Schools and Families Publications. Pieejams: <https://giftedphoenix.files.wordpress.com/2012/11/effective-provision-in-primary-schools-dfe-may-2008.pdf>
7. Forghani-Arani, N., Cerna L., & Bannon, M. (2019). *The Lives of Teachers in Diverse Classrooms*. EDU/WKP (2019). Pieejams: [http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=EDU/WKP\(2019\)6&docLanguage=En](http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=EDU/WKP(2019)6&docLanguage=En)
8. Hamilton, M.J. *Examining Teacher Multicultural Competence in The Classroom: Further Validation of The Multicultural Teaching Competency Scale* (2016). LSU Master's Theses. 4433. Pieejams: https://digitalcommons.lsu.edu/gradschool_theses/4433
9. *Mācīšanās lietpratībai.* (2018). Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. Pieejams: <https://www.siic.lu.lv/petnieciba/monografija-macisanas-lietpratibai/>
10. Mooij, T., & Smeets, E. (2006). Design, Development and Implementation of Inclusive Education. *European Educational Researchjournal*, 5 (2), 94 – 109.
11. Saloviita, T. (2018). Attitudes of Teachers Towards Inclusive Education in Finland. *Scandinavian Journal of Educational Research*, DOI: 10.1080/00313831.2018.1541819.
12. Schmidt, M., & Vrhovnik, K. (2015). Attitudes of Teachers Towards the Inclusion of Children with Special Needs in Primary and Secondary Schools, *Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja*, 51(2), 16-30.
13. *Study on International Practice in Disability Support Systems.* (2017). Retrieved from: http://www.lm.gov.lv/upload/aktuali/lm_inv_gala_nod.pdf
14. *Study on the Cost Model for Support Services for Children with Special Needs.* (2018). Retrieved from: https://www.izm.gov.lv/images/izglitiba_visp/IZMiepirkumamLUPPMFgalaparskats08122017.pdf

Papildus informācijas avoti

1. *Atbalsts iekļaujošai izglītībai.* (2014). D. Nīmanes red. Rīga: Latvijas Universitāte.
2. *Darbs iekļaujošā klasē: rokasgrāmata skolotājiem.* (2007). Rīga: Apeironi.
3. Gasterstädt, J., & Urban, M. (2016). Einstellung zu Inklusion? Implikationen aus Sicht qualitativer Forschung im Kontext der Entwicklung inklusiver Schulen. *Empirische Sonderpädagogik*, 1(3), 54-66.
4. *Globalization and Diversity: geography of a changing world.* (2011). Boston: Prentice Hall.

5. Gregory, J. L., & Noto, L. A. (2012). *Technical Manual for Attitudes Towards Teaching All Students (ATTAS-mm) Instrument*. Retrieved from: <https://eric.ed.gov/?id=ED537530>.
6. Haug, P. (2017). Understanding inclusive education: ideals and reality. *Scandinavian Journal of Disability Research*, 19(3), 206–217
7. Hasan, M., Halder U. K., & Debnath, D. (2018). Inclusive Education and Education for All. *International Journal of Research and Analytical Reviews*, 5(3), 605-608.
8. Kravale- Paulina, M., Iliško, D., & Oļehnoviča, E. (2013) *Values orientation approach to the educational process: The temporal dimension*. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, Nr. 106 (2013), p. 3285-3290 .<http://authors.elsevier.com/sd/article/S1877042813050027>, ISSN 18770428. Available online at www.sciencedirect.com.
9. Orgeret Kristin Skare (2012). Intercultural Educational Practices: Opening Paths for Dialogue. *Intercultural Communication Studies XXI: 1. Pieejams:* <https://web.uri.edu/iaics/files/17KristinSkareOrgeret.pdf>
10. O' Acquah, E., Tandon, M., Lempinen, S. (2016). Teacher diversity awareness in the context of changing demographics. *European Educational Research Journal*, Vol. 15(2) 218–235. DOI:10.1177/1474904115611676, <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/1474904115611676>
11. Jankovska, J., & Prudņikova, I. (2015). *Analyze of Early Childhood Education in the Context of Inclusive Education*. Scientific journal Social Welfare Interdisciplinary Approach. Vol.2 (5), pp.74-81. Published by the Faculty of Social Welfare and Disability Studies of Šiauliai University. Lithuania. <http://socialwelfare.eu/index.php/sw/article/view/222/196>.
12. Pestovs, P., Saleniece, I., & Namsone, D. (2019). *Science Large-Scale Assessment Alignment to the Revised Science Curriculum*. Science and technology education: Current Challanges and Possible Solutions. Proceedings of the 3rd International Baltic Symposium on Science and Technology Education (BalticSTE2019),
13. Pestovs, P., Namsone, D., Čakāne, L., & Saleniece, I. (2019). *Makrolīmenā 6. klašu vērtēšanas konstrukta atbilstība pilnveidotā mācību satura ietvaram*. Sabiedrība.Integrācija. Izglītība, 387.
14. Valdmāne, L. (2016). *Media Literacy as a Tool in the Agency Empowerment Process*. ISSN 1392-5016. ACTA PAEDAGOGICA VILNENSIA 2016 37 . P. 58 - 70
15. <https://pdfs.semanticscholar.org/2043/6fc3581ae83b35fd5d97d739a8f13bade8c3.pdf>
16. Valdmāne, L. (2014). *Mācību un mediju vide – izaicinājums mūsdienu pedagogam*. LU rakstu „Pedagoģija un skolotāju izglītība” 795.sējums, ISSN 1407-2157 ISBN 978-9984-45-809-0, 130.-139. lpp., https://www.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/apgads/PDF/LUR-795_Ped-skol-izgl.pdf
17. Valdmāne, L., Alchieri, E., Arbutavičius, G., Coelho, D., Galati, C., D., Nogueira, S., & Volungevičiene, A. (2014). *Designing open educational resources curriculum for virtual mobility. Breaking the wall. Vocational education. Research and reality*, 2014/25, Kaunas, 190.-202.lpp.
18. Vanags E., & Pestovs, P. (2019). *Development of Metacognition Awareness Scale for 10th-12th Grade*. ATEE spring conference proceedings “Innovations, technologies and research in education”. Riga, Latvia. In press.
19. Shafaat, H. (2018). *Managing Communication Challenges in Multicultural Organizations*. *International Journal of Media, Journalism and Mass Communications (IJMJMC)*, Volume 4, Issue 2, 2018, PP 44-49. Pieejams: <https://www.arcjournals.org/pdfs/ijmjmc/v4-i2/5.pdf>
20. Kinderrechte in padagogischen Beziehungen. (2014). Hrsg.: Annedore Prengel, Ursula Winkelhofer. Opladen: Verlag Barbara Budrich.

Periodika un citi informācijas avoti

1. Reasons why classrooms need diversity education. (2018). <https://www.theedadvocate.org/4-reasons-classrooms-need-diversity-education/>.
2. Nieto, S. (2016). Diversity Education: Lessons For A Just World. <http://rozenbergquarterly.com/diversity-education-lessons-for-a-just-world-sonia-nieto/>.
3. International Journal of Inclusive Education.
4. UNESCO. (2015). *Education 2030: Incheon Declaration and Framework for Action - Towards inclusive and equitable quality education and lifelong learning for all*. Retrieved from: https://www.skillsforemployment.org/KSP/en/Details/?dn=WCMSTEST4_170873
5. Izglītības iniciatīvu centrs (IIC). www.iic.lv
6. e-Žurnāli: „Skolas vārds”, „Pirmsskolas izglītība”, „Skolas psiholoģija”

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas „**Sākumizglītības skolotājs**” B daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Personalizētā pieeja dažādības pedagoģijas kontekstā II (Personalizētā pieeja dažādības pedagoģijas kontekstā. 3. studiju darbs)
Studiju kursa kods (DUIS)	-
Zinātnes nozare	Pedagoģija/Skolas pedagoģija
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	32
<i>Lekciju stundu skaits</i>	16
<i>Semināru stundu skaits</i>	16
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	-
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	128
Kursa autors(-i)	
Dr.paed., profesore Dina Bethere (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr. paed., profesore Linda Pavītola (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.paed., docente Sandra Zariņa Dr. paed., docente Jeļena Badjanova Dr. psych., profesore Anita Pipere PhD, profesore Dzintra Iliško	
Priekšzināšanas	
Skolotāja profesionālās darbības pamati, Psiholoģija skolotājiem, Mācīšana un mācīšanās, Izglītības procesa organizācija sākumskolā	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa ietvaros topošie sākumizglītības skolotāji apgūs zināšanas, prasmes un kompetenci personalizētas mācīšanās un mācīšanas īstenošanai dažādības izglītības procesa kontekstā. Šajā nolūkā studentiem tiek nodrošinātas iespējas apgūt zināšanas par izglītības procesa personalizācijas principa sociāli politisko attīstību un īstenošanas stratēģijām. Analizējot praksē novērotus gadījumus studenti apgūs prasmes respektēt skolēnu izglītības vajadzību kopsakarībā ar izglītības satura standartizācijas nosacījumiem, plānot un izvērtēt stratēģijas efektīva mācību procesa nodrošināšanai un pozitīvi orientētas sociālās mijiedarbības veidošanai.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Pilnveidot topošā skolotāja kompetenci īstenot personalizētu pieeju iekļaujošas izglītības vidē, respektējot bērnu/skolēnu izglītības vajadzību dažādību, sekmējot viņu akadēmisko un sociālo prasmju integrāciju, attīstot prasmi vērtēt un interpretēt mācīšanās, un mācību procesa efektivitātes rādītājus.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nodrošināt zināšanas un izpratni par personalizētās pieejas zinātniski politiskajām nostādnēm un praktiskās īstenošanas iespējām iekļaujošas izglītības vidē. 	

2. Pilnveidot prasmi plānot un modelēt mācību saturu un procesu, vērtēt skolēnu sasniegumus, kā arī izvēlēties metodiskos paņēmienus saskaņā ar personalizētās pieejas un dažādības pedagoģijas kontekstiem.
3. Pilnveidot prasmi atbalsta stratēģiju plānošanai skolēniem ar dažādām izglītības vajadzībām konkrētā izglītības vidē un reflektēt personiskās pedagoģiskās darbības rezultātus.
4. Nodrošināt studentiem daudzveidīgu komunikācijas, pētnieciskās darbības un diskusiju pieredzi.

Studiju kursa kalendārais plāns

1. Mācīšanas un mācīšanās īstenošana izglītības vajadzību dažādības kontekstā. (S8, Pd32)
2. Atbalsta stratēģijas bērnu prasmju pilnveidei. (L8, S4, Pd32)
3. Izglītības programmas individualizācijas stratēģijas. (L8, S4, Pd64)

L – lekcija

S – seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Zināšanas un izpratne par personalizētās pieejas principiem.
2. Zināšanas par izglītības standartu un dažādības pedagoģijas nostādņu mijiedarbības iespējām.
3. Zināšanas un izpratne par mācību metodiku pielāgošanu atbilstoši izglītojamā individuālās attīstības vajadzībām un sasniedzamajiem mācīšanās rezultātiem, individualizējot un personalizējot mācību procesu.

PRASMES:

4. Prasme mērķtiecīgi plānot izglītojamā individuālās attīstības, mācīšanās, personības un sociālās izaugsmes vajadzību izzināšanu.
5. Prasmes plānot un izvērtēt starpdisciplināru mācību saturu, integrējot skolēnu akadēmiskās un sociālās prasmes.
6. Prasme plānot un izvērtēt uz mācīšanās rezultātiem vērstu pieeju, tās būtību un lietojumu.

KOMPETENCE:

7. Kompetence mācību procesa un mācību rezultātu vērtēšanai un atgriezeniskās saites nodrošināšanai skolēniem.
8. Kompetence mērķtiecīgi un kritiski izvēlēties un mācību procesā integrēt dažādas mācību metodes un tehnoloģijas.
9. Kompetence izmantot informācijas tehnoloģijas personalizētā izglītības procesā.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgā darba tēmas (starppārbaudījumi):

1. Uz kompetenču apguvi orientēta mācību procesa īstenošanas un izvērtēšanas plānošana.

Patstāvīgā darba uzdevumi:

- Praksē novērota gadījuma analīze.
- Bērnu/skolēnu izglītības vajadzību formulēšana.
- Mācību metožu plānošana.
- Mācīšanas un mācīšanās rezultātu izvērtēšanas instrumentu aprobācija.
- Praktiskās nodarbības.

Sasniedzamais rezultāts: 2., 3., 4., 5., 7.

2. Atbalsta stratēģiju plānošana dažādām izglītojamo grupām.

Patstāvīgā darba uzdevumi: Atbalsta stratēģiju plānošana izglītojamiem ar speciālajām vajadzībām

Sasniedzamais rezultāts: 4., 7., 8.

3. Individuālās izglītības programmas izstrāde un tās īstenošanas integrācija vispārējās izglītības procesā.

Patstāvīgā darba uzdevumi:

- Praksē novērota gadījuma analīze.
- Individuālās izglītības programmas izstrāde atbilstoši izvēlētajam modelim.
- Individuālās izglītības programmas un tās izvērtēšanas instrumentu aprobācija.
- Praktiskās nodarbības.

Sasniedzamais rezultāts: 7., 8., 9.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot:

1. Studējošo darbs seminārnodarbībās visa studiju kursa norises laikā – 20%.
2. Starppārbaudījumi – 50 %.
3. Noslēguma pārbaudījuma veids: eksāmens – 30%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1. starppārbaudījums		+	+	+	+		+		
2. starppārbaudījums				+			+	+	
3. starppārbaudījums							+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Mācīšanas un mācīšanās īstenošana izglītības vajadzību dažādības kontekstā. (S8, Pd32)

1.1. Programmas, mācīšanās, mācīšanas un izvērtēšanas adaptācija. Izglītības satura standartizācijas un skolēnu izglītības vajadzību respektēšana. Klases vide, kā ekosistēma. Mācīšanās iespēju un progresa nodrošināšana katram skolēnam. (S2)

1.2.Efektīvu mācīšanas stratēģiju plānošana. Mācību principi un metodes. Situatīva un ilgtspējīga mācību procesa plānošana, īstenošana un izvērtēšana. Informācijas tehnoloģiju izmantošana mācību procesā. (S4)

1.3.Stratēģijas pozitīvi orientētas sociālās mijiedarbības veidošanai. Sociālā uzvedība un izglītība. Uzvedības un akadēmisko prasmju integrācija. Uzvedības vadīšana izglītības dažādības vidē. (S2)

PATSTĀVĪGAIS DARBS, 1.STARPPĀRBAUDĪJUMS.

2. Atbalsta stratēģijas bērnu prasmju pilnveidei. (L8, S4, Pd32)

2.1.Komunikatīvās kompetences pilnveides nodrošinājums. Mācīšanās multilingvālisma kontekstā. Stratēģijas specifisku valodas attīstības gadījumu atbalstam. Jēgpilna alternatīvo komunikācijas līdzekļu izmantošana. (L2, S1)

2.2.Atbalsta stratēģiju izmantošana dažādās mācību jomās. Atbalsta pasākumu nodrošināšana un izmantošana dažādās mācību jomās. Vispārīgas mācību pieejas un īpašu mācīšanas stratēģiju integrācija. (L4, S2)

2.3.Izglītības vides organizēšanas aspekti. Universālā dizaina principu ieviešana izglītības vidē. Mācīšanās vides daudzveidības izmantošana. (L2, S1)

PATSTĀVĪGAIS DARBS, 2. STARPPĀRBAUDĪJUMS.

3. Izglītības programmas individualizācijas stratēģijas. (L8, S4, Pd64)

3.1.Izglītības programmas modificēšana, adaptēšana un individualizēšana. Stratēģijas izvēle individuālās programmas izstrādei. Individuālās programmas izstrādes dalībnieki un to pienākumi. Individuālās programmas izstrādes procesa fāzes. (L4, S2)

3.2.Personalizētā pieeja un mācīšanās heterogēnās grupās. Izglītības un sociālo mērķu izvirzīšana klasē. Sociālās mijiedarbības nodrošināšana skolēnu grupās. (L2, S1)

3.3.Mācību rezultātu un sociālās mijiedarbības kvalitātes izvērtēšanas, un pašvērtēšanas metodes. Izvērtēšanas plāna izstrāde. Pēctecīgas izvērtēšanas ieviešana. Grupu darba refleksija. Mācīšanas un mācīšanās refleksija. Sociālās mijiedarbības refleksija. (L2, S1)

PATSTĀVĪGAIS DARBS, 3. STARPPĀRBAUDĪJUMS.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. *Galvenie principi kvalitātes veicināšanai iekļaujošā izglītībā: ieteikumi praksei.* (2011). Odense: Eiropas speciālās izglītības attīstības aģentūra. Pieejams: https://www.european-agency.org/sites/default/files/key-principles-for-promoting-quality-in-inclusive-education_key-principles-LV.pdf

2. *Iekļaujošu skolotāju profils: skolotāju izglītība iekļaušanai.* (2012). Rīga: Eiropas speciālās izglītības attīstības aģentūra. Pieejams: https://www.european-agency.org/sites/default/files/profile_of_inclusive_teachers_lv.pdf

3. OECD. (2006). *Personalising Education*. Pieejams: <http://www.oecd.org/education/school/personalisingeducation.htm>

4. OECD (2006). *Schooling for Tomorrow. Personalising Education*. Pieejams: https://www.researchgate.net/publication/285391134_Personalising_Education.

5. *Office for Education Policy and Innovation.* (2007). *Personalising Education: from research to policy and practice*. Melbourne.

6. *Effective provision for gifted and talented children in primary education.* (2008). Department for Children, Schools and Families Publications. Pieejams: <https://giftedphoenix.files.wordpress.com/2012/11/effective-provision-in-primary-schools-dfe-may-2008.pdf>

7. Forghani-Arani, N., Cerna L., & Bannon, M. (2019). *The Lives of Teachers in Diverse Classrooms*. EDU/WKP (2019).

7.1.Pieejams:

[http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=EDU/WKP\(2019\)6&docLanguage=En](http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=EDU/WKP(2019)6&docLanguage=En)

8. Hamilton, M.J. Examining Teacher Multicultural Competence in The Classroom: Further Validation of The Multicultural Teaching Competency Scale (2016). LSU Master's Theses. 4433. Pieejams: https://digitalcommons.lsu.edu/gradschool_theses/4433
9. *Mācīšanās lietpratībai*. (2018). Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. Pieejams: <https://www.siic.lu.lv/petnieciba/monografija-macisanas-lietpratibai/>
10. Mooij, T., & Smeets, E. (2006). Design, Development and Implementation of Inclusive Education. *European Educational Research Journal*, 5 (2), 94 – 109.
11. Saloviita, T. (2018). Attitudes of Teachers Towards Inclusive Education in Finland. *Scandinavian Journal of Educational Research*, DOI: 10.1080/00313831.2018.1541819.
12. Schmidt, M., & Vrhovnik, K. (2015). Attitudes of Teachers Towards the Inclusion of Children with Special Needs in Primary and Secondary Schools, *Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja*, 51(2), 16-30.
13. *Study on International Practice in Disability Support Systems*. (2017). Retrieved from: http://www.lm.gov.lv/upload/aktuali/lm_inv_gala_nod.pdf
14. *Study on the Cost Model for Support Services for Children with Special Needs*. (2018). Retrieved from: https://www.izm.gov.lv/images/izglitiba_visp/IZMiepirkumamLUPPMFgalaparskats08122017.pdf

Papildus informācijas avoti

1. *Atbalsts iekļaujošai izglītībai*. (2014). D. Nīmanes red. Rīga: Latvijas Universitāte.
4. *Darbs iekļaujošā klasē: rokasgrāmata skolotājiem*. (2007). Rīga: Apeirons.
5. Gasterstädt, J., & Urban, M. (2016). Einstellung zu Inklusion? Implikationen aus Sicht qualitativer Forschung im Kontext der Entwicklung inklusiver Schulen. *Empirische Sonderpädagogik*, 1(3), 54-66.
6. Globalization and Diversity: geography of a changing world. (2011). Boston: Prentice Hall.
7. Gregory, J. L., & Noto, L. A. (2012). *Technical Manual for Attitudes Towards Teaching All Students (ATTAS-mm) Instrument*. Retrieved from: <https://eric.ed.gov/?id=ED537530>.
8. Haug, P. (2017). Understanding inclusive education: ideals and reality. *Scandinavian Journal of Disability Research*, 19(3), 206–217
9. Hasan, M., Halder U. K., & Debnath, D. (2018). Inclusive Education and Education for All. *International Journal of Research and Analytical Reviews*, 5(3), 605-608.
10. Kravale- Paulina, M., Iliško, D., & Oļehnoviča, E. (2013) *Values orientation approach to the educational process: The temporal dimension*. Procedia Social and Behavioral Sciences, Nr. 106 (2013), p. 3285-3290 .<http://authors.elsevier.com/sd/article/S1877042813050027>, ISSN 18770428. Available online at www.sciencedirect.com.
11. Orgeret Kristin Skare (2012). Intercultural Educational Practices: Opening Paths for Dialogue. *Intercultural Communication Studies XXI*: 1. Pieejams: <https://web.uri.edu/iaics/files/17KristinSkareOrgeret.pdf>
12. O' Acquah, E., Tandon, M., Lempinen, S. (2016). Teacher diversity awareness in the context of changing demographics. *European Educational Research Journal*, Vol. 15(2) 218–235. DOI:10.1177/1474904115611676, <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/1474904115611676>
13. Jankovska, J., & Prudņikova, I. (2015). *Analyze of Early Childhood Education in the Context of Inclusive Education*. Scientific journal Social Welfare Interdisciplinary Approach. Vol.2 (5), pp.74-81. Published by the Faculty of Social Welfare and Disability Studies of Šiauliai University. Lithuania. <http://socialwelfare.eu/index.php/sw/article/view/222/196>.
14. Pestovs, P., Saleniece, I., & Namsone, D. (2019). *Science Large-Scale Assessment Alignment to the Revised Science Curriculum*. Science and technology education: Current Challenges and Possible Solutions. Proceedings of the 3rd International Baltic Symposium on Science and Technology Education (BalticSTE2019),

15.	Pestovs, P., Namsone, D., Čakāne, L., & Saleniece, I. (2019). <i>Makrolīmenā 6. klašu vērtēšanas konstrukta atbilstība pilnveidotā mācību satura ietvaram</i> . Sabiedrība.Integrācija. Izglītība, 387.
16.	Valdmane, L. (2016). <i>Media Literacy as a Tool in the Agency Empowerment Process</i> . ISSN 1392-5016. ACTA PAEDAGOGICA VILNENSIA 2016 37 . P. 58 - 70
17.	https://pdfs.semanticscholar.org/2043/6fc3581ae83b35fd5d97d739a8f13bade8c3.pdf
18.	Valdmane, L. (2014). <i>Mācību un mediju vide – izaicinājums mūsdienu pedagogam</i> . LU rakstu „Pedagoģija un skolotāju izglītība” 795.sējums, ISSN 1407-2157 ISBN 978-9984-45-809-0, 130.-139. lpp., https://www.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/apgads/PDF/LUR-795_Ped-skol-izgl.pdf
19.	Valdmane, L., Alchieri, E., Arbutavičius, G., Coelho, D., Galati, C., D., Nogueira, S., & Volungevičiene, A. (2014). <i>Designing open educational resources curriculum for virtual mobility. Breaking the wall. Vocational education. Research and reality</i> , 2014/25, Kaunas, 190.-202.lpp.
20.	Vanags E., & Pestovs, P. (2019). <i>Development of Metacognition Awareness Scale for 10th-12th Grade</i> . ATEE spring conference proceedings “Innovations, technologies and research in education”. Riga, Latvia. In press.
21.	Shafaat, H. (2018). <i>Managing Communication Challenges in Multicultural Organizations</i> . <i>International Journal of Media, Journalism and Mass Communications (IJMJC)</i> , Volume 4, Issue 2, 2018, PP 44-49. Pieejams: https://www.arcjournals.org/pdfs/ijmjc/v4-i2/5.pdf
22.	Kinderrechte in padagogischen Beziehungen. (2014). Hrsg.: Annedore Prengel, Ursula Winklhofer. Opladen: Verlag Barbara Budrich.
<i>Periodika un citi informācijas avoti</i>	
1.	Reasons why classrooms need diversity education. (2018). https://www.theedadvocate.org/4-reasons-classrooms-need-diversity-education/ .
2.	Nieto, S. (2016). <i>Diversity Education: Lessons For A Just World</i> . http://rozenbergquarterly.com/diversity-education-lessons-for-a-just-world-sonia-nieto/ .
3.	International Journal of Inclusive Education.
4.	UNESCO. (2015). <i>Education 2030: Incheon Declaration and Framework for Action - Towards inclusive and equitable quality education and lifelong learning for all</i> . Retrieved from: https://www.skillsforemployment.org/KSP/en/Details/?dn=WCMSTEST4_170873
5.	Izglītības iniciatīvu centrs (IIC). www.iic.lv <i>e-Žurnāli: „Skolas vārds”, „Pirmsskolas izglītība”, „Skolas psiholoģija”</i>
<i>Piezīmes</i>	
Profesionālā bakalaura studiju programmas „ Sākumizglītības skolotājs ” B daļas studiju kurss.	
Kurss tiek docēts latviešu valodā.	

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

<i>Studiju kursa nosaukums</i>	3. studiju darbs (Personalizētā pieeja dažādības pedagogijas kontekstā. 3. studiju darbs)
<i>Studiju kursa kods (DUIS)</i>	
<i>Zinātnes nozare</i>	Izglītības zinātnes
<i>Kursa līmenis</i>	2
<i>Kredītpunkti</i>	2
<i>ECTS kredītpunkti</i>	3
<i>Kopējais kontaktstundu skaits</i>	-
<i>Lekciju stundu skaits</i>	-
<i>Semināru stundu skaits</i>	-
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	-
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studenta patstāvīgā darba stundu skaits</i>	80
<i>Kursa izstrādātājs (-i)</i>	
Dr. paed. docente Sandra Zariņa (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.paed. docente Jeļena Badjanova (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
<i>Kursa docētājs(-i)</i>	
Visi programmas īstenošanā iesaistītie docētāji	
<i>Priekšzināšanas</i>	
Pētniecība izglītībā. 1.studiju darbs	
<i>Studiju kursa anotācija</i>	
<p>KURSA MĒRĶIS: Attīstīt topošo skolotāju profesionālo kompetenci pētniecībā balstītas pedagogiskās darbības veikšanai atbilstoši <i>Skolotāja profesijas standarta</i> prasībām un saskaņā ar lietpratības pieeju un izglītības saturu, izstrādājot atbalsta materiālus mācību priekšmetā un/vai audzināšanas darbā nozīmīgu jautājumu risināšanai atbilstoši izvēlēta moduļa saturam.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <p>1.Attīstīt topošo pedagogu pašvadītas mācīšanās prasmi, plānojot studiju darba izstrādes procesu un struktūru, pastāvīgi reflektējot par to un veicot nepieciešamās izmaiņas sākotnējā darba plānā un saturā.</p> <p>2.Pilnveidot studējošo prasmi apkopot, analizēt, kritiski izvērtēt, adaptēt un patstāvīgi izstrādāt izglītības pētījumos pamatotu, lietpratībā balstītu un izglītojamo vecumposma īpatnībām un vajadzībām atbilstošu mācību saturu un/vai metodiskos materiālus mācību priekšmetā un/vai audzināšanas darbā.</p> <p>3.Pilnveidot studējošo prasmi prezentēt izstrādāto darbu, pašvērtēt un savstarpēji vērtēt pēc noteiktiem kritērijiem, formulējot tā stiprās puses, trūkumus un savas kompetences pilnveides iespējas.</p>	
<i>Studiju kursa kalendārais plāns</i>	

Individuāls darbs, konsultācijas un sadarbība ar darba zinātnisko vadītāju. Studējošā virzītas, izglītībā aktuālas un mācību jomas saturam atbilstošās tēmas patstāvīga padziļināta izpēte, zinātniskā vadītāja/-u pārraudzībā sagatavojot studiju darba teorētisko un metodisko daļu, prezentāciju un to aizstāvēt.

Studiju darba izstrāde notiek vienlaicīgi ar izvēles moduļa satura apguvi: mācību priekšmetu metodikas studiju kursu ietvaros studējošajiem tiek nodrošināts papildus atbalsts darba izstrādē.

- 1) Iepazīšanās ar metodiskajiem ieteikumiem Studiju darba izstrādei. Izvēlētā temata precizēšana atbilstoši mācību priekšmeta/-u saturam (tostarp aktuālajiem audzināšanas satura jautājumiem) un konkrētam izglītojamo vecumposmam. Pd8
- 2) Studiju darba mērķa, uzdevumu un atslēgas vārdu precizēšana, satura plānošana. Pd12
- 3) Zinātniskās literatūras aktualizēšana un salāgošana ar mācību priekšmeta (tostarp audzināšanas) saturu un izglītojamo vecumposmu, metodiskās literatūras atlase, apkopošana un kritiska izvērtēšana. Pd24
- 4) Studiju darba teorētiskās daļas pilnveidošana. Pd8
- 5) Studiju darba metodiskās daļas izstrāde. Literatūras saraksta noformēšana un atsauču saskaņošana. Pd16
- 6) Diskusija par izstrādātā darba saturu. Teksta satura rediģēšana atbilstoši saņemtajiem ieteikumiem. Pd8
- 7) Studiju darba noformēšana un pētījuma rezultātu prezentācija. Pd4

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS

1. Izprot zinātniskā darba struktūras un uzbūves, metodoloģijas izstrādes pamatprincipus.

PRASMES

2. Prot plānot padziļinātu izvēlētā temata teorētisko aspektu izpēti, balstoties uz izglītības zinātnē un tai radnieciskajās jomās veiktajiem pētījumiem.

3. Prot atlasīt, izvērtēt, adaptēt un veidot teorētiskajās atziņās balstītu, mācību priekšmeta (tostarp audzināšanas) saturam un izglītojamo vecumposma un individuālajām īpatnībām atbilstošu mācību un metodiskos materiālus.

4. Pilnveido prasmes noformēt izstrādāto darbu atbilstoši ieteikumiem, prezentēt metodiskos materiālus un diskutēt par tiem.

KOMPETENCE

5. Prot plānot, veikt un apkopot izglītības teorētisko pētījumu procesā iegūto informāciju, izmantot to, lai veidotu metodisko materiālu izmantošanai pedagoģiskā procesa īstenošanai mācību priekšmetā (tostarp audzināšanas darbā).

6. Demonstrē darba izstrādes procesā pašvadītas mācīšanās, sadarbības, publiskas uzstāšanās, diskutēšanas un informācijas tehnoloģiju lietošanas prasmes.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums**Patstāvīgais darbs sadarbībā ar studiju darba vadītā. (80 stundas)****Patstāvīgie uzdevumi:**

- 1) Iepazīšanās ar metodiskajiem ieteikumiem studiju darba izstrādei.
- 2) Izvēlēta studiju darba temata, mērķa, uzdevumu un atslēgas vārdu precizēšana, satura plānošana.
- 3) Zinātniskās literatūras aktualizēšana un salāgošana ar mācību priekšmeta saturu un izglītojamo vecumposmu, metodiskās literatūras atlase, apkopošana un kritiska izvērtēšana.
- 4) Studiju darba teorētiskās daļas pilnveidošana.
- 5) Studiju darba metodiskās daļas izstrāde.
- 6) Literatūras saraksta noformēšana un atsauču saskaņošana.
- 7) Studiju darba pilnveide atbilstoši studiju darba vadītāja ieteikumiem.
- 8) Studiju darba noformēšana, prezentācijas sagatavošana un rezultātu prezentācija.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Noslēguma pārbaudījums - eksāmens: Studiju darba iesniegšana noteiktajā termiņā un atbilstošajā kvalitātē, tā sekmīga aizstāvēšana.

Semestra laikā tiek izmantota formatīvā vērtēšana - studējošais sadarbojas ar zinātniskā darba vadītāju/-iem un zinātniskais vadītājs/-i sniedz uz studējošo izaugsmi orientētu atgriezenisko saiti.

Studiju darba vērtēšanas kritēriji:

1. Studiju darba temata aktualitātes pamatojums, zinātnisko kategoriju (mērķis, uzdevumi, atslēgas vārdi) definējums. 10%
2. Zinātniskās literatūras analīze, kritiska izvērtēšana, iegūtās informācijas apkopošana un interpretēšana. 20%
3. Metodisko izstrādņu nozīmība darbā izvirzītās problēmas risināšanai, saskaņotība ar lietpratībā balstītās pieejas un satura pamatprincipiem mācību priekšmetā, atbilstība izglītojamo vecumposmam un vajadzībām. 30%
4. Secinājumu kvalitāte, to praktiskas izmantošanas iespējas mācību priekšmetā aktuālo problēmu risināšanai. 10%
5. Bibliogrāfisko avotu kvalitāte (aktualitāte, atbilstība pētāmajai problēmai, zinātniskais nozīmīgums). 10%
6. Darba valoda: zinātniskā stila izmantošana, ortogrāfijas un interpunkcijas normu ievērošana. 10%
7. Darba tehniskais noformējums. 10%
8. Studiju darba prezentēšana, iesaistīšanās diskusijā par darba saturu. 10%

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

Kursa saturs

Studiju darbs ir pētniecisks darbs, kas tiek izstrādāts atbilstoši HSZF Izglītības un psiholoģijas katedras metodiskajiem ieteikumiem.

1. Iepazīšanās ar metodiskajiem ieteikumiem studiju darba izstrādei. Izvēlētā temata precizēšana atbilstoši mācību priekšmeta/-u saturam (tostarp aktuālajiem audzināšanas satura jautājumiem) un konkrētam izglītojamo vecumposmam. Pd8
2. Studiju darba mērķa, uzdevumu un atslēgas vārdu precizēšana, satura plānošana (sadarbībā ar studiju darba vadītāju). Pd12
3. Zinātniskās literatūras aktualizēšana un salāgošana ar mācību priekšmeta (tostarp audzināšanas) saturu un izglītojamo vecumposmu. Darbs ar zinātniskajiem rakstiem starptautiskajās datu bāzēs. Metodiskās literatūras atlase, apkopošana un kritiska izvērtēšana. Pd24
4. Studiju darba teorētiskās daļas pilnveidošana: zinātniskās literatūras kritiska analīze un interpretēšana, patstāvīgu spriedumu veidošana. Diskusija ar studiju darba vadītāju/-iem. Pd8
5. Studiju darba metodiskās daļas izstrāde. Literatūras saraksta noformēšana un atsauču saskaņošana. Pd16
6. Diskusija par izstrādātā darba saturu ar studiju darba vadītāju. Teksta satura rediģēšana atbilstoši saņemtajiem ieteikumiem. Pd8
7. Studiju darba noformēšana un pētījuma rezultātu prezentācija: prezentācijas sagatavošana studiju darba aizstāvēšanai, piedalīšanās studiju darba aizstāvēšanā, prezentācijas demonstrēšana par savu izstrādāto darbu, iesaistīšanās diskusijā par studiju darbā aplūkoto izglītības problēmu. Pd4

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. MK. (2018). *Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem Nr. 747*. <https://likumi.lv/ta/id/303768>
2. MK. (2019). *Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem Nr.416*. <https://likumi.lv/ta/id/309597>
3. Namsone, D., Čakāne, L., Butkēviča, A. (2018). *Kompetenci attīstoša mācīšanās*. <https://www.siic.lu.lv/petnieciba/ieteikumi-kompetenci-attistos-macisanas/>
3. Oliņa Z., Namsone D., France I., (2018). Mācīšanās lietpratībai./ LU Starpnozaru izglītības inovāciju centrs. www.siic.lu.lv
4. Skola2030. (2017). *Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un pieejas apraksts*. <https://www.izm.gov.lv/images/aktualitates/2017/Skola2030Dokuments.pdf>

Papildus informācijas avoti

1. Geske, A., & Grīnfelds, A. (2006). *Izglītības pētniecība*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
2. Mārtinsone, K. (sast.) (2011). *Ievads pētniecībā: stratēģijas, dizaini, metodes*. Rīga: RaKa.
3. Mārtinsone, K., Pipere, A., & Kamerāde, D. (2017). *Pētniecība: teorija un prakse*. Rīga: RaKa
4. Wengraf, T. (2001). *Qualitative Research Interviewing: Biographic Narrative and SemiStructured Methods*. London: SAGE Publications.
5. Wiersma, W., & Jurs, S. (2008). *Research Methods in Education: An Introduction*. Boston: Pearson.

Periodika un citi informācijas avoti

Educational Research. Taylor & Francis. <https://www.tandfonline.com/loi/rere20>
 Informatīvajos un izglītojošos materiālos Skola2030 vietnē:
<http://www.skola2030.lv/lv/jaunumi/tag/musdieniga-izglitiba>,
<http://www.skola2030.lv/lv/jaunumi/zinu-izdevums>
Laikraksts "Izglītība un kultūra":
Žurnāls "Skolas Vārds"
Žurnāls "Pirmsskolā", "Pirmsskolas izglītība"

8. Žurnāls “Skolas Psiholoģija” 9. Žurnāls “Vecākiem”
Piezīmes
Profesionālā bakalaura studiju programmas „Sākumizglītības skolotājs” B daļas studiju kurss. Kurss tiek docēts latviešu valodā.

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Personālie un vides resursi (DP kurss)
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP048
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	6
ECTS kredītpunkti	9
Kopējais kontaktstundu skaits	48
Lekciju stundu skaits	24
Semināru stundu skaits	24
Praktisko darbu stundu skaits	-
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	192
Kursa autors(-i)	
Ph.D., docente Lāsma Latšone (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr. paed., profesore Linda Pavītola (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr. paed., vadošā pētniece Eridiana Oļehnoviča (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr. paed., vadošā pētniece Mārīte Kravale-Pauliņa (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr. phil., vadošā pētniece Ilona Fjodorova (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. paed., vadošā pētniece Eridiāna Oļehnoviča Dr. paed., vadošā pētniece Mārīte Kravale-Pauliņa Dr. phil., vadošā pētniece Ilona Fjodorova	
Priekšzināšanas	
Skolotāja profesionālās darbības pamati, Psiholoģija skolotājiem, Mācīšana un mācīšanās, Izglītības procesa organizācija sākumskolā, Iekļaujošā un speciālā izglītība	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa ietvaros topošie skolotāji apgūs zināšanas un izpratni izglītības iestādes personāla kompetencēm resursu izmantošanā dažādības pedagoģiskai vadībai uz iekļaujošas, uz pārmaiņām vērstas mācību vides dizainā, integrējot dažādību mācību procesa īstenošanā, kā arī attīstot prasmes stratēģisko partnerību veidošanai.</p> <p>Iepazīstoties ar dažādiem ētikas virzieniem mūsdienu laikmeta kontekstā, akcentējot skolotāja profesionālo ētiku, tiks izvērtēts ētikas pielietojums personīgo un profesionālo mērķu sasniegšanā, sasaistot teoriju ar personīgo pieredzi, kā arī apzinoties vērtības personīgā, profesionālā un globālā kontekstā.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Veidot zināšanas un izpratni par izglītības iestādes personāla kompetencēm par dažādības pedagoģisko vadību iekļaujošas, uz pārmaiņām vērstas mācību vides veidošanā, integrējot dažādību mācību procesa īstenošanā, kā arī attīstot prasmes stratēģisko partnerību veidošanai un dažādības vadībai.</p> <p>Veidot izpratni par dažādiem ētikas virzieniem mūsdienu laikmeta kontekstā, akcentējot skolotāja profesionālo ētiku, izvērtējot tās pielietojumu personīgo un profesionālo mērķu sasniegšanā, sasaistot teoriju ar personīgo pieredzi, kā arī apzinoties vērtības personīgā, profesionālā un globālā kontekstā.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pilnveidot prasmi akceptēt daudzveidību un lietot to kā resursu dažādības vadībai izglītības pārmaiņu procesos. 	

2. Pilnveidot studentu prasmes iesaistīties daudzveidīgā komunikācijas, sadarbības un diskusiju pieredzē, izzinot skolēnu dažādās mācīšanās vajadzības, kā arī reflektējot par personisko rīcību un uzvedību iekļaujošā vidē.
3. Apgūt ētikas pamatprincipus, jēdzienus un galvenās teorijas, izprotot to savstarpējo sasaisti un pielietojumu skolotāja profesionālās ētikas kontekstā.
4. Veicināt studentu iesaisti izglītības iestādes attīstības mērķu sasniegšanā, stratēģisko partnerību un rīcībpolitikas veidošanā vietējā kopienā un valstī.

Studiju kursa kalendārais plāns

Studiju kursa vērtējumu veido starppārbaudījumu un noslēguma pārbaudījuma vērtējumi.

Personālie un vides resursi I (L16, S16, Pd132)

1. Izglītības pārmaiņu paradigma. (L2, S2, Pd24)
2. Pedagoģiskās tehnoloģijas dažādības kompetences attīstīšanai. (L4, S4, Pd28)
3. Dažādības vadība izglītības pārmaiņu procesos. (L2, S2, Pd32)
4. Profesionālā ētika un atbildība. (L4, S4, Pd16)
5. Sadarbība izglītības iestādē un ārpus tās. (L4, S4, Pd32)

Personālie un vides resursi II. (L8, S8, Pd60)

- 1 Izglītības pārmaiņu paradigma. (L2, S2, Pd16)
2. Pedagoģiskās tehnoloģijas dažādības kompetences attīstīšanai. (L2, S2)
3. Dažādības vadība izglītības pārmaiņu procesos. (L2, S2, Pd24)
4. Profesionālā ētika un atbildība. (L1, S1, Pd10)
5. Sadarbība izglītības iestādē un ārpus tās. (L1, S1, Pd10)

L – lekcija

S – seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Orientējas un zina aktuālās tendences dažādības izglītības jomā, balstoties uz rīcībpolitikas aspektiem un stratēģiskajiem mērķiem.
2. Zina skolotāja ētikas normas un skolotāja ētikas kodeksa pamatprincipus, lai tos varētu izmantot ētisku dilemmu risināšanā izglītības kontekstā.
3. Zina sadarbības modeļus un stratēģijas partnerības veidošanai ar dažādiem sociālajiem partneriem.

PRASMES:

4. Prasmes izrādīt iniciatīvu un argumentēti sniegt priekšlikumus risinājumiem izglītības jomas jautājumu risināšanai un pārmaiņu īstenošanai dažādības kontekstā.
5. Prasme sadarboties un iesaistīt sociālos partnerus atbalsta pasākumos izglītojamajiem ar dažādām mācīšanās vajadzībām.
6. Prasme lietot mācību stratēģijas un paņēmienus pārmaiņu procesā, veikt ētikas principos balstītas izvēles.

KOMPETENCE:

7. Spēj sniegt konstruktīvu atgriezenisko saiti un priekšlikumus dažādības vadībai izglītības iestādēs, kā arī iesaistīties to īstenošanā.
8. Spēja stratēģiski plānot izglītības pārmaiņu procesa aspektus, demonstrējot sadarbības un komunikācijas kompetences dažādības vidē.
9. Spēj argumentēti diskutēt par mūsdienu laikmetam raksturīgiem problēmjautājumiem (dilemmām) gan sabiedrībā, gan izglītības jomā, ka arī piedāvāt risinājumus, balstoties uz profesionālās ētikas pamatprincipiem.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studenti patstāvīgā darba ietvaros:

- 1) analizē normatīvos aktus; atlasa, apkopo un analizē literatūras un informācijas avotus;
- 2) gatavojas semināra nodarbībām;
- 3) analizē piemērus par pedagoģisko situāciju saturu gan fiziskā, gan digitālā vidē;
- 4) izstrādā mācību temata plānojumu par personāliem un vides resursiem, ko prezentē semināra nodarbībās.

Patstāvīgā darba tēmas:

1.starppārbaudījums: Izglītības iestādes kultūras izpēte. Pedagoģisko situāciju kritisks izvērtējums.

2.starppārbaudījums: Portfolio izstrāde - stratēģijas un iespējamie risinājumi pārmaiņām izstrāde, iepazīstinot ar tiem arī izglītības iestādes vadību.

Patstāvīgā darba uzdevumi: Veikt skolotāja ētikas normu un skolotāja ētikas kodeksa izpēti un analīzi, saskatot pedagoģijas praksē sastopamās ētiskās dilemmas. Argumentēti analizēt vienu dilemmu, izmantojot literatūras avotus, sasaistot ar savu pieredzi un sniedzot iespējamās dilemmas risinājumus. Prezentācija.

3.starppārbaudījums: Diskusija. Labās prakses piemēri, nacionālo un starptautisko projektu pieredzes kritiska izvērtēšana ilgtspējīgu pārmaiņu veicināšanai izglītības iestādē un sabiedrībā.

4.starppārbaudījums: Skolotāja ētikas kodekss. Ētiskās dilemmas analīze.

Prezentēt iespējamās risinājumus un aktivitātes dažādības prasmju attīstīšanai skolēniem pedagoģiskajā procesā.

Patstāvīgā darba uzdevumi:

Diskusija par dažādām pieejām izglītības pārmaiņu paradigmu kontekstā. Sagatavot argumentus 'par' un 'pret', balstoties uz teorētisko materiālu studijām, projektu pieredzi un labās prakses piemēriem. Prezentēt iespējamās risinājumus un aktivitātes dažādības prasmju attīstīšanai skolēniem.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Personālie un vides resursi I.

1. Praktisko darbu rezultāti semestra laikā semināru nodarbībās - (25%).
2. Patstāvīgo darbu vērtējumi (25 % + 25 %) - 50%.
3. Eksāmens - 25%.

STARPPĀRBAUDĪJUMI:

1. STARPPĀRBAUDĪJUMS: Izglītības iestādes kultūras izpēte. Pedagoģisko situāciju kritisks izvērtējums.

Prasības starppārbaudījuma nokārtošanai:

- Prasme prognozēt un identificēt pedagoģiskās situācijas multikulturālā izglītības vidē un izmantot dažādību kā resursu.

2. STARPPĀRBAUDĪJUMS: Portfolio izstrāde - stratēģijas un iespējamie risinājumi pārmaiņām izstrāde, iepazīstinot ar tiem arī izglītības iestādes vadību.

Prasības starppārbaudījuma nokārtošanai:

- Prezentācija un refleksija par atgriezenisko saiti no iestādes vadības personāla.

NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMA VEIDS: eksāmens – Portfolio izstrāde.

Prasības noslēguma pārbaudījuma nokārtošanai:

- Ir iesniegti un prezentēti divi starppārbaudījuma darbi.
- Sekmīgi nokārtots eksāmena darbs.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.

1.starppārbaudījums	+			+	+	+			+
2.starppārbaudījums				+	+	+	+		+
Eksāmens	+	+		+		+	+	+	+

Personālie un vides resursi II.

1. Praktisko darbu rezultāti semestra laikā semināru nodarbībās - 25%.
2. Patstāvīgo darbu vērtējumi (25 % + 25 %) - 50%.
3. Eksāmens - 25%.

STARPPĀRBAUDĪJUMI:

3.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Diskusija. Labās prakses piemēri, nacionālo un starptautisko projektu pieredzes kritiska izvērtēšana ilgtspējīgu pārmaiņu veicināšanai izglītības iestādē un sabiedrībā.

Prasības starppārbaudījuma nokārtošanai:

- Literatūras izpēte par labās prakses piemēriem, nacionālo un starptautisko projektu pieredzi ilgtspējīgu pārmaiņu veicināšanai izglītības iestādē un sabiedrībā. Prezentē praktiskus piemērus.

4. STARPPĀRBAUDĪJUMS: Skolotāja ētikas kodekss. Ētiskas dilemmas analīze.

Prasības starppārbaudījuma nokārtošanai:

- Prezentēt iespējamos risinājumus un aktivitātes dažādības prasmju attīstīšanai skolēniem pedagoģiskajā procesā.

NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMA VEIDS: integrētais eksāmens - pedagoģisko tehnoloģiju un to pielietojamu pārzināšana dažādības kompetences attīstīšanai. Prezentēt iespējamos risinājumus un aktivitātes dažādības prasmju attīstīšanai skolēniem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
3.starppārbaudījums	+		+		+			+	+
4.starppārbaudījums		+	+	+	+				
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

Personālie un vides resursi I (L16, S16, Pd132)

1. temats. Izglītības pārmaiņu paradigma. (L2, S2 , Pd24)

LEKCIJA: Stratēģiju izvēle ilgtspējīgu pārmaiņu īstenošanai. Ilgtspējīgās stratēģijas izvēle un pielietojums mācību procesa plānošanā un organizēšanā sākumskolā.

Gatavība pārmaiņām un iemesli pretestībai. Atgriezeniskā saikne: skolotāju skatījumi uz mūsdienu pārmaiņām izglītības sistēmā, zinātniskie pētījumi.

SEMINĀRS: Komandas veidošana. Ilgtspējīga stratēģija izglītības resursu plānošanā. Pieejamo resursu izvērtējums izvēlētajā izglītības iestādē. Globālā pilsoniskuma izglītība, iespējas tās integrēšanai izglītības sistēmā ilgtspējīgu pārmaiņu veicināšanai. Globālā pilsoniskuma izglītības dimensijas integrēšana mācību saturā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS Labās prakses piemēru analīze un izvērtējums globālā pilsoniskuma izglītība, iespējas tās integrēšanai izglītības sistēmā ilgtspējīgu pārmaiņu veicināšanai.

2. temats. Pedagoģiskās tehnoloģijas dažādības kompetences attīstīšanai. (L4, S4, Pd28)

1. LEKCIJA: Daudzkultūru situāciju atpazīšana un kritiska analīze. Kognitīvā, sociāli emocionālā un uzvedības jomas.

1. SEMINĀRS: Daudzkultūru situāciju atpazīšana un kritiska analīze izglītības iestādē. Kognitīvā, sociāli emocionālā un uzvedības jomas.

2. LEKCIJA: Mācību mērķu izvirzīšana. Mācību pieejas. Mācību pieeju izvērtējums pirmsskolas izglītības vidē.

2. SEMINĀRS: Mācību mērķu izvirzīšana. Mācību pieejas. Mācību pieeju izvērtējums pirmsskolas izglītības vidē.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Videomateriālu kritisks izvērtējums. Prasme prognozēt un identificēt pedagoģiskās situācijas multikulturālā izglītības vidē un izmantot dažādību kā resursu.

3. temats. Dažādības vadība izglītības pārmaiņu procesos. (L2, S2, Pd32)

LEKCIJA: Vēsturiskā, sociālā, ekonomiskā un politiskā konteksta kritiska izvērtēšana dažādības vadībai. Starpkultūru sensitivitātes attīstīšana. Attīstības izglītība.

SEMINĀRS: Vēsturiskā, sociālā, ekonomiskā un politiskā konteksta kritiska izvērtēšana dažādības vadībai Latvijas izglītības kontekstā. Starpkultūru sensitivitātes attīstīšanas stratēģiju apzināšanās. Attīstības izglītības saturiskie aspekti pedagoģiskajā darbībā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Daudzveidīgus metodiskos paņēmienus izzināšana ar dažādību saistītu jautājumu risināšanā piedāvāšanā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (1.STARPPĀRBAUDĪJUMS): Izglītības iestādes kultūras izpēte. Pedagoģisko situāciju kritisks izvērtējums. Prasme ar dažādību saistītu jautājumu risināšanu izglītībā un sabiedrībā, piedāvājot un analizējot pedagoģiskās situācijas.

4. temats. Profesionālā ētika un atbildība. (L4, S4, Pd16)

1. LEKCIJA: Skolotāja profesionālā ētika. Ētikas kodeksi izglītības kontekstā.

1. SEMINĀRS: Skolotāja profesionālā ētika. Skolotājs kā cilvēks un kā profesionālis. Normatīvo dokumentu analīze un adaptēšana pedagoģiskajai situācijai.

2. LEKCIJA: Skolotāja ētikas normas. Skolotāja ētikas kodekss. Ētikas dilemmas izglītības kontekstā.

2. SEMINĀRS: Skolotāja ētikas normas. Skolotāja ētikas kodekss. Refleksija par skolotāja profesionālās ētikas kodeksu. Ētikas dilemmas izglītības kontekstā un to pedagoģiskie risinājumi.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Argumentēti analizēt vienu dilemmu, izmantojot literatūras avotus, sasaistot ar savu pieredzi un sniedzot iespējamās dilemmas risinājumus. Saskatīt pedagoģijas praksē sastopamās ētiskās dilemmas un piedāvāt to risinājumu.

5. temats. Sadarbība izglītības iestādē un ārpus tās. (L4, S4, Pd32)

1. LEKCIJA: Komandas darbs multikulturālā izglītības vidē. Dažādības teorētiskie aspekti izglītības vides organizēšanā. Praktiskā pieredze.

1. SEMINĀRS: Komandas darbs multikulturālā izglītības vidē. Zinātnisko rakstu, savas praktiskās pieredzes izvērtējums.

2. LEKCIJA:

- Sadarbība starp dažādiem sociālajiem partneriem: kolēģiem, skolēniem, izglītības iestādes administrāciju dažādos kontekstos un līmeņos.
- Sadarbība starp dažādiem sociālajiem partneriem: vecākiem, kopienu, pašvaldības iestādēm, uzņēmumiem un sabiedriskajām organizācijām dažādos kontekstos un līmeņos.

2. SEMINĀRS: Sadarbības starp dažādiem sociālajiem partneriem: kolēģiem, skolēniem, izglītības iestādes administrāciju, vecākiem, kopienu, pašvaldības iestādēm, uzņēmumiem un sabiedriskajām organizācijām dažādos kontekstos un līmeņos modelēšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (2.STARPPĀRBAUDĪJUMS): Portfolio izstrāde - stratēģijas un iespējamie risinājumi pārmaiņu ilgtspējīgai vadībai izstrāde, iepazīstinot ar tiem arī izglītības iestādes vadību. Prezentācija un refleksija par atgriezenisko saiti no iestādes vadības personāla.

Personālie un vides resursi II. (L8, S8, Pd60)

1. temats. Izglītības pārmaiņu paradigma. (L2, S2, Pd16)

LEKCIJA: Pārmaiņu process un tā vadība. Pārmaiņu nepieciešamības apzināšana izglītības iestādē.

SEMINĀRS: Pārmaiņas izglītības iestādē kā mācīšanās process. Pārmaiņu process un tā vadība. Cilvēkresursu attīstība un vadība pārmaiņu procesos izglītībā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Literatūras izpēte par labās prakses piemēriem, nacionālo un starptautisko projektu pieredzi ilgtspējīgu pārmaiņu veicināšanai izglītības iestādē un sabiedrībā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (3.STRAPPĀRBAUDĪJUMS): Diskusija. Labās prakses piemēri, nacionālo un starptautisko projektu pieredzes kritiska izvērtēšana ilgtspējīgu pārmaiņu veicināšanai izglītības iestādē un sabiedrībā.

2. temats. Pedagoģiskās tehnoloģijas dažādības kompetences attīstīšanai. (L2, S2)

LEKCIJA: Dažādību atbalstoša vide, mācīšanās stratēģijas, stratēģijas mācību satura izstrādei, dažādību atbalstoša izglītības iestāde. Izglītības kvalitātes nodrošinājums.

SEMINĀRS: Dažādība kā resurss. Dažādības kompetences/prasmju attīstīšana. Pedagoģiskās tehnoloģijas dažādības pedagoģiskais vadībai. Attieksmes un vērtības. Kultūras vērtību profils.

3. temats. Dažādības vadība izglītības pārmaiņu procesos. (L2, S2, Pd24)

LEKCIJA: Iekļaujošās izglītības kultūra, ētika un praktizēšana dažādās izglītības kopienās un pakāpēs. Institucionālā un individuālā pieeja dažādībai atbalstošas kultūras veidošanā. Vienlīdzīgas pieejas principa īstenošana. Dažādības apzināšanās, dalībnieku daudzveidīgo vajadzību apzināšanās

SEMINĀRS: Dažādības respektēšana un atvērtība dažādības perspektīvām – resurss attīstībai. Līdzdalības aspekts un līdzdalība lēmumu pieņemšanā. Minoritātes kultūras grupas iekļaušanās (no kultūras dažādības viedokļa) vajadzību novērtējums un pedagoģisko risinājumu piedāvājums

PATSTĀVĪGAIS DARBS (4. STARPPĀRBAUDĪJUMS): Prezentēt iespējamus risinājumus un aktivitātes dažādības prasmju attīstīšanai skolēniem pedagoģiskajā procesā. Pedagoģisko tehnoloģiju un to pielietojamu pārzināšana dažādības kompetences attīstīšanai. Prezentēt iespējamus risinājumus un aktivitātes dažādības prasmju attīstīšanai skolēniem. Skolotāja ētikas kodekss. Ētiskas dilemmas analīze.

4. temats. Profesionālā ētika un atbildība. (L1, S1, Pd10)

LEKCIJA: Ētika kā praktiskā filozofija. Tās veidi, virzieni. Zinātne, tehnoloģijas un ētika.

SEMINĀRS: Mūsdienu globālās ētiskās dilemmas. Mūsdienu ētisko dilemmu risinājumi Latvijas izglītības sistēmā

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Veikt skolotāja ētikas normu un skolotāja ētikas kodeksa izpēti un analīzi. Skolotāja ētikas kodeksa integrēšana, risinot pedagoģijas praksē sastopamās ētiskās dilemmas.

5. temats. Sadarbība izglītības iestādē un ārpus tās. (L1, S1, Pd10)

LEKCIJA: Stratēģijas partnerību veidošanai un iesaistei pārmaiņu procesos. Sadarbības modeļi. Sadarbība, kas balstīta un savstarpēju cieņu. Pienākumi un atbildība.

SEMINĀRS: Stratēģijas partnerību modelēšanas vienai izglītības iestādei pēc izvēles.

Sadarbības modeļu izstrāde, demonstrējums un izvērtējums grupā. Vērtējuma kritēriju izvēles pamatojums.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Veikt vienas izglītības iestādes (vēlams - prakses vietas) kultūras izpēti dažādības kontekstā un tās stratēģisko partnerību raksturojums. Kritēriju izstrāde un argumentēta situācijas analīze.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Biesta, G. J. (2012). Giving teaching back to education: Responding to the disappearance of the teacher. *Phenomenology & Practice*, 6(2), 35-49.

2. Curko, B., et al. (2015). *Ethics and values education: Manual for teachers and educators*.

3. *Education policy outlook: Latvia OECD*. (2017). OECD, European Commission.

4. Forghani-Arani, N., Cerna L., Bannon, M. (2019). *The lives of teachers in diverse classrooms*. EDU/WKP OECD. Pieejams:

[http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=EDU/WKP\(2019\)6&docLanguage=En](http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=EDU/WKP(2019)6&docLanguage=En)

5. *Globālā pilsoniskuma izglītība. Tēmas un mācību mērķi*. (2015). France: UNESCO.

6. Hanovs, D., Laicane, M., & Mihailovs, I. J. (2009). *Dažādības vadība multiethniskā vidē* (Diversity management in multiethnic environment). Rīga: Drukātava.

7. Kravale-Pauliņa, M., & Oļehnoviča, E. (2015). Human securability: A participatory action research study involving novice teachers and youngsters. *Journal of Teacher Education for Sustainability*, 17(2), 91-108. doi: 10.1515/jts-2015-0013 (SCOPUS).

8. Shafaat, H. (2018). Managing communication challenges in multicultural organizations. *International Journal of Media, Journalism and Mass Communications (IJMJC)*, 4(2), 44-49. Pieejams: <https://www.arcjournals.org/pdfs/ijmjc/v4-i2/5.pdf>
9. *Study on international practice in disability Support systems*. (2017). Retrieved from: http://www.lm.gov.lv/upload/aktuali/lm_inv_gala_nod.pdf.
10. *Study on the cost model for support services for children with special needs*. (2018). Retrieved from: https://www.izm.gov.lv/images/izglitiba_visp/IZMiepirkumamLUPPMFgalaparskats08122017.pdf.
11. UNESCO. (2015). *Education 2030: Incheon declaration and framework for action - Towards inclusive and equitable quality education and lifelong learning for all*. Retrieved from: https://www.skillsforemployment.org/KSP/en/Details/?dn=WCMSTEST4_170873

Papildus informācijas avoti

1. Biesta, G. (2015). How does a competent teacher become a good teacher? On judgement, wisdom and virtuosity in teaching and teacher education. In R. Heilbronn, & L. Foreman-Peck, *Philosophical Perspectives on the Future of Teacher Education* (pp. 3-22). Oxford: Wiley Blackwell. <https://bura.brunel.ac.uk/bitstream/2438/12007/1/Fulltext.pdf>
2. Boer, A. A. (2012). *Inclusion: a question of attitudes?* Retrieved from: <http://www.included.eu/sites/default/files/documents/proefschrift.pdf>
3. Fjodorova, I., Iliško, D., Felce, B., Antoneviča, L., & Jonāne, L. (sast.). (2019). *Eseju krājums "Izjūtām un izkopjam ilgtspējīgu Latviju un Eiropu"*. Collection of Essays "Sensing and caring for sustainable Latvia and Europe". Daugavpils: Daugavpils Universitātes Akadēmiskais apgāds "Saule", 120 lpp.
4. Gülcan N. Y. (2015). Discussing the importance of teaching ethics in education. *Social and Behavioural Sciences*, 174. pp. 2622 – 2625. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042815009945>
5. Madukwe, E. P., Onwuka, U., & Nyejirime, W. Y. (2019). Teachers' attitude as a correlate of students' academic performance. *International Journal of Research and Innovation in Social Science*, 3(1), 205-209.
6. Milts, A. (2004). *Saskarsmes ētika*. Rīga: Zvaigzne ABC.
7. Rashid, N., & Tikly, L. (2010). *Inclusion and diversity in education: Guidelines for inclusion and diversity in schools*. (M. Levy, (Ed.) British Council. Retrieved from <https://www.britishcouncil.es/sites/default/files/british-council-guidelines-for-inclusion-and-diversity-in-schools.pdf>
8. Rosken, A. (2009). *Diversity und profession*. Eine biographisch-narrative Untersuchung in Kontext der Bildungssoziologie. Wiesbaden.
9. Rubenis, A. (1997). *Ētika XX gadsimtā*. Rīga: Zvaigzne ABC.
10. Salīte, I., Iliško, D., Kravale-Pauliņa, M., Fjodorova, I., Oļehnoviča, E., Akmene, V., & Ostrovska, I. (2018). *Curriculum handbook. Education for sustainable development in educational processes: approaches and methods*. Pieejams: <http://metesd.eu/Handbook%20final%20version.pdf>
11. Schratz, M. (2014). The European teacher: transnational perspectives in teacher education policy and practice. *Center for Educational Policy Studies Journal (CEPS Journal)*, 4(4), 11-26.
12. Zhukova, O., Fjodorova, I. & Iliško, Dz. (2020). Novice teachers' beliefs and knowledge about education for sustainable development. *Acta Paedagogica Vilnensia*, 44, 34-44. <https://doi.org/10.15388/ActPaed.44.3>

Periodika un citi informācijas avoti

Izglītības iniciatīvu centrs (IIC). www.iic.lv
Global citizenship education (GCE) for Unknown Futures. Bridge 47. www.bridge47.org
Gesturing towards decolonial futures. <https://decolonialfutures.net>
Global citizenship education. www.unesco.org/new/en/global-citizenship-education

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas „Sākumizglītības skolotājs” B daļas studiju kurss.
 Kurss tiek docēts latviešu valodā.

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Personālie un vides resursi I
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP046
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	32
Lekciju stundu skaits	16
Semināru stundu skaits	16
Praktisko darbu stundu skaits	-
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	132
Kursa autors(-i)	
Ph.D., docente Lāsma Latšone (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr. paed., profesore Linda Pavītola (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr. paed., vadošā pētniece Eridiana Oļehnoviča (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr. paed., vadošā pētniece Mārīte Kravale-Pauliņa (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr. phil., vadošā pētniece Ilona Fjodorova (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. paed., vadošā pētniece Eridiāna Oļehnoviča Dr. paed., vadošā pētniece Mārīte Kravale-Pauliņa Dr. phil., vadošā pētniece Ilona Fjodorova	
Priekšzināšanas	
Skolotāja profesionālās darbības pamati, Psiholoģija skolotājiem, Mācīšana un mācīšanās, Izglītības procesa organizācija sākumskolā, Iekļaujošā un speciālā izglītība	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa ietvaros topošie skolotāji apgūs zināšanas un izpratni izglītības iestādes personāla kompetencēm resursu izmantošanā dažādības pedagoģiskai vadībai uz iekļaujošas, uz pārmaiņām vērstas mācību vides dizainā, integrējot dažādību mācību procesa īstenošanā, kā arī attīstot prasmes stratēģisko partnerību veidošanai.</p> <p>Iepazīstoties ar dažādiem ētikas virzieniem mūsdienu laikmeta kontekstā, akcentējot skolotāja profesionālo ētiku, tiks izvērtēts ētikas pielietojums personīgo un profesionālo mērķu sasniegšanā, sasaistot teoriju ar personīgo pieredzi, kā arī apzinoties vērtības personīgā, profesionālā un globālā kontekstā.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Veidot zināšanas un izpratni par izglītības iestādes personāla kompetencēm par dažādības pedagoģisko vadību iekļaujošas, uz pārmaiņām vērstas mācību vides veidošanā, integrējot dažādību mācību procesa īstenošanā, kā arī attīstot prasmes stratēģisko partnerību veidošanai un dažādības vadībai.</p> <p>Veidot izpratni par dažādiem ētikas virzieniem mūsdienu laikmeta kontekstā, akcentējot skolotāja profesionālo ētiku, izvērtējot tās pielietojumu personīgo un profesionālo mērķu sasniegšanā, sasaistot teoriju ar personīgo pieredzi, kā arī apzinoties vērtības personīgā, profesionālā un globālā kontekstā.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pilnveidot prasmi akceptēt daudzveidību un lietot to kā resursu dažādības vadībai izglītības pārmaiņu procesos. 	

2. Pilnveidot studentu prasmes iesaistīties daudzveidīgā komunikācijas, sadarbības un diskusiju pieredzē, izzinot skolēnu dažādās mācīšanās vajadzības, kā arī reflektējot par personisko rīcību un uzvedību iekļaujošā vidē.
3. Apgūt ētikas pamatprincipus, jēdzienus un galvenās teorijas, izprotot to savstarpējo sasaisti un pielietojumu skolotāja profesionālās ētikas kontekstā.
4. Veicināt studentu iesaisti izglītības iestādes attīstības mērķu sasniegšanā, stratēģisko partnerību un rīcībpolitikas veidošanā vietējā kopienā un valstī.

Studiju kursa kalendārais plāns

Personālie un vides resursi I (L16, S16, Pd132)

1. Izglītības pārmaiņu paradigma. (L2, S2, Pd24)
2. Pedagoģiskās tehnoloģijas dažādības kompetences attīstīšanai. (L4, S4, Pd28)
3. Dažādības vadība izglītības pārmaiņu procesos. (L2, S2, Pd32)
4. Profesionālā ētika un atbildība. (L4, S4, Pd16)
5. Sadarbība izglītības iestādē un ārpus tās. (L4, S4, Pd32)

L – lekcija

S – seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Orientējas un zina aktuālās tendences dažādības izglītības jomā, balstoties uz rīcībpolitikas aspektiem un stratēģiskajiem mērķiem.
2. Zina skolotāja ētikas normas un skolotāja ētikas kodeksa pamatprincipus, lai tos varētu izmantot ētisku dilemmu risināšanā izglītības kontekstā.
3. Zina sadarbības modeļus un stratēģijas partnerības veidošanai ar dažādiem sociālajiem partneriem.

PRASMES:

4. Prasmes izrādīt iniciatīvu un argumentēti sniegt priekšlikumus risinājumiem izglītības jomas jautājumu risināšanai un pārmaiņu īstenošanai dažādības kontekstā.
5. Prasme sadarboties un iesaistīt sociālos partnerus atbalsta pasākumos izglītojamajiem ar dažādām mācīšanās vajadzībām.
6. Prasme lietot mācību stratēģijas un paņēmienus pārmaiņu procesā, veikt ētikas principos balstītas izvēles.

KOMPETENCE:

7. Spēj sniegt konstruktīvu atgriezenisko saiti un priekšlikumus dažādības vadībai izglītības iestādēs, kā arī iesaistīties to īstenošanā.
8. Spēja stratēģiski plānot izglītības pārmaiņu procesa aspektus, demonstrējot sadarbības un komunikācijas kompetences dažādības vidē.
9. Spēj argumentēti diskutēt par mūsdienu laikmetam raksturīgiem problēmjautājumiem (dilemmām) gan sabiedrībā, gan izglītības jomā, ka arī piedāvāt risinājumus, balstoties uz profesionālās ētikas pamatprincipiem.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studenti patstāvīgā darba ietvaros:

- 1) analizē normatīvos aktus; atlasa, apkopo un analizē literatūras un informācijas avotus;
- 2) gatavojas semināra nodarbībām;
- 3) analizē piemērus par pedagoģisko situāciju saturu gan fiziskā, gan digitālā vidē;
- 4) izstrādā mācību temata plānojumu par personāliem un vides resursiem, ko prezentē semināra nodarbībās.

Patstāvīgā darba tēmas:

1.starppārbaudījums: Izglītības iestādes kultūras izpēte. Pedagoģisko situāciju kritisks izvērtējums.

2.starppārbaudījums: Portfolio izstrāde - stratēģijas un iespējamie risinājumi pārmaiņām izstrāde, iepazīstinot ar tiem arī izglītības iestādes vadību.

Patstāvīgā darba uzdevumi: Veikt skolotāja ētikas normu un skolotāja ētikas kodeksa izpēti un analīzi, saskatot pedagoģijas praksē sastopamās ētiskās dilemmas. Argumentēti analizēt vienu dilemmu, izmantojot literatūras avotus, sasaistot ar savu pieredzi un sniedzot iespējamās dilemmas risinājumus. Prezentācija.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Personālie un vides resursi I.

1. Praktisko darbu rezultāti semestra laikā semināru nodarbībās - (25%).
2. Patstāvīgo darbu vērtējumi (25 % + 25 %) - 50%.
3. Eksāmens - 25%.

STARPPĀRBAUDĪJUMI:

1. STARPPĀRBAUDĪJUMS: Izglītības iestādes kultūras izpēte. Pedagoģisko situāciju kritisks izvērtējums.

Prasības starppārbaudījuma nokārtošanai:

- Prasme prognozēt un identificēt pedagoģiskās situācijas multikulturālā izglītības vidē un izmantot dažādību kā resursu.

2. STARPPĀRBAUDĪJUMS: Portfolio izstrāde - stratēģijas un iespējamie risinājumi pārmaiņām izstrāde, iepazīstinot ar tiem arī izglītības iestādes vadību.

Prasības starppārbaudījuma nokārtošanai:

- Prezentācija un refleksija par atgriezenisko saiti no iestādes vadības personāla.

NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMA VEIDS: eksāmens – Portfolio izstrāde.

Prasības noslēguma pārbaudījuma nokārtošanai:

- Ir iesniegti un prezentēti divi starppārbaudījuma darbi.
- Sekmīgi nokārtots eksāmena darbs.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+			+	+	+			+
2.starppārbaudījums				+	+	+	+		+
Eksāmens	+	+		+		+	+	+	+

Kursa saturs

Personālie un vides resursi I (L16, S16, Pd132)

1. temats. Izglītības pārmaiņu paradigma. (L2, S2 , Pd24)

LEKCIJA: Stratēģiju izvēle ilgtspējīgu pārmaiņu īstenošanai. Ilgtspējīgās stratēģijas izvēle un pielietojums mācību procesa plānošanā un organizēšanā sākumskolā.

Gatavība pārmaiņām un iemesli pretestībai. Atgriezeniskā saikne: skolotāju skatījumi uz mūsdienu pārmaiņām izglītības sistēmā, zinātniskie pētījumi.

SEMINĀRS: Komandas veidošana. Ilgtspējīga stratēģija izglītības resursu plānošanā. Pieejamo resursu izvērtējums izvēlētajā izglītības iestādē. Globālā pilsoniskuma izglītība, iespējas tās integrēšanai izglītības sistēmā ilgtspējīgu pārmaiņu veicināšanai. Globālā pilsoniskuma izglītības dimensijas integrēšana mācību saturā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS Labās prakses piemēru analīze un izvērtējums globālā pilsoniskuma izglītība, iespējas tās integrēšanai izglītības sistēmā ilgtspējīgu pārmaiņu veicināšanai.

2. temats. Pedagoģiskās tehnoloģijas dažādības kompetences attīstīšanai. (L4, S4, Pd28)

1. LEKCIJA: Daudzkultūru situāciju atpazīšana un kritiska analīze. Kognitīvā, sociāli emocionālā un uzvedības jomas.

1. SEMINĀRS: Daudzkultūru situāciju atpazīšana un kritiska analīze izglītības iestādē. Kognitīvā, sociāli emocionālā un uzvedības jomas.

2. LEKCIJA: Mācību mērķu izvirzīšana. Mācību pieejas. Mācību pieeju izvērtējums pirmsskolas izglītības vidē.

2. SEMINĀRS: Mācību mērķu izvirzīšana. Mācību pieejas. Mācību pieeju izvērtējums pirmsskolas izglītības vidē.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Videomateriālu kritisks izvērtējums. Prasme prognozēt un identificēt pedagoģiskās situācijas multikulturālā izglītības vidē un izmantot dažādību kā resursu.

3. temats. Dažādības vadība izglītības pārmaiņu procesos. (L2, S2, Pd32)

LEKCIJA: Vēsturiskā, sociālā, ekonomiskā un politiskā konteksta kritiska izvērtēšana dažādības vadībai. Starpkultūru sensitivitātes attīstīšana. Attīstības izglītība.

SEMINĀRS: Vēsturiskā, sociālā, ekonomiskā un politiskā konteksta kritiska izvērtēšana dažādības vadībai Latvijas izglītības kontekstā. Starpkultūru sensitivitātes attīstīšanas stratēģiju apzināšanās. Attīstības izglītības saturiskie aspekti pedagoģiskajā darbībā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Daudzveidīgus metodiskos paņēmienus izzināšana ar dažādību saistītu jautājumu risināšanā piedāvāšanā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (1.STARPPĀRBAUDĪJUMS): Izglītības iestādes kultūras izpēte. Pedagoģisko situāciju kritisks izvērtējums. Prasme ar dažādību saistītu jautājumu risināšanu izglītībā un sabiedrībā, piedāvājot un analizējot pedagoģiskās situācijas.

4. temats. Profesionālā ētika un atbildība. (L4, S4, Pd16)

1. LEKCIJA: Skolotāja profesionālā ētika. Ētikas kodeksi izglītības kontekstā.

1. SEMINĀRS: Skolotāja profesionālā ētika. Skolotājs kā cilvēks un kā profesionālis. Normatīvo dokumentu analīze un adaptēšana pedagoģiskajai situācijai.

2. LEKCIJA: Skolotāja ētikas normas. Skolotāja ētikas kodekss. Ētikas dilemmas izglītības kontekstā.

2. SEMINĀRS: Skolotāja ētikas normas. Skolotāja ētikas kodekss. Refleksija par skolotāja profesionālās ētikas kodeksu. Ētikas dilemmas izglītības kontekstā un to pedagoģiskie risinājumi.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Argumentēti analizēt vienu dilemmu, izmantojot literatūras avotus, sasaistot ar savu pieredzi un sniedzot iespējamās dilemmas risinājumus. Saskatīt pedagoģijas praksē sastopamās ētiskās dilemmas un piedāvāt to risinājumu.

5. temats. Sadarbība izglītības iestādē un ārpus tās. (L4, S4, Pd32)

1. LEKCIJA: Komandas darbs multikulturālā izglītības vidē. Dažādības teorētiskie aspekti izglītības vides organizēšanā. Praktiskā pieredze.

1. SEMINĀRS: Komandas darbs multikulturālā izglītības vidē. Zinātnisko rakstu, savas praktiskās pieredzes izvērtējums.

2. LEKCIJA:

- Sadarbība starp dažādiem sociālajiem partneriem: kolēģiem, skolēniem, izglītības iestādes administrāciju dažādos kontekstos un līmeņos.
- Sadarbība starp dažādiem sociālajiem partneriem: vecākiem, kopienu, pašvaldības iestādēm, uzņēmumiem un sabiedriskajām organizācijām dažādos kontekstos un līmeņos.

2. SEMINĀRS: Sadarbības starp dažādiem sociālajiem partneriem: kolēģiem, skolēniem, izglītības iestādes administrāciju, vecākiem, kopienu, pašvaldības iestādēm, uzņēmumiem un sabiedriskajām organizācijām dažādos kontekstos un līmeņos modelēšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (2.STARPPĀRBAUDĪJUMS): Portfolio izstrāde - stratēģijas un iespējamie risinājumi pārmaiņu ilgtspējīgai vadībai izstrāde, iepazīstinot ar tiem arī izglītības iestādes vadību. Prezentācija un refleksija par atgriezenisko saiti no iestādes vadības personāla.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Biesta, G. J. (2012). Giving teaching back to education: Responding to the disappearance of the teacher. *Phenomenology & Practice*, 6(2), 35-49.
2. Curko, B., et al. (2015). *Ethics and values education: Manual for teachers and educators*.
3. *Education policy outlook: Latvia OECD*. (2017). OECD, European Commission.
4. Forghani-Arani, N., Cerna L., Bannon, M. (2019). *The lives of teachers in diverse classrooms*. EDU/WKP OECD. Pieejams: [http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=EDU/WKP\(2019\)6&docLanguage=En](http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=EDU/WKP(2019)6&docLanguage=En)
5. *Globālā pilsoniskuma izglītība. Tēmas un mācību mērķi*. (2015). France: UNESCO.
6. Hanovs, D., Laicane, M., & Mihailovs, I. J. (2009). *Dažādības vadība multiethniskā vidē* (Diversity management in multiethnic environment). Rīga: Drukātava.
7. Kravale-Pauliņa, M., & Oļehnoviča, E. (2015). Human securability: A participatory action research study involving novice teachers and youngsters. *Journal of Teacher Education for Sustainability*, 17(2), 91-108. doi: 10.1515/jts-2015-0013 (SCOPUS).
8. Shafaat, H. (2018). Managing communication challenges in multicultural organizations. *International Journal of Media, Journalism and Mass Communications (IJMJMC)*, 4(2), 44-49. Pieejams: <https://www.arcjournals.org/pdfs/ijmjmc/v4-i2/5.pdf>
9. *Study on international practice in disability Support systems*. (2017). Retrieved from: http://www.lm.gov.lv/upload/aktuali/lm_inv_gala_nod.pdf.
10. *Study on the cost model for support services for children with special needs*. (2018). Retrieved from: https://www.izm.gov.lv/images/izglitiba_visp/IZMiepirkumamLUPPMFgalaparskats08122017.pdf.
11. UNESCO. (2015). *Education 2030: Incheon declaration and framework for action - Towards inclusive and equitable quality education and lifelong learning for all*. Retrieved from: https://www.skillsforemployment.org/KSP/en/Details/?dn=WCMSTEST4_170873

Papildus informācijas avoti

1. Biesta, G. (2015). How does a competent teacher become a good teacher? On judgement, wisdom and virtuosity in teaching and teacher education. In R. Heilbronn, & L. Foreman-Peck, *Philosophical Perspectives on the Future of Teacher Education* (pp. 3-22). Oxford: Wiley Blackwell. <https://bura.brunel.ac.uk/bitstream/2438/12007/1/Fulltext.pdf>
2. Boer, A. A. (2012). *Inclusion: a question of attitudes?* Retrieved from: <http://www.included.eu/sites/default/files/documents/proefschrift.pdf>
3. Fjodorova, I., Iliško, D., Felce, B., Antoneviča, L., & Jonāne, L. (sast.). (2019). *Eseju krājums "Izjūtām un izkopjam ilgtspējīgu Latviju un Eiropu"*. Collection of Essays "Sensing and caring for sustainable Latvia and Europe". Daugavpils: Daugavpils Universitātes Akadēmiskais apgāds "Saule", 120 lpp.
4. Gülcan N. Y. (2015). Discussing the importance of teaching ethics in education. *Social and Behavioural Sciences*, 174. pp. 2622 – 2625. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042815009945>
5. Madukwe, E. P., Onwuka, U., & Nyejirime, W. Y. (2019). Teachers' attitude as a correlate of students' academic performance. *International Journal of Research and Innovation in Social Science*, 3(1), 205-209.
6. Milts, A. (2004). *Saskarsmes ētika*. Rīga: Zvaigzne ABC.
7. Rashid, N., & Tikly, L. (2010). *Inclusion and diversity in education: Guidelines for inclusion and diversity in schools*. (M. Levy, (Ed.) British Council. Retrieved from <https://www.britishcouncil.es/sites/default/files/british-council-guidelines-for-inclusion-and-diversity-in-schools.pdf>
8. Rosken, A. (2009). *Diversity und profession*. Eine biographisch-narrative Untersuchung in Kontext der Bildungssoziologie. Wiesbaden.

9. Rubenis, A. (1997). *Ētika XX gadsimtā*. Rīga: Zvaigzne ABC.
10. Salīte, I., Iliško, D., Kravale-Pauliņa, M., Fjodorova, I., Oļehnoviča, E., Akmene, V., & Ostrovska, I. (2018). *Curriculum handbook. Education for sustainable development in educational processes: approaches and methods*. Pieejams: <http://metesd.eu/Handbook%20final%20version.pdf>
11. Schratz, M. (2014). The European teacher: transnational perspectives in teacher education policy and practice. *Center for Educational Policy Studies Journal (CEPS Journal)*, 4(4), 11-26.
12. Zhukova, O., Fjodorova, I. & Iliško, Dz. (2020). Novice teachers' beliefs and knowledge about education for sustainable development. *Acta Paedagogica Vilnensia*, 44, 34-44. <https://doi.org/10.15388/ActPaed.44.3>

Periodika un citi informācijas avoti

Izglītības iniciatīvu centrs (IIC). www.iic.lv
Global citizenship education (GCE) for Unknown Futures. Bridge 47. www.bridge47.org
Gesturing towards decolonial futures. <https://decolonialfutures.net>
Global citizenship education. www.unesco.org/new/en/global-citizenship-education

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas „Sākumizglītības skolotājs” B daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Personālie un vides resursi II
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP047
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
Lekciju stundu skaits	8
Semināru stundu skaits	8
Praktisko darbu stundu skaits	-
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	60
Kursa autors(-i)	
Ph.D., docente Lāsma Latšone (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr. paed., profesore Linda Pavītola (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr. paed., vadošā pētniece Eridiana Oļehnoviča (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr. paed., vadošā pētniece Mārīte Kravale-Pauliņa (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr. phil., vadošā pētniece Ilona Fjodorova (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. paed., vadošā pētniece Eridiāna Oļehnoviča Dr. paed., vadošā pētniece Mārīte Kravale-Pauliņa Dr. phil., vadošā pētniece Ilona Fjodorova	
Priekšzināšanas	
Skolotāja profesionālās darbības pamati, Psiholoģija skolotājiem, Mācīšana un mācīšanās, Izglītības procesa organizācija sākumskolā, Iekļaujošā un speciālā izglītība	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa ietvaros topošie skolotāji apgūs zināšanas un izpratni izglītības iestādes personāla kompetencēm resursu izmantošanā dažādības pedagoģiskai vadībai uz iekļaujošas, uz pārmaiņām vērstas mācību vides dizainā, integrējot dažādību mācību procesa īstenošanā, kā arī attīstot prasmes stratēģisko partnerību veidošanai.</p> <p>Iepazīstoties ar dažādiem ētikas virzieniem mūsdienu laikmeta kontekstā, akcentējot skolotāja profesionālo ētiku, tiks izvērtēts ētikas pielietojums personīgo un profesionālo mērķu sasniegšanā, sasaistot teoriju ar personīgo pieredzi, kā arī apzinoties vērtības personīgā, profesionālā un globālā kontekstā.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Veidot zināšanas un izpratni par izglītības iestādes personāla kompetencēm par dažādības pedagoģisko vadību iekļaujošas, uz pārmaiņām vērstas mācību vides veidošanā, integrējot dažādību mācību procesa īstenošanā, kā arī attīstot prasmes stratēģisko partnerību veidošanai un dažādības vadībai.</p> <p>Veidot izpratni par dažādiem ētikas virzieniem mūsdienu laikmeta kontekstā, akcentējot skolotāja profesionālo ētiku, izvērtējot tās pielietojumu personīgo un profesionālo mērķu sasniegšanā, sasaistot teoriju ar personīgo pieredzi, kā arī apzinoties vērtības personīgā, profesionālā un globālā kontekstā.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pilnveidot prasmi akceptēt daudzveidību un lietot to kā resursu dažādības vadībai izglītības pārmaiņu procesos. 	

2. Pilnveidot studentu prasmes iesaistīties daudzveidīgā komunikācijas, sadarbības un diskusiju pieredzē, izzinot skolēnu dažādās mācīšanās vajadzības, kā arī reflektējot par personisko rīcību un uzvedību iekļaujošā vidē.
3. Apgūt ētikas pamatprincipus, jēdzienus un galvenās teorijas, izprotot to savstarpējo sasaisti un pielietojumu skolotāja profesionālās ētikas kontekstā.
4. Veicināt studentu iesaisti izglītības iestādes attīstības mērķu sasniegšanā, stratēģisko partnerību un rīcībpolitikas veidošanā vietējā kopienā un valstī.

Studiju kursa kalendārais plāns

Personālie un vides resursi II. (L8, S8, Pd60)

- 1 Izglītības pārmaiņu paradigma. (L2, S2, Pd16)
2. Pedagoģiskās tehnoloģijas dažādības kompetences attīstīšanai. (L2, S2)
3. Dažādības vadība izglītības pārmaiņu procesos. (L2, S2, Pd24)
4. Profesionālā ētika un atbildība. (L1, S1, Pd10)
5. Sadarbība izglītības iestādē un ārpus tās. (L1, S1, Pd10)

L – lekcija

S – seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Orientējas un zina aktuālās tendences dažādības izglītības jomā, balstoties uz rīcībpolitikas aspektiem un stratēģiskajiem mērķiem.
2. Zina skolotāja ētikas normas un skolotāja ētikas kodeksa pamatprincipus, lai tos varētu izmantot ētisku dilemmu risināšanā izglītības kontekstā.
3. Zina sadarbības modeļus un stratēģijas partnerības veidošanai ar dažādiem sociālajiem partneriem.

PRASMES:

4. Prasmes izrādīt iniciatīvu un argumentēti sniegt priekšlikumus risinājumiem izglītības jomas jautājumu risināšanai un pārmaiņu īstenošanai dažādības kontekstā.
5. Prasme sadarboties un iesaistīt sociālos partnerus atbalsta pasākumos izglītojamajiem ar dažādām mācīšanās vajadzībām.
6. Prasme lietot mācību stratēģijas un paņēmienus pārmaiņu procesā, veikt ētikas principos balstītas izvēles.

KOMPETENCE:

7. Spēj sniegt konstruktīvu atgriezenisko saiti un priekšlikumus dažādības vadībai izglītības iestādēs, kā arī iesaistīties to īstenošanā.
8. Spēja stratēģiski plānot izglītības pārmaiņu procesa aspektus, demonstrējot sadarbības un komunikācijas kompetences dažādības vidē.
9. Spēj argumentēti diskutēt par mūsdienu laikmetam raksturīgiem problēmjautājumiem (dilemmām) gan sabiedrībā, gan izglītības jomā, ka arī piedāvāt risinājumus, balstoties uz profesionālās ētikas pamatprincipiem.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studenti patstāvīgā darba ietvaros:

- 1) analizē normatīvos aktus; atlasa, apkopo un analizē literatūras un informācijas avotus;
- 2) gatavojas semināra nodarbībām;
- 3) analizē piemērus par pedagoģisko situāciju saturu gan fiziskā, gan digitālā vidē;
- 4) izstrādā mācību temata plānojumu par personāliem un vides resursiem, ko prezentē semināra nodarbībās.

Patstāvīgā darba tēmas:

1.starppārbaudījums: Diskusija. Labās prakses piemēri, nacionālo un starptautisko projektu pieredzes kritiska izvērtēšana ilgtspējīgu pārmaiņu veicināšanai izglītības iestādē un sabiedrībā.

2.starppārbaudījums: Skolotāja ētikas kodekss. Ētiskas dilemmas analīze.

Prezentēt iespējamus risinājumus un aktivitātes dažādības prasmju attīstīšanai skolēniem pedagoģiskajā procesā.

Patstāvīgā darba uzdevumi:

Diskusija par dažādām pieejām izglītības pārmaiņu paradigmu kontekstā. Sagatavot argumentus 'par' un 'pret', balstoties uz teorētisko materiālu studijām, projektu pieredzi un labās prakses piemēriem. Prezentēt iespējamus risinājumus un aktivitātes dažādības prasmju attīstīšanai skolēniem.

Prasības kredītpunktu iegūšanai**Personālie un vides resursi II.**

1. Praktisko darbu rezultāti semestra laikā semināru nodarbībās - 25%.
2. Patstāvīgo darbu vērtējumi (25 % + 25 %) - 50%.
3. Eksāmens - 25%.

STARPPĀRBAUDĪJUMI:

1.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Diskusija. Labās prakses piemēri, nacionālo un starptautisko projektu pieredzes kritiska izvērtēšana ilgtspējīgu pārmaiņu veicināšanai izglītības iestādē un sabiedrībā.

Prasības starppārbaudījuma nokārtošanai:

- Literatūras izpēte par labās prakses piemēriem, nacionālo un starptautisko projektu pieredzi ilgtspējīgu pārmaiņu veicināšanai izglītības iestādē un sabiedrībā. Prezentē praktiskus piemērus.

2. STARPPĀRBAUDĪJUMS: Skolotāja ētikas kodekss. Ētiskas dilemmas analīze.

Prasības starppārbaudījuma nokārtošanai:

- Prezentēt iespējamus risinājumus un aktivitātes dažādības prasmju attīstīšanai skolēniem pedagoģiskajā procesā.

NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMA VEIDS: integrētais eksāmens - pedagoģisko tehnoloģiju un to pielietojamu pārzināšana dažādības kompetences attīstīšanai. Prezentēt iespējamus risinājumus un aktivitātes dažādības prasmju attīstīšanai skolēniem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+		+		+			+	+
2.starppārbaudījums		+	+	+	+				
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs**Personālie un vides resursi II (L8, S8, Pd60)****1. temats. Izglītības pārmaiņu paradigma. (L2, S2, Pd16)**

LEKCIJA: Pārmaiņu process un tā vadība. Pārmaiņu nepieciešamības apzināšana izglītības iestādē.

SEMINĀRS: Pārmaiņas izglītības iestādē kā mācīšanās process. Pārmaiņu process un tā vadība. Cilvēkresursu attīstība un vadība pārmaiņu procesos izglītībā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Literatūras izpēte par labās prakses piemēriem, nacionālo un starptautisko projektu pieredzi ilgtspējīgu pārmaiņu veicināšanai izglītības iestādē un sabiedrībā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (1.STRAPPĀRBAUDĪJUMS): Diskusija. Labās prakses piemēri, nacionālo un starptautisko projektu pieredzes kritiska izvērtēšana ilgtspējīgu pārmaiņu veicināšanai izglītības iestādē un sabiedrībā.

2. temats. Pedagoģiskās tehnoloģijas dažādības kompetences attīstīšanai. (L2, S2)

LEKCIJA: Dažādību atbalstoša vide, mācīšanās stratēģijas, stratēģijas mācību satura izstrādei, dažādību atbalstoša izglītības iestāde. Izglītības kvalitātes nodrošinājums.

SEMINĀRS: Dažādība kā resurss. Dažādības kompetences/prasmju attīstīšana. Pedagoģiskās tehnoloģijas dažādības pedagoģiskais vadībai. Attieksmes un vērtības. Kultūras vērtību profils.

3. temats. Dažādības vadība izglītības pārmaiņu procesos. (L2, S2, Pd24)

LEKCIJA: Iekļaujošās izglītības kultūra, ētika un praktizēšana dažādās izglītības kopienās un pakāpēs. Institucionālā un individuālā pieeja dažādībai atbalstošas kultūras veidošanā. Vienlīdzīgas pieejas principa īstenošana. Dažādības apzināšanās, dalībnieku daudzveidīgo vajadzību apzināšanās

SEMINĀRS: Dažādības respektēšana un atvērtība dažādības perspektīvām – resurss attīstībai. Līdzdalības aspekts un līdzdalība lēmumu pieņemšanā. Minoritātes kultūras grupas iekļaušanās (no kultūras dažādības viedokļa) vajadzību novērtējums un pedagoģisko risinājumu piedāvājums

PATSTĀVĪGAIS DARBS (2. STARPPĀRBAUDĪJUMS): Prezentēt iespējamus risinājumus un aktivitātes dažādības prasmju attīstīšanai skolēniem pedagoģiskajā procesā. Pedagoģisko tehnoloģiju un to pielietojamu pārzināšana dažādības kompetences attīstīšanai. Prezentēt iespējamus risinājumus un aktivitātes dažādības prasmju attīstīšanai skolēniem. Skolotāja ētikas kodekss. Ētiskas dilemmas analīze.

4. temats. Profesionālā ētika un atbildība. (L1, S1, Pd10)

LEKCIJA: Ētika kā praktiskā filozofija. Tās veidi, virzieni. Zinātne, tehnoloģijas un ētika.

SEMINĀRS: Mūsdienu globālās ētiskās dilemmas. Mūsdienu ētisko dilemmu risinājumi Latvijas izglītības sistēmā

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Veikt skolotāja ētikas normu un skolotāja ētikas kodeksa izpēti un analīzi. Skolotāja ētikas kodeksa integrēšana, risinot pedagoģijas praksē sastopamās ētiskās dilemmas.

5. temats. Sadarbība izglītības iestādē un ārpus tās. (L1, S1, Pd10)

LEKCIJA: Stratēģijas partnerību veidošanai un iesaistei pārmaiņu procesos. Sadarbības modeļi. Sadarbība, kas balstīta un savstarpēju cieņu. Pienākumi un atbildība.

SEMINĀRS: Stratēģijas partnerību modelēšanas vienai izglītības iestādei pēc izvēles.

Sadarbības modeļu izstrāde, demonstrējums un izvērtējums grupā. Vērtējuma kritēriju izvēles pamatojums.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Veikt vienas izglītības iestādes (vēlams - prakses vietas) kultūras izpēti dažādības kontekstā un tās stratēģisko partnerību raksturojums. Kritēriju izstrāde un argumentēta situācijas analīze.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Biesta, G. J. (2012). Giving teaching back to education: Responding to the disappearance of the teacher. *Phenomenology & Practice*, 6(2), 35-49.

2. Curko, B., et al. (2015). *Ethics and values education: Manual for teachers and educators*.

3. *Education policy outlook: Latvia OECD*. (2017). OECD, European Commission.

4. Forghani-Arani, N., Cerna L., Bannon, M. (2019). *The lives of teachers in diverse classrooms*. EDU/WKP OECD.

Pieejams:

[http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=EDU/WKP\(2019\)6&docLanguage=En](http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=EDU/WKP(2019)6&docLanguage=En)

5. *Globālā pilsoniskuma izglītība. Tēmas un mācību mērķi*. (2015). France: UNESCO.

6. Hanovs, D., Laicane, M., & Mihailovs, I. J. (2009). *Dažādības vadība multiethniskā vidē* (Diversity management in multiethnic environment). Rīga: Drukātava.

7. Kravale-Pauliņa, M., & Oļehnoviča, E. (2015). Human securability: A participatory action research study involving novice teachers and youngsters. *Journal of Teacher Education for Sustainability*, 17(2), 91-108. doi: 10.1515/jts-2015-0013 (SCOPUS).
8. Shafaat, H. (2018). Managing communication challenges in multicultural organizations. *International Journal of Media, Journalism and Mass Communications (IJMJMC)*, 4(2), 44-49. Pieejams: <https://www.arcjournals.org/pdfs/ijmjmc/v4-i2/5.pdf>
9. *Study on international practice in disability Support systems*. (2017). Retrieved from: http://www.lm.gov.lv/upload/aktuali/lm_inv_gala_nod.pdf.
10. *Study on the cost model for support services for children with special needs*. (2018). Retrieved from: https://www.izm.gov.lv/images/izglitiba_visp/IZMiepirkumamLUPPMFgalaparskats08122017.pdf.
11. UNESCO. (2015). *Education 2030: Incheon declaration and framework for action - Towards inclusive and equitable quality education and lifelong learning for all*. Retrieved from: https://www.skillsforemployment.org/KSP/en/Details/?dn=WCMSTEST4_170873

Papildus informācijas avoti

1. Biesta, G. (2015). How does a competent teacher become a good teacher? On judgement, wisdom and virtuosity in teaching and teacher education. In R. Heilbronn, & L. Foreman-Peck, *Philosophical Perspectives on the Future of Teacher Education* (pp. 3-22). Oxford: Wiley Blackwell. <https://bura.brunel.ac.uk/bitstream/2438/12007/1/Fulltext.pdf>
2. Boer, A. A. (2012). *Inclusion: a question of attitudes?* Retrieved from: <http://www.included.eu/sites/default/files/documents/proefschrift.pdf>
3. Fjodorova, I., Iliško, D., Felce, B., Antoneviča, L., & Jonāne, L. (sast.). (2019). *Eseju krājums "Izjūtām un izkopjam ilgtspējīgu Latviju un Eiropu"*. Collection of Essays "Sensing and caring for sustainable Latvia and Europe". Daugavpils: Daugavpils Universitātes Akadēmiskais apgāds "Saule", 120 lpp.
4. Gülcan N. Y. (2015). Discussing the importance of teaching ethics in education. *Social and Behavioural Sciences*, 174. pp. 2622 – 2625. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042815009945>
5. Madukwe, E. P., Onwuka, U., & Nyejirime, W. Y. (2019). Teachers' attitude as a correlate of students' academic performance. *International Journal of Research and Innovation in Social Science*, 3(1), 205-209.
6. Milts, A. (2004). *Saskarsmes ētika*. Rīga: Zvaigzne ABC.
7. Rashid, N., & Tikly, L. (2010). *Inclusion and diversity in education: Guidelines for inclusion and diversity in schools*. (M. Levy, (Ed.) British Council. Retrieved from <https://www.britishcouncil.es/sites/default/files/british-council-guidelines-for-inclusion-and-diversity-in-schools.pdf>
8. Rosken, A. (2009). *Diversity und profession*. Eine biographisch-narrative Untersuchung in Kontext der Bildungssoziologie. Wiesbaden.
9. Rubenis, A. (1997). *Ētika XX gadsimtā*. Rīga: Zvaigzne ABC.
10. Salīte, I., Iliško, D., Kravale-Pauliņa, M., Fjodorova, I., Oļehnoviča, E., Akmene, V., & Ostrovska, I. (2018). *Curriculum handbook. Education for sustainable development in educational processes: approaches and methods*. Pieejams: <http://metesd.eu/Handbook%20final%20version.pdf>
11. Schratz, M. (2014). The European teacher: transnational perspectives in teacher education policy and practice. *Center for Educational Policy Studies Journal (CEPS Journal)*, 4(4), 11-26.
12. Zhukova, O., Fjodorova, I. & Iliško, Dz. (2020). Novice teachers' beliefs and knowledge about education for sustainable development. *Acta Paedagogica Vilnensia*, 44, 34-44. <https://doi.org/10.15388/ActPaed.44.3>

Periodika un citi informācijas avoti

Izglītības iniciatīvu centrs (IIC). www.iic.lv
 Global citizenship education (GCE) for Unknown Futures. Bridge 47. www.bridge47.org
 Gesturing towards decolonial futures. <https://decolonialfutures.net>
 Global citizenship education. www.unesco.org/new/en/global-citizenship-education

<i>Piezīmes</i>
Profesionālā bakalaura studiju programmas „ Sākumizglītības skolotājs ” B daļas studiju kurss.
Kurss tiek docēts latviešu valodā.

Modulis: Mācību jomu saturs un mācīšanās pieejas pirmsskolā

Studiju moduļa apguves rezultātā sasniedzamie studiju rezultāti

Zināšanas:

- izprot izglītojamā individuālās attīstības, mācīšanās un personīgās izaugsmes vajadzības;
- izprot izglītojamā snieguma un izaugsmes vērtēšanas kritērijus saskaņā ar sasniedzamajiem mācīšanās rezultātiem un izglītojamā individuālās attīstības vajadzībām;

Prasmes:

- spēj definēt pedagogiskā procesa mērķus un plānot aktivitātes atbilstoši sasniedzamajiem mācību rezultātiem;
- prot izvēlēties katra izglītojamā individuālajām mācīšanās vajadzībām atbilstošus mācību paņēmienus, līdzekļus un resursus izvirzīto mācīšanās mērķu un rezultātu sasniegšanai pirmsskolas izglītības iestādē;
- spēj pielāgot mācību saturu un līdzekļus, tai skaitā digitālos mācību līdzekļus, izglītojamā individuālajām mācīšanās vajadzībām un mācību mērķiem;

Kompetence:

- prot izvēlēties izglītojamā individuālās attīstības vajadzībām atbilstošus mācību līdzekļus, mācību metodiku un programmas;
- spēj saskaņā ar pirmsskolas vadlīnijām plānot starpdisciplināru, personalizētu un diferencētu mācību procesu, nodrošinot izglītojamā individuālo attīstības un mācīšanās mērķu sasniegšanu;
- organizē un īsteno pedagogisko procesu atbilstoši izglītojamo dažādām attīstības un izaugsmes vajadzībām;
- apzinās un izvērtē savu pieredzi un darbību, lai profesionāli pilnveidotos, iesaistās izglītības iestādes attīstības plānošanā.

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Dabaszinātņu mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas
Studiju kursa kods (DUIS)	PedaP517
Zinātnes nozare	Pedagoģija
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
Lekciju stundu skaits	4
Semināru stundu skaits	4
Praktisko darbu stundu skaits	8
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	64
Kursa autors(-i)	
Dr.paed., vadošā pētniece Eridiana Oļehnoviča (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.psych., Mg.ed., docente Aļona Korniševa (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Mg.paed., lektore Rūta Vociša (<i>Latvijas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.paed., vadošā pētniece Eridiana Oļehnoviča Dr.psych., Mg.ed., docente Aļona Korniševa	
Priekšzināšanas	
Psiholoģija skolotājiem	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kurss balstās uz pirmsskolas izglītojamo attīstības psiholoģijas, pirmsskolas pedagoģijas un didaktikas zināšanām un izpratni. Studiju kurss iepazīstina studējošos ar pirmsskolas satura prasībām un vadlīnijām, uzmanību vērstot uz pirmsskolas izglītības mērķi sekmēt zinātkāra bērna, kas dzīvo veselīgi un aktīvi, audzināšanu. Mācību saturs un process vērsti uz mācīšanos iedziļinoties izpratnes un ieradumu veidošanā, kas balstīti uz vērtībām dabā, mijiedarbībā “daba un cilvēks”, kā arī caurviju prasmju veidošanā. Studiju kursā paredzēta studējošo prasmju pilnveide plānot mācību un audzināšanas procesu, ievērojot prasības bērna individuālajā attīstībā un, kā galveno mācību organizācijas formu, plānot bērna rotaļnodarbību visas dienas garumā saskaņā ar bērna vajadzībām, interesēm. Studiju kurss paredz pilnveidot studējošo prasmes organizēt ar bērniem praktiskas nodarbības gan telpās, gan ārā, lai nodrošinātu to līdzdarbību pirmsskolas vides iepazīšanā un sakopšanā, rosinot bērnus drošību, ieinteresētību, respektējot dzīvo dabā.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Pilnveidot studējošo kompetenci īstenot pirmsskolas mācību satura prasības dabaszinātnēs izglītībai mūsdienīgai lietpratībai, akcentējot radošas personības veidošanu un pētnieciskās darbības prasmju attīstību.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Veidot kompetenci dabaszinātņu mācību jomas satura, struktūras plānošanā un vadīšanā pirmsskolā. 2. Veidot prasmi mācību procesa organizēšanā, ievērojot bērnu vecumposma vajadzības un intereses. 	

3. Sekmēt izpratni par pētnieciskās darbības organizēšanu, rosinot bērnu izziņas interešu un pašaktivitātes attīstību.
4. Veidot izpratni par dabas objektu un dabas likumsakarību izzināšanu pirmsskolā ekoloģiskās audzināšanas aspektā.

Studiju kursa kalendārais plāns

STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 4 st., semināri (S) – 4 st., praktiskie darbi (P) – 8 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 64 st.

1. Dabaszinātņu mācību jomas sasniedzamais rezultāts, uzdevumi un virzieni pirmsskolas izglītības programmā. L1, S1, P2, Pd6
2. Mācību metodes un darba organizācijas formas iepazīstināšanā ar dabu un tās likumsakarībām. L1, S1, P2, Pd10
3. Bērna pētnieciskās darbības nozīme bērna izziņas un pašvadītas mācīšanās veicināšanai. L1, P1, Pd16
4. Dabas pētījuma centri – mācību vides sastāvdaļa pirmsskolas izglītības iestādē. L1, S1, P2, Pd16
5. Brīvdabas pedagogija kā ekoloģiskās audzināšanas sastāvdaļa ilgtspējīgai attīstībai. S1, P1, Pd16

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Izprot noteikumu par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām prasības dabaszinātņu mācību jomā.
2. Izprot izglītojamā individuālās attīstības, mācīšanās un personīgās izaugsmes vajadzību identificēšanu un ievērošanu dabaszinātņu mācību procesa plānošanā un mācīšanās sniegumu, izaugsmes vērtēšanā.

PRASMES:

3. Plāno mācību saturu dabaszinātnēs, izvēloties mācību stratēģijas, paņēmienus un metodes atbilstoši izglītojamā individuālās attīstības vajadzībām un sasniedzamajiem rezultātiem.
4. Analizē un izvērtē mācību pieeju pielietojumu bērna atbildīgas attieksmes pret dabas vidi ekoloģiskās audzināšanas aspektā, organizējot reālās dzīves situācijas mācību un audzināšanas procesā.

KOMPETENCE:

5. Patstāvīgi un sadarbībā ar kolēģiem plāno individualizētu un elastīgu mācību procesu dabaszinātņu jomā, nodrošinot izglītojamā individuālo attīstību un savu profesionālo pilnveidi.
6. Spēj plānot mācību aktivitātes atbilstoši sasniedzamajiem mācību rezultātiem un izvēlēties atbilstošus vērtēšanas kritērijus.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studējošo patstāvīgais darbs paredzēts pēc katras lekcijas, pilnveidojot izpratni par apskatīto tematu un sagatavojoties semināriem, praktiskajiem darbiem, kā arī analizējot darba vidē, t.i. pirmsskolas izglītības iestādē novēroto. Patstāvīgais darbs ietver literatūras avotu analīzi, gadījumu izpēti un prezentācijas sagatavošanu:

1. Metodiskās literatūras studijas, portfolio izveidošana, kurā apkopotas vismaz 5 lietpratības attīstību veicinošas rotaļnodarbības dabaszinībās.
2. Informācijas apkopošana no dažādiem avotiem un darba uzdevumu izpēti pirmsskolas mācību iestādē, darba uzdevumu izveide dabas vērošanā noteiktai vecuma grupai dabaszinībās.

3. Pirmsskolas mācību iestādē dabaszinību mācību centru iekārtojumu, piedāvāto saturu izpēte, projekta “Dabaszinību centri un darbošanās tajos” sagatavošana un prezentēšana.
4. Pirmsskolas mācību iestādes nodarbību plānošanas modeļu izpēte un uzdevumu vienai nodarbībai izveide, iekļaujot pētnieciskā darba aktivitātes.
5. Informācijas par mācību ekskursiju organizēšanas metodiku un ekskursiju iespējām tuvākajā apkārtnē izpēte, vienas mācību ekskursijas ar aktivitātēm pirmsskolas iestādes apkārtnē sagatavošana.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot studējošo darbu seminārnodarbībās un praktiskajos darbos, starppārbaudījumus visa kursa norises laikā, kā arī noslēguma pārbaudījumu. Noslēguma pārbaudījumu studējošie drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1. Aktīva dalība lekcijās un semināros – 10%.
2. Sistemātiska, patstāvīga norādītās literatūras analīze, kas atspoguļota patstāvīgos darbos: Portfolio “Rotaļnodarbību apraksti” – 10%.
Uzdevumi pētnieciskā darba aktivitātēm pirmsskolā – 10% .
3. STARPPĀRBAUDĪJUMI:
Projekta “Dabaszinību centri un darbošanās tajos” prezentācija – 20%.
Mācību ekskursijas apraksts – 20%.
4. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Rakstisks eksāmens (praktiska gadījuma analīze integrējot kursa laikā apgūtās zināšanas un prasmes) – 30%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši ”Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr.5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti					
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.starppārbaudījums		+	+	+	+	+
2.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Dabaszinātņu mācību jomas sasniedzamais rezultāts, uzdevumi un virzieni pirmsskolas izglītības programmā. L1, S1, P2, Pd6

LEKCIJA: Lielās idejas, temata sasniedzamā rezultāta plānošana, ievērojot pirmsskolas izglītības vadlīniju un mācību programmas prasības dabaszinātņu jomā. Konstruktīvisma pieejas izmantošana dabaszinātņu mācību jomas satura plānošanā un apguvē.

SEMINĀRS: Tematu plānojums un konspektu analīze jauno pirmsskolas izglītības vadlīniju kontekstā. Integrēta satura atlase, mērķu un uzdevumu izvirzīšana, plānošana.

PRAKTISKAIS DARBS: Integrēta tematiskā plāna izveide. Konstruktīvisma principu ievērošana integrētas rotaļnodarbības modelēšanā dabaszinātņu jomā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Noteikumu par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām studijas, izveidojot būtiskāko tēžu konspektu.

2. Darba metodes un darba organizācijas formas iepazīstināšanā ar dabu un tās likumsakarībām. L1, S1, P2, Pd10

LEKCIJA: Rotaļnodarbību specifika mācību telpās un apkārtējā vidē, metožu izvēle. Digitālo mācību līdzekļu izmantošana bērnu iepazīstināšanai ar dabu. Bērnu digitālo prasmju veicināšana jēgpilnā mācīšanās procesā.

SEMINĀRS: Sistēmiski konstruktīviskajā izpratnē balstīta dabas objektu un parādību vērojumu metodika. Bērnu darba organizācija dabā caurviju prasmju apguvei.

PRAKTISKAIS DARBS: Radošās, kustību un didaktiskās rotaļas/spēles zināšanu, priekšstatu precizēšanai un bagātināšanai par dabas likumsakarībām. Bērnu darba organizācijas dabā plānošana caurviju prasmju apguvei. Didaktisko rotaļu/spēļu plānošana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Metodiskās literatūras studijas, portfolio izveidošana, apkopojot vismaz 5 lietpratības attīstību veicinošas rotaļnodarbības dabaszinātņu jomā.

3. Bērna pētnieciskās darbība bērna izziņas un pašvadītas mācīšanās veicināšanai. L1, P1, Pd16

LEKCIJA: Bērna pētnieciskās darbības organizēšana kopveseluma pieejas kontekstā, respektējot bērnu kā pētnieku un kā darītāju. Daudzveidīgas mācību stratēģijas, paņēmieni un metodes bērna pētnieciskās darbības organizēšanai.

PRAKTISKAIS DARBS: Vērojumi dabā kā pamats bērna pētnieciskajai darbībai un pašvadītas mācīšanās veicināšanai dažādās vecuma grupās. Pētīšanas, novērošanas un eksperimentēšanas mijsakārbas ievērojot bērnu pieredzi, intereses, mācīšanās vajadzības un vecumposma īpatnības.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Literatūras un citos informācijas avotos iegūtās informācijas par pētniecisko darbību pirmsskolā analīze, konspekta izveide. Pirmsskolas izglītības iestādes nodarbību plānošanas modeļu izpēte un uzdevumu vienai nodarbībai izveidošana, iekļaujot pētnieciskā darba aktivitātes.

4. Dabas pētījuma centri – mācību vides sastāvdaļa pirmsskolas izglītības iestādē. L1, S1, P2, Pd16

LEKCIJA: Dabas pētījumu centrs kā pirmsskolas bērncentrētas un konstruktīvas mācību vides sastāvdaļa.

SEMINĀRS: Dabas pētījumu centra nozīme bērna izziņas radošās darbības un pašaktivitātes sekmēšanā.

PRAKTISKAIS DARBS: Dabas pētījumu centra saturs dažādos gadalaikos, to organizācija un materiālu izvēle. Aktivitāšu plānošana atbilstoši bērnu interesēm, gadalaikam, tēmai un sasniedzamajiem rezultātiem.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Dabaszinātņu mācību centra iekārtojuma un piedāvātā satura izpēte pirmsskolas izglītības iestādēs. Projekta “Dabaszinību centri” sagatavošana un prezentēšana, plānojot aktivitātes noteikta rezultāta sasniegšanai.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Projekta “Dabaszinību centri un darbošanās tajos” prezentācija.

5. Brīvdabas pedagogija kā ekoloģiskās audzināšanas sastāvdaļa ilgtspējīgai attīstībai. S1, P1, Pd16

SEMINĀRS: Brīvdabas pedagogijas aspekti bērnu dabas vides izzināšanas procesā. Ekoloģiskās audzināšanas būtība pirmsskolā.

PRAKTISKAIS DARBS: Ekskursiju un aktivitāšu plānošana tuvākajā apkārtnē.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Informācijas par mācību ekskursiju organizēšanas metodiku un ekskursiju iespējām tuvākajā apkārtnē izpēte. Vienas mācību ekskursijas apraksts, plānojot aktivitātes pirmsskolas iestādes apkārtnē. Aktivitāšu un uzdevumu izvēles pamatošana.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Vienas mācību ekskursijas ar aktivitātēm pirmsskolas iestādes apkārtnē apraksta sagatavošana un izvērtēšana.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Drēvsa, J., & Balcere, L. (2016). Ejam ārā! Mana dabas grāmata. Rīga: Jāņa Rozes apgāds.
2. Ministru kabinets (2018). Noteikumi Nr.716 "Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/303371>
3. VISC (2020). Dabaszinātņu mācību joma. Mācību un metodiskais līdzeklis pirmsskolas mācību programmas īstenošanai. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/33>
4. VISC (2019). Pirmsskolas mācību programma. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/10>

Papildus informācijas avoti

1. Anspoka, Z., Birzgale, E., Dzērve, I., Gribuste, E., & Leite, I (2020). Sākam mācīties. Skolotāju grāmata. Rīga: Lielvārds.
2. Dālgrens, L., & Ščepanska, A. (2007). Brīvdabas pedagoģija. Linčēpingas Universitāte: Brīvdabas pedagoģijas centrs.
3. Čakāne, I., & Namsone, D. (2011). Rokasgrāmata dabaszinātņu un matemātikas skolotājam. 1. un 2.daļa. Rīga: VISC. Pieejams: priede.bf.lu.lv/grozs/Didaktika/DZIT/Citi_resursi/DZMP_materiali/Vertesana.pdf
http://www.daba.lv/grozs/Didaktika/DZIT/Citi_resursi/DZMP_materiali/Biologija_rokasgramata.pdf
4. Ekoskolu metodiskais materiāls (2014). Pirmsskolas izglītības iestādēm. Rīga: Vides izglītības fonds. Pieejams: <https://ekoskolam.wordpress.com/wp-content/uploads/2017/09/ekoskolu-metodiskais-materi-1s-pii.pdf>
5. Freiberga, I., & Priede, L. (2007). Bērns mācās izzināt pasauli. Rīga: Izglītības solī.
6. Krekelers, H. (2007). Lielā eksperimentu grāmata pētniekiem iesācējiem. Rīga: Zvaigzne ABC.
7. Liškauska, L. (2023). Dabaszinības 1.klasei. Latviešu valodas un dabaszinību satura integrēta apguve lingvistiski nevienmērīgā vidē. Metodisks līdzeklis skolotājam. Rīga: Latviešu valodas aģentūra. Pieejams: https://maciunmacies.valoda.lv/wp-content/uploads/2023/08/Dabaszinibas_1_klase.pdf
8. Namsone, D. (2018). Mācīšanās lietpratībai. Rīga: LU Starpnozaru izglītības inovācijas centrs.
9. Purēns, V. (2019). Dabas pētnieka gudrību grāmata. Rīga: RaKa.
10. Purēns, V. (2019). Dabas pētnieka darba burtnīca. Rīga: RaKa.
11. VISC (2013). Dzīvnieki un tava drošība. Pieejams: http://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/2013_metodika_drosiba_dzivnieki.pdf
12. VISC (2016). Metodiskie ieteikumi pirmsskolas mācību programmu īstenošanai. Pieejams: https://registri.visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/met_iet_pirmsk_prog_ist.p

Periodika un citi informācijas avoti

1. Koku un krūmu noteicējs. Pieejams: <http://rds.lv/images/dati/mm/materiali/koku%20un%20krumu%20lapu%20noteicejs.pdf>
2. Latvijas universitātes dabaszinību centrs. Pieejams: www.siic.lu.lv
3. Mācoties no dabas. Pieejams: <http://lessonsfromnature.org/lv/>
4. Rīgas dabaszinību centrs. Pieejams: www.rdc
5. www.latvijasdaba

6. www.mammadaba

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas „Sākumizglītības skolotājs” B daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas. 3.studiju darbs (DP kurss)
Studiju kursa kods (DUIS)	
Zinātnes nozare	Pirmsskolas pedagogija
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	16
Lekciju stundu skaits	4
Semināru stundu skaits	4
Praktisko darbu stundu skaits	8
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	144
Kursa autors(-i)	
Dr.paed., docente Daiga Kalēja-Gasparoviča (<i>Latvijas Universitāte</i>) Dr.paed., docente Gunta Siliņa-Jasjukeviča (<i>Latvijas Universitāte</i>) Mg.art., asistente Lelde Kaupuža (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr.paed., profesore Linda Pavītola (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.paed., docente Jeļena Badjanova Mg.paed., vieslektore Sandra Dimante	
Priekšzināšanas	
Sociāli emocionālā mācīšanās Psiholoģija skolotājiem	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa ietvaros studējošie teorētiski un praktiski izzinās pedagoģiskos principus bērna kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mērķtiecīgai sekmēšanai pirmsskolā, analizēs kultūrvides pedagoģisko potenciālu, izstrādās un kopīgi apspriedīs idejas integrēta, sistēmiska un pēctecīga mācību procesa plānošanai, vadīšanai un izvērtēšanai. Patstāvīgi reflektēs savu pedagoģisko darbību un plānos izaugsmi.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Pilnveidot topošā skolotāja kompetenci īstenot bērna kultūrizpratnes un pašizpaušmes mākslā veicinošu mācību procesu.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sekmēt izpratni par kultūras un mākslas veselumu, satura komponentiem un metodiku bērna pratību pamatu, estētiskās uztveres un radošā potenciāla attīstībai pirmsskolā. 2. Pilnveidot izpratni par pirmsskolas vecuma bērnu mākslinieciskās darbības attīstības īpatnībām. 3. Izzināt kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomas saturu un pratību pamatu apguves organizācijas pamatprincipus vizuālajā un kustību mākslā. 4. Attīstīt prasmes bērnu vērošanas, klausīšanās, iztēlošanās un jēgpilnas jaunrades integrēšanai dažādos darbības veidos. 	

5. Pilnveidot prasmi plānot mācību saturu un procesu saskaņā ar mākslas likumsakarībām, bērna mācīšanās vajadzībām, dzīves un kultūras kontekstiem.
6. Rosināt studējošo patstāvīgu mācīšanos un mērķtiecīgu refleksiju par individuālo metodiskās kompetences attīstību.

Studiju kursa kalendārais plāns

I. Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas

1. Vizuālās mākslas pedagoģiskie principi pirmsskolā. (L2, S2, P4, Pd40)
2. Kustību mākslas pedagoģiskie principi pirmsskolā. Konstruktīvā pieeja (L2, S2, P4, Pd24)

II.3. Studiju darbs

15. Iepazīšanās ar metodiskajiem ieteikumiem Studiju darba izstrādei. Izvēlēta temata precizēšana atbilstoši mācību priekšmeta/-u saturam (tostarp aktuālajiem audzināšanas satura jautājumiem) un konkrētam izglītojamo vecumposmam. Pd8
  16. Studiju darba mērķa, uzdevumu un atslēgas vārdu precizēšana, satura plānošana. Pd12
  17. Zinātniskās literatūras aktualizēšana un salāgošana ar mācību priekšmeta (tostarp audzināšanas) saturu un izglītojamo vecumposmu, metodiskās literatūras atlase, apkopošana un kritiska izvērtēšana. Pd24
  18. Studiju darba teorētiskās daļas pilnveidošana. Pd8
  19. Studiju darba metodiskās daļas izstrāde. Literatūras saraksta noformēšana un atsauču saskaņošana. Pd16
  20. Diskusija par izstrādātā darba saturu. Teksta satura rediģēšana atbilstoši saņemtajiem ieteikumiem. Pd8
- Studiju darba noformēšana un pētījuma rezultātu prezentācija. Pd4

L – Lekcija

S – Semināri

P – Praktiskie darbi

Pd – Patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Izprot mākslas un kultūras specifiku (tēlainā, konkrētā dominante pār abstrakto, loģisko), kultūras piederību, kultūras mantojumu un vērtībām, tā jēgu bērna personības attīstībā un radošās pašizpaušmes procesā pirmsskolā.
2. Izprot veseluma pieeju mākslā kā bērna kompetenču attīstības līdzekli pirmsskolā, apzinās metodisko paņēmieni un pedagoģisko pieeju daudzveidību bērna pašizpaušmes atraisīšanai.
3. Demonstrē zināšanas par mācību līdzekļu izstrādes aktualitātēm, digitālo tehnoloģiju un rīku lietojumu pedagoģiskā procesa īstenošanai kultūras un mākslas jomā.

PRASMES:

4. Strukturē mācību saturu, plāno, vada un analizē pašizpaušmes procesu saskaņā ar bērna vajadzībām un kompetenču pieejas principiem.
5. Patstāvīgi un sadarībā ar kolēģiem pamato mācīšanās pieejas izvēli kultūras izpratnes apgūvē, vizuālajā un kustību mākslā.
6. Prot iejūtīgi un analītiski vērtēt bērna sasniegumus, pedagoģisko procesu un savu kompetenci jomas priekšmetu metodikā.

KOMPETENCE:

7. Spēj patstāvīgi un radoši plānot un īstenot vizuālās un kustību mākslas mācību procesu, izvēloties mācību saturu un metodes saskaņā ar kompetenču pieejas būtību.   8. Spēj atbildīgi organizēt bērna pašizpaušmes procesu un rezultātu vērtēšanu un pašizvērtēšanu, sniedzot bērnam atgriezenisko saikni, respektējot bērna individualitāti un kultūras kontekstu.   9. Kritiski argumentē savu studiju pieredzi un profesionālās kompetences pilnveidi.

<i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i>
--

I.Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas (64 stundas)

Patstāvīgais darbs ir saistīts ar lekcijā analizēto tematu un ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu: studējošie patstāvīgi atlasa, analizē un prezentē literatūras avotus, zinātniskus rakstus un periodikā publicētās atziņas par pedagogiskā procesa organizācijas un vadības aspektiem.

1.PATSTĀVĪGAIS DARBS: Mākslas valoda. Vizuālo elementu un to nozīmju daudzveidības (līnija, forma, krāsa, virsma, gaismā, telpa, zīme, kompozīcija) izpēte (mākslas darba analīze). Prezentācijas veidošana.

2.PATSTĀVĪGAIS DARBS: Mākslas uztvere un radošā darbība. Studējošo mākslinieciski radošā darbība dažādos mākslas veidos (grafika, glezniecība, kolāža, zemes māksla u.c.) ar dažādām mērķievirzēm: līnijas veidi un raksturs; formas uzbūve un analīze; veidošana; forma, apveids, siluets; tēla raksturs un noskaņojums; kolāža; dabas vizuālās vērtības (līnija, forma, krāsa, virsma/faktūra). Muzeja apmeklējums: tēlotājas mākslas žanri, recenzija. Vizuālās mākslas mācību satura strukturēšana: metodisko ideju katalogs. Individuālās prezentācijas veidošana.

3.PATSTĀVĪGAIS DARBS: Bērna mācību sasniegumu vērtēšana vizuālajā mākslā. Dažādu pirmsskolas vecuma bērnu radošās darbības un kompetences izaugsmes vērtēšana.

4.PATSTĀVĪGAIS DARBS: Mācību procesa plānošana saskaņā ar bērna vajadzībām un vadlīniju prasībām. Jēgpilna nodarbība bērncentrētā un kultūrorientētā mācību procesā. Ideju karte, plānošana: viens temats, dažādas mērķievirzes, izvērsti konspekts. Portfolio izveide.

5.PATSTĀVĪGAIS DARBS: Kustību mākslas elementi. Personiskās interpretācijas rādīšana par kādu stāstu vai pasaku no bērnu literatūras, izmantojot mūzikas un mākslas elementus (Ja es būtu režisors, es darītu tā ...).

6.PATSTĀVĪGAIS DARBS: Kustību mākslas vingrinājumi. Vingrinājumu krājuma izveidošana, kurā būtu ietverti atbrīvošanās, kustību, iztēles, koncentrēšanās vingrinājumi.

7.PATSTĀVĪGAIS DARBS: Runas priekšnesuma scenārija veidošana. Literāra darba analīze, priekšnesuma scenārija skices veidošana.

8.PATSTĀVĪGAIS DARBS: Runas priekšnesuma sagatavošana. Darbs ar runas priekšnesumu: teksta analīze un apgūšana, skaidras runas un izteiksmības trenēšana.

9.PATSTĀVĪGAIS DARBS: Sagatavošanās integrētajam eksāmenam. Darbs pie ideju portfolio izveides, kurā būtu ietverti uzmanības, atraisīšanās, iztēles, fantāzijas, sadarbības un drosmes vingrinājumi. Priekšnesuma veidošana, balstoties uz kādu no pirmsskolai paredzētajiem literāriem darbiem, integrējot zināšanas, prasmes un tehnikas dažādos mākslu veidos sasaistē ar kultūras konteksta un kultūras vērtību izpratni.

II.3.Studiju darbs (80 stundas)

Patstāvīgie uzdevumi:

- 9) Iepazīšanās ar metodiskajiem ieteikumiem studiju darba izstrādei.
- 10) Izvēlēta studiju darba temata, mērķa, uzdevumu un atslēgas vārdu precizēšana, satura plānošana.
- 11) Zinātniskās literatūras aktualizēšana un salāgošana ar mācību priekšmeta saturu un izglītojamo vecumposmu, metodiskās literatūras atlase, apkopošana un kritiska izvērtēšana.
- 12) Studiju darba teorētiskās daļas pilnveidošana.
- 13) Studiju darba metodiskās daļas izstrāde.
- 14) Literatūras saraksta noformēšana un atsauču saskaņošana.
- 15) Studiju darba pilnveide atbilstoši studiju darba vadītāja ieteikumiem.

Studiju darba noformēšana, prezentācijas sagatavošana un rezultātu prezentācija.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot studējošo darbu seminārnodarbībās un praktiskajās nodarbībās, starppārbaudījumus visa kursa norises laikā, kā arī noslēguma pārbaudījumu. Noslēguma pārbaudījumu studējošie drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS (akumulēta atzīme) – 100%:

I. Studējošo darbs seminārnodarbībās; praktisko darbu rezultāti, starppārbaudījumi; noslēguma pārbaudījumi visa studiju kursa norises laikā – 50 %.

II. Izstrādāts 3.studiju darbs – 50 %.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums				+	+	+	+	+	
2.starppārbaudījums					+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

I.Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas.

1. Vizuālās mākslas pedagoģiskie principi pirmsskolā. (Lekcijas – 2 stundas, semināri – 2 stundas, praktiskie darbi – 4 stundas, patstāvīgais darbs – 40 stundas)

1.1. Mākslas uztvere un radošā darbība. (Praktiskie darbi – 1 stunda)

1.PRAKTISKAIS DARBS: Grafikas tehnikas. Grafiskās tekstūras. Tehnisko paņēmieni daudzveidība pirmsskolas pedagoģiskajā procesā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Mākslas uztvere un radošā darbība. Studējošo mākslinieciski radošā darbība dažādos mākslas veidos ar dažādām mērķievirzēm.

1.2. Mākslinieciskie izteiksmes līdzekļi. (Praktiskie darbi – 1 stunda)

2.PRAKTISKAIS DARBS: Formu veidojošo kustību un izpratnes apguves metodika.

1.3. Bērna mācību sasniegumu vērtēšana vizuālajā mākslā. (Lekcijas – 1 stunda)

1.LEKCIJA: Bērna mācību sasniegumu vērtēšanas kritēriji un metodes pirmsskolā. Analītisks un holistisks vērtējums. Bērna mācību sasniegumu vērtēšanai izmantojamie digitālie rīki.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Bērna mācību sasniegumu vērtēšana vizuālajā mākslā. Dažādu pirmsskolas vecuma bērnu radošās darbības un kompetences izaugsmes vērtēšana.

1.4. Mācību procesa plānošana saskaņā ar bērna vajadzībām un pirmsskolas vadlīniju prasībām. (Semināri – 1 stunda)

1.SEMINĀRS: Mācību satura plānošana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (2.STARPPĀRBAUDĪJUMS): Mācību procesa plānošana saskaņā ar bērna vajadzībām un vadlīniju prasībām. Portfolio izveide.

2. Kustību mākslas pedagoģiskie principi pirmsskolā. Konstruktīvā pieeja (Lekcijas – 2 stundas, semināri – 2 stundas, praktiskie darbi – 4 stundas, patstāvīgais darbs – 24 stundas)

2.1. Kustību mākslas elementu izmantošana pirmsskolas vecuma bērna vispārējai attīstībai. (Semināri – 1 stunda, praktiskie darbi – 2 stundas)

2. SEMINĀRS: Spēles elements, kā radošuma un drosmes attīstītājs. Sadarbības princips, kopības izjūta kolektīvā, labsajūtas un drošības izjūtu attīstībai.

3.PRAKTISKAIS DARBS: Atbrīvošanās, uzmanības noturība un iztēle: dažāda vecuma bērnu tipoloģisko īpatnību ievērošana. Elpošanas vingrinājumi.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Kustību mākslas elementi.

2.2. Runas attīstība, bērna pašizpaušmes attīstībai. (Lekcijas – 1 stunda, praktiskie darbi – 2 stundas)

2.LEKCIJA: Runas aparāta vingrinājumi dikcijai. Vingrinājumi runas izteiksmībai.

4.PRAKTISKAIS DARBS: Literāro darbu saturā kustību mākslas elementu ieintegrēšana. Pasaku, dzejoļu un citu literāro darbu inscenējumi, dramatizācija, demonstrējums.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (3.STARPPĀRBAUDĪJUMS): Kustību mākslas vingrinājumi. Vingrinājumu krājums.

2.3. Sagatavošanās integrētajam eksāmenam.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Patstāvīgi izstrādātā Ideju portfolio izveide, prezentācija un aprobācija grupā, integrējot zināšanas, prasmes un tehnikas dažādos mākslu veidos sasaistē ar kultūras konteksta un kultūras vērtību izpratni.

II.3.Studiju darbs

1. Iepazīšanās ar metodiskajiem ieteikumiem studiju darba izstrādei. Izvēlētā temata precizēšana atbilstoši mācību priekšmeta/-u saturam (tostarp aktuālajiem audzināšanas satura jautājumiem) un konkrētam izglītojamo vecumposmam. (Pd8)
2. Studiju darba mērķa, uzdevumu un atslēgas vārdu precizēšana, satura plānošana (sadarbībā ar studiju darba vadītāju). (Pd12)
3. Zinātniskās literatūras aktualizēšana un salāgošana ar mācību priekšmeta (tostarp audzināšanas) saturu un izglītojamo vecumposmu. Darbs ar zinātniskajiem rakstiem starptautiskajās datu bāzēs. Metodiskās literatūras atlase, apkopošana un kritiska izvērtēšana. (Pd24)
4. Studiju darba teorētiskās daļas pilnveidošana: zinātniskās literatūras kritiska analīze un interpretēšana, patstāvīgu spriedumu veidošana. Diskusija ar studiju darba vadītāju/-iem. (Pd8)
5. Studiju darba metodiskās daļas izstrāde. Literatūras saraksta noformēšana un atsauču saskaņošana. (Pd16)
6. Diskusija par izstrādātā darba saturu ar studiju darba vadītāju. Teksta satura rediģēšana atbilstoši saņemtajiem ieteikumiem. (Pd8)
7. Studiju darba noformēšana un pētījuma rezultātu prezentācija: prezentācijas sagatavošana studiju darba aizstāvēšanai, piedalīšanās studiju darba aizstāvēšanā, prezentācijas demonstrēšana par savu izstrādāto darbu, iesaistīšanās diskusijā par studiju darbā aplūkoto izglītības problēmu. (Pd4)

L – lekcija

S – seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Anspaks, J. (2004). *Mākslas pedagogija*. Rīga: RaKa.
2. Fridenberga, B. (2003). *Vizuālā māksla pirmsskolai*. Rīga: RaKa.
3. Geka, S. (2006). *Konstruktīvi vingrinājumi*. Rīga: Izglītības soļi.
4. Kagaine, Z. (2006). *Radošā domāšana vizuālajā mākslā*. Rīga: Zvaigzne ABC.
5. *Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību joma*. Mācību un metodiskais līdzeklis pirmsskolas mācību programmas īstenošanai. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/82>
6. Lūse, E. (2013). *Alternatīvas mūzikas mācīšanas iespējas*. Rīga: Izglītības laboratorija.
7. MK. (2018). *Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem Nr. 747*. <https://likumi.lv/ta/id/303768>
8. MK. (2019). *Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem Nr.416*. <https://likumi.lv/ta/id/309597>
9. Namsone, D., Čakāne, L., Butkēviča, A. (2018). *Kompetenci attīstoša mācīšanās*. <https://www.siic.lu.lv/petnieciba/ieteikumi-kompetenci-attistosa-macisanas/>
10. Oliņa Z., Namsone D., France I., (2018). Mācīšanās lietpratībai./ LU Starpnozaru izglītības inovāciju centrs. www.siic.lu.lv
11. Ozola, E. (2016). *Mīmika un žesti*. Rīga: Jumava.
12. Skola2030. (2017). *Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un pieejas apraksts*. <https://www.izm.gov.lv/images/aktualitates/2017/Skola2030Dokuments.pdf> Smildziņa, L. (1998). *Ievads teātra spēles pamatos*. Rīga: RaKa.
13. Udodova, I. (2006). *Ievads mūzikas teorijā*. Rīga: Zvaigzne ABC.
14. Udodova, I. (2007). *Mūzikas literatūra*. Rīga: Zvaigzne ABC.

Papildus informācijas avoti

1. Badjanova, J. (2006). Development of musical culture in preschool and elementary school teacher education. *Education and Sustainable Development: First Steps toward Changes, 1*, 168-181. ISBN-9984-14-303-1.
2. Batņa, V. (2001). *Rosinot bērna iekšējo pasauli*. Rīga: RaKa.
3. Batņa, V. (2007). *Rosinot bērna iekšējo pasauli*. Rīga: RaKa.
4. *Bērna sasniegumu veicināšana pirmsskolā*. (Autoru kolektīvs). (2015). Rīga: RaKa.
5. Boiko, M. (2008). *Latviešu tradicionālās mūzikas antoloģija*. Rīga: Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūts.
6. Briška, I. & Kalēja-Gasparoviča, D. (sast.) (2015). *Radošums mums visapkārt*. Rīga: RaKa.
7. Briška, I. & Kalēja-Gasparoviča, D. (2012). *Vizuālā māksla. Skolotāju grāmata*. Rīga: RaKa.
8. Briška, I. & Kalēja-Gasparoviča, D. (sast.) (2014). *Radošums uz katra soļa*. Rīga: RaKa.
9. *Ceļvedis gadskārtu svētku svinēšanai pirmsskolas izglītības iestādēs*. (2013). Rīga: Latvijas folkloras biedrība. Pieejams: <http://www.folklorasbiedriba.lv/izglitiba2/>
10. Čerpinska, I. (2002). *Mūzikas instrumenti*. Rīga: Zvaigzne ABC.
11. *Dziesmu un deju svētki. Tradīcijas anatomija* (2018). Rīga: Jāņa Rozes apgāds.
12. Edwards, B. (1999). *The New Drawing on the Right side of the Brain*. New York.
13. Eizāne, I. (2007). Iztēles attīstīšana vizuālajā mākslā. *Pirmsskolas izglītība, 1*, 28.-32. lpp.
14. *Expressing creativity in preschool* (2015). From the editors of Teaching Young Children. Washington, DC: National Association for the Education of Young Children.
15. Freiberga, I. & Priede, L. (2007). *Bērns mācās izzināt pasauli*. Rīga: Izglītības solī.
16. Geske, A., & Grīnfelds, A. (2006). *Izglītības pētniecība*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
17. Geka, S. (2008). *Tušas darbiņi*. Rīga: Zvaigzne ABC.
18. Hibnere, V. (1998). *Bērna vizuālā darbība. 1. daļa*. Rīga: RaKa.
19. Hibnere, V. (2000). *Bērna vizuālā darbība. 2. daļa*. Rīga: RaKa.
20. Kavacs, V. (1999). *Mākslas valodas pamati*. Rīga: Zvaigzne ABC.
21. Kārklīšs, L. (2006). *Mūzikas leksikons*. Rīga: RaKa.
22. *Mācību metodiskie materiāli profesionālās kultūrizglītības pedagogiem. 3. daļa* (2012). Metodiskie materiāli mūzikas, mākslas un dejas pedagogiem. Rīga: Rīgas Doma kora skolas atbalsta biedrība, 2 skaņu diski.
23. *Materiāli par kultūru mūsdienu Latvijas kontekstā*. (2001). Sast. A.Rožkalne. Rīga: Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūts Zinātne.
24. Mārtinsone, K. (sast.) (2011). *Ievads pētniecībā: stratēģijas, dizaini, metodes*. Rīga: RaKa.
25. Mārtinsone, K., Pipere, A., & Kamerāde, D. (2017). *Pētniecība: teorija un prakse*. Rīga: RaKa.
26. Millar, M. (2019). *Puppetry: How to Do It*. Nick Hern Books.
27. Ozola, E. (2006). *Krāsas uztvere un iedarbība*. Rīga: Jumava.
28. Pētersone, E. (2008). Iztēles veicināšanas iespējas vizuālās mākslas nodarbībās 5-6 gadus veciem bērniem. *Psiholoģija ģimenei un skolai*, 28-29, 50.-57. lpp.
29. Pikaļova, S. (2002/4). Tēlotājdarbības iespējas agrajā bērnībā. *Pirmsskolas izglītība*, 18 lpp.
30. Rancāne, A., Siliņa-Jasjukeviča, G., & Briška, I. (2016). *Saules gads. Lielā diena*. Rīga: Zvaigzne ABC.
31. Rancāne, A., Siliņa-Jasjukeviča, G., & Briška, I. (2014). *Saules gads. Ziemassvētki*. Rīga: Madris.
32. Robinsons, K. (2013). *Ne tikai ar prātu. Mācāmies būt radoši*. Rīga: Zvaigzne ABC.
33. Skudra, D. (2007). *Teātra spēles nozīme mūsdienu bērnu, jauniešu attīstībā*. Sociālā darba speciālista rokasgrāmata. Liepāja: LiePA, 176-188.lpp.
34. Smildziņa, L. (2009). *Vingrinājumi un spēles darbam teātra studijā*. Rīga: Rīgas Skolēnu pils.

35. Siliņa-Jasjukeviča, G., Oļenkins, S., Kārkle, A. u.c.(2008). *Tradicionālā kultūra bērniem*. Metodiskais līdzeklis pirmsskolas un sākumskolas skolotājiem. Red. Rita Cimdiņa. Rīga: RaKa.
36. Šteina, H. (2006). *Zīmes no citurienes*. Rīga: Vasile.
37. *Tradicionālā kultūra bērniem*. (2008). Sast. G.Siliņa-Jasjukeviča. Rīga: RaKa.
38. Zāle, J. (2008). *Rotaļas ar krāsām*. Rīga: RaKa.
39. Vahtere, E. (2006). *Darīsim kopā ar bērniem*. Izdevniecība "EVE".
40. Wengraf, T. (2001). *Qualitative Research Interviewing: Biographic Narrative and SemiStructured Methods*. London: SAGE Publications.
41. Wiersma, W., & Jurs, S. (2008). *Research Methods in Education: An Introduction*. Boston: Pearson

Periodika un citi informācijas avoti

1. *Educational Research*. Taylor & Francis. <https://www.tandfonline.com/loi/rere20>
2. Esaak, S. (2017). *What are the functions of art?* Pieejams: <https://www.thoughtco.com/what-are-the-functions-of-art-182414>
3. Hanovs, D. (2013). *Par Citādības ierobežojumiem. Personiskas pārdomas par tautību un atmiņu mūsdienu Latvijā*. Mūsdienu kultūras stāvokļi. Red. O. Redbergs. Rīga: Megaphone Publishers, 227.-242. lpp.
4. Informatīvajos un izglītojošos materiālos Skola2030 vietnē: <http://www.skola2030.lv/lv/jaunumi/tag/musdieniga-izglitiba>, <http://www.skola2030.lv/lv/jaunumi/zinu-izdevums>
5. *Mākslas darbu kolekcijas, mācību materiāli un audioieraksti interneta vietnēs*. Pieejams: www.KRODERS.LV
6. *Methods of Assessment* (2016/2017). The University of Texas at Austin. Pieejams: <https://facultyinnovate.utexas.edu/teaching/check-learning/methods>
7. Namsone, D., Čakāne, L., & Butkēviča, A. (2018). *Kompetenci attīstoša mācīšanās*. Pieejams: <https://www.siic.lv/skolam/petnieciba/ieteikumi-kompetenci-attistos-macisanas/>
8. Tumans, H. *ANTIQUITAS.LV*. Pieejams: <http://www.antiquitas.lv/author/harijs-tumans/>
9. Datu bāzes "Science Direct", "Educational Research Review". Pieejams: www.sciencedirect.com/science/journal
10. Datu bāzes "Springer Link". Pieejams: <http://link.springer.com/search?facet-discipline=Education+%26+Language>
11. Datu bāzes "Pro Quest, Sage", "EBSCO".
12. ERIC – Educational Resources Information Center (free version). Pieejams: <http://www.eric.ed.gov/>
13. Laikraksts "Izglītība un kultūra".
14. Žurnāli "Skolas Vārds", "Skolas Psiholoģija", "Pirmsskolas izglītība", "Teātra Vēstnesis", "Mūzikas saule", "Vecākiem", "Music Education Research", "Musik und Bildung", "Pädagogik", "Musik in der Schule".
15. "Social Psychology of Education". Pieejams: <http://link.springer.com/journal/11218>

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas "Sākumizglītības skolotājs" B. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

<i>Studiju kursa nosaukums</i>	Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas (Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas. 3.studiju darbs)
<i>Studiju kursa kods (DUIS)</i>	
<i>Zinātnes nozare</i>	Pirmsskolas pedagogija
<i>Kursa līmenis</i>	P
<i>Kredītpunkti</i>	2
<i>ECTS kredītpunkti</i>	3
<i>Kopējais kontaktstundu skaits</i>	16
<i>Lekciju stundu skaits</i>	4
<i>Semināru stundu skaits</i>	4
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	8
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	64
<i>Kursa autors(-i)</i>	
Dr.paed., docente Daiga Kalēja-Gasparoviča (<i>Latvijas Universitāte</i>) Dr.paed., docente Gunta Siliņa-Jasjukeviča (<i>Latvijas Universitāte</i>) Mg.art., asistente Lelde Kaupuža (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr.paed., profesore Linda Pavītola (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
<i>Kursa docētājs(-i)</i>	
Dr.paed., docente Jeļena Badjanova Mg.paed., vieslektore Sandra Dimante	
<i>Priekšzināšanas</i>	
Sociāli emocionālā mācīšanās Psiholoģija skolotājiem	
<i>Studiju kursa anotācija</i>	
<p>Studiju kursa ietvaros studējošie teorētiski un praktiski izzinās pedagogiskos principus bērna kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mērķtiecīgai sekmēšanai pirmsskolā, analizēs kultūrvides pedagogisko potenciālu, izstrādās un kopīgi apspriedīs idejas integrēta, sistēmiska un pēctecīga mācību procesa plānošanai, vadīšanai un izvērtēšanai. Patstāvīgi reflektēs savu pedagogisko darbību un plānos izaugsmi.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Pilnveidot topošā skolotāja kompetenci īstenot bērna kultūrizpratnes un pašizpaušmes mākslā veicinošu mācību procesu.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <p>1.Sekmēt izpratni par kultūras un mākslas veselumu, satura komponentiem un metodiku bērna prātību pamatu, estētiskās uztveres un radošā potenciāla attīstībai pirmsskolā.</p> <p>2.Pilnveidot izpratni par pirmsskolas vecuma bērnu mākslinieciskās darbības attīstības īpatnībām.</p> <p>3.Izzināt kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomas saturu un prātību pamatu apguves organizācijas pamatprincipus vizuālajā un kustību mākslā.</p>	

4. Attīstīt prasmes bērnu vērošanas, klausīšanās, iztēlošanas un jēgpilnas jaunrades integrēšanai dažādos darbības veidos.

5. Pilnveidot prasmi plānot mācību saturu un procesu saskaņā ar mākslas likumsakarībām, bērna mācīšanās vajadzībām, dzīves un kultūras kontekstiem.

6. Rosināt studējošo patstāvīgu mācīšanos un mērķtiecīgu refleksiju par individuālo metodiskās kompetences attīstību.

Studiju kursa kalendārais plāns

STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 4 st., semināri (S) – 4 st., praktiskie darbi (P) – 8 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 64 st.

1. Vizuālās mākslas pedagoģiskie principi pirmsskolā. (L2, S2, P4, Pd40)

2. Kustību mākslas pedagoģiskie principi pirmsskolā. Konstruktīvā pieeja (L2, S2, P4, Pd24)

L – Lekcija

S – Semināri

P – Praktiskie darbi

Pd – Patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Izprot mākslas un kultūras specifiku (tēlainā, konkrētā dominante pār abstrakto, loģisko), kultūras piederību, kultūras mantojumu un vērtībām, tā jēgu bērna personības attīstībā un radošās pašizpaušmes procesā pirmsskolā.

2. Izprot veseluma pieeju mākslā kā bērna kompetenču attīstības līdzekli pirmsskolā, apzinās metodisko paņēmieni un pedagoģisko pieeju daudzveidību bērna pašizpaušmes atraisīšanai.

3. Demonstrē zināšanas par mācību līdzekļu izstrādes aktualitātēm, digitālo tehnoloģiju un rīku lietojumu pedagoģiskā procesa īstenošanai kultūras un mākslas jomā.

PRASMES:

4. Strukturē mācību saturu, plāno, vada un analizē pašizpaušmes procesu saskaņā ar bērna vajadzībām un kompetenču pieejas principiem.

5. Patstāvīgi un sadarbībā ar kolēģiem pamato mācīšanās pieejas izvēli kultūras izpratnes apguvē, vizuālajā un kustību mākslā.

6. Prot iejūtīgi un analītiski vērtēt bērna sasniegumus, pedagoģisko procesu un savu kompetenci jomas priekšmetu metodikā.

KOMPETENCE:

7. Spēj patstāvīgi un radoši plānot un īstenot vizuālās un kustību mākslas mācību procesu, izvēloties mācību saturu un metodes saskaņā ar kompetenču pieejas būtību.

8. Spēj atbildīgi organizēt bērna pašizpaušmes procesu un rezultātu vērtēšanu un pašizvērtēšanu, sniedzot bērnam atgriezenisko saikni, respektējot bērna individualitāti un kultūras kontekstu.

9. Kritiski argumentē savu studiju pieredzi un profesionālās kompetences pilnveidi.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgais darbs ir saistīts ar lekcijā analizēto tematu un ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu: studējošie patstāvīgi atlasa, analizē un prezentē literatūras avotus, zinātniskus rakstus un periodikā publicētās atziņas par pedagoģiskā procesa organizācijas un vadības aspektiem.

- 1.PATSTĀVĪGAIS DARBS: Mākslas valoda. Vizuālo elementu un to nozīmju daudzveidības (līnija, forma, krāsa, virsma, gaisma, telpa, zīme, kompozīcija) izpēte (mākslas darba analīze). Prezentācijas veidošana.
- 2.PATSTĀVĪGAIS DARBS: Mākslas uztvere un radošā darbība. Studējošo mākslinieciski radošā darbība dažādos mākslas veidos (grafika, glezniecība, kolāža, zemes māksla u.c.) ar dažādām mērķievirzēm: līnijas veidi un raksturs; formas uzbūve un analīze; veidošana; forma, apveids, siluets; tēla raksturs un noskaņojums; kolāža; dabas vizuālās vērtības (līnija, forma, krāsa, virsma/faktūra). Muzeja apmeklējums: tēlotājas mākslas žanri, recenzija. Vizuālās mākslas mācību satura strukturēšana: metodisko ideju katalogs. Individuālās prezentācijas veidošana.
- 3.PATSTĀVĪGAIS DARBS: Bērna mācību sasniegumu vērtēšana vizuālajā mākslā. Dažādu pirmsskolas vecuma bērnu radošās darbības un kompetences izaugsmes vērtēšana.
- 4.PATSTĀVĪGAIS DARBS: Mācību procesa plānošana saskaņā ar bērna vajadzībām un vadlīniju prasībām. Jēgpilna nodarbība bērncentrētā un kultūrorientētā mācību procesā. Ideju karte, plānošana: viens temats, dažādas mērķievirzes, izvērsts konspekts. Portfolio izveide.
- 5.PATSTĀVĪGAIS DARBS: Kustību mākslas elementi. Personiskās interpretācijas rādīšana par kādu stāstu vai pasaku no bērnu literatūras, izmantojot mūzikas un mākslas elementus (Ja es būtu režisors, es darītu tā ...).
- 6.PATSTĀVĪGAIS DARBS: Kustību mākslas vingrinājumi. Vingrinājumu krājuma izveidošana, kurā būtu ietverti atbrīvošanās, kustību, iztēles, koncentrēšanās vingrinājumi.
- 7.PATSTĀVĪGAIS DARBS: Runas priekšnesuma scenārija veidošana. Literāra darba analīze, priekšnesuma scenārija skices veidošana.
- 8.PATSTĀVĪGAIS DARBS: Runas priekšnesuma sagatavošana. Darbs ar runas priekšnesumu: teksta analīze un apgūšana, skaidras runas un izteiksmības trenēšana.
- 9.PATSTĀVĪGAIS DARBS: Sagatavošanās integrētajam eksāmenam. Darbs pie ideju portfolio izveides, kurā būtu ietverti uzmanības, atraisīšanās, iztēles, fantāzijas, sadarbības un drosmes vingrinājumi. Priekšnesuma veidošana, balstoties uz kādu no pirmsskolai paredzētajiem literāriem darbiem, integrējot zināšanas, prasmes un tehnikas dažādos mākslu veidos sasaistē ar kultūras konteksta un kultūras vērtību izpratni.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot studējošo darbu seminārnodarbībās un praktiskajās nodarbībās, starppārbaudījumus visa kursa norises laikā, kā arī noslēguma pārbaudījumu. Noslēguma pārbaudījumu studējošie drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1. Praktisko darbu rezultāti (akumulēta atzīme) semestra laikā – 25%.

2. STARPPĀRBAUDĪJUMI – 25%:

1) Mācību procesa plānošana saskaņā ar bērna vajadzībām un vadlīniju prasībām. Portfolio izveide.

2) Kustību mākslas vingrinājumi. Vingrinājumu krājums.

3. PĀRBAUDĪJUMS: Integrēts eksāmens (50%) – patstāvīgi izstrādātā Ideju portfolio izveide un iesniegšana, kā arī prezentācija un aprobācija grupā, integrējot zināšanas, prasmes un tehnikas dažādos mākslu veidos sasaistē ar kultūras konteksta un kultūras vērtību izpratni.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums				+	+	+	+	+	
2.starppārbaudījums					+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Vizuālās mākslas pedagoģiskie principi pirmsskolā. (Lekcijas – 2 stundas, semināri – 2 stundas, praktiskie darbi – 4 stundas, patstāvīgais darbs – 40 stundas)

1.1. Mākslas uztvere un radošā darbība. (Praktiskie darbi – 1 stunda)

1.PRAKTISKAIS DARBS: Grafikas tehnikas. Grafiskās tekstūras. Tehnisko paņēmieni daudzveidība pirmsskolas pedagoģiskajā procesā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Mākslas uztvere un radošā darbība. Studējošo mākslinieciski radošā darbība dažādos mākslas veidos ar dažādām mērķievirzēm.

1.2. Mākslinieciskie izteiksmes līdzekļi. (Praktiskie darbi – 1 stunda)

2.PRAKTISKAIS DARBS: Formu veidojošo kustību un izpratnes apguves metodika.

1.3. Bērna mācību sasniegumu vērtēšana vizuālajā mākslā. (Lekcijas – 1 stunda)

1.LEKCIJA: Bērna mācību sasniegumu vērtēšanas kritēriji un metodes pirmsskolā. Analītisks un holistisks vērtējums. Bērna mācību sasniegumu vērtēšanai izmantojamie digitālie rīki.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Bērna mācību sasniegumu vērtēšana vizuālajā mākslā. Dažādu pirmsskolas vecuma bērnu radošās darbības un kompetences izaugsmes vērtēšana.

1.4. Mācību procesa plānošana saskaņā ar bērna vajadzībām un pirmsskolas vadlīniju prasībām. (Semināri – 1 stunda)

1.SEMINĀRS: Mācību satura plānošana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (2.STARPPĀRBAUDĪJUMS): Mācību procesa plānošana saskaņā ar bērna vajadzībām un vadlīniju prasībām. Portfolio izveide.

2. Kustību mākslas pedagoģiskie principi pirmsskolā. Konstruktīvā pieeja (Lekcijas – 2 stundas, semināri – 2 stundas, praktiskie darbi – 4 stundas, patstāvīgais darbs – 24 stundas)

2.1. Kustību mākslas elementu izmantošana pirmsskolas vecuma bērna vispārējai attīstībai. (Semināri – 1 stunda, praktiskie darbi – 2 stundas)

2. SEMINĀRS: Spēles elements, kā radošuma un drosmes attīstītājs. Sadarbības princips, kopības izjūta kolektīvā, labsajūtas un drošības izjūtu attīstībai.

3.PRAKTISKAIS DARBS: Atbrīvošanās, uzmanības noturība un iztēle: dažāda vecuma bērnu tipoloģisko īpatnību ievērošana. Elpošanas vingrinājumi.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Kustību mākslas elementi.

2.2. Runas attīstība, bērna pašizpaušmes attīstībai. (Lekcijas – 1 stunda, praktiskie darbi – 2 stundas)

2.LEKCIJA: Runas aparāta vingrinājumi dikcijai. Vingrinājumi runas izteiksmībai.

4.PRAKTISKAIS DARBS: Literāro darbu saturā kustību mākslas elementu ieintegrēšana. Pasaku, dzejoļu un citu literāro darbu inscenējumi, dramatizācija, demonstrējums.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (3.STARPPĀRBAUDĪJUMS): Kustību mākslas vingrinājumi. Vingrinājumu krājums.

2.3. Sagatavošanās integrētajam eksāmenam.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Patstāvīgi izstrādātā Ideju portfolio izveide, prezentācija un aprobācija grupā, integrējot zināšanas, prasmes un tehnikas dažādos mākslu veidos sasaistē ar kultūras konteksta un kultūras vērtību izpratni.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Anspaks, J. (2004). *Mākslas pedagogija*. Rīga: RaKa.
2. Fišers, R. (2005). *Mācīsim bērniem domāt*. Rīga: RaKa.
3. Fridenberga, B. (2003). *Vizuālā māksla pirmsskolai*. Rīga: RaKa.
4. Geka, S. (2006). *Konstruktīvi vingrinājumi*. Rīga: Izglītības soli.
5. Kagaine, Z. (2006). *Radošā domāšana vizuālajā mākslā*. Rīga: Zvaigzne ABC.
6. *Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību joma*. Mācību un metodiskais līdzeklis pirmsskolas mācību programmas īstenošanai. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/82>
7. Lūse, E. (2013). *Alternatīvas mūzikas mācīšanas iespējas*. Rīga: Izglītības laboratorija.
8. Ozola, E. (2016). *Mīmika un žesti*. Rīga: Jumava.
9. Smildziņa, L. (1998). *Ievads teātra spēles pamatos*. Rīga: RaKa.
10. Udodova, I. (2006). *Ievads mūzikas teorijā*. Rīga: Zvaigzne ABC.
11. Udodova, I. (2007). *Mūzikas literatūra*. Rīga: Zvaigzne ABC.

Papildus informācijas avoti

1. Badjanova, J. (2006). Development of musical culture in preschool and elementary school teacher education. *Education and Sustainable Development: First Steps toward Changes, 1*, 168-181. ISBN-9984-14-303-1.
2. Batņa, V. (2001). *Rosinot bērna iekšējo pasauli*. Rīga: RaKa.
3. Batņa, V. (2007). *Rosinot bērna iekšējo pasauli*. Rīga: RaKa.
4. *Bērna sasniegumu veicināšana pirmsskolā*. (Autoru kolektīvs). (2015). Rīga: RaKa.
5. Boiko, M. (2008). *Latviešu tradicionālās mūzikas antoloģija*. Rīga: Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūts.
6. Briška, I. & Kalēja-Gasparoviča, D. (sast.) (2015). *Radošums mums visapkārt*. Rīga: RaKa.
7. Briška, I. & Kalēja-Gasparoviča, D. (2012). *Vizuālā māksla. Skolotāju grāmata*. Rīga: RaKa.
8. Briška, I. & Kalēja-Gasparoviča, D. (sast.) (2014). *Radošums uz katra soļa*. Rīga: RaKa.
9. *Ceļvedis gadskārtu svētku svinēšanai pirmsskolas izglītības iestādēs*. (2013). Rīga: Latvijas folkloras biedrība. Pieejams: <http://www.folklorasbiedriba.lv/izglitiba2/>
10. Čerpinska, I. (2002). *Mūzikas instrumenti*. Rīga: Zvaigzne ABC.
11. *Dziesmu un deju svētki. Tradīcijas anatomija* (2018). Rīga: Jāņa Rozes apgāds.
12. Edwards, B. (1999). *The New Drawing on the Right side of the Brain*. New York.
13. Eizāne, I. (2007). Iztēles attīstīšana vizuālajā mākslā. *Pirmsskolas izglītība, 1*, 28.-32. lpp.
14. *Expressing creativity in preschool* (2015). From the editors of Teaching Young Children. Washington, DC: National Association for the Education of Young Children.
15. Freiberga, I. & Priede, L. (2007). *Bērns mācās izzināt pasauli*. Rīga: Izglītības soli.
16. Geka, S. (2008). *Tušas darbiņi*. Rīga: Zvaigzne ABC.
17. Hibnere, V. (1998). *Bērna vizuālā darbība. 1. daļa*. Rīga: RaKa.
18. Hibnere, V. (2000). *Bērna vizuālā darbība. 2. daļa*. Rīga: RaKa.
19. Kavacs, V. (1999). *Mākslas valodas pamati*. Rīga: Zvaigzne ABC.
20. Kārklīšs, L. (2006). *Mūzikas leksikons*. Rīga: RaKa.
21. *Mācību metodiskie materiāli profesionālās kultūrizglītības pedagogiem. 3. daļa* (2012). Metodiskie materiāli mūzikas, mākslas un dejas pedagogiem. Rīga: Rīgas Doma kora skolas atbalsta biedrība, 2 skaņu disk.
22. *Materiāli par kultūru mūsdienu Latvijas kontekstā*. (2001). Sast. A.Rožkalne. Rīga: Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūts Zinātne.

23. Millar, M. (2019). *Puppetry: How to Do It*. Nick Hern Books.
24. Ozola, E. (2006). *Krāsas uztvere un iedarbība*. Rīga: Jumava.
25. Pētersone, E. (2008). Iztēles veicināšanas iespējas vizuālās mākslas nodarbībās 5-6 gadus veciem bērniem. *Psiholoģija ģimenei un skolai*, 28-29, 50.-57. lpp.
26. Pikaļova, S. (2002/4). Tēlotājdarbības iespējas agrajā bērnībā. *Pirmsskolas izglītība*, 18 lpp.
27. Rancāne, A., Siliņa-Jasjukeviča, G., & Briška, I. (2016). *Saules gads. Lielā diena*. Rīga: Zvaigzne ABC.
28. Rancāne, A., Siliņa-Jasjukeviča, G., & Briška, I. (2014). *Saules gads. Ziemassvētki*. Rīga: Madris.
29. Robinsons, K. (2013). *Ne tikai ar prātu. Mācāmies būt radoši*. Rīga: Zvaigzne ABC.
30. Skudra, D. (2007). *Teātra spēles nozīme mūsdienu bērnu, jauniešu attīstībā*. Sociālā darba speciālista rokasgrāmata. Liepāja: LiePA, 176-188.lpp.
31. Smildziņa, L. (2009). *Vingrinājumi un spēles darbam teātra studijā*. Rīga: Rīgas Skolēnu pils.
32. Siliņa-Jasjukeviča, G., Oļenkins, S., Kārkle, A. u.c.(2008). *Tradicionālā kultūra bērniem*. Metodiskais līdzeklis pirmsskolas un sākumskolas skolotājiem. Red. Rīta Cimdiņa. Rīga: RaKa.
33. Šteina, H. (2006). *Zīmes no citurienes*. Rīga: Vasile.
34. *Tradicionālā kultūra bērniem*. (2008). Sast. G.Siliņa-Jasjukeviča. Rīga: RaKa.
35. Zāle, J. (2008). *Rotaļas ar krāsām*. Rīga: RaKa.
36. Vahtere, E. (2006). *Darīsim kopā ar bērniem*. Izdevniecība "EVE".

Periodika un citi informācijas avoti

1. Esaak, S. (2017). *What are the functions of art?* Pieejams: <https://www.thoughtco.com/what-are-the-functions-of-art-182414>
2. Hanovs, D. (2013). *Par Citādības ierobežojumiem. Personiskas pārdomas par tautību un atmiņu mūsdienu Latvijā*. Mūsdienu kultūras stāvokļi. Red. O. Redbergs. Rīga: Megaphone Publishers, 227.-242. lpp.
3. *Mākslas darbu kolekcijas, mācību materiāli un audioieraksti interneta vietnēs*. Pieejams: www.KRODERS.LV
4. *Methods of Assessment* (2016/2017). The University of Texas at Austin. Pieejams: <https://facultyinnovate.utexas.edu/teaching/check-learning/methods>
5. Namsone, D., Čakāne, L., & Butkēviča, A. (2018). *Kompetenci attīstoša mācīšanās*. Pieejams: <https://www.siic.lv/skolam/petnieciba/ieteikumi-kompetenci-attistosamacisanas/>
6. Tumans, H. *ANTIQUITAS.LV*. Pieejams: <http://www.antiquitas.lv/author/harijs-tumans/>
7. Datu bāzes "Science Direct", "Educational Research Review". Pieejams: www.sciencedirect.com/science/journal
8. Datu bāzes "Springer Link". Pieejams: <http://link.springer.com/search?facet-discipline=Education+%26+Language>
9. Datu bāzes "Pro Quest, Sage", "EBSCO".
10. ERIC – Educational Resources Information Center (free version). Pieejams: <http://www.eric.ed.gov/>
11. Laikraksts "Izglītība un kultūra".
12. Žurnāli "Skolas Psiholoģija", "Teātra Vēstnesis", "Mūzikas saule" "Skolotājs", "Music Education Research", "Musik und Bildung", "Pädagogik", "Musik in der Schule".
13. "Social Psychology of Education". Pieejams: <http://link.springer.com/journal/11218>

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas "Sākumizglītības skolotājs" B. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

<i>Studiju kursa nosaukums</i>	3. studiju darbs (Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas. 3.studiju darbs)
<i>Studiju kursa kods (DUIS)</i>	
<i>Zinātnes nozare</i>	Izglītības zinātnes
<i>Kursa līmenis</i>	2
<i>Kredītpunkti</i>	2
<i>ECTS kredītpunkti</i>	3
<i>Kopējais kontaktstundu skaits</i>	-
<i>Lekciju stundu skaits</i>	-
<i>Semināru stundu skaits</i>	-
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	-
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studenta patstāvīgā darba stundu skaits</i>	80
<i>Kursa izstrādātājs (-i)</i>	
Dr. paed. docente Sandra Zariņa (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Dr.paed. docente Jeļena Badjanova (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
<i>Kursa docētājs(-i)</i>	
Visi programmas īstenošanā iesaistītie docētāji	
<i>Priekšzināšanas</i>	
Pētniecība izglītībā. 1.studiju darbs	
<i>Studiju kursa anotācija</i>	
<p>KURSA MĒRĶIS: Attīstīt topošo skolotāju profesionālo kompetenci pētniecībā balstītas pedagoģiskās darbības veikšanai atbilstoši <i>Skolotāja profesijas standarta</i> prasībām un saskaņā ar lietpratības pieeju un izglītības saturu, izstrādājot atbalsta materiālus mācību priekšmetā un/vai audzināšanas darbā nozīmīgu jautājumu risināšanai atbilstoši izvēlēta moduļa saturam.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Attīstīt topošo pedagogu pašvadītas mācīšanās prasmi, plānojot studiju darba izstrādes procesu un struktūru, pastāvīgi reflektējot par to un veicot nepieciešamās izmaiņas sākotnējā darba plānā un saturā. 2) Pilnveidot studējošo prasmi apkopot, analizēt, kritiski izvērtēt, adaptēt un patstāvīgi izstrādāt izglītības pētījumos pamatotu, lietpratībā balstītu un izglītojamo vecumposma īpatnībām un vajadzībām atbilstošu mācību saturu un/vai metodiskos materiālus mācību priekšmetā un/vai audzināšanas darbā. 3) Pilnveidot studējošo prasmi prezentēt izstrādāto darbu, pašvērtēt un savstarpēji vērtēt pēc noteiktiem kritērijiem, formulējot tā stiprās puses, trūkumus un savas kompetences pilnveides iespējas. 	
<i>Studiju kursa kalendārais plāns</i>	

Individuāls darbs, konsultācijas un sadarbība ar darba zinātnisko vadītāju. Studējošā virzītas, izglītībā aktuālas un mācību jomas saturam atbilstošās tēmas patstāvīga padziļināta izpēte, zinātniskā vadītāja/-u pārraudzībā sagatavojot studiju darba teorētisko un metodisko daļu, prezentāciju un to aizstāvēt.

Studiju darba izstrāde notiek vienlaicīgi ar izvēles moduļa satura apguvi: mācību priekšmetu metodikas studiju kursu ietvaros studējošajiem tiek nodrošināts papildus atbalsts darba izstrādē.

- 1) Iepazīšanās ar metodiskajiem ieteikumiem Studiju darba izstrādei. Izvēlētā temata precizēšana atbilstoši mācību priekšmeta/-u saturam (tostarp aktuālajiem audzināšanas satura jautājumiem) un konkrētam izglītojamo vecumposmam. Pd8
- 2) Studiju darba mērķa, uzdevumu un atslēgas vārdu precizēšana, satura plānošana. Pd12
- 3) Zinātniskās literatūras aktualizēšana un salāgošana ar mācību priekšmeta (tostarp audzināšanas) saturu un izglītojamo vecumposmu, metodiskās literatūras atlase, apkopošana un kritiska izvērtēšana. Pd24
- 4) Studiju darba teorētiskās daļas pilnveidošana. Pd8
- 5) Studiju darba metodiskās daļas izstrāde. Literatūras saraksta noformēšana un atsauču saskaņošana. Pd16
- 6) Diskusija par izstrādātā darba saturu. Teksta satura rediģēšana atbilstoši saņemtajiem ieteikumiem. Pd8
- 7) Studiju darba noformēšana un pētījuma rezultātu prezentācija. Pd4

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS

1. Izprot zinātniskā darba struktūras un uzbūves, metodoloģijas izstrādes pamatprincipus.

PRASMES

2. Prot plānot padziļinātu izvēlētā temata teorētisko aspektu izpēti, balstoties uz izglītības zinātnē un tai radnieciskajās jomās veiktajiem pētījumiem.

3. Prot atlasīt, izvērtēt, adaptēt un veidot teorētiskajās atziņās balstītu, mācību priekšmeta (tostarp audzināšanas) saturam un izglītojamo vecumposma un individuālajām īpatnībām atbilstošu mācību un metodiskos materiālus.

4. Pilnveido prasmes noformēt izstrādāto darbu atbilstoši ieteikumiem, prezentēt metodiskos materiālus un diskutēt par tiem.

KOMPETENCE

5. Prot plānot, veikt un apkopot izglītības teorētisko pētījumu procesā iegūto informāciju, izmantot to, lai veidotu metodisko materiālu izmantošanai pedagoģiskā procesa īstenošanai mācību priekšmetā (tostarp audzināšanas darbā).

6. Demonstrē darba izstrādes procesā pašvadītas mācīšanās, sadarbības, publiskas uzstāšanās, diskutēšanas un informācijas tehnoloģiju lietošanas prasmes.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums**Patstāvīgais darbs sadarbībā ar studiju darba vadītā. (80 stundas)****Patstāvīgie uzdevumi:**

- 1) Iepazīšanās ar metodiskajiem ieteikumiem studiju darba izstrādei.
- 2) Izvēlēta studiju darba temata, mērķa, uzdevumu un atslēgas vārdu precizēšana, satura plānošana.
- 3) Zinātniskās literatūras aktualizēšana un salāgošana ar mācību priekšmeta saturu un izglītojamo vecumposmu, metodiskās literatūras atlase, apkopošana un kritiska izvērtēšana.
- 4) Studiju darba teorētiskās daļas pilnveidošana.
- 5) Studiju darba metodiskās daļas izstrāde.
- 6) Literatūras saraksta noformēšana un atsauču saskaņošana.
- 7) Studiju darba pilnveide atbilstoši studiju darba vadītāja ieteikumiem.
- 8) Studiju darba noformēšana, prezentācijas sagatavošana un rezultātu prezentācija.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Noslēguma pārbaudījums - eksāmens: Studiju darba iesniegšana noteiktajā termiņā un atbilstošajā kvalitātē, tā sekmīga aizstāvēšana.

Semestra laikā tiek izmantota formatīvā vērtēšana - studējošais sadarbojas ar zinātniskā darba vadītāju/-iem un zinātniskais vadītājs/-i sniedz uz studējošo izaugsmi orientētu atgriezenisko saiti.

Studiju darba vērtēšanas kritēriji:

1. Studiju darba temata aktualitātes pamatojums, zinātnisko kategoriju (mērķis, uzdevumi, atslēgas vārdi) definējums. 10%
2. Zinātniskās literatūras analīze, kritiska izvērtēšana, iegūtās informācijas apkopošana un interpretēšana. 20%
3. Metodisko izstrādņu nozīmība darbā izvirzītās problēmas risināšanai, saskaņotība ar lietpratībā balstītās pieejas un satura pamatprincipiem mācību priekšmetā, atbilstība izglītojamo vecumposmam un vajadzībām. 30%
4. Secinājumu kvalitāte, to praktiskas izmantošanas iespējas mācību priekšmetā aktuālo problēmu risināšanai. 10%
5. Bibliogrāfisko avotu kvalitāte (aktualitāte, atbilstība pētāmajai problēmai, zinātniskais nozīmīgums). 10%
6. Darba valoda: zinātniskā stila izmantošana, ortogrāfijas un interpunkcijas normu ievērošana. 10%
7. Darba tehniskais noformējums. 10%
8. Studiju darba prezentēšana, iesaistīšanās diskusijā par darba saturu. 10%

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

Kursa saturs

Studiju darbs ir pētniecisks darbs, kas tiek izstrādāts atbilstoši HSZF Izglītības un psiholoģijas katedras metodiskajiem ieteikumiem.

1. Iepazīšanās ar metodiskajiem ieteikumiem studiju darba izstrādei. Izvēlēta temata precizēšana atbilstoši mācību priekšmeta/-u saturam (tostarp aktuālajiem audzināšanas satura jautājumiem) un konkrētam izglītojamo vecumposmam. Pd8
2. Studiju darba mērķa, uzdevumu un atslēgas vārdu precizēšana, satura plānošana (sadarbībā ar studiju darba vadītāju). Pd12
3. Zinātniskās literatūras aktualizēšana un salāgošana ar mācību priekšmeta (tostarp audzināšanas) saturu un izglītojamo vecumposmu. Darbs ar zinātniskajiem rakstiem starptautiskajās datu bāzēs. Metodiskās literatūras atlase, apkopošana un kritiska izvērtēšana. Pd24
4. Studiju darba teorētiskās daļas pilnveidošana: zinātniskās literatūras kritiska analīze un interpretēšana, patstāvīgu spriedumu veidošana. Diskusija ar studiju darba vadītāju/-iem. Pd8
5. Studiju darba metodiskās daļas izstrāde. Literatūras saraksta noformēšana un atsauču saskaņošana. Pd16
6. Diskusija par izstrādātā darba saturu ar studiju darba vadītāju. Teksta satura rediģēšana atbilstoši saņemtajiem ieteikumiem. Pd8
7. Studiju darba noformēšana un pētījuma rezultātu prezentācija: prezentācijas sagatavošana studiju darba aizstāvēšanai, piedalīšanās studiju darba aizstāvēšanā, prezentācijas demonstrēšana par savu izstrādāto darbu, iesaistīšanās diskusijā par studiju darbā aplūkoto izglītības problēmu. Pd4

Pd – patstāvīgais darbs

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. MK. (2018). *Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem Nr. 747*. <https://likumi.lv/ta/id/303768>
2. MK. (2019). *Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem Nr.416*. <https://likumi.lv/ta/id/309597>
3. Namsone, D., Čakāne, L., Butkēviča, A. (2018). *Kompetenci attīstoša mācīšanās*. <https://www.siic.lu.lv/petnieciba/ieteikumi-kompetenci-attistosu-macisanas/>
3. Oliņa Z., Namsone D., France I., (2018). Mācīšanās lietpratībai./ LU Starpnozaru izglītības inovāciju centrs. www.siic.lu.lv
4. Skola2030. (2017). *Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un pieejas apraksts*. <https://www.izm.gov.lv/images/aktualitates/2017/Skola2030Dokuments.pdf>

Papildus informācijas avoti

1. Geske, A., & Grīnfelds, A. (2006). *Izglītības pētniecība*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
2. Mārtinsone, K. (sast.) (2011). *Ievads pētniecībā: stratēģijas, dizaini, metodes*. Rīga: RaKa.
3. Mārtinsone, K., Pipere, A., & Kamerāde, D. (2017). *Pētniecība: teorija un prakse*. Rīga: RaKa
4. Wengraf, T. (2001). *Qualitative Research Interviewing: Biographic Narrative and SemiStructured Methods*. London: SAGE Publications.
5. Wiersma, W., & Jurs, S. (2008). *Research Methods in Education: An Introduction*. Boston: Pearson.

Periodika un citi informācijas avoti

Educational Research. Taylor & Francis. <https://www.tandfonline.com/loi/rere20>
 Informatīvajos un izglītojošos materiālos Skola2030 vietnē:
<http://www.skola2030.lv/lv/jaunumi/tag/musdieniga-izglitiba>,
<http://www.skola2030.lv/lv/jaunumi/zinu-izdevums>
Laikraksts "Izglītība un kultūra":
Žurnāls "Skolas Vārds"
Žurnāls "Pirmsskolā", "Pirmsskolas izglītība"

Žurnāls "Skolas Psiholoģija"
Žurnāls "Vecākiem"

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas „**Sākumizglītības skolotājs**” B daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Matemātikas mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP013
Zinātnes nozare	Pirmsskolas pedagogija
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	32
Lekciju stundu skaits	8
Semināru stundu skaits	8
Praktisko darbu stundu skaits	16
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	128
Kursa autors(-i)	
Dr.psych., Mg.ed., docente Aļona Kornīševa (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Mg.sc.educ., lektore Kristīne Ūtrupa (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.psych., Mg.ed., docente Aļona Kornīševa	
Priekšzināšanas	
Psiholoģija skolotājiem	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa ietvaros studējošie apgūst zināšanas, prasmes un attieksmes, kas nepieciešamas matemātikas jomas mācību satura apguves nodrošināšanai pirmsskolas pedagogiskajā procesā. Studiju kursa ietvaros tiek veicināta studējošo kompetence bērncentrētas mācību vides veidošanā, lai sekmētu bērnu matemātikas prasmju attīstību rotaļnodarbībās atbilstoši bērnu mācīšanās un attīstības vajadzībām un interesēm. Studiju kurss paredz pilnveidot studējošo prasmes organizēt praktiskas rotaļnodarbības telpās un ārā, organizējot bērniem drošu un attīstošu mācīšanās vidi.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Attīstīt studējošo kompetenci bērncentrētas mācību vides veidošanai, lai sekmētu jēgpilnu bērnu matemātikas prasmju attīstību pirmsskolas pedagogiskajā procesā.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pilnveidot izpratni par bērncentrētu pedagogisko procesu, pašvadītas mācīšanās plānošanas un īstenošanas paņēmieniem matemātikas jomā. 2. Veidot izpratni par matemātikas prasmju veidošanas uzdevumiem un to īstenošanu pirmsskolas pedagogiskajā procesā. 3. Veicināt kompetenci matemātikas jomas mācību procesa plānošanā un vadīšanā, izmantojot digitālās tehnoloģijas. 4. Pilnveidot prasmes integrēto rotaļnodarbību un pasākumu plānošanā un organizēšanā ar matemātikas jomas dominanti. 5. Apgūt praktiskas iemaņas matemātikas jomas metodisko materiālu izgatavošanā un to pielietošanā praksē atbilstoši bērnu mācīšanās vajadzībām, interesēm un attīstības tendencēm. 	

Studiju kursa kalendārais plāns

STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 8 st., semināri (S) – 8 st., praktiskie darbi (P) – 16 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 128 st. L1

1. Matemātikas prasmju veidošanas pamati, aktualitātes pirmsskolas izglītības sistēmā un pedagoģiskajā pieejā. Mācīšanās iedziļinoties. L2, P2, Pd24
2. Matemātikas jēdzienu iepazīšana pirmsskolā. Mācību metodes un metodiskie paņēmieni matemātikas jēdzienu apgūšanai. L2, S4, P2, Pd24
3. Kompetence matemātikas jomā – sasniedzamais mācību rezultāts pirmsskolas izglītības posmos. L2, P2, Pd16
4. Rotaļu izmantošana matemātikas prasmju veidošanā pirmsskolā. S2, P2, Pd20
5. Rotaļdarbības plānošana un īstenošana pirmsskolas vidē matemātikas prasmju apguvei, izmantojot digitālos un interaktīvos mācību līdzekļus. P4, Pd24
6. Lietpratībā balstītas rotaļnodarbības ar matemātikas dominanti plānošana un vadīšana pirmsskolas mācību procesā. L2, S2, P4, Pd20

Studiju rezultāti**ZINĀŠANAS:**

1. Izprot bērnu spējas un vajadzības matemātikas jomas ietvarā dažādos attīstības posmos.
2. Izprot rotaļnodarbību saturu matemātikas jomā, tā plānošanu, īstenošanu un izvērtēšanu, vides pielāgošanu bērncentrētā mācību procesā.
3. Pārzina didaktisko materiālu veidošanas nosacījumus un to izmantošanu dažādos bērnu attīstības posmos.

PRASMES:

4. Plāno un īsteno rotaļnodarbības bērniem dažādos pirmsskolas izglītības posmos.
5. Plāno un analizē pedagoģisko procesu, integrējot tajā matemātikas jomas uzdevumus, caurviju prasmes, tikumus.
6. Spēj praksē pielietot daudzveidīgas mācību metodes un paņēmienus matemātikas prasmju apguvē pirmsskolā.

KOMPETENCE:

7. Spēj veidot inovatīvu bērncentrētu mācību vidi matemātikas mācību jomas satura apguvei pirmsskolas pedagoģiskajā procesā.
8. Pārzina un lieto dažādas digitālās tehnoloģijas un rīkus mācību rezultātu sasniegšanai un zināšanu pārneses nodrošināšanai bērnu matemātikas prasmju attīstībai un savai profesionālajai pilnveidei.
9. Spēj patstāvīgi un sadarbībā ar kolēģiem izvirzīt kompleksus mācību mērķus bērnu matemātikas prasmju attīstībai, plānot to sasniegšanu un vērtēšanu.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studējošo patstāvīgais darbs ir saistīts ar lekcijā analizēto tematu un ar darba vidē, t.i. izglītības iestādē novēroto. Patstāvīgais darbs ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu:

1. Zinātniskās literatūras apkopošana un analīze par mācību komponentu un mācību principu realizēšanu mācību procesā pirmsskolā.
2. Kognitīvo procesu un domāšanas operāciju iepazīšana, izpēte un praktisku piemēru saskatīšana reālās situācijās bērnu praktiskajā darbībā. Zinātniskās literatūras par pirmsskolas vecuma bērnu kognitīvajiem procesiem studēšana. Novērošanas īstenošana pirmsskolā, atklājot domāšanas operāciju izpausmi bērnu darbībā. Matemātikas metodisko paņēmieni/spēļu/rotaļu, kurās bērniem tiek rosināta kāda no domāšanas operācijām, izstrāde un prezentēšana. Refleksijas sniegšana.

3. Mācību snieguma vērtēšanas pamatprincipi. VISC informatīvā materiāla “Par bērnu vērtēšanu pirmsskolā” un vietnes “Skola2030” materiāla “Kā vērtēšana palīdz mācīt un mācīties pirmsskolā” studēšana un analīze.
4. Didaktisko rotaļu/spēļu izstrāde matemātikas mācību jomai, sagatavojot aprakstu par rotaļu/spēļu sasniedzamo rezultātu un mācību uzdevumiem. VISC informatīvā materiāla “Metodiskie ieteikumi pirmsskolas mācību programmu īstenošanai” studēšana.
5. Pirmsskolas pedagoģiskā procesa analīze un izvērtēšana. Pasākuma/aktivitātes ar matemātikas ievirzi plāna izveide. Pasākuma izvērtēšana un pašanalīze.
6. Pedagoģiskā darba analīze un izvērtējums. Rotaļnodarbības ar matemātikas dominanti plānošana lietpratības attīstībai.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot studējošo darbu praktiskajās nodarbībās, starppārbaudījumus visa kursa norises laikā, kā arī noslēguma pārbaudījumu. Noslēguma pārbaudījumu studējošie kārto tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1. Lekciju, semunārnodarbību un praktisko nodarbību apmeklēšana – 20%.
2. STARPPĀRBAUDĪJUMI – 50%:
Matemātikas metodisko paņēmieni kognitīvo procesu aktivizēšanai prezentēšana – 10%.
Vērtēšanas kritēriju izstrāde matemātikas jomā atbilstoši mācību satura tematikai – 10%.
Didaktisko rotaļu/spēļu matemātikas jomai izstrāde un prezentēšana – 10%.
Pasākuma/aktivitātes ar matemātikas ievirzi plāna izstrāde un novadīšana, izmantojot izstrādātos interaktīvos materiālus – 20%.
3. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (rotaļnodarbības ar matemātikas dominanti plāna un satura izstrāde, novadīšana un izvērtēšana) – 30%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr.5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+		+			+		+	
2.starppārbaudījums	+			+			+		+
3.starppārbaudījums		+		+	+		+		+
4.starppārbaudījums			+			+		+	
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Matemātikas prasmju veidošanas pamati, aktualitātes pirmsskolas izglītības sistēmā un pedagoģiskajā pieejā. Mācīšanās iedziļinoties. L2, P2, Pd24

LEKCIJA: Pirmsskolas vecuma bērnu attīstības posmu pedagoģiskais, psiholoģiskais un fizioloģiskais aspekts. Mācību procesa komponenti un mācību principi. Konstruktīvisma pieejā balstīta mācību procesa plānošana un vadīšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Zinātniskās literatūras apkopošana un analīze par mācību komponentu un mācību principu realizēšanu mācību procesā.

LEKCIJA: Kognitīvo procesu sistēma. Domāšanas operāciju izmantošana matemātikas prasmju veidošanās procesā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Kognitīvo procesu un domāšanas operāciju iepazīšana, izpēte un praktisku piemēru saskatīšana reālās situācijās bērnu praktiskajā darbībā. Zinātniskās literatūras par pirmsskolas vecuma bērnu kognitīvajiem procesiem studēšana.

PRAKTISKAIS DARBS: Kognitīvo procesu un domāšanas operāciju izpēte, praktisku piemēru saskatīšana reālās situācijās bērnu praktiskajā darbībā.

PRAKTISKAIS DARBS: Matemātikas metodisko paņēmieni/spēļu/rotaļu kognitīvo procesu attīstības veicināšanai izstrāde dažādos izglītības posmos.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Novērošanas īstenošana pirmsskolā, atklājot domāšanas operāciju izpausmi bērnu darbībā. Matemātikas metodisko paņēmieni/spēļu/rotaļu, kurās bērniem tiek aktivizēta kognitīvā darbība, izstrāde.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Matemātikas metodisko paņēmieni kognitīvo procesu aktivizēšanai prezentēšana.

2. Matemātikas jēdzienu iepazīšana pirmsskolā. Mācību metodes un metodiskie paņēmieni matemātikas jēdzienu apgūšanai. L2, S4, P2, Pd12

LEKCIJA: Lielums (lieluma parametri, lieluma etaloni, lielumu salīdzināšana, mērīšana, nosacītais mērs).

SEMINĀRS: Ģeometriskās figūras un formas (formas vidē, formas uztveres veidošana, ģeometriskās figūras kā modeļi).

SEMINĀRS: Skaitis un skaitīšana (skaitīšanas veidi, tā mērķis, skaitļu sastāvs, cipari, skaita neatkarība no attāluma, izvietojuma, formas, lieluma, skaitīšana apkārtējā vidē, kārtas skaitļi).

LEKCIJA: Orientēšanās telpā un plaknē (izvietojuma attiecības – pa labi, pa kreisi, augšā, apakšā, stūrī, malā, vidū, zem, virs, pirms, aiz; orientēšanās vidē).

SEMINĀRS: Orientēšanās laikā (laika uztvere un izjūta, kalendārs, pulkstenis).

SEMINĀRS: Kopa (kopu veidošanas pamatprincipi, grupēšana pēc dažādām pazīmēm un ar nosacījumiem, seriācijas).

PRAKTISKAIS DARBS: Matemātikas jēdzienu integrācija mācību jomu satura apgūvē.

PRAKTISKAIS DARBS: Digitālie rīki matemātikas jēdzienu apgūšanai pašvadītajā mācīšanās procesā. Digitālo mācību un metodisko līdzekļu izstrāde matemātikas jēdzienu apgūšanai dažādos izglītības posmos.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Mācību snieguma vērtēšanas pamatprincipi. VISC informatīvā materiāla “Par bērnu vērtēšanu pirmsskolā” un vietnes “Skola2030” materiāla “Kā vērtēšana palīdz mācīt un mācīties pirmsskolā” studēšana un analīze.

3. Kompetence matemātikas jomā – sasniedzamais mācību rezultāts pirmsskolas izglītības posmos. L2, P2, Pd12

LEKCIJA: Mācību sasniegumu vērtēšanas veidi, formas un metodiskie paņēmieni matemātikas mācību jomā.

LEKCIJA: Plānotie bērnam sasniedzamie rezultāti. Mācību sasniegumu pārbaude un vērtēšana, pašizvērtēšana.

PRAKTISKAIS DARBS: Kritēriji sasniedzama mācību rezultāta izvērtēšanai dažādos izglītības posmos.

PRAKTISKAIS DARBS: Formatīva vērtēšana un atgriezeniska saite mācību procesā. Mācību sasniegumu vērtēšanas kritēriju izstrāde dažādos izglītības posmos.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Vērtēšanas kritēriju izstrāde matemātikas jomā atbilstoši mācību satura tematikai.

4. Rotaļu izmantošana matemātisko prasmju veidošanā pirmsskolā. S2, P2, Pd16

SEMINĀRS: Rotaļu iedalījums. Rotaļu raksturs katrā bērna attīstības posmā.

SEMINĀRS: Rotaļas kā palīgs matemātikas jēdzienu apguvē. Didaktiskās rotaļas un spēles matemātikas prasmju, caurviju prasmju, tikumu veidošanai.

PRAKTISKAIS DARBS: Didaktisko mācību materiālu veidošana matemātikas prasmju apguvei bērncentrētā mācību vidē.

PRAKTISKAIS DARBS: Didaktisko rotaļu/spēļu izstrāde matemātikas mācību jomai, sagatavojot aprakstu par rotaļu/spēļu sasniedzamo rezultātu un mācību uzdevumiem.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Didaktisko rotaļu/spēļu matemātikas jomai prezentēšana.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: VISC informatīvā materiāla “Metodiskie ieteikumi pirmsskolas mācību programmu īstenošanai” studēšana.

5. Rotaļdarbības plānošana un īstenošana pirmsskolas vidē matemātikas prasmju apguvei, izmantojot digitālos un interaktīvos mācību līdzekļus. P4, Pd16

PRAKTISKAIS DARBS: Digitālo mācību līdzekļu un interaktīvo mācību materiālu izmantošanas iespējas mācību procesā.

PRAKTISKAIS DARBS: Digitālo rīku un aplikāciju integrēšana pedagoģiskajā procesā. Bērnu digitālo prasmju veicināšana interaktīvā mācību vidē.

PRAKTISKAIS DARBS: Interaktīvie mācību līdzekļi matemātikas prasmju apguvei. Interaktīvo mācību materiālu izveide matemātikas mācību jomā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Pasākuma/aktivitātes ar matemātikas ievirzi plāna izstrāde.

PRAKTISKAIS DARBS: Pirmsskolas pedagoģiskā procesa analīze un izvērtēšana. Pasākuma/aktivitātes ar matemātikas ievirzi plāna izstrāde.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Pasākuma/aktivitātes ar matemātikas ievirzi novadīšana, izmantojot izstrādātos interaktīvos materiālus. Pasākuma izvērtēšana un pašanalīze.

6. Lietpratībā balstītas rotaļnodarbības ar matemātikas dominanti plānošana un īstenošana pirmsskolas mācību procesā. L2, S2, P4, Pd16

LEKCIJA: Lietpratībā un bērna pieredzē balstīts matemātikas prasmju veidošanas process un tā organizācija.

LEKCIJA: Daudzveidīgu mācību un metodisko līdzekļu nepieciešamība.

SEMINĀRS: Matemātikas prasmju veidošanas procesa plānošana un īstenošana ar citu mācību jomu integrāciju. Temata plānošana konstruktīvā mācību procesā.

PRAKTISKAIS DARBS: Tematiskā plānojuma izstrāde dažādos pirmsskolas izglītības posmos atbilstoši bērnu mācīšanās vajadzībām, pieredzei un interesēm.

SEMINĀRS: Lietpratībā balstīta pieeja rotaļnodarbības ar matemātikas dominanti plānošanai. Rotaļnodarbības plānošanas secība.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Pedagoģiskā darba analīze un izvērtējums. Rotaļnodarbības ar matemātikas dominanti plānošana lietpratības veicināšanai mācīšanās procesā.

PRAKTISKAIS DARBS: Integrētās rotaļnodarbības ar matemātikas dominanti plānošana lietpratības attīstībai par bērniem aktuālu tematu. Konstruktīvisma pieejas atspoguļojums rotaļnodarbības uzbūvē un saturā. Rotaļnodarbības plāna/konspekta veidošana, integrējot tajā matemātikas jomas uzdevumus, caurviju prasmes, tikumus.

NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Rotaļnodarbības ar matemātikas dominanti plāna un satura izstrāde, novadīšana un izvērtēšana.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Cibiņa, V., Krauce, A., Balabka, I., Pastore, E., Gaure, I., & Gžibovska, S. (2017). Matemātiskie jēdzieni un uzdevumi kompetenču pieejā. Mācību metodiskais līdzeklis. Rīga: Rīgas 1.speciālā internātpamatskola – attīstības centrs. Pieejams: https://drive.google.com/file/d/1hqmDNDATvkkw_U7ICe5sxhQOX7saNtOh/view
2. Ministru kabinets (2018). Noteikumi Nr.716. “Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/303371>
3. VISC (2020). Matemātikas mācību joma. Mācību un metodiskais līdzeklis pirmsskolas mācību programmas īstenošanai. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/24>
4. VISC (2019). Pirmsskolas mācību programma. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/10>

Papildus informācijas avoti

1. Andersone, G., Arājs, R., Dulle, V., Ikale, I., Krastiņa E., & Volāne, E. (2011). Raibā pasaule. Skaitļi un pirkstiņdarbi. Rīga: Zvaigzne ABC.
2. Dzērve, I. (2022). Sākam mācīties! Risini! Darba lapas. Lielvārde: Lielvārds.
3. Krastiņa, E., Andersone, R., & Mencis, J. (2011). Matemātisko prasmju attīstīšana ceļā uz sākumskolu. Elektronisks izdevums. Rīga, VISC. Pieejams: https://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/mat_prasm_attist_saksk/Matematika_gala.pdf
4. Krastiņa, E. & Draviņa D. (2010). Matemātika spēlēs un rotaļās. Rīga: Zvaigzne ABC.
5. Krastiņa, E., Limanoviča, E., Drelinga, E., & Volāne, E. (2008). Praktiskā matemātika 1. klasei. Skolotāja grāmata. Rīga: Zvaigzne ABC.
6. Matemātikas mācību joma. Pieejams: <https://skolo.lv/course/view.php?id=159096>

Periodika un citi informācijas avoti

1. Montessori metode. Pieejams: <http://montesoriasoc.lv/lv/>
2. <https://armino.lv/produkta-kategorija/matematika/>
3. <https://bernistaba.lsm.lv/speles/matematika>
4. <https://macibumateriali.lv/product/matematika/>
5. <https://skolo.lv/course/view.php?id=159096>
6. <https://www.uzdevumi.lv/p/matematika/matematika-pirmsskolai>

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas „Sākumizglītības skolotājs” B daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

<i>Studiju kursa nosaukums</i>	Sociālās un pilsoniskās mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas
<i>Studiju kursa kods (DUIS)</i>	IzglP010
<i>Zinātnes nozare</i>	Pirmsskolas pedagogija
<i>Kursa līmenis</i>	P
<i>Kredītpunkti</i>	2
<i>ECTS kredītpunkti</i>	3
<i>Kopējais kontaktstundu skaits</i>	16
<i>Lekciju stundu skaits</i>	4
<i>Semināru stundu skaits</i>	4
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	8
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	64
<i>Kursa autors(-i)</i>	
Mg.hist., Mg.paed., lektors Andris Kupšāns (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.paed., docente Antra Randoha (<i>Latvijas Universitāte</i>)	
<i>Kursa docētājs(-i)</i>	
Mg.hist., Mg.paed., lektors Andris Kupšāns Mg.hist., vieslektore Signita Gabrāne	
<i>Priekšzināšanas</i>	
Nav nepieciešamas	
<i>Studiju kursa anotācija</i>	
<p>Studiju kurss iepazīstina studējošos ar sociālās un pilsoniskās mācību jomas būtību un nozīmi pirmsskolā, atklājot sasniedzamo rezultātu, caurviju prasmes, metodes, paņēmienus, līdzekļus un resursus. Studiju kurss veido izpratni par mācīšanos iedziļinoties, mācīšanās pieejām, dažādu pieeju izmantošanu atbilstoši bērna spējām, prasmēm, pieredzei, attīstības pakāpei, kā arī bērna interesēm, sekmējot kompetenču – caurviju prasmju attīstību. Studiju kursa ietvaros studējošie analizē un vērtē bērnu sasniegumus saskaņā ar vērtēšanas kritērijiem un sasniedzamajiem mācību rezultātiem, ņemot vērā bērna attīstības likumsakarības, kā arī izprot atgriezeniskās saites nozīmīgumu mācību procesa kontekstā.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Veicināt prasmi plānot un realizēt jēgpilnu pirmsskolas izglītības saturu, izvēloties atbilstošas pedagoģiskā darba metodes un paņēmienus sociālajā un pilsoniskajā mācību jomā.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Apgūt zināšanas par pirmsskolas vecuma bērnu vecumposmu attīstības iezīmēm sociālajā un pilsoniskajā mācību jomā un to saistību ar apkārtējās pasaules norišu izpratni, par bērnu sociāli emocionālo attīstību. 2. Veidot izpratni par pedagoga lomu kā izzināšanas darbības partneri bērna pasaules izzināšanas procesā, sava “es” iepazīšanā, nacionālās identitātes veidošanā. 3. Apgūt zināšanas par pirmsskolas vecuma bērnu vajadzību, pieredzes un interešu ievērošanu mācību saturā, metožu un aktivitāšu izvēlē. 	

<ol style="list-style-type: none"> 4. Veicināt prasmi izvēlēta mācību satura plānošanā, dažādu metožu un aktivitāšu praktiskā pielietošanā, prasmi saskatīt katra bērna individuālās attīstības iezīmes, vajadzības, intereses un spējas. 5. Veidot prasmi organizēt darbu ar visu bērnu grupu, ar apakšgrupām, individuāli un interešu centros saistībā ar sasniedzamo rezultātu un caurviju prasmēm. 6. Veicināt prasmi vērtēt bērnu sasniegumu dinamiku, sniegt savlaicīgu, saprotamu, konkrētu un izmantojamu atgriezenisko saiti atbilstoši individuāli sasniegtajiem mācību rezultātiem.
<i>Studiju kursa kalendārais plāns</i>
<p>STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 4 st., semināri (S) – 4 st., praktiskais darbs studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 64 st.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sociālās un pilsoniskās mācību jomas mērķis, uzdevumi un sasniedzamie rezultāti pirmsskolā. L1, S1, Pd24 2. Pirmsskolas vecuma bērnu vecumposma attīstības iezīmes un to saistība ar apkārtējās pasaules norišu izpratni. L1, S1, P2, Pd24 3. Bērns kā individualitāte sabiedrībā – tās ietekme personības izaugsmē. L1, S1, P2, Pd24 4. Pedagoģiskā procesa organizācija, realizējot sociālās un pilsoniskās mācību jomas saturu. L1, S1, P4, Pd24
<i>Studiju rezultāti</i>
<p>ZINĀŠANAS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pārzina pirmsskolas vecuma bērnu vecumposma attīstības likumsakarības un to saistību ar apkārtējās pasaules norišu izpratni, izvēlas un lieto daudzveidīgas mācību metodes un paņēmienus. 2. Pārzina mācību saturu sociālajā un pilsoniskajā mācību jomā, ievērojot pirmsskolas vecuma bērna vajadzības, pieredzi, spējas un intereses. 3. Izprot pirmsskolas vecuma bērnu sociāli emocionālo attīstību, kultūras mantojuma un apkārtējās vides nozīmi un to aktualizēšanu pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. <p>PRASMES:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Plāno un atlasa mācību saturu atbilstoši katra bērna individuālajām attīstības iezīmēm, vajadzībām, interesēm un spējām. 5. Organizē un plāno sociālās un pilsoniskās mācību jomas jēgpilnu saturu, pielietojot daudzveidīgas metodes un organizācijas formas, ievērojot katra bērna vajadzības, spējas, pieredzi. 6. Organizē un plāno pedagoģisko procesu, integrējot tuvākās apkārtnes norises un sabiedriskās aktivitātes pedagoģiskajā procesā. <p>KOMPETENCE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Spēj organizēt drošu, atbalstošu mācību vidi sociālās un pilsoniskās mācību jomas īstenošanai, realizējot integrētu pieeju mācību satura apguvē. 8. Izprot bērnu kā individualitāti, veidojot priekšstatu par apkārtējo pasauli, lietām un vidi, analizē un objektīvi izvērtē bērnu sasniegumus saistībā ar to individuālajām spējām. 9. Izprot pedagoga lomu kā izziņas darbības partneri bērna pasaules izziņāšanas procesā.
<i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i>
<p>Patstāvīgais darbs ir saistīts ar lekcijā analizēto tematu un ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu: studējošie patstāvīgi atlasa, analizē un prezentē literatūras avotus, zinātniskus rakstus un periodikā publicētās atziņas par sociālās un pilsoniskās mācību jomas aspektiem.</p>

Patstāvīgie praktiskie uzdevumi:

1. Pirmsskolas vadlīniju un programmas analīze un izvērtējums saistībā ar pirmsskolas vecuma bērnu attīstības likumsakarībām. Pirmsskolas vadlīnijās un programmā norādīto sasniedzamo rezultātu analīze.
2. Metodiskā materiāla izstrāde – rotaļu kopas sociālo prasmju pilnveidei.
3. Metodiskā materiāla izstrāde atbilstoši tematikai, atklājot sasniedzamo rezultātu. Izveidotā materiāla prezentēšana un apspriešana.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot dažādus starppārbaudījumus visa kursa norises laikā. Noslēguma pārbaudījumu studējošie drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1. Lekciju apmeklējums un aktīva līdzdarbošanās nodarbībās – 10%.
2. STARPPĀRBAUDĪJUMI:
Rotaļu kopas izstrāde sociālo prasmju pilnveidei. Metodiskā materiāla izstrāde atbilstoši tematikai, tā prezentēšana un apspriešana – 30%.
Integrētās rotaļnodarbības sociālajā un pilsoniskajā jomā izstrāde un prezentēšana – 20%.
3. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (integrētās rotaļnodarbības vadīšana) – 40%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr.5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+	+	+	+	+				
2.starppārbaudījums			+			+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Sociālās un pilsoniskās mācību jomas mērķis, uzdevumi un sasniedzamie rezultāti pirmsskolā. L1, S1, Pd24

LEKCIJA: Sociālās un pilsoniskās mācību jomas nozīme pirmsskolā. Sasniedzamais rezultāts, caurviju prasmes, vērtībās balstīti ieradumi un tikumi, metodes, paņēmieni, līdzekļi un resursi sociālajā un pilsoniskajā mācību jomā.

SEMINĀRS: Darba organizācijas formas sociālajā un pilsoniskajā mācību jomā. Bērncenrētas mācību vides veidošana pedagoģiskā procesa organizācijā. Pirmsskolas izglītības vadlīnijas un mācību programma. Aktualitātes sociālajā un pilsoniskajā mācību jomā pirmsskolā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Darbs ar normatīvajiem aktiem un metodisko literatūru sociālajā un pilsoniskajā mācību jomā.

2. Pirmsskolas vecuma bērnu vecumposmu attīstības iezīmes un to saistība ar apkārtējās pasaules norišu izpratni. L2, S2, P4, Pd24

LEKCIJA: “Es” tēla veidošanās. “Es” pats.

SEMINĀRS: Rotaļas sociālo prasmju apguves pilnveidei.

PRAKTISKAIS DARBS: Rotaļspēļu izstrāde vērtībizglītībā.

PRAKTISKAIS DARBS: Labās prakses piemēru analīze sociālo prasmju apguves pilnveidei. Interaktīvi mācību materiāli sociālo prasmju apguvei.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Rotaļu kopas sociālo prasmju pilnveidei izstrāde, prezentēšana un apspriede.

1.STARPPĀRBAUDĪJUMS (1.daļa): Rotaļu kopas izstrāde sociālo prasmju pilnveidei.

3. Bērns kā individualitāte sabiedrībā – tās ietekme personības izaugsmē. L2, S2, P4, Pd24

LEKCIJA: Sabiedrība un sadarbība. Drošība.

SEMINĀRS: Saimnieciskās un sadzīviskās iemaņas. Piederība valstij. Kultūras mantojums.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Metodiskā materiāla izstrāde atbilstoši tematikai.

PRAKTISKAIS DARBS: Metodiskā materiāla izstrāde. Izveidotā materiāla prezentēšana un izvērtēšana.

1.STARPPĀRBAUDĪJUMS (2.daļa): Metodiskā materiāla izstrāde atbilstoši tematikai, tā prezentēšana un apspriešana.

4. Pedagoģiskā procesa organizācija, realizējot sociālās un pilsoniskās mācību jomas saturu. L2, S2, P8, Pd24

LEKCIJA: Pirmsskolas vecuma bērna sasniegumu vērtēšana sociālajā un pilsoniskajā mācību jomā. Vērtēšanas formas un metodes pedagoģiskajā procesā. Vērtēšanas kritēriju izstrāde atbilstoši bērniem plānotajiem rezultātiem.

SEMINĀRS: Konstruktīvisma pieejā balstīta mācību procesa plānošana un īstenošana. Pašvadīts mācību process. Daudzveidīgas mācību stratēģijas, paņēmieni un metodes bērncentrētas un inovatīvas mācību vides veidošanai.

PRAKTISKAIS DARBS: Mācību satura integrācija. Dažādu mācību jomu satura integrācija sociālajā un pilsoniskajā mācību jomā.

PRAKTISKAIS DARBS: Digitālo mācību līdzekļu un resursu izmantošana sociālās un pilsoniskās mācību jomas integrētajā apgūvē. Bērnu digitālās prasmes veicināšana mācību jomas satura apgūvē.

PRAKTISKAIS DARBS: Integrētas rotaļnodarbības plāna izstrādes pamatprincipi, rotaļdarbību izstrāde, prezentēšana un sasniedzamā rezultāta izvērtējums.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Metodiskā materiāla izstrāde atbilstoši tematikai, atklājot sasniedzamo rezultātu. Izveidotā materiāla prezentēšana un apspriešana.

PRAKTISKAIS DARBS: Metodiskā materiāla izstrāde un prezentēšana.

2.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Integrētās rotaļnodarbības sociālajā un pilsoniskajā jomā izstrāde un prezentēšana.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Ministru kabinets (2018). Noteikumi Nr. 716 “Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/303371>

2. VISC (2019). Pirmsskolas mācību programma. Pieejams: https://mape.skola2030.lv/profile/15
3. VISC (2020). Sociālā un pilsoniskā mācību joma. Mācību un metodiskais līdzeklis pirmsskolas mācību programmas īstenošanai. Pieejams: https://mape.skola2030.lv/resources/100
<i>Papildus informācijas avoti</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dzintere, D., Stangaine, I., & Augstkalne, D. (2014). Bērna komunikatīvās kompetences attīstība. Rīga: RaKa. 2. Freiberga, I., & Priede, L. (2007). Bērns mācās izzināt pasauli. Rīga: Izglītības soļi. 3. Freitele, L. (2017). Bērnu audzināšanas noteikumi. Rīga: Jumava. 4. Kaņepāja, R., Lieģeniece, D., Mangule, I., Ukstiņa, R., Dzintere, D., Stangaine, I., & Miķelsone, I. (2012). Ceļā uz skolu. Bērnu sagatavošana pamatzglītības ieguvei. Rīga: Zvaigzne ABC. 5. Kupšāns, A., & Ignatjeva, S. (2014). Sociālo zinību skolotāju mācīšanas stratēģiju izvēle. Humanitārās un sociālās zinātnes, 22, 36-41. 6. Kupšāns, A. (2013). Social science teachers' views on their experience. In: Reorientation of teacher education towards sustainability through theory and practice. Proceedings of the 10th international JTEFS/BBCC conference Sustainable development. Culture. Education. Ed. U. Härkönen. Joensuu: University of Eastern Finland, pp. 363-373. 7. Kupšāns, A. (2006). Sociālo zinību skolotāju sagatavošanas pilnveides iespējas augstskolā. Humanitārās un sociālās zinātnes. Rīga: Izdevniecība RTU, 26.-31.lpp. 8. Kupšāns, A. (2012). Valsts piederības identitātes problēmas sociālo zinību kontekstā. Grāmata: Vēsture: Avoti un cilvēki. Humanitārās fakultātes XXI starptautisko zinātnisko lasījumu materiāli. Daugavpils: Saule, 180.-186. lpp. 9. Špona, A., Jermolajeva, J., Stangaine, I., Siliņa-Jasjukeviča, G., Tauriņa, A., & Medne, D. (2015). Bērnu sasniegumu veicināšana pirmsskolā. Rīga: RaKa.
<i>Periodika un citi informācijas avoti</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kasparoviča, E. (2005). Rotaļa kā socializācijas līdzeklis. Pirmsskolas izglītība, 2. 2. https://www.skola2030.lv/
<i>Piezīmes</i>
Profesionālā bakalaura studiju programmas „Sākumizglītības skolotājs” B daļas studiju kurss.
Kurss tiek docēts latviešu valodā

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Tehnoloģiju mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP012
Zinātnes nozare	Pirmsskolas pedagoģija
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
Lekciju stundu skaits	4
Semināru stundu skaits	4
Praktisko darbu stundu skaits	8
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	64
Kursa autors(-i)	
Mg.sab.pārv., Mg.paed., vieslektore Sandra Dimante (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.paed., docente Dagnija Vigule (<i>Latvijas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Mg.sab.pārv., Mg.paed., vieslektore Sandra Dimante	
Priekšzināšanas	
Psiholoģija skolotājiem	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa ietvaros studējošie tiek iepazīstināti ar tehnoloģiju mācību jomas saturu, mācīšanās un mācīšanās pieejām, dažādu materiālu un tehniku izmantošanu atbilstoši bērna pieredzei, prasmēm, attīstības pakāpei, interesēm, sasniedzamajiem mācīšanās rezultātiem, sekmējot kompetenču – caurviju prasmju attīstību. Studējošie iegūs prasmi plānot, organizēt mācību procesu, kas sekmē jēgpilnu mācīšanos pirmsskolas izglītības iestādē saskaņā ar valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām. Balstoties uz bērna individuālās attīstības vajadzībām un sasniedzamajiem mācīšanās rezultātiem studējošie izvēlas un lieto atbilstošas mācību metodes, paņēmienus un mācību līdzekļus, izmanto dažādus materiālus un tehnikas, mācās novērot un vērtēt bērnu sniegumu un izaugsmi saskaņā ar skaidri definētiem vērtēšanas kritērijiem un atbilstoši individuāli sasniedzamajiem mācību rezultātiem.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Iepazīt tehnoloģiju mācību jomas saturu, mācīšanās un mācīšanās pieejas, atbilstoši tam plānot un organizēt mācību procesu pirmsskolas izglītības iestādē.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izprast tehnoloģiju mācību jomas satura veidošanas pedagoģiski psiholoģiskos aspektus bērncentrētā mācību procesā. 2. Izmantot dažādus materiālus un tehnikas, atbilstoši bērna pieredzei, prasmēm attīstības pakāpei, interesēm, sasniedzamajiem mācību rezultātiem. 3. Organizēt dzīves situācijām pietuvinātu mācību procesu, lietojot daudzveidīgas mācību metodes, paņēmienus un mācību līdzekļus. 	

<p>4. Novērot un vērtēt bērnu sasniegumu dinamiku, sniegt savlaicīgu, saprotamu, konkrētu atgriezenisko saiti, atbilstoši individuāli sasniegtajiem mācību rezultātiem.</p>
<p>Studiju kursa kalendārais plāns</p>
<p>STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 4 st., semināri (S) – 4 st., praktiskie darbi (P) – 8 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 64 st.</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Tehnoloģiju mācību jomas specifika, uzdevumi un saturs pirmsskolā. L1, S1, Pd8 2. Caurviju prasmju apguves iespējas tehnoloģiju mācību jomā. L1, S1, P2, Pd10 3. Tehnoloģiju mācību jomas satura veidošanas pedagoģiski aspekti. L1, S1, Pd12 4. Materiāli, to iedalījums un raksturojums, darbs ar tiem. L1, S1, P2, Pd12 5. Veselīgs uzturs. P2, Pd10 6. Tehnoloģiju mācību jomas integrēšana citās jomās un darbības veidos. P2, Pd12
<p>Studiju rezultāti</p>
<p>ZINĀŠANAS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Analizē un interpretē pedagoģisko procesu reglamentējošos dokumentus; balstoties uz paraugprogrammu, pirmsskolas izglītības vadlīnijām izvirza konkrētus sasniegtos rezultātus tehnoloģiju mācību jomā katram bērnam. 2. Izvēlas un analizē dažādu mācību metožu un paņēmienu lietojumu atbilstoši katra bērna individuālajām attīstības likumsakarībām. <p>PRASMES:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Organizē bērncentrētu mācību procesu, kurā katrs bērns mācās plānot savas ieceres īstenošanas soļus, izvēlēties nepieciešamos materiālus, īstenot iecerī un novērtēt rezultātu. 4. Plāno mācību procesu, balstoties uz bērna sasniegumiem, izvēlas un lieto mācību metodes un darba organizācijas formas, kas sekmē jēgpilnu, reālajai dzīvei pietuvinātu mācību procesu. 5. Veido drošu vidi, kas veicina bērnu apgūt dažādas tehnikas, paņēmienus un drošības noteikumus materiālu un instrumentu izmantošanā savas ieceres īstenošanai. 6. Analizē bērna mācīšanās sasniegumus saskaņā ar skaidri definētiem vērtēšanas kritērijiem, sniedz konstruktīvu, izmantojamu atgriezenisko saiti. <p>KOMPETENCE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Īstenojot tehnoloģiju mācību jomas sasniegtos rezultātus, spēj integrēt dažādu mācību priekšmetu saturu, ievērojot katra bērna mācīšanās vajadzības. 8. Spēj novērot, vērtēt, analizēt bērnu sasniegumu dinamiku mācīšanās laikā, ievērojot katra bērna dažādās spējas un vajadzības un īstenojot atbilstošu mācību procesu. 9. Spēj patstāvīgi un sadarbībā ar kolēģiem izvēlēties un stratēģiski izvērtēt tehnoloģiju mācību jomas saturu un mācību metodes, kas sekmē katra bērna mācīšanās izaugsmi.
<p>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</p>
<p>Patstāvīgais darbs ir saistīts ar lekcijā analizēto tematu un ietver literatūras avotu un MK noteikumu par pirmsskolas izglītības vadlīnijām un paraugprogrammām analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pirmsskolas vadlīniju un paraugprogrammas analīze. Pirmsskolas vadlīnijās un paraugprogrammā norādīto sasniegtā rezultātu analīze tehnoloģiju mācību jomā. Caurviju prasmju saistība ar tehnoloģiju mācību jomu.

2. Metodisko materiālu portfolio. Metodisko materiālu par izraudzīto materiālu izstrāde, tehniku apkopošana. Sasniedzamo rezultātu izvirzīšana. Izveidotā materiāla prezentēšana un apspriešana.
3. Rotaļdarbības modelēšana. Rotaļnodarbības modelēšana bērna mācīšanās izaugsmei, prezentēšana. Savu un kolēģu darbību un rezultātu izvērtēšana.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot divus starppārbaudījumus visa kursa norises laikā. Noslēguma pārbaudījumu studējošie drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1. Aktīvā dalība lekcijās, seminārnodarbībās un praktiskajās nodarbībās – 20%.
2. STARPPĀRBAUDĪJUMI – 40%:
Tehnoloģiju mācību jomas specifika, uzdevumi un saturs pirmsskolā, caurviju prasmes – 20%.
Mācību jomas saturs un tehnoloģiju jomas integrēšana rotaļnodarbībās – 20%.
3. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (rakstveidā/mutiski) – 40%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr.5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+	+	+						
2.starppārbaudījums				+	+	+	+	+	
Eksāmens	+	+	+			+		+	+

Kursa saturs

1. Tehnoloģiju mācību jomas specifika, uzdevumi un saturs pirmsskolā. L1, S1, Pd8

LEKCIJA: Tehnoloģiju mācību jomas nozīme bērna attīstībā: mērķi, uzdevumi, metodes, paņēmieni, līdzekļi un resursi. Digitālo tehnoloģiju integrācija mācību jomas saturā. Bērnu digitālo prasmju veicināšana mācību procesā.

SEMINĀRS: Pretrunas starp teoriju un praksi tehnoloģiju mācību jomā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Pirmsskolas vadlīniju un paraugprogrammas analīze. Pirmsskolas vadlīnijās un paraugprogrammā norādīto sasniegamo rezultātu analīze tehnoloģiju mācību jomā.

2. Caurviju prasmju apguves iespējas tehnoloģiju mācību jomā. L1, S1, P2, Pd10

LEKCIJA: Pedagoga un bērna mijiedarbība kritiskās domāšanas un problēmrisināšanas sekmēšanai.

SEMINĀRS: Darbs ar dažādiem materiāliem jaunrades un uzņēmējspējas sekmēšanai. Konstruktīva vide bērna pašvadītas mācīšanās, digitālas pratības un pilsoniskās līdzdalības sekmēšanai.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Caurviju prasmju saistība ar tehnoloģiju mācību jomu.

PRAKTISKAIS DARBS: Labās prakses piemēru analīze caurviju prasmju sekmēšanai. Digitālo mācību un metodisko līdzekļu izmantošana caurviju prasmju sekmēšanai tehnoloģiju jomā.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Tehnoloģiju mācību jomas specifika, uzdevumi un saturs pirmsskolā, caurviju prasmes.

3. Tehnoloģiju mācību jomas satura veidošanas pedagoģiski aspekti. L1, S1, Pd12

LEKCIJA: Bērncentrētas pedagoģiskās pieejas nodrošināšana, sasniedzamo rezultātu definēšana atbilstoši bērna individuālās attīstības vajadzībām, pieredzei un sasniedzamajiem mācīšanās rezultātiem.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Sasniedzamo rezultātu izvirzīšana.

SEMINĀRS: Daudzveidīgu mācīšanās stratēģiju, paņēmieni un metožu izmantošana bērnam izvirzītā rezultāta sasniegšanai. Attīstošas atgriezeniskās saites izmantošana bērna pašmotivētas mācīšanās nodrošināšanai. Bērna sasniegumu vērtēšana tehnoloģiju mācību jomā.

4. Materiāli, to iedalījums un raksturojums, darbs ar tiem. L1, S1, P2, Pd12

LEKCIJA: Materiālu izmantošana sensorās pieredzes bagātināšanā, izziņas un radošās darbības sekmēšanā.

PRAKTISKAIS DARBS: Dabas materiāli. Darbs ar papīru. Konstruēšana. Rotaļdarbības modelēšana, tās prezentācija. Darbs ar dziju, audumu, šūšana. Rotaļdarbības modelēšana, tās prezentācija.

SEMINĀRS: Otrreizēji lietoti materiāli. Rotaļdarbības modelēšana, tās prezentācija.

PRAKTISKAIS DARBS: Darbs ar plastisku materiālu, veidošana. Rotaļdarbības modelēšana, tās prezentācija.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Metodisko materiālu portfolio.

5. Veselīgs uzturs. P2, Pd10

PRAKTISKAIS DARBS: Veselīgs ēdiens, galda kultūra. Veselīgu ēdienu gatavošana pirmsskolā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Veselīgu ēdienu receptes. Veselīgas ēdienkartes izveide.

6. Tehnoloģiju mācību jomas integrēšana citās jomās un darbības veidos. P2, Pd12

PRAKTISKAIS DARBS: Dažādu mācību priekšmetu satura integrācija tehnoloģiju mācību jomā. Uz konstruktīvu mācīšanos vērsta integrētas rotaļdarbības plāna izstrāde, prezentēšana un analīze.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Rotaļnodarbības modelēšana.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Mācību jomas saturs un tehnoloģiju jomas integrēšana citās mācību jomās. Rotaļnodarbības prezentēšana un vadīšana.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Bullard, J. (2013). Creating Environments for Learning: Birth to Age Eight. 3rd edition. NJ: Pearson. Pieejams: <https://www.pearsonhighered.com/assets/samplechapter/0/1/3/2/0132867540.pdf>
2. Kostelnik, M.J., Rupiper, M., Soderman, A.K., & Whiren, A.P. (2014). Developmentally Appropriate Curriculum in Action. Upper Saddle River, NJ: Pearson. Pieejams: <https://www.pearsonhighered.com/assets/samplechapter/0/1/3/7/0137058071.pdf>

3. VISC (2022). Caurviju prasmes pirmsskolā. Metodiskais līdzeklis pirmsskolas skolotājiem. Pieejams: https://mape.skola2030.lv/resources/357 4. VISC (2019). Tehnoloģiju mācību joma. Mācību un metodiskais līdzeklis pirmsskolas mācību programmas īstenošanai. Pieejams: https://mape.skola2030.lv/resources/58
<i>Papildus informācijas avoti</i>
1. Adamsa, S., & Vilksa, A. (2005). Lielā brīnišķīgo darbiņu grāmata. Rīga: Zvaigzne ABC. 2. Andermane, B. (2017). Rudentiņš bagāts vīrs. Rīga: Zvaigzne ABC. 3. Brengule, S., & Vaicekauskas, S. (2012). Dari, radi, rodi! Rīga: RaKa. 4. Brewer, J.A. (2014). Introduction to early childhood education. Boston, Pearson Education. Pieejams: https://api.pageplace.de/preview/DT0400.9781292052113_A24582025/preview-9781292052113_A24582025.pdf 5. Drēvsa, J., & Balceris, L. (2016). Ejam ārā! Mana dabas grāmata. Rīga: Jāņa Rozes apgāds. 6. Eriņa, A. (2014). Tinam, pinam, līmējam. Rīga: RaKa. 7. Minje, U. (2004). Darbiņi veiklām rokām. Rīga: Zvaigzne ABC. 8. Vahtere, E. (2006). Darīsim kopā ar bērniem. 50 idejas bērnu attīstībai. Rīga: EVE, 117 lpp. 9. Zommere, L., & Finka, I. (2016). Gatavosim kopā. Integrēts mācību līdzeklis. Pavārgrāmata. Rīga: RaKa.
<i>Periodika un citi informācijas avoti</i>
1. https://mape.skola2030.lv 2. https://www.skola2030.lv/
<i>Piezīmes</i>
Profesionālā bakalaura studiju programmas „Sākumizglītības skolotājs” B daļas studiju kurss.
Kurss tiek docēts latviešu valodā

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Valodu mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP009
Zinātnes nozare	Pirmsskolas pedagogija
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	32
Lekciju stundu skaits	8
Semināru stundu skaits	-
Praktisko darbu stundu skaits	24
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	128
Kursa autors(-i)	
Dr.paed., docente Sandra Zariņa (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.paed., docente Sandra Zariņa PhD, docente Liene Valdmane	
Priekšzināšanas	
Apgūts vispārējās izglītības līmenī latviešu valodas mācību saturs	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa ietvaros studējošie gūs zināšanas, prasmes un attieksmes, kas nepieciešamas valodu mācību jomas satura apguves nodrošināšanai pirmsskolas pedagogiskajā procesā. Studiju kursa noslēgumā studējošie apgūs pirmsskolā izmantojamās valodu mācīšanas un mācīšanās pieejas, metodes un stratēģijas, attīstīs kompetenci veidot bērncentrētu, valodas prasmju attīstībai labvēlīgu mācību vidi.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Attīstīt studējošo kompetenci bērncentrētas, valodas apguvi sekmējošas mācību vides veidošanai pirmsskolas pedagogiskajā procesā.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Veidot izpratni par valodas attīstības īpatnībām pirmsskolas vecumā, par valodu mācību jomas saturu pirmsskolas izglītības posmā, tā pēctecīgu apguvi sākumizglītībā, par valodu mācīšanas un mācīšanās pieejām, metodēm un stratēģijām, bērncentrētas mācību vides iespējām mutvārdu un rakstveida runas attīstībai pirmsskolā, tostarp lingvistiski neviendabībā mācību vidē. 2. Attīstīt kompetenci pirmsskolas izglītības saturā ietvertu runāšanas, klausīšanās, lasīšanas un rakstīšanas prasmju integrēšanai dažādos pirmsskolas pedagogiskā procesa organizācijas posmos. 3. Attīstīt prasmi plānot un īstenot latviešu valodas satura apguvi pirmsskolas pedagogiskajā procesā, tostarp lingvistiski neviendabībā mācību vidē, izmantojot bērncentrētas valodu mācīšanas un mācīšanās pieejas, metodes un stratēģijas, kā arī sekmējot caurviju prasmju attīstību. 4. Veicināt prasmi sadarboties ar kolēģiem, izvirzot kopīgus mērķus bērnu valoddarbības prasmju attīstībai un plānojot to sasniegšanu. 	

Studiju kursa kalendārais plāns

STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 8 st., praktiskie darbi (P) – 24 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 128 st.

1. Bērna valodas attīstība. L1, P1, Pd10
2. Valodu mācību jomas saturs, tā pēctecība pirmsskolā un sākumizglītībā. P2, Pd10
3. Bērncentrētas mācību vides veidošana valodu mācību jomas satura apguvei: pieeju un metožu raksturojums. L1, P3, Pd12
4. Klausīšanās prasmes attīstības veicināšana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. L1, P3, Pd12
5. Runāšanas prasmes attīstības veicināšana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. L1, P3, Pd22
6. Lasītprasmes attīstības veicināšana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. L2, P4, Pd24
7. Rakstītprasmes attīstības veicināšana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. L2, P4, Pd22
8. Valodu mācību jomas satura apguves plānošana, tostarp lingvistiski neviendabīgā mācību vidē, un izvērtēšana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. Digitālo resursu izmantošana mācību satura plānošanā un vērtēšanā. P4, Pd16

Studiju rezultāti**ZINĀŠANAS:**

1. Izprot pirmsskolas vecuma bērnu valodas attīstības īpatnības, pārzina valodu mācību jomas saturu pirmsskolā un tā saikni ar sākumizglītībā apgūstamo saturu.
2. Raksturo valodas mācīšanās pieejas pirmsskolas pedagoģiskajā procesā, kā arī runāšanas, klausīšanās, lasīšanas un rakstīšanas attīstības teorētiskos aspektus pirmsskolas pedagoģiskajā procesā.

PRASMES:

3. Plāno bērna valodas prasmju attīstību pirmsskolas pedagoģiskajā procesā, tostarp lingvistiski neviendabīgā mācību vidē, ņemot vērā bērnu intereses, vajadzības, spējas, pieredzi un veicinot caurviju prasmju attīstību.
4. Adaptē, patstāvīgi un sadarbībā ar kolēģiem izstrādā un radoši izmanto mācību un metodiskos materiālus, t.sk. digitālos, dažāda valodas līmeņa pirmsskolas vecuma bērnu valoddarbības prasmju attīstībai visos pirmsskolas pedagoģiskā procesa posmos.
5. Izmanto formatīvo vērtēšanu, lai veicinātu bērnu interesi par runāšanas, klausīšanās, lasīšanas un rakstīšanas prasmju attīstību.

KOMPETENCE:

6. Veido bērncentrētu mācību vidi valodu jomas mācību satura apguvei pirmsskolas pedagoģiskajā procesā; tostarp lingvistiski neviendabīgā mācību vidē; sadarbojas ar kolēģiem, izvirzot kopīgus mērķus bērnu valoddarbības prasmju attīstībai un plānojot to sasniegšanu.
7. Spēj veidot uz savstarpēju cieņu pamatotu sadarbību ar bērniem un vecākiem, sniedzot viņiem nepieciešamo atbalstu valodu mācību jomas satura apguvē.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgais darbs ir saistīts ar lekcijās un praktiskajās nodarbībās analizēto tematu un ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu: studējošie patstāvīgi un sadarbībā atlasa, izvērtē un analizē metodiskās literatūras avotos, zinātniskos rakstos un periodikā publicētās atziņas par valodu mācību jomas saturu kompetenču pieejas kontekstā, apkopo un veido metodiskās izstrādnes. Patstāvīgais darbs ir orientēts uz studējošo svešvalodu, pašvadītas mācīšanās, kā arī digitālo prasmju pilnveidi:

1. Zinātniskās un metodiskās literatūras avotu analīze, pētījumos publicētās informācijās izvērtēšana, videolekciju skatīšanās, inforgrafiku izstrāde.
2. Darbs ar pirmsskolas izglītības programmu un Latviešu valodas mācību programmu 1. klasei, informācijas apkopošana un analīze atbilstoši izvirzītajiem kritērijiem.
3. Valodas apguvi sekmējoša konstruktīvisma balstīta bērncentrētas mācību vides modeļa veidošana.
4. Klausīšanās prasmes un fonemātiskās dzirdes attīstība pirmsskolas pedagoģiskajā procesā: metodisko materiālu izstrāde, digitālo resursu apkopošana.
5. Vingrinājumu kompleksa izstrāde artikulācijas aparāta attīstībai/tempa, tembra un intonācijas/skaņu izrunas veicināšanai; rotaļas izstrāde un/vai adaptēšana vārdu krājuma aktivizēšanai un paplašināšanai dažādās pirmsskolas vecumgrupās patstāvīgi izvēlēta temata ietvaros; fragmenta no jaunākās bērnu literatūras adaptēšana atbilstoši izvēlētajam vecumposmam un uzdevumu kopas izstrāde bērnu vārdu krājuma paplašināšanai un aktivizēšanai; zinātniskās un metodiskās literatūras izvērtēšana, apkopojot informāciju par tipiskākajām kļūdām pirmsskolas vecuma bērnu runā un to novēršanas iespējām.
6. Zinātniskās literatūras par lasītprasmes attīstības iespējām pirmsskolas pedagoģiskajā procesā analīze un kritiska izvērtēšana; digitālo mācību un metodisko materiālu lasītprasmes attīstībai analīze, kritiska izvērtēšana un adaptēšana izmantošanai pirmsskolas pedagoģiskajā procesā; didaktisko spēļu burtu apguvei, zilbju un vārdu lasītprasmes veicināšanai izstrāde; lasītrosinošas mācību vides modeļa izstrāde; ieteikumu izstrāde vecākiem lasītprasmes attīstības veicināšanai ģimenē; “ideju krātuves” veidošana daudzveidīgu tekstu (publicistisko, lietišķo, populārzinātnisko) iekļaušanai un izmantošanai pirmsskolas pedagoģiskajā procesā.
7. Vingrinājumu kompleksa izstrāde/adaptēšana rakstīšanai nepieciešamo pamatprasmju apguvei (piemēram, pirkstu sīkās motorikas attīstībai, orientācijai plaknē, rakstīšanai nepieciešamo kustību apguvei, burtu elementu apguvei u.tml.); “runājošo sienu” izmantošanas piemēru izveide patstāvīgi izvēlētas tēmas ietvaros.
8. Formatīvās vērtēšanas piemēru izstrāde valodu mācību jomā apgūtā satura vērtēšanai pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. Vērtēšanai, pašvērtēšanai un atgriezeniskai saites iegūšanai izmantojamie digitālie rīki.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot studējošo darbu praktiskajās nodarbībās un patstāvīgā darba ietvaros, starppārbaudījumus visa kursa norises laikā, kā arī noslēguma pārbaudījumu. Noslēguma pārbaudījumu studējošie drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1. Studējošo darbs praktiskajās nodarbībās un patstāvīgo darbu izpilde – 20%.

2. STARPPĀRBAUDĪJUMI – 50%:

Klausīšanās un runāšanas prasmju attīstības veicināšana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā (4. un 5. tēma) – 20%.

Lasītprasmes attīstības veicināšana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā (6. tēma) – 15%.

Rakstītprasmes attīstības veicināšana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā un formatīva vērtēšana valodu mācību jomas saturā apguvē pirmsskolā (7. un 8. tēma) – 15%.

3. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (valodu mācību jomas saturā plānošana izvēlētajās tēmas kontekstā vienas nedēļas ietvaros pirmsskolas pedagoģiskajā procesā) – 30%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr.5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti						
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	
2.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+
3.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Bērna valodas attīstība. L1, P1, Pd10

LEKCIJA: Jēdzieni valoda, runa, valodas un runa attīstība, dzimtā valoda, otrā un trešā valoda, svešvaloda. Valodu mācīšanas un mācīšanās pieejas.

PRAKTISKAIS DARBS: Bērna valodas attīstības raksturojums. Bērnu valodas attīstības fāzes. Bērna valodas attīstību veicinošie faktori.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Zinātniskās un metodiskās literatūras avotu par bērna valodas attīstības īpatnībām analīze, pētījumos publicētās informācijās izvērtēšana, videolekciju skatīšanās, infografiku izstrāde.

2. Valodu mācību jomas saturs, tā pēctecība pirmsskolas izglītībā un sākumizglītībā. P2, Pd10

PRAKTISKAIS DARBS: Valodu mācību jomas saturs pirmsskolā un sākumizglītībā: satura vienību “Saziņa kontekstā”, “Teksts un tekstveide”, “Valodas struktūra” raksturojums. Pirmsskolā apgūto prasmju grupēšana pēc satura vienībām. Valoda kā mērķis un valoda kā līdzeklis. Valoddarbības veidi (runāšana, klausīšanās, lasīšana, rakstīšana) un to attīstības iespējas pirmsskolas pedagoģiskajā procesā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Darbs ar pirmsskolas izglītības programmu un Latviešu valodas mācību programmu 1. klasei, informācijas apkopošana un analīze atbilstoši izvirzītajiem kritērijiem.

3. Bērncentrētas mācību vides veidošana valodu mācību jomas satura apguvei: pieeju un metožu raksturojums. L1, P3, Pd12

LEKCIJA: Bērncentrētas mācību vides teorētiskie aspekti: lietpratībā balstītās pieejas raksturojums valodas mācīšanās kontekstā. Bērns kā pētnieks konstruktīvismā balstītajā pieejā.

PRAKTISKAIS DARBS: Valodas mācīšanās teorētiskie un praktiskie aspekti lingvistiski neviendabīgā mācību vidē.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Valodas apguvi sekmējoša konstruktīvismā balstīta bērncentrētas mācību vides modeļa veidošana.

4. Klausīšanās prasmes attīstības veicināšana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. L1, P3, Pd12

LEKCIJAS: Klausīšanās prasme un tās attīstība ikdienas situācijās un mērķtiecīgi organizētā rotaļdarbībā. Fonemātiskā dzirde – lasīt un rakstītprasmes attīstības pamats.

PRAKTISKAIS DARBS: Fonemātiskās dzirdes attīstības praktiskās iespējas dažādos dienas ritma posmos. Tematiski vienotas rotaļdarbības kopas izveidošana klausīšanās prasmes un fonemātiskās dzirdes attīstībai dažādos pirmsskolas dienas ritma posmos. Digitālās mācību tehnoloģijas un rīki klausīšanās prasmes veicināšanai rotaļdarbībā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Klausīšanās prasmes un fonemātiskās dzirdes attīstība pirmsskolas pedagoģiskajā procesā: metodisko materiālu izstāde, digitālo resursu apkopošana.

1.STARPPĀRBAUDĪJUMS (1.daļa): Klausīšanās prasmes un fonemātiskās dzirdes attīstībai izstrādāto rotaļdarbību kopas prezentēšana.

5. Runāšanas prasmes attīstības veicināšana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. L1, P3, Pd22

LEKCIJA: Mutvārdu runa: dialogs un monologs. Dialoga struktūra. Monologa struktūra. Dažāda stila un žanra teksti. Iesaistīšanās saziņas situācijās un teksta veidošana: saziņa dažādās formālās un neformālās pirmsskolas vecuma bērnam aktuālās situācijās. Komunikatīvās funkcijas. Digitālie stāsti bērnu runāšanas prasmes attīstībai. Digitālo prasmju veicināšana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā.

PRAKTISKAIS DARBS: Skaņu izrunas veicināšana: artikulācijas aparāta attīstība, lūpu, mēles, elpošanas, tempa, tembra un intonācijas, skaņu izrunas vingrinājumi, to jēgpilna integrēšana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. Vārdu krājums – tā īpatnības, aktivizēšana un paplašināšana: bērnu vārdu krājuma raksturojums, vārdu krājuma paplašināšanas un aktivizēšanas iespējas pirmsskolas pedagoģiskajā procesā, daļliteratūras teksta izmantošana vārdu krājuma paplašināšanai. Atbalsts gramatiski pareizas runas veicināšanai: kvalitatīvs pieaugušā runas paraugs, rotaļdarbība tipiskāko kļūdu novēršanai bērna runā. Mutvārdu runa – iesaistīšanās saziņas situācijās un teksta veidošana: saziņa dažādās formālās un neformālās pirmsskolas vecuma bērnam aktuālās situācijās, daudzveidīgu jautājumu uzdošana un neverbālo runas izteiksmes līdzekļu izmantošana saziņā; praktiskie paņēmieni ar bērna interesēm un personisko pieredzi saistīta stāstījuma veidošanai ikdienas situācijās.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Vingrinājumu kompleksa izstrāde artikulācijas aparāta attīstībai/tempa, tembra un intonācijas/skaņu izrunas veicināšanai; rotaļas izstrāde un/vai adaptēšana vārdu krājuma aktivizēšanai un paplašināšanai dažādās pirmsskolas vecumgrupās

patstāvīgi izvēlēta temata ietvaros; fragmenta no jaunākās bērnu literatūras adaptēšana atbilstoši izvēlētajam vecumposmam un uzdevumu kopas izstrāde bērnu vārdu krājuma paplašināšanai un aktivizēšanai; zinātniskās un metodiskās literatūras izvērtēšana, apkopojot informāciju par tipiskākajām kļūdām pirmsskolas vecuma bērnu runā un to novēršanas iespējām.

1.STARPPĀRBAUDĪJUMS (2.daļa): Runāšanas prasmes attīstībai izstrādāto/adaptēto materiālu prezentēšana.

6. Lasītprasmes attīstības veicināšana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. L2, P4, Pd24

LEKCIJA: Lasītprasmes attīstības teorētiskie aspekti: pieejas un metodes. Pasaulē un Latvijā veiktie pētījumi par lasītprasmes attīstību. Konstruktīvisma pieejā balstītās veseluma metodes teorētiskie aspekti. Izpratnes par lasītprasmes nozīmi ikdienas dzīvē un pozitīvas attieksmes pret lasīšanu veidošana pirmsskolā.

PRAKTISKAIS DARBS: Foniskā metode, tās posmi: burtu apguves posms, zilbju lasīšanas posms, pārejas posms uz lasīšanu veseliem vārdiem, lasītprasmes pilnveides posms. Lasītprasmes kvalitātes rādītāji: izpratne, ātrums, pareizums, izteiksmīgums. Foniskās metodes praktiskās izmantošanas iespējas lasītprasmes veicināšanai pirmsskolas pedagoģiskajā procesā: mācību līdzekļi un digitālie resursi, to izmantošana. Veseluma metode: uz bērnu interesēm, vajadzībām un pieredzi balstītas lasītrosinošas mācību vides veidošana, atbalsts ģimenei bērna lasītprasmes attīstības veicināšanai. Daudzveidīgi teksti bērnu intereses par lasīšanu veicināšanai lasītrosinošā mācību vidē.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Zinātniskās literatūras par lasītprasmes attīstības iespējām pirmsskolas pedagoģiskajā procesā analīze un kritiska izvērtēšana; digitālo mācību un metodisko materiālu lasītprasmes attīstībai analīze, kritiska izvērtēšana un adaptēšana izmantošanai pirmsskolas pedagoģiskajā procesā; didaktisko spēļu burtu apguvei, zilbju un vārdu lasītprasmes veicināšanai izstrāde; lasītrosinošas mācību vides modeļa izstrāde; ieteikumu izstrāde vecākiem lasītprasmes attīstības veicināšanai ģimenē; “ideju krātuves” veidošana daudzveidīgu tekstu (publicistisko, lietišķo, populārzinātnisko) iekļaušanai un izmantošanai pirmsskolas pedagoģiskajā procesā.

2.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Lasītprasmes attīstībai pirmsskolas pedagoģiskajā procesā izstrādāto/adaptēto metodisko materiālu prezentēšana.

7. Rakstītprasmes attīstība pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. L2, P4, Pd22

LEKCIJAS: Sagatavošanās rakstīšanai: pirkstu sīkās motorikas attīstības integrēšana rotaļdarbībā dažādos pirmsskolas vecumposmos. Rakstīšanas prasmju attīstība dažādos pirmsskolas vecumposmos.

PRAKTISKAIS DARBS: Rakstīšanas tehnikas apguve rotaļdarbībā: burtu elementi, trīs pozīcijas rakstīšanas laikā, rakstītie un drukātie burti, rakstīto burtu rakstīšana un savienošana, mācību vides veidošana: bērnu motivēšana izmantot rakstītprasmi saziņai, informācijas un sava sacerētā teksta pierakstīšanai. Digitālie mācību rīki rakstītprasmes veicināšanai.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Vingrinājumu kompleksa izstrāde/adaptēšana rakstīšanai nepieciešamo pamatprasmju apguvei (pēc izvēles – pirkstu sīkās motorikas attīstībai, orientācijai plaknē, rakstīšanai nepieciešamo kustību apguvei u.tml.); “runājošo sienu” izmantošanas piemēru izveide patstāvīgi izvēlētas tēmas ietvaros.

3.STARPPĀRBAUDĪJUMS (1.daļa): Rakstītprasmes attīstībai pirmsskolas pedagoģiskajā procesā izstrādāto/adaptēto metodisko materiālu prezentēšana.

8. Valodu mācību jomas satura apguves plānošana, tostarp lingvistiski neviendabīgā mācību vidē, un izvērtēšana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. Digitālo resursu izmantošana mācību satura plānošanā un vērtēšanā. P4, Pd16

PRAKTISKAIS DARBS: Valodu mācību jomas satura apguves plānošana pirmsskolas pedagoģiskajā procesā, tostarp lingvistiski neviendabīgā mācību vidē. Rotaļdarbības konspekta valodu mācību jomas satura apguvei pirmsskolas pedagoģiskajā procesā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Formatīvās vērtēšanas piemēru izstrāde valodu mācību jomā apgūtā satura vērtēšanai pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. Vērtēšanai un atgriezeniskai saites iegūšanai izmantojamie digitālie rīki.

3.STARPPĀRBAUDĪJUMS (2.daļa): Izstrādāto formatīvās vērtēšanas piemēru prezentēšana valodas jomā apgūtā satura vērtēšanai pirmsskolas pedagoģiskajā procesā.

NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Valodu mācību jomas satura plānošana izvēlētās tēmas kontekstā konkrētas vecumgrupas bērniem vienas nedēļas ietvaros pirmsskolas pedagoģiskajā procesā.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Anspoka, Z., Irbe, I., Liepiņa, D., & Miesniece, A. (2020). Mācības bilingvāli un latviešu valodā. Rokasgrāmata pirmsskolas pedagogiem. Rīga: LVA. Pieejams: https://maciunmacies.valoda.lv/wp-content/uploads/2020/08/LVA_A4_rokasgraamata_WEB_gatavs.pdf
2. Markus, D. (2018). Prognozējamā neprognozējamība. Bērnu valoda Latvijā. Rīga: Rasa ABC.
3. Markus, D., & Vulāne, A. (red.). (2015). Bērnu valoda Latvijā 21. gadsimtā. Rīga: RPIVA.
4. Markus, D., & Vulāne, A. (red.). (2016). Bērnu valoda Latvijā 21. gadsimtā, II. Rīga: Raka. Pieejams: www.lamba.lv/attachments/publications_final/1_Bernuvaloda_2_LAMBA_RAKA_2016.pdf
5. Markus, D., & Vulāne, A. (red.). (2017). Bērnu valoda Latvijā 21. gadsimtā, III. Rīga: Zinātne. Pieejams: http://www.lamba.lv/attachments/Bernu_valoda_2017.pdf
6. Zariņa, S. (2023). Rakstītprasmes attīstīšana. Metodiskie ieteikumi pirmsskolas un sākumskolas skolotājiem. Pieejams: <https://mape.gov.lv/api/files/9096D87D-8A45-44EC-ACA8-3EB3AEE30724/download>

Papildus informācijas avoti

1. Baltiņš, M., & Druviete, I. (2017). Ceļavējš cilvēku ciltij. Valoda sabiedrībā. Rīga: LVA.
2. Cambridge University (2020). Phonics and Literacy instruction for young learners in EFL. Pieejams: https://www.cambridge.org/gb/files/8915/8687/2095/CambridgePapers_In_ELTLiteracy_minipaper_ONLINE.pdf
3. Hadaņonoka, I., & Hadaņonoka, L. (2014). Kā raisās valodiņa. Rīga: N.I.M.S.
4. Mickeviča, S., Andrejeva, A., Zariņa, S., & Valters, I. (2020). Mācības bilingvāli un latviešu valodā. Rokasgrāmata sākumskolas pedagogiem. Pieejams: https://maciunmacies.valoda.lv/wp-content/uploads/2021/01/LVA_A4_rokasgraamata_WEB.pdf
5. Schull, K.P., Croix, L., Miller, S.E., Austin, K.S., & Kidd, J.K. (2023). Early Childhood Literacy Engaging and Empowering Emergent Readers and Writers – Birth to Age 5. Pieejams: <https://viva.pressbooks.pub/earlychildhoodliteracy/>
6. Van der Wilts, F., Boermab, I., Van Oersa, B., & Van der Veena, C. (2019). The Effect of Three Interactive Reading Approaches on Language Ability: an Exploratory Study in

<p>Early Childhood Education. European Early Childhood Education Research Journal, 27(4), 566-580.</p> <p>7. VISC (2018). Pirmsskolas mācību programma. Pieejams: https://mape.skola2030.lv/resources/10</p> <p>8. VISC (2020). Valodu mācību joma. Mācību un metodiskais līdzeklis pirmsskolas mācību programmas īstenošanai. Pieejams: https://mape.skola2030.lv/materials/142</p> <p>9. Zariņa, S. (2012). Konstruktīva mācību vide lasītprasmes attīstībai. Promocijas darba kopsavilkums. Daugavpils: Saule.</p>
<p><i>Periodika un citi informācijas avoti</i></p>
<p>1. Markus, D. (2013). Latviešu bērnu valodas pētījumu vēsture. Žmogus ir žodis, 15(1), 144-148. Pieejams: http://www.zmogusirzodis.leu.lt/index.php/zmogusirzodis/article/view/21/22</p> <p>2. Mācību materiāli 5-6 gadus veciem diasporas bērniem. Pieejams: https://maciunmacies.valoda.lv/lidz-6</p> <p>3. VISC (2011). Attīstošo spēļu izmantošana pirmsskolas izglītībā. Pieejams: http://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumneti/metmat/att_speles_izmant.pdf</p> <p>4. VISC (2012). Bērns sešu gadu vecumā: no rotaļām līdz mācībām. Pieejams: visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/berns_6gad_vecuma_informat.pdf</p> <p>5. www.mapeskola2030.lv</p> <p>6. www.skola2030.lv</p> <p>7. www.valoda.lv</p> <p>8. Žurnāls "Pirmsskolā".</p>
<p><i>Piezīmes</i></p>
<p>Profesionālā bakalaura studiju programmas „Sākumizglītības skolotājs” B daļas studiju kurss.</p> <p>Kurss tiek docēts latviešu valodā</p>

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Veselības un fiziskās aktivitātes mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas
Studiju kursa kods (DUIS)	IzglP014
Zinātnes nozare	Pirmsskolas pedagogija
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	16
Lekciju stundu skaits	4
Semināru stundu skaits	4
Praktisko darbu stundu skaits	8
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	64
Kursa autors(-i)	
Mg.paed., lektore Larisa Silova (<i>Daugavpils Universitāte</i>) Dr.paed., docente Helēna Vecenāne (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Mg.paed., lektore Larisa Silova Mg.sp.paed., lektore Irina Kazakeviča	
Priekšzināšanas	
Psiholoģija skolotājiem	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa ietvaros tiek apgūtas zināšanas, prasmes un attieksmes, kas ir nepieciešamas studējošo pedagoģiskās kompetences veidošanai veselības un fiziskās aktivitātes mācību jomā. Integrētā veselības un fiziskās aktivitātes mācīšana/-ās pirmsskolā realizē gan izglītojošus, gan audzinošus, gan veselību veicinošus uzdevumus, līdz ar to integrētā veselības un fiziskās aktivitātes mācību satura sasniedzamie rezultāti pirmsskolas posmā ir saistīti ar bērnu veselību, fizisko aktivitāti, drošību un caurviju prasmēm (kritiskā domāšana un problēmrisināšana, sadarbība, pašvadīta mācīšanās u.c.).</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Nodrošināt studējošajiem iespēju attīstīt kompetenci kvalitatīvai veselības un fiziskās aktivitātes jomas īstenošanai pirmsskolas izglītības posmā; izglītēt atbilstoši veselības un fiziskās aktivitātes pirmsskolas mācību programmas satura prasībām.</p> <p>STUDIJU KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Apgūt veselības un fiziskas aktivitātes jomas mācību saturu un didaktiskos principus. 2. Atbalstīt mācību procesa plānošanas un īstenošanas pedagoģiski digitālās kompetences veidošanos veselības un fiziskās aktivitātes mācību jomā. 3. Nodrošināt iespēju apgūt izglītojamo mācīšanās snieguma un izaugsmes formatīvo vērtēšanu. 4. Attīstīt kritiskās domāšanas, pašanalīzes un profesionālās kompetences pilnveidošanas prasmes. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	

STUDIJU KURSA STRUKTŪRA: lekcijas (L) – 4 st., semināri (S) – 4 st., praktiskie darbi (P) – 8 st., studējošo patstāvīgais darbs (Pd) – 64 st.

1. Veselības un veselības kompetences jēdziens Pasaules veselības organizācijas (PVO) definējumā, veselības veicināšanas un veselības izglītības teorijā. L1, S1, Pd8
2. Veselības un fiziskās aktivitātes izglītības reglamentējošo saistošo likumu un dokumentu raksturojums un lietošana pedagoģiskajā procesā. Sporta pedagoģijas jēdziena būtība. L1, S1, Pd8
3. Fiziskās aktivitātes mācību jomas metodika pārvietošanās. S1, P2, Pd12
4. Fiziskās aktivitātes mācību jomas metodika šķēršļu pārvarēšanā. L1, P2, Pd12
5. Fiziskās aktivitātes mācību jomas metodika priekšmetu pārvietošanā. S1, P2, Pd12
6. Veselības un fiziskās aktivitātes rotaļnodarbību organizācija. L1, P2, Pd12

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Zina, formulē un prot izskaidrot veselības un fiziskās izglītības pamatnostādnes mācību satura integrētā plānošanā.
2. Pārzina mūsdienu veselības un fizisko aktivitāšu rotaļnodarbības vadīšanas metodoloģiju, pedagoģiskās pieejas to organizēšanā, drošas un bērncentrētas mācību vides radīšanā.
3. Lieto daudzveidīgus digitālos rīkus un lietotnes veselības un fiziskās aktivitātes jomas mācību satura plānošanai un īstenošanai, bērnu digitālās kompetences veicināšanai.

PRASMES:

4. Prot patstāvīgi un sadarbībā ar kolēģiem plānot un vadīt izglītības posmam piemērotu mācību procesu, izvēloties mācību metodes atbilstoši sasniedzamajiem rezultātiem, izglītojamo sagatavotībai un drošības noteikumiem.
5. Prot pielāgot fizisko slodzi un aktivitāšu veidu bērniem ar dažādu funkcionālo stāvokli un motorās attīstības pakāpi, izprot veselību veicinošos aspektus.
6. Prot atbilstoši noteiktajam mērķim plānot, organizēt un īstenot veselības un fiziskas aktivitātes jomai atbilstošu starppriekšmetu saikni, nodrošinot jēgpilnu mācīšanās procesu.
7. Prot daudzpusīgi izmantot un radoši pielāgot sporta inventāru fizisko aktivitāšu organizēšanā, ievērojot drošības noteikumus, un radīt bērniem motivējošu mācību vidi ar mūsdienīgiem veselību veicinošiem fiziskās aktivitātes līdzekļiem, veicinot caurviju prasmju attīstību.

KOMPETENCE:

8. Spēj analizēt un izvērtēt bērnu sniegumu izmaiņu dinamiku un sniegt atgriezenisko saiti.
9. Spēj atbilstoši bērnu sniegunam pielāgot mācību saturu izvirzīto mērķu sasniegšanai.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgais darbs ir saistīts ar lekcijā analizēto tematu un ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu: studējošie patstāvīgi atlasa, analizē un prezentē literatūras avotus, zinātniskus rakstus un periodikā publicētās atziņas par skolotāja profesionālās darbības aspektiem.

Patstāvīgie praktiskie uzdevumi:

1. Veselības jomas literatūras studijas, izskatot ieteikumus par rekomendējamo fizisko aktivitāšu apjomu bērniem pirmsskolas vecumā. Literatūras par pirmsskolas vecuma bērnu attīstības īpatnībām fiziskajā, emocionālajā, sociālajā, izziņas jomās studijas. PowerPoint prezentācijas sagatavošana par regulāro fizisko aktivitāšu nozīmi pirmsskolas vecuma bērnu attīstību dažādās jomās.

2. Drošības, veselības un fiziskās aktivitātes izglītības LR reglamentējošo saistošo likumu un dokumentu studijas, pirmsskolas mācību programmā paredzēto sasniegamo rezultātu veselības un fiziskās aktivitātes jomā analīze. Nepieciešamās sporta terminoloģijas studijas vingrojumu un vingrinājumu aprakstam. Infogrāfikas "Fiziskās aktivitātes ikdienā" veidošana.
3. Vingrināšanās dažādu pamatkustību izpildē. Vingrinājumu apraksta sagatavošana atbilstoši sezonai telpās un ārā, izmantojot apkārtnē esošas vides iespējas (dažādas virsmas) un palīgmateriālus kustību dažādošanai un to demonstrēšana praktiskajā nodarbībā.
4. Vingrināšanās dažādu kustību izpildē. Vingrinājumu apraksta sagatavošana atbilstoši terminoloģijai, kurā tiek ietvertas šādas pamatkustības: lēkšana, velšanās, līšana, kāpšana, rāpšanās u.tml. individuāli un sadarbībā ar partneri un to demonstrēšana praktiskajā darbībā. Vismaz vienas šķēršļu joslas bērnu pārvietošanai drošā vidē sastādīšana un novadīšana. Kustību rotaļu (vismaz 4) atlase, izveidošana un aprakstīšana.
5. Vingrināšanās dažādu pamatkustību izpildē. Vingrinājumu apraksta sagatavošana atbilstoši terminoloģijai, kurā tiek ietverta priekšmetu pārvietošana: ripināšana, mešana, tveršana u.tml. individuāli, pāros un mazās grupās ar daudzveidīgu inventāru un to demonstrēšana praktiskajā nodarbībā.
6. Fiziskās aktivitātes rotaļnodarbības konspekta sagatavošana vadoties pēc izvēlētās rotaļnodarbības tematikas un atbilstoši izvēlētajai vecuma grupai un tās novadīšana praktiskajā nodarbībā.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot starppārbaudījumus visa kursa norises laikā. Noslēguma pārbaudījumu studējošie drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

1. STARPPĀRBAUDĪJUMI: patstāvīgo darbu prezentēšana – 40%.

4 kustību rotaļu atlase, izveidošana un aprakstīšana – 20%.

Rotaļnodarbības konspekta sagatavošana pēc izvēlētās rotaļnodarbības tematikas un atbilstoši izvēlētajai vecuma grupai un tās novadīšana – 20%.

2. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (sagatavotā portfolio aizstāvēšana, t.i. studiju kursa ietvaros sagatavotie teorētiskie materiāli, kas nepieciešami skolotāja darbam) – 60%.

Eksāmena vērtējumu sastāda: teorētiskās zināšanas sporta pedagogijā, veselības kompetences, rotaļnodarbību plānošana (modelēšana) atbilstoši sasniegtajiem rezultātiem mācību jomā un izvirzītajai mācību situācijai.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr.5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+	+	+						
2.starppārbaudījums				+	+	+	+	+	
Eksāmens	+	+	+			+		+	+

Kursa saturs

1. Veselības un veselības kompetences jēdziens Pasaules veselības organizācijas (PVO) definējumā, veselības veicināšanas un veselības izglītības teorijā. L1, S1, Pd8

LEKCIJA: Veselības un veselības kompetences jēdziens Pasaules veselības organizācijas (PVO) definējumā, veselības veicināšanas un veselības izglītības teorijā. Fiziskās aktivitātes, veselības un fiziskās izglītības pamatnostādnes Eiropā un Latvijā un citviet.

SEMINARS: Kustību apguve un biomotoro spēju attīstība pirmsskolas vecuma bērniem.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Veselības jomas literatūras studijas, izskatot ieteikumus par rekomendējamo fizisko aktivitāšu apjomu bērniem pirmsskolas vecumā. Literatūras par pirmsskolas vecuma bērnu attīstības īpatnībām fiziskajā, emocionālajā, sociālajā, izziņas jomās studijas. PowerPoint prezentācijas sagatavošana par regulāro fizisko aktivitāšu nozīmi pirmsskolas vecuma bērnu attīstību dažādās jomās.

2. Veselības un fiziskās aktivitātes izglītības reglamentējošo saistošo likumu un dokumentu raksturojums un lietošana pedagoģiskajā procesā. Sporta pedagoģijas jēdziena būtība. L1, S1, Pd8

LEKCIJA: Veselības un fiziskās aktivitātes izglītības reglamentējošo saistošo likumu un dokumentu raksturojums un lietošana pedagoģiskajā procesā. Sporta pedagoģijas jēdziena būtība.

SEMINARS: Sporta pedagoģijā lietotie terminoloģiskie skaidrojumi un metodes, starppriekšmetu saikne un tās pielietojums mērķtiecīgā izglītošanās procesa izveidē. Veselības un fiziskās aktivitātes mācību jomas saturs.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Drošības, veselības un fiziskās aktivitātes izglītības LR reglamentējošo saistošo likumu un dokumentu studijas, pirmsskolas mācību programmā paredzēto sasniedzamo rezultātu veselības un fiziskās aktivitātes mācību jomā analīze. Nepieciešamās sporta terminoloģijas studijas vingrojumu un vingrinājumu aprakstam. Infogrāfikas "Fiziskās aktivitātes ikdienā" veidošana.

3. Fiziskās aktivitātes mācību jomas metodika pārvietošanās. S1, P2, Pd12

SEMINĀRS: Fiziskās aktivitātes mācību jomas metodika pārvietošanās (skriešana, soļošana, rāpošana), tās drošības noteikumi un starppriekšmetu saiknes nodrošināšana. Digitālie rīki audio atskaņošanai kustību izpildes laikā. Bērnu digitālo prasmju veicināšana konstruktīvās mācīšanas vidē.

PRAKTISKAIS DARBS: Fiziskās aktivitātes pārvietošanai ar daudzveidīgu inventāru telpā. Fiziskās aktivitātes pārvietošanai ar daudzveidīgu inventāru ārā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Vingrināšanās dažādu pamatkustību izpildē. Vingrinājumu apraksta sagatavošana atbilstoši sezonai telpās un ārā, izmantojot apkārtnē esošas vides iespējas (dažādas virsmas) un palīgmateriālus kustību dažādošanai un to demonstrēšana praktiskajā nodarbībā.

4. Fiziskās aktivitātes mācību jomas metodika šķēršļu pārvarēšanā. L1, P2, Pd12

LEKCIJA: Fiziskās aktivitātes mācību jomas metodika šķēršļu pārvarēšanā.

SEMINĀRS: Fiziskās aktivitātes mācību jomas metodika – šķēršļu pārvarēšana (lēkšana, līšana, kāpšana, rāpšanās, velšanās), tās drošības noteikumi un starppriekšmetu saiknes nodrošināšana. Smart Notebook interaktīvās tāfeles izmantošana šķēršļu joslu, kustību rotaļu izveidē un modelēšanā.

PRAKTISKAIS DARBS: Fiziskās aktivitātes šķēršļu pārvarēšanai. Kustību rotaļas.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Vingrināšanās dažādu kustību izpildē. Vingrinājumu apraksta sagatavošana atbilstoši terminoloģijai, kurā tiek ietvertas šādas pamatkustības: lēkšana, velšanās, līšana, kāpšana, rāpšanās u.tml. individuāli un sadarbībā ar partneri un to demonstrēšana praktiskajā darbībā. Vismaz vienas šķēršļu joslas bērnu pārvietošanai drošā vidē sastādīšana un novadīšana.

1.STARPPĀRBAUDĪJUMS: 4 kustību rotaļu atlase, izveidošana un aprakstīšana.

5. Fiziskās aktivitātes mācību jomas metodika priekšmetu pārvietošanā. S1, P2, Pd12

SEMINĀRS: Fiziskās aktivitātes mācību jomas metodika priekšmetu pārvietošanā (mešana, ripināšana, tveršana un sitieni pa priekšmetu), drošības noteikumi un starppriekšmetu saiknes nodrošināšana. Digitālo lietotņu izmantošana fizisko aktivitāšu plānošanā un organizēšanā.

PRAKTISKAIS DARBS: Fiziskās aktivitātes priekšmetu pārvietošanai.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Vingrināšanās dažādu pamatkustību izpildē. Vingrinājumu apraksta sagatavošana atbilstoši terminoloģijai, kurā tiek ietverta priekšmetu pārvietošana: ripināšana, mešana, tveršana u.tml. individuāli, pāros un mazās grupās ar daudzveidīgu inventāru un to demonstrēšana praktiskajā nodarbībā.

6. Veselības un fiziskās aktivitātes rotaļnodarbību organizācija. L1, P2, Pd12

LEKCIJA: Veselības un fiziskās aktivitātes rotaļnodarbību organizācija (plānošana, satura izvēle, organizēšana un vadīšana). Digitālo tehnoloģiju mērķtiecīga integrācija rotaļnodarbību organizācijā.

PRAKTISKAIS DARBS: Fiziskās aktivitātes rotaļnodarbību konspekta sagatavošana pēc izvēlētās tematikas dažādām vecuma grupām.

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Fiziskās aktivitātes rotaļnodarbības konspekta sagatavošana vadoties pēc izvēlētās rotaļnodarbības tematikas un atbilstoši izvēlētajai vecuma grupai un tās novadīšana praktiskajā nodarbībā.

2.STARPPĀRBAUDĪJUMS: Rotaļnodarbības konspekta sagatavošana pēc izvēlētās rotaļnodarbības tematikas un atbilstoši izvēlētajai vecuma grupai un tās novadīšana.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Bula-Biteniece, I., Jansone, R., & Piech, K. (2013). Bērns un sports pirmsskolā. Rīga: RaKa.
2. Švinks, U. (2007). Vingrošana. Mācību līdzeklis LSPA studentiem un docētājiem. Otrais papildinātais izdevums. Rīga: LSPA. Pieejams: https://www.lspa.lv/files/study/lection_materials/U.Svinks/Monografija_vingrosana.pdf
3. Ļesņičija, R. (2013). Sporta nodarbības pirmsskolā. Rīga: RaKa.
4. VISC (2019). Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma. Mācību un metodiskais līdzeklis pirmsskolas mācību programmas īstenošanai. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources96>

Papildus informācijas avoti

1. Jansone, R., Fernāte, A., & Bula-Biteniece, I. (2016). Sporta pedagogija vakar, šodien, rīt. Rīga: RaKA.
2. Karlovska, R. & Mārtiņšone, U. (2011). Vingrojumi iztēles un fizisko spēju attīstībai. Kustību aktivitātes. Rīga: Zvaigzne ABC.
3. Karlovska, R. (2010). Kustību aktivitātes. Rāpošanas vingrojumi. Rīga: Zvaigzne ABC.
4. Kuzņecova, A., & Karlovska, R. (2006). Lēcieni pirmsskolas vecuma bērniem. Rīga: Izglītības solī.

5. Karlovska, R. (2017). Līdzsvara attīstība pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma bērniem pamatkustībās. Rīga: Zvaigzne ABC. 6. Lapšāne, R. (2011). Sporta svētki pirmsskolā. Rīga: RaKa. 7. Mācīšanās lietpratībai (2018). Kolektīvā monogrāfija. Zin. red. D. Namsone. Pieejams: https://www.siic.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/siic/ 8. WHO (2022). Physical activity. Pieejams: https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/physical-activity/ 9. VISC (2020). VISC izstrādātie metodiskie materiāli. Pieejams: https://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/metmat_visc.shtml
<i>Periodika un citi informācijas avoti</i>
1. Jansone, R., Bula-Biteniece, I., Kalniņa, L., & Tripāne, T. (2011). Vingro kopā ar mani! Stājas vingrinājumi pirmsskolā un sākumskolā. Rīga: VISC. Pieejams: http://ej.uz/rac5 2. Napo filmas un materiāli par veselību un drošību Napo vietnē. Pieejams: www.napofilm.net/lv
<i>Piezīmes</i>
Profesionālā bakalaura studiju programmas „Sākumizglītības skolotājs” B daļas studiju kurss. Kurss tiek docēts latviešu valodā

PRAKSE: Prakses obligātie kursi

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES STUDIJU KURSA APRAKSTS

Studiju kursa nosaukums	Prakse I
Studiju kursa kods (DUIS)	PedaP523
Zinātnes nozare	Pedagoģija
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	4
Lekciju stundu skaits	-
Semināru stundu skaits	4
Praktisko darbu stundu skaits	-
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	76
Kursa autors(-i)	
Dr. hist., docente Ārija Kolosova (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. paed., docente Jeļena Badjanova, Dr. psych., docente Svetlana Guseva, Dr. psych., docents Valērijs Makarevičs, Dr. psych., asociētais profesors Valērijs Dombrovskis	
Priekšzināšanas	
Nav nepieciešamas	
Studiju kursa anotācija	
<p>Students veic praksi vienā no sākumskolas klasēm; sākotnēji iepazīst skolas vidi un mācību procesu, vērojot mācību stundas atbilstošajos mācību priekšmetos/jomās, satura integrāciju, asistējot un palīdzot skolotājam stundās un ārpusstundu pasākumos. Pēc pedagoģiskā procesa vērošanas un analīzes students kādā no jomām pēc izvēles novada stundu un izvērtē mācību procesu atbilstoši kompetenču pieejai; izvērtē savas darbības rezultātus. Veido pedagoģiskās prakses pieredzes mapi. Prakses rezultātā students izvērtē savus vērojumus, izjūtas un pārdomas un interpretē tās saistībā ar apgūto teoriju, lai veidotu skolotāja profesionālo kompetenci.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Prakses mērķis ir dot iespēju studentiem veidot skolotāja kvalifikācijas profesionālo kompetenci pamatizglītības pirmajā posmā, vērojot skolotāju mācību stundas un veikt pedagoģiskā procesa analīzi atbilstoši kompetenču pieejai.</p> <p>PAKSES UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izprast mācību priekšmetu/jomu apguves pedagoģiskos mērķus, norisi, plānošanu un vadīšanu sākumizglītības posma skolēniem; 2. Vērot skolotāju mācību stundas un veikt pedagoģiskā procesa un faktu analīzi; 3. Asistēt un palīdzēt skolotājam organizēt un vadīt mācību stundas un mācību procesu. 4. Pēc izvēles kādā no jomām novadīt stundu un izvērtēt mācību procesu atbilstoši kompetenču pieejai; 5. Analizēt savu darbību un veikt pašnovērtējumu.	
Studiju kursa kalendārais plāns	

1. Prakses ievadseminārs. Praktises saturs un organizācija. Praktises uzdevumi. (S2).
2. Patstāvīgā darba tēma: Mācību procesa vērošana un analīze vienā sākumskolas klasē. (Pd36).
3. Patstāvīgā darba tēma: Mācību procesa vērošana, plānošana, organizēšana, vadīšana un izvērtēšana atbilstoši kompetenču pieejai vienā sākumskolas klasē. (Pd40)
4. Noslēguma seminārs. Praktises izvērtējums. Praktises rezultātu prezentācija. (S2)

L – lekcija

S – seminārs

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS

1. Mācību procesa plānošana, organizēšana, vadīšana un izvērtēšana atbilstoši kompetenču pieejai.

PRASMES

2. Analizē, sintezē un izvērtē savus novērojumus par pedagoģisko procesu un faktiem.
3. Veic vēroto mācību stundu analīzi.
4. Asistēt un palīdzēt skolotājam organizēt un vadīt mācību stundas un mācību procesu.
5. Izvērtē mācību darba efektivitāti.
6. Izvērtē savus vērojumus, izjūtas un pārdomas un interpretē tās saistībā ar apgūto teoriju.
7. Prezentē praktises laikā gūtās atziņas.

KOMPETENCE

8. Savas darbības rezultātu pašanalīze un pilnveides plāna izstrāde.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

1. Patstāvīgā darba tēma: Mācību procesa vērošana un analīze vienā sākumskolas klasē. Uzdevumi:

Students veic praksi sākumskolā vienā klasē, vērojot, analizējot, vai asistējot skolotājam visās stundās un ārpusstundu pasākumos, lai iepazītu mācību procesu, mācību stundas atbilstošajos mācību priekšmetos/jomās, mācību satura integrāciju. Izvērtē savus vērojumus, izjūtas un pārdomas un interpretē tās saistībā ar apgūto teoriju.

Uzdevumu izpildot studējošais parāda, ka ir sasniedzis visus astoņus studiju kursā paredzētus rezultātus zināšanu, prasmju un kompetenču līmenī.

Sagaidāmais rezultāts: 1.,2.,3.,4.,5.,6.,7.,8.

2. Patstāvīgā darba tēma: Mācību procesa vērošana, plānošana, organizēšana, vadīšana un izvērtēšana atbilstoši kompetenču pieejai vienā sākumskolas klasē.

Uzdevumi:

Veic skolotāja - praktises vadītāja uzdotus palīgskolotāja, asistenta vai citus uzdevumus. Pēc izvēles kādā no jomām novadīt stundu un izvērtēt mācību procesu atbilstoši kompetenču pieejai; izvērtē savu darbību. Izvērtē mācību darba efektivitāti. Izvērtē savus vērojumus, izjūtas un pārdomas. Veido pedagoģiskās praktises pieredzes mapī.

Sagaidāmais rezultāts: 1.,2.,3.,4.,5.,6.,7.,8.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

1. Mentora vērtējums - 40%.
2. Prakses materiālu vērtējums - 40%.
3. Noslēguma seminārs: prakses prezentācija - 20%.
4. Vērtējums kopumā ir summatīvs: eksāmens.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Noslēguma seminārs	+	+	+	+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Tēma: Prakses ievadseminārs. Prakses saturs un organizācija. Prakses uzdevumi. (S2).

2. Tēma: 1.Patstāvīgā darba tēma: Mācību procesa vērošana un analīze vienā sākumskolas klasē. (Pd36).

Uzdevumi:

Students veic praksi sākumskolā vienā klasē, vērojot, analizējot, vai asistējot skolotājam visās stundās un ārpusstundu pasākumos, lai iepazītu mācību procesu, mācību stundas atbilstošajos mācību priekšmetos/jomās, mācību satura integrāciju. Izvērtē savus vērojumus, izjūtas un pārdomas un interpretē tās saistībā ar apgūto teoriju.

3. Tēma: 2.Patstāvīgā darba tēma: Mācību procesa vērošana, plānošana, organizēšana, vadīšana un izvērtēšana atbilstoši kompetenču pieejai vienā sākumskolas klasē. (Pd40)

Uzdevumi:

Veic skolotāja - prakses vadītāja uzdotus palīgskolotāja, asistenta vai citus uzdevumus. Pēc izvēles kādā no jomām novadīt stundu un izvērtēt mācību procesu atbilstoši kompetenču pieejai; izvērtē savu darbību. Izvērtē mācību darba efektivitāti. Izvērtē savus vērojumus, izjūtas un pārdomas. Veido pedagoģiskās prakses pieredzes mapī.

4. Tēma: Noslēguma seminārs. Prakses izvērtējums. Prakses rezultātu prezentācija. (S2)

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Attiecīgās klases mācību grāmatas atbilstošajā mācību priekšmetā /jomā un attiecīgā papildliteratūra.
2. Dann, R. (2002). *Promoting Assessment as Learning: Improving the Learning Process*. London & New York: Routledge Falmer (Google Books).
3. Geidžs, N.L., & Berliners, D. C. (1999). *Pedagoģiskā psiholoģija*. Rīga: Zvaigzne ABC.
4. Martinsone, B., Niedre, R., & Vilciņa, S. (2018). *Sociāli emocionālā mācīšanās*. VISC.

<i>Papildus informācijas avoti</i>
1. Agliati, A., Aguillar Barriga, P., Martinsone, B. & Valverde Jimenez, B. (2018). <i>Rokasgrāmata. Metodiskie paņēmieni skolēnu sociāli emocionālo prasmju novērtēšanai skolā.</i> [Toolkit for Assessing Social and Emotional Skills at School]. ESF. ISBN 978–9955–9776–7–4
2. Martinsone, B., & Niedre, R. (2013). <i>Sociāli emocionālā audzināšana. Rokasgrāmata.</i> Latvijas Universitāte. ISBN 978-9984-45-744-4
3. “Skola 2030” mācību materiāli http://www.skola2030.lv/lv
<i>Periodika un citi informācijas avoti</i>
1. www.casel.org – The Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning
2. www.learningtobe.net – Development of Practices and Methodologies for Assessing Social Emotional and Health Skills within Education Systems
<i>Piezīmes</i>
Profesionālā bakalaura studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” B. daļas studiju kurss.
Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Prakse II
Studiju kursa kods (DUIS)	PedaP524
Zinātnes nozare	Pedagoģija
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	6
ECTS kredītpunkti	9
Kopējais kontaktstundu skaits	6
<i>Lekciju stundu skaits</i>	-
<i>Semināru stundu skaits</i>	6
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	-
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	234
Kursa autors(-i)	
Dr.hist., docente Ārija Kolosova (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. paed., docente Jeļena Badjanova, Dr. psych., asociētais profesors Valērijs Dombrovskis, Dr. psych., docente Svetlana Guseva, Dr. psych., docents Valērijs Makarevičs, Dr. paed., profesore Jeļena Davidova	
Priekšzināšanas	
Nav nepieciešamas	
Studiju kursa anotācija	
<p>Prakses laikā studenti veido izpratni par mācību priekšmetu/ jomu mācību procesa plānošanu, organizēšanu un izvērtēšanu. Izveido mācību stundu plānus un izvēlas vai izstrādā atbilstošus metodiski didaktiskos materiālus mācību stundām atbilstošo jomu mācību priekšmetos sākumizglītības 1.-3.klašu posmā.</p> <p>Prakses laikā studenti sadarbībā ar skolotāju – prakses vadītāju hospitē un vada mācību stundas vienā no klasēm studiju programmas metodiku kursos apgūtajos mācību priekšmetos/ jomās. Izvērtē savus vērojumus, izjūtas un pārdomas un interpretē tās saistībā ar apgūto teoriju. Izvērtē mācību darba efektivitāti un pilnveido mācību procesu. Prakses laikā tiek veikta prakses dokumentācija, kas tiek iesniegta vienotā prakses mapē. Pēc prakses studenti prezentē prakses materiālus.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Kursa mērķis ir veidot skolotāja profesionālo kompetenci - aprobēt praksē teorētiskās zināšanas mācību jomās atbilstoši kompetenču pieejai, pilnveidot pedagoģiskā procesa plānošanas un organizēšanas prasmes sākumskolas 1.-3. klasēs.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izprast mācību procesu sākumizglītības 1. -3.klasēs. 2. Izprast mācību priekšmetu/ jomu apguves pedagoģiskos mērķus, plānošanu, vadīšanu sākumizglītības 1. -3.klašu skolēniem. 3. Plānot, organizēt, vadīt un izvērtēt mācību procesu mācību stundās. 4. Vērtēt skolēnu mācību sasniegumus un to dinamiku. 5. Analizēt savu darbību un veikt pašnovērtējumu. 	

<i>Studiju kursa kalendārais plāns</i>
1. Ievadseminārs. Prakses saturs un organizācija. Prakses uzdevumi. (S2) 2. Starpseminārs. Refleksija par mācību procesu. Diskusija par mācību darbības realizāciju prakses vietā. (S2) 3. Noslēguma seminārs. Prakses izvērtējums. (S2)
<i>Studiju rezultāti</i>
ZINĀŠANAS 1. Izpratne par mācību priekšmetu/ jomu mācību procesa plānošanu, organizēšanu un izvērtēšanu. PRASMES 2. Izveido mācību stundu plānus un izvēlas vai izstrādā atbilstošus metodiski didaktiskos materiālus mācību stundām atbilstošo jomu mācību priekšmetos sācumizglītības 1. - 3.klašu posmā. 3. Novērtē skolēnu mācību sasniegumus un dinamiku jomu mācību priekšmetos. Veicina skolēnu izziņas un sociālo prasmju attīstību. 4. Veicina skolēnu izziņas un sociālo prasmju attīstību. 5. Izvērtē mācību darba efektivitāti un pilnveido mācību procesu. 6. Vēro un dokumentē vērojumus prakses dienasgrāmatā. 7. Izvērtē savus vērojumus, izjūtas un pārdomas un interpretē tās saistībā ar apgūto teoriju. 8. Prezentē prakses laikā gūtās atziņas. KOMPETENCE 9. Spēj veikt savas darbības rezultātu pašanalīzi un pilnveides plāna izstrādi.
<i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i>
1.Tēma: Mācību stundu vērošana un analīze sākumskolā (1. -3.kl). (Pd 48) Pirmajā prakses nedēļā students vēro un analizē mācību stundas sākumskolā (1. -3.kl) vienā no klasēm studiju programmas metodiku kursos apgūtajos mācību priekšmetos/jomās. Uzdevumus izpildot studējošais parāda, ka ir sasniedzis šādus studiju kursā paredzētus rezultātus: vienu (1) zināšanu līmeni, 5.-8.- prasmju līmeni un vienu (9) kompetenču līmeni. <i>Sagaidāmais rezultāts:</i> 1.,5.,6.,7.,8.,9. 2.Tēma: Mācību stundu vadīšana sākumskolā (1. -3.kl). (Pd 186) 2. -6. prakses nedēļā students pēc iespējas vada visas stundas, izmantojot stundu plānus, kurus akceptējis skolotājs – prakses vadītājs. Visas prakses laikā students sadarbībā ar skolotāju – prakses vadītāju gatavo metodiski didaktiskos materiālus, labo skolēnu burtnīcas, raksta prakses dienasgrāmatu, kurā atzīmē katrā dienā paveikto, konsultē skolēnus ārpusstundu laikā, piedalās skolotāju sanāksmēs, veic klases audzinātāja pienākumus, palīdz prakses vadītājam organizēt darbu ar vecākiem. Uzdevumus izpildot studējošais parāda, ka ir sasniedzis šādus studiju kursā paredzētus rezultātus: vienu (1) zināšanu līmeni, 2.-8.- prasmju līmeni un vienu (9) kompetenču līmeni. <i>Sagaidāmais rezultāts:</i> 1.,2.,3.,4.,5.,6.,7.,8.,9.
<i>Prasības kredītpunktu iegūšanai</i>
1. Starppārbaudījuma veids: seminārs - 10%. 2. Mentora vērtējums - 40%. 3. Prakses materiālu vērtējums - 30%. 4. Noslēguma seminārs: prakses prezentācija - 20%. Pēc prakses students iesniedz prakses mapi, kurā ietilpst prakses dienasgrāmata, hospitētās un vadītās stundas, prakses pašvērtējums, prakses vadītāja (skolotāja) vērtējums, studenta prakses vietas izvērtējums.

Gala vērtējums ir summatīvs: eksāmens.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Starppārbaudījuma veids: seminārs	+				+	+	+	+	+
Noslēguma seminārs	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Ievadseminārs. Prakses saturs un organizācija. Prakses uzdevumi. (S2)

2. Starpseminārs. Refleksija par mācību procesu. Diskusija par mācību darbības realizāciju prakses vietā. (S2)

4. Noslēguma seminārs. Prakses izvērtējums. (S2)

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Attiecīgās klases mācību grāmatas un attiecīgā papildliteratūra.
2. Dann, R. (2002). *Promoting Assessment as Learning: Improving the Learning Process*. London & New York: Routledge Falmer. (Google Books)
3. Geidžs, N. L., & Berliners, D. C. (1998). *Pedagoģiskā psiholoģija*. Rīga: Zvaigzne ABC.
4. IZM normatīvie dokumenti un MK noteikumi par attiecīgā mācību priekšmeta (jomas) saturu un mācīšanu pamatskolā un vidusskolā.

Papildus informācijas avoti

1. Hopkins, D. (2002). *A Teacher Guide to Classroom Research*. Open University Press.
2. IZM normatīvie dokumenti un MK noteikumi par attiecīgā mācību priekšmeta (jomas) saturu un mācīšanu sākumizglītības 1. -3. klasēs.

Periodika un citi informācijas avoti

Mācību priekšmetu programmu paraugi un Izglītojamā mācību sasniegumu vērtēšana
www.visc.gov.lv

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” B. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Prakse III
Studiju kursa kods (DUIS)	PedaP525
Zinātnes nozare	Pedagoģija
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	6
ECTS kredītpunkti	9
Kopējais kontaktstundu skaits	6
<i>Lekciju stundu skaits</i>	-
<i>Semināru stundu skaits</i>	6
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	-
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	234
Kursa autors(-i)	
Dr.hist., docente Ārija Kolosova (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. paed., docente Jeļena Badjanova, Dr. paed., docente Sandra Zariņa, Dr. psych., asociātais profesors Valērijs Dombrovskis, Mg. Paed., lektore Larisa Silova, Dr.psych., docente Aļona Korniševa	
Priekšzināšanas	
Nav nepieciešamas	
Studiju kursa anotācija	
<p>Prakses laikā studenti veido izpratni par mācību priekšmetu/ jomu mācību procesa plānošanu, organizēšanu un izvērtēšanu. Izveido mācību stundu plānus un izvēlas vai izstrādā atbilstošus metodiski didaktiskos materiālus mācību stundām atbilstošo jomu mācību priekšmetos sākumizglītības 4. -6.klašu posmā.</p> <p>Prakses laikā studenti sadarbībā ar skolotāju – prakses vadītāju vēro, vada un analizē mācību stundas vienā no klasēm. Izvērtē savus vērojumus, izjūtas un pārdomas un interpretē tās saistībā ar apgūto teoriju. Studenti izmanto Jomu mācību satura modulī iegūtās teorētiskās zināšanas. Studenti vēro, vada un analizē mācību stundas studiju programmas metodiku kursus apgūtajos mācību priekšmetos/ jomās : latviešu valoda, literatūra, angļu valoda, matemātika. Veic savas darbības analīzi Izvērtē mācību darba efektivitāti un pilnveido mācību procesu. Praktiskās laikā tiek veikta prakses dokumentācija, kas tiek iesniegta vienotā prakses mapē. Pēc prakses studenti prezentē prakses materiālus</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Praktiskās mērķis ir veidot skolotāja profesionālo kompetenci - aprobēt praksē teorētiskās zināšanas, pilnveidot pedagoģiskā procesa plānošanas un organizēšanas prasmes mācību jomās sākumskolas 4. -6.klasēs.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izprast mācību procesu sākumizglītības 4. -6. klasēs. 2. Pilnveidot mācību priekšmetu/ jomu apguves pedagoģiskos mērķus, plānošanu, vadīšanu sākumizglītības 4. -6.klašu skolēniem studiju programmas metodiku kursus apgūtajos mācību priekšmetos/ jomās : latviešu valoda, literatūra, angļu valoda, matemātika. 	

<p>3. Pilnveidot praktiskā un patstāvīgā darba prasmes plānojot ,organizējot, vadot un izvērtējot mācību procesu 4. -6.klašu skolēniem (latviešu valodas, (literatūra), angļu valodas, matemātikas jomas).</p> <p>4. Pilnveidot kompetenci izmantot mācību darbā atbilstošas un daudzveidīgas mācību metodes un tehnoloģijas, veidot un lietot mācību materiālus un pārbaudes darbus.</p> <p>5. Vērtēt skolēnu mācību sasniegumus un to dinamiku.</p> <p>6. Pilnveidot prasmi analizēt savu darbību un veikt pašnovērtējumu.</p>
<p><i>Studiju kursa kalendārais plāns</i></p>
<p>1). Ievadseminārs. Skolotāja prakses III saturs un organizācija. Prakses uzdevumi (S2).</p> <p>2). Starpseminārs. Reflektēt par mācību procesu. Diskusija par mācību darbības realizāciju prakses vietā (S2).</p> <p>3). Noslēguma seminārs. Prakses izvērtējums (S2)</p>
<p><i>Studiju rezultāti</i></p>
<p>ZINĀŠANAS</p> <p>1. Izpratne par mācību priekšmetu/ jomu mācību procesa plānošanu, organizēšanu un izvērtēšanu.</p> <p>PRASMES</p> <p>2. Izveido mācību stundu plānus un izmanto atbilstošus metodiski didaktiskos materiālus mācību stundām atbilstošo jomu mācību priekšmetos sācumizglītības 4.-6.klašu posmā (latviešu valoda, literatūra, angļu valoda, matemātika).</p> <p>3. Izveido pārbaudes darbus, vada tos un novērtē skolēnu mācību sasniegumus un dinamiku jomu mācību priekšmetos.</p> <p>4. Veicina skolēnu izzīņas un sociālo prasmju attīstību.</p> <p>5. Izvērtē mācību darba efektivitāti un pilnveido mācību procesu.</p> <p>6. Vēro un dokumentē vērojumus prakses dienasgrāmatā.</p> <p>7. Izvērtē savus vērojumus, izjūtas un pārdomas un interpretē tās saistībā ar apgūto teoriju.</p> <p>8. Prezentē prakses laikā gūtās atziņas.</p> <p>KOMPETENCE</p> <p>9. Spēj veikt savas darbības rezultātu pašanalīzi un pilnveides plāna izstrādi.</p>
<p><i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i></p>
<p>1. Mācību stundu vērošana un analīze sākumskolā (4. -6.kl.) (Pd 48).</p> <p>Pirmajā prakses nedēļā students vēro un analizē mācību stundas sākumskolā (4. -6.kl.) studiju programmas metodikuursos apgūtajos mācību priekšmetos/jomās: latviešu valoda, literatūra, angļu valoda, matemātika.</p> <p>Uzdevumus izpildot studējošais parāda, ka ir sasniedzis šādus studiju kursā paredzētus rezultātus: vienu (1) zināšanu līmeni, 4.-8.- prasmju līmeni un vienu (9) kompetenču līmeni.</p> <p><i>Sagaidāmais rezultāts:</i> 1.,4.,5.,6.,7.,8.,9.</p> <p>2.Mācību stundu vadīšana sākumskolā (4. -6.kl.). (Pd 186).</p> <p>2. -6. prakses nedēļā students vada stundas studiju programmas metodikuursos apgūtajos mācību priekšmetos/jomās: latviešu valoda, literatūra, angļu valoda, matemātika, izmantojot stundu plānus, kurus akceptējis skolotājs – prakses vadītājs. Visas prakses laikā students sadarbībā ar skolotāju – prakses vadītāju gatavo metodiski didaktiskos materiālus atbilstošos mācību priekšmetos/jomās, veido un vada pārbaudes darbus, novērtē skolēnu mācību sasniegumus un dinamiku jomu mācību priekšmetos raksta prakses dienasgrāmatu, kurā atzīmē katrā dienā paveikto, konsultē skolēnus ārpusstundu laikā, piedalās skolotāju sanāksmēs. Analizē savu darbību un veic pašnovērtējumu. Izvērtē savus vērojumus, izjūtas un pārdomas un interpretē tās saistībā ar apgūto teoriju.</p>

Uzdevumus izpildot studējošais parāda, ka ir sasniedzis šādus studiju kursā paredzētus rezultātus: vienu (1) zināšanu līmeni, 2.-8.- prasmju līmeni un vienu (9) kompetenču līmeni.

Sagaidāmais rezultāts: 1.,2.,3.,4.,5.,6.,7.,8.,9.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

1. Starppārbaudījuma veids: seminārs - 10%.
2. Mentora vērtējums - 40%.
3. Prakses materiālu vērtējums - 30%.
4. Noslēguma seminārs: prakses prezentācija - 20%.

Gala vērtējums ir summatīvs: eksāmens.

Pēc prakses students iesniedz prakses mapi, kurā ietilpst prakses dienasgrāmata, hospitētās un vadītās stundas, prakses pašvērtējums, prakses vadītāja (skolotāja) vērtējums, studējošā prakses vietas izvērtējums.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Starppārbaudījuma veids: seminārs	+			+	+	+	+	+	+
Noslēguma seminārs	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

- 1). Ievadseminārs. Skolotāja prakses III saturs un organizācija. Prakses uzdevumi (S2).
- 2). Starppseminārs. Reflektēt par mācību procesu. Diskusija par mācību darbības realizāciju prakses vietā (S2).
- 3). Noslēguma seminārs. Prakses izvērtējums (S2)

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Attiecīgās klases mācību grāmatas atbilstošajā mācību priekšmetā un attiecīgā papildliteratūra sākumizglītības 4.-6.klašu posmā.
2. Dann, R. (2002). *Promoting Assessment as Learning: Improving the Learning Process*. London & New York: Routledge Falmer. (Google Books)
3. IZM normatīvie dokumenti un MK noteikumi par attiecīgā mācību priekšmeta (jomas) saturu un mācīšanu sākumizglītības 4.-6. klasēs.
4. Pedagoģiskās prakses nolikums.

Papildus informācijas avoti

1. Oliņa Z., Namsone D., & France I. (2018). *Mācīšanās lietpratībai*. /LU Starpnozaru izglītības inovāciju centrs. www.siic.lu.lv
2. Atbilstoši mācību priekšmetam/jomai

Periodika un citi informācijas avoti

1. "Izglītības un kultūra" - <https://www.izglitiba-kultura.lv/>
2. Izglītības un zinātnes ministrijas mājas lapa: www.izm.gov.lv

3. Mācību priekšmetu programmu paraugi un Izglītojamā mācību sasniegumu vērtēšana www.visc.gov.lv
4. “Skolas vārds” - http://skolasvards.lv/
<i>Piezīmes</i>
Profesionālā bakalaura studiju programmas “ Sākumizglītības skolotājs ” B. daļas studiju kurss. Kurss tiek docēts latviešu valodā.

PRAKSE: Prakses izvēles kursi

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

<i>Studiju kursa nosaukums</i>	Prakse IV (Pirmsskolas metodiskā darba prakse)
<i>Studiju kursa kods (DUIS)</i>	PedaP535
<i>Zinātnes nozare</i>	Pedagoģija
<i>Kursa līmenis</i>	P
<i>Kredītpunkti</i>	6
<i>ECTS kredītpunkti</i>	9
<i>Kopējais kontaktstundu skaits</i>	6
<i>Lekciju stundu skaits</i>	-
<i>Semināru stundu skaits</i>	6
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	-
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	234
Kursa autors(-i)	
Dr.paed., asoc. profesore Jana Grava (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr. paed., docente Jeļena Badjanova (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. paed., docente Jeļena Badjanova Dr. paed., docente Sandra Zariņa Dr. psych., asociētais profesors Valērijs Dombrovskis Mg. paed., lektore Larisa Silova	
Priekšzināšanas	
Nav nepieciešamas	
Studiju kursa anotācija	
<p>Prakses laikā studenti īsteno un pilnveido savu profesionālo kompetenci, realizējot teorētisko zināšanu integrāciju pirmsskolas pedagoģiskajā praksē. Studentu mērķtiecīgu pedagoģisko vērojumu, dokumentācijas un metodiskā materiāla analīze, metodiskās darbības/ pasākumu plāna izstrāde un vadība veido izpratni par pirmsskolas izglītības iestādes metodiskā un administratīvā darba realizāciju. Prakses laikā tiek veikta prakses dokumentācija, kas tiek iesniegta vienotā prakses mapē. Pēc prakses studenti prezentē prakses laikā gūtās atziņas un analizē paveikto.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Prakses mērķis ir pilnveidot prasmes organizēt pirmsskolas pedagoģisko procesu, kā arī patstāvīgi plānot, vadīt un izvērtēt pirmsskolas izglītības metodisko darbu.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Definēt savu individuālo mērķi pirmsskolas izglītības skolotāja profesionālās identitātes izveides sekmēšanā. 2. Veikt pirmsskolas izglītības iestādes metodiskā un administratīvā darba dokumentācijas un metodiskā materiāla analīzi. 3. Veikt pirmsskolas izglītības iestādes metodiskā darba analīzi, atbilstoši tās rezultātiem, plānot un organizēt metodisko darbu pirmsskolas skolotāju pedagoģiskās meistarības pilnveidei 4. Izstrādāt mērķtiecīgus skolotāja darbības vērojumu un analīzes kritērijus, veikt pirmsskolas pedagoģiskā procesa analīzi.	

5. Pilnveidot prasmi analizēt savu darbību un veikt konstruktīvu pašnovērtējumu.
Studiju kursa kalendārais plāns
1) Ievadseminārs. Prakses IV saturs un organizācija. Prakses uzdevumi (S2). 2) Starpseminārs. Refleksija un diskusija par pirmsskolas metodiskās darbības realizāciju prakses vietā. (S2). 3) Noslēguma seminārs. Prakses izvērtējums (S2).
Studiju rezultāti
ZINĀŠANAS <ol style="list-style-type: none"> 1. Izprot pirmsskolas izglītības iestādes metodiskā un administratīvā darba dokumentācijas un metodiskā materiāla specifiku. 2. Izprot pirmsskolas metodiskā darbība plānošanu, organizēšanu un izvērtēšanu. 3. Izprot plānošanas un organizācijas specifiku pirmsskolas pedagoģiskā procesa īstenošanai. PRASMES <ol style="list-style-type: none"> 4. Definē savu individuālo prakses mērķi pirmsskolas izglītības skolotāja profesionālās identitātes attīstībai. 5. Realizē savu pedagoģiski metodisko pieeju pirmsskolas skolotāju pedagoģiskās meistarības pilnveidei. 6. Izvērtē savus vērojumus, izjūtas un pārdomas, interpretējot tās saistībā ar apgūto teoriju. 7. Prezentē prakses laikā gūtās atziņas. KOMPETENCE <ol style="list-style-type: none"> 8. Spēj veikt savas darbības rezultātu pašanalīzi un pilnveides plāna izstrādi. 9. Izvirza savas profesionālās darbības pilnveides attīstības turpmākos uzdevumus, veicot pedagoģiskās darbības konstruktīvu pašanalīzi.
Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums
1. Studenta individuālā mērķa izvirzīšana. <i>Patstāvīgā darba uzdevumi:</i> Individuālā mērķa izvirzīšana, realizācijas apraksts. Analīze, izvērtējums. <i>Sagaidāmais rezultāts:</i> 4., 8.
2. Pirmsskolas izglītības iestādes metodiskā un administratīvā darba dokumentācijas analīze. <i>Patstāvīgā darba uzdevumi:</i> <ul style="list-style-type: none"> – Pirmsskolas izglītības iestādes mācību gada darba plāna apraksts un analīze. – Administratīvās dokumentācijas analīze. Metodiskā kabineta vai metodiskā materiāla izvērsta analīze. <i>Sagaidāmais rezultāts:</i> 1., 2., 6.
3. Pirmsskolas skolotāju pedagoģiskā procesa plānošana, organizēšana, izvērtēšana; analīze. <i>Patstāvīgā darba uzdevumi:</i> Raksturot pirmsskolas skolotāju pedagoģiskā procesa plānošanu, organizēšanu, izvērtēšanu; analīze. <i>Sagaidāmais rezultāts:</i> 2., 3., 6., 8.
4. Pirmsskolas izglītības iestādes metodiskā darba analīze. <i>Patstāvīgā darba uzdevumi:</i> Raksturot un analizēt pirmsskolas izglītības iestādes metodiskā darba plānošanu un realizāciju. PII darbinieku sadarbības ar vecākiem analīze. <i>Sagaidāmais rezultāts:</i> 2., 3., 6., 8.
5. Pirmsskolas pedagoģiskā procesa pedagoģiskais vērojums. <i>Patstāvīgā darba uzdevumi:</i> Kritēriju izstrāde pirmsskolas vecuma bērnu aktivitātēm un pirmsskolas skolotāju darbības un mijiedarbības ar bērniem vērojumam. Pedagoģiskā vērošana un analīze. <i>Sagaidāmais rezultāts:</i> 3., 6.

6. Pasākums pirmsskolas skolotāju pedagoģiskās meistarības pilnveidei.

Patstāvīgā darba uzdevumi: Izplānot un novadīt pasākumu (konsultāciju vai praktikum) pirmsskolas skolotāju pedagoģiskās meistarības pilnveidei.

Sagaidāmais rezultāts: 2., 3., 5., 6., 8., 9.

7. Prakses pašvērtējums.

Patstāvīgā darba uzdevumi: Pašvērtējuma izstrāde.

Sagaidāmais rezultāts: 1., 2., 3., 4., 5., 6., 8., 9.

8. Praksē gūto atziņu prezentācija.

Patstāvīgā darba uzdevumi: Prakses materiālu analīze un prezentācija.

Sagaidāmais rezultāts: 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

1. Starppārbaudījuma veids: seminārs - 10%.
2. Mentora vērtējums - 40%.
3. Prakses materiālu vērtējums - 30%.
4. Noslēguma seminārs: prakses prezentācija - 20%.
5. Gala vērtējums ir summatīvs: eksāmens.

Pēc prakses students iesniedz prakses mapi, kurā ietilpst prakses dienasgrāmata, hospitētās un vadītās stundas, prakses pašvērtējums, prakses vadītāja (skolotāja mentora) vērtējums, studenta prakses vietas izvērtējums.

Prakses galīgo vērtējumu – atzīmi izliek prakses vadītājs Daugavpils Universitātē.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Starppārbaudījuma veids: seminārs	+	+			+	+	+	+	+
Noslēguma seminārs	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

- 1) Ievadseminārs. Prakses IV saturs un organizācija. Prakses uzdevumi (S2).
- 2) Starpseminārs. Refleksija un diskusija par pirmsskolas metodiskās darbības realizāciju prakses vietā. (S2).
- 3) Noslēguma seminārs. Prakses izvērtējums (S2).

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām. (2018).
2. Pirmsskolas izglītības programma. (2019). <https://mape.skola2030.lv/>

Papildus informācijas avoti

1. Mācību līdzekļu katalogs. <https://mape.skola2030.lv/>

2. Oliņa Z., Namsone D., & France I. (2018). <i>Mācīšanās lietpratībai</i> . /LU Starpnozaru izglītības inovāciju centrs. www.siic.lu.lv 3. VISC izstrādātie metodiskie materiāli. https://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/metmat_visc.shtml 4. Atbilstoši mācību priekšmetam /jomai.
<i>Periodika un citi informācijas avoti</i>
1. “Izglītības un kultūra” - https://www.izglitiba-kultura.lv/ 2. Izglītības un zinātnes ministrijas mājas lapa: www.izm.gov.lv 3. Mācību priekšmetu programmu paraugi un Izglītojamā mācību sasniegumu vērtēšana www.visc.gov.lv 4. “Skolas vārds” - http://skolasvards.lv/ 5. www.skola2030.lv
<i>Piezīmes</i>
Profesionālā bakalaura studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” B. daļas studiju kurss. Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Prakse IV (Sākumskolas skolotāja prakse)
Studiju kursa kods (DUIS)	PedaP534
Zinātnes nozare	Pedagoģija
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	6
ECTS kredītpunkti	9
Kopējais kontaktstundu skaits	6
<i>Lekciju stundu skaits</i>	-
<i>Semināru stundu skaits</i>	6
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	-
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	234
Kursa autors(-i)	
Dr.hist., docente Ārija Kolosova (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Dr. paed., docente Jeļena Badjanova (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. paed., docente Jeļena Badjanova	
Dr. paed., docente Sandra Zariņa	
Dr. psych., asociētais profesors Valērijs Dombrovskis	
Mg. paed., lektore Larisa Silova	
Priekšzināšanas	
Nav nepieciešamas	
Studiju kursa anotācija	
<p>Prakses laikā studenti veido izpratni par mācību priekšmetu/ jomu mācību procesa plānošanu, organizēšanu un izvērtēšanu. Izveido mācību stundu plānus un izvēlas vai izstrādā atbilstošus metodiski didaktiskos materiālus mācību stundām atbilstošo jomu mācību priekšmetos sākumizglītības 4. -6.klašu posmā.</p> <p>Prakses laikā studenti sadarbībā ar skolotāju – prakses vadītāju vēro, vada un analizē mācību stundas vienā no klasēm. Izvērtē savus vērojumus, izjūtas un pārdomas, un interpretē tās saistībā ar apgūto teoriju. Studenti vēro, vada un analizē mācību stundas studiju programmas metodiku kursus apgūtajos mācību priekšmetos/ jomās. Izvērtē mācību darba efektivitāti un pilnveido mācību procesu. Praktiskā laikā tiek veikta prakses dokumentācija, kas tiek iesniegta vienotā prakses mapē. Pēc prakses studenti prezentē prakses materiālus un analizē paveikto.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Praktiskā mācību mērķis ir turpināt pilnveidot pedagoģiskā procesa plānošanas un organizēšanas prasmes sākumskolas 4. - 6. klasēs atbilstoši modulī apgūtajām teorētiskajām zināšanām, prasmēm, kompetencēm; pilnveidot topošo pedagogu kompetenci praktiski īstenojot mācību procesu, attīstot prasmi vērtēt un interpretēt.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pilnveidot mācību priekšmetu/ jomu apguves pedagoģiskos mērķus, plānošanu, vadīšanu sākumizglītības 4. -6.klašu skolēniem (dabaszinību, sociālā un pilsoniskā, tehnoloģiju joma) 2. Pilnveidot topošo skolotāju profesionālo kompetenci teorijas praktiskā realizācijā mācību vidē. 3. Pilnveidot praktiskā un patstāvīgā darba prasmes plānojot, organizējot, vadot un izvērtējot mācību procesu 4. -6.klašu skolēniem. (dabaszinību, sociālā un pilsoniskā, tehnoloģiju joma). 	

4. Pilnveidot kompetenci izmantot mācību darbā atbilstošas un daudzveidīgas mācību metodes un tehnoloģijas, veidot un lietot mācību materiālus un pārbaudes darbus.
5. Pilnveidot prasmi plānot un modelēt mācību saturu un procesu, vērtēt skolēnu sasniegumus, kā arī izvēlēties atbilstošus metodiskos paņēmienus.
6. Pilnveidot prasmi analizēt savu darbību un veikt pašnovērtējumu.

Studiju kursa kalendārais plāns

- 1) Ievadseminārs. Prakses IV saturs un organizācija. Prakses uzdevumi (S2).
- 2) Starpseminārs. Reflektēt par mācību procesu. Diskusija par mācību darbības realizāciju prakses vietā (S2).
- 3) Noslēguma seminārs. Prakses izvērtējums (S2)

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS

1. Izpratne par mācību priekšmetu/ jomu mācību procesa plānošanu, organizēšanu un izvērtēšanu.
- 2 Izpratne par izvēles moduļos apgūto teorētisko zināšanu praktiskās pielietojšanas iespējām.

PRASMES

3. Izveido mācību stundu plānus un izvēlas vai izstrādā atbilstošus metodiski didaktiskos materiālus mācību stundām atbilstošo jomu mācību priekšmetos sākumizglītības 4. - 6.klašu posmā (dabaszinību, sociālā un pilsoniskā, tehnoloģiju joma).
4. Izveido pārbaudes darbus, vada tos un novērtē skolēnu mācību sasniegumus un dinamiku jomu mācību priekšmetos (dabaszinību, sociālā un pilsoniskā, tehnoloģiju joma).
- 5.Veicina skolēnu izziņas un sociālo prasmju attīstību.
6. Izvērtē mācību darba efektivitāti un pilnveido mācību procesu.
- 7.Vēro un dokumentē vērojumus prakses dienasgrāmatā.
8. Izvērtē savus vērojumus, izjūtas un pārdomas un interpretē tās saistībā ar apgūto teoriju.
9. Prezentē prakses laikā gūtās atziņas.

KOMPETENCE

10. Spēj veikt savas darbības rezultātu pašanalīzi un pilnveides plāna izstrādi.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

- 1. Tēma. Mācību stundu vērošana un analīze sākumskolā (4. -6.kl.) noteiktās mācību jomās.** (Pd 48).

Pirmajā prakses nedēļā students vēro un analizē mācību stundas sākumskolā (4. -6.kl.) studiju programmas metodiku kursos apgūtajos mācību priekšmetos/jomās (dabaszinību, sociālā un pilsoniskā, tehnoloģiju joma, kā arī veselība un fiziskās aktivitātes joma);

Uzdevumus izpildot studējošais apliecina, ka ir sasniegjis šādus studiju kursā paredzētus rezultātus:

- 1.-2.- zināšanu līmenī, 5.-9.- prasmju līmeni un vienu (10) kompetenču līmenī.

- 2. Tēma. Mācību stundu vadīšana sākumskolā (4. -6.kl.).** (Pd 186).

2. - 6. prakses nedēļā students vada stundas studiju programmas metodiku kursos apgūtajos mācību priekšmetos/jomās (dabaszinību, sociālā un pilsoniskā, tehnoloģiju joma), izmantojot stundu plānus, kurus akceptējis skolotājs – prakses vadītājs. Visas prakses laikā students sadarībā ar skolotāju – prakses vadītāju izmanto metodiski didaktiskos materiālus atbilstošos mācību priekšmetos/jomās, veido un vada pārbaudes darbus, novērtē skolēnu mācību sasniegumus un dinamiku jomu mācību priekšmetos; raksta prakses dienasgrāmatu, kurā atzīmē katrā dienā paveikto, konsultē skolēnus ārpusstundu laikā, piedalās skolotāju sanāksmēs.

Analizē savu darbību un veic pašnovērtējumu. Izvērtē savus vērojumus, izjūtas un pārdomas un interpretē tās saistībā ar apgūto teoriju.

Uzdevumus izpildot studējošais apliecina, ka ir sasniegjis šādus studiju kursā paredzētus rezultātus: 1.-2.- zināšanu līmenī, 3.-9.- prasmju līmeni un vienu (10) kompetenču līmenī.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Gala vērtēšana summatīva - eksāmens:

1. Starppārbaudījums: seminārs - 10%.
2. Mentora vērtējums - 40%.
3. Prakses materiālu vērtējums - 30%.
4. Noslēguma seminārs: prakses prezentācija - 20%

Pēc prakses students iesniedz prakses mapi, kurā ietilpst prakses dienasgrāmata, hospitētās un vadītās stundas, prakses pašvērtējums, prakses vadītāja (skolotāja) vērtējums, studenta prakses vietas izvērtējums.

Prakses galīgo vērtējumu – atzīmi izliek prakses vadītājs Daugavpils Universitātē.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti									
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10
Starppārbaudījums: seminārs	+	+			+	+	+	+	+	+
Noslēguma seminārs	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

- 1) Ievadseminārs. Prakses IV saturs un organizācija. Prakses uzdevumi (S2).
- 2) Starpseminārs. Reflektēt par mācību procesu. Diskusija par mācību darbības realizāciju prakses vietā (S2).
- 3) Noslēguma seminārs. Prakses izvērtējums (S2).

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Attiecīgās klases mācību grāmatas atbilstošajā mācību priekšmetā un attiecīgā papildliteratūra sākumizglītības posmā.
2. Dann, R. (2002). *Promoting Assessment as Learning: Improving the Learning Process*. London & New York: Routledge Falmer. (Google Books).
3. IZM normatīvie dokumenti un MK noteikumi par attiecīgā mācību priekšmeta (jomas) saturu un mācīšanu sākumizglītības klasēs.
4. Pedagoģiskās prakses nolikums.

Papildus informācijas avoti

1. Oliņa Z., Namsone D., & France I. (2018). *Mācīšanās lietpratībai*. /LU Starpnozaru izglītības inovāciju centrs. www.siic.lu.lv
2. Atbilstoši mācību priekšmetam /jomai.

Periodika un citi informācijas avoti

1. "Izglītības un kultūra" - <https://www.izglitiba-kultura.lv/>
2. Izglītības un zinātnes ministrijas mājas lapa: www.izm.gov.lv

3. Mācību priekšmetu programmu paraugi un Izglītojamā mācību sasniegumu vērtēšana www.visc.gov.lv
4. “Skolas vārds” - http://skolasvards.lv/
5. www.skola2030.lv

<i>Piezīmes</i>

Profesionālā bakalaura studiju programmas “ Sākumizglītības skolotājs ” B. daļas studiju kurss.
--

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Prakse IV (Pirmsskolas skolotājā pedagoģiskā prakse)
Studiju kursa kods (DUIS)	PedaR001
Zinātnes nozare	Pedagoģija
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	6
ECTS kredītpunkti	9
Kopējais kontaktstundu skaits	6
<i>Lekciju stundu skaits</i>	-
<i>Semināru stundu skaits</i>	6
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	-
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	234
Kursa autors(-i)	
Dr.paed., docente Inga Stangaine (<i>Latvijas Universitāte</i>) Dr.hist., docente Ārija Kolosova (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr.paed., docente Jeļena Badjanova (<i>Daugavpils Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. paed., docente Jeļena Badjanova, Dr. paed., docente Sandra Zariņa, Dr. paed., Mg.psych. vadošā pētniece Mārīte Kravale-Pauliņa, PhD, profesore, Dzintra Iliško, PhD, vadošā pētniece Ilona Fjodorova, Dr. paed., vadošā pētniece Eridiana Olehoviča	
Priekšzināšanas	
Nav nepieciešamas	
Studiju kursa anotācija	
<p>Prakses laikā studējošie veido izpratni par pedagoģiskā procesa plānošanu, organizēšanu un izvērtēšanu pirmsskolas izglītības iestādēs. Prakses laikā studējošie sadarbībā ar skolotāju – prakses vadītāju veido pedagoģisko kompetenci ilgtspējīgas mācību vides veidošanai pirmsskolas izglītības iestādē, sekmējot teorētisko zināšanu saikni ar praktisko darbību. Prakses laikā tiek veikta prakses dokumentācija, kas tiek iesniegta vienotā prakses mapē. Pēc prakses studējošie prezentē prakses materiālus un analizē paveikto.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Prakses mērķis ir veicināt topošā skolotāja prasmi vērot, plānot un organizēt pedagoģisko procesu pirmsskolā sekmējot bērnu attīstību un lietpratību visās mācību jomās.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Definēt savu individuālo prakses mērķi. Veikt bērna pratību izpēti, analizēt iegūtos izpētes rezultātus, izmantot tos mācību procesa plānošanai. 2. Attīstīt prasmi plānot mācību procesu (formulēt tematam atbilstošu, konkrētu un bērnam saprotamu galveno ziņu, izvēlēties kompleksus bērnam sasniedzamos rezultātus visās mācību jomās, sekmējot caurviju prasmju apguvi un vērtībās balstītu ieradumu attīstību), veikt savas pedagoģiskās darbības pašanalīzi. 3. Organizēt un vadīt pedagoģisko procesu pirmsskolā, ievērojot bērnu vajadzības, intereses un sasniedzamos rezultātus. 4. Analizēt savu darbību un veikt pašnovērtējumu. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	

<p>1) Ievadseminārs. Prakses saturs un organizācija. Prakses uzdevumi. (S2)</p> <p>2) Starpseminārs. Refleksija par mācību procesa organizāciju pirmsskolā. Diskusija par prakses uzdevumu realizāciju prakses vietā. (S2)</p> <p>3) Noslēguma seminārs. Prakses izvērtējums. Prakses rezultātu prezentācija. (S2)</p>
<p>Studiju rezultāti</p> <p>ZINĀŠANAS</p> <p>1. Izprot plānošanas specifiku bērnu organizētās rotaļnodarbības vadīšanai.</p> <p>2. Izprot bērnu pedagoģiskā un psiholoģiskā raksturojuma izstrādes principus.</p> <p>3. Izprot bērnu patstāvīgās darbības īpatnības.</p> <p>PRASMES</p> <p>4. Definē savu individuālo prakses mērķi pirmsskolas izglītības skolotāja profesionālās identitātes attīstībai.</p> <p>5. Integrē izglītības saturu pirmsskolas pedagoģiskajā procesā.</p> <p>6. Analizē audzināšanas un mācīšanās procesu pirmsskolas izglītības iestādē.</p> <p>KOMPETENCE</p> <p>7. Analizē pedagoģisko vērojumu datus atsevišķa bērna un visas grupas pedagoģiski psiholoģiskā raksturojuma izstrādei.</p> <p>8. Realizē savu pedagoģiski metodisko pieeju pirmsskolas vecuma bērnu lietpratības sekmēšanai.</p> <p>9. Izvirza savas profesionālās darbības pilnveides attīstības turpmākos uzdevumus, veicot pedagoģiskās darbības konstruktīvu pašanalīzi.</p>
<p><i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i></p> <p><u>Patstāvīgā darba tēmas (Pd 234):</u></p> <p>1). Pirmsskolas pedagoģiskā procesa vērošana un analīze.</p> <p><i>Patstāvīgā darba uzdevumi:</i></p> <p>Definē savu individuālo prakses mērķi. Izzina un analizēt pirmsskolas vecuma bērnu spējas un prasmes, apkopo pedagoģisko vērojumu datus.</p> <p>Students sniedz īsu pirmsskolas izglītības iestādes un grupas raksturojumu. Sadarbībā ar grupas pedagogu izveido novērošanas protokolu bērnu prasības diagnosticējošai vērtēšanai visās mācību jomās, veic bērnu prasības diagnosticējošo vērtēšanu.</p> <p><i>Sagaidāmais rezultāts:</i> 2.,4.,7.</p> <p>2). Pirmsskolas pedagoģiskā procesa plānošana vienam mēnesim.</p> <p><i>Patstāvīgā darba uzdevumi:</i></p> <p>Students balstoties novērojumos, teorētiskajā analīzē, ņemot vērā bērnu intereses, vajadzības, kopā ar grupas skolotāju veido mēneša plānu. Prakses dienasgrāmatā atspoguļo: mēneša tematu, formulē tematam atbilstošu bērnam saprotamu galveno ziņu un izvēlas sasniedzamos rezultātus visās mācību jomās, nodrošinot grupas bērnu zināšanu, izpratnes, pamatprasmju un caurviju prasmju, kā arī vērtībās balstītu tikumu un ieradumu apguvi.</p> <p><i>Sagaidāmais rezultāts:</i> 1.,3.,5.</p> <p>3). Pedagoģiskā procesa organizēšana un vadīšana.</p> <p><i>Patstāvīgā darba uzdevumi:</i></p> <p>Students organizē un vada pedagoģisko procesu (4 nedēļas), prakses dienasgrāmatā atspoguļo katras nedēļas plānu (1.nedēļa – aktualizācijas posms, 2.,3.nedēļa – apjēgšanas posms, 4.nedēļa – refleksijas posms), un pašanalīzi par nedēļā paveikto</p> <p><i>Sagaidāmais rezultāts:</i> 1.,2.,3.,4.,5.,6.,7.,8.,9.</p> <p>4). Savas pedagoģiskās darbības demonstrējums un analīze.</p> <p><i>Patstāvīgā darba uzdevumi:</i></p> <p>Students veic integrētās rotaļdarbības filmēšanu. Filmētajai rotaļnodarbībai raksta izvērstu konspektu, pašanalīzi par nodarbību un praksi kopumā. Sagatavo materiālus noslēguma semināram.</p>

Sagaidāmais rezultāts: 1.,2.,3.,4.,5.,6.,7.,8.,9.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Gala vērtēšana summatīva – eksāmens (iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem):

1. Starppārbaudījums: seminārs - 10%.
2. Mentora vērtējums - 40%.
3. Prakses materiālu vērtējums - 30%.
4. Noslēguma seminārs: prakses prezentācija - 20%

Prakses galīgo vērtējumu – atzīmi izliek prakses vadītājs Daugavpils Universitātē.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījuma veids	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Starppārbaudījums: seminārs	+			+		+			
Noslēguma seminārs	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1). Ievadseminārs. Prakses saturs un organizācija. Prakses uzdevumi. (S2)

Studējošie iepazīstas ar PRASKES mērķi, uzdevumiem, pedagoģiskās prakses nolikumu, prakses dokumentāciju, prakses atskaides formu, prakses norisi. Studējošie definē savu individuālo prakses mērķi.

2). Starpseminārs. Refleksija par mācību procesa organizāciju pirmsskolā. Diskusija par prakses uzdevumu realizāciju prakses vietā. (S2)

Pirmsskolas pedagoģiskā procesa vērošana un analīze, bērnu pratības novērtēšanas kritēriju izstrāde, iegūto rezultātu analīze. Pirmsskolas pedagoģiskā procesa plānošana vienam mēnesim. Pedagoģiskā procesa organizēšana un vadīšana. Savas pedagoģiskās darbības analīze.

3). Noslēguma seminārs. Prakses izvērtējums. Prakses rezultātu prezentācija. (S2)

Prezentācija/pārskats 20 minūšu laikā par paveikto prakses laikā (prezentējot rezultātus var izmantot dažādas formas/metodes).

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/303371-noteikumi-par-valsts-pirmsskolas-izglitibas-vadlinijam-un-pirmsskolas-izglitibas-programmu-paraugiem>
2. Pirmsskolas mācību programma. Pieejams: <https://mape.skola2030.lv/resources/10>
3. Pedagoģiskās prakses nolikums.

Papildus informācijas avoti

1. VISC izstrādātie metodiskie materiāli. Pieejams: https://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/metmat_visc.shtml

2. <https://www.skola2030.lv/lv>
3. www.isec.gov.lv
4. www.likumi.lv
5. <https://www.izm.gov.lv/lv/pirmsskolas-izglitiba>

Periodika un citi informācijas avoti

1. Žurnāls “Pirmsskolā”: <https://skolasvards.lv/>
2. Laikraksts “Izglītības un kultūra”: <https://www.izglitiba-kultura.lv/>

Piezīmes

Profesionālā bakalaura studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” B. daļas studiju kurss.

Kurss tiek docēts latviešu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Prakse IV (Skolotāja pedagoģiskā prakse iekļaujošā izglītībā)
Studiju kursa kods (DUIS)	PedaP542
Zinātnes nozare	Pedagoģija
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	6
ECTS kredītpunkti	9
Kopējais kontaktstundu skaits	6
<i>Lekciju stundu skaits</i>	-
<i>Semināru stundu skaits</i>	6
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	-
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	-
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	234
Kursa autors(-i)	
Dr.paed., profesore Dina Bethere (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr.paed., profesore Linda Pavītola (<i>Liepājas Universitāte</i>) Dr.phil., asociētā profesore Lāsma Latsone (<i>Liepājas Universitāte</i>)	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. paed., docente Jeļena Badjanova, PhD, profesore, Dzintra Iliško, PhD, vadošā pētniece Ilona Fjodorova, Dr. paed., Mg.psych. vadošā pētniece Mārīte Kravale-Pauliņa, Dr. paed., vadošā pētniece Eridiana Olehnoviča	
Priekšzināšanas	
Nav nepieciešamas	
Studiju kursa anotācija	
<p>Prakses laikā studējošie veido izpratni par pedagoģiskā procesa plānošanu, organizēšanu un izvērtēšanu izglītības iestādēs, balstoties iekļaujoša skolotāja profila četrās pamatvērtībās: 1) izglītojamo daudzveidības novērtēšana; 2) atbalsta sniegšana visiem izglītojamiem; 3) sadarbība un komandas darbs un 4) nepārtraukta personīgā profesionālā pilnveide, gūt praksē balstītu izpratni par iekļaujošo izglītību un mācību un audzināšanas procesu dažādības kontekstā, īstenojot praktisku atbalsta sniegšanu izglītojamiem un patstāvīgi reflektējot par savu pedagoģisko darbību un profesionālās izaugsmes dinamiku. Prakses laikā studenti īsteno un pilnveido savu profesionālo kompetenci iekļaujošā izglītībā. Prakses laikā tiek veikta prakses dokumentācija, kas tiek iesniegta vienotā prakses mapē. Pēc prakses studējošie prezentē prakses materiālus un analizē paveikto.</p> <p>KURSA MĒRĶIS: Prakses mērķis ir veicināt topošā skolotāja prasmi vērot, plānot un organizēt profesionālo darbību multikulturālā un iekļaujošas izglītības vidē, balstoties iekļaujoša skolotāja profila četrās pamatvērtībās.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Veidot topošo pedagogu izpratni par izglītības iestādes metodisko un administratīvo dokumentāciju dažādības kontekstā, izzinot izglītības procesa plānošanu, organizāciju un izvērtēšanu. 2. Veidot topošo skolotāju prasmes plānot, organizēt un īstenot mācību un audzināšanas darbu multikulturālā un iekļaujošas izglītības vidē, īstenojot atbalsta sniegšanu iekļaujošās izglītības kontekstā. 	

3. Analizēt mācību un audzināšanas procesu dažādības kontekstā un veikt pašnovērtējumu.
Studiju kursa kalendārais plāns
1). Ievadseminārs. Prakses IV saturs un organizācija. Prakses uzdevumi (S2). 2). Starpseminārs. Diskusija par prakses uzdevumu īstenošanu prakses vietā. (S2). 3). Noslēguma seminārs. Prakses izvērtējums. Prakses rezultātu prezentācija. (S2)
Studiju rezultāti
ZINĀŠANAS 1. Ir izpratne par izglītības iestādes metodiskajiem un administratīvajiem dokumentiem, izglītības procesa plānošanu, organizāciju un izvērtēšanu. 2. Izprot dažādības izglītības jēdziena dažādos aspektus iekļaujošā izglītības vidē. 3. Zina par iekļaujošas izglītības īstenošanas modeļu sociāli normatīvajiem nosacījumiem un to īstenošanas iespējām. PRASMES 4. Prasmes pilnveidot izglītojamo personības kompetenci saistībā ar sociālās vides daudzveidību, attīstot skolēnu toleranci, socializācijas prasmes, gatavību dzīvesdarbībai daudzveidīgā, multikulturālā sabiedrībā. 5. Prasmes izvēlēties dažādas mācīšanas un mācīšanās stratēģijas, kas atbalsta dažādību un izglītojamo individuālās vajadzības un intereses. 6. Prasme izstrādāt individuālu izglītības programmas apguves plānojumu skolēniem, pamatojoties uz individuālo vajadzību novērojumu. 7. Prasmes attīstīt attieksmi, kas rosina cieņu pret atšķirīgo un daudzveidīgo. 8. Prasme argumentēt, paskaidrot savu viedokli, kritiski analizēt situāciju. KOMPETENCE 9. Spēj patstāvīgi plānot un veidot iekļaujošu, intelektuāli rosinošu un emocionāli drošu izglītojamā mācīšanās un attīstības vajadzībām atbilstošu, uz sadarbību vērstu mācību vidi. 10. Spēj īstenot atbalsta sniegšanu izglītības procesā, kritiski vērtējot un interpretējot daudzveidības izpausmes izglītības vidē, kā arī argumentēti diskutēt par dažādības procesu būtību. 11. Spēj demonstrēt personīgo un sociālo atbildību, respektējot izglītojamo individualitāti un kultūras kontekstu. 12. Spēj kritiski reflektēt par praksē gūto pieredzi un analizēt profesionālās kompetences izaugsmi.
Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums
Patstāvīgā darba tēmas (Pd 234): 1). Iekļaujoša izglītības procesa izpēte (1.-2.nedēļa). Patstāvīgā darba uzdevumi: Veikt izglītības iestādes metodiskās un administratīvās dokumentācijas izpēti dažādības kontekstā un tās stratēģisko partnerību raksturojumu. Izzināt izglītības procesa plānošanu, organizāciju un izvērtēšanu. Novērot bērnu/skolēnu individuālās vajadzības. Sagaidāmais rezultāts: 1., 2., 3., 4., 5., 7. 2). Individuālā izglītības programmas apguves plāna izstrāde un tā īstenošana izglītības procesā. Patstāvīgā darba uzdevumi: Pamatojoties uz bērnu/skolēnu individuālo vajadzību novērojumu, izstrādāt individuālo izglītības programmas apguves plānojumu 2 dažādiem bērniem/skolēniem: • Praksē novērotu gadījumu analīzi • Individuālās izglītības programmas izstrāde atbilstoši izvēlētajam modelim. Sagaidāmais rezultāts: 1., 2., 3., 5., 6., 8., 9. 3). Atbalsta sniegšana. Patstāvīgā darba uzdevumi:

Īstenot atbalsta sniegšanu izglītības procesā un attīstības dinamiku dokumentēt prakses dienasgrāmatā. Individuālās izglītības programmas un tās izvērtēšanas instrumentu aprobācija.

Sagaidāmais rezultāts: 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11.

4). Refleksija un prakses rezultātu izvērtējums.

Patstāvīgā darba uzdevumi:

- Izstrādāt konstruktīvu prakses pašvērtējumu:
- Personīgā izglītības filozofija - pārdomas par iekļaujošu izglītību, pedagogiju, mācību un audzināšanas procesu dažādības kontekstā (instrukcija, komunikācija, darbības organizācija, mācību vide)
- Pašvērtējums - vai iecerētais realizējās; kā izdevās (argumentēt!); kādas jaunas idejas šī prakse veicināja personiskajā mācību (mācīšanas/ mācīšanās) procesa uztverē; ko vēl vēlētos izmēģināt; pie kā būtu vairāk jāpiestrādā; kādi bija šķēršļi, kādas konkrētas problēmas bija radušās, kā tās mēģinātu novērst; ko turpmāk darītu citādi; kas no iepriekšējās pieredzes noderēja šajā praksē; kādā veidā iegūtā informācija izmaina izpratni par praksēm, par mācību procesu, par izglītību; kādas izmaiņas iesaka individuālās izglītības programmas izstrādes dokumentācijā.
- Apkopot nepieciešamo prakses dokumentāciju un izvērtēt prakses rezultātus ar pedagogiem un atbalsta personālu.

Sagaidāmais rezultāts: 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Gala vērtēšana summatīva – eksāmens (iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem):

1. Starppārbaudījums: seminārs - 10%.
2. Mentora vērtējums - 40%.
3. Prakses materiālu vērtējums - 30%.
4. Noslēguma seminārs: prakses prezentācija - 20%

Prakses galīgo vērtējumu – atzīmi izliek prakses vadītājs Daugavpils Universitātē.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījuma veids	Studiju rezultāti											
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Starppārbaudījums: seminārs	+	+	+		+		+					
Noslēguma seminārs	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

- 1). Ievadseminārs. Prakses IV saturs un organizācija. Prakses uzdevumi (S2). Studējošie iepazīstas ar prakses mērķi, uzdevumiem, pedagogiskās prakses nolikumu, prakses dokumentāciju, prakses atskaites formu, prakses norisi.
- 2). Starpseminārs. Diskusija par prakses uzdevumu īstenošanu prakses vietā. (S2). Refleksija par problēmjautājumiem, par mācību un audzināšanas procesu dažādības kontekstā.

3). Noslēguma seminārs. Prakses izvērtējums. Prakses rezultātu prezentācija. (S2) Prezentācija/pārskats 20 minūšu laikā par paveikto prakses laikā (prezentējot rezultātus var izmantot dažādas formas/metodes).
Obligāti izmantojamie informācijas avoti
<ol style="list-style-type: none"> 1. Eiropas speciālās izglītības attīstības aģentūra. (2012). <i>Iekļaujošu skolotāju profils</i>. Odense. Pieejams: http://docplayer.lv/191759163-Iek%C4%BCaujo%C5%A1u-skolot%C4%81ju-profils.html 2. VISC. (2019). <i>Individuālā izglītības programmas apguves plāna sastādīšana un īstenošana</i>. 3. <i>Metodiskie ieteikumi</i>. Pieejams: https://registri.visc.gov.lv/specizglitiba/dokumenti/metmat/metiet_ind_plana_sastadisanai_2019.pdf 4. Pedagoģiskās prakses nolikums.
Papildus informācijas avoti
<ol style="list-style-type: none"> 1. Eiropas Speciālās un iekļaujošās izglītības aģentūra. (2017). <i>Iekļaujoša pirmsskolas izglītība: jaunas atziņas un instrumenti — galīgais kopsavilkuma ziņojums</i>. Odense. Pieejams: https://www.european-agency.org/sites/default/files/iece-summary-lv_0.pdf 2. Liepiņa, S. (2008). <i>Speciālā psiholoģija</i>. Rīga: RaKa.
Periodika un citi informācijas avoti
<ol style="list-style-type: none"> 1. ESF projekta "Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide" sagatavotie metodiskie materiāli. Pieejams: https://visc.gov.lv/specizglitiba/metmat_esfpr.shtml 2. MK noteikumi Nr. 556. (2019). <i>Prasības vispārējās izglītības iestādēm, lai to īstenotajās izglītības programmās uzņemtu izglītojamos ar speciālām vajadzībām</i>. Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/310939-prasibas-visparejas-izglitibas-iestadem-lai-to-istenotajas-izglitibas-programmas-uznemtu-izglitojamos-ar-specialam-vajadzibam 3. Skola 2030. (2020). <i>Lai skolā visi bērni justos labi</i>. Pieejams: https://skola2030.lv/lv/jaunumi/blogs/lai-skola-visi-berni-justos-labi
Piezīmes
Profesionālā bakalaura studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” B. daļas studiju kurss. Kurss tiek docēts latviešu valodā.